

ประกาศ พระราชบัญญัติ

และ

๑๖ พ.ค. ๒๐/๓๗

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๖

ว. ศ. ๑๓๐

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

ราคาเล่มละ ๖ บาท

๓๘๘.๕๕๓

สารบัญ

กฎหมายรัชกาลที่ ๒

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐

พระราชบัญญัติ พระราชสัญญาบัตร ศก ๑๓๐	หน้า ๒๙๗
พระราชบัญญัติ ตราวงสิริมมาตารัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐	หน้า ๗๙
พระราชบัญญัติ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตรารัตนวงราภรณ์	หน้า ๑๘๕
พระราชบัญญัติ เหรียญจักรพรรดิมาตาศก ๑๓๐	หน้า ๑๙๒
พระราชบัญญัติ เข็ม ขั้วทอง เข็ม	หน้า ๑๓
พระราชบัญญัติ ศักดินา ทหารบก ศก ๑๓๐	หน้า ๔๒๐
กฎ การตั้ง นายทหาร ชั้นประทวนใน กองทัพบก ศก ๑๓๐	หน้า ๔๒๓
ประมวลกฎหมายอาญา	หน้า ๔๔๙
ภาคที่ ๑ ว่าด้วย ฆบัตยต่าง ๆ	หน้า ๔๕๒
• ภาคที่ ๒ ตักษณ ความผิดโดยเจตนา	หน้า ๔๕๗
กฎว่าด้วย อำนาจ ตงอาญาทหารบก	หน้า ๔๘๓
พระราชบัญญัติ ศักดินาทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๐	หน้า ๙
พระราชกำหนด การยิงตุงศ ร.ศ. ๑๓๐	หน้า ๕๖.๑
พระราชกำหนด เครื่องแต่งตัว ทหารเรือ	หน้า ๕๒๐
หมวดที่ ๑ ว่าด้วยการใช้พระราชกำหนด	หน้า ๕๒๑
หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเครื่องแต่งตัว	หน้า ๕๒๒
หมวดที่ ๓ ว่าด้วยเครื่องหมายต่าง ๆ	หน้า ๕๓๓

12/10/2566

๖๘๗๕

หมวดที่ ๔	ว่าด้วย การแต่งกาย	หน้า	๕๔๒
หมวดที่ ๕	ว่าด้วย การเบิกจ่ายเครื่อง แต่งตัว	หน้า	๕๔๗
หมวดที่ ๖	ว่าด้วย ผู้กระทำความผิดต่อพระราชกำหนด	หน้า	๕๔๗
หมวดที่ ๗	ว่าด้วย การ รักษา พระราชกำหนด	หน้า	๕๔๘
กฎว่าด้วย	อำนาจ ตระกูล ทหารเรือ	หน้า	๕๕๐
กฎเสนาบดี	ว่าด้วย นายทหาร กองหนุนใน กองทัพเรือ	หน้า	๑๑๙
กฎเสนาบดี	ว่าด้วย นัก เรือรบ ชั้น ๒ รับ รับ ควบคุม ห่วงเมือง ชายทะเล		
	ว.ศ. ๑๓๐	หน้า	๑๑๖
ข้อบังคับ	ว่าด้วย การ รับ บัณฑิต ที่ สำเร็จ เข้าเป็น นักเรียน โรงเรียนนายเรือ		
	แต่ นายช่าง ฝึก ๑๓๐	หน้า	๑๕๒
พระราชกำหนด	เครื่อง แต่งตัว ข้าราชการ พ.ศ. ๑๓๐	หน้า	๑๖๒
หมวดที่ ๑	ว่าด้วย การใช้ พระราชกำหนด	หน้า	๑๓๒
หมวดที่ ๒	ว่าด้วย เครื่อง แต่งตัว	หน้า	๑๓๔
หมวดที่ ๓	ว่าด้วย เครื่องหมาย ชั้น แต่ หมายกระต๊วง	หน้า	๑๓๘
หมวดที่ ๔	ว่าด้วย กำหนด การ แต่งตัว เครื่องยศ	หน้า	๑๓๙
หมวดที่ ๕	ว่าด้วย ผู้ กระทำความผิด ต่อ พระราชกำหนด	หน้า	๑๔๑
หมวดที่ ๖	ว่าด้วย การ รักษา พระราชกำหนด	หน้า	๑๔๑

พระราชกำหนด เลขาธิการ	หน้า ๑๔๒
พระราชบัญญัติ ระเบียบพนักงาน ข้าราชการ ฝ่ายพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐	หน้า ๑๒๖
พระราชบัญญัติ แปลงชาติ	หน้า ๙๘
กฎ ข้อบังคับ สำหรับ ถอนน้ำแปลงชาติ	หน้า ๔๑๕
ข้อ บังคับ สำหรับ จัดการ ตาม กฎหมาย แปลงชาติ ค.ศ. ๑๓๐	หน้า ๑๗๒
พระราชบัญญัติ ลักษณะ เข้าหุ้นส่วน แด บริษัท ค.ศ. ๑๓๐	หน้า ๒๐๐
หมวดที่ ๑ บัญญัติ เบ็ดเสร็จ	หน้า ๒๐๑
หมวดที่ ๒ ว่าด้วย ห้างหุ้นส่วน สัมมิ	หน้า ๒๐๕
หมวดที่ ๓ ว่าด้วย ห้างหุ้นส่วน จำกัด สิ้นไซ	หน้า ๒๑๙
หมวดที่ ๔ ว่าด้วย บริษัท จำกัด สิ้นไซ	หน้า ๒๒๕
หมวดที่ ๕ ว่าด้วย ข้าราชการ เข้าหุ้นส่วน ที่ จด ฐึ เบียร์ แดว ห้างหุ้นส่วน จำกัด สิ้นไซ	หน้า ๒๒๙
หมวดที่ ๖ ว่าด้วย โทษาน โทษ	หน้า ๒๗๖
หมวดที่ ๗ ว่าด้วย บทบัญญัติ เฉพาะภาค	หน้า ๒๘๒
ข้อ บังคับ สำหรับ การ จด ฐึ เบียร์ ตาม พระราชบัญญัติ ลักษณะ เข้า หุ้นส่วน แด บริษัท	หน้า ๔๒๖
๑๒ ^{10/2566} อัตราค่าธรรมเนียม ซึ่ง เกี่ยว ด้วย การ จด ฐึ เบียร์ ห้างหุ้นส่วน	หน้า ๔๓๔

พระราชบัญญัติ ลักษณะล้มละลาย ค.ก. ๑๓๐	หน้า ๓๒๕
ความเบี่ยงเบน	หน้า ๓๒๕
หมวดที่ ๑ วัตถุประสงค์ ยื่นฟ้อง จน ถึง คำสั่ง ให้ ผู้ล้มละลาย พ้น จาก คดี	หน้า ๓๓๐
หมวดที่ ๒ การพิจารณา คดี ล้มละลาย ซึ่ง จำเลย เป็น หิน ส่วน	หน้า ๓๖๔
หมวดที่ ๓ การ รวม จำหน่าย ทรัพย์สิน สัมบัติ เป็น ตัวเงิน	หน้า ๓๖๖
หมวดที่ ๔ การ พิสูจน์หนี้	หน้า ๓๗๖
หมวดที่ ๕ การ แบ่ง ทรัพย์สิน	หน้า ๓๘๔
หมวดที่ ๖ ความ ตก ลง ใน เรื่อง หิน	หน้า ๓๘๙
หมวดที่ ๗ ความ ผิด แด เบี่ยงปรับ ใหม่ ต่าง ๆ	หน้า ๓๙๓
หมวดที่ ๘ หน้าที่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน	หน้า ๓๙๘
หมวดที่ ๙ ข้อ ความ ทวิ ไป	หน้า ๔๐๒
พระราชบัญญัติ ห้าม ใช้ เครื่องหมาย กาก ระบาย แดง	หน้า ๔๓๘
กฎ เสนาบดี ยก เว้น ครุ เชลย คีตกัณฑ์ เป็น ครุ สอน หนังสือ จาก การ เกณฑ์ ทหาร ชั่วคราว	หน้า ๑๖
กฎ เสนาบดี กระทรวง ยุติ กรรม ว่า ด้วย หม่อม ห้าม คองหา ใน คดี อาญา	หน้า ๘๑
กฎ เสนาบดี กระทรวง ยุติ กรรม ว่า ด้วย ค่า กรรม เนียม วัตถุ ที่ดิน แด ทำ	หน้า ๒๘๓

- ข้อบังคับ ใน กระบวนพิจารณา ของ ศาสนฎีกา หน้า ๑๙๙
- กฎ ข้อบังคับ จตตะเนยยน คน ชัษฏรวาง หน้า ๒๙๑
- กฎ เติมนาคี ยกเถิดถาร ศักดิ์ศักดิ์ พาหนะ แด เด็กใช้ตัวรูปพรรณชนิดเก่า หน้า ๕๑๔
- ประกาศ แก่คำใน พระราช มัญญูที่ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์
ข้าง เมื่อถกถ ๑๒๘ หน้า ๓๖๖
- ประกาศ เรียกคน เปน ทหารใน มณฑลพายัพ อุตฺร อีสาน ตาม
ข้อบังคับ การเรียกคน เข้รับราชการ เปน ตำรวจภูธร
ร.ศ. ๑๒๖ หน้า ๑๒
- ประกาศ แก่คำใน พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร บก หน้า ๒๙๖
- ประกาศ แก่ ไซ้ เพิ่มเติม พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหารบก หน้า ๔๙๘
- ประกาศ กระทรวงทหารเรือ ว่าด้วย การเปลี่ยนแปลง บรรดาศักดิ์
ยศทหาร เรือ หน้า ๑๑
- ประกาศ กระทรวงทหารเรือ ว่า ด้วย การ ตั้ง กองทหาร เรือรักษา
พระองค์ หน้า ๑๕๐
- ประกาศ กระทรวง ทหารเรือ ว่าด้วย อนุญาตให้ กรมตำรวจภูธร
ใช้ เครื่องหมาย ประกอบธง ราชการ หน้า ๕๕
- ประกาศ กระทรวง ทหารเรือ อนุญาตให้ ใช้ เครื่อง ประกอบ ธง
หมาย ตำแหน่ง ข้าราชการ กรม ตระเวร หน้า ๒๘๙

ประกาศ แก่ คำ โน พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร เรือ หน้า ๓๑๘

ประกาศ แก่ ไซ กฏ เสนาบดี ว่า ด้วย ระเบียบการ เกี่ยวเนื่อง ด้วย

ราชของ ครกษั ทหาร เรือ ร.ศ. ๑๒๙ หน้า ๒๔

ประกาศ ตั้ง กรมวังนอก เป็น กรม ทหาร รัชชาวัง หน้า ๒๓

ข้อ บังคับ เครื่อง แต่งตัว กรม ทหาร รัชชาวัง หน้า ๘๓

ประกาศ ห้ามไม่ให้ ใญ่ ที่ไม่ได้ เป็น สามีชิก ของ เลื่อนบำไซ เครื่อง แต่งตัว

สามีชิก ของ เลื่อนบำ หน้า ๒๕

ข้อ บังคับ เครื่อง แต่งตัว สามีชิก ของ เลื่อนบำ หน้า ๒๖

ข้อ บังคับ เครื่อง แต่งตัว สามีชิก ของ เลื่อนบำ หน้า ๑๐๗

ประกาศ ส่ง กรณคดี บั รัตน โกลสินทร ศัก ๑๓๐ หน้า ๑

ประกาศ ใช้ บอ กศั กราช ตาม สุนิยคติ หน้า ๕๐๔

ประกาศ คำนำ พระนาม พระบรมวงษานุวงษ หน้า ๑๕๖

ประกาศ แยก หน้า ที่ กรมราชเดชานุการ แต่ ตั้ง กระทรวง มุราชชว

แต่ เปลี่ยน เสนาบดี กระทรวง ต่าง ๆ หน้า ๕๑๑

ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง เสนาบดี ที่ ปฎกษา ตำแหน่ง ราชเดชานุการ

แต่ อธิบัต กรม พระคลัง ข้างที่ หน้า ๑๒๕

ประกาศ จัดราชการ แต่ เปลี่ยน นาม กระทรวงโยธาธิการใหม่

กับ ตั้ง กรมคิดปากร ขึ้นใหม่ กรมหนึ่ง หน้า ๕๖๙

ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง รองเสนาบดี แต่ ผู้รับ ปฎกษัตถของ กระทรวง

ธรรมการ หน้า ๑๐๒

ประกาศ ตั้ง ผู้รับ เลื่อนابد กระทรวง ธรรมการ	หน้า ๓๑๘
ประกาศ นักเรียน กฎหมาย ซึ่ง ได้ ข้าม วิชา ชั้นต้น ชั้น มัธยมบริบูรณ์ แล้ว เปน นักเรียน ชั้น อุดมศึกษา	หน้า ๑๘๘
ประกาศ ตั้ง หลังก่อตั้ง โรงเรียน ข้าราชการ พด เรือชน	หน้า ๑๘๙
ประกาศ กำหนด นักเรียน ชั้น อุดมศึกษา	หน้า ๔๔๑
ประกาศ กรมศึกษาธิการ เปิด การสอน มัธยมสามัญชั้น ในโรงเรียน มัชยพิเศษ เทพศิรินทร์	หน้า ๔๔๓
ประกาศ กรมศึกษาธิการ เพิ่ม แดงดต ข้อว่า ค่าเล่าเรียน ชั้นมัธยม แดงหมด	หน้า ๔๔๔
ประกาศ จัดการ มุด ศึกษา ของ ทวยราษฎร์	หน้า ๕๗
ประกาศ พระราชทาน ยกเงิน อากร ส่วนใหญ่ ค้าง เก้า แด เดิรดำรวง	
ต้น ผลไม้ ใหม่ สำหรับ เก็บเงิน อากร ส่วนใหญ่ ศก ๑๓๐	หน้า ๗๑
พิคิต อัคราอากร ส่วนใหญ่ มณฑล กรุงเทพฯ	หน้า ๗๕
ประกาศ กระทรวง นครบาล ว่า ด้วย ปลดถุร่าง สิ่ง ที่ ต้องดำหลดเขตร	
คดของ ออกไปให้ รัช ถอน	หน้า ๑๒๓
ประกาศ ยก ถอง มหันตโทษ แดง หุโทษ ไบชั้น (กระทรวง นครบาล)	
	หน้า ๒๘๕
ประกาศ ถดอัครา ชั้น ที่นาใน คำบต โนนทอง ท้องที่ อำเภอ จตุรัส	
12/10/2566 แขวง เมืองไชยภูมิ	หน้า ๘

- ประกาศ ยกเว้นไม่เก็บเงิน อากร คำนาคัก ๑๒๙ ในท้องที่อำเภอ
 ฝาง แขวงเมือง ดงขด น้า ๑๕
- ประกาศ เปลี่ยนวิธีเก็บค่านาคู โศ เป็น วิธี นาฟางดอย แต่แก้ไข
 อัตราชั้นที่นาใหม่ น้า ๑๘
- ประกาศ ยกเว้นไม่เก็บเงิน อากร คำนาคัก ๑๒๘ ในตำบลธาราแขวง
 เมืองสุพรรณบุรีไว้สักหนึ่ง น้า ๒๑
- ประกาศ ยกเว้นไม่เก็บเงินค่านาจำนวน คัก ๑๒๘ ในตำบลจรเข้ใหญ่
 ตำบลทมน้ำ ท้องที่ อำเภอ บางปรว แขวงเมืองสุพรรณบุรี น้า ๔๘
- ประกาศ ยกเลิกวิธี เก็บเงิน อากร คำนาคัก อย่างนา คู โศใน มณฑลนคร
 ศรีธรรมราช เปลี่ยนเก็บ เป็น วิธีนาฟางดอยทั่วไป แต่ตั้ง
 อัตราชั้นที่นาบางตำบลใหม่ น้า ๕๐
- ประกาศ ตัด อัตราเงินค่านา มณฑล กรุงเทพฯ น้า ๕๒
- ประกาศ เปลี่ยนวิธี เก็บเงิน ค่านาใน ท้องที่ อำเภอ กุไทย น้อย แขวง
 กรุงเก่า ๕ ตำบล เป็น วิธี นาฟางดอย แต่คง อัตราชั้นที่
 นาใหม่บางตำบล น้า ๑๐๔
- ประกาศ ยกเว้นไม่เก็บเงิน ค่านาบาง ตำบลใน แขวงเมืองพิไชย
 แต่ เมือง พิษณุ โลกจำนวน คัก ๑๒๘ น้า ๑๘๔
- ประกาศ ตัดอัตรา ชั้น ที่ นาตำบล ต่าง ๆ ใน อำเภอ เมือง พนมสารคาม
 แขวง เมือง เขษิงเทรา น้า ๒๙๐

ประกาศ ยกเว้นไม่เก็บเงิน อากกร ค่าภาค ๑๒๙ ในเขตแขวง

มณฑล นครไชยศรี หน้า ๔๓๗

ประกาศ ยกเว้นเก็บเงิน ค่าภาค ๑๓๐ แต่ยกเว้นเก็บเงินค่าราชการ

ศก ๑๓๑ ใน ตำบลทุ่ง หมอทองที่อำเภอธะเคา หน้า ๕๖๘

ประกาศ ยกเว้นไม่เก็บเงินค่าภาค ราษฎร ซึ่ง ทำไม่ได้ผล

รวม ๒๗๘ ตำบล ในเขตแขวง มณฑลกรุงเก่า
ไว้ศก หนึ่ง หน้า ๕๙๓

ประกาศ เปิด หอทะเบียน แด่ ชุมชนกระยาหารบุรีบุรณ เป็น นายทะเบียน

ที่ดิน เมืองเพชรบุรี ชั่วคราว หน้า ๒๒

ประกาศ ห้ามมิให้จำหน่าย หรือ พาเข้า ใน อำเภอชุมยอม แต่ อำเภอ

เมือง ๆ แม้อยู่ตอน ออกไปต่างเมือง หน้า ๗๘

ประกาศ ห้ามมิให้จำหน่าย หรือ พาเข้าใน เมือง สงขลา ออกไป

ต่างเมือง หน้า ๙๑

ประกาศ อธิการ ภาคหลวง แร่ สังกะสี

หน้า ๔๑๔

ประกาศ ใช้เป็น ข้อบังคับ ชั่วคราว สำหรับการ เพาะปลูก ส่วนใหญ่

สัมพัทธ์ที่ไว้ แด่ ภาค ๑๒๙ ซึ่งใช้ อยู่ใน มณฑลชุมพร

นครศรีธรรมราช บัดคานี้ มณฑลภูเก็ตนั้น ให้ ใช้ ใน

มณฑลจันทบุรี ด้วย หน้า ๙๗

ประกาศ ย้าย หอทะเบียน ที่ดิน เมืองเพชรบุรี

หน้า ๑๕๕

ประกาศ กระทรวง เกษตรราธิการ บอกรักษาข้าวของบริษัท	หน้า ๑๖
บริษัท แบล็กสยาม ทัมมาจัน ทุนจำกัด	หน้า ๑๖
ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท หัตถกรรม ดยามทุน	หน้า ๓๕
จำกัด	หน้า ๓๕
หนังสือ กำหนด อำนาจ บริษัท หัตถกรรม ดยามทุน จำกัด	หน้า ๓๕
ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท เรือกลไฟ ดยามทุน จำกัด	หน้า ๕๘
หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ บริษัท เรือกลไฟ ดยามทุน จำกัด	หน้า ๖๘
ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท ชู่อ้อม เฒ่า ทุน จำกัด	หน้า ๓๐๑
หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ชู่อ้อม เฒ่า ทุน จำกัด	หน้า ๓๐๑
ประกาศ ตั้ง อำเภอ เดิมบาง แด เป็ด ย่น ชื่อ อำเภอ เดิมบาง เปน อำเภอ	หน้า ๕๕
บ้านเข็ญ	หน้า ๕๕
ประกาศ ยกเขต อำเภอแม่ น้ำข่อม อำเภอดีหมื่น จากเมืองราชบุรี	หน้า ๑๐๗
ไปขึ้น เมือง สมุทรสงคราม	หน้า ๑๐๗
ประกาศ โอน การปกครองเมืองเข็ญกลางไปขึ้น มณฑลอุดร	หน้า ๑๒๓
ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติลักษณะ ทาส ศัก ๑๒๔ ใน มณฑลพายัพ	หน้า ๔๒๒
ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ศัก ๑๑๙ ใน มณฑล	หน้า ๕๑๒
ที่ขึ้น กระทรวงมหาดไทย	หน้า ๕๑๒

ประกาศ ใช้ พระราชบัญญัติ คุ้มครองการค้าขายในเมือง ภูเก็ต	หน้า ๕๑๖
ประกาศ แก้อัศจรรย์ภาษีเรือ โรง ร้าน ภาษีสัตว์พาหนะ ภาษี บำรุง ถนน มณฑลภูเก็ต	หน้า ๕๑๘
ประกาศ พิทักษ์ อัครา อากร ส่วนใหญ่ มณฑล นครไชยศรี ราชบุรี ปราจีนบุรี	หน้า ๕๑๗
ประกาศ ตั้ง กรรมการ ศาสนิกสภา	หน้า ๕๑๕
ประกาศ ให้ โรงเรียน กุฎหมาย เป็น โรงเรียน หลวง ชัน กระจ่าง ยุดิธรรม	หน้า ๕๑๓
ประกาศ ตั้ง กรรมการ ศาสนิกสภา	หน้า ๕๑๘
ประกาศ ยกเลิก อัคราค่า ธรรมเนียม เฉพาะตาราง ๑ ทั่วยุทธราช บัญญัติ ความแห่งให้ ใช้ อัคราค่า ธรรมเนียม ใน ตาราง ท้าย ประกาศ แทน	หน้า ๓๕๐
ประกาศ แก้อกฎหมาย ตักษณตัม ติเตาย	หน้า ๕๑๑
ประกาศ แก้อกฎหมาย ตักษณ เข้า หุ่นส่วน แด บริษัต์	หน้า ๕๑๒
ประกาศ กระทรวง โยชาธิการ พแนก การ ไทรเดช	หน้า ๓๕๔
ประกาศ กระทรวง โยชาธิการ เปลี่ยน อัคราไปรษณีย์ วัตถุประสงค์ เฉพาะ เมือง เชียงราย	หน้า ๕๑๗
ประกาศ กระทรวง โยชาธิการ เปลี่ยน อัคราค่าตั้ง หีบ ห่อ ไปรษณีย์ วัตถุประสงค์ มณฑลนคร ธิสถาน อย่างเดียวกับ เมือง เชียงราย	หน้า ๕๑๘
ประกาศ กระทรวง โยชาธิการ พแนกไปรษณีย์ ไทรเดช	หน้า ๕๑๓

ประกาศ ตั้ง ข้าราชการจัดการที่ดิน สร้าง รถไฟ สายใต้ แขวงมณฑล ชุมพร	หน้า ๔๔๕
ประกาศ เปลี่ยน แต่ง ข้าราชการจัดการที่ดิน สร้าง รถไฟสายใต้ มณฑลชุมพร	หน้า ๔๔๗
ประกาศ ข้าราชการจัดการที่ดิน รถไฟ สายใต้ เฉพาะ อำเภอเมืองสงขลา	หน้า ๔๔๘
ประกาศ พระราชทาน เงิน ค่าราชการ ซึ่ง ค้าง ตั้ง แต่ ร.ศ. ๙๒ ถึง ร.ศ. ๑๒๖	หน้า ๔๑๙
ประกาศ สัญญา ว่าด้วย ส่ง ผู้ร้าย ข้าม เขตแดน กันใน ระหว่าง กรุงสยามกับ อังกฤษ	หน้า ๑๕๘
หนังสือสัญญา ระหว่าง กรุงสยามกับ อังกฤษ ว่าด้วย ส่ง ผู้ร้าย ข้าม เขตแดน กัน	หน้า ๑๕๙
ประกาศ ผู้กำกับ ถิ่นน้ำ ตาม พระราชบัญญัติ แปลงชาติ	หน้า ๔๑๘
ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ ว่าด้วย ติ โทกุโย ใน บังคับ ขึ้น แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม	หน้า ๔๐๕
ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ ว่าด้วย หลวง บุรีรัฐ พิจารณา (บี. เอ็ม. เซอร์ฟ) คน บังคับ อังกฤษ แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม	หน้า ๔๐๖
ประกาศ เอ. เอ. ตอซัน คนใน บังคับ อังกฤษ แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม	หน้า ๔๐๗

ญ

- ประกาศ เอมโปรด คนใน บังคับ อังกฤษ แปลง ชาติ เป็น คน
ใน บังคับ สยาม หน้า ๔๐๘
- ประกาศ ปอด. อะเดรีย . รอดช. มอมาทคัท คนใน บังคับ
ฝรั่งเศส แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม หน้า ๔๐๙
- ประกาศ เอช. จี. เบดี คนใน บังคับ อังกฤษ แปลง ชาติ เป็น
ใน บังคับ สยาม หน้า ๔๑๐
- ประกาศ ยอน. เอมช. เอ.มอริ คนใน บังคับ อังกฤษ แปลง ชาติ
เป็น คนใน บังคับ สยาม หน้า ๔๑๑
- ประกาศ หลวง สิงหนตสาร เอ. แอฟ. ยี. คิตัก คนใน บังคับ อังกฤษ
แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม หน้า ๔๑๒
- ประกาศ กระทรวงต่าง ประเทศ tibudrahim ใน บังคับ อังกฤษ
แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม หน้า ๕๑๐
- ประกาศ เพิ่ม เติม พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว พลเรือน
(กระทรวง ขบวนการ) หน้า ๑๙๔
- ประกาศ เพิ่ม เติม พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว พลเรือน
(กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ) หน้า ๒๘๔
- ประกาศ กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ ว่า ด้วย ออกใช้ ขนามบัตร
อย่างใหม่ หน้า ๑๕๗
- ประกาศ เพิ่ม เติม พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว พลเรือน
12/10/2566
(กระทรวง เกษตรา ธิการ) หน้า ๒๘๖

ประกาศเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวพลเรือน

(กระทรวงยุติธรรม)

หน้า ๒๘๘

ประกาศเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวพลเรือน (กระทรวงมหาดไทย)

หน้า ๓๕๑

ประกาศเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวพลเรือน

(กระทรวงนครบาล)

หน้า ๔๓๓

ประกาศเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน

ร.ศ. ๑๓๐

หน้า ๕๖๒

สำนักหอสมุด

ประกาศสงกรานต์

รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการ ให้ประกาศไว้แก่ชนทั้งหลายบรรดาซึ่ง
นับถือ พระพุทธเจ้าต่าง แต่ ขวรมเนียม วัน คัน เดือน มีอย่าง เช่น ใช้ ใน
สยาม ทราบ ทัด กัน ว่า ในรัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ หรือปีกุนทรศกนี้
โดยทางสุริยคติภาต เปน อธิกสุรทิน ส่วนจันทรคติภาต เปน ปรกติ
มาศวาร

ในปีนั้น วัน พุทศัปดาห์ที่ ๑๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เปนวัน
มหาสงกรานต์ พระอาทิตย์จะ ยก ขึ้น สู่อัฒมेष เวลายุบ ๔ โมง
กับ ๒๔ นาที แต่วันศุกร์ที่ ๑๕ เปนวันเนา แต่วันเสาร์ที่ ๑๕
เดือน เมษายน เปนวันเถลิงศกขึ้นจุลศักราชใหม่ เปน ๑๒๗๓ เวลา
๒ ทุ่ม กับ ๓๑ นาที ๑๒ วินาที

เพราะฉะนั้นในปีนั้น การซึ่งจะทำบุญ แต่เห็น นักชดถุกษ นั้น
เปน ๓ วัน คือ กำหนด ตั้งแต่วัน พุทศัปดาห์ที่ ๑๓ แต่วันศุกร์ที่ ๑๕
และวันเสาร์ที่ ๑๕ เดือน เมษายน . รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

อนึ่ง ตักขณ ซึ่ง จะ จดหมาย วัน คัน เดือน ปี นั้น ให้ ใช้ดัง ทุกปี มา
คือ ตั้งแต่วันเสาร์ที่ ๑ เดือน เมษายน ให้จดหมาย ตั้งข้อบโนที่ ทงปวง
ว่า รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ แต่ให้ลงเลขบนหลังศกนั้น ๒ อย่างนี้

ตาม มีประจำรัชกาลไป กว่าจะเปลี่ยนศกใหม่เทอญ ถ้าจะจดหมายวัน
 คัมเดือน มีตามวิธี จันทรคติ อย่างเก่าให้ ไซ้ตั้งนี้ คือตั้งแต่วัน พุศัศัศัศ
 ที่ ๓๐ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ ตรงกับ ณวันขึ้นค่ำ ๑ เดือน ๕
 ไปจนวันศุกร์ที่ ๑๔ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ตรงกับ ณวันแรม
 ค่ำ ๑ เดือน ๕ ให้ ไซ้ว่า บัณ ยัง เป็นโทษกุดศัศักราช ๑๒๙๒ อยู่ก่อน คือ
 เมื่อถึงวันเสาร์ที่ ๑๕ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ตรงกับ ณวันแรม
 ๒ ค่ำ เดือน ๕ ซึ่งเป็นวันเถลิงศกไปให้ ไซ้ว่า บัณศัศักราช ๑๒๙๓
 ไป กว่าจะเปลี่ยนศกใหม่เทอญ

อนึ่ง พระราชพิธี ประชุม ถือน้ำ พระพิพัฒน์สัตยาณัน ตกในวันเสาร์
 ที่ ๑ เดือน เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ วันหนึ่ง แลวันพุธที่ ๒๐
 กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ วันหนึ่ง

วันพุธที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เป็นวันพระราชพิธี
 จรดพระนังคัล

อนึ่ง วันวิสาขบูชา ที่นิยมใน คัมภีร์ พระอรรถกถาว่า เป็น
 วันประสูติ แล ตรัสรู้ แล พระบริษัปปาน ของสมเด็จพระสัมมา
 สัมพุทธเจ้า ใน บัณ นัถัศัศักราช วิสาขะบูรณมีตกในวันเสาร์ที่ ๑๓
 เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

วันอังคารที่ ๑๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เป็นวันเข้าปฐม

ศก ๑๓๐

หน้า ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เป็นวันเข้า
บังนิมพรรษา

พระราชพิธีต่างนั้น ตกในวันพุธที่ ๒๐ แต่วันพฤหัสบดีที่ ๒๑
แต่วันศุกร์ที่ ๒๒ เดือนกันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ใน ๓ ราชธานี
ให้การเป็นเสร็จในวันเสาร์ที่ ๒๓ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

วันเสาร์ที่ ๗ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เป็นวันมหาปวารณา
ที่เรียกว่า ออกพรรษา

พระราชพิธีฉัตรมงคลสมโภช พระมหาเสวตรถันตรนั้น คงทำในวันเสาร์
ที่ ๑๑ เดือนพฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เป็นวัน
ประชุมถวายบังคมพระบรมรูป

หนึ่งฉลองพระชนมพรรษาศกในวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม รัตน
โกสินทรศก ๑๓๐

วันเฉลิมพระชนมพรรษาโดยทางสุริยคติภาค ตกในวันอังคารที่ ๒
มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

หนึ่งวันเฉลิมพระชนมพรรษาศมเด็จพระพันปีหลวง ตรงในวันอังคาร
ที่ ๒ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

พระราชพิธีตรียัมพวาย เริ่มตั้งแต่วันอังคารที่ ๒๖ เดือนธันวาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เป็นต้นไป จนถึงวันพฤหัสบดีที่ ๔ เดือน

มกราคม ๑๐ ราชทินนี้ ให้การเป็นเสร็จในวันศุกร์ที่ ๕ เดือน ธันวาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

พระราชพิธีศพถวาย เริ่มตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ ๔ เดือน มกราคม
เป็นต้นไป จนถึงวันจันทร์ที่ ๘ เดือน มกราคม ๕ ราชทินนี้ ให้การ
เป็นเสร็จในวันอังคารที่ ๙ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

ถ้าจะทำมาฆบูชาจากตรงคณินิบาด ซึ่งนิยมว่าเป็นวัน ประชุม
พระสาวก ๑๒๕๐ พระองค์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาท
ปาฏิโมกข์ห้ามกลางที่ ประชุมนั้น กำหนดทำในวันอาทิตย์ที่ ๓ มีนาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ ในวันนั้นซึ่งพอพรหมณ์จะได้ทำพิธีสังฆารัตริ
ณหอเทวสถาน

พระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์ เริ่มตั้งแต่วันพุธที่ ๑๓ เดือน มีนาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ แลวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ แลวันศุกร์ที่ ๑๕
แลวันเสาร์ที่ ๑๖ ใน ๔ ราชทินนี้ ให้การเป็นเสร็จในวันอาทิตย์ที่ ๑๗
เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

หนึ่งวัน เวลาที่พระอาทิตย์จะ เปลี่ยนขึ้นสู่ราชันใหม่ที่ เรียกว่าสังกรานต์
เดือน แด พระอาทิตย์สถิตย์ราชัน ห้ามวัน ตฤถ มหาสุญ นั้น

พระอาทิตย์จะยกขึ้นสู่ราชันเมษวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ เมษายน รัตน
โกสินทร ศก ๑๓๐ เวลาบ่าย ๔ โมง กับ ๒๕ นาทีเป็นต้นไป จนถึง
วันอาทิตย์ที่ ๑๔ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เวลาบ่าย ๒ โมง
กับ ๔๘ นาที

เดือน ๕ วันพุธที่ ๑๙ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวันตฤกษ์มหาสุญ แต่้วยกไปสู่ราชย์พฤศกไปจน ถึง วันพุธที่ ๑๔ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เวลา ๕ ทุ่มกับ ๓๖ นาที

เดือน ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๔ แดวันพุธที่ ๑๗ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวัน ตฤกษ์มหาสุญ แต่้วยกไปสู่ราชย์เมถุน เป็นต้นไปจนถึงวันอาทิตย์ที่ ๑๖ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เวลาบ่าย ๔ โมงกับ ๒๔ นาที

เดือน ๗ วันพุธที่ ๓๑ พฤษภาคม แดวันอังคารที่ ๒๐ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวันตฤกษ์มหาสุญ แต่้วยกไปสู่ราชย์กรกฎ เป็นต้นไปจนถึงวันพุธที่ ๑๖ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เวลา ๑๐ ทุ่มกับ ๒๔ นาที

เดือน ๘ วันอังคารที่ ๔ แดวันจันทร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวัน ตฤกษ์มหาสุญ แต่้วยกไปสู่ราชย์ถึง เป็นต้นไปจนถึงวันอาทิตย์ที่ ๑๗ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เวลาบ่าย ๖ ทุ่มกับ ๔๘ นาที

เดือน ๙ วันจันทร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม แดวันอังคารที่ ๑๕ แดวันเสาร์ที่ ๑๙ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวัน ตฤกษ์มหาสุญ แต่้วยกไปสู่ราชย์กันย์ เป็นต้นไป จนถึงวันอังคารที่ ๑๗ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ ^{12/10/2666} เวลาบ่าย ๕ โมงกับ ๓๖ นาที

เดือน ๑๐ วันอาทิตย์ที่ ๓ กันยายน วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวัน
ตฤถีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชัน์ตฤถีมหาสุญ เป็น ต้นไป จน ถึง วัน พฤษหิ์คัมภ์ที่ ๑๒
พฤษหิ์คัมภ์วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เวลาบ่าย ๓ โมง กับ ๑๒ นาที

เดือน ๑๑ วันเสาร์ที่ ๓๐ กันยายน แต่ วันอาทิตย์ที่ ๑๕ ตุลาคม
วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวัน ตฤถีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชัน์ตฤถีมหาสุญ เป็น
ต้นไป ถึง วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เวลา ๓ ยาม
กับ ๓๒ นาที

เดือน ๑๒ วันศุกร์ที่ ๓ พฤศจิกายน พฤษหิ์คัมภ์ที่ ๑๒ พฤษหิ์คัมภ์วัน
โกสสินทรศก ๑๓๐ เป็นวัน ตฤถีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชัน์ตฤถีมหาสุญ เป็นต้น
ไปจน ถึง วันอาทิตย์ที่ ๑๕ มกราคม วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เวลา
เช้า ๕ โมง กับ ๓๒ นาที

เดือน ๑ วันศุกร์ที่ ๑ แต่ วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม วันโกสสินทร
ศก ๑๓๐ เป็นวัน ตฤถีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชัน์ตฤถีมหาสุญ เป็น ต้นไป
จน ถึง วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เวลายาม ๑
กับ ๓๒ นาที

เดือน ๒ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม แต่ วันเสาร์ที่ ๒ แต่ วัน
อังคารที่ ๑๒ มกราคม วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวันตฤถีมหาสุญ
แต่้วยกไปสู่วราชัน์ตฤถีมหาสุญ เป็น ต้นไป จน ถึง วันพุธที่ ๑๓ มีนาคม วัน
โกสสินทร ศก ๑๓๐ เวลาบ่าย ๓ โมง กับ ๑๒ นาที

เดือน ๓ วันพุธที่ ๓๑ มกราคม วันโกธินทร ศก ๑๓๐ เป็นวันตฤตี
มหาศุภ แต่ชกไปตั้งราชันเป็นต้นไปจนถึงวันศุกร์ที่ ๑๒ เมษายน
วันโกธินทร ศก ๑๓๑ เวลา ๕ ทุ่มกับ ๑๒ นาที

เดือน ๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ แต่วันพฤหัสบดีที่ ๗
มีนาคม วันโกธินทร ศก ๑๓๐ เป็นวันตฤตีมหาศุภ

อนึ่ง วันขรรณสงหะ ซึ่งนิยมตามวิธีบักชดณะนา เป็นวันที่รักษา
พระอุโบสถ แต่ประชุมฟังธรรมซึ่งชกเข็องกันกับวันพระตามปรกติ
ในปฏิทินศก จุลศักราช ๑๒๗๓ นี้ คือ

วันศุกร์ ขึ้นค่ำ ๑ แต่วันเสาร์ ขึ้น ๙ ค่ำ แต่วันเสาร์ แรม ค่ำ ๑
แต่วันอาทิตย์ แรม ๙ ค่ำในเดือน ๒

วันจันทร์ ขึ้น ค่ำ ๑ แต่วันอังคาร ขึ้น ๙ ค่ำ แต่วันอังคาร แรม ค่ำ ๑
แต่วันพุธ แรม ๙ ค่ำในเดือน ๔

วันพฤหัสบดี ขึ้น ค่ำ ๑ แต่วันศุกร์ ขึ้น ๙ ค่ำ แต่วันศุกร์ แรม
ค่ำ ๑ แต่วันเสาร์ แรม ๙ ค่ำในเดือน ๑๐

วันอาทิตย์ ขึ้น ค่ำ ๑ แต่วันจันทร์ ขึ้น ๙ ค่ำ แต่วันจันทร์ แรม
ค่ำ ๑ แต่วันอังคาร แรม ๙ ค่ำในเดือน ๑๒

วันอังคาร ขึ้น ค่ำ ๑ แต่วันพุธ ขึ้น ๙ ค่ำ ในเดือน ๑
วันพุธ ขึ้น ค่ำ ๑ แต่วันพฤหัสบดี ขึ้น ๙ ค่ำ แต่วันพฤหัสบดี แรม ค่ำ ๑

แต่วันศุกร์ แรม ๙ ค่ำ ในเดือน ๒

วันศุกร์ ขึ้น ค่ำ ๑ แดวันเสาร์ ขึ้น ๙ ค่ำ ใน เดือน ๓

วันเสาร์ ขึ้น ค่ำ ๑ แดวันอาทิตย์ ขึ้น ๙ ค่ำ แดวันอาทิตย์แรม ค่ำ ๑

แดวันจันทร์ แรม ๙ ค่ำ ใน เดือน ๔

วันจันทร์ ขึ้น ค่ำ ๑ เดือน ๕ ปีชวด ยัง เป็น ตรี ศก จตุศก ราช ๑๕๗๓

นั้น รวมเป็น ๒๙ วัน ดังนี้ นอกจาก ๒๙ วัน นี้ ก็ คง คง กัน กับ

วันพระตาม ปกติ

หนึ่งใน มีรัตน โกสินทร ศก ๑๓๐

วันเสาร์ เป็น วัน ชง ไชย วัน พุม เป็น วัน อธิปัตติ

วันศุกร์ เป็น วัน อุกาสน์ วันศุกร์ เป็น วัน โถกาวินาศ ฯ

ประกาศตอตราขึ้นที่นา

ในตำบลโนนทอง ท้องที่อำเภอจตุรัต

แขวง เมืองไชยภูมิตั้ง เป็น นา ขึ้นเบญจะ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้ง กระทบวง
มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ ประกาศให้ ทราบ ทูว่กัน ว่า เนื้อที่นาตำบล โนนทอง ท้องที่อำเภอจตุรัต
แขวง เมืองไชยภูมิเป็นที่ ดิน ปน กรวด ปน ทราย การ ทำนาไม่ใคร่ได้ ผล
บริบูรณ์เหมือน ตำบล อื่น ๆ ที่ ราษฎร ต้อง เสียเงิน ราชการ ค่านา เป็น นาขึ้น
จตุรา นัน 12/ ยังไม่เหมาะ แก่ พิน ภูมิ ประเทศ แด ทำเต ผล ประโยชน์ ที่ ทำได้

ศก ๑๓๐

หน้า ๙

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง อัครราชขึ้น ที่นาโหนด ตำบล โนนทอง ตง
เปนนางขึ้น เบญจะ ตั้งแต่ ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๙

(ตงพระนาม) ดำรงราชูปถัมภ์

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

พระราชบัญญัติศักดิ์กตนาทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๐

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรง พระราชดำริเห็นว่า ลำดับ บรรดาศักดิ์ยศ ทหารเรือตาม พระราชบัญญัติ
ศักดิ์กตนาทหารเรือ ซึ่งได้ตราไว้แต่วันที่ ๑๘ เมษายน ร.ศ. ๑๒๑ แต่
ต่อมาได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไข ข้อความใน พระราชบัญญัติ
นั้น เป็นครั้งคราว มาแล้ว นั้น บัดนี้ สัมควร จะ แก้ไข ให้เป็น ระเบียบ
อัน จะ เทียบชั้น ยศ บรรดาศักดิ์กับ ข้าราชการ ตำแหน่งอื่น ๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้น
จึง มี พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติศักดิ์กตนา
ทหารเรือเสียใหม่ ดัง จะ กล่าวต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้ มี นามว่า พระราชบัญญัติ ศักดิ์กตนา
ทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๐
12/10/2566

มาตรา ๒ ให้กำหนดศักดินาข้าราชการทหารเรือ ตามลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ยศทหาร ดังต่อไปนี้

จอมพลเรือ	มีศักดินา	๓๐,๐๐๐
นายพลเรือเอก	มีศักดินา	๗,๐๐๐
นายพลเรือโท	มีศักดินา	๖,๐๐๐
นายพลเรือตรี	มีศักดินา	๕,๐๐๐
นายพลเรือจัตวา	มีศักดินา	๔,๕๐๐
นายนาวาเอก	มีศักดินา	๓,๐๐๐
นายนาวาโท	มีศักดินา	๒,๐๐๐
นายนาวาตรี	มีศักดินา	๑,๕๐๐
นายเรือเอก	มีศักดินา	๑,๐๐๐
นายเรือโท	มีศักดินา	๘๐๐
นายเรือตรี	มีศักดินา	๖๐๐
พันจ่าเอก	มีศักดินา	๕๕๐
พันจ่าโท	มีศักดินา	๕๐๐
พันจ่าตรี	มีศักดินา	๔๕๐
นักเรี่ยนายเรือ	มีศักดินา	๔๐๐
นักเรี่ยนายช่างกต	มีศักดินา	๔๐๐
จ่าเอก	มีศักดินา	๔๐๐

จำโท	มีศักดิ์นา	๓๐๐
จำตรี	มีศักดิ์นา	๒๕๐
พลทหาร	มีศักดิ์นา	๕๐

มาตรา ๓ พระราชบัญญัติศักดิ์นาทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๑ กับทั้ง ข้อ
 ความที่ได้ประกาศแก้ไขมาเป็นครั้งคราวเหล่านั้น ให้ยกเลิกเสีย
 แต่ให้ใช้พระราชบัญญัติศักดิ์นาทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๐ นี้ ตั้งแต่วันที่ ๑
 เมษายน ร.ศ. ๑๓๐ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ เมษายน วันพฤหัสบดีที่ ๑๓๖
 เป็นวันที่ ๑๔๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศกระทรวงทหารเรือ

ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงบรรดาศักดิ์ยศทหารเรือ

เสนาบดีกระทรวงทหารเรือ รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้า ๆ
 ดำรัสสั่งให้ประกาศ ทราบทั่วกัน ว่า ตามที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
 ให้ตราพระราชบัญญัติศักดิ์นาทหารเรือใหม่ ดังได้ประกาศใน หนังสือ
 ราชกิจจานุเบกษา ลง วันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๓๐ แล้วนั้น นับตั้งแต่
 วันที่ได้ใช้พระราชบัญญัติศักดิ์นาทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๐ นั้นแล้วเป็นต้น
 ไป บรรดา พระราชกำหนด กฎหมาย แต่ กฎ ข้อบังคับ ของ กระทรวงทหาร
 เรือ ที่ได้ตราไว้ก่อน แต่ ถัดนี้ แต่ ยัง คง ใช้ อยู่ นั้น ที่ ได้ มี ข้อ ความ บัง กิ่ง

12/10/2566

บรรดาศักดิ์ยศ ทหารเรือ ชั้น เปน ตำบับชั้น ที่ใดเปลี่ยนแปลงไป แล้วนี้ ให้เข้าใจ ความตั้ง จะ กล่าวต่อไป นี้ คือ

นายเรือเอก	ให้เข้าใจว่า	นายนาวาเอก
นายเรือเอก ผู้ช่วย	ให้เข้าใจว่า	นายนาวาโท
นายเรือโท	ให้เข้าใจว่า	นายนาวาตรี
นายเรือโท ผู้ช่วย	ให้เข้าใจว่า	นายเรือเอก
นายเรือตรี	ให้เข้าใจว่า	นายเรือโท
นายเรือตรี ผู้ช่วย	ให้เข้าใจว่า	นายเรือตรี

นอกจากนี้ คง ตาม เติม ทุก ประการ

ประกาศ มาณวันที่ ๒ เมษายน วันน โศศันทร ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) บริพัตร

นายพลเรือเอก เจ้านาบี

ประกาศ

เรียกคนเปนทหารใน มณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอิสาน

ตาม ขอบบคัย การเรียก คน เข้าวรราชการ

เปน ตำรวจภูธร ร.ศ. ๑๒๖

นายพลเอก พระเจ้าพญาเจอล กรมหมื่นนครไชยศรีสุริยเดช เจ้านาบี

กระทรวงกระตาดโหม รับ พระบรมราชโองการใส่เกล้า ๆ ให้ ประกาศ

ทราบ ทอดกัน ว่า ตาม ขอบบคัย การเรียก คน เข้าวรราชการเปน ตำรวจภูธร

12/10/2566

ซึ่งสำหรับใช้ใน มณฑล ที่ไม่ได้ใช้ พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร แต่ได้ประกาศใช้ข้อบังคับนี้ มาแล้วใน มณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอิสาณ ตามประกาศลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๖ นั้น สัมควร จะเรียกคน ตาม ข้อบังคับ การเรียกคน เข้ารับราชการ เป็น ตำรวจภูธร นี้ เข้ารับราชการ เป็น ทหารที่ มณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอิสาณ นั้น ด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกคน เข้ารับราชการ เป็น ทหารใน มณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอิสาณ ตาม ข้อบังคับ การเรียกคน เข้ารับ ราชการ เป็น ตำรวจภูธร นั้น ด้วย ตั้งแต่วันที่ ๑๓๐ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ เมษายน วันวันโกสินทร์ศก ๑๓๐
 (ลงพระนาม) จีรประวิตรเทศ
 เสด็จมาตั้งกระทรวงกระต่าโหม

พระราชบัญญัติ เติม ข้าราชการเพิ่มเติม

พระบาท สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระราชดำริเห็นว่า ผู้ที่ได้รับราชการ ใน พระองค์ มาตั้งแต่ก่อนเสด็จ เถลิง ถวัลยราชสมบัติ แต่ได้คง รับ ราชการ สังกัด พระเดชพระคุณ ดั้งมา สัมควร ที่ จะได้รับ พระมหากรุณา เป็น พิเศษ ส่วน หนึ่ง ต่างหาก นอกจาก ที่ จะได้รับ พระราชทาน ใน ทางราชการ แผ่นดิน จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตรา ให้ เติมนิยาม ใหม่ สำหรับ พระราชทาน แก่ ผู้ ที่ เป็น ข้าราชการ เติม เพื่อให้เป็นเครื่อง ประดับ เชิดชู ความดี ความ ชอบ เป็นเกียรติยศสืบไป

จึง มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ ทราบ พระราชบัญญัติ ดัง
ต่อไปนี้

มาตรา ๑ เหมิน ให้เรียก ว่า เหมิน ข้าหลวง เดิม

มาตรา ๒ เหมิน มีรูป เป็น วชิราวุธ คม เงิน ทำทอง

มาตรา ๓ ผู้ ที่ หนัก ว่า ต้อง ด้วย ตั๊กแตน ข้าหลวง เดิม ตาม พระราช

บัญญัติ นี้ คือ

(ก) ผู้ ที่ ได้ ถวาย ศักดิ์ เป็น ข้าราชการ ตั้งแต่ ก่อน ได้ เสด็จ เถลิง ถวัลย์

ราชสมบัติ

(ข) ถึง แม่ ขมิบ ได้ ถวาย ศักดิ์ มี ดอกไม้ รูป เทียน ถัด ตาม ถ้า แม่ ได้

ทรง ใช้ ด้อย อย่าง เช่น ข้าราชการ ก็ ใช้ ได้

(ค) ผู้ ที่ ได้ กระทำ ราชการ มี ตำแหน่ง ประจำ กอทัต ขีด พระองค์

เมื่อ ครั้ง ดำรง พระราชพิธี รัชสมัย เป็น ดั้ม เต็ง พระยุพราช

มาตรา ๔ ข้าหลวง เดิม ที่ หนัก ว่า เป็น ผู้ ดั้ม ควร ได้ รับ พระราชทาน เหมิน

ต้อง เป็น ผู้ ที่ รับ ราชการ ประจำ อยู่ ฤๅ ได้ รับ ราชการ มา แล้ว โดย ไม่ มี

ความผิด

มาตรา ๕ ผู้ ที่ ได้ รับ พระราชทาน เหมิน แล้วย แม่ แม่ ความ ผิด ต้อง

รับ พระราชอาญา ดัง ตาม ได้ ๆ เติ ต้อง กั้น เหมิน เว้น เสีย จะต้อง ได้ รับ

พระราชทาน พระมหากรุณา เปน พิเศษ จึง จะ คิด ต่อ ไป ได้

มาตรา ๖ เหมิน ให้ ใช้ คิด เสีย ข้าง ซ้าย ได้ ทุก เวลา ให้ คิด

ระหว่าง รวด คน เมื่ มี ที่ ถ้า แม่ แล้วย เติ องค์ ประดับ เครื่อง ราช

พิธี ราชการ ณ 10/2586 เหมิน มี ให้ คิด เหมิน เติ องค์ ราชการ ณ แด เหมิน

มาตรา ๗ ให้กรมมหาดเล็กเป็นเจ้าหน้าที่เก็บชาหลวงเดิม ให้เป็นไปถูกต้อง ตาม พระราชบัญญัติ

มาตรา ๘ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้โดยตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงิน อากรค่านาจำนวน ศก ๑๒๙

ในท้องที่อำเภอตะเตา แขวงเมืองดงขต

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จบตี ภัทรทรงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การทำนาใน ท้องที่อำเภอตะเตา แขวง เมืองดงขตจำนวนศก ๑๒๙ ราษฎรได้ทำตง แล้ว น้ามากท่วม ต้นข้าวเสีย หายไป เก็บเกี่ยวไม่ได้ผล เต็มภาคภูมิ ตาม ปกติ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นไม่เก็บเงิน อากร ค่านาจำนวนศก ๑๒๙ ในท้องที่อำเภอตะเตา เพื่อ เปน การบำรุง การ หาเลี้ยงชีพ ของ ราษฎรในท้องที่นี้ไว้ ศกหนึ่ง

ศกสถาปนากรมมหาดไทย

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๙ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

พระยาศรีวิฑูรเทพ

กฎเสนาบดี

ยกเว้น คุรุเชตยศักดิ์ ที่ เป็น คุรุสอน หนังสือ
จาก การเกณฑ์ทหารชั่วคราว

ด้วย ตามความใน ประกาศ แก่ ใจ พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ ทหาร
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔ ซึ่งตั้งวันที่ ๒๗ ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๙
มาตรา ๑๓ ข้อ ๓ มีว่า “ คุรุเชตยศักดิ์ ยก เว้น ตาม ลักษณะ ที่ได้ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ยกเว้น ตาม กฎเสนาบดี ที่ จะ ได้ ตั้ง ขึ้น
นี้

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้
เสนาบดี กระทรวงกระต๊ากใหม่ ตั้ง กฎ ขอบบังคับ ขึ้นไว้ ดัง คือ ไปนี้

ข้อ ๑ บรรดา คุรุเชตยศักดิ์ ที่มีคุณ คุ้มยศ ครบ ๓ ประการ ดัง ที่ ได้
กล่าวไว้ ใน ข้อนี้ ให้ยกเว้น จาก การเกณฑ์เป็น ทหาร ชั่ว คราว . ใน
ขณะที่ ยัง ทำการ เป็น คุรุ สอน หนังสือ อยู่ นั้น คือ

- (๑) เป็น ผู้ มีคุณ คุณิ ทำการ ใน หน้าที่ คุรุ สอน หนังสือ ได้
- (๒) เป็น ผู้ มีศิษย์ ที่สอน อยู่ ถ้า ใน เขต ร และของ กรุงเทพ ฯ ไม่ น้อย
กว่า ๒๐ คน ถ้า ใน หัวเมือง ที่ ขึ้น กระทรวงนครบาล หรือ ขึ้น กระทรวง

(๓) เป็นผู้ที่ได้รับใบตั้งให้เป็นครูจากเจ้าหน้าที่แห่งราชการ

ข้อ ๒ ผู้ออกใบตั้งครูเชดยศักดิ์ตามที่ว่ามานั้น ถ้าในมณฑล
กรุงเทพฯ เป็นหน้าที่เสนาบดีกระทรวงนครบาล ออกใบตั้ง ถ้าในมณฑล
ที่ขึ้น กระทรวงมหาดไทย เป็นหน้าที่ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลนั้น ๆ
ออกใบตั้ง

ข้อ ๓ ถ้าเสนาบดีกระทรวงนครบาล หรือ ข้าหลวงเทศาภิบาลได้ ออก
ใบตั้งครูเชดยศักดิ์คนใดแล้ว ต้องส่งรายชื่อคนนั้นไปจดเข้าทะเบียน
ครูเชดยศักดิ์ที่ กระทรวงธรรมการ

ข้อ ๔ เสนาบดีกระทรวงนครบาล หรือ ข้าหลวงเทศาภิบาลที่ ออกใบ
ตั้งครูเชดยศักดิ์นั้น ต้องบอกส่งรายชื่อครูต่อ กระทรวงกระต่าใหม่ ทุก
คราวที่ ออกใบตั้ง แต่ทุกคราวที่ครูผู้นั้น ออกจากหน้าที่ครูตามที่ได้
กำหนดไว้

ข้อ ๕ ส่วน กฎยกเว้นครูเชดยศักดิ์ ซึ่งตั้งวันที่ ๑๐ มกราคม
รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ นั้น ยกเลิกไม่ใช้ต่อไป

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) จิตรประวิตรเดช

เสนาบดีกระทรวงกระต่าใหม่

ประกาศเปลี่ยนวิธีเก็บค่านาคูโค

เป็นวิธีนำ ฟาง ตอย แต่แก่ ไซ่อตราชั้นที่ นำใหม่

ใน เมือง สมุทรสาคร

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า ที่นาใน เมือง สมุทรสาคร ซึ่ง เก็บ ค่านาเป็น วิธี นาคูโค นั้น
บาง ตำบล พน ที่ ยังไม่ เรียบ ร้อย แต่ เป็น ที่ นา เค็ม ชื้น ถึง การ ทำนา
ได้ ผล เป็น บาง ความ บาง ปี ไม่ ใคร่ จะ สุ่มำ เสมอ กัน จึง ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ เปลี่ยน วิธี เก็บ ค่านา ใน เมือง สมุทรสาคร บาง ตำบล
เป็น วิธี นำ ฟาง ตอย แต่ แก่ ไซ่อตราชั้นที่ นำใหม่ ไซ่อเก็บเงิน
อากร ค่านา ตั้งแต่ จำนวน ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป ตาม บัญชี ราย ชื่อ
ตำบลที่ นาใน ท้าย ประกาศ ฉบับนี้

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ เมษายน วันโกสินทร์ศก ๑๓๐

พระยาศรีสุหเทพ

ราชปลัดทูลฉลองเซ็นแทน

บัญญัติรายชื่อคำบัพทมูลคำ ใค ในเขตร ำแวงเมืองสมุทรสาครมณฑลนครไชยศรี
ซึ่งสมควรจะเปลี่ยนวิธีเก็บเป็นนาฟงดอย จดเก็บค่านาตั้งแต่จำนวนคัก ๑๒๒๙

หมายเทศ ที่	เมืองเด อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ใด	เปลี่ยนเป็นนา ฟงดอยชนิด	หมายเหตุ
๑	เมืองสมุทรสาคร อำเภอเมือง	ตำบลสามตำ ตำบลอำแพง ตำบลโคกขาม	ตรี ตรี จตุรา	โท โท เบญจจะ	
๒	อำเภอท่ง	ตำบลตำบิร	โท	โท	

หมายเลข ที่	เมืองต้นทาง	ตำบล	เดิมเป็นนา คูใด	เปลี่ยนเป็นนา คันไถ	หมายเหตุ
๓	อำเภอบ้านฆ้อง	ตำบลโรงเข้ ตำบล หักถ้ำ ตำบล บ้านฆ้อง ตำบล บางโพธิ์วัด ตำบล ภาหอง ตำบล นาโคก	ศรี ศรี ศรี ศรี จุฬา จุฬา	โท โท ศรี จุฬา เบญจ เบญจ	

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่านาคัก ๑๒๘
ใน ตำบล ตาราของ เมืองสุพรรณบุรีไว้สักหนึ่ง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า ตาม ข้อความใน มาตรา ๑๑ ข้อ ๓ แห่ง พระราชบัญญัติ ลักษณะ เก็บ เงิน อากร ค่านาคัก ๑๑๙ ซึ่ง มีความว่า “ถ้าหาก คุ โคน หัว เมืองใด ทำไม่ได้ ผล ส้มควรว จะ ดัด ห้อยเงินค่านาพระราชทานเท่าใด จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ดัด ห้อยเงิน เป็น ครั้ง คราว ตาม แต่ จะ ทรง พระราชดำริที่ เห็น ส้มควรว” แต่ ตาม ประกาศ แก่ วชิรพัตถ์ ละ ชัน เก็บ เงิน อากร ค่านาคัก ๑๒๘ ข้อ ๖ มีความว่า “ป่า มี คุ บัคว เหตุ ราษฎร แห่งใด ทำมา ไม่ได้ ผล ปั้น นั้น จะ ดัด ห้อยเงินค่านา หรือ ยกเว้น เงินค่านาใน ที่ นั้น พระราชทานตามควรแก่การ” นั้น บัดนี้ ได้ ทรง ทราบ ได้ ผล ของ คุ ตพระบาทว่า ใน สัก ๑๒๘ เป็น ปี ที่ ผ่าน ตก ชุก การ ทำ มา ของ ราษฎร ใน ตำบล ตารา ทั้ง ที่ อ้นภอ บางปทุมมา ของ เมืองสุพรรณบุรี ซึ่ง ตั้ง อยู่ ใน ที่ ตุ่ม ราษฎร ได้ เพราะ ห่วง น้ คุ คำ ต้น เขาตงใน นานแล้ว นำ มาก คุ ม ต้น เขา เสียหาย ไป ไม่ได้ เก็บ เกยว ซ้อ ซาย เป็น อาณา ประโยชน์ เนื้อ ที่ น้ คุ ราษฎร ทำ ไม่ได้ ผล ใน ตำบล ตารา ๑,๕๙๓ ไร่ เป็น เงิน อากร ๑,๖๘๕ บาท เป็น การ เหลือ คุ วิ ได้ย

หน้า ๒๒

ศก ๑๓๐

ที่ราษฎร จะ บังคับได้ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเงิน
ไม่เก็บเงิน อากร ค่านาคัก ๑๒๘ ใน ตำบล ดาราที่ ราษฎร ทำไม่ได้ผล
ไว้สักหนึ่ง เพื่อ บำรุง การ หาเลี้ยงชีพ ของ ราษฎรใน ตำบลนี้ต่อไป ฯ

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐

พระยาศรีวัดเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ประกาศ

เบ็ด หอ ทะเบียน แด่ตั้ง ชุนกระยาหารบริบูรณ์

เปน นายทะเบียน ที่ดิน เมืองเพชรบุรี ชั่วคราว

โดย พระบรมราชานุญาต

เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า เวลานี้ ข้าหลวง ออก โฉนด มณฑล
ราชบุรี ได้ ทำการ ได้ ส่วน หมาย เขตที่ ดิน แด่ ออก โฉนด ให้ แก่ราษฎร
เปน กรรมสิทธิ์ ไปมาก แล้ว สืบควร จะ เบ็ด หอ ทะเบียน แด่ตั้ง เจ้าพนักงาน
ทะเบียนไว้ ประจำ ทำการ แก่ ทะเบียน ชุน ที่ เมือง เพชรบุรี ตาม พระราช
บัญญัติ ออกโฉนดที่ ดิน ศก ๑๒๗ คือไป แต่ การ ก่อสร้าง หอทะเบียน
นาย ช่าง ก่อตั้ง ตั้ง มอ กระทำ การ อยู่ยังไม่แล้ว เสร็จ บริบูรณ์ ใน ระหว่าง

12/10/2566

ที่ การ ก่อ สร้าง หอ ทะเบียน ยังไม่ เสร็จสิ้น จำเป็น ต้อง หา ใคร รวย ค่า ตา
 วิชา ชีวะ สอน ทำ การ หอ ทะเบียน ไป ชั่ว คราว จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
 พระราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ ให้นำ บัญชี กระทรวง เกษตร ราชการ
 เบ็ด หอ ทะเบียน ที่ ดิน เมือง เพชรบุรี ที่ ค่า ตา วิชา ชีวะ สอน ชั่ว คราว แต่ ให้
 ขุน กระจ่าง หาร บรม ราชานุญาต เข้า ระหว่ง ที่ ๒ มณฑล ราชบุรี เป็น นาย ทะเบียน
 ที่ ดิน เมือง เพชรบุรี ชั่ว คราว ด้วย อีก ตำแหน่ง หนึ่ง ตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑
 พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖ เป็นต้น ไป

ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด มี ข้าราชการ ของ ราชการ กรม สัตว์ ที่ ดิน ใน ของ ที่ ดิน
 ก่อ มา นี้ ก็ ให้ ไป พบ กับ เจ้า พนักงาน หอ ทะเบียน ที่ ดิน ตาม เวลา
 อัน ตม คว

กระทรวง เกษตร ราชการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๖ เมษายน รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖

(ตงนาม) วงษา ประพัทธ์

เด่น บัด กระทรวง เกษตร ราชการ

ประกาศ ตั้ง กรม วัง นอก

เป็น กรม ทหาร รักษา วัง

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จ พระปรเมนทร มหา อริยราช ราช
 พระมกุฎ ก่อ เจ้า อยู่ หัว ดำรง เห็น ใจ เกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทัง ทั่ว กัน ว่า

12102566

เดิม กรมวังนอก ซึ่งมีหน้าที่รักษาวังนั้น ทรงพระราชดำริให้เห็น ควรที่จะตั้งเป็นกรมทหารขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง กรมวังนอกเป็นกรมทหาร เรียกว่า “กรมทหารรักษาวัง” ขึ้นอยู่ในบังคับบัญชาของ กระทรวงวัง เพื่อให้เป็นหน้าที่ของ สุ่มหาราชของครักษ์ เป็นผู้กำกับ การกรมทหาร กรมนี้

๗

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม วันตน โกลีนาทร ศก ๑๓๐ เป็นวันที่ ๑๗๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

แก้ไขกฎเดิมนับตั้งแต่วันที่ ๑๖๖๒ ด้วยระเบียบการ
เกี่ยวเนื่องด้วยราชของครักษ์ทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๙

ด้วยตามความในกฎเดิมนับตั้งแต่วันที่ ๑/๑๖๖๒ ตั้งวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ วันตน โกลีนาทร ศก ๑๒๙ ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ตราขึ้นตั้งได้ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๒๗ ตอนที่ ๔๗ ตั้งวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ศก ๑๒๙ แล้วนั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แก้ไขความในข้อ ๔ แห่งกฎเดิมนับตั้งแต่วันที่ ๑๖๖๒ เป็นดังนี้

“ข้อ ๔ ถ้าราชของครักษ์เรือ หรือ ประจำ หรือ ราชของครักษ์พิเศษ ไปราชการแรมคืนในหน้าที่ราชของครักษ์ ให้ได้รับพระราชทานเงินค่า

เบยเตยงเตีร ทางแต พาทนะ ภายใน ข้อกำหนดใน ข้อบังคับ ว่าด้วยค่า
เบยเตยงเตีร ทางแต พาทนะ สำหรับ ภัทรวงทหารเรือ ” ข

คำดำงำการภัทรวงทหารเรือ

วันศุกร์ที่ ๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) บริพัตร

นายพดเรือเอก เสนาบัตภัทรวงทหารเรือ

ประกาศห้ามไม่ให้ผู้ใดได้เป็นสมาชิกกองเสือป่า
ใช้เครื่องแต่งตัวสมาชิกกองเสือป่า

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกองพลสัมภังค์ เรียกว่า
“กองเสือป่า” แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราข้อบังคับเครื่อง
แต่งตัวสมาชิกกองเสือป่าขึ้น เพื่อให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอันดี แต่ทรง
พระราชดำริเห็นว่า ในพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารแต่เครื่องแต่ง
ตัวข้าราชการพลเรือนในพระราชสำนักนี้ ได้มีข้อห้ามมิให้บุคคลผู้
ใดหรือพวกใดแต่งตัวเอง กัด หรือบุคคลผู้ใดจะจัดให้ผู้ใดหนึ่ง
แต่ง กัด ด้วยเครื่องแต่งตัวอันต้องด้วยพระราชกำหนดนั้น นอกจาก
ผู้มีหน้าที่แต่งตามพระราชกำหนด บุคคลผู้หนึ่งหรือพวกหนึ่งทำผิดพระราช

กำหนด ให้ มี โทษจำคุก ไม่เกิน ๑ ปี หรือให้ปรับเป็นเงินไม่เกิน
กว่า ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำแถมปรับด้วย ตามแต่ความผิดมาก
แถมน้อย ดังนี้

จึง มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งว่า ขอ บังคับ
เครื่อง แต่งตัว สยามิก กองเสื่อบานพับ ถ้าได้ มี พระบรมราชานุญาตให้
ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือว่า เป็น พระราชกำหนด
เครื่อง แต่งตัว อย่าง หนึ่ง บุคคลผู้ใด หรือพวกใด บรรดาที่ไม่ใช่
สยามิก กองเสื่อบานพับ แต่งตัว เอง ถัด หรือ บุคคลผู้ใด จะจัดให้ผู้อื่น
ผู้หนึ่ง ที่ไม่ใช่ สยามิก กองเสื่อบานพับ แต่ง ถัด ด้วยเครื่อง แต่งตัว อันต้อง
ด้วย ขอ บังคับ เครื่อง แต่งตัว สยามิก กองเสื่อบานพับ บุคคลผู้หนึ่ง หรือ พวกหนึ่ง
มีความผิด ให้จำคุก ไม่เกิน ๑ ปี หรือให้ปรับเป็นเงินไม่เกิน
กว่า ๕๐๐ บาท หรือ ทั้งจำแถมปรับด้วย ตามแต่ ความผิดมาก แถม น้อย ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

เป็น วันที่ ๑๗๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ขอ บังคับ

เครื่อง แต่ง ตัว สยามิก กองเสื่อบาน

พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ผู้ ทรง ดำรง พระยศ เป็น นายกองใหญ่
แต่ ทรง ดำรง คองหนึ่ง ผู้ บังคับการ กองเสื่อบาน ทรง พระราชดำริที่ว่า

เครื่องแต่งกายของ ตำมาชิก กองเล็อบ้า ควรจะ กำหนดไว้ ให้เป็น ระเบียบ
เรียบร้อยอันดี จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง ขอบบังคับจนไว้
ดังนี้

การใช้ขอบบังคับ

ข้อ ๑ ขอบบังคับนี้ให้เรียกว่า “ขอบบังคับเครื่องแต่งตัว ตำมาชิก กอง
เล็อบ้า รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐”

ข้อ ๒ ขอบบังคับนี้ให้ ใช้ ใน กองเล็อบ้า ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม
ร.ศ. ๑๓๐ เป็นต้นไป

ว่าด้วยเครื่องแต่งตัว

ข้อ ๓ มีหมวด ๒ อย่าง

อย่าง ที่ ๑ หมวดสักหลาดดำ ใบกว้าง พับใบข้างขวาขึ้นไป
กตติงกับตัวหมวด มีแพรรัดตัวกับเหลืองจับเป็น
ดอกไม้ คัดข้างขวาที่พับ มีตราหน้าเสื้อติดบน
ดอกไม้ มีผาดายหนังเดือพัน มีสายรัดคางหนังดำ
มีขนนกขาวสำหรับผู้ที่ เป็น ชั้น นายใช้ปัก ข้างขวา
หมวด บาง คราว

อย่าง ที่ ๒ หมวด แก้ม ทรง หม้อตาด สีดำพับผาดายหนังเดือ
กระบังหน้าหนังดำ มีสายรัดคางหนังดำ ถ้า
เป็น ชั้น นายกอง ให้ ใช้ สายรัดคาง เป็น แถบ ทอง
กว้าง ๑ เซนติเมตร แต่ มีตรา หน้าเสื้อ ติดที่
หน้า หมวด

ข้อ ๔ มีเนื้อ ๓ อย่าง

อย่างที่ ๑ เนื้อรูปเนื้อเซตคอปป์ ดัดดำ มีตุ่มผ่า มีกระเบา
๒ ข้าง มีใบปลกกระเบาตุ่มกต

อย่างที่ ๒ เนื้อดักหัดดำ รูปทูนคอปป์ ตุ่มทองเหลือง
เกิดยง ๕ เม็ดแถวเดียว มีขลิบตลอดสีเหลือง ตรงริม
นำอก ขนข้อมือ แดปาก กระเบา มีบานแผ่นผากวาง
๔ เซนติเมตร ยาว ๑๒ เซนติเมตร ทำเป็น
รูป ๔ เหลี่ยมมี คันแต่ปลายบานเชื่อม หุ้มผ
สีดดำ มีตลอดเหลือง กว้าง ๑ เซนติเมตร ขลิบรอบ
ถ้าเป็น นายกองไร แถบทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร
ขลิบแทนตลอด เหลือง บานให้ คัดตาม ขวาง บ่า
คือ คัดนำไหลไป หลังไหล

อย่างที่ ๓ เนื้อรูปแคง เวลาเย็น ผ่าขาว มีตุ่มทองเหลือง
เกิดยง ดั่งแถว แถวละ ๒ ตุ่ม

ข้อ ๕ มีเนื้อกษณหนึ่งฟอก ตุ่มทองเหลืองเกิดยงแถวเดียว ๔ ตุ่ม

ข้อ ๖ มีเนื้อเซตขาว นำอก แดข้อมือแดง คัดคอปเซตผาดนินแดง

ชนิดคิง หรือคิงพม

ข้อ ๗ มีผาผูกคอป ๒ คียง

อย่างที่ ๑ ผาแพรตายเนื้อ ผูก อย่าง แบบที่เรียกว่าเงื่อนกลาส์

12/10/2566 (เซตอรินอศ)

อย่างที่ ๒ ผ่าพรต่วน ต่ำ เกตียง ผูก อย่าง หู กระต่าย

๘ มี กางเกง ๓ อย่าง

อย่างที่ ๑ กางเกงสีดำ ขาดัน รูป สำหรับ ชี มา

อย่างที่ ๒ กางเกงสีดำ ขาดัน รูป กางเกงไทย

อย่างที่ ๓ กางเกง ขาวว หรือ สีน สีดำ มี แถบ เหลือง กว้าง ๑ เซนติเมตร ติดที่ ตะเข็บ นอก ขา ถ้า เป็น ชาย กอง ให้ ติด ๒ แถบ เคียง กัน ถ้า เป็น ผู้ มา ชัก ดำ รong ให้ ไซ เป็น ลวด สี เหลือง แทน แถบ

๙ มี ถุง เท้า ยาว สีดำ

๑๐ มี รองเท้า ๓ อย่าง

อย่างที่ ๑ รองเท้า สูง หนึ่ง ต่ำ

อย่างที่ ๒ รองเท้า หนึ่ง ต่ำ หนึ่ง ขอบ เท้า มี เชือก ร้อย

อย่างที่ ๓ รองเท้า หนึ่ง ต่ำ เกตียง

๑๑ ให้ ผู้ มา ชัก ทง ปอง มี เสื้อ กั้น หนาว รูป เสื้อ คอ มุม ยาว คอ พับ สัก หวด สัก ต่ำ ขับ โน แพร เหลือง ที่ คอ มี สัก หวด เหลือง มี ครา หนึ่ง เหลือ ติด ที่ หน้า ออก ทง ๒ ข้าง มี สาย ไซ้ ของ เหลือง โยง ต่อ กับ ครา จาก ข้าง ขวา ไป ข้าง ซ้าย กับ เครื่อง แต่ง คิ้ว อย่าง ขึ้น ซึ่ง ไม่ เป็น หลัก สำคัญ เช่น เสื้อ กั้น ฝน หรือ เครื่อง ที่ ประกอบ เครื่อง แต่ง คิ้ว เพื่อ ความ เรียบ ร้อย ใน การ บาง อย่าง หรือ เพื่อ สดวก ใน ราชการ ดันาม เป็น ต้น ซึ่ง ไม่ ได้ ก่อ ตัว โน ขอบ หนึ่ง กับ โน โดย เฉพาะ นั้น ให้ ผู้ บัง คับ การ มี อำนาจ กำหนด ให้ ผู้ มา ชัก ไซ ได้ ความ สดมควร

12/10/2566

ว่าด้วยเครื่อง หมายถึง

ข้อ ๑๒ นายกอง และ นายหมี่ ซึ่ง มี ชั้น ยศ สูง ต่ำ กว่ กน นน ให้ มี เครื่อง หมายถึง ให้ เห็น ลำดับ ยศ ต่าง กัน คือ

(๑) นายหมี่ นน ให้ มี บง คด เป็น เครื่อง หมายถึง ยศ ตาม ลำดับ ดังนี้

- นาย หมี่ ใหญ่ ๔ บง
- นาย หมี่ เอก ๓ บง
- นาย หมี่ โท ๒ บง
- นาย หมี่ ตร์ ๑ บง

(๒) นายกอง นน ให้ มี จักร คด เป็น เครื่อง หมายถึง ยศ ตาม ลำดับ ดังนี้

- นายกอง ใหญ่ ๔ จักร
- นายกอง เอก ๓ จักร
- นายกอง โท ๒ จักร
- นายกอง ตร์ ๑ จักร

ข้อ ๑๓ ลักษณะ แห่ง เครื่อง หมายถึง และ วิธี คัด ให้ ใช้ ดังนี้ คือ

(๑) บง สำหรับ ใช้ กับ เสื้อ รูป เซต และ รูป ทนิก ให้ ทำ ด้วย แถบ ผ่า ดี เหลือ กว้าง ๑ เซนติเมตร แต่ ให้ คัด ที่ แขน เสื้อ ข้าง ซ้าย เห็น ข้อ คอก สำหรับ ใช้ กับ เสื้อ เวลา เย็น ให้ ทำ ด้วย แถบ ทอง กว้าง กิ่ง เซนติเมตร แต่ ให้ คัด หน้าอก เสื้อ ที่ พับ

(๒) จักร ให้ ทำ ด้วย ทอง เหลือ สำหรับ ใช้ กับ เสื้อ ทุก ชนิด ถ้า ใช้ กับ เสื้อ รูป เซต คัด ที่ คอ พับ ถ้า ใช้ กับ เสื้อ รูป ทนิก ให้ คัด ที่ ฆ่า ผ่า ผ่า ถ้า ใช้ กับ เสื้อ เวลา เย็น ให้ คัด หน้าอก เสื้อ ที่ พับ

ข้อ ๑๔ สมาชิก มี เครื่อง หมาย ต่ำตม ยศ นั้น แดวกักต ยัง หา พอ ที่ จะ ให้ เห็น ว่า ผู้ โด เปน สมาชิก ประเภท โด โม่ ให้ เพิ่ม เครื่อง หมาย ขึ้น สำหรับ สมาชิก ตาม ประเภท ดัง นี้

(๑) สมาชิก ที่ โด ส่ำบอด แดว ให้ ใช้ ตัว อักษร ย่อ พระปรมาภิไธย (๑๑)

(๒) สมาชิก ส่ำรอง ให้ ใช้ ตัว ส. เครื่อง หมาย นี้ ให้ ติด ที่ คอ เสื้อ รูป เซ็ด แดทุนิก แดติด ที่ น่ำอก พับ เสื้อ เวลา เย็น

ข้อ ๑๕ สมาชิก ที่ ประจำ กอง แด สมาชิก ส่ำรอง พิเศษ ให้ มี เครื่อง หมาย ดัง นี้

(๑) ผู้ ที่ ประจำ กอง บัญชาการ ให้ ใช้ เป็น รูป เสื้อ อยู่ กง จักร

(๒) ผู้ ที่ ประจำ กอง ร้อย ให้ ใช้ เลข ของ ชาว หมาย กอง ร้อย

เครื่อง หมาย นี้ ให้ ติด ที่ ปก กระเบว เสื้อ รูป เซ็ด แดทุนิก แดที่ เสื้อ เวลา เย็น ให้ ติด ออก ซ้ำย ตรง แนว ตม ที่ ๑ สมาชิก ที่ มี ได้ ประจำ กอง หรือ ที่ มี ใช้ เปน ส่ำรอง พิเศษ จะ ใช้ เครื่อง หมาย เช่น กถ่าว แดว โม่ ข้อ ๑๕ นี้ โม่ ได้

ว่า ด้วย ส่ำตราดูช และ โม่ เต้า สำหรับ ตำแหน่ง

ข้อ ๑๖ นายกอง ให้ ใช้ กระบี่ ดั้น ผักหนิง คำ เครื่อง ทอง เหล็ดอง มี กุ ส่ำย โม่ ทอง ส่ำบคำ มี ส่ำย กระบี่ แด เข้มขัด หนิง คำ เครื่อง ทอง เหล็ดอง กับ มี มัด แด เข้มขัด อย่าง สมาชิก ขึ้น ๆ ด้วย

ข้อ ๑๗ นายกองแต นายหมื่นใหญ่ ให้มีไม้เท้าสำหรับตำแหน่ง
 เบนไม้สำหรับ หัว เข็ม ทองเหลือง มีปลอกติดอักษร พระปรมาภิไธยย่อ
 (๑๑) เจาะรูที่โคนหัว เข็ม ลงมา ร้อยสายไหมของสำหรับนายกอง
 ใหม่เหลือง สำหรับ นายหมื่นใหญ่

ข้อ ๑๘ นายหมื่นแต สมาสักทิวไปให้ ใช้ มีด ซองหนึ่งคำ ร้อยกับ
 เข็ม ขัดหนึ่งคำ

ข้อ ๑๙ ตำตราวรุช นอกจาก ที่ ก้าวไว นี้ เพื่อ สวดกลใน ราชการ
 สนาม ให้ผู้บังคับ การ กำหนดให้ สมาสัก ใช้ ได้ตามที่ เห็นสมควร

ว่าด้วย กำหนด การ แต่งตัว

ข้อ ๒๐ ให้ สมาสัก แต่งตัว ให้ เป็น ระเบียบ ดังนี้

เต็มยศ หมวกสักทิวดำ ถ้า เป็น ชั้น นายกอง ให้ บก ขนนก
 เสื้อทูนิก กางเกง มีแถบ คาดมัด นอกเสื้อ ถ้า เป็น ชั้น
 นายกอง คาด กระบี่ ดั้น นอกเสื้อ ร่องเทาเกลี้ยง ถ้า มี คำ
 สั่งให้ สวม กางเกง ขาดั้น ต้อง ใช้ ร่องเทาสูง

ครึ่งยศ หมวกแถบ เสื้อทูนิก กางเกง แถบ คาดมัด นอกเสื้อ
 ถ้า เป็น ชั้น นายกอง คาด กระบี่ ดั้น นอกเสื้อ ร่องเทาเกลี้ยง
 ถ้า มี คำสั่งให้ สวม กางเกง ขาดั้น ต้อง ใช้ ร่องเทาสูง

สนาม หมวกสักทิวดำ เสื้อ รูปเซ็ค ผูกผ่า ผูกคอ สายเสื้อ
 กางเกง คำ ขาดั้น ชนิด ซี่มา หรือ อย่าง กางเกงไทย คาดมัด

ถ้าเป็นชั้น นายกอง คาคดกระบี่ชั้น หรือมด ตามแต่จะมี
คำสั่ง ถ้าสร่วมทางกอง ชนิดขึ้นมาให้ ไซ้รองเท้าสูง ถ้า
สร่วมทางกองไทยให้ ไซ้สูงเท้ายาว กับ รองเท้า รอยเชือก

ดโมสัตว์ หมวกแก๊ป สีเขียว เขียวเข้ม สีเหลือง สีเขียวเข้ม แดง

ผูกมาผูกคอแพรตัวนาคี ทางกองแถบขาวาว รองเท้าเกดถึง

ข้อ ๒๑ ผู้ที่มีหน้าที่ถือไม้เท้าเครื่อง หมายถึง ตั้ง ถัดมา มาแถว

ในข้อ ๑๗ นั้น ให้ถือไม้เท้าในเมื่อแต่ง เครื่อง ทุกชนิด เว้นแต่

เครื่อง ดโมสัตว์ จึงให้ถือไม้เท้าอย่างอื่นได้ตามชอบใจ ส่วน ดมาชิกที่

มิได้เป็น นายกอง ก็อนุญาตให้ถือไม้เท้าได้ตามชอบใจ ในขณะที่แต่ง

เครื่อง ดโมสัตว์ แต่ใน เวลาแต่ง เครื่อง อย่างอื่น ห้ามมิให้ถือไม้เท้า

นอกจากที่ จะได้รับ อนุญาต จากผู้บังคับกอง หรือ นายที่ มียศ สูงกว่า

ผู้ขึ้นในที่ ๆ ตน ประจำอยู่

ข้อ ๒๒ เวลาแต่ง เต็มยศ ครึ่งยศ แดเครื่อง ดโมสัตว์ ผู้ที่ได้รับ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แด เหรียญ ให้ประดับ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์

แด เหรียญ ได้ทุก ชนิด ถ้า เวลาแต่ง เครื่อง ดนามให้ ไซ้ แพร แถบ สี ของ

เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ แด เหรียญ หรือ ถ้าแม่จะมี เวลาที่ จะ คิด เครื่อง

ราชอิสริยาภรณ์ แด เหรียญ ก็ให้ ไซ้ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ อย่าง ที่ คิด

เป็น แถบ เดียว กับ เหรียญ เท่านั้น ห้ามมิให้ ไซ้ ตารา ติด ออก หรือ ส่าย

สพาย แด สาย คดของ คอ

พ.ศ. ๒๕๖๔

ศก ๑๓๐

ข้อ ๒๓ การแต่งตั้งที่ใดกำหนดไว้ นี้ กำหนดไว้เพื่อเป็น หลัก
แห่ง การ แต่งตั้ง สมาชิก ของเสนาบดี แต่ ถ้า มี พระบรมราชโองการ ให้
สมาชิก แต่งตั้ง ประการใดแล้ว ไม่เป็น อันผิด ต่อ ขอบบังคับ นี้

ข้อ ๒๔ เพื่อ จะ บัง กั้น มิให้ เป็น การ เข้าใจ ผิด ไป จาก ขอบบังคับ นี้
ให้ ยกระบัตร ของเสนาบดี ทำ เครื่อง แต่งตั้ง ทุก อย่าง ไว้ สำหรับ เป็น แบบ ในการ
สร้าง เครื่อง แต่งตั้ง ขึ้นไป จะ ทำให้ ผิด ไป จาก แบบ นั้น ไม่ ได้

ว่า ด้วย ผู้ กระทำ ผิด ต่อ ขอบบังคับ นี้

ข้อ ๒๕ สมาชิกใด ประพฤติ ผิด ต่อ ขอบบังคับ นี้ มีความ ผิด ให้ ปรับ
เป็น เงิน ไม่เกิน กว่า ๑ บาท

ขอบังคับนี้ ตั้ง ขึ้น ไว้ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

พจนการโทรเลข

ด้วย การ ใช้ โทรเลข ซึ่ง รับส่ง ไป มา ถึง มณฑลอุดร เวลานี้ มีความ
เจริญ มาก ขึ้น สมควร จะ เปิด ทำการ รับส่ง โทรเลข ขึ้น ที่ เมือง สักถนนคร
แต่ เมือง นครพนม ใน มณฑลอุดร นั้น ด้วย

กระทรวงโยธาธิการ จึง ได้นำ ความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ทราบ
ใต้ ฝ่า ถอง ของ รช พระบาท พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ เปิด ใช้ การ

โทรเลข ขึ้น ที่ เมือง สักถนนคร แต่ เมือง นครพนม ทำการ รับส่ง โทรเลข

๑๒/10/2566

ศก ๑๓๐

หน้า ๓๕

ของประชาชนทั่วไป เช่น อย่างที่ทำการโทรเลขอื่น ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๐ เป็นต้นสืบไปแล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) นเรศวรฤทธิ์

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศตั้งกรรมการศาลฎีกา

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ตำแหน่ง กรรมการศาลฎีกาว่าง อยู่ตำแหน่งหนึ่ง ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นสวัสดิวัดนวิศิษฎ์ สมควร จะ รัับราชการในหน้าที่นั้นได้ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งให้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นสวัสดิวัดนวิศิษฎ์ เป็น กรรมการ ตรวจสอบ ตัดสิน ความฎีกา รัับราชการสนอง พระเดช พระคุณ ตาม ตำแหน่ง สืบไป

พระบรมราชโองการ ดำรัสสั่ง ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๓๐

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษ

แก่ บริษัทหัตถกรรมสยาม ทุนจำกัต์

มีพระบรมราชโองการ โน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ

12/10/2566

ทั่วกัน ว่า นายต. เถ่ง พระพิศาลสุริยศักดิ์ หลวงบริรักษ์จรัยวาศร์
 นายบุญมี จันฉ้วนสุนโฮวต นายดิน นายขึ้น นายรองพลพ่าย
 รวม ๘ นายด้วยกัน ขอรับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้ง บริษัท
 มีนามว่า บริษัทหัตถกรรมสยาม แต่ให้บริษัทนี้ได้อธิบายว่าเป็นบุคคล
 ในกฎหมาย ไม่ต้องใช้หนังสือเงินทุนที่มี หรือเงินทรัพย์สินที่เป็นผล
 ของทุน หรือที่เรียกว่าทุนจำกัดนั้น

จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้
 บริษัทหัตถกรรมสยาม ทุนจำกัด เป็นบุคคลได้ในกฎหมาย เพื่อให้
 ประพฤติตาม ข้อความ ดังที่ได้กล่าวต่อไป

ข้อ ๑ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้อำนาจพิเศษนี้
 จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ เด็ดถอนเสียได้ทุกเมื่อ

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้ได้แต่เมื่อบริษัทได้จดทะเบียนเสร็จแล้ว
 ที่กระทรวงเกษตราธิการ ตามวิธีที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๕

ข้อ ๓ รัฐบาลไม่รับผิดชอบแทนบริษัทนี้ด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง
 เป็นอันขาดใน การที่บริษัทจะได้ทำไป แต่พระบรมราชานุญาตนี้ไม่
 ให้นำว่าเป็นเครื่องมัดรัฐบาล ให้มีความรับผิดชอบในการใด ๆ
 ที่บริษัทจะได้ทำไปนั้น

ข้อ ๔ โดยประกาศนี้ไม่ได้พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้
 บริษัท หักเสียดังกฎหมาย หรือขอมีสัมปทานอื่น ๆ เพียงวัน หรือที่ จะ มี ขัน

ข้อ ๕ ให้บริษัทนำหนังสือกำหนดอำนาจ (แมมโมแรนด้าออฟแอคต์ โซซิเอชัน) แต่ข้อบังคับ (อาติเกิดออฟแอคต์โซซิเอชัน) ของบริษัท ตั้งข้อจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรราธิการ แต่อย่าให้ กระทรวงเกษตรราธิการ ยอมให้จดทะเบียนได้กว่าจะได้ มีคน รับเข้า แชร่ ครบถ้วน ตามที่ บริษัท ได้ กำหนดไว้ว่า จะ แบ่ง เป็น จำนวนเท่าไร เพื่อได้ เงิน เป็นทุน แต่กว่า ผู้รับ แชร่ นั้น จะ ได้ ออกเงิน หรือส่ง เงิน แลว ไม่น้อยกว่า (ร้อย ละ สิบห้า) ๑๐๐ ละ ๑๕ แห่ง ราคา ประจำ หุ้น ทุก ๆ หุ้น นั้น แลว

ข้อ ๖ ให้กระทรวงเกษตรราธิการ ยอมให้คน ทงหลาย ตรวจ หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อบังคับ ของ บริษัท ได้ เมื่อได้ เสีย ค่าธรรมเนียม พอ สมควร ตาม แต่ เส้นาบตี กระทรวงเกษตรราธิการ จะ กำหนด แต่อย่าให้ เกิน ๑ บาท ขึ้นไป

ข้อ ๗ ให้ ถัดว่า หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อบังคับ ของ บริษัท นั้น เป็น หนังสือ สัญญา เหมือน อย่าง ว่า ได้ ทำ ค้อ หน้า อ้า เกอ เจ้าพนักงาน ใน ระหว่าง บริษัท แต่ ผู้ ถัด แชร่ หรือ ส้มาชิก แต่ เหมือน อย่าง ว่า ส้มาชิก ทุกคน ได้ ตั้งชื่อ ใน หนังสือ สัญญา นั้น ใน ล้วน คน แต่ ผู้ ที่ จะ ได้ รับ มรฎก ของ ตน ค้อ ไป รับ ร้อง ว่า จะ ประพฤติ ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อบังคับ นั้น ทุก ประการ เว้น แต่ จะ มี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประการ นี้

ข้อ ๘ ถ้า บริษัท จะ แกะ ไข ข้อ ความ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ หรือ ข้อบังคับ อย่างใด ก็ดี หรือ จะ ตก ลง เดิก บริษัท ก็ดี ต้อง ได้ รับ ความ

12/10/2564

ตกลงพิเศษในที่ประชุมของ บริษัท ก่อน แล้วให้บริษัทไปจดทะเบียนบอกกล่าวไว้ที่กระทรวงเกษตรราธิการภายในกำหนด ๑๕ วัน

ข้อ ๙ บริษัทแต่บรรดาทรัพย์สินที่บริษัทเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์แต่อำนาจความรับผิดชอบของบริษัททั้งหลายนั้น ต้องอยู่ในบังคับกฎหมายสยามที่ใช้อยู่ แต่ที่ใดตั้งขึ้นใหม่ต่อไปนั้น ทุกประการ

ข้อ ๑๐ ให้บริษัทพิมพ์หนังสือกำหนดอำนาจ และขอบังคับของตนนำส่งไว้ที่กระทรวงเกษตรราธิการ ที่ฉบับนั้น แล้วแต่เสนาบดีกระทรวงเกษตรราธิการ จะเห็นสมควร เพื่อจะได้เป็นการติดต่อกันทั้งหลายที่ต้อง การ ตรวจ หนังสือ นั้น ๆ อันจะให้บริษัทจำเป็นต้องขายหนังสือกำหนดอำนาจและขอบังคับให้ผู้ที่ใด ๆ ที่ขอซื้อ แต่อย่าให้เรียกราคาเกินบาทหนึ่ง สำหรับหนึ่งขึ้นไป

ข้อ ๑๑ กรรมการ (ไต่เร็กเตอร์) ของบริษัทนี้ ให้มีไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่มากกว่า ๗ คน และให้จดทะเบียนชื่อกรรมการไว้ที่กระทรวงเกษตรราธิการโดยเร็ว แต่ต้อง บอก รายนาม ชื่อ แซ่ หรือ ภูมิต่อ กระทรวงเกษตรราธิการ ด้วย

ข้อ ๑๒ ผู้ขึ้นเช่นที่เรียกว่า คนที่ ๓ ไม่จำเป็นต้องถือว่าใครได้เป็น หรือได้ ออกจาก ตำแหน่ง กรรมการ กว่าจะได้จดทะเบียนไว้แล้วว่าได้รับ หรือได้ออกจากตำแหน่งนั้น ๆ ใดก็ตาม

ข้อ ๑๓ ผู้ที่จะเป็น กรรมการ ต้อง นำตัว แซ่ ของ ตนไปวางฝากไว้เป็นประกันที่กระทรวงเกษตรราธิการไม่น้อยกว่าคนละ ๑๐ แซ่ มิฉะนั้น

อย่าให้ กระทรวงเกษตรราธิการ ขอมให้จดทะเบียน ลง ว่า เป็น กรรมกร
ชรั ที่ วาง ฝาก เป็น ประกัน นั้น ห้ามไม่ให้ โอน ให้ แก่ ผู้ อื่น ใน เวลา ที่
เจ้าของ เป็น กรรมกร อยู่

ข้อ ๑๔ ให้บริษัท มี ออฟฟิศ ประจำไว้ แห่ง หนึ่ง บริษัท จะ ต้อง ลง
ทะเบียน บอกไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราธิการ ว่า อยู่ แห่งไร ตำบลไร แด
เมืองไร เพื่อ ประโยชน์ การ ตั้ง หนังสือ แด บัตร หมายเลข ทั้งหลาย แก่ บริษัท
เหมือน อย่าง ว่า ตั้ง ลง ใน มื่อ บริษัท นั้น ถ้าไม่มี ออฟฟิศ เช่น นี้ หรือ
ไม่จดทะเบียน กัด ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน วัน หนึ่ง ไม่ เกิน กว่า ๑๐๐ บาท
ทุก วัน ไป กว่า จะ ได้ ทำให้ ถูก ค้าง

ข้อ ๑๕ ให้บริษัท มี ตรา เป็น สำคัญ ดวง หนึ่ง ใน ดวง ตรา นั้น
ให้ มี ชื่อ บริษัท เป็น อักษร ไทย อ่าน ได้ ชัด แต่ มี คำ ทูน จำ กัด ต่อท้าย เหมือน ว่า
เป็น ส่วน ของ ช่อ ด้วย แต่ ให้ นำ ตรา นี้ ไป ลง ทะเบียน ที่ กระทรวงเกษตรรา
ธิการ มี ฉนวน ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่ เกิน ๑๐๐๐ บาท

ข้อ ๑๖ ถ้า บริษัท จะ จำนำ หรือ เอา ททรัพย์สิน บค ของ ตน เป็น ประกัน
แก่ ผู้ใด ให้ จดทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราธิการ บอก ชื่อ ความ โดยย่อ
แต่ ให้ ชัด เป็น ตน คือ ททรัพย์สิน ไร ที่ จำนำ หรือ เอา เป็น ประกัน เงิน ทอง
เท่าไร กัน แต่ ชื่อ เจ้า หัน

ข้อ ๑๗ ถ้า ไม่ ได้ ประพฤติ ตาม ที่ กกล่าวไว้ ใน ข้อ ๑๖ แด้ว การ
จำนำ แด เอา ททรัพย์สิน เป็น ประกัน นั้น ใช้ ไม่ ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๘ ถ้าบริษัทจะเพิ่มเงินทุน หรือจะลดทุน หรือจะออกตัว
จำหน่ายทรัพย์สิน หรือให้ทรัพย์สินเป็นประกัน (ดิเบเนเชอร์) อย่างใด ต้องได้
รับความตกลงพิเศษในที่ประชุมของ บริษัท เดียวกัน แล้วนำไปจด
ทะเบียน บอกกล่าวไว้ที่ กระทรวงเกษตรวิสาหกิจ ภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๑๙ ห้ามไม่ให้บริษัท ออกตัวจำหน่าย หรือเช่าทรัพย์สินสมบัติ เป็น
ประกัน (ดิเบเนเชอร์) อย่างใด อย่างหนึ่ง จนกว่าจะได้รับเงินทุนไม่น้อย
กว่าครึ่งที่ได้กำหนดไว้ แต่เงินที่จะยืมมาโดย ออกตัวทั้งหมด หัก
ห้ามไม่ให้เกินกว่าเงินทุนที่บริษัทได้รับแล้ว หรือที่ผู้ถือหุ้นจะได้
ให้ไว้แล้ว

ข้อ ๒๐ ห้ามไม่ให้บริษัท ลดทุน น้อยลง กว่ากึ่งที่ได้กำหนดไว้เดิม
แต่ถึง กระนั้น กัด ต้องโฆษณาใน หนังสือพิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ครั้งหนึ่ง
แต่ หนังสือพิมพ์ ใน เมืองที่ ตั้ง ออฟฟิศ อย่าง น้อย ๓๐ วัน แต่ใน ระหว่าง
นั้น ไม่มีเจ้าหนัดผู้ใดได้เขียนหนังสือ มา บอกกล่าวไม่ยอม จึง จะ เป็น
อันใช้ได้

ข้อ ๒๑ ห้ามไม่ให้บริษัท ขาย หรือจำหน่าย แต่โอนกรรมสิทธิ์ แต่
อำนาจของบริษัท ซึ่ง มี อยู่ตาม ประกาศ พระราชทาน อำนาจพิเศษนี้ ให้
แก่บุคคล หรือ บริษัทใด ซึ่ง อยู่ นอก พระราชกำหนด กฎหมาย ดัษยาม
ถ้าบริษัท เดิมมีความในข้อนี้ ให้ปรับเป็น จำนวนเงิน ๑๐๐๐ บาท
แต่ให้ ถ้อย ว่า การ ขาย หรือจำหน่าย แต่โอน นั้นใช้ ไม่ได้ตาม กฎหมาย

ข้อ ๒๒ ในการที่ หอขาย ที่ บริษัท จะ ต้อง เขียน หรือ พิมพ์ ชื่อ ของ บริษัท ๆ กรรมการ สมาชิก เอเย่นต์ ลูกจ้าง แดคนใด ๆ ที่ ทำการ ฝ้ายบริษัท นั้น จะ ต้อง เขียน หรือ พิมพ์ คำ ทู่นจำกัด หรือ ท.จ.ก. ไว้ ต่อท้าย ชื่อ บริษัท เหมือน ว่า เป็น ชื่อ ด้วย มิฉะนั้น ให้ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือ ถ้อยว่า ผู้ที่ ทำผิด นั้น ได้ ทำการ ทำสัญญา ใน ส่วน ตนเอง ๆ ต้อง รับผิดชอบ

ข้อ ๒๓ ให้ บริษัท เขียน บ้ายชื่อ ของ บริษัท ไว้ ใน ภาษาไทย มีคำ ทู่นจำกัด ต่อท้ายไว้ ที่ ประตู ของ ฟัฟค์ ของ บริษัท แดทุก แห่ง ที่ ทำการ กับ ผู้อื่น ตัว หนังสือ หรือ บ้าย นั้น ต้อง ให้ อ่าน ได้ โดย สดวก มิฉะนั้น ให้ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่เกิน ๑๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ ทำการ ผิด หรือ ทุก วัน ที่ ทำการ ผิด ตั้ง นั้น

ข้อ ๒๔ ให้ บริษัท มี อำนาจ ทำการ แต่ เฉพาะ ที่ ได้ พรรรณา ไว้ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ถ้า ได้ ทำการ เกิน อำนาจ นั้น ไป ไม่ ให้ ถือว่า ใช้ ได้ ใน กฎหมาย มา ยัน เขา แก่ ผู้อื่น หรือ ผู้อื่น มา ยัน เขา แก่ บริษัท เว้นไว้ แต่ การ ที่ ทำ ไป นั้น พอ ตั้ง เห็น ได้ ว่า โดย ดำเนิน การ ตาม ความ ประสงค์ ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นั้น

ข้อ ๒๕ ให้ บริษัท มี มาณูชคน เขา แชร หรือ สมาชิก ไว้ ที่ ออฟฟิศ ที่ ได้ จด ทะเบียน ถ้า จะ โอน แชร กัน ด้วย ประการ ไต ๆ แล้ว ให้ ลง ไว้ ใน มาณูช นั้น เป็น สำคัญ แด ต้อง บอก ให้ กระทรวง เกษตร วิชากร ทราบ

ทุกคราว มีหนี้ ไม่ให้ ถือว่า ได้ โอน ก็น ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๒๖ เมื่อถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม และวันที่ ๓๐ กันยายน เสมอ

ทุก ๆ ปี บริษัท ต้อง ทำ บัญชี รายงาน ยื่น ต่อ กระทรวง เกษตราธิการ

สำหรับรักษาไว้ฉบับหนึ่ง แต่เปิดไว้ในที่คนไป มาเห็นได้ง่าย ตาม

ที่ทำการ ของ บริษัท ทั้ง ที่ ได้ จด ทะเบียน แล้ว แต่ ที่ ไม่ ต้อง จด ทะเบียน

แห่ง ละ ฉบับ ทุก ๆ คำบล ถ้า ผิด มา ชัก หรือ เจา หนี ของ บริษัท คนใด จะ

ต้อง การ บัญชี รายงาน นี้ บริษัท ต้อง ชด เจาย ให้ โดย เรียก เขา

ราคา ไม่เกิน กว่า ฉบับ ละ ๕๐ สตางค์

ข้อ ๒๗ ห้าม ไม่ให้ ผู้ใด เรียก เงิน จาก สมาชิก หรือ ผู้ถือ แชร ด้วย

เหตุว่า เป็น สมาชิก หรือ ถือ แชร นั้น เลย เว้นไว้แต่ผู้ถือ แชร นั้น ยิง

ไม่ ได้ ส่ง เงิน เต็ม ตาม แชร ถ้าตั้ง นั้น แล้ว ให้เรียกได้แต่ตั้งวันที่เหลือ

จะ ต้อง ดัง

ข้อ ๒๘ ให้บริษัท มีเงิน เผื่อ ขาด เผื่อ เหลือไว้ แต่ให้ถอน เขา

เงิน จาก ก่าไร แต่ไม่ น้อย กว่า ๑๐๐ ละ ๑๐ ของ ก่าไร นั้น ทุก ครั้ง ที่

ได้แบ่ง ก่าไร กัน มาเป็น เงิน เผื่อ ขาด เผื่อ เหลือ เก็บไว้จน เงิน นี้ จะเท่าหรือ

เกิน ๑ ใน ๓ ของทุน

ข้อ ๒๙ ให้บริษัท ตั้ง งบ บัญชี ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ภายใน ๑ ปี

นับตั้งแต่วันที่ ได้ จด ทะเบียน แต่ให้ส่ง ต่อ ไป ทุก ครั้ง ที่ ได้แบ่ง ก่าไร

อย่าง น้อย ที่ สิบ ๑ ครั้ง ๑ แถงบ บัญชี นี้ ต้อง แจง ความ ว่า

แชร์ ได้ส่งเงินแล้วเท่าใด ทวิพย์ ของ บริษัท มีเท่าไร ยังต้องใช้หนี้
เท่าไร ได้กำไรเท่าไร เป็นต้น

ข้อ ๓๐ สิ้นสุดหนังสือ แด่ บัญชี ทุกอย่าง แด่ คดี เงิน หรือ การงาน ของ
บริษัท ที่ดำเนิน อยู่ รัฐบาล มีอำนาจ ให้เจ้าพนักงาน ไปตรวจได้ ทุกเมื่อ
ถ้าชัดขึ้น ให้ปรับ เป็น จำนวน เงิน ๒๐๐ บาท ทุกคราว หรือ ทุกวัน ที่
มีความชัดขึ้น นั้น แด่ บรรดา ผู้ช่วย การ หรือ ผู้จัดการ ของ
บริษัท ทุก ๆ คน ที่อนุญาต หรือ ยอม ให้ชัดขึ้น เช่น นั้น ต้อง มีโทษ ปรับ
เป็น เงิน ไม่เกิน กว่า ๒๐ บาท สำหรับ ทุก วัน ที่มีความชัดขึ้น ซ้ำ เช่น นั้น

ข้อ ๓๑ ผู้ถือ แชร์ มีอำนาจ ที่จะ ตรวจ บัญชี แด่ บัญชี ได้

ข้อ ๓๒ ถ้า สามี ซัก หรือ ผู้ถือ แชร์ ของ บริษัท นั้น ตกลง จน ไม่ถึง
๗ คน แด่ บริษัท ยัง คง ทำการ อยู่ ต่อ ไป เกิน ๖ เดือน นับ ตั้ง แด่
วันที่ บริษัท นั้น สามี ซัก นั้น น้อย กว่า ๗ คน สามี ซัก ผู้ ที่ ได้ รับ เหตุ ดัง นั้น
จะ ต้อง เป็น ผู้ รับ ใช้ หนี้ แทน กัน ต่าง กัน จึง เต็ม เห็น ส่วน หนี้ ที่ ได้ มี ขึ้น
ใน เวลานั้น

ข้อ ๓๓ เลื่อน บัด ี กระทรวง เกษตร วิชาการ มี อำนาจ ที่จะ ตรวจ การ
ของ บริษัท นั้น ได้ ทุก อย่าง แด่ ถ้า บริษัท จะ แก้ ไข หนังสือ กำหนด อำนาจ
หรือ ข้อ บังคับ แด่ หรือ ตกลง จะ ออก ตัว จำนำ หรือ ให้ ทวิพย์ เป็น
ประกัน กิต หรือ จะ เลิก การ ของ บริษัท นั้น กิต ต้อง ได้ รับ อนุญาต
ของ เลื่อน บัด ี กระทรวง เกษตร วิชาการ เป็น ดาย ลักษณะ อักษร ไว้ ก่อน จึง ให้

ถือว่า ความที่ ตกลง นั้น ใช้ ได้ ตาม กฎหมาย

12/10/2566

ข้อ ๓๔ เสนาบดีกระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจที่จะเรียกค่า
ธรรมเนียม ในการ จด ทะเบียน หรือ ส่ง หนังสือ ต่าง ๆ ตาม ประกาศ นี้ ได้
ตาม แต่ เสนาบดี นั้น จะ กำหนด พอ สมควร

ข้อ ๓๕ ถ้า มี คดี ระหว่าง บริษัท กรรมการ สมาชิก ผู้ถือหุ้น หรือ
ผู้อื่น ใน กัน แดกัน ให้ ศาล พิจารณาตาม กฎหมาย แต่ ธรรมเนียม
ของ บริษัท ที่ ได้ คง ขึ้น สำหรับ ค่า ขาย หา ประโยชน์ มี ทุน จำกัด แต่ ตาม
หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เว้นไว้ แต่ ทง หมาย นี้
จะ มี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๓๖ (๑) ถ้า ได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ยก ค้น ประกาศ
นี้ กัด (๒) ถ้า บริษัท ตก ลง จะ เด็ด การ แต่ ได้ รับ อนุญาต เสนาบดี
กระทรวง เกษตราธิการ แล้ว กัด (๓) ถ้า บริษัท ไม่ สามารถ จะ ใช้ หนี้
กัด (๔) ถ้า สมาชิก มี น้อย คน กว่า ๗ กัด ให้ จัด การ เด็ด บริษัท
นี้ เสีย

โดย ประกาศ นี้ ให้ คน ทง หมาย นี้ ว่า ตั้ง แต่ วัน ที่ บริษัท หัก ถกรม
สยาม ทุน จำกัด ได้ จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ตาม วิธี ที่ ได้
กล่าว มา แล้ว บริษัท หัก ถกรม สยาม ทุน จำกัด เป็น บุคคล ใน กฎหมาย
คน ละ พน จาก สมาชิก นั้น ๆ แต่ สามารถ ที่ จะ ใช้ หนี้ ได้ ตาม ทุน แต่
ทรัพย์สิน ซึ่ง เป็น ผล ของ ทุน นั้น หรือ ที่ เรียก ว่า ทุน จำกัด แต่ มี อำนาจ
ที่ จะ ถือ ทรัพย์สิน เป็น เจ้า ของ มี อำนาจ ที่ จะ รับ หรือ จะ ต้อง เสีย

12/10/2566

ความชอบ ขรรณได้ทั้ง ๒ อย่าง แต่จะเป็นโจทก์หรือจะต้องเป็น
 จำเลย แต่ให้คนทั้งหลายที่จะมีการเกี่ยวข้องกับ บริษัท หัตถกรรม สยาม
 ทุน จำกัด นี้ ถึงเกิดว่า แต่จำว่า บริษัท นี้ อยู่ใน ข้อบังคับ ของ
 ประกาศนี้ แต่ทำการ ได้เพียงที่ปรากฏใน หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ข้อ
 บังคับที่ได้เจต ทะเบียนไว้ที่ กระทรวง เกษตรธิการ เท่านั้น ข

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 เป็นวันที่ ๑๗๙ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

หนังสือ กำหนด อำนาจ

บริษัท หัตถกรรม สยาม ทุน จำกัด

ข้อ ๑ นาม ของ บริษัท นี้ คือ บริษัท หัตถกรรม สยาม ทุน จำกัด

ข้อ ๒ ที่ทำการ ของ บริษัท นี้ จะ ได้ เจต ทะเบียน นี้ ตั้ง ชยุ

ณ กรุง เทพ ฯ ใน พระราช อาณาเขต สยาม

ข้อ ๓ อำนาจ แล ความ รับผิดชอบ ทั้ง ปวง ของ บริษัท นี้ อยู่ใน พระ
 ราช กำหนด กฎหมาย สยาม ทุก เมื่อ

ข้อ ๔ ความ ประสงค์ ของ บริษัท นี้ คือ

(ก) เพื่อ กระทำ สรรพ การ ช่าง ทั้ง ปวง มี การ ต่อ สรรพ ไม้ หรือ

โตห อย่าง อื่น ๆ การ ไม้ และ สลัก ไม้ แล โตห เป็น พานะ แล รูปพรรณ
 ๑๒/๑๐/๒๕๖๖
 ต่าง ๆ เป็น ต้น บรรดา ที่ จะ จำหน่าย ขาย เป็น สิ้น ค่า ได้

(ข) เพื่อกระทำการ ช่าง ท่อง นาค เงิน เป็นรูปพรรณเครื่องประดับ แด พวชนต่าง ๆ บรรดาที่จะจำหน่าย ขาย เป็นสินค้าได้ หรือใช้ทำประโยชน์อย่างอื่นได้

(ค) เพื่อกระทำการ รับจ้าง หรือรับเหมาการต่าง ๆ มี การ ต่อไม้ หรือ โถง อย่างอื่น การ บัน และ ด้ง เป็น พวชน แดรูปพรรณต่าง ๆ การ ก่อ ด้วง ตึก บ้าน เรือน เป็นต้น โดย ตรง หรือโดยทาง รับ ค่อ จากบุคคล หรือ บริษัทใด ๆ

(ง) เพื่อจะได้ ประกอบ กิจ ชุระ อย่าง หนึ่ง อย่างใด แด เพื่อกระทำการอื่น ๆ บรรดาการ ที่ เกี่ยว ของ กับ กิจ ชุระ ดัง กล่าว มา แดแล้ว ซึ่ง เป็น ทาง ให้ เกิด ผด ประโยชน์ แก่ บริษัท

ข้อ ๕ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท นี้ ทุน จำกัด

ข้อ ๖ ทุน ของ บริษัท นี้ เป็น จำนวน เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำแนก เป็น ๑๐๐๐ แשר ๆ ละ ๑๐๐ บาท แด บริษัท มี อำนาจ จะ เพิ่ม เงิน ทุน ได้ เมื่อ บริษัท เห็น เป็น การ สมควร

ข้าพเจ้า ผู้ใด ถึง ข้อ แด บอก คำ บด บาน ไว้ ข้าง ด้ง นี้ ทุกคน มีความ พร้อมใจ กัน ที่จะ ตั้ง กน ขึ้น เป็น บริษัท ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นี้ แด ข้าพเจ้า ด้ญญา จะ เข้า ด้ง ส่วน ใน เงิน ทุน ของ บริษัท ตาม จำนวน ที่ เขย ด้ง ไว้ ตรง ข้อ ข้าพเจ้า ข้าง ด้ง นี้ ทุกคน

นาม	ตำบล บ้าน	จำนวนแชร์ที่ติดงไว
หตวงบริษัท เจริญวศิว	วังหลัง	หนึ่ง แชร์
พระพิทักษ์ตรีภักดิ์	คลองวัดพิไชยญาติ	หนึ่ง แชร์
นายบุญมี	ถนนบ้านหม้อ	หนึ่ง แชร์
ฉิมฉวีสุนทร	ถนน เจริญกรุง	หนึ่ง แชร์
นายสัน	ถนน พาหุรัด	หนึ่ง แชร์
นายชน	ถนนถาวร	หนึ่ง แชร์
นายรองพดพ่าย	บ้าน ชมน กรุงเทพฯ	หนึ่ง แชร์
นายต. เถิง	เชิงสะพานพิทยเสถียร	หนึ่ง แชร์

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่านาจำนวน ศก ๑๒๘
ในตำบลจรเข้ใหญ่ ตำบลทับน้ำ ท้องที่อำเภอบางปลาทู
แขวง เมือง สุพรรณบุรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า ตาม ข้อความใน มาตรา ๑๑ ข้อ ๓ แห่ง พระราชบัญญัติ ดัชนีณ เก็บเงิน ค่านา ศก ๑๑๙ ซึ่ง มีความว่า ถ้า นา คู้ โคน ใน หัว เมืองใด ทำไม่ได้ผล ส้มคววร จะ ตด หย่อน เงิน ค่านา พระราชทาน เท่าใด จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตด หย่อน เป็น ครั้ง คราว ตาม แต่ จะ ทรง พระราชดำริที่ เห็น ส้มคววร แต่ ตาม ประกาศ แก่ ๑๒๘ นั้น เก็บเงิน ค่านา ศก ๑๒๘ ข้อ ๖ ซึ่ง มีความว่า บัดนี้ มี อุบัติเหตุ เหตุราชฎร ทำนาไม่ได้ผล บัดนี้ จะ ตด หย่อน ค่านา ลง หรือ ยก เว้น ค่านา ใน ที่ นั้น พระราชทาน ตาม ส้มคววร แก่ การ นั้น บัดนี้ ได้ ทรง ทราบ ฝ่ายตอของชุดีพระบาทว่า ใน ศก ๑๒๘ เป็น ปีที่ ฝน ตก ชุก การ ทำนา ของ ราชฎร ตำบล จรเข้ ใหญ่ แต่ ตำบลทับน้ำ ท้อง ที่ อำเภอ บางปลาทู แขวง เมือง สุพรรณบุรี ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ที่ ตุ่ม ราชฎร ได้ เพราะ หว่าน บก ต่ำตน เขา ตง ใน นา แถว นั้น มาก ท่วม ตน เขา เสีย หายไป

12/10/2566

คก ๑๓๐

หน้า ๔๙

ไม่ได้เก็บ เกี่ยวข้อ ชาย เปน อาณา ประโยชน์ เนื้อ ที่ นาคี ราชฎร ทำไม่
ได้ผลใน ๒ ตำบลนี้ เปน เนื้อ ที่ ๗,๙๑๐ ไร่ ๖๙ วา รวม
เงิน อากร ๘,๑๓๙ บาท ๖๑ สตางค์ เปน การ เหลือ วิได้ย ที่ ราชฎร
จะ บ้อง กัน ได้ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ยก เว้น ไม่ เก็บ
เงิน อากร ค่า นา จำนวน คก ๑๒๘ ใน ตำบล จรเข้ ใหญ่ ตำบล ทับน้ำ
ที่ ราชฎร ทำไม่ ได้ ผล ไว้ สัก หนึ่ง เพื่อ บำรุง การ หา เลี้ยง สชีพ ของ ราชฎร
ใน ๒ ตำบล นี้ ต่อ ไป ๗

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม วันขึ้นโกสินทร์ศึก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศยกเลิกเก็บเงินอากรค่านาวิจิณาคู่โค

ใน มณฑล นครศรีธรรมราช เปลี่ยนเก็บเป็น วิจิ นาวาง ตอย ทั่วไป
แต่ตั้ง อัตราขึ้น ที่ นา บาง คำบดใหม่

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ ทราบทั่วกันว่า ที่นาบาง คำบดใน มณฑล นครศรีธรรมราช ซึ่งจัด เก็บเงิน อากร ค่านา เป็น วิจิ นาคู่โค นั้น พ้น ๆ ยังไม่เรียบ ร้อย ที่ ๆ เป็น นาวาง ยังมี อยู่ มาก การ ทำนาได้ผลไม่ใคร่ จะ บริบูรณ์ สม่ำเสมออีก ตาม ปกติ ทั้ง จำนวน คน พลเมือง ที่ ทำนาก็ น้อย กว่า ท้องที่ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ยกเลิก วิจิ นาคู่โค ใน มณฑล นครศรีธรรมราช เปลี่ยน เก็บเป็น วิจิ นาวาง ตอย ทั่วไป แต่ตั้ง อัตราขึ้น ที่ นา บาง คำบดใหม่ เพื่อให้เหมาะ แก่ พ้น ภูมิ ประเทศ ทั้ง ที่ แด่ ทำเด ผล ประโยชน์ ที่จะทำได้ ตาม บำรุง รัชชธิ์ คำบด ที่นา ในท้าย ประกาศ ฉบับนี้ จัด เก็บเงิน อากร ค่านา ตั้ง แต่ ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

บัญชีกะอัคราชนพนา
ในมณฑลนครศรีธรรมราช

หมาย เลขที่	เมือง หรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชนิด	ยกขึ้น เป็นนา ชนิด
๑	เมืองสงขลา อำเภอเมือง	ตำบลแมตาค ตำบล ปาก รอ ตำบลบา ชวด ตำบล ทำนบ ตำบล จะทง หมอ	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา
๒	อำเภอปะทะท่า เมือง นคร ศรีธรรมราช	ทุกตำบล	เบญจะ	จัดวา
๑	อำเภอเมือง	ตำบลมะม่วง ๒ คน ตำบล นาดาร์ ตำบล ช่าง ช้าย ตำบล นาวพร	จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา	ตรี ตรี ตรี ตรี

หมายเลขเขต	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาชนิด	ยกขึ้นเป็นนาชนิด
๑	อำเภอเมือง	ตำบลปากนคร ตำบลพระเสด็จเมือง ตำบลคลัง ตำบลไชยมนตรี ตำบลท้ายสำเภา ตำบลบางจาก ตำบลท่าไร่ ตำบลคำลำน้ไทร ตำบลนา ตำบลประตู่ไชยใต้ ตำบลทางว	๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖	๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
๒	อำเภอกลาง	ตำบลไทยบุรี	๖๖	๖๖
๓	อำเภอรัตนพิบูลย์	ตำบลชะอวด ตำบลสามตำบล	๖๖ ๖๖	๖๖ ๖๖
๑	เมืองพิทลุง อำเภอเมือง 12/10/2566	ตำบลควรมะพร้าว	๖๖	๖๖

หมาย เลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชนิด	ยกขึ้น เป็นนา ชนิด
๑	อำเภอ เมือง	ตำบล พยาชน ตำบล คำนง ตำบล โคกชะงาย ตำบล ท่าบค ตำบล นาทุ้ม ตำบล นาโหนด ตำบล ควรถนูน ตำบล หาว โป ตำบล มะกอกใต้	จิตวา จิตวา เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ จิตวา	ตรี ตรี จิตวา จิตวา จิตวา จิตวา จิตวา จิตวา ตรี
๒	อำเภอ ปากพูน 12/10/2566	ตำบล ท่ามะเดื่อ ตำบล นา ปะขอ ตำบล จองถนน ตำบล ห้วย ดึก ตำบล หนองจัน ตำบล ศหา ตำบล เขาไชยถัน	จิตวา จิตวา จิตวา เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	ตรี ตรี ตรี จิตวา จิตวา จิตวา จิตวา

หมายเหตุ	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชนิด	ยกขึ้น เป็นนา ชนิด
๓	อำเภอ ทะเลน้อย	ตำบล ช่อ หัก ตำบล ศวรชนน ตำบล ปันไต่ ตำบล ศวร ทราย ตำบล ด้พาน้อย ตำบล นาซยาต ตำบล มะม่วง	ใจควา ใจควา ใจควา เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	ตรี ตรี ตรี ใจควา ใจควา ใจควา ใจควา

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

ด้วย กระทรวงมหาดไทย ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ เครื่องหมาย ประกอบ ที่ มุม บน หน้า ซ้าย ใน ธง ราชการ เพื่อ เป็น เครื่องหมาย ตำแหน่ง ข้าราชการ ตาม ความ ใน มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติ ธง ร.ศ. ๑๒๙ คือ

๑ เครื่องหมาย ตรา พระแสง โฉม สำหรับ ประกอบ ที่ มุม บน หน้า ซ้าย ใน ธง ราชการ สำหรับ ใช้ เป็น เครื่องหมาย ตำแหน่ง ข้าราชการ กรมตำรวจ ราชการกระทรวงมหาดไทย ได้ นำ ความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล ทราบ ผ่า ตของ ชุด พระบาท พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว

ประกาศ มา ณ วัน พุธ ที่ ๑๘ พฤษภาคม วันโกสินทร์ ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) บริพัตร

นายพลเรือเอก เลขาธิการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศตั้งอำเภอเดิมบาง

แต่ เปลี่ยน ชื่อ อำเภอเดิมบาง เก่า

เป็น อำเภอบ้านเขยียน

ด้วย มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า เหนือ กรมหม่อม ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทัด กัน ว่า ที่ ตั้ง ที่ พรหมแดน ระหว่าง เมืองสิงห์บุรี ใน มณฑลกรุงเก่า กับ เมืองสุพรรณบุรี ใน มณฑลนครไชยศรี แต่ เมือง

ไชยนาท มณฑล นครสวรรค์ นั้น ห่างไกลจาก ที่ว่าการอำเภอ กรมการ
 อำเภอไป ตรวจตราไม่ ใคร่ จะทั่ว ถึง จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้แบ่ง ท้องที่ จาก เขตอำเภอนางบวช แขวง เมือง สุพรรณบุรี ๑๒ ตำบล
 คือ ตำบลนางเวียง ๑ ตำบลเขาพระ ๑ ตำบลท่ารวก ๑ ตำบลท่าช้าง ๑
 ตำบลหัวเขา ๑ ตำบลวังศรีวิราช ๑ ตำบลหัวนา ๑ ตำบลป่าสะแก ๑
 ตำบลลำพันบอง ๑ ตำบลบ่อกรู ๑ ตำบลห้วยขมิ้น ๑ ตำบลนางบวช ๑
 แด่แบ่ง ท้องที่ จาก เขตอำเภอสิงห์ แขวง เมือง สิงห์บุรี ๒ ตำบล คือ
 ตำบลท่ามะนาว ๑ ตำบลโคกช้าง ๑ กับแบ่ง จาก เขตอำเภอเดิมบาง
 แขวง เมืองไชยนาท ๒ ตำบล คือ ตำบลเดิมบาง ๑ ตำบลท่ามะเขื่อน ๑
 รวม เป็น ๑๖ ตำบล ด้วย กัน จึงการ ปกครอง ขึ้นเป็น อำเภอหนึ่ง ตั้งที่
 ที่ว่าการที่ ตำบลท่ารวก เรียกว่า “อำเภอเดิมบาง” ขึ้น เมืองสุพรรณบุรี
 เพื่อให้สะดวกแก่การปกครอง สืบไป

ส่วน อำเภอเดิมบางเก่า ซึ่งตั้ง ที่ว่าการอำเภอ อยู่ที่ ตำบลบ้านเขื่อน
 ใน เขตเมืองไชยนาท นั้น ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เปลี่ยน ชื่อ
 เรียกว่า “อำเภอบ้านเขื่อน” ให้ตรง กับชื่อ ตำบล ซึ่ง ตั้ง ที่ว่าการอำเภอ
 นั้น แด่

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
 (ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศจัดการมตศึกษาของทวยราษฎร

เจ้าพระยามรราช เสด็จมาดี กระทบงนครบบาล ขอ ประกาศให้มหาชน
ทั้งหลาย จง ทราบ ทัด กัน

ด้วยมีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบ กระทบงน ดังนี้ว่า ทรง
พระราชดำริ พึง โดยพระราช จริยานุวัตร จะ ทำนุ บำรุง ให้เหล่า ตระกูล
กุมาร กุมารี ทั้ง หลาย ใน พระราช อาณาจักร ได้ เติบโต เรียน วิชา หนึ่ง สืบ อັນ
จะ เปน ทาง ที่ จะ ประกอบ กิจ การ งาน ทั้ง ปวง ตาม ชาติ ภูมิ ใน ภาย
หน้า ให้ ทัด ถึง กัน จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ จัด ขยาย การ
ศึกษา สำหรับ ให้ ตระกูล กุมาร กุมารี ทั้ง หลาย ได้ มี ที่ เติบโต เรียน ศึกษา วิชา ใน
ชน ชน น ชน ทวด ทุก ตำบล เพื่อให้ เปน การ สดวก แก่ ประชา ราษฎร
ทั้ง ปวง ที่ จะ ได้ ส่ง บุตร หลาน เข้า เติบโต เรียน วิชา ใน ที่ ใกล้ บ้าน เรือน
ทั่ว ไป จะ ได้ จัด ตั้ง กรรมการ ตำบล ชน ใด ทุก ๆ ตำบล ๆ ละ ๓ นาย
คือ กำนัน หรือ หัวหน้า ตำบล นั้น คน ๑ กับ อธิการ วัดใด วัด หนึ่ง ใน ตำบล
นั้น รูป ๑ กับ แพทย์ ประจำ ท้อง ที่ ตำบล นั้น ซึ่ง จะ ได้ เลือก ขึ้น ไว้
เป็น ผู้ ช่วย ดำรง รักษา พยาบาล ใน เวลา บวช ไข้ นอก นาย ๑ รวม ๓ นาย
เป็น เจ้า นำ ที่ จัด การ ศึกษา วิชา ชน ชน ของ ทวย ราษฎร ทั้ง ปวง

12/10/2566

เพราะฉะนั้น ให้ผู้ปกครอง เด็ก ทั้ง ปวง ส่ง เด็ก ทั้ง หญิง แด่ ชาย ซึ่ง
มีอายุย่างเข้า ๘ ปีแล้ว อันสมควร จะเข้าเรียนให้ ได้เข้าเด้าเรียน
จงทุกคนในสถานโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง ตามความพอใจ

กระทรวง นครบาล

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงนาม) เจ้าพระยายมราช

เสนาบดี กระทรวง นครบาล

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษ

แก่ บริษัท เรือกตไฟสยาม ทุนจำกัด

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สัมเด็จพระปรเมนทร มหาอริราชธุ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกัน ว่า จันชงเฮง จันหรง จันเอ็กเฮง จันฮงฮี้ จันดูช จันฮุ่ยฮวน
จันโฮกเฮง นายมี รวม ๘ นายด้วยกัน ขอรับ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาตตั้ง บริษัท มีนามว่า บริษัท เรือกตไฟสยาม แต่ให้บริษัทนี้
ได้ ถือว่า เป็น บุคคลใน กฎหมายไม่ต้องใช้ หนังสือ เก็บ ทุน ที่มี หรือ เก็บ
ทรัพย์สิน ที่เป็น ผล ของ ทุน หรือ ที่ เรียกว่า ทุนจำกัด นั้น

จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ บริษัท เว็ทกลไฟลี่ยาม ทุนจำกัด เป็นบุคคลได้ ในกฎหมาย เมื่อได้ ประพฤติตาม ข้อ ความ ดัง ที่ได้กล่าวต่อไป นี้

ข้อ ๑ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ อำนาจ พิเศษ นี้ จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ เลิกถอน เสียได้ ทุก เมื่อ

ข้อ ๒ ประกาศ นี้ ให้ ได้ ใช้ แต่ เมื่อ บริษัท ได้ จัดทะเบียน เดิม แล้ว ที่ กระทรวง เกษตรธิการ ตาม วิธี ที่ได้ กล่าวไว้ ใน ข้อ ๕

ข้อ ๓ รัฐบาล ไม่ รับ ผิด ชอบ แทน บริษัท นี้ ด้วย เหตุ อย่างใด อย่างหนึ่ง เป็น อัน ขาด ใน การ ที่ บริษัท จะ ได้ ทำ ไป แต่ พระบรมราชานุญาต นี้ ไม่ ให้นับ ว่า เป็น เครื่อง มัด รัฐบาล ให้ มีความ รับ ผิด ชอบ ใน การใด ๆ ที่ บริษัท จะ ได้ ทำ ไป นี้

ข้อ ๔ โดย ประกาศ นี้ ไม่ ได้ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ บริษัท หัก เบี้ย กฎหมาย หรือ ขอบบังคับ ที่ มี อยู่ เดียว นี้ หรือ ที่ จะ มี ขึ้น ใหม่ ใน ภาย นี้

ข้อ ๕ ให้ บริษัท นำ หนังสือ กำหนด อำนาจ (แมมโมแรนดัม ออฟเฟอส์ โซซิเอชัน) แต่ ข้อบังคับ (ฮาดิเกิล ออฟเฟอส์ โซซิเอชัน) ของ บริษัท ตั้ง ขอบเขต เบื้องต้น ที่ กระทรวง เกษตรธิการ แต่อย่า ให้ กระทรวง เกษตรธิการ ยอม ให้ จัดทะเบียน ได้ กว่า จะ ได้ มี คน รับ เข้า แสร้ง ครบถ้วน ตาม ที่ บริษัท ได้ กำหนดไว้ว่า จะ แบ่ง เป็น จำนวน เท่าไร เพื่อ ได้ เงิน เป็น ทุน แต่ ว่า

ผู้รับชำระหนี้จะได้ออกเงิน หรือตั้งเงินแต่ไม่เกินน้อยกว่า (ร้อยตะ
ดียบห้า) ๑๐๐ ตะ ๑๕ แห่ง ราคา ประจำ หุ่น ทุก ๆ หุ่น นั้น แล้ว

ข้อ ๖ ให้กระทรวงเกษตรราธิการ ยอมให้คน ทั้งหลาย ตรวจหนังสือ
กำหนด อำนาจ แด่ ของบังคับ ของ บริษัทใด เมื่อได้เสีย ค่าธรรมเนียม พอ
สมควร ตามแต่ได้แนบดีกระทรวงเกษตรราธิการ จะ กำหนด แต่อย่าให้
เกิน ๑ บาทขึ้นไป

ข้อ ๗ ให้ ถือว่า หนังสือ กำหนด อำนาจ แด่ ของบังคับ ของ บริษัท
นั้น เป็น หนังสือ สัญญา เหมือน อย่างว่า ได้ ทำ ค้อ หน้า ข้า เกอ เจ้าพนักงาน
ใน ระหว่าง บริษัท แด่ ผู้ ถ้อ แชร หรือ ส มา ชิก แด่ เหมือน อย่างว่า ส มา ชิก
ทุกคน ได้ ลงชื่อ ใน หนังสือ สัญญา นั้น ใน ส่วน ตน แด่ ผู้ ที่ จะ ได้ รับ มรฎก
ของ ตน ค้อ ไป รับ รอง ว่า จะ ประพฤติ ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ แด่
ของบังคับ นั้น ทุก ประการ เว้น แต่ จะ มี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๘ ถ้า บริษัท จะ แก่ ไข ข้อ ความ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ หรือ
ข้อบังคับ อย่างใด ก็ดี หรือ จะ ตก ลง เดิก บริษัท ก็ดี ต้อง ได้ รับ ความ
ตกลง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท ก่อน แด่ ให้ บริษัท ไป จด ทะเบียน
บอก ก่อตัว ไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราธิการ ภายใน กำหนด ๑๕ วัน

ข้อ ๙ บริษัท แด่ บรรดา ททรัพย์ ส ม บ ค ที่ บริษัท เป็น เจ้า ของ กกรรม สิทธิ
แต่ อำนาจ ความ รับ ผิด ชอบ ของ บริษัท ทั้งหลาย นั้น ต้อง อยู่ ใน บังคับ
กฎหมาย สยาม ที่ ใช้ อยู่ แด่ ที่ จะ ได้ ตั้ง ขัน ใหม่ ค้อ ไป นั้น ทุก ประการ

12/10/2566

ข้อ ๑๐ ให้ บริษัท พมพ จำกัด กำหนดอำนาจ และ ขอบบังคับ ของ
 คน นำ สั่งไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราธิการ ก็ นับบน แล้ว แต่ เสนาบดี
 กระทรวงเกษตรราธิการ จะ เห็น สัมควร เพื่อ จะ ได้ เป็น การ สัดวก แก่ คน
 ที่ หาย ที่ ต้อง การ ตรวจ หนังสือ นั้น ๆ หนึ่ง ให้ บริษัท จำ เป็น ต้อง ขยาย
 หนังสือ กำหนด อำนาจ และ ขอบบังคับ ให้ ผู้ใด ๆ ที่ ขอ ขอ แต่อย่า ให้ เรียก
 ราคาเกิน บาท หนึ่ง สำหรับ หนังสือ นั้นไป

ข้อ ๑๑ กรรมการ (ไต่เร็กเตอร์) ของ บริษัทนี้ ให้ ไม่น้อยกว่า
 ๓ คน แต่ไม่มากกว่า ๗ คน แต่ให้ จดทะเบียน ชื่อ กรรมการไว้ ที่
 กระทรวงเกษตรราธิการ โดย เร็ว แต่ต้อง บอก รายนาม ผู้ถือ แשר หรือ หิน
 ต่อ กระทรวงเกษตรราธิการ ด้วย

ข้อ ๑๒ ผู้อื่น เช่น ที่ เรียกว่า คนที่ ๓ ไม่จำเป็นต้อง ถือว่าใคร
 ได้ เป็น หรือ ได้ ออก จาก ตำแหน่ง กรรมการ กว่าจะได้ จดทะเบียน ไว้ แล้ว ว่า
 ได้รับ หรือ ได้ ออก จาก ตำแหน่ง นั้น ๆ

ข้อ ๑๓ ผู้ที่ จะ เป็น กรรมการ ต้อง นำ ตัว แשר ของ คนไปวาง ฝากไว้
 เป็น ประกัน ที่ กระทรวงเกษตรราธิการ ไม่น้อย กว่า คนละ ๑๐ แשר มีคน
 อย่าให้ กระทรวงเกษตรราธิการ ยอมให้ จดทะเบียน ลง ว่า เป็น กรรมการ
 แשר ที่ วาง ฝาก เป็น ประกัน นั้น ห้ามไม่ให้ โอน ให้ แก่ ผู้อื่น ใน เวลา ที่
 เจ้าของ เป็น กรรมการ อยู่

ข้อ ๑๔ ให้บริษัท มี ออฟฟิศ ประจำไว้ แห่ง หนึ่ง บริษัท จะ ต้อง ลง

ทะเบียน บอกรหัสที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่า อยู่แห่งไร ตำบลไร แต่
เมืองไร เพื่อ ประโยชน์ การ ส่ง หนังสือ แด่ บัณฑิต หมาย ถึง หมาย แก่ บริษัท
เหมือน อย่าง ว่า ดัง ดัง ใน มือ บริษัท นั้น ถ้าไม่มี ออฟฟิศ เช่น นี้ หรือ
ไม่ จดทะเบียน ก้ ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน วัน หนึ่ง ไม่ เกิน กว่า ๑๐๐ บาท
ทุก วัน ไป กว่า จะ ได้ ทำให้ ถูก ต้อง

ข้อ ๑๕ ให้ บริษัท มี ตรา เป็น ตำนาน ดัง หนึ่ง ใน ดวง ตรา นั้น
ให้ มี ชื่อ บริษัท เป็น อักษร ไทย อ่าน ได้ ชัด แต่ มี คำ ทูน จำกัด ต่อท้าย เหมือน ว่า
เป็น ส่วน ของ ชื่อ ด้วย แต่ ให้ นำ ตรา นี้ ไป ลง ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตร
การ มี หมาย ให้ ปรับ บริษัท เป็น จำนวน เงิน ไม่ เกิน ๑๐๐๐ บาท

ข้อ ๑๖ ถ้า บริษัท จะ จำนำ หรือ เอา ทรัพย์สิน มรดก ของ ตน เป็น ประกัน
แก่ ผู้ใด ให้ จดทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตร การ บอกรหัส ความ โดยย่อ
แต่ ให้ ชัด เป็น ตน คือ ทรัพย์สิน ไร ที่ จำนำ หรือ เอา เป็น ประกัน เงิน ทอง
เท่าไร กัน แต่ ชื่อ เจ้า หนี้

ข้อ ๑๗ ถ้า ไม่ได้ ประพฤติ ตาม ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๑๖ แล้ว การ
จำนำ แด่ เอา ทรัพย์สิน เป็น ประกัน นั้น ใช้ ไม่ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๘ ถ้า บริษัท จะ เพิ่ม เงิน ทูน หรือ จะ ตัด ทูน หรือ จะ ออก ตัว
จำนำ ทรัพย์สิน หรือ ให้ ทรัพย์สิน เป็น ประกัน (ดิเบเนเชอร์) อย่าง ใด ต้อง ได้
รับ ความ ตก ลง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท เสีย ก่อน แล้ว นำ ไป จด
ทะเบียน บอกรหัสที่ กระทรวง เกษตร การ ภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๑๙ ห้ามไม่ให้บริษัท ออกตัวจำหน่าย หรือเช่าทรัพย์สินแบบ เป็น
 ประกัน (คิเบเนเซอร์) อย่างใดอย่างหนึ่ง จนกว่าจะได้รับเงินทุนไม่น้อย
 กว่าครั้งที่ได้กำหนดไว้ แต่เงินที่จะยืมมาโดย ออกตัวทั้งหลายนี้
 ห้ามไม่ให้เกินกว่าเงินทุนที่บริษัทได้รับแล้ว หรือที่ผู้ถือแชร์จะได้
 ให้ไว้แล้ว

ข้อ ๒๐ ห้ามไม่ให้บริษัท ลดทุน น้อยลง กว่าที่ ได้ กำหนดไว้เดิม
 แต่ถึง กระนั้น กิตติ คองโซฆนาโน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ครั้งหนึ่ง
 แต่หนังสือ พิมพ์ ในเมืองที่ ตั้ง ออกพิศ อย่าง น้อย ๓๐ วัน แต่ใน ระหว่าง
 นั้น ไม่มีเจ้า หนังสือ ใดได้เขียน หนังสือ มาบอกกล่าวไม่ยอม จึง จะ เป็น
 อันใช้ ได้

ข้อ ๒๑ ห้ามไม่ให้บริษัท ขาย หรือจำหน่าย แด่โอน กรรมสิทธิ์ แด่
 อำนาจ ของ บริษัท ซึ่ง มี อยู่ตาม ประกาศ พระราชทาน อำนาจพิเศษ นี้ ให้
 แก่บุคคล หรือ บริษัทใด ซึ่ง อยู่ นอก พระราชกำหนด กฎหมาย ดัยาม
 กา บริษัท ละเมิด ความใน ข้อ นี้ ให้ปรับ เป็น จำนวน เงิน ๑๐๐๐ บาท
 แต่ให้ ถือ ว่า การ ขาย หรือจำหน่าย แด่โอน นั้น ใช้ ไม่ได้ ตาม กฎหมาย

ข้อ ๒๒ ใน การ ทั้ง หลาย ที่ บริษัท จะ ต้อง เขียน หรือ พิมพ์ ชื่อ ของ
 บริษัท ๆ กรรมการ ผู้มาซึกเอเยนต์ ดูจ้าง แด่คนใด ๆ ที่ ทำการ ฝ่าฝืนบริษัท
 นั้น จะ ต้อง เขียน หรือ พิมพ์ คำ ทูลจำกัด หรือ ท.จ.ก. ไว้ คือ ทาย
 ชื่อ บริษัท เหมือน ว่า เป็น ชื่อ ด้วย มิฉะนั้น ให้ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่

เกิน ๑๐๐ บาท หรือ ถือว่า ผู้ที่ ทำผิด นั้น ได้ ทำ การ ทำ สัญญา ใน ส่วน
ตนเอง ๆ ต้อง รับ ผิด ชอบ

ข้อ ๒๓ ให้ บริษัท เขียน บัญชี ของ บริษัท ไว้ ใน ภาษา ไทย มี ค่า
ทุน จำกัด ต่อ หายใจ ที่ ประคอง ออฟฟิศ ของ บริษัท แล ทุก แห่ง ที่ ทำ การ
กับ ผู้ ชื่น คดี หนังสือ หรือ บัญชี นั้น ต้อง ให้ อ่าน ได้ โดย สดวก มี ฉะนั้น
ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่ เกิน ๑๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ ทำ การ ผิด
หรือ ทุก วัน ที่ ทำ การ ผิด ดัง นั้น

ข้อ ๒๔ ให้ บริษัท นี้ มี อำนาจ ทำ การ แต่ เฉพาะ ที่ ได้ พรรณา ไว้ ใน
หนังสือ กำหนด อำนาจ ถ้า ได้ ทำ การ เกิน อำนาจ นั้น ไป ไม่ ให้ ถือ ว่า
ใช้ได้ ใน กฎหมาย มา ยื่น เอา แก่ ผู้ ชื่น หรือ ผู้ ชื่น มา ยื่น เอา แก่ บริษัท
เว้น ใจ แต่ การ ที่ ทำ ไป นั้น พอ เจ้ง เห็น ได้ ว่า โดย ดำเนิน การ ตาม
ความ ประสงค์ ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นั้น

ข้อ ๒๕ ให้ บริษัท มี บัญชี คน เข้า แชร หรือ สมาชิก ใจ ที่ ออฟฟิศ ที่
ได้ จด ทะเบียน ถ้า จะ โอน แชร กับ ด้วย ประการ ใด ๆ แล ให้ ส่ง ใจ
ใน บัญชี นั้น เป็น สำคัญ แล ต้อง บอก ให้ กระทรวง เกษตรา ชิก การ ทราบ
ทุก คราว มี ฉะนั้น ไม่ ให้ ถือ ว่า ได้ โอน กับ ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๒๖ เมื่อ ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม แล วันที่ ๓๐ กันยายน เสมอ
ทุก ปี บริษัท ต้อง ทำ บัญชี รายงาน ยื่น ต่อ กระทรวง เกษตรา ชิก การ
สำหรับ บริษัท ใจ ฉบับ นี้ แล ปิด ใจ ใน ที่ คน ไป มา เห็น ได้ งาย ตาม ที่

12/10/2566

ทำการของบริษัท ทั้งที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว แต่ไม่ต้องจดทะเบียน
แห่ง ฉบับนี้ทุก ๆ คำขาด ถ้าได้มาชิก หรือเจ้าหนี้ ของ บริษัท คนใด จะ
ต้อง การ หมายชี้ รายงาน นี้ บริษัท ต้อง ยอม จ่าย ให้ โดย เรียก เขา ราคา
ไม่เกิน กว่า ฉบับนี้ ๕๐ ดอลลาร์

ข้อ ๒๗ ห้ามไม่ให้ใคร เรียกเงิน จาก ได้มาชิก หรือ ผู้ถือ แชรส์ ด้วย
เหตุว่า เป็น ได้มาชิก หรือ ถือ แชรส์ นน เเลย เว้นแต่ ผู้ถือ แชรส์ นน ยง
ไม่ได้ ส่ง เงิน เต็ม ตาม แชรส์ ถ้าตั้ง นัน แล้ว ให้เรียกได้ แต่ ส่วน ที่ เหลือ
จะ ต้อง ดัง

ข้อ ๒๘ ให้บริษัท มีเงิน เผื่อ ขาด เผื่อ เหลือไว้ แต่ ให้ถอน เขา
เงิน จาก กำไร แต่ ไม่น้อย กว่า ๑๐๐ ๓ะ ๑๐ ของ กำไร นัน ทุก ครั้ง ที่
ได้แบ่ง กำไร กัน มา เป็น เงิน เผื่อ ขาด เผื่อ เหลือ เก็บไว้ จน เงิน นี้ จะ เท่า หรือ
เกิน ๑ ใน ๓ ของทุน

ข้อ ๒๙ ให้บริษัท ส่งงบ หมายชี้ ที่ กระทรวง เกษตรการ ภาย ๑ ปี
นับตั้งแต่วันที่ ได้จดทะเบียน แต่ ให้ส่ง ต่อ ไป ทุก ครั้ง ที่ ได้แบ่ง กำไร
อย่าง น้อย ที่ สุด ปี ๑ ครั้ง ๑ แต่งบ หมายชี้ นี้ ต้อง แจง ความ ว่า
แชร์ ได้ ส่ง เงิน แล้ว เท่าไร ทرفัย ของ บริษัท มี เท่าไร ยัง ต้อง ใช้ หนี้
เท่าไร ได้ กำไร เท่าไร เป็น ต้น

ข้อ ๓๐ ได้มุด หนึ่ง ดี แต่ หมายชี้ ทุก อย่าง แต่ ตัว เงิน หรือ การงาน ของ

บริษัทที่ดำเนินอยู่ รัฐบาลมีอำนาจให้เจ้าพนักงานไปตรวจได้ทุกเมื่อ ถ้าขัดชั้นให้ปรับเป็นจำนวนเงิน ๒๐๐ บาททุกคราว หรือทุกวันที่ มีความขัดชั้นนั้น แต่บรรดาผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้จัดการของบริษัททุก ๆ คน ที่อนุญาตหรือยอมให้ขัดชั้นเช่นนั้น ต้องมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๒๐ บาท สำหรับทุกวันที่มีความขัดชั้นอยู่เช่นนั้น

ข้อ ๓๑ ผู้ถือแชร์มีอำนาจที่จะตรวจบัญชีและงบบัญชีได้
ข้อ ๓๒ ถ้าสมาชิกหรือผู้ถือแชร์ของบริษัทนั้น ตัดลงจนไม่ถึง ๗ คน แต่บริษัทยังคงทำการอยู่ต่อไปเกิน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่บริษัทนั้นมีสมาชิกน้อยกว่า ๗ คน สมาชิกผู้ใดคนหนึ่ง จะต้องเป็นสมาชิกแทนกัน แต่ต่างกันจึงเต็ม ในส่วนหนึ่งที่ไม่มีหุ้นในเวลานั้น

ข้อ ๓๓ เลขาธิการกระทรวงเกษตรราชการ มีอำนาจที่จะตรวจการของ บริษัทนั้นได้ทุกอย่าง แต่ถ้บริษัทจะแก้ไขหนังสือกำหนดอำนาจหรือข้อบังคับแล้ว หรือตกลงจะออกจดจำนำ หรือให้ทรัพย์สินประกันก็ดี หรือจะเลิกการของบริษัทนั้นก็ดี ต้องได้รับอนุญาตของเลขาธิการกระทรวงเกษตรราชการเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ก่อน จึงให้ถือว่าความที่ตกลงแก้ไขได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๓๔ เลขาธิการกระทรวงเกษตรราชการ มีอำนาจที่จะเรียกค่า

ธรรมเนียม ในการ จัด ทะเบียน หรือ สิ่ง หนึ่งสิ่ง ใด ต่าง ๆ ตาม ประการนี้ ได้ ตาม แต่เดิมนับตั้ง นั้น จะ กำหนด พอ สัมควร

ข้อ ๓๕ ถ้า มี คดี ระหว่าง บริษัท กรรมการ สมาชิก ผู้ ถัดเข้า หรือ ผู้ ชื่น ใน กัน แต่กัน ให้ คัด พิจารณา ตาม กฎหมาย แต่ ธรรมเนียม ของ บริษัท ที่ ได้ ตั้ง จน ถ้า หอบ คาขาย ห้าม ประโยชน์ มุ่ง จำกั แต่ ตาม หนึ่งเดียว กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เว้นไว้ แต่ ทั้ง หาย น จะมี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประการนี้

ข้อ ๓๖ (๑) ถ้า ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ยกเลิก ประการนี้ กัด (๒) ถ้า บริษัท ตก ลง จะ เด็ก การ แต่ ได้ รับ อนุญาต เดิมนับตั้ง กระทรวง เกษตราธิการ แล้ว กัด (๓) ถ้า บริษัท ไม่ สามารถ จะ ใช้ หนี้ กัด (๔) ถ้า สมาชิก มี น้อย คน กว่า ๗ กัด ให้ จัด การ เด็ก บริษัท นี้ เสีย

โดย ประการนี้ ให้ คน ทั้ง หาย รู้ ว่า ตั้ง แต่ วันที่ บริษัท เรือ กัด ไฟ สยาม มุ่ง จำกั ได้ จัด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ตาม วิธี ที่ ได้ กัด มา แล้ว บริษัท เรือ กัด ไฟ สยาม มุ่ง จำกั เป็น บุคคล ใน กฎหมาย คน ะ พน จาก สมาชิก นี้ ๆ แต่ สามารถ ที่ จะ ใช้ หนี้ ได้ ตาม มุ่ง แต่ ทรพ ซึ่ง เป็น ผล ของ มุ่ง นั้น หรือ ที่ เรียก ว่า มุ่ง จำกั แต่ มี อำนาจ ที่ จะ ถัด ทรพ สัมบั เป็น เจ้า ของ มี อำนาจ ที่ จะ รับ หรือ จะ ต้อง เสีย

ความชอบธรรมได้ทั้ง ๒ อย่าง แต่จะเป็นโจทก์หรือจะตั้งเป็น
 จำเลย แต่ให้คนทั้งหลายที่จะมีการเกี่ยวข้องกับ บริษัท เว็ทไฟ ด้ยาม
 ทุน จำกัด นี้ ตั้ง เกิดว่า แต่จำว่า บริษัท นี้ อยู่ใน ข้อ บังคับ ของ
 ประกาศนี้ แต่ทำการได้เพียงที่ปรากฏใน หนังสือ กำหนดอำนาจ แต่ข้อ
 บังคับที่ได้จดทะเบียนไว้ที่กระทรวงเกษตรธิการเท่านั้น

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 เป็นวันที่ ๑๘๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

หนังสือกำหนดอำนาจ

สำหรับ บริษัท เว็ทไฟ ด้ยาม ทุน จำกัด

ข้อ ๑ นามของ บริษัทได้เรียกว่า บริษัท เว็ทไฟ ด้ยาม ทุน จำกัด
 ข้อ ๒ ที่ทำการของ บริษัท นี้ ตำบลที่จะได้จดทะเบียนนั้น ตั้งอยู่
 นครกรุงเทพฯ ใน พระราช อาณาเขตร์ด้ยาม

ข้อ ๓ อำนาจ แต่ความรับผิดชอบของ บริษัทนี้ อยู่ใน พระราช
 กำหนดกฎหมายด้ยามทุกเมื่อ

ข้อ ๔ ความประสงค์ของ บริษัทนี้ คือ
 (ก) เพื่อจะซื้อ แตรับโอน แดต่อ เว็ทไฟ แต่เรือที่ใช้
 เครื่อง กัดต่าง ๆ สำหรับรับจ้างโยงเรือ ลากเรือ แพ ต่าง ๆ ไปมา
 ใน ตำบลหน้าเจ้าพระยา แต่แม่น้ำแควประสงค์ แม่น้ำเมือง นครไชยศรี

แต่ในแม่น้ำทุกแห่ง ในพระราชอาณาเขตร์สยาม ในเมื่อเขาขอมจะ เลี้ยค่า ระวัง หรือค่า เดิร ทางให้ทุกเมื่อ

(๖) เพื่อรับแต่ส่ง คนโดยสานตาม ต้าแม่น้ำทุกแห่ง ที่ สามารถให้เรือ แดพาหนะ ของ บริษัทไปได้ ในเมื่อเขาขอมจะ เลี้ยค่า ระวัง หรือค่า เดิร ทางให้ทุกเมื่อ

(๗) เพื่อรับจ้าง บรรทุก แดเป็น ชูระ จัดซื้อ แดส่ง สิ้นค้าต่าง ๆ ในพระราชอาณาเขตร์สยาม ตามที่ บริษัทนี้ สามารถ จะทำแต่ส่งได้

(๘) เพื่อกระทำ การ อยู่เรือ แดสรรพกิจ ชูระใน การ ช่าง กด เช่น เป็นเจ้าของ อยู่ซ่อม เรือ ต่อเรือ กดไฟ เรือต่าง ๆ ทำเครื่องจักร เครื่องเหล็กใช้ ในการก่อสร้าง แดขาย สิ้นค้าต่าง ๆ สำหรับใช้ การโรงสี แดการช่าง กด

(๙) เพื่อรับเหมาทำการก่อสร้าง บำรุง แดแก้ไข บรรดา เรือนโรง แดการรับเหมาก่อสร้าง อย่างอื่น ๆ

(๑๐) เพื่อ ประกอบ กิจ ชูระใน ทาง เรือ อย่าง หนึ่ง อย่างใด แดเพื่อ ทำการ อย่างอื่น ๆ ซึ่ง เกี่ยว ข้อง กับ กิจ ชูระดัง กกล่าว มา แดนี้ ด้วย ตามแต่จะ ได้ เป็น การเกิด ผล ประโยชน์ แก่ บริษัท

ข้อ ๕ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัทนี้ ทุน จำกัด

ข้อ ๖ ทุน ของ บริษัทนี้ เป็น จำนวน เงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท จำแนก ออกเป็น ๕๐๐๐ แช่ว ๆ ละ ๑๐๐ บาท แด บริษัท นี้ มีอำนาจ จะเพิ่ม เงิน ทุนได้^{๑2/10/2566}

ข้าพเจ้า ผู้ใด ลง ชื่อ แด่ บอกร คำบดบ้าน ไว้ ข้าง ต่างนี้ ทุกคน มีความ
 พื่อมใจที่จะตั้งกัน ขึ้น เป็น บริษัท โดย หนังสือ กำหนด อำนาจ บริษัทฉบับ นี้
 แด่ ข้าพเจ้า ผู้ใด จะ เข้า หั้น ส่วน ใน เงิน ทุน สำหรับ บริษัท โดย รับ เป็น
 ผู้ ถือ หั้น ตาม จำนวน ที่ เขียนไว้ ตรง ชื่อ ของ ข้าพเจ้า ข้าง ต่าง นี้ ทุกคน

นาม	คำบด บ้าน	จำนวนแชร์ ๆ ละ ๑๐๐ บาท
เงินหรั่ง	บางตำบดต่าง	๒๕๐ แชร์
เงินฮ่งเฮ้ง	บางตำบดต่าง	๒๕๐ แชร์
เงินเฮ็กเฮ้ง	บางตำบดต่าง	๒๕๐ แชร์
เงินฮงย	บางตำบดต่าง	๒๕๐ แชร์
เงินวูช	เมืองกรุงเก่า	๑๐๐ แชร์
เงินฮุ้ยฮวน	เมืองกรุงเก่า	๒๐๐ แชร์
เงิน ไช้กเผง	เมืองกรุงเก่า	๒๐๐ แชร์
นายมี	บ้านหม้อ	๕๐ แชร์

ประกาศพระราชทานยกเงินอากรสวนใหญ่ค้างเก่า
 แต่เดิรสำรวจ ต้นผลไม้ ใหม่สำหรับ เก็บเงินอากรสวนใหญ่
 รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการใน พระบาท สมเด็จพระปรเมนทร มหาอริราชธุช
 พระมงกุฎเกล้าเจ้า อยุ่หัว ให้ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า ตามโบราณ
 ราชประเพณี เมื่อเปลี่ยน รัชกาลใหม่ เคยตั้งข้าหลวงแปดนาย ออกเค็รวางวัด
 สวน ทำไฉนต แต่ นับ ต้นผลไม้อัน ต้อง ด้วย พิกัดยตรา ลงไว้ ในหน้าไฉนต
 ให้ชาวสวน เสียเงิน อากร เบน ประเพณี มา บัดนี้ การ ออกไฉนตที่ติด
 ได้แยกไปไว้ พแนกหนึ่งแล้ว แต่ ส่วน การ เก็บเงิน อากร สวนก็ได้เลิก
 พระคตัง สวน ย้าย มา ตั้ง เก็บใน กรมสรรพากร แต่ ทรง พระราชดำริห์
 เห็นว่า จำนวน ต้น ผลไม้ ที่ ชาวสวน ต้อง เสียเงิน อากร อยุ่ ทุกวัน นี้ ได้
 ดำรงไว้ แต่ครั้ง บ มะเมย จิตวา ศก ๑๒๔๔ นับ ถึง เวลานั้น ได้ ๓๐ ปี แล้ว
 บ้านเมือง มีความ เจริญ ยิ่ง ขึ้น สวน บาง แห่งได้ คัด เบน ถนน หนทาง แด
 ปลูก บ้านเรือน ที่ ทำการ อื่น ๆ ได้ คัด พ้น ต้นผลไม้อัน ที่ เหล่า นั้น ลงเสีย
 เป้น อื่น มากแล้ว เจ้า ของสวน เหล่า นั้น ยัง คง ต้อง เสียเงิน อากร ตาม
 จำนวน ต้น ผลไม้ ที่ ดำรงไว้ ใน หน้าไฉนต แต่ เดิม ไม่ ตรง กับจำนวน
 ที่มี อยุ่จริง ย่อม เป้น การ เดือด รอน แก่ เจ้า ของสวน อยุ่ เมื่อ เป้น ตงน
 เงิน อากร ก็ ทับ ถม คง คาง แก่ เจ้า ของสวน มาก ขึ้น ทุกที่ ครน จะ เรง

เรียกเงิน อากร ที่ ค่าง เก่า ก็จะเป็น การ เต็มชวชน แก่ไพร่ฟ้า ข้าแผ่นดิน
 มี พระราชประสงค์จะ ทรง ทำนุบำรุง การ เพาะปลูกให้เจริญยิ่งขึ้น แต่ให้
 ชาวสวน คง เสียเงิน อากรตามพระราชประเพณี แต่จำเพาะจำนวน ต้นผลไม้
 ที่มี อยู่จริง จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเงิน อากร ส่วนใหญ่
 ค่าง เก่าตั้ง แต่ปี มะเมีย จัตวาศก ๑๒๔๔ ถึง ศก ๑๒๕๙ นั้น พระราชทาน
 แก่เจ้า ของสวน ที่ ยัง คง ค่าง อยู่ บาง ราย นั้น เสีย ทังสิ้น อย่าน ให้เจ้าพนักงาน
 งานไป เร่ง รัต เก็บเงิน อากร ค่าง เก่าแก่เจ้า ของสวนเหล่านั้น อีกเลย ให้
 จัดการ ดำรง ต้น ผลไม้ เก็บเงิน อากร ส่วนใหญ่ตาม จำนวน ที่ ดำรง ใหม่
 ตั้ง แต่จำนวน ศก ๑๓๐ เป็นต้น แต่ต่อไป ดังนี้

ข้อ ๑ ให้เสนาบดีกระทรวง นครบาล แต่ข้าหลวงเทศาภิบาล จัด
 เจ้าพนักงาน สรรพากร พร้อม ด้วย กรมการ ข้าบือ ประจำ ท้อง ที่ ออก
 ดำรง นับ ต้น ผลไม้ ที่ ต้อง ด้วย พักต อตรา อากร ส่วนใหญ่ ออกใบนำ
 ให้เจ้า ของ ทราบไว้ว่า จะต้อง เสียเงิน อากรตามจำนวน ต้นผลไม้ ในที่
 นั้น ๆ เท่าไร

ข้อ ๒ บรรดา ต้น ผลไม้ ไม่ว่าจะ ปลูกไว้ ในที่ใด ๆ เว้น แต่ในที่ ซึ่งได้
 รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ ยก เว้น ถ้า เป็น ต้นผลไม้ ที่ เคย
 มีผลแล้ว หรือ ต้อง ด้วย พักต อตรา ตาม ซึ่ง เสนาบดี จะ ได้ ขอ พระบรม
 ราชานุญาต ประกาศ กำหนด ขึ้นไว้ ตาม สัมควร แก่ ท้องที่ มณฑล นั้น ๆ แล้ว
 ก็ให้เจ้าพนักงาน สรรพากร เก็บเงิน อากร ส่วนใหญ่ ได้ ทังสิ้น ส่วน การ คิด

จำนวนเงิน อากร ซึ่ง เคย คิด บัดเศษ เบี้ย ขึ้น เป็น เพียงหนึ่ง นั้น ให้ยกเลิกเสีย
คงให้คิด บวก แต่เก็บแค่เงินค่าธรรมเนียมนั้นแปลง ละ ๓๖ ดีทางค์ ตามที่
เคยเสีย มาแต่ ก่อน นั้น ทุก ๆ แปลง

ข้อ ๓ เมื่อจะสำรวจในท้องที่ตำบลใด ให้เจ้าพนักงาน ประกาศ
บอกกำหนดวันให้เจ้าของ ส่วน ทราบถึง นำ อย่าง น้อย ๑๕ วัน แต่ให้
เจ้าของ หรือผู้แทน คอย นำเจ้าพนักงาน ซึ่งแจ้ง ข้อ ความอัน เกี่ยวด้วยการ
สำรวจ แต่คอยรับใบนำจากเจ้าพนักงาน เจ้า ของ รายใดไม่มานำ หรือ
ไม่จัดผู้แทน มาคอย นำซึ่งแจ้ง ข้อ ความแก่เจ้า พนักงาน ตาม นำที่ ซึ่ง ได้ว่า
มาใน ข้อนี้ ผู้นั้น มีความผิด ให้ปรับโทษ ตามที่กำหนดไว้ใน กฎหมาย
อาญา มาตรา ๓๓๔ ข้อ ๒ คือ จำคุกไม่เกิน ๑๐ วัน หรือปรับไม่เกิน
๕๐ บาท หรือทั้งจำและปรับด้วย ทั้ง ต้อง เสีย

ข้อ ๔ ให้เจ้าพนักงานประกาศ กำหนดวันที่ จะเก็บ เงินอากร ส่วนใหญ่
ตำบลใดเมื่อใด แต่ให้ผู้ที่ จะ เสียเงิน อากร ส่วนใหญ่ไปเสียเงิน อากร
แก่เจ้าพนักงาน ณที่ใด ผู้ซึ่ง จะ ต้องเสียเงิน อากร ส่วนใหญ่ต้อง นำเงิน
ไปเสียตาม จำนวน ณที่ แต่ตาม เวลาที่ กำหนด นั้น ถ้าไม่นำเงินไปเสีย
ตามกำหนด ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจ ออกหมาย เกาะตัวมาบังคับให้เสียเงิน
แต่เมื่อ ถึง เกาะกุม ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจที่จะ เรียกเงิน ค่าเกาะ นอก
จากเงิน อากร ที่ จะ ต้อง เสีย นั้น อีก ราย หนึ่ง ครั้ง ละ ๑ บาท

ข้อ ๕ ต้น ผลิตไม่ตามจำนวนที่เจ้าพนักงานได้สำรวจใหม่นี้ ถ้าเจ้า
 ของ ส่วนใดตัด พัน ตง เสีย หรือ ต้น ผลิตไม่ เป็น อัน ทรายไป ด้วยเหตุ
 ประการใด ๆ ก็ดี ให้ นำ ความ มวน เจง ต่อ เจ้า พนักงาน ขอ หัก ภาษี ชั่ง เรียก
 ไม่ ต้อง เสีย เงิน อากร อีก ต่อ ไป แต่ ถ้า ยัง ไม่ ได้ มา เจง ต่อ เจ้า พนักงาน
 ให้ หัก ภาษี ชั่ง เรียก อยู่ ครบ ใด คง เป็น ผู้ รับ ผิด ชอบ เสีย เงิน อากร
 ส่วน อยู่ ตาม เดิม จน กว่า จะ ได้ มา เจง ให้ เจ้า พนักงาน หัก ภาษี ชั่ง เรียก
 ให้ แล้ว เสร็จ ไป

ข้อ ๖ ให้ เลื่อน าบ ตั้ กระทบ ระ มหาด ไทย แต่ เสน าบ ตั้ กระทบ ระ มหาด
 ซึ่ง เป็น ผู้ บัญ ชา การ กรม สรร พากร มี อำนาจ ตั้ กฏ เสน าบ ตั้ เป็น ข้อ บัง คับ
 สำหรับ จัตุ การ ให้ เสน ไป ตาม ประ กาศ นี้ แต่ มี อำนาจ กำหนด พิ กัด อัตร า
 จำนวน ต้น ผลิต ที่ จะ ต้อง เก็บ เงิน อากร ส่วน ใหม่ ตาม สัม กอ ร เก้ กอ ง ที่
 ใน มณฑล นั้น ๆ แต่ เมื่อ กฏ เสน าบ ตั้ นี้ ได้ รับ พระ รา ช ทาน พระ บรม ราชา
 นุญา ต ประ กาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราช กิจ จาน เบ กษา แดง ให้ ใช้ ได้ เหมือน
 ส่วน หนึ่ง ของ ประ กาศ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๐
 เป็น วันที่ ๑๙๑ ในรัชกาล บั ตย บั น นี้

พิกัดอัตราอากรสวนใหญ่

มณฑลกรุงเทพฯ

ด้วย ตามความใน ประกาศพระราชทาน เงินอากรสวนใหญ่ ค้างเก่า แต่ เดิม สำหรับ ต้น ผลไม้ ใหม่นี้ สำหรับ เก็บเงิน อากร สวนใหญ่ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ นี้ มีความใน ข้อ ๒ ว่า ให้ เดิมนามที่มี อำนาจ ตั้ง กฎ เดิมนามที่ กำหนด พิกัด อัตรา จำนวน ต้น ผลไม้ ที่ จะ ต้อง เก็บเงิน อากร สวนใหญ่ ตามสมควรแก่ ที่ ซึ่ง นั้น บทนี้ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ เดิมนามที่ กระทรวงนครบาล ตั้ง กฎ เดิมนามที่ กำหนด พิกัด อัตรา แด่ จำนวน ต้น ผลไม้ ที่ จะ ต้อง เก็บเงินอากรสวนใหญ่ใน มณฑล กรุงเทพฯ ดัง ต่อไป นี้

รายชื่อ ต้น ไม้	พิกัด	จำนวน เงินอากร ต่ าง ค
ทุเรียน	ตั้ง ๓ ศอก วัดรอบได้ ๓ กำ ขึ้นไป ต้น ละ	๑๐๐
มังคุด	ตั้ง ศอกกึ่ง วัดรอบได้ ๒ กำ ขึ้นไป ต้น ละ	๑๒
ถาวรดาต	ตั้ง ศอกกึ่ง วัดรอบได้ ๒ กำ ขึ้นไป ต้น ละ	๑๒
มะม่วง	ตั้ง ๓ ศอก วัดรอบได้ ๓ กำ ขึ้นไป ต้น ละ	๑๒
มะปราง	ตั้ง ๓ ศอก วัดรอบได้ ๓ กำ ขึ้นไป ต้น ละ	๑๒

รายชื่อต้นไม้	ปริมาณ	จำนวนเงินภาษีศุลกากร
มะพร้าว	ตั้ง ตั้งแต่ ต้นตอ ๑ ศอกขึ้นไป ต้นละ	๘
มะขาม	ตั้ง ๓ ศอก วัดรอบได้ ๓ กำขึ้นไป ต้นละ	๖
หมากดอก	ตั้ง ๓ วา หรือ ๔ วาขึ้นไป ต้นละ	๒
หมากโท	ตั้ง ๕ วา หรือ ๖ วาขึ้นไป ต้นละ	๒
หมากศรี	ตั้ง ๗ วา หรือ ๘ วาขึ้นไป ต้นละ	๒
หมากผลาราย	ออกดอก ประปราย ต้นละ	๒
ตะขัง	ตั้ง ๒ ศอก วัดรอบได้ ๓ กำขึ้นไป ต้นละ	๒
เงาะ	ตั้ง ๒ ศอก วัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้นละ	๒
ต้นจืด	ตั้ง คอกคืบ วัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้นละ	๒
ตำแย	ตั้ง คอกคืบ วัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้นละ	๒
มดุม	ตั้ง คอกคืบ วัดรอบได้ ๓ กำขึ้นไป ต้นละ	๑
ฝรั่ง	ตั้ง ๑ คืบ วัดรอบได้ ๑ กำขึ้นไป ต้นละ	๑
มะไฟ	ตั้ง ๒ ศอก วัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้นละ	๑

รายชื่อต้นไม้	พิกัด	จำนวนเงินซากปรักหักพัง
ส้ม	สูง ๒ ศอก วัดรอบได้ ๓ กำขึ้นไป ต้น ๓	๑
ขนุน	สูง ๒ ศอก วัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้น ๓	๑
ตะขอกไทย	สูง ศอกกับวัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้น ๓	๑
ตะขอกฝรั่ง	สูง ๑ ศอก วัดรอบได้ ๑ กำขึ้นไป ต้น ๓	๑
ขนุน	สูง ๑ ศอก วัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้น ๓	๑
พุทรา	สูง ๑ ศอก วัดรอบได้ ๒ กำขึ้นไป ต้น ๓	๑
มะขวิด	สูง ๒ ศอก วัดรอบได้ ๓ กำขึ้นไป ต้น ๓	๑
หมากเด็ก	สูง ๑ ศอก ขึ้นไป ๒ ต้น	๑

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐

(ลงนาม) ยมราช

เด่นาบตี กระจ ทรวง นครบาล

ประกาศ

ห้ามมิให้จำหน่าย หรือ พาเข้าไป ใน อำเภอชุมพล
แต่ อำเภอเมือง ๆ แม้ต้องสอน ออกไปต่าง เมือง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาที่ กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรงทราบมาของชุดพระบาทว่า ใน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ ราษฎรใน ท้อง ที่ อำเภอชุมพล แต่ อำเภอเมือง ๆ แม้ต้องสอน มณฑลพายัพ คำ นานาไต่เขาน้อย ถ้า ราษฎร ที่ มี เขา อยุ่ จำหน่าย เข้า ไป เสีย ต่าง เมือง ขตว เขาจะไม่เพียง พอ ขุด ขยาย กั้น ใน พน เมือง ไต่ แต่ ราษฎร ที่ หา ขอ เข้า ใน พน เมือง ไม่ ได้ ก็ จะ ได้ รับ ความ อด อดยาก เดือดร้อน มี พระราชประสงค์ที่ จะ ทรง บัง คั้น ความ เดือด ร้อน ของ อาณาประชา ราษฎร ใน เมือง แม้ต้องสอน จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ ห้าม มิให้ หนึ่ง ผู้ ไต่ จำหน่าย หรือ พา เข้า ออกจาก ท้อง ที่ อำเภอชุมพล แต่ อำเภอเมือง แม้ต้องสอน ไปต่าง เมือง จนกว่า จะ ได้ เข้า ใหม่ ตั้ง แต่ วันที่ ได้ ประกาศ นี้ เป็นต้นไป

คำว่ากรมมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๓๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

พระราชบัญญัติตราวชิรมาลา

รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดิน
สยาม ทรงฉายเหนือผ้ายไตร แด่ดินแดนทั้งหลายที่ใกล้เคียง คือ ดาวเหนือ
ดาวกลาง มดาวุ้แกว้ง แด่อื่น ๆ

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า

ทรง พระราชดำริเห็นว่า เหยียดุษฎีมาลา ซึ่ง สมเด็จพระบรมชนกนาถ
พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรง สถาปนา ขึ้นไว้ ตาม พระราชบัญญัติ ตั้งวันศุกร์ เดือน ๖ ขึ้น ๔ ค่ำ
ปีมะเมีย จศวศก จตุศักราช ๑๒๔๔ ตรงกับ รัตนโกสินทร ศก ๑๐๑ นั้น
ตัว เหยียด มีพระบรมรูป แด่พระบรมนามาภิไธย ใน พระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แด่มี เข็ม สำหรับ พระราชทาน ประกอบด้วย
ตัว เหยียด มีอักษร จาตุก ที่ ถัดมา เว้ม เปน ๕ ชนิด คือ ราชการใน
พระองค์ ชนิด ๑ ราชการแผ่นดิน ชนิด ๑ ศักดิ์พิทยา ชนิด ๑ ความกรุณา
ชนิด ๑ ความ ถัดมา หาญ ชนิด ๑ สำหรับ พระราชทาน เปน ที่ หมายถึง
คุณพิเศษ ข้าราชการ ที่ ควร จะได้รับ พระราชทาน นั้น ตัว เหยียด แด่ เข็ม
ชนิดอื่น นอก จาก ราชการใน พระองค์ ควร จะ คง เปน เหยียด เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ สำหรับ แผ่นดิน ต่อไป เพื่อ เปน เครื่อง เชิดชู พระเกียรติยศ

ใน พระบาท ๑๓๑๕ พระพุทธเจ้าหลวง ซึ่ง เป็น ผู้ ทรง สถาปนา เจริญ แต่
เข้มนั้น จน แต่ เติม มา

แต่ ผู้ ที่ มีความ ต่ ความ ชอบ เนิภาะ พระองค์ พระบาท ๑๓๑๕ พระเจ้า
อยู่ หัว รัชกาล ๒๕๖๖ นั้น จะ พระราชทาน เจริญ ๑๓๑๕ มาตา เข้มนั้น ราชการ
ใน พระองค์ ของ พระบาท ๑๓๑๕ พระพุทธเจ้าหลวง ก็ เป็น การ ขัด ขู่
เพราะ ต่ำ พระองค์ กัน จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ด้วง ๑๓๑๕
ราชการ ใน พระองค์ ๑๓๑๕ อย่าง ๑ พระราชทาน นาม ว่า ๑๓๑๕
จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ด้วง พระราชบัญญัติ ๑๓๑๕

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ นี้ ให้ เรียกว่า พระราชบัญญัติ ๑๓๑๕
รัตนโกสินทร ๑๓๑๕ แต่ ให้ ใช้ ได้ ตย แต่ วันที่ ๑๓๑๕ ประกาศ นี้ เป็น ต้น ไป

มาตรา ๒ ๑๓๑๕ นี้ ให้ มี รูป พรรณ แต่ เครื่องหมาย ดังนี้
คือ เป็น รูป ๑๓๑๕ คมเงิน ตาม ทรง กต่าง ตาม ดย ยวราชชาติ ๑๓๑๕
มี รัศมี เป็น ทอง โปรง รอบ ขอบ เป็น รูป ประทุม ดย ยวราชชาติ ๑๓๑๕
๑๓๑๕ กติบ มี ชาว กนถ รอบ นอก ๑๓๑๕ ข้าง บน เป็น เข้มนั้น ของ คำ
๑๓๑๕ อักษร ว่า ๑๓๑๕ ราชการ ใน พระองค์ ๑๓๑๕ แพร แถบ รว เหลือง ๑๓๑๕
ให้ ประดับ แบน เลื่อ ที่ ออก ข้าง ขย เหมือน อย่าง เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์
๑๓๑๕ เจริญ เครื่อง ประดับ ๑๓๑๕

มาตรา ๓ ๑๓๑๕ นี้ สำหรับ พระราชทาน ผู้ ที่ ด้วง ๑๓๑๕
๑๓๑๕ พระเดช พระคุณ ใน พระองค์ แต่ รัชทายาท แต่ ราชตระกูล โดย
๑๓๑๕ จง รัก รัก ๑๓๑๕ ที่จะ ให้ เป็น คุณ เป็น ประโยชน์ เป็น พระเกียรติยศ

ในพระองค์ แด่ราชตระกูล เป็นการ ปราบกฏ กัด มีปราบกฏ กัด จะ
 ทรง พระราชดำริหรือวินิจฉัย ด้วย พระองค์ ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะ มา เกี่ยว ของ แนะ
 นำว่า ผู้หนึ่ง ผู้ใด ควร จะ ได้รับ พระราชทาน ไม่ ได้ โดย เป็น อื่น ชาติ ผู้ ที่
 ได้รับ พระราชทาน คราว อย่างนี้ จะ ได้ ประสงค์ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา
 ให้ทราบทั่วกัน

มาตรา ๔ ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน คราว แลว แม้ มีความ ผิด ของ
 รับ พระราชทาน ฐานใด ๆ กัด ต้อง คืน คราว นี้ เว้น เสีย แต่ จะ ได้รับ
 พระราชทาน พระมหากรุณา เป็น พิเศษ จึง จะ ประดับ ต่อ ไป ได้

มาตรา ๕ ให้ กรมราชเลขาณุกการ เป็น เจ้าหน้า ที่ คราว นี้ มาตรา ให้
 เป็น ไป ถูก ต้อง ตาม พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติ คราว นี้ แล้ว วันที่ ๒๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 เป็น วันที่ ๑๙๙ ในรัชกาล บัณฑิตยพิน

กฎเสนาบดี
 กระทรวงยุติธรรม

ว่า ด้วย เรื่อง หม่อมห้าม ต้อง หา ใน ศักดิ์อาญา

กฎที่ ๒๑ ด้วย ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ว่า ใน เรื่อง หม่อมห้าม
 พระบรมวงศของหาในศักดิ์อาญา ให้ ถ้อยเหมือนอย่าง ราชการชั้นสัญญาบัตร
 ในเวลาที่ หม่อม ห้าม นั้น ยัง อยู่ ใน ความ ปก ครอง ของ เจ้า นายจริง ๆ

12/10/2566

ความแจ้งในพระราชหัตถเลขา ซึ่งได้คัดสำเนามาให้ทราบแล้ว

ให้ผู้พิพากษาทั้งปวง ปฏิบัติให้ถูกต้อง ตาม กระแส พระบรมราชโองการ

กฏให้ โฉนดวันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศัก ๑๓๐

จรูญศักดิ์

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

สำเนาพระราชหัตถเลขา

ที่ ๕/๗๔

พระที่นั่งอัมพรสถาน

วันที่ ๒ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศัก ๑๓๐

ถึง หม่อมเจ้าจรูญศักดิ์กฤดากร

ได้รับหนังสือที่ ๑/๑๗ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ขอเรียน พระราช

ปฏิบัติในเรื่อง หม่อมพั่ง ใน กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา ต้องหาใน

คดีอาญาที่ศาลาภิรมย์สถาน ได้ทราบแล้ว

เรื่อง เช่นนี้ต่อไปให้ตั้ง เป็น ขรรชนิยมเสียว่า ผู้ที่เป็น หม่อมพั่ง
เจ้านายชั้น พระบรมวงษ์ ให้ถือเหมือนหนึ่งว่าเป็น ข้าราชการ ชั้น

สัญญาบัตร คือให้ ปฏิบัติ คช บกคต ชนิดนั้น อย่าง เดียว กัน กับที่ ปฏิบัติ

คือ ข้าราชการ ชั้น สัญญาบัตร ที่ ต้อง หาเป็น คดีอาญา แต่ให้ พัง เข้าใจ

ต่อไปด้วยว่า ผู้ที่จะได้ รับ เคยบ ข้าราชการ ชั้น สัญญาบัตร ดัง กล่าว

มาแต่บัดนี้ ต้อง เป็น หม่อมเจ้า มที่ ชัย ย์ ใน ความ ปกครอง ของ เจ้านาย

จริง ๆ ถ้าแม่พน จาก ความ ปกครอง ไปแล้ว ก็เป็น อนึ่ง ต้อง ขาด จาก

สังกัด จะได้รับ ใน ตำแหน่ง หม่อมพั่ง ให้เริ่มใช้ระบบที่ ดังกล่าว มาแต่บัดนี้

ตั้งแต่ ใน เรื่อง หม่อมพั่ง เป็น ต้นไป

(พระบรมนามาภิไธย) สยามินทร์

กฎของบังคับ

เครื่องแต่งตัวกรมทหารรักษาวัง

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการเห็นเกล้า ๆ ดังนี้ว่า กรมวังนอกแต่เดิมมาเป็นกรมพลเรือนในพระราชวัง เครื่องแต่งตัวจึงยังเป็นอย่างพลเรือนอยู่ มาบัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ยกกรมวังนอกขึ้นเป็นกรมทหาร เรียกว่า กรมทหารรักษาวัง สังกัดขึ้นอยู่ในกระทรวงวังตั้งนี้แล้ว ก็สมควรที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขเครื่องแต่งตัวข้าราชการกรมวังนอก แต่พลซาวังเดิม ให้ตรงระเบียบใหม่คล้ายเครื่องแต่งตัวทหารบก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งกฎของบังคับขึ้นใหม่ ดังต่อไปนี้

ว่าด้วยการใช้กฎของบังคับ

ข้อ ๑ กฎของบังคับให้เรียกว่า กฎของบังคับเครื่องแต่งตัว กรมทหารรักษาวัง

ข้อ ๒ กฎของบังคับให้ใช้ตั้งแต่วันที่ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นต้นไป แต่ให้นับเป็นเหมือนส่วนหนึ่งแห่งพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว ข้าราชการฝ่ายพลเรือนในพระราชสำนัก รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙

ข้อ ๓ พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว ข้าราชการฝ่ายพลเรือนในพระราชสำนักนี้ มาตรา ๒๓ ซึ่งว่าด้วยเครื่องแต่งตัวข้าราชการกรมวังนอกนั้น ให้ยกเลิกเสียแต่ก่อนที่ใช้อุปกรณ์

ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวทหารรักษาวง

ข้อ ๔ เครื่องแต่งตัว นายสิบพลทหาร นั้น ให้ มีดังนี้

(๑) หมวก ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ หมวกลักษณะดำรูปสี่เหลี่ยม

สวมทางขวา มีดอกไม้แพรจับด้านบนติดที่หน้าหมวก มีตรา
พระครุฑพาดิบนดอกไม้แพรจับ มีสายรัดคางหนังดำ มีก้นด้น
สีขาวทรงตั้งตรงปักที่หมวก เนื้อตราพระครุฑพาดิ อย่างที่ ๒
หมวกเก็บรูปทรงหม้อศาลีตา ขอบพื้นผ้าสีบานเย็น กระบังหน้า
หนังดำ มีสายรัดคางหนังดำ และมีตราประทุมอุณาโลมที่หน้าหมวก
กับมีปดอกผ้าขาวด้วย

(๒) เสื้อ ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ เสื้อผ้าขาวรูปแบบราชการ

มีคอแดงมีมือเสื้อเป็นลักษณะสีบานเย็น ขดิมเหลือง สำหรับใช้ฝึก
ที่เสื้อ อย่างที่ ๒ เสื้อผ้าดำรูปกระสอบคอพับ

พลรบ มีผ้าเป็นแผ่นผ้าวาง ๕ ซองติเมตร ยาวไม่เกินกว่า
ระหว่างไหล่ถึงคอ ทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมมี ค้นผ้าเงน ๓ เหลี่ยม
หุ้มผ้าสีบานเย็น มีลวดเหลืองกว้าง ๑ ซองติเมตร ขดิมขอบ สำหรับ
ติดตามตรงบ่า คือแต่ค้นคอไปไหล่

ผช่วยพลรบ มีผ้าเป็นแผ่นผ้ายาว ๑๒ ซองติเมตร เป็นรูป
๔ เหลี่ยมมี ค้นแดงปลายเป็น ๓ เหลี่ยม หุ้มผ้าสีตามสังกัต
มีลวดเหลืองกว้าง ๑ ซองติเมตร ขดิมขอบ สำหรับติดตามตรงบ่า
คือแต่นำไหล่ไปหลังไหล่

(๓) มีกำแพง ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ กำแพงด้านเงินแก่ข้าง
มีแถบด้านบนเช่น อย่างที่ ๒ กำแพงด้านสีเงินแก่

(๔) มีฝาผนัง ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ ด้านเงินแก่ อย่างที่ ๒
สีน้ำตาล

(๕) มีวงเท้า ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ วงเท้าหนึ่งคำ อย่างที่ ๒
วงเท้าใบสีน้ำตาล

(๖) พดรบ มีคันขพหง แดบหง ด้าหรบ สพาย เขียง บ้าช้าย
ข้อ ๕ เครื่อง แต่งคัว นายทหาร ชันนายพัน แตน นายร้อยให้ มตง น

(๑) มีหมวก ๓ อย่าง อย่างที่ ๑ หมวกสีโลหิตคำ รูปคอกเขี้ยว
ธรรมทาง ขวาง มีตอกไม้แพรวจับด้านบนติดที่ นำ หมวก มีตรา
พระศุภพาหิตติดบน ตอกไม้แพรวจับ มีสายรัดคาง เป็นแถบทอง กว้าง
๑ ซองติเมตร มีหูชนสีน้ำตาล ทรงคองตรง บกที่ หมวก เห็นตรา
พระศุภพาหิต อย่างที่ ๒ หมวกเก็บรูปทรง หมวกสีดำ ขอบพื้นผ้า
ด้านบน กระบังหนึ่งคำ มีตอกไม้สีน้ำตาล หรือสีเทา มีสายรัดคาง
เป็นแถบทอง กว้าง ๑ ซองติเมตร แต่มีตราประทุมอุณาโตม อย่างที่ ๓
หมวกกันแดดสีน้ำตาล หรือเทา พื้นผ้าแถบด้านบน มีตรา ประทุมอุณาโตม
สายรัดคาง หนึ่งเหลือง

(๒) มีเสื้อ ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ เสื้อผ้าขาวรูปแบบราชการ
มีคอแต่ ข้อมือเสื้อ เป็น กำมหยีสีบานเย็น ขดิมทอง สำหรับติดที่เสื้อ อย่าง
ที่ ๒ เสื้อสีท้าวรูปแบบราชการ คอพับ

เลขที่ ๒ อย่างนี้ มีป่าเป็นแผ่นผาตั้ง กว้าง ๖ โยชน์ ๔ (๒) นั้น
แต่ นายพัน นายร้อย มีแถบของ กว้าง ๑ ซอง คี เมตร ซดบริม มีจุดของ
ซดบริม ที่ชอบ ป่าด้วย ซน นายพัน เพียงแถบของ กว้าง ๓ ซอง คี เมตร
พาด กว้าง ป่าตามยาว

(๓) มี ทางแกว ๓ อย่าง อย่างที่ ๑ ทางแกว ดี นำเงิน แก้ว
มีแถบ ดี ต ม ลัก คี กว้าง ๕ ซอง คี เมตร คี ต ที่ ตระ เข็ม ขา ทางแกว
ข้างนอก อย่างที่ ๒ ทางแกว ดี นำเงิน แก้ว ขาดัน อย่างที่ ๓ ทางแกว
ผ้า ดี ขาว ขาดัน หรือ ขาว กี้ ได้

(๔) มี รองเท้า ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ รองเท้า หนึ่ง ค้า เกิด ยิง
อย่าง ที่ ๒ รองเท้า ดี นำ ค้า ต ใน เมื่อ ใช้ ทางแกว ขาดัน ถา เซ รองเท้า ดี ต
คอง ใช้ ดี นบ แฉง ดี นบ และ เซ ขา พน แฉง แทน ดี นบ แฉง ได้ หรือ จะ ใช้
รองเท้า ดี แทน ดี นบ แฉง ก็ได้

(๕) มี ประคด ใหม่ ดี แต่ง มี รอง ของ ดี ตบ เงิน บน พน แต่ง

(๖) มี คันซัพ หนึ่ง แด่ สาย หนึ่ง แถบ ใหม่ ของ ทับ ดี สำหรับ ซัพ พาย
เพียง ป่า ซัย

ข้อ ๖ ให้ นาย ทหาร ชน ดี ญญา บั ตร์ มี เลื่อ กั้น ทาว ดี เท รป เลื่อ
คตุม คอ พม มี จุด ดี บาน เย็น ซดบริม ชอบ ที่ คอ มี ดี กหลาย ดี บาน เย็น
คิต คี แต่ ที่ นำ ก้อ ไป เพียง เล่ม ขอ ป่า กับ เกรือง แต่ง คิว อย่าง ซน ซิง ไม่
เป็น หลก ดี คัญ หรือ เกรือง ที่ ประ กอบ เกรือง แต่ง คิว เพื่ อ ความ เรียบ ร้อย
ในการ บาง อย่าง ซิง ไม่ ได้ จัก ว่า ใน พระ ราช กำหนด น โดย เฉพาะ นัน

ให้ เสนา บั ตร์ กระ ทรวง วั ง มี อำนาจ กั้น ทัด ให้ ใช้ ได้ ตาม ต้ม กว

เครื่องหมายต่าง ๆ

ข้อ ๗ ทหาร รัชชาวัจน ที่เป็นผู้ช่วย พตรบ ให้ มี เครื่องหมาย ให้เห็น แปรต กัน เป็น พนงก ๆ พนงกใด จะ ควร หมาย สี่ใด ก็ ควร อนุ โฉม ตาม ที่ ไซ้อยู่ ใน กอง ทบงก

ข้อ ๘ นายทหาร ชั้น นายพัน นายร้อย นายสิบ ซึ่งมี ตำแหน่ง ยศ สูง ต่ำ กว่า กัน นั้น ให้ มี เครื่องหมาย ให้เห็น ต่ำดับ ยศ ต่าง กัน คือ

(๑) นายสิบ นั้น ให้ มี บั้ง แถบ ใหม่ ของ ติด ที่ แขน ซ้าย เห็น ชัด ชัด ออก ตาม ต่ำดับ ยศ ดังนี้

จำ นายสิบ	๔ บั้ง
นายสิบ เอก	๓ บั้ง
นายสิบ โท	๒ บั้ง
นายสิบตรี	๑ บั้ง

(๒) นายพัน แต่ นายร้อย ให้ มี จักร เงิน ติด ที่ บน บ่า ดังนี้

นายพัน	นายร้อย	เอก	๓ จักร
นายพัน	นายร้อย	โท	๒ จักร
นายพัน	นายร้อย	ตรี	๑ จักร

ข้อ ๙ นอก จาก เครื่องหมาย ที่ กล่าว มา แล้ว ให้ เพิ่ม เครื่องหมาย ชั้น สำหรับ ตำแหน่ง แต่ หน้า ที่ ดังนี้

(๑) นายสิบ พด ทหาร ให้ มี ตัว อักษร ๑ ของ ชาว ติด บน บ่า

(๒) นายทหาร ชั้น ตัญญาบัตร ประจำ กรม ให้ มี ตัว อักษร ๑

ประจำ กลาง บัว กระ หนก เงิน ติด ที่ บน กลาง บ่า

(๓) นายทหารที่เป็นราชองครักษ์ ให้ใช้เครื่องหมายอย่างเดียวกันกับนายทหารราชองครักษ์ทหารบกทุกประการ

(๔) นายทหารที่มีหน้าที่ขี่ม้า ให้ใช้เตี้ยที่ขุ่นเท้า

(๕) ทหารซึ่งประจำอยู่ในตำแหน่งราชการ กรมทหารรักษาวัง ให้ใช้เครื่องหมายสำหรับตำแหน่งพลรบแต่ผู้ช่วยพลรบเพิ่มขึ้น ตามโถงตามที่กำหนดไว้ให้ใช้ในกองทัพกบฏตั้งปรากฏอยู่ในพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารบก มาตรา ๑๕ นั้นแล้ว

เครื่องดำตราวชิที่สำหรับใช้กับเครื่องทหารรักษาวัง

ข้อ ๑๐ นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้ใช้กระบี่ ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ กระบี่รูปไทยฝักหนึ่ง เครื่องทองเหลือง มีภูใหม่ทอง มีสายแถบทองดำหุ้มฝักพวยกระบี่ อย่างที่ ๒ กระบี่รูปอย่างทหารบก ฝักของชาว มีภูใหม่ทอง มีสายหนึ่งเหลือง หรือสายแถบใหม่ทอง

ข้อ ๑๑ จำนายสืบใช้กระบี่ ๒ อย่าง เช่น นายทหารชั้นสัญญาบัตร แต่อย่าง ที่ ๑ สายฝักพวยเป็นหนึ่งเหลือง อย่างที่ ๒ ฝักเป็นเหล็ก มีภูใหม่เหลือง ฝักทั้ง ๒ อย่าง

ข้อ ๑๒ กระบี่อย่าง ที่ ๑ ให้ใช้ฝักพวยเฉียง บ่าขวา นอกเสื้อ กระบี่อย่าง ที่ ๒ ให้ใช้คาดในเสื้อ เว้นแต่เวลาแต่งเครื่องรบจึงให้ใช้คาดนอกเสื้อ

ข้อ ๑๓ นายสืบพลทหารให้ใช้ บน มีเข็มขัด ของ กระสุน กับ ของ ตาม บัญญัติ บน คาด นอกเสื้อ ตาม คราว ที่ ให้ ใช้

กำหนดการตั้งเครื่องทวารวิภาวดี

ขย ๑๔ นายพัน เต นายร้อย ให้ตั้งควดงน

เตมยค หมวกถักหวดดำ เสื้อผ้าขาว ตัดคอ แตะข้อมือ การเกงขาคัน
ตั้งนาเงินแก้มแถบ รัตประคตแดง ถัดบเงิน ทอง ทัพพาคันชีพ
กระบี่ไทย ทัพพายนอกเสื้อ รองเทาดัง หงตั้ง

เตมยคขาว เหมือนเตมยค แต่เสื้อไม่ตัดคอ แตะข้อมือ

ควังยค หมวกแถบ เสื้อผ้าขาวตัดคอ แตะข้อมือ กางเกง ขาวยาว
ตั้งนาเงิน แก้มแถบ ทัพพาคันชีพ กระบี่ฝรั่ง ทัพพาคันเสื้อ
รองเทาดำ

ควังยคขาว เหมือนควังยค แต่เสื้อไม่ตัดคอ แตะข้อมือ

ขรรวมตา หมวกแถบ หรือ หมวกก้นแตก เสื้อรูปแบบราชการ
ขาว หรือเทา กางเกง นาเงินแก้มแถบ หรือไม่มีแถบ หรือ
กางเกงขาว กระบี่ฝรั่ง คาดินเสื้อ หรือ มีคาดกใต้ รองเทาดำ
หรือสีฟ้าขาว ถ้าใช้ฉันทันแข็งก็ให้ใช้สีเดียว กับรองเทาดำ

ขย ๑๕ นายสิบ พด ทหาร ให้ตั้งควดงน

เตมยค หมวก ถักหวดดำ เสื้อผ้าขาว ตัดคอ แตะข้อมือคนชีพ
กางเกง ขาคันตั้งนามแถบ รองเทาดำพนแข็งดำ ถ้าในเวลา

12/11/2006 เตมยคขาว ไม่ตัดคอ ข้อมือ

ครั้งที่ ยศ หมวกเก็บ เลื่อผ้าขาว คัดคอแต่ขอมือคนชีพทางเง
ชาขาวดีตามแถบ รองเท้าดำ ถ้าใน เวลาครั้งที่ขาว
ไม่คัดคอแต่ขอมือ

ขรรุมตา หมวกเก็บ เลื่อขาวหรือดีเทา กางเกงสีน้ำเงินแก่
มีแถบหรือ กางเกง ขาดันดีน้ำเงินแก่ รองเท้าดำหรือดี
น้ำตาล พันแข้งตามดีรองเทา หรือเพื่อความดีจกบาง
ครั้ง บางคราว จะสั่งให้ลดผ้าพันแข้ง และ รองเท้าเสียก็ได้
ยั้ง จำนายสืบ ในเวลาแต่งเต็มยศให้ใช้กระบี่ไทย สพาย
นอกเสื้อ นอกจากนั้นให้คาด กระบี่ฝรั่งในเสื้อ

ข้อ ๑๖ นายทหาร ที่เป็น ราชองครักษ์ ให้ใช้ดาบ ยงยศอนุโตม
ตาม ระเบียบแห่ง กองทัพบก

ข้อ ๑๗ เวลาแต่งเต็มยศครั้งที่ ผู้ที่ใครบเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์
และ เหรียญ ให้ประดับเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญ ถ้าเวลา
แต่ง ขรรุมตาให้ ใช้แพร แถบสีของ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญ
ทำเป็น แผ่น ผ่ากว้าง ๒ ซองติเมตร ติดที่ ออก เบื้อง ซ้ายแนว คมคอเสื้อ

ข้อ ๑๘ ห้ามมิให้ทหาร รักษาวัง เวลาแต่งเครื่อง ทหารใช้เครื่อง
ประดับกาย อย่างอื่น ซึ่งมีได้ มีพระบรมราชานุญาตให้ ใช้ติด นอก หรือ
ทับ เครื่อง แต่งตัว ทหาร

กฎ ขอบังคับนี้ ให้ ใ้ ณวันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
๑๒/10/2566
เป็นวันที่ ๒๐๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศห้ามไม่ให้จำหน่ายหรือพาเข้า
ในแขวงเมืองสงขลาออกไปต่างเมือง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า ได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ในรัตนโกสินทร ศก ๑๒๙
การทำนาของราษฎรเมืองสงขลาได้ผลน้อยกว่าปีก่อน ๆ มาก ราษฎร
บางตำบลได้เข้าไม่พอ กินตลอดปีก็มี แต่ได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลี
พระบาทว่า เขาเก่าในพนเมืองยังมีพออาไ้รยซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน
ได้อยู่บ้าง แต่ถาราษฎรที่มเขาอยู่จำหน่ายเขาไปเสียต่างเมืองหมด
แล้ว ราษฎรในทกนตารเขาจะหาซื้อเขาในพนเมืองไม่ได้ ก็จะได้
รับความอดอยากเดือดร้อน จึงมีพระราชประสงค์ที่จะทรงป้องกัน
ความกั้นดารเดือดร้อนของอาณาประชาราษฎรในเมืองสงขลา นั้น จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดจำหน่าย
เขาในเมืองสงขลาออกไปต่างเมืองมีกำหนด ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ได้
ประกาศนี้เปนต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ ตัด อีตรา เงิน ค่านา

มณฑล กรุงเทพ ฯ

เจ้าพระยามหาเสนาบดีกระทรวงนครบาล รับพระบรมราชโองการ
 ใต้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน
 ว่า ด้วยตามความใน พระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินค่านา ร.ศ. ๑๑๙
 มาตรา ๑๖ มีความว่า อีตราเงินค่านา จะเก็บในที่ดินไร่นาใด ๆ
 ใดที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศอีตราที่ทรงเห็นสมควรแก่
 ที่นั้น

บัดนี้ ได้ทรงทราบ ได้มาตของชุดีพระบาท จากรายงานของ กระทรวง
 นครบาลว่า การทำนาใน มณฑล กรุงเทพ ฯ จำนวน ศก ๑๒๘
 แต่จำนวน ศก ๑๒๙ ได้ลดน้อยในปีติด ๆ กัน เป็นเหตุให้ชาวนาขาด
 ทุนไป มีพระราชประสงค์จะทรงทำนุบำรุงราษฎรชาวนาให้ได้อีตรา
 เต็มภูมิค่านา เพื่อกันการแก่ตัวในปีที่เลี้ยมานั้น จึงทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตัดอีตราเงินค่านา ซึ่งจะต้องขาดเงินพระ
 ราชทรัพย์ไปประมาณ ปีละ ๑๗๐,๐๐๐ บาทนั้น พระราชทานเป็น
 การเฉื่อยชุกหนุณราษฎรชาวนา

เพราะฉะนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตัดแต่งเก็บเงินค่านา
 ใน มณฑล กรุงเทพ ฯ ตามอีตราใน ภายนี้ท้าย ประกาศนี้ ตั้งแต่
 12/10/2566
 จำนวน ศก ๑๓๐ เป็นต้นไป

เมือง แด อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น		หมายเหตุ
		นาฟาง ดอยชั้น	ดัดดงเป็น นาฟาง ดอยชั้น	
กรุงเทพฯ บางรัก	ทุกตำบล	เอก	โท	
	ดุสิต	เอก	โท	
	ราชบรณ	เอก	โท	
	ภาษีเจริญ	เอก	โท	
	บางซื่อ	เอก	โท	
	บางเขน	เอก	โท	
	คันดินชั้น	เอก	โท	
	บางกระบี่	เอก	โท	
	บางขุนเทียน	เอก	โท	
	หนองแขม	เอก	โท	
นนทบุรี	ตลาดขวัญ	เอก	โท	
	บางใหญ่	เอก	โท	
	ปากเกร็ด	เอก	โท	
	บางบัวทอง	เอก	โท	
สมุทรปราการ เมือง	ทุกตำบล	โท	โท	
	บางเหี้ย	โท	โท	
	บางพลี	โท	โท	

เมือง แด อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น นาฟาง ดอยชั้น	ตดตงเป็น นาฟาง ดอยชั้น	หมาย เทศ ^๑
นครเขื่อนขันธ์ เมือง	ทุกตำบล เว้นบางจาก บางจาก	เอก ตรี	โท โท	
พระโขนง	ทุกตำบล เว้น คตของ ประเวศ คตของประเวศ	เอก ตรี	โท โท	
ประทุมธานี เมือง	ทุกตำบล	โท	โท	
เขียงราก	ทุกตำบล	โท	โท	
สามโคก	ทุกตำบล	โท	โท	
ธัญบุรี เมือง	คตของ วังศิลาฝั่งเหนือ แตคตของสามวาฝั่งตะวัน ออก ถึง คตของ ๑๑ ฝั่ง ตะวันตก ย่นขึ้นไป ๔๐ เส้น ฝั่งใต้แตคตของ สามวา ถึงคตของ ๑๑ จุด อำเภอถ้าตอกกา นอกจากกำหนด แด้ว ใน อำเภอ นี้	เอก ตรี	โท โท	

เมือง แต่ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น	ลดตงเป็น	หมายเหตุ
		นาฟาง ดอยขันธ์	นาฟาง ดอยขันธ์	
เมือง มัญบุรี	ตำบ. ตุกกา	ทุกตำบล	เอก	โท
	คตของหลวง	ทุกตำบล	โท	ตรี
	หนอง เตื่อ	ทุกตำบล	ตรี	เบ็ญจะ
	เมือง	ทุกตำบล	เอก	โท
	แสน แล็บ	ทุกตำบล <small>เว้น คตของ</small>		
		ประเวศ	เอก	โท
	แสนแล็บ	ตำบล คตของ <small>ประเวศ</small>	ตรี	โท
	หนองจอก	ทุกตำบล	เอก	โท
	เจียรดับ	ทุกตำบล <small>เว้น คตของ</small>		
		ประเวศ	เอก	โท
เจียรดับ	ตำบล คตของ <small>ประเวศ</small>	ตรี	โท	

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้วยตามประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ ให้แก่ บริษัท แบนด์สยาม
 จำกัด มาจตุ ทุนจำกัด ตั้งวันที่ ๓๐ มกราคม ค.ศ. ๑๒๕ ๕ บัดนี้ บริษัท
 สยามกัมมาจตุ ทุนจำกัด มีหนังสือมา ยัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่า บริษัท
 ได้ประชุม พอด หุ่น ส่วน ของ บริษัท ตก ตง กัน ว่า ให้เปลี่ยน แก้ว
 เต็ม ซึ่ง เปน แก้ว ๑,๐๐๐ บาท เปน แก้ว ๑๐๐ บาท ต่อไป ขอ อนุญาต
 แก้ว ตาม ความ ตก ตง ของ ที่ ประชุม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำ ความ
 กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ทรง ทราบ ผา ดของ ชุด พระบาท แด้ว ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ บริษัท แบนด์สยาม
 จำกัด มาจตุ ทุนจำกัด เปลี่ยน แก้ว เปน แก้ว ๑๐๐ บาท ตั้ง แต่ บัด นี้ เปน
 ต้นไป

๗

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๐

(ลงนาม) วิจารณ์ ประพัทธ์

เสนาบดี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศ

ใช้ประกาศ เปน ข้อบังคับชั่วคราว สำหรับการเพาะปลูกสวนใหญ่
 สมพัคร์ ที่ไร่ แดนา รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ ซึ่ง ประกาศใช้
 อยู่ใน มณฑลชุมพร มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัตตานี
 มณฑลภูเก็ต แล้ว นั้น ใน มณฑลจันทบุรี อีก มณฑล หนึ่ง

เดิมาดีกระทรวงเกษตราธิการ รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วย การเพาะ ปลูก พืช ผล พรรณไม้ ในที่ สวนใหญ่ สมพัคร์ ที่ไร่
 แดนา ใน มณฑลจันทบุรี มีความเจริญ มาก ขึ้น กว่าแต่ก่อน แต่มีผู้ขอ
 จ้างของ ที่ดิน ทำการ เพาะ ปลูก อยู่เนื่อง ๆ สมควรจะใช้ประกาศ เปน ข้อ
 บังคับชั่วคราว สำหรับการเพาะ ปลูก สวนใหญ่ สมพัคร์ ที่ไร่ แดนา
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ ซึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ออก ประกาศ
 ใช้ ใน มณฑลชุมพร มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัตตานี มณฑล
 ภูเก็ต เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ ขึ้น ใน มณฑล
 จันทบุรี ได้แล้ว

จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้
 ออก ประกาศ ใช้ ประกาศ เปน ข้อ บังคับชั่วคราว สำหรับการ เพาะ ปลูก สวน
 ใหญ่ สมพัคร์ ที่ไร่ แดนา รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ ใน มณฑลจันทบุรี

12/10/2566

อีก มณฑลหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ลงในประกาศนี้สืบไป) เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดจะ
ขอจับจองที่ดิน กระทำการเพาะปลูกใน มณฑลจีนบุรีนี้แล้ว ก็ให้
ผู้นั้น ประพฤติตาม ประกาศ ซึ่ง ก่อร่างแล้ว จึง ทุก ประการ ข

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงนาม) วงษาอนุประพัทธ์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

พระราชบัญญัติแปลงชาติ

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สัมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ด้วย ทรง
พระราชดำริเห็นว่า สัมควร จะมีข้อบังคับไว้ ให้เด็ดขาดสำหรับการ
อนุญาตให้แปลง ชาติ อัน เป็น ทาง อย่าง หนึ่ง ซึ่ง อยู่ใน วิธี หลาย ทาง
สำหรับ ที่ จะมี แด จะ เป็น ชาติไทยได้ นั้น จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตราเป็น พระราชบัญญัติไว้ ดังสืบไปนี้

หมวดที่ ๑ นามตั้งเขตแดนการใช้ให้สำเร็จ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "กฎหมายแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐"

มาตรา ๒ ให้เสนาบดีว่าการต่างประเทศ เป็น ผู้รักษา แดจจัดการให้
สำเร็จ ตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้ มีอำนาจ ทำ ข้อบังคับ สำหรับจัดการ
ให้สำเร็จ ตาม พระราชบัญญัตินี้ มี ข้อสำคัญคือ ใน การ ที่ จะ วาง แบบ

เรื่อง รวบรวมข้อเปลี่ยนแปลงชาติ ฎาแบบคำแต่งตั้งคน แต่คำอัตราธรรมเนียม
ที่จะต้องใช้ข้อบังคับเหล่านี้ เมื่อโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรม
ราชานุญาต แต่ลงพิมพ์ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้นับว่า
เป็นส่วน ของ พระราชบัญญัติคนด้วยเหมือนกัน

หมวดที่ ๒ ลักษณะที่ต้องมีในการเปลี่ยนแปลงชาติ

มาตรา ๓ คนต่างประเทศผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งได้กระทำตามข้อความที่
กล่าวไว้ใน มาตรา ๒ แต่ ๗ ต่อไปนี้แล้ว ก็ร้องขอเปลี่ยนแปลงชาติเป็น
คนไทย มั่งคั่งสยามได้

มาตรา ๔ การที่จะอนุญาต ฎาไม่อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงชาตินั้น สุด
แต่รัฐบาลจะเห็นสมควรทั้งสิ้น

มาตรา ๕ คำร้องขอเปลี่ยนแปลงชาตินั้น ต้องเขียนเป็นเรื่องราวยื่น
ต่อเสนาบดีว่าการต่างประเทศ

มาตรา ๖ ห้ามมิให้อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงชาติจนกว่า —

(๑) ผู้ร้องขอนั้นเป็นคนมีอายุเต็มบริบูรณ์ ตามกำหนดใน
กฎหมายไทย แต่กฎหมายแห่งชาติของตนด้วยแล้ว แต่

(๒) ผู้ร้องขอนั้นเป็นคนอยู่ ณกรุงสยามในเวลาที่ร้องขอนั้นด้วย แต่

(๓) ผู้ร้องขอนั้นเป็นคนที่ได้เคยอยู่ใน กรุงสยาม มาแต่ก่อนไม่น้อย
กว่า ๕ ปีแล้วด้วย แต่

(๔) ผู้ร้องขอนั้นเป็นคนมีความประพฤติดี และมีสมบัติพอที่
จะเลี้ยงตนได้ด้วย

มาตรา ๗ ข้อ กำหนดเวลาที่ ต้องได้ อยู่ใน กรุงสยาม ๕ ปีนั้น ไม่ จำต้องใช้ ใน ข้อ ที่ กล่าว ต่อ ไปนี้ คือ --

(๑) ถ้า ผู้ ร้อง ขอ นั้น ได้ กระทำ การ มีความ ชอบ อย่าง วิเศษ ต่อ รัฐบาลสยาม ฤฯ

(๒) ถ้า ผู้ ร้อง ขอ นั้น แต่ เดิม เป็น คน ใน บังคับ สยาม ภาย หลัง ได้ ไป แปลง ชาติ ใน เมือง กาง ประเทศ โดย ได้รับ อนุญาต ของ รัฐบาล สยาม ให้ แปลง แล้ว แต่ บัด นี้ มีความ ปรารถนา จะ ถัด แปลง ชาติ เป็น ไทย ตาม เดิม

(๓) ถ้า ผู้ ร้อง ขอ นั้น เป็น บุตร ของ คน ต่าง ประเทศ ผู้ ที่ ได้ แปลง ชาติ มา เป็น คน ใน บังคับ ไทย แล้ว แต่ เมื่อ เวลา ที่ แปลง ชาติ นี้ ผู้ ร้อง ขอ นั้น มี อายุ ครบ เต็ม บริบูรณ์ ตาม กำหนด ใน กฎหมาย ไทย แต่ กฎหมาย ชาติ ของ ตน ด้วย

มาตรา ๘ การ แปลง ชาติ นี้ อนุญาต ได้ เฉพาะ แต่ เมื่อ ได้รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว อย่าง เดียว

มาตรา ๙ เมื่อ เห็นว่า บิดา มารดา ต่าง ประเทศ ได้ รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แต่ เมื่อ ผู้ ร้อง ขอ ได้ ถอน นำ พระพิพัฒน์ สัตยานุสสัย แล้ว ก็ ให้ ออก ประกาศ ว่า ผู้ ร้อง ขอ นั้น ได้ แปลง ชาติ เป็น คน ใน บังคับ สยาม ผู้ ห้าง แล้ว

มาตรา ๑๐๑๖ ถ้า ผู้ ซึ่ง ได้ แปลง ชาติ นั้น ร้อง ขอ แล้ว ก็ ให้ ทำ หนังสือ สำคัญ กล่าว เนื้อ ความ ตาม ที่ มี ใน ประกาศ นี้ ให้ นับ ๑

หมวดที่ ๓ ผลของการแปลงชาติ

มาตรา ๑๑ ตั้งแต่วันที่ใด พมพี ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ที่ได้แปลงชาตินั้น ย่อมมีอำนาจอันชอบธรรม กรรมสิทธิ์ ทั้งหลาย แด่คง อยู่ในกิจทั้งหลาย อันจำเป็นจะต้อง กระทำ ตาม อย่าง คน ที่มี ตั้งกต อยู่ใน บังคับฝ่ายสยาม

มาตรา ๑๒ ภรรยา ของ คนที่ใด แปลง ชาติ แล้ว นั้น ย่อมมีอำนาจอันชอบธรรม เป็น คนใน บังคับไทยด้วย ดำ

มาตรา ๑๓ บุตร ทุกคน ของ ผู้ที่ได้แปลงชาติแล้ว บรรดาที่ยัง มีอายุไม่ครบบริบูรณ์ ใน เวลาที่แปลงชาตินั้น ย่อมมีอำนาจอันชอบธรรม เป็น คนใน บังคับสยาม ตาม บิดา ด้วย แต่จำบุตร อย่าง เช่น ว่าน ถ้าทำ คำแสดง คนอื่น ต่อ เด่นา บัด ว่า การ ต่าง ประเทศ ภายใน กำหนด มี ๑ ตั้งแต่ เวลาที่ คน มีอายุครบ บริบูรณ์แล้ว ว่าไม่สมัคร อยู่ใน บังคับไทย จะ ขอ กลับไป เป็น คนใน บังคับ ชาติ เดิม ของ คนนั้น ก็ให้ เป็น ได้ดัง ปรารถนา

ผู้แต่ง คน อย่าง ว่ามานี้ จะ ต้อง การ หนังสือ ตอบ รับ คำแสดง นั้นไว้ เป็น สำคัญ ก็ให้ ทำ ให้อด้วย

มาตรา ๑๔ คนต่าง ประเทศ ผู้ที่ได้แปลง ชาติใน กรุงสยาม แล้ว เมื่อ ออกไป อยู่ภายใน อาณาเขต ของ ประเทศ ที่ คน อยู่ใน บังคับแต่ ก่อน นั้น จะ ถือเอา ประโยชน์ที่ คน เป็น คนใน บังคับสยาม ไม่ใช้ ไป ที่นั้นไม่ได้ 12/10/2566 เว้นไว้ดัง ตาม กฎหมาย ของ ประเทศ นั้น ก็ดี ถ้า ตาม หนังสือ สัญญา ที่ได้

ทำไว้กับประเทศนั้นก็ดี มีความอนุญาตยอมให้ถือประโยชน์เช่นว่า
นั้นแล้ว จึงจะถือหรือใช้ประโยชน์ที่คนแปลงชาตินั้นได้

ในอาการอย่างเดียวกันนี้ คนไทยที่ได้ไปแปลงชาติในเมืองต่างประเทศ
แล้ว เมื่อกลับมาอยู่ในกรุงสยาม ไม่สามารถที่จะถือเอาประโยชน์
ที่มีสังกัดเป็นคนแปลงชาติต่างประเทศได้ เว้นไว้แต่จะได้รับอนุญาต
ของรัฐบาลสยามให้แปลงชาตินั้นด้วย

มาตรา ๑๕ คนในบังคับไทยทุกคน ที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย ฤ
ที่ได้แปลงชาติมาเป็นคนไทยแล้วนั้น เมื่อไม่เป็นคนในบังคับไทยอีก
สืบไป ฤกว่าเป็นคนในบังคับต่างประเทศอื่นหนึ่งแล้ว ก็เป็นอันไม่
มีอำนาจพิเศษทั้งหลายที่มีสำหรับกับคนในสังกัดบังคับสยาม

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๐
เป็นวันที่ ๑๘๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศตั้งตำแหน่งรองเสนาบดี
และผู้รั้งปลัดทูลฉลองกระทรวงธรรมการ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า เจ้าพระยาวิเชียร
วุฒิไกร เสนาบดีกระทรวงธรรมการ มีอาการบวชอุปสมบท พระยา
วิสุทธิวงศ์ ปลัดทูลฉลอง ได้เป็นผู้นำทำการแทนเสนาบดีอยู่เวลานี้ แล้ว
๑๒/๑๐/๒๕๓๖
แต่ทรงพระราชดำริเห็นว่า เจ้าพระยาวิเชียรวุฒิไกร เสนาบดี ก็น้อยมาก

ทั้งมีโรคภัยเบียดเบียนอยู่เนื่อง ๆ ถ้าแม่จะให้ทำการ หักโหมหนัก ก็จะได้เงินกำลัง

เพราะฉะนั้นจึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ พระยาวิสุทธิศรีศกดิ์ มีตำแหน่ง เป็นรองเสนาบดีกระทรวงมหาดการ ถ้า เมื่อใดเจ้า พระยาวิสุทธิวงศ์ วุฒิไกร สบาย พอที่จะไป กระทรวงได้ จึงให้ บังคับบัญชาการ ตาม ตำแหน่ง นั้นที่ แต่ เจ้าพระยาวิสุทธิวงศ์ วุฒิไกร ไม่ สบาย พอ ที่จะไป กระทรวงได้ ก็ให้ รองเสนาบดี มีอำนาจ บังคับบัญชาการแทน เสนาบดี

ส่วนหน้าที่ ปลัด ทูลฉลอง ซึ่ง พระยาวิสุทธิศรีศกดิ์ ยังคงกระทำอยู่นั้น ถ้าแม่ จะให้ทำการ ทั้งในหน้าที่ ผู้แทนเสนาบดีแต่ ปลัดทูลฉลองด้วย ก็จะไม่ เป็นไปโดย เรียบร้อยได้

เพราะฉะนั้นให้ พระยาไพศาลคีตปลัดศรีเจ้ากรม กรมตรวจในกรมศึกษาธิการ เป็น ผู้รับ ตำแหน่ง ปลัดทูลฉลอง ต่อไป

ประกาศ มาแต่วันที่ ๔ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
เป็นวันที่ ๒๐๖ ในรัชกาลบัดนี้

ประกาศให้ โรงเรียนกฎหมาย
เป็นโรงเรียน หาดวง ชั้น กระทรวงยุติธรรม

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นชอบเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบทั่วกัน ว่า

โรงเรียนกฎหมาย ซึ่ง ดำหรับ สอน วิชากฎหมาย ที่ ตั้ง อยู่ในสถานที่ของ

กระทรวงยุติธรรมนี้ ยังมีผู้จัดการ ทนุบำรุง รับผิดชอบโดยตรง
 ต่อโรงเรียนไม่ ทรงพระราชดำริเห็นว่าวิชากฎหมายนี้ พระเจ้าพี่ยาเธอ
 กรมหมื่นนราชนพตรีเดโชถ์ เป็นผู้ที่ได้ตั้ง การ ดอน แด ด้อมได้ขึ้น เป็น
 ครั้งแรก เฉพาะแต่ในโรงเรียนนี้ เพื่อที่จะให้ โรงเรียนนี้ ตั้ง มี อยู่
 ต่อไป ควรจะให้ มี ผู้รับผิดชอบจัดการ โรงเรียนให้ เป็น หลักฐาน
 เพราะฉะนั้น ตั้ง แต่ นี้ ไปให้ โรงเรียนกฎหมายที่ ได้ ตั้ง อยู่ แล้ว นี้ เป็น
 โรงเรียน หดงชั้น แก่ กระทรวงยุติธรรม ให้ได้นามตั้ง กระทรวงยุติธรรม
 เป็นผู้นำที่ รับผิดชอบ แด่ จัดการในโรงเรียนนี้สืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๗ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 เป็นวันที่ ๒๐๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศเปลี่ยนวิธีเก็บเงินค่านาในท้องที่อำเภออุไทยน้อย
 แขวง เมือง กรุงเทพฯ ๕ ตำบล เป็นวิธีนาฟาง ดอย
 แด่ กะตั้ง อัคราชน หน้าใหม่บางตำบล

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ ได้นามตั้งกระทรวง
 มหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
 ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า การ ทำนาในตำบล บ่อตาโล่ ตำบล ลำตาเสา
 ตำบล ลำไช ตำบล พยอม ตำบล พึ่งตะเภา ท้องที่ อำเภอ อุไทยน้อย
 แขวง เมือง กรุงเทพฯ ซึ่งเป็น นาคุ โค รวง ๕ ตำบล นี้ ทำไม่ได้ผลบริบูรณ์

12/10/2563

ศก ๑๓๐

หน้า ๑๑๕

ตาม บרכתีเป็นลำดับ มาถึง ๓ ศก แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนวิธีเก็บเงินค่านาทั้ง ๕ ตำบลนี้ เป็นวิธีนา ฟาง ดอย แด กะตัง อีตราบันท์ ที่ นาโน แขวง เมือง กรุงเก่า บาง ตำบลใหม่ ตาม บานูชี รายชื่อ ตำบลที่ นาโน ท้าย ประกาศ ฉบับนี้ เพื่อให้เหมาะแก่พื้นภูมิ ประเทศท้องที่ แะ ทำเด ผลประโยชน์ที่ทำได้ จึงเก็บเงินอากร ค่านาตั้งแต่ จำนวนศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ มิถุนายน วันทศโกสินทร์ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

สำนักหอสมุด

บัญชีรายชื่อ ตำบล หน้าที่ จะ ขอ เปลี่ยน วิถี นา คูกู โค
เป็น นา ฟางดอย แต่ ที่ อีกรวมใน หน้าที่ ใหม่ ใน เมือง รุ่งเก่า

เลขที่	ชื่อ ตำบล	เดิมเป็นนา		ขอ เปลี่ยน เป็นนา		หมายเหตุ
		ชนิดใด	ชนิดใด	ชนิดใด	ชนิดใด	
<u>อำเภอ อุทัยน้อย</u>						
๑	ตำบล ดำไร่	คูกู โค	โท	ฟางดอย	ตรี	
๒	ตำบล บ่อตาใส	คูกู โค	โท	ฟางดอย	ตรี	
๓	ตำบล ตำบตาเต่า	คูกู โค	โท	ฟางดอย	ตรี	
๔	ตำบล พยอม	คูกู โค	ตรี	ฟางดอย	จตุรา	
๕	ตำบล หินคะเภา	คูกู โค	ตรี	ฟางดอย	จตุรา	
๖	ตำบล วังน้อย	ฟางดอย	โท	—	ตรี	
๗	ตำบล วังกุดา	ฟางดอย	ตรี	—	เบญจา	
๘	ตำบล แดงม	ฟางดอย	ตรี	—	เบญจา	
๙	ตำบล สันนันท	ฟางดอย	ตรี	—	จตุรา	
๑๐	ตำบล เขางาม	ฟางดอย	ตรี	—	เบญจา	
<u>อำเภอ พระราชวัง</u>						
๑	ตำบล เขียงรากน้อย	ฟางดอย	ตรี	—	เบญจา	

ประกาศยกเขตอำเภอ

แม่น้ำอ้อม อำเภอสีหมัน จาก เมือง ราชบุรี

ไปขึ้น เมือง สุ่มทลุงคราม

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เมือง ราชบุรี มีท้องที่กว้างใหญ่ถึง ๗ อำเภอ การตรวจตราดูแลที่จะให้ทั่วถึงได้ โดยยาก ส่วนเมือง สุ่มทลุงคราม มีแต่ ๒ อำเภอ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตัดเขตอำเภอแม่น้ำอ้อม ๑ อำเภอสีหมัน ๑ จากเมือง ราชบุรี ไปรวมอยู่ในเขตเมือง สุ่มทลุงครามแล้ว เพื่อให้การปกครองดูแลตรวจตราสะดวกยิ่งขึ้น

ประกาศมา ณ วันที่ ๓ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสด็จขึ้นที่ กระทรวงมหาดไทย

ขอรับ

เครื่อง แต่งตัว สุ่มทลุง คราม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผู้ทรง ดำรง พระยศ เป็น นายกองใหญ่

แต่ ทรง ดำรง ตำแหน่ง ผู้บังคับ การ กอง เลื่อน

ทรง พระราชดำริให้ว่า

๑๒/๑๐/๒๕๖๖

เครื่อง แต่งกาย ของ สุ่มทลุง คราม

ควร จะ กำหนดไว้ ให้เป็นระเบียบ

เรียบร้อยยอนต์
ตั้งให้
จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งข้อบังคับขึ้นไว้

การใช้ ข้อบังคับ

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า “ข้อบังคับเครื่องแต่งตัว สมาชิก
ของเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ศก ๑๓๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้ ในของเลขาธิการ ตั้งแต่ วันที่ ๖ พฤษภาคม
ร. ศ. ๑๓๐ เป็นต้นไป

ว่าด้วย เครื่องแต่งตัว

ข้อ ๓ มีหมวด ๒ อย่าง

อย่างที่ ๑ หมวด สักหลาด ตำบอยกว้าง ฝักใบข้าง ขาวขึ้นไป กัด
ไว้กับตัว หมวก มีแพรสีดำ กับ เข็มเข็ม เป็น ดอกไม้ ติด ข้างขวาที่ ฝัก
มีตรา หน้าเสื้อ ติด บน ดอกไม้ มีผ้า ฉาย หนึ่ง เลื่อ ฝัก มี สายรัด คาง หนึ่ง ตัว
มี ขนนก ขาว สำหรับ ผู้ ที่ เป็น ชั้น นาย ๒๒๖๔ ขาว ๒๒๖๕ ขาว หมวก บาง คราว

อย่างที่ ๒ หมวก กับ ทรง หมวก ตาสี สี ดำ ฝัก ฉาย หนึ่ง เลื่อ
กระบัง หน้า หนึ่ง ตัว มี สาย รัด คาง หนึ่ง ตัว ถ้า เป็น ชั้น นาย กง ให้ ใช้
สายรัด คาง เป็น แถบ ทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร และ มี ตรา หน้า เลื่อ ติด
ที่ หน้า หมวก

ข้อ ๔ มี เลื่อ ๓ อย่าง

อย่างที่ ๑ เลื่อ รูป เลื่อ เซต คอล พับ สี ดำ มี ตุ่ม สี ดำ ที่ คอ ๑ ที่ หน้า ออก ๒
มี กระเป๋า ต้อง ข้าง มี ใบ ปก กระเป๋า ตุ่ม กัด

12/10/2564

เมเตอร์ ติดที่ตะเข็บนอกขา ถัดเป็นชั้น นาย กงให้ ติดสอง แถบเคียง
คู่กัน ถ้าเป็น สมาชิก สำรองให้ ใช้เป็น ถวดดีเหลือของ แทน แถบ

ข้อ ๙ มีถุงเท้า ยาว สี่ตัว

ข้อ ๑๐ มีรองเท้า ๓ อย่าง

อย่าง ที่ ๑ รองเท้าสูง หนึ่งตัว

อย่าง ที่ ๒ รองเท้า หนึ่งตัว หมู ขนเท้า มีเชือก ร้อย

อย่าง ที่ ๓ รองเท้า หนึ่งตัว เกิดยิง

ข้อ ๑๑ ให้ สมาชิก ทั้งปวง มีเสื้อกันหนาว รูปเสื้อคลุม ยาว คอพับ
สักหลาด สี่ตัว ขั้วใน แพร เหลือง ที่คอ มีสักหลาด เหลือง มีคราหน้า
เสื้อ ติดที่หน้าอก ทั้ง ๒ ข้าง มีสายโซ่ทอง เหลือง คัดกับตราจาก
ข้างขวาไป ข้างซ้าย กับเครื่อง แต่งตัว อย่างอื่น ซึ่งไม่เป็น หลักสำคัญ
เช่น เสื้อกันฝน หรือเครื่อง ที่ ประกอบเครื่อง แต่งตัว เพื่อ ความ เรียบร้อยใน
การ บางอย่าง หรือ เพื่อ สดวกใน ราชการ ดันนาม เป็นต้น ซึ่งไม่ได้กล่าว
ใน ข้อบังคับนี้ โดย เฉพาะ นั้น ให้ผู้บังคับการ มีอำนาจ กำหนด ให้สมาชิก
ใช้ได้ตามสมควร

ข้อ ๑๒ เครื่อง แต่งตัวทุกอย่าง ที่กล่าวมา แล้วนี้ เป็น ของ ที่อนุญาต
ให้ ใช้ แต่งตัวได้ แต่ไม่ ใช้ บังคับว่า สมาชิก ทุก ๆ คน จำเป็น จะต้อง
มีไว้ทุก ๆ สิ่ง ที่ จำเป็น โดย แท้ นั้น เฉพาะ แต่ สิ่ง ที่ จะ ใช้ คู่ม เขา เป็น
เครื่อง ดันนาม ก็คือ

12/10/2566

(๑) หมวกสักหลาดดำ

- (๒) เด็ดรูปเซ็ดสี่ตำ
- (๓) กางเกง ขาสั้น สี่ตำ ชนิดรูป กางเกงไทย
- (๔) ถุงเท้า ยาว ตำ
- (๕) รองเท้า หนังดำ ชนิด หมู ขี้อ เท้า รวย เซ็ดก

นอกจากสิ่ง ที่กล่าว แลว ทง ๕ สิ่ง นี้ เป็น แต่กำหนดไว้เพื่อว่า
 สามีซึกผู้ใด มีความ ประสงค์ จะ แต่ง ตัว ให้งาม ๆ ตาม เวลา อัน ควร จะ
 แต่งได้ ก็จะได้ จัด สร้าง เครื่อง แต่งตัว ชนิด ให้ ถูก ต้อง ตาม แบบ

ว่าด้วยเครื่อง หมาย ต่าง ๆ

ข้อ ๑๓ นาย กอง แล นาย หมู ซึ่งมี ชั้น ยศ สูง ต่ำ กว่กัน นน
 ให้ มี เครื่อง หมาย ให้ เห็น ถ้าดับ ยศ ต่าง กัน คือ

(๑) นาย หมู นน ให้ มี บง คัด เป็น เครื่อง หมาย ยศ ตาม ถ้าดับ ดัง นี้

- นาย หมู ไหญ่ ๔ บง
- นาย หมู เขก ๓ บง
- นาย หมู โท ๒ บง
- นาย หมู ตวี ๑ บง

(๒) นาย กอง นน ให้ มี จักร คัด เป็น เครื่อง หมาย ยศ ตาม ถ้าดับ ดัง นี้

- นาย กอง ไหญ่ ๔ จักร
- นาย กอง เขก ๓ จักร
- นาย กอง โท ๒ จักร
- นาย กอง ตวี ๑ จักร

ข้อ ๑๔ ลักษณะแห่งเครื่องหมายยศและวรรคตให้ ใช้ดังนี้ คือ

- (๑) บังสำหรับใช้กับเสื้อรูปเชิดแต่รูปทูนึก ให้ทำด้วยแถบผ้าสีเหลือง กว้าง ๑ เซนติเมตร แต่ให้ ตัดที่แขนเสื้อ ข้างซ้ายเหนือ ข้อศอก สำหรับใช้กับเสื้อ เวดายืน ให้ทำด้วย แถบของ กว้าง ๒ เซนติเมตร แต่ให้ ตัดหน้าอกเสื้อที่พับ
- (๒) จักร ให้ทำด้วยทองเหลือง สำหรับใช้กับเสื้อทุกชนิด ถ้าใช้กับเสื้อรูปเชิดแต่รูปทูนึกให้ ตัดที่คอพับ ถ้าใช้กับเสื้อ เวดายืน ให้ ตัด หน้าอกเสื้อที่พับ

ข้อ ๑๕ ตัมาชิกมีเครื่องหมายลำดับยศ นัน แดงกิต ยังหาพอที่ ให้เห็นว่าผู้ใด เปน ตัมาชิก ประเภทใดไม่ ให้เพิ่มเครื่องหมายขึ้น สำหรับ ตัมาชิก ตาม ประเภท ดังนี้

- (๑) ตัมาชิกที่ ได้ลำดับแล้ว ให้ ใช้ตัวอักษรย่อ พระปรมาภิไธย
- (๒) ตัมาชิกตำรวจให้ ใช้ตัว ต. เครื่องหมายให้ ตัดที่คอเสื้อ รูปเชิดแต่ทูนึก แต่ตัดที่ หน้าอกพับเสื้อ เวดายืน

ข้อ ๑๖ ตัมาชิกที่ ประจำกอง และ ตัมาชิกตำรวจพิเศษ ให้มีเครื่องหมาย ดังนี้

- (๑) ผู้ที่ ประจำกองบัญชาการ ให้ ใช้เป็น รูปเสื้อ อยู่กลางจักร ทำด้วยทองเหลือง
- (๒) ผู้ที่ ประจำกอง ร้อยให้ ใช้ แถบของเหลือง หมายถึง ร้อย

เครื่องหมายนี้ให้ คิด ที่ ปก กระเป๋า เสื้อ ropic และ ทุนิค และ เสื้อเวลา
เย็นให้ คิด ออก ซ้าย ตรง แนว คม ที่ ๑ สัมาชิก ที่ มี ได้ ประจํา กอง หรือ ที่ มี
ใช้ เป็น ตำรอง พิเศษ จะ ใช้ เครื่องหมาย เช่น ก้าว แดง โน ซือ ๑๕ นี้ ไม่ ใช้

ข้อ ๑๗ สัมาชิก เสื้อผ้า ทุคๆ คน ให้ มี เครื่องหมาย ดัง เกิด ได้ ว่า
เป็น สัมาชิก สำหรับ คิด ที่ เสื้อ ใน เวลา ที่ ไม่ ได้ แต่ง เครื่อง เสื้อผ้า เพื่อ
สัมาชิก ที่ ไม่ รู้จัก กัน ส่วน ตัว ก็ จะ ได้ ดัง เกิด เห็น ได้ โดย ทน ที่ ว่า ผู้ใด
เป็น สัมาชิก เครื่องหมาย อัน นี้ จะ มี ตรา หน้า เสื้อ เป็น สำคัญ มี แผ่น
ป้าย เพื่อ จด เลข ประจํา ตัว สัมาชิก เครื่องหมาย เช่น นี้ ยกระบับ จะ ได้
จัด สร้าง ขึ้น ได้ เพื่อ จําหน่าย ให้ แก่ สัมาชิก ตาม ราคา อัน สัมาชิก แด ถึง
แม้ จะ หาย หก ตก หด หนี ไป อย่างไร ก็ ห้าม มี ให้ สัมาชิก สร้าง ขึ้น โดย ตำ พัง
ตนเอง เป็น อันขาด ต้อง ให้ มา รับ ไป จาก ยกระบับ อีก อัน หนึ่ง ใหม่
เพื่อ จะ ได้ เป็น หนทาง ใหญ่ ของ ทราบ ว่า เครื่องหมาย เช่น นี้ ได้ หาย ไป

ว่า ด้วย ตำตรา วุช และ ไม่ เท่า สำหรับ ตำแห่ง

ข้อ ๑๘ นายกอง ให้ ใช้ กระบับ ดั้น ผู้ก หนึ่ง ตำเครื่อง ทองเหลือง
มี กุ๋ย ใหม่ ของ สัมาชิก มี สาย กระบับ และ เข็มขัด หนึ่ง ตำเครื่อง ทองเหลือง
กิม มี มีด และ เข็มขัด อย่าง สัมาชิก อื่น ๆ ด้วย

ข้อ ๑๙ นายกอง แด นายหมู่ ใหญ่ ให้ มี ไม่ เท่า สำหรับ ตำแห่ง
เป็น ไม่ ดี ตำหัว เต็ม ของ เหลือง มี ปลอก คีต อักษร พระปรมาภิไธย
เงาวู ที่ ไทหัว เต็ม ลง มา ร้อย สาย ใหม่ ของ

12/10/2566

ข้อ ๒๐ นาย หม่อม และ สามี ชัก ทัว ไป ให้ ไชย นม มี ผัก หรือ ของ ร้อย กับ เข็ม ขัด หนังสือ

ข้อ ๒๑ สัตว์ รวบรวม นอก จาก ที่ ก่อตัว ไว้ แล่น เพื่อ สัตว์ ก็นิราชการ สนาม ให้ ผู้ บังคับ การ กำหนด ให้ สามี ชัก ไชย ได้ ตาม ที่ เห็น สัมควร

ว่า ด้วย กำหนด การ แต่ง ตัว

ข้อ ๒๒ ให้ สามี ชัก แต่ง ตัว ให้ เป็น ระเบียบ ดังนี้

เต็มยศ หมวก สัก หวด คำ ถ้า เป็น ชั้น นาย กอง ให้ บก ชน นก เสื้อ

ทูนีค เสื้อ เชิด ผา ดิน นน ชาว กับ คอ ตั้ง ผูก ผ่า ผูก คอ ฉาย เสื้อ

กางเกง มี แถบ คาคม ต นอก เสื้อ ถ้า เป็น ชั้น นาย กอง คาค กระบี่

สั้น นอก เสื้อ รอง เท้า เกด ยง ถ้า มี คำ สั่ง ให้ สรวม กางเกง

ซาสั้น คอง ไชย รอง เท้า สั่ง

ครึ่งยศ แต่ง เหมือน เต็มยศ

สนาม หมวก สัก หวด คำ เสื้อ รูป เชิด ผูก ผ่า ผูก คอ ฉาย เสื้อ

กางเกง คำ ซาสั้น ชั้น ต ชั้น มา หรือ อย่าง กางเกง ไทย คาคม ต ถ้า

เป็น ชั้น นาย กอง คาค กระบี่ สั้น หรือ มัด ตาม แต่ จะ มี คำ สั่ง ถ้า

สรวม กางเกง ชั้น ต ชั้น มา ให้ ไชย รอง เท้า สั่ง ถ้า สรวม กางเกง ไทย

ให้ ไชย รอง เท้า ยาว กับ รอง เท้า ร้อย เข็ม

สีโมสร หมวก แถบ เสื้อ เวตา เย็น เสื้อ กก เสื้อ เชิด ชาว แด คอ

12/10/566 ผูก ผ่า ผูก คอ แพร่ ตัว น คำ กางเกง แถบ ซา ยาว รอง เท้า เกด ยง

ข้อ ๒๓ ผู้ที่มีหน้าที่ถือไม้เท้าเครื่องหมายยศ ตั้งกล่าว มาแล้ว
 ในข้อ ๑๙ นั้น ให้ถือไม้เท้าในเมือแต่งเครื่องทุกชนิด เว้นแต่
 เครื่องสีโมสร จึงให้ถือไม้เท้าอย่างอื่นได้ตามชอบใจ ส่วนสมาชิกที่
 มิได้เป็น นายกอง ก็อนุญาตให้ถือไม้เท้าได้ตามชอบใจ ในขณะที่แต่ง
 เครื่องสีโมสร แต่ในเวลาแต่งเครื่องอย่างอื่น ห้ามมิให้ถือไม้เท้า
 นอกจากที่จะได้รับอนุญาตจากผู้บังคับกอง หรือ นายที่มียศสูงกว่า
 ผู้อื่นในที่ ๆ ตนประจำอยู่

ข้อ ๒๔ เวลาแต่งเค็มยศ ครึ่งยศ และเครื่องสีโมสร ผู้ที่ได้รับ
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญ ให้ประดับเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์
 แด่เหรียญได้ทุกชนิด ถ้าเวลาแต่งเครื่องสนามให้ใช้แพรแถบสีของ
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญ หรือถ้าแม่จะมีเวลาที่ จะติดเครื่อง
 ราชอิสริยาภรณ์ แด่เหรียญ ก็ให้ใช้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ อย่างที่คิด
 เป็น แด่เดียวกับ เหรียญเท่านั้น ห้ามมิให้ใช้ดาราติดอก หรือ สาย
 สพาย แด่ สาย คดตอง คอ

ข้อ ๒๕ การแต่งตัวที่ ได้กำหนดไว้ นี้ กำหนดไว้เพื่อเป็น หลัก
 แห่ง การ แต่งตัว สมาชิก ของเสนา แต่ตามพระบรมราชโองการ ให้
 สมาชิก แต่งตัว ประการใดแล้ว ไม่เป็น อันผิด ต่อ ข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๖ เพื่อจะ ร้อง กัน มิให้ เป็น การ เข้าใจ ผิดไป จาก ข้อ บังคับนี้
 ให้ ยกระบัตรกองเสนาทำเครื่อง แต่งตัว ทุก อย่างไว้สำหรับ เป็น แบบในการ
 แต่ง เครื่อง แต่ง ตัว สืบไป จะทำให้ ผิด จาก แบบ นั้นไม่ได้

ว่าด้วย ผู้กระทำผิด จาก ขอบงคณน

ข้อ ๒๗ ถ้าผิดข้อใด ประพฤติผิด ต่อ ขอบงคณน นี้ มีความผิดให้ปรับ
เป็นเงินไม่เกินกว่า ๑ บาท ต่อ ๑ ข้อ ที่ ประพฤติผิด

ข้อ ขอบงคณน คง ขึ้นไว้ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

กฎเสนาบดี

ว่าด้วย น้าที่ เรือรบ ช่วย ระวัง เหตุ
ตาม หัวเมือง ชาย ทะเล ร.ศ. ๑๓๐

ด้วยใน การที่ เรือรบ ออกไป ผูกหัดหรือไปราชการนอกกรุง บางคราว
มีเหตุ การณ์ที่ ผาย เทศาภิบาล ขอ กำนั่ง ทหาร ช่วย ใน การ ระวัง เหตุ หรือ
จับกุม คนร้าย หนึ่ง ถ้า เรือ รบไป พบ เห็น การ กระทำร้าย การ เตมิต
พระราชกำหนด กฎหมายใน น่านน้ำ หรือ ท้อง ที่ ไต ๆ ใน ขณะ ที่ ไม่มี เจ้า
น้าที่ ผาย เทศาภิบาล ประจำ ชาย ก็ สืบควร จะ เป็น กำนั่ง ช่วย ระวัง แด่ จับ
กุม คนร้าย ได้ แต่ ใน เวลา นั้น ยัง หา ไต มี กำหนด อำนาจ แด่ น้าที่ ของ กอง
เรือ รบ ใน การ ช่วย ระวัง เหตุ แด่ การ จับกุม ผู้ เตมิต พระราชกำหนด
กฎหมาย ดัง นี้ อย่าง ไต ไต จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ กระทรง
ทหารเรือ ตรา กฎเสนาบดี ขึ้นไว้ ดัง คือ ไปนี้

ข้อ ๑ กฎนี้ ให้ เรียกว่า กฎเสนาบดี ว่า ด้วย น้าที่ เรือ รบ ช่วย ระวัง
เหตุ ตาม หัวเมือง ชาย ทะเล ร.ศ. ๑๓๐

ข้อ ๒ เว้นรับสยามถ้าหนึ่งถ้าใด ได้ออกไปราชการในเขต
 อำเภอสยาม แต่เมื่อใดเห็น ผู้กระทำผิด พระราชกำหนด กฎหมาย อัน เป็น
 เหตุร้ายแรง เช่น วิวาท หรือโจรกรรมเป็นต้น แต่ไม่มีเจ้าพนักงาน
 จะระงับเหตุ นั้นให้สงบลงได้ ก็ให้นายเวร นำ ทหารไป ระงับ เหตุร้าย นั้น
 ให้ทน ท้อง ที่

ข้อ ๓ แต่ถาเห็น เหตุร้ายดัง กล่าว แล้วใน ข้อ ๒ ณะตำบลที่ มีกอง
 ตระเวน หรือ ตำรวจภูธร รักษาอยู่แล้ว ให้นายเวร จัด ทหารไป ช่วย ระงับ
 เหตุได้ คือเมื่อ มีเจ้าพนักงาน ผู้ปกครอง กองที่ใดร้อง ขอให้ช่วย เท้า นั้น

ข้อ ๔ ถ้า เป็น เหตุ ที่ เกิดขึ้น ใน เวลากลางคืน ซึ่ง ชุก ชง ต่างประเทศ
 จึงให้ ถือ ว่า มีหน้าที่ ระงับ เหตุได้ คือ เมื่อ นายเวร หรือผู้แทน นายเวร
 ดำเนิน ร้อง ขอให้ช่วย ระงับ เหตุ โดยบอก มา ด้วย ชง สัญญา หรือ ด้วย
 อากาญ อย่าง อื่น

ข้อ ๕ ใน การ ระงับ เหตุ แลจับกุมนี้ ห้ามไม่ ให้ทหาร ใช้ อาวุธ
 นอกจาก มีผู้ คอสูด้วย ตำรวจ

ข้อ ๖ ถา นายเวร จัดการ ระงับ เหตุ แลจับ ผู้กระทำผิดใด ๆ ได้
 แล้ว ให้ นำคน ร้าย นั้น ส่ง เจ้าหน้า ที่ กองตระเวน หรือ ตำรวจภูธร ใน ที่ของ ที่
 หรือเจ้าหน้า ที่ ฝ่ายเทศาภิบาล ซึ่ง ขยู่ โกลด เคียง กับ คำบด ที่ เกิด เหตุ นั้น

ข้อ ๗ การ คุ่มตัว คน ร้าย ส่ง ให้ ใช้ กุญแจ มือ หรือ กัก ชง ได้ คือ
 เมื่อ ผู้ คอสูจับ นั้น ประพฤติ ตนไม่เรียบร้อย หรือ เจ้าพนักงาน เห็น ว่า

จำเป็นจะต้องใช้ จึงให้ใช้ ถ้าไม่มีความจำเป็น ห้ามมิให้ใช้ แต่ห้ามไม่ให้ใช้อำนาจอย่างอื่น นอกจากที่กล่าวนี้

ข้อ ๘ นายเรือ รบ ต่ยามที่จับผู้ร้ายได้แดง นน ตกลงจ่ายอาหารของ ทดวง ให้ผู้คุมจับได้ รบ พระราชทาน ตาม ล้มควรว จนกว่าจะขาดจาก อารักขา ของ คน

ข้อ ๙ เมื่อมี เหตุการณ์ ซึ่ง ต้อง ระวัง เหตุแล้ว ครั้งหนึ่ง ให้ทำ รายงาน การ ระวัง เหตุ นั้น เส้นต มา ยัง กระทรวง ทหาร เว็ท ทุก ครั้ง ไป

ข้อ ๑๐ ตั้งแต่วันที่ ได้ ใช้ กฎ เด่นาบัดนี้ ให้ยกเลิก ข้อ บังคับ ที่ ๖ / ๒๔๙๕ ว่า ด้วย หน้าที่ ราชการ สำหรับ เรือ รบ ซึ่ง ปรจําการ คอย ระวัง เหตุ ใน ปาก ย่าว กรุง เทพ ฯ ตั้ง วัน จันทร์ ที่ ๙ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๕ นั้น เสีย

กฎนี้ ให้ ใช้ ได้ ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน วัน ดน โทสินทร ศก ๑๓๐ เปน ต้น ไป

๓

คำดำจําการกระทรวง ทหาร เรือ

วัน จันทร์ ที่ ๑๒ มิถุนายน วัน ดน โทสินทร ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) บริพัตร

นายพลเรือเอก เสนาบดี กระทรวง ทหาร เรือ

กฎเสนาบดี

ว่าด้วย นายทหารกองหนุน ใน กองทัพเรือ

ร. ศ. ๑๓๐

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดี กระทรวงทหารเรือ ตรา กฎ
เสนาบดี ว่าด้วยหน้าที่และการ เกี่ยวเนื่อง กับ นายทหาร กองหนุน ใน กอง
ทัพเรือ ขึ้นไว้ ดัง จะ ถัดมา ต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎนี้ให้เรียกว่า “กฎเสนาบดีว่าด้วย นายทหารกองหนุน
ใน กองทัพเรือ ร. ศ. ๑๓๐”

ข้อ ๒ นายทหารกองหนุน ตาม กฎนี้ หมายความว่า นายทหาร ขึ้น
สัญญาบัตร

ข้อ ๓ หน้าที่ ของ นายทหารกองหนุน นั้น คือ ต้อง เข้ารับราชการใน
ขณะ มี ราชการพิเศษ หรือ เมื่อ มี การ ระดม ราชการทหาร เช่น ราชการ
ทัพ หรือ การ ผูก ซ้อม วิชายุทธ เป็น คน เพราะ ฉะนั้น นายทหารกองหนุน
จึง จะ ต้อง เดือด อดทน แต่ผู้ ที่ เคย รับราชการ ใน กอง ประจำการ แล ยัง เป็น
ผู้มี กำลัง แล ความ สามารถ สัมควร กับ หน้าที่

ข้อ ๔ จำนวน นายทหาร กองหนุน ซึ่ง จะ ต้อง มี เท่าใด จะ ได้
กำหนด อัตรา ตาม คราว ที่ สัมควร กับ ทาง ราชการ ทหาร ที่ ดำเนิน อยู่

ข้อ ๕ นายทหารกองหนุน ต้อง พัง บังคับ บัญชากรมทหาร ซึ่ง ตน สังกัด
เช่น เดียว กัน กับ นายทหาร ประจำการ ทุก ประการ

ข้อ ๖ ให้นายทหาร กองหนุน ได้รับพระราชทาน เงิน เบี้ยหวัด ๑ ใน ๔ แห่ง เงิน เดือน ใน เดือน ที่ สุด ที่ ได้รับ พระราชทาน อยู่ใน ขณะ รับ ราชการประจำ นั้น แต่ให้รวม เบี้ยจ่าย เป็น ปี ละ ๓ งวด แต่ ถ้า เข้า เป็น นายทหาร กอง หนุน หรือ ออกจาก ตำแหน่ง นายทหาร กอง หนุน ใน เมื่อ ยังไม่บรรจบรอบ แห่ง ปี ก็ให้ คิด เชื้อตาม ราย เดือน ที่ เป็น กองหนุน นั้น แม่นายทหาร กองหนุน ต้อง เข้า รับ ราชการ เมื่อใด ก็ ได้รับ พระ ราชทาน เงิน เดือน แด่ ประโยชน์ เหมือน เช่น นายทหาร ประจำ การ ส่วน เงิน เบี้ยหวัด ให้ ยก เด็ก เป็น ทัพ ไป

ข้อ ๗ อนุญาต ให้นายทหาร กองหนุน ไป อยู่ ตาม ภูมิจำเนา ตาม ประสงค์ ได้ แต่ เมื่อ ย้าย ภูมิจำเนา หรือ มี กิจ ไป ชั่ว คราว ตั้งแต่ ๑๕ วัน ขึ้น ไป ต้อง รายงาน ให้ กรม ทหาร ทราบ ตาม ดัง กติ แต่ กรม ต้อง ส่ง รายงาน ตาม ลำดับ ชั้น จน ถึง เจ้านาย เพื่อ ได้ ส่ง หมาย ชี้แจง เป็น สำคัญ

ข้อ ๘ นายทหาร กองหนุน ผู้ใด ประกอบ การ เติงชีพ อย่างใด ตลอด ถึง การ รับจ้าง ใน บริษัท แด่ บุคคล กิตติ ต้อง แจ้ง ให้ กระทรวง ทหาร เวือ ทราบ ก่อน ที่ ได้ ทำ การ นั้น แต่ ถ้า นาย ทหาร กอง หนุน ผู้ใด จะ เข้า รับ ราชการ ใน กระทรวง หนึ่ง กรมใด ต้อง ได้ รับ อนุญาต จาก กระทรวง ทหาร เวือ ก่อน

ข้อ ๙ 12/10/25๖6 แม่นการ ตั้ง ความ เกิด ขึ้น ถึง จะ ไม่ ได้ รับ ค่า สังกะ ษณ์ ร้อง

ประการใด นาย ทหาร กอง หนุน ต้องไป พัง ราชการ ที่ กรม ทหาร โดย เว็ด
ที่ สุด ที่ จะ ไป ได้

ขย ๑๐ บุรพา นายทหาร กองหนุน คง มี เครื่อง ยศ ทหาร ตาม ที่
กระทรวง ทหาร เว็ด ได้ จ่าย ได้ สำหรับ ตัว นั้น ให้ ครบ บริบูรณ์ เพ็ด ไซ
แต่ ง ใน เวลา ที่ มี ราชการ ทหาร

ขย ๑๑ ในการ พระราช พิธ ี ถิ่น น้า พระ พิพฒน สัตยา ธิษฐาน บัด ะ ๒ ครั้ง
ให้ นายทหาร กองหนุน ที่ อยู่ ใน กรุง เทพ ฯ รับ พระราชทาน น้า พระ พิพฒน
สัตยา ธิษฐาน ที่ วัด พระศรีรัตน ค้า สดาราม หรือ ที่ กระทรวง ทหาร เว็ด
ตาม ควร กับ เหตุ การณ์ ส่วน ผู้ ที่ อยู่ นอก กรุง เทพ ฯ อนุญาต ให้ รับ
พระราชทาน น้า พระ พิพฒน สัตยา ธิษฐาน ใน เมือง ที่ อยู่ นั้น ได้

ถ้า เจ็บ บ่อย หรือ มี เหตุ จำ เปน ที่ จะ ไป รับ พระราชทาน น้า พระ พิพฒน
สัตยา ธิษฐาน ไม่ได้ ด้วย ประการ ไต ๆ แลว ต้อง แจง ความ ให้ กรม ทหาร
ทราบ ตาม ดั่ง กัด ทุก คราว

อนึ่ง บุรพา ผู้ ที่ ได้ รับ พระราชทาน น้า พระ พิพฒน สัตยา ธิษฐาน ต้อง
ลง ชื่อ ไว้ ที่ กรม ชั่ง คน ดั่ง กัด นั้น ถ้า รับ พระราชทาน น้า พระ พิพฒน สัตยา
ธิษฐาน ใน เมือง อื่น ซึ่ง กรม ทหาร มิ ได้ ตั้ง อยู่ ก็ ต้อง มี จดหมาย รายงาน
ให้ กรม ทหาร ทราบ ตาม ดั่ง กัด นั้น

ขย ๑๒ นายทหาร กองหนุน ผู้ ไต มิ ได้ รับ พระราชทาน น้า พระ พิพฒน

ตั้งยาริชฐาน แต่ไม่ได้แจ้ง เหตุจำเป็น ให้กรมทหารทราบตามสังกัด หรือได้รับพระราชทาน นำพระพิพัฒน์ดิศยาริชฐาน แต่ไม่ได้ลงชื่อ หรือ รายงานให้กรมทหาร ทราบกิต্ত ถ้าในปี ๑ ชาติ ๑ ครั้ง ให้ตัดเงินเบียดหัวถึง จำนวนปี ชาติ ๒ ครั้ง ตัดทั้งปี

ข้อ ๑๓ บรรดา นายทหาร ซึ่ง ออกจาก ตำแหน่ง ประจำการไป เป็น นายทหาร กองหนุน นั้น เมื่อ มีอายุครบ กำหนดที่ กล่าวไว้ข้าง ท้าย

ข้อ ๑๓ นี้ ผู้นั้น ต้อง ออกจาก กองหนุนไป เป็น นายทหาร นกค ราชการ ไม่ได้รับ พระ ราชทาน เงิน เบียดหัว ถึง กองหนุน ต่อไป มีกำหนด อายุ ดังนี้

- (๑) นายเวือตรี นายเวือโท อายุครบ ๕๐ ปี
- (๒) นายเวือเอก อายุครบ ๕๕ ปี
- (๓) นายพาดวา อายุครบ ๖๐ ปี
- (๔) นายพลเวือ อายุครบ ๖๕ ปี

แต่ กระทรวงทหารเรือ จะมี คำสั่ง ให้ นายทหารกองหนุน ออกจาก ตำแหน่งก่อน เมื่อ มีอายุครบ กำหนด ด้วย เหตุที่ สัมควร ก็ได้

ทั้ง นี้ ตั้ง วันที่ ๑๙ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นต้นไป

คำดำ ว่า การกระทรวงทหารเรือ

วัน พุธ ที่ ๒๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) บริพัตร

นายพลเวือเอก เสนาบดี กระทรวงทหารเรือ

ประกาศ

โอน การปกครอง เมืองเชียงดาว ไปขึ้น มณฑลอุดร

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า เมือง เชียงดาว ซึ่ง ขึ้น แก่ มณฑลพิษณุโลก เวล นี้ เป็น ที่ ห่างไกล จาก ที่ ตั้ง ศาลารัฐบาล มณฑลพิษณุโลก เจ้าพนักงาน ที่ มณฑลไปตรวจตราไม่ทั่วถึง เปน การลำบาก แก่ มณฑลพิษณุโลก ที่ จะ ปกครองเมือง เชียงดาว ให้เจริญยิ่งขึ้น แต่เมือง เชียงดาว นี้ อยู่ ใกล้กับ เขตรั้ว มณฑลอุดร จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ โอน การ ปกครองเมือง เชียงดาว จาก มณฑลพิษณุโลก รวม กับ เมืองเดียงใหม่ มณฑลอุดร เพื่อ สอดคล้อง ราชการ สืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงนครบาล

ว่าด้วย ผู้ ที่ ปลุกสร้าง สิ่ง ที่ ผิด ถ้า หลีก เขตคลอง ออกไป
ให้ รับ จัดการ รั้ว ถอน เสีย ให้ เด็ดจ ภาย ใน กำหนด ๒ เดือน

เจ้าพระยามรรษ ^{๑๒๑๐๙๕๕๖๖} เสนาบดีกระทรวงนครบาล ขอประกาศให้ ประชาชน

ทราบทั่วกันว่า บรรดาคลองต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร บางคลอง
 ก็ได้มีเขื่อนเป็นเขตคลองอยู่แล้ว ส่วนคลองใดที่ยังไม่ได้มีเขื่อน
 เป็นเขต ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงโยธาธิการ
 บัญญัติหมายเขตคลองขึ้นไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันมิให้ผู้
 หนึ่งปลูกสร้างเรือนโรงร้านพะเพิง หรือปลูกทอดไม้ซอนต่งถ้า
 ซอกไปนอกเขตได้เป็นอันขาด ดังมีความแจ้งอยู่ในประกาศสำหรับ
 กว บัญญัติหมายเขตคลอง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน รัตนโกสินทร
 ศก ๑๑๗ นั้นแล้ว

บัดนี้ มีคลอง บางคลอง ที่มียกหมายเขตคลองไว้แล้ว หรือมี
 เขื่อนมีกำแพงกันเขตรไว้เป็นหลักฐาน ที่เห็นปรากฏแล้วนั้น มีผู้
 ได้ปลูกสร้างเรือนโรงร้านพะเพิง หรือปลูกทอดไม้ซอนต่งถ้า
 ซอกไปนอกเขต บัญญัติหมายเขตคลองเป็นอันมาก เป็น การฝ่าฝืน
 ต่อประกาศที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แลเรือนโรงร้านพะเพิงก็ได้ปลูก
 สร้างขึ้นไว้แล้วนั้นได้ ทุกรุ่งรังไม่เรียบร้อย แลเป็นที่กีดขวาง
 แก่การสัญจรไปมาของมหาชนในทางเรือ เป็น การผิดต่อกฎหมาย
 ขาดอาชกประการหนึ่ง

เพราะฉะนั้น จึงขอประกาศตักเตือนมา ให้บรรดาเจ้าของเรือน
 โรงร้านพะเพิง แลสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ปลูกสร้างต่งถ้าตั้ง ซึ่งปรากฏว่าเป็น
 เขตคลองไว้แล้วนั้น รับผิดชอบ หรือถอนเรือนโรงร้านพะเพิงออกเสีย
 ให้เรียบร้อยภายในกำหนด ๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้อประกาศมานี้

๒2/10/2566

ศก ๑๓๐

หน้า ๑๒๕

เป็นต้นไป ถ้าเจ้าของที่ยังละเลยเพิกเฉยเสียไม่จัดการ หรือ ถอน เวียน
โรงงาน พระเพลิง ของ คนให้แล้วเสร็จ เมื่อ พ้น กำหนด แล้ว เจ้าพนักงาน
จะได้จัดการ ตาม น้ที่

ประกาศ มาแต่ กระทรวงนครบาล ณวันที่ ๑๖ มิถุนายน วันพฤหัสบดี
ศก ๑๓๐

ประกาศตั้งตำแหน่งเสนาบดีที่ปรึกษา

ตำแหน่งราชเลขาณุกการ แต่ อธิบดี กรมพระคลังข้างที่

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นเกล้า ฯ สั่งว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมขุนธมมคตอมรพันธุ์ ประชวร มี พระอาการ จะหาย ได้ช้า หมอ แนะนำ
ให้ ทรง หยุด พัก ราชการ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนธมมคตอมรพันธุ์
ได้ ขอ พระ ราชทาน กราบ ถวาย บังคม ถา ออกจาก ตำแหน่ง ราช เลขา นุกการ
แต่ อธิบดี กรมพระคลังข้างที่ ทรง พระราชดำริเห็นว่า เป็นการ ควรอยู่ แล้ว
ที่จะ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนธมมค
ตอมรพันธุ์ กราบ ถวาย บังคมถา ออกจาก เพื่อจะได้ มีโอกาส ทรง พัก ผ่อน
ตาม พระประสงค์ แต่ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนธมมคตอมรพันธุ์ เป็น
ผู้ที่ ทรง ทราบ ละเอียด ชนบ ชรรวมเนียมใน ทาง ราชการ มาก ยัง จะ
ต้อง ทรง ธุระ ธุระ เป็น ที่ ปรึกษา ราชการ ต่อไป สัมควร จะ ทรง ตั้งไว้ ใน
ตำแหน่ง เสนาบดี ที่ ปรึกษา ส่วน ตำแหน่ง ราชเลขาณุกการ แต่ อธิบดี กรม
พระคลังข้างที่ ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหมื่น

ปราจีนกิตติบัตรสมควร จะ เป็น ราชเสนาธิการ พระยาสุภภรณ์บรรณสาร
สมควร จะ เป็น อธิบดี กรมพระคลังข้างที่ ค่อยไปได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนลุ่มมตอมรพันธุ์ กราบ ถวาย บังคมตา ออก
จากตำแหน่ง ราชเสนาธิการ แล อธิบดี กรมพระคลังข้างที่ ทรง ตั้ง ให้เป็น
ตำแหน่งเสนาบดีที่ปลุกษา แล ให้พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหมื่นปราจีนกิตติบัตร
เป็น ราชเสนาธิการ พระยาสุภภรณ์บรรณสาร เป็น อธิบดี กรมพระคลัง
ข้างที่ ตั้ง แต่ บัด นี้ ไป

ประกาศ มา ณ วัน เสาร์ ที่ ๒๔ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

พระราชบัญญัติระเบียบถนันท

ข้าราชการฝ่ายพลเรือน

ร.ศ. ๑๓๐

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรเมนทร มหาอริยราช
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า ระเบียบถนันท ข้าราชการ ทั้ง ฝ่าย ทหาร แล พลเรือน แต่โบราณ มา
ยศ แต่ บรรดาศักดิ์ ย่อม รวม อยู่ใน ตำแหน่ง ที่ รับ ราชการ เมื่อ ย้าย
ตำแหน่ง ข้าราชการ คนใด ก็ ต้อง เปลี่ยน ทั้ง ยศ แต่ บรรดาศักดิ์ ข้าราชการ
คน นั้น ไป ให้ ตรง กับ ตำแหน่ง ใหม่ ทุก กราว ครั้น เมื่อ ระเบียบ ราชการ

12/10/2566

ได้แก่ ไซ เป็ถึยง เป็ถึง โดย ถำถึบ มา มีตำแหน่ง ขำราชกร มก ชัถึน
 ระเบ็ยบ บรตาศักถึค อยำง โบรมณ เป็ถึ ที่ ชัด ชัถึง เมื่อ ถึง กรมยทุทขนากกร
 พระบาทถึมเด็จพระพุททเจำหถึวง จัถึงได้ทรง พระกรุณาไปรตให้ถึง
 ระเบ็ยบ ยศ ขำราชกร ฝ่ายทหารเป็ถึ นายพล นายพัน นายร้อย นายถึบ
 แยก ยศ ออก เป็ถึส่วนหนึ่ถึงต่างหากจากบรตาศักถึค แต่ให้บรตาศักถึคต่าง
 หาก จาก ตำแหน่ง ถึค มา เมื่อ ณวันที่ ๑๕ มีนาคม รตึน โถถึนทรศก. ๑๑๗
 พระบาทถึมเด็จพระพุททเจำหถึวง ได้ทรง พระกรุณาไปรตให้ถึง พระราช
 บัญญัตติ ระเบ็ยบ บรตาศักถึค กำหนด ถำถึนศร ฝ่าย พลเรือ นให้ มียศ เป็ถึ
 ชัถึนที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ คถึยกับ ถำถึบ ขำราชกร ฝ่าย ทหาร แต่ยังไม่
 ได้ แยก ยศ บรตาศักถึค แต่ ตำแหน่ง ให้ ชัด เจน ทรง พระราชดำริให้ เห็น ว่า
 ถึมควร จะ แก่ ไซ พระราชบัญญัติ ระเบ็ยบ ถำถึนศร ขำราชกร ฝ่าย พลเรือ
 ให้ เร็ยบ ร้อย จัถึง ทรง พระกรุณาไปรตเกดถึา ให้ถึคว พระราชบัญญัติ
 ถึบไปถึง นว่า

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ นให้ เร็ยก ว่า พระราชบัญญัติ ถำถึนศร
 ขำราชกร ฝ่าย พลเรือ น ร. ศ. ๑๓๐

มาตรา ๒ ให้ ไซ พระราชบัญญัติ นถึงแต่ ณวันที่ ได้ ประกาศ เป็ถึ ต้นไป
 ถึง แต่ ณที่ ได้ ไซ พระราชบัญญัติ น ให้ ยก เด็ก พระราช
 บัญญัตติ ระเบ็ยบ บรตาศักถึค ร. ศ. ๑๑๗ เด็ย ให้ พระราช
 บัญญัตติ น แทน

มาตรา ๓ ระเบียบ ถานันดร ข้าราชการ ฝ่ ย พด เรือ น นั้น ให้ มี
กำหนด เป็น ๓ อย่าง คือ ยศ อย่าง ๑ บรรดาศักดิ์ อย่าง ๑
ตำแหน่ง อย่าง ๑

มาตรา ๔ ยศ คือ ถานันดร ชั้น เป็น ที่ กำหนด ระเบียบ ดังต่อไปนี้
กำหนด เป็น ๑๐ ชั้น คือ

- ๑ มหาอำมาตย์เอก เทียบเท่า นายพลเอก ทหารบก
- ๒ มหาอำมาตย์โท เทียบเท่า นายพลโท ทหารบก
- ๓ มหาอำมาตย์ตรี เทียบเท่า นายพลตรี ทหารบก
- ๔ อำมาตย์เอก เทียบเท่า นายพันเอก ทหารบก
- ๕ อำมาตย์โท เทียบเท่า นายพันโท ทหารบก
- ๖ อำมาตย์ตรี เทียบเท่า นายพันตรี ทหารบก
- ๗ รองอำมาตย์เอก เทียบเท่า นายร้อยเอก ทหารบก
- ๘ รองอำมาตย์โท เทียบเท่า นายร้อยโท ทหารบก
- ๙ รองอำมาตย์ตรี เทียบเท่า นายร้อยตรี ทหารบก
- ๑๐ ราชบุรุษ เทียบเท่า นายตบ ทหารบก

มาตรา ๕ ยศ นั้น เป็น ยศ ประจำ ตัว อย่าง ๑ ยศ ประจำ ตำแหน่ง
อย่าง ๑ ยศ ประจำ ตัว คือ ทรง พระกรุณาโปรดคังให้
ผู้ใด มียศ ชั้นใด ก็ให้ผู้นั้น อยู่ใน ยศ ชั้น นั้น ตลอด เวลา
ที่ พด พระราชหฤทัย ถ้วน ยศ ประจำ ตำแหน่ง นั้น ตำแหน่ง

ใดได้ทรง พระกรุณาให้กำหนดว่ามียศชั้นใด เมื่อผู้ใด
รับราชการในตำแหน่งนั้น ก็ให้มียศตามที่กำหนดประจำ
ตำแหน่งไว้ ตลอดเวลาที่รับราชการ อยู่ในตำแหน่งนั้น
เมื่อผู้พ้น ออกจากตำแหน่งนั้น เมื่อใด ก็เป็นอัน ออกจาก
ยศ ประจำตำแหน่งนั้น ด้วย

มาตรา ๖ ยศ มหาวชิรมาศย์ อามาศย์ รอง อามาศย์ ที่ เป็น ยศ
ประจำตัว นั้น ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง ด้วย
พระราชทาน สัญญาบัตร ถ้า เป็นยศ ประจำตำแหน่ง ไม่
มี สัญญาบัตร แต่ ราชบุรุษ นั้น เจ้ากระทรวง ตั้ง

มาตรา ๗ บรรดาศักดิ์ ชื่อ อานันดร ที่ พระราชทาน ป็น บำเหน็จ
แก่ผู้ มีความ ซอญ ให้ มีราชทินนาม เป็น เจ้าพระยา
พระยา พระ หดอง ชุน เป็นต้น อยู่ตลอดเวลาที่พอ
พระราชหฤทัย ผู้ มียศใน ตำแหน่ง ราชการไม่จำเป็น จะต้อง
มี บรรดาศักดิ์ ทุกคน

บรรดาศักดิ์ นั้น ถ้า ราชการ มี ยศ แต่ ชั้น รอง อามาศย์
ขึ้นไป พระราชทาน สัญญาบัตร ตั้ง ถ้า เป็น ชั้น ราชบุรุษ
ทรง พระกรุณาโปรดให้ เสนาบดี เจ้า กระทรวง ทำ ประทวน ตั้ง

มาตรา ๘ ตำแหน่ง คือ อานันดร อันเป็น เครื่อง กำหนด อำนาจ แล
หน้าที่ ใน กระทรวง ทบวงการ ตั้ง เช่น เป็น เสนาบดี เป็น

ปลัดทูลฉลอง หรือเป็นเจ้ากรม ปลัดกรม เป็นต้น ตาม
 ทำเนียบแต่จำนวน ฮัตตรา ซึ่ง ได้กระวาง เป็น แบบแผน โดย พระ
 บรมราชานุญาต ตำแหน่งข้าราชการฝ่ายพลเรือนให้มีกำหนด
 เป็น ๓ ชั้น ทุก ๆ กระทรวง คือ ชั้น ตัญญาบัตร ชั้น ๑
 ชั้น ราชบุรุษ ชั้น หนึ่ง ๑ แต่ชั้น เสมียน พนักงาน ชั้น ๑
 ตำแหน่งใด ๆ ควร เป็นชั้น ตัญญาบัตร ตำแหน่งใด ๆ ควร
 เป็น ชั้น ราชบุรุษ แต่ตำแหน่งใด ๆ ควร เป็นชั้น เสมียน
 พนักงาน ให้เจ้ากระทรวง กระ แต่เมื่อได้รับพระราชทาน
 พระบรมราชานุญาตแล้ว จึงให้ตั้ง เป็น ฮัตตราตำแหน่งใน
 กระทรวง นั้น ๆ

ตำแหน่ง ข้าราชการชั้น ตัญญาบัตรนั้น ควรแก่ผู้ ที่ได้รับ
 พระราชทาน ตัญญาบัตรยศ ถ้า เป็น ตำแหน่ง ชั้น ฮัน ฮัมควร
 แก่ ยศ รองอำมาตย์ตรี กิตติ รองอำมาตย์โท กิตติ อ่างลง
 แต่เจ้ากระทรวง เห็น ว่าผู้ ที่ เป็น ตำแหน่ง นั้นยังไม่ถึง เวลาอัน
 สมควร รับ พระราชทาน ตัญญาบัตรยศ จะให้เป็นผู้ รังการ
 ไป ก่อน ก็ได้ ผู้ รัง เช่นนี้ มยศ เสมอ ชั้น ราชบุรุษ

มาตรา ๑๙ ใน การที่จะ เรียง ลำดับ ข้าราชการ นั้น ให้เรียง ลำดับโดย
 กำหนดดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ให้ ถ้อย ยศ เป็น ลำดับ ถ้อย ยศ บรมราชาภิเศก ผู้มี
 ยศสูง แม้บรมราชาภิเศกจะ ต่ำกว่า ก็ให้ ย้อยหน้า ผู้มี บรมราชาภิเศก สูง

ยกตัว อย่าง ตั้ง ผู้ มี ยศ เป็น ข้ามาตย์ ตวี มี บรรดาศักดิ์ เป็น ชุน
ให้ อยู่ หน้า มี ยศ เป็น รองข้ามาตย์ เอก แม่ มี บรรดาศักดิ์
เป็น ทอดง

ข้อ ๒ ถ้ายศ แด บรรดาศักดิ์ เล่มอกัน ผู้ ได้รับ
พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้น สูง อยู่ หน้า ผู้ ได้รับ
พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ต่ำ กว่า ยกตัว อย่าง
ตั้ง ผู้ มี ยศ เป็น มหาข้ามาตย์ ตวี แด บรรดาศักดิ์ เป็น พระยา
ด้วยกัน ผู้ หนึ่ง ได้รับ พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์
จุลจอมภรณ์ อีก ผู้ หนึ่ง ได้รับ พระราชทาน เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ จุลจุมภรณ์ ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน เครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ จุลจุมภรณ์ ได้ อยู่ หน้า

ข้อ ๓ ถ้ายศ บรรดาศักดิ์ แด เครื่องราชอิสริยาภรณ์
เล่มอกัน ให้ ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน สัญญาบัตร ยศ ชั้น น้อย ก่อน
อยู่ หน้า ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน ที่ หลัง

มาตรา ๑๐ ข้าราชการ ที่ ย้าย ตำแหน่ง กิตติ หรือ ออกจาก ตำแหน่ง
โดยมิได้ ถูก ถอด ถิ่น กิตติ ยศ ประจำตัว แด บรรดาศักดิ์
คง อยู่ อย่าง เดิม

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศักราช ๑๓๐

12/10/2563
เป็น วันที่ ๒๓.๑ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว

ข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการ ให้พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ทรงพระราชดำริเห็นว่า เครื่องแต่งตัวสำหรับยศและเครื่องหมายลำดับชั้นยศข้าราชการพลเรือนนั้น สมควรจะให้เปี่ยมบริบูรณ์ทุกกระทรวง ส่วนข้าราชการในราชสำนักนั้น ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งพระราชกำหนดวงระเบียบแบบแผนไว้แต่วันที่ ๑ มกราคม ร.ศ. ๑๒๙ แล้ว บัดนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวสำหรับข้าราชการพลเรือนในกระทรวงอื่นต่อไป ดังนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยการใช้พระราชกำหนด

- มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน
- มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่ ได้ประกาศเป็นต้นไป เมื่อได้ใช้เครื่องแต่งตัวตามพระราชกำหนดนี้แล้ว ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือนหัวเมือง ร.ศ. ๑๑๙ พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือนในกระทรวงโยธาธิการ ร.ศ. ๑๒๔ และประกาศให้ใช้

วัตถุประสงค์ เครื่อง แต่ง ตัว ข้าราชการ พลเรือนใน กระทรวง โยธา
ธิการ ร.ศ. ๑๒๕ ให้ ใช้ พระราชกำหนดนี้ แทน สืบไป

มาตรา ๓ ข้าราชการในราชสำนักนี้ แด่ ข้าราชการ กระทรวง ต่าง
ประเทศ ให้ ใช้ เครื่อง แต่งตัว ตามยศ ตาม แบบ อย่างใน
กระทรวง นั้น ๆ ไม่ ต้อง ใช้ เครื่อง แต่งตัว ตาม พระราช
กำหนดนี้

มาตรา ๔ ข้าราชการ พลเรือน ที่มี ยศ ตาม พระราชบัญญัติ ระเบียบ
ดำนันตรี ร.ศ. ๑๓๐ นั้น ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ แต่ง เครื่อง แต่งตัว ตาม ยศ ซึ่ง กำหนดไว้ ใน พระราช
กำหนดนี้ ตลอดเวลาที่ ยืน ในตำแหน่ง ราชการ เมื่อ เวลา
ออก นอก ตำแหน่ง แล้ว ถ้า เดิม ได้รับ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาต พิเศษ จะ แต่ง เครื่อง แต่งตัว ตาม ยศ อย่าง ถ้าว
ไว้ใน พระราชกำหนดนี้ ไม่ได้

มาตรา ๕ ข้าราชการ พลเรือน นอก ตำแหน่ง ซึ่ง ได้รับ พระราช
ทาน พระบรมราชานุญาต ให้ แต่ง ตัว ที่ กำหนดไว้ ใน พระ
ราชบัญญัติ นี้ กิต ข้าราชการ ที่ เคย ใช้ เครื่อง แต่งตัว เขา เข้า
ตาม เพศ ตามชาติ ดัง เช่น ข้าราชการ ที่ เป็นพรหมณ์ ใต้
มวย หรือ เป็น คน ไว เบน แด เป็นแขก เป็นญวน เคย สวม เสื้อ
ยาว เฝ้า กิต ให้ แต่ง เครื่อง แต่งตัว อย่าง ที่ ใช้ ใน ราชการ
แต่ก่อน มา

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยเครื่องแต่งตัว

มาตรา ๖

เครื่องแต่งตัว ข้าราชการ ชั้นราชบุรุษ

ข้อ ๑ มีหมวก กับ ทรงหม้อคาดสีดำ แถบรอบ

หมวกพندا ขดบสีดำ กระทรง กิ่ง ข้างข้าง ข้างบน กระบัง

หน้าหนึ่งดำ มีสายรัดคาง แถบทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

มีตราพระศิวพาหิตต หน้าหมวก

ข้อ ๒ มีเสื้อผาขาวแบบราชการ คุมทองเกดียง ๕ เม็ด

มีแผ่นกำมะหยี่ติด ข้าง บ่าทั้ง ๒ ข้าง แผ่นกำมะหยี่ นพด

ตามกระทรง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาว ๑๑ เซนติเมตรครึ่ง

รูปตัดมุม ขดบแถบทอง กว้าง กิ่ง เซนติเมตร รอบ

ข้อ ๓ มีผานุ่งไหมสีน้ำเงิน

ข้อ ๔ มีกางเกง สีทึบคาดดำ ขาวดำ คัดแถบทอง

ถายไชยพฤษ์ กว้าง ๒ เซนติเมตร

ข้อ ๕ มีถุงเท้าขาว หรือดำ

ข้อ ๖ มีรองเท้า ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ รองเท้าดำ

สำหรับใช้กับ กางเกง ขาวดำ อย่างที่ ๒ รองเท้าสูงสีดำ

หรือขาว หรือสีน้ำตาล สำหรับเวดานุ่งผ้า

มาตรา ๑๒๗๐/๒๕๖๖ เครื่องแต่งตัว ข้าราชการ ชั้น รอง ข้าราชการ

ข้อ ๑ มีหมวด ๒ อย่าง อย่าง ที่ ๑ หมวดเก็บ
ทรง หม้อคาด เช่น ถ้าว ถ้าว ใน มาตรา ๖ ข้อ ๑
อย่าง ที่ ๒ หมวด ขนตำใบพื (คือกแอต) ขดิม ขนถำ
ติด แพร่ จับ เป็น ดอกไม้ ดี ตาม กระจรอง เกรือง แต่ง ดัน
ของ ถัก ติด พระศรทพ้าห์ ตรง ที่ ดัน พับ ข้างต่าง

ข้อ ๒ มีข้อ ๒ อย่าง อย่าง ที่ ๑ เสื้อผ้าชาวแบบ
ราชการ แด แผ่นกำมะหยี่ ติดบ่า เช่น ถ้าว ถ้าว ใน มาตรา ๖
ข้อ ๒ แต่ แถบของ ที่ ขดิม รอบ นั้น กว้าง ๑ เซนติเมตร
อย่าง ที่ ๒ เสื้อเต็มยศสักหลาดดำ ปรวัดเอด ชายยาวเต็มอเข้า
ตุ้มทอง เกตยง หน้า ๗ หลัง ๒ คอ พัน สักหลาดดำ บัก ดันทอง
เป็น ถวด ขดิม ข้อมือ สักหลาดดำ บัก ถวดทองติด ข้างบน
กลาง ข้อมือ มี ดาย บักทอง เป็น ข้อง สอด กำมะหยี่ ดี ตาม
กระจรอง แด มี ดาย ของ รูป ตาม กระจรอง ติด ทั้บ กำมะหยี่

ข้อ ๓ มี รัศประศคใหม่ ดี หน้าเงิน

ข้อ ๔ มี ฉาน่งใหม่ ดี หน้าเงิน

ข้อ ๕ มี กางเกง ชายาว สักหลาดดำ ติด แถบทอง
ดายไชยพฤษ์ กว้าง ๔ เซนติเมตร

ข้อ ๖ มี กระบี่ พดเวือน เกรือง ทอง

ข้อ ๗ มี ตุ้งเท้า เช่น ถ้าว มา ถ้าว ใน มาตรา ๖ ข้อ ๕

มาตรา ๘ มีรองเท้า เช่น ก้าว มา แดง ใน มาตรา ๖ ข้อ ๖
เครื่อง แต่งตัว ข้าราชการ ชั้น อำมาตย์

ข้อ ๑ มีหมวก ๒ อย่าง คือ หมวก แกบ แด หมวก
ขนดำใบพับ เช่น ก้าว มา แดง ใน มาตรา ๗ ข้อ ๑

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๒ อย่าง เช่น ก้าว มา แดง ใน มาตรา ๗

ข้อ ๒ มีตลับ แต่ที่ แผ่น กำมะหยี่ คิด บ่า เดิม แกบ ทอง
กว้าง ครึ่ง เซนติเมตร คิด กลาง ตาม ยาว อีก ด้าน ๑
แต่ เดิม เดิม ยศ สัก หาด ต่ำ คอ บัก ถาย กระทบ ข้าง หน้า ข้าง

ละ ตัว ข้อ มือ มัด กระทบ คอ ถาย ข้าง ทั้ง ๒ ข้าง

ข้อ ๓ มีวัด ประศุดใหม่ ส่นำเงิน ขยับ ทอง ทั้ง ข้าง ต่าง
ข้าง บน

ข้อ ๔ มีผานงใหม่ ส่นำเงิน

ข้อ ๕ มีกางเกง เช่น ก้าว มา แดง ใน มาตรา ๗

ข้อ ๕

ข้อ ๖ มีกระบี่ พดเวียน เครื่อง ทอง

ข้อ ๗ มีถุงเท้า เช่น ก้าว มา แดง ใน มาตรา ๗

ข้อ ๗

ข้อ ๘ มีรองเท้า เช่น ก้าว มา แดง ใน มาตรา ๗

ข้อ ๘

มาตรา ๙ เครื่องแต่งตัวข้าราชการ ชั้นมหาอำมาตย์

ข้อ ๑ มีหมวก ๒ อย่าง เช่นกล่าวมาแล้วในมาตรา ๗

ข้อ ๑ แต่หมวกชนิดดำใบพับ ใช้ติดขนนกขาว

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๒ อย่าง เช่นกล่าวมาแล้วในมาตรา ๗

ข้อ ๒ ผิดกันแต่แผ่นกำมะหยี่ คิดว่าปักทองรอบเสื้อ

เด็มยศสักหลาดดำ คอปักตายทองรอบ ข้อมือปักตาย

ทองรอบ ปักอกแดงชายข้าง หลัง เป็นกระหนกนาค ออกใช้

ลับขอแทนตุ้ม

ข้อ ๓ มีวชิระศตของตัว

ข้อ ๔ มีพานงูใหม่สีน้ำเงิน

ข้อ ๕ มีกางเกง เช่นกล่าวมาแล้วในมาตรา ๗

ข้อ ๕ แต่แถบทองกว้าง ๕ เซนติเมตร

ข้อ ๖ มีกระบี่พลเรือนเขี้ยวทอง

ข้อ ๗ มีถุงเท้า เช่นกล่าวมาแล้วในมาตรา ๗ ข้อ ๗

ข้อ ๘ มีรองเท้า เช่นกล่าวมาแล้วในมาตรา ๗ ข้อ ๘

มาตรา ๑๐ ถ้าจะใช้เสื้อคลุมหนาว ให้ทำด้วยสักหลาดดำ คอพับ

ที่คอ หมายถึง สักตามกระทรวง ชั้นมหาอำมาตย์ ใช้ซับใน

แพรสักตามกระทรวงด้วย นอกนี้ ไม่ควรติดเครื่องหมาย

ยศอย่างอื่น

เครื่อง แต่งตัว อย่างอื่น ซึ่ง ไม่เป็น หลัก สำคัญ เช่น เสื้อ
 สำหรับใช้ เติร์ บา หมวก กั้น แดด เสื้อ สักหลาดใช้ สำหรับ
 ใน ถูคูหนาว หรือ เครื่อง ที่ ประกอบ เครื่อง แต่งตัว เพื่อ ความ
 เรียบร้อย แด เพื่อ สดวกใน การ บาง อย่าง แด บาง เวลา
 ซึ่ง ไม่ ได้ ก้าว ใน พระราชกำหนดนี้ โดย เฉพาะ นั้น ให้ เสนาบดี
 เจา กระทบรอง เป็น ผู้ รับ พระบรมราชโองการ กำหนด ให้ ใช้
 ตาม สัตมคอง

หมวดที่ ๓

จำ ด้วย เครื่อง หมายถึง แด หมายกระทรง

มาตรา ๑๑ ให้ มี ตราเงิน สำหรับ ติด ข้อมือ เสื้อ บัก แด ติด แผ่น
 ติด บ่า เป็น เครื่อง หมายถึง ชั้น เอก ติด ข้าง ตะ ๓ ดาว ชั้น โท
 ติด ข้าง ตะ ๒ ดาว ชั้น ตริ ติด ข้าง ตะดาว ๑ เหมือน กัน ทั้ง
 ชั้น มหาอำมาตย์ อำมาตย์ แด รอง อมาตย์

มาตรา ๑๒ ผู้ใด ได้รับ พระราชทาน คุณกตม อีแซร พระนาม ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้
 ใช้ คุณ นัน ติด เสื้อ ขาว รูปราชกวางได้ ทุก เมื่อ

มาตรา ๑๓ เสื้อ เป็น เครื่อง หมายถึง ต่าง กระทรง นั้น ดังนี้ คือ

มหาดไทย	ตั้งท่า
กระตาดไหม	ตั้งแดงขาด

	นครบาด	ดีนาง
	คลัง	ดีฟ้า
	เกษตร	ดีเยี่ยม แก่
	ยุติธรรม	ดีขาว
	ธรรมการ	ดีเหลือง
	โยธา	ดีดีดหมู
	ทหารเรือ	ดีงาม
มาตรา ๑๔	รูปเครื่องหมายต่างกระทรวง	ดี ดั่ง น
	มหาดไทย	ราชดี
	กระทรวงมหาดไทย	ราชดี
	กระทรวงการคลัง	คลังดี
	กระทรวงเกษตร	ดี
	กระทรวงยุติธรรม	นุกอวยภักษ์
	กระทรวงธรรมการ	นาค
	กระทรวงโยธา	ดุขันธ์
	กระทรวงทหารเรือ	ธรรมจักร
		วิศกรรม
		ดีมอ

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยกำหนดการแต่งตั้งเครื่องยศ

มาตรา ๑๕ ลักษณะแต่งตั้งตามยศ มหาอำมาตย์ อำมาตย์ รอง

12/10/2๕๖๖
 อำมาตย์ ดั่งนี้ คือ

ข้อ ๑ เต็มยศ หมวกชนิดำใบพับ เสื้อสักหลาดดำ
กางเกงสักหลาดดำ คอครีตประคต ชุดกระเป๋ รองเท้าดำ

ข้อ ๒ เต็มยศขาว ใช้เสื้อผ้าขาว รูปราชการ คัดงแผ่น
กำมะหยี่ที่ป่า นอกนั้น เหมือน เต็มยศ

ข้อ ๓ ครึ่งยศ หมวกเก็บ เสื้อแบบราชการ ผ้าขาว
คัตงแผ่น หมวยยศที่ป่า กางเกงดำ ชุดกระเป๋ รองเท้าดำ

ข้อ ๔ ขรรพมดา หมวกกันแดด เสื้อแบบ ราชการ ขาว
คัตงแผ่น กำมะหยี่ที่ป่า นุ่งผ้าไหมสีน้ำเงิน กุดเท้าขาว หรือ
ดำ รองเท้าขาว หรือ ขาว สั้น คัดงได้เหมือนกัน นี้ รวม
กุดเท้าดำ คัดง รวม รองเท้าดำ

มาตรา ๑๖

ลักษณะ แต่งตัวตามยศ ราชบุรุษ ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ เต็มยศ หมวกเก็บ เสื้อผ้าขาว แบบราชการ
มีแผ่น กำมะหยี่คัตงป่า กางเกงดำ รองเท้าดำ

ข้อ ๒ ครึ่งยศ แต่งเหมือนเต็มยศ

ข้อ ๓ ขรรพมดา แต่งอย่างเช่นกัถำมดัดใน มาตรา ๑๕

ข้อ ๔

มาตรา ๑๗

ข้าราชการที่เป็น ชาวยุโรป เมื่อจะแต่ง เครื่องยศขรรพมดา
อนุญาตให้ ใช้กางเกง ผ้าขาว ขาวๆ แทน นุ่งผ้าใหม่
สีน้ำเงินได้ นอกนั้นให้แต่ง อย่าง ที่ กัถำม มาดัดใน

12/10/2566

มาตรา ๑๕ ข้อ ๔

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยผู้กระทำความผิด ต่อ พระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๘

บุคคลผู้ใด หรือ พวกใด บรรดาที่ ไม่มีศัตาม พระ
 ราชบัญญัติ ระเบียบ ภาณบัตรคดี ร.ศ. ๑๓๐ แต่ มิได้รับ
 พระราชทาน พระบรมราชานุญาต เป็น พิเศษ แต่ง ตัวเอง กัด
 หรือ บุคคลผู้ใด จะจัด ให้ผู้ใดผู้หนึ่ง ที่ ไม่มีศัตาม พระราช
 บัญญัติ ระเบียบภาณบัตร ร.ศ. ๑๓๐ หรือ มิได้รับ พระราชทาน
 พระบรมราชานุญาต พิเศษ แต่ง กัด ด้วย เครื่อง แต่งตัว อัน
 ต้อง ด้วย พระราชกำหนดนี้ บุคคลผู้หนึ่ง หรือ พวกหนึ่ง มี
 ความผิด ให้จำไว้ ไม่เกิน ๑ ปี หรือ ให้ปรับเป็น เงิน
 ไม่เกินกว่า ๕๐๐ บาท หรือ ทั้ง จำ แปร บั บั ด้วย ตาม ความ
 ผิด มาก แล น้อย

หมวดที่ ๖

ว่าด้วย การ รักษา พระราชกำหนด

มาตรา ๑๙

ให้เสนาบดี เจ้ากระทรวง เป็น ผู้รักษา การ ให้เป็น
 ไปตาม พระราชกำหนดนี้
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
 เป็น วันที่ ๒๓๓๓ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

พระราชกำหนดเสียศรัย

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
 พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า เสียศรัยเป็น
 เครื่องแต่งตัวในงาน เติมน้ำใหญ่แต่โบราณ มา แต่บัดนี้ได้โปรดให้
 มีเครื่องแต่งตัวตามตํานานซึ่งข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ทั้งฝ่ายทหาร
 พลเรือนจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ทรงพระราชดำริเห็นว่า การ
 ที่จะใช้เสียศรัยนั้น สืบควรจะมีพระราชกำหนดไว้ ให้เป็นระเบียบ
 เสียด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดไว้
 สืบไปดังนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า พระราชกำหนดเสียศรัย
 ร.ศ. ๑๓๐

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกำหนดแต่วันที่ได้ประกาศเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เมื่อได้ใช้พระราชกำหนดนี้แล้ว ให้ยกเลิกความใน

มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 สำหรับพระกุลเจดเจอมเกล้าฯ ส่วนฝ่ายนำซึ่งได้ประกาศ

เมื่อ ณ วันอาทิตย์ที่ ๑ ตุลาคม ร.ศ. ๑๑๒ นั้นเสีย

มาตรา ๔ ผู้ที่จะส่งรวมเสียครุยุ นัน คือไปให้ส่งรวมได้แต่ผู้มี
 บรรดาศักดิ์ หรือ มีตำแหน่ง หรือ อยู่ ณ จำพวกที่ได้รับ
 พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ซึ่งกล่าวไว้ใน พระราช
 กำหนดนี้

มาตรา ๕ ผู้ที่จะส่งรวมเสียครุยุได้ โดยบรรดาศักดิ์นั้น คือ ผู้ที่
 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูง นับตั้งแต่ชั้น
 ทูตยศจตุรมาลย์ หรือ จตุรภรณ์ หรือ จตุสุภรณ์
 ขึ้นไป

ผู้ที่จะส่งรวมเสียครุยุได้ โดยตำแหน่งนั้น คือ

ข้อ ๑ ผู้พิพากษาทุกชั้น ให้ส่งรวมเสียครุยุในเวลา
 แต่งเต็มยศทุกเมื่อ

ข้อ ๒ พระบรมวงษานุวงศ์ และข้าราชการผู้ชำน
 ประกาศ หรือ ชำน คำถวายไชยมงคลในชั้น เวลา ฉเพาะ กาด

ข้อ ๓ ข้าราชการ เข้าใน หน้า ที่ พระราชพิธี อัน มีกำหนด
 ให้ส่งรวมเสียครุยุ

มาตรา ๖ ถ้า ษณ ที่ จะส่งรวม เสียครุยุ นัน ถ้าเป็น ผู้มีหน้าที่ กระทำ
 การพิชให้ส่งรวม ทั้ง ตัว หรือ ส่งรวม เกียง บ่า อย่างใด อย่าง
 หนึ่ง ตามควร แก่กิจ ถ้าไม่มีหน้าที่ กระทำ การพิช จะ
 ส่งรวม ทั้ง ตัว หรือ จะ ห่ม ครุมให้ต่ กิได้ เหมือนกัน

มาตรา ๗ เจ้านาคที่ จะบรรพชา นั้น ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ตั้งรวม เลือกรวยตาม ประเพณี ที่มี มาแต่โบราณได้ แต่ห้ามไม่ให้ ให้เลือกรวย เกิน บรรดาศักดิ์ ถ้าแต่เจ้านาค มี บรรดาศักดิ์ไม่เทียบถึง ชั้น นายร้อย ทหารบก หรือ นายเรือ ทหารเรือ หรือ รอง อำมาตย์ ฝ่าย พด เรือ่น ให้ตั้งรวมได้แต่เพียง เลือกรวย ชั้น ตริ

มาตรา ๘ พระบรมวงษานุวงศ์ นับแต่ หม่อมเจ้าขึ้นไป ซึ่ง ทรงศักด์ิ หรือ ตำแหน่ง คอว ทรง ฉดอง องค์ ทรุย นั้น ให้ทรง ฉดอง พระองค์ ทรุย พระราชวงษ ผลิต กับเลือกรวย เสด่นมาตย์ ดังนี้ คือ
 ข้อ ๑ ฉดอง พระองค์ ทรุย พน กรอง ทอง หรือ กรอง เงิน บัก ทอง ดาย ก้านแย่ง หรือ พน สี่ สัดบทอง หรือ พน ชาว สัดบ ทอง มี สัจรัต ขอบ สัจรัต ดั้น พระกร ปดาย พระกร แด สัจรัต ข้าง

ข้อ ๒ สัจรัต ฉดอง พระองค์ ทรุย นั้น พน กรอง ทอง บัก ทอง หรือ ใช้ทอง เส้น หยาบ ฉดิบตุงไม้ทอง กัดได้ นก จาก พระบรมวงษานุวงศ์ ที่ ถัดมา ให้ ใช้้อย่าง สัจ ทรุย เสด่นมาตย์

มาตรา ๙ เลือกรวย เสด่นมาตย์ นั้น กำหนดเป็น ๓ ชั้น คือ
 ชั้น เอก ชั้น โท ชั้น ตริ มีลักษณะ ต่าง กัน ดังนี้

12/10/2566

ข้อ ๑ ชั้นเอก เลือครุยพินขาว (หรือสีชมพูเกาะ
มั่งงาน พระราชพิธี กำหนดให้แต่ง) บักทอง ตายก้าน แยม
มีตำรตกรองทอง บักทอง ตัด ขอบรอบ แต่ต้นแขน ปลายแขน

ข้อ ๒ ชั้นโท เลือครุยพินขาว (หรือสีชมพูเกาะ
งาน พระราชพิธี กำหนดให้แต่ง) บักทอง ตอกกระจาย มี
ตำรตกรองทอง บักทอง ตัด ขอบรอบ แต่ต้นแขน ปลายแขน

ข้อ ๓ ชั้นตรี เลือครุยพินขาว (หรือสีชมพูเกาะ
งาน พระราชพิธี กำหนดให้แต่ง) ไม่มีบัก อย่างใด อย่างหนึ่ง
มีตำรตกรองทอง บักทอง ตัด ขอบรอบ แต่ต้นแขน ปลายแขน

มาตรา ๑๐ ข้าราชการชั้นมัธยมชั้นนายพลทหารบก หรือนายพล
เรือ ทหารเรือ หรือมหาอำมาตย์ฝ่ายพลเรือน ให้ใช้
เลือครุยชั้นเอก ยศเสมอนายชั้นนายพันทหารบก หรือ
นายนาวาทหารเรือ หรืออำมาตย์ฝ่ายพลเรือน ให้ใช้
เลือครุยชั้นโท ยศชั้นนายร้อยทหารบก หรือ นายเรือ
ทหารเรือ หรือรองอำมาตย์ฝ่ายพลเรือน ให้ใช้เลือครุย
ชั้นตรี

มาตรา ๑๑ ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานตรา เครื่องราชอิสริยาภรณ์ใด ๆ
ให้ปรับปรตารานั้น ๆ ด้วยกันเสมอ แต่สีไว้สำหรับติดอก

ให้ ^๕เสียดูราย ^๕ข้าง ^๕ซ้าย ^๕ ตารา ^๕เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕ชั้น ^๕ที่ ^๕ ๑
 ให้ ^๕ทำ ^๕ขนาด ^๕กว้าง ^๕ ๑๔ ^๕ เซน ^๕ติ ^๕เม ^๕เตอร์ ^๕ ตารา ^๕เครื่อง ^๕ราช
^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕ชั้น ^๕ที่ ^๕ ๒ ให้ ^๕ทำ ^๕กว้าง ^๕ ๑๔ ^๕ เซน ^๕ติ ^๕เม ^๕เตอร์ ^๕ ถ้า
 ได้รับ ^๕พระ ^๕ราช ^๕ทาน ^๕ เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕จุด ^๕จอม ^๕เกล้า ^๕ เพียง
^๕ชั้น ^๕ ทู ^๕ดย ^๕จุด ^๕จอม ^๕เกล้า ^๕ (^๕ยัง ^๕ไม่ ^๕ได้รับ ^๕พระ ^๕ราช ^๕ทาน ^๕ ตารา)
 รูป ^๕สำหรับ ^๕เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕จุด ^๕จอม ^๕เกล้า ^๕ นั้น ให้ ^๕รับ ^๕กับ
 รูป ^๕วง ^๕ใน ^๕ของ ^๕ ตารา ^๕ทู ^๕ดย ^๕จุด ^๕จอม ^๕เกล้า ^๕ คือ ^๕ ครอบ ^๕นอก ^๕เป็น ^๕แถบ
 หน้า ^๕เงิน ^๕ วง ^๕กลม ^๕ มี ^๕หนังสือ ^๕ “ ^๕เรา ^๕จะ ^๕บำรุง ^๕พระ ^๕กษัต ^๕ริย์ ^๕ ให้ ^๕เจริญ ^๕ ”
 ใจ ^๕ กวาง ^๕ พัน ^๕สี่ ^๕หมื่น ^๕มี ^๕อักษร ^๕ ๑ ^๕ ๓ ^๕ อักษร ^๕ ไซ ^๕ว ^๕ กั้น ^๕ ขนาด ^๕กว้าง
 สี่ ^๕ด ^๕ ขอบ ^๕ ๑๔ ^๕ เซน ^๕ติ ^๕เม ^๕เตอร์ ^๕ ตัด ^๕ ออก ^๕ เส ^๕ียดู ^๕ราย ^๕ แทน ^๕ ตารา
 จุด ^๕จอม ^๕เกล้า ^๕ ตารา ^๕ตัด ^๕ ศก ^๕ เส ^๕ียดู ^๕ราย ^๕ ที่ ^๕ ว่า ^๕ มา ^๕ น ให้ ^๕ ตัด ^๕ แต่
 ตารา ^๕ จะ ^๕ ตารา ^๕ เด ^๕ ย

มาตรา ๑๒ ^๕ โน ^๕งาน ^๕ ส ^๕ร ^๕วม ^๕ เส ^๕ียดู ^๕ราย ^๕ ถ้า ^๕ไม่ ^๕หมาย ^๕ กำหนด ^๕ ให้ ^๕ ตัด ^๕ ตารา
 เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕ ได้ ^๕ ก็ ^๕ ให้ ^๕ ตัด ^๕ ตารา ^๕ เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม
 ภรณ์ ^๕ นั้น ^๕ ตาม ^๕ หมาย ^๕ ถ้า ^๕มี ^๕ได้ ^๕ มี ^๕หมาย ^๕ กำหนด ^๕ ให้ ^๕ ตัด ^๕ ตารา
 เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕ ได้ ^๕ โดย ^๕ อ ^๕ปะ ^๕ระ ^๕ ก ^๕ ดี ^๕ หรือ ^๕ มี ^๕ หมาย
 กำหนด ^๕ ตารา ^๕ เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕ ได้ ^๕ แต่ ^๕ ผู้ ^๕ ที่ ^๕ จะ ^๕ ส ^๕ร ^๕วม
 เส ^๕ียดู ^๕ราย ^๕ ยัง ^๕ ไม่ ^๕ ได้รับ ^๕ พระ ^๕ราช ^๕ทาน ^๕ ตารา ^๕ นั้น ^๕ ก ^๕ ดี ^๕ ก็ ^๕ ให้ ^๕ ตัด

๒๒/1๐/๒๕๖๖
 ตารา ^๕ เครื่อง ^๕ราช ^๕พิธี ^๕ยาม ^๕ภรณ์ ^๕ อย่าง ^๕ สูง ^๕ ที่ ^๕ ได้รับ ^๕ พระ ^๕ราช ^๕ทาน

มาตรา ๑๓ เจ้านาค ที่จะบรรพชา นั้น ถึง เป็นผู้ ได้รับ พระราชทาน
 ตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ก็ไม่ต้อง คิด ตรา ใน เวลา
 สรุบรวม เลือกรูป ใน งาน ที่จะ บรรพชา นั้น

มาตรา ๑๔ ให้เสนาบดี กระทรวงวัง เป็นผู้ รักษา การ ให้ เปน ไป ตาม
 พระราช กำหนด นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม วันโกสอินทศก ๑๓๐
 เป็น วันที่ ๒๓๓ ใน รัชกาล ๖ ด้ย บั น นี้

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนการไปรษณีย์

เปลี่ยน อัตราไปรษณีย์รถม้า ส่วนใน พระราชอาณาเขต

เฉพาะ เมือง เชียงราย

ด้วยการรับ แด่ ส่งไปรษณีย์รถม้า ไป มา ถึง เมือง เชียงราย ใน มณฑลพายัพ
 มหาชน ใช้ ส่ง หีบ ห่อ สิ่ง ของ เครื่องใช้ ต่าง ๆ ไป มา ใน ทางไปรษณีย์ มากขึ้น
 กรมไปรษณีย์ โทรเลข ก็ ต้อง จัด พานหระ ที่ ส่ง หีบ ห่อไปรษณีย์รถม้า ท่อ ขึ้น
 แต่ เงิน ค่าจ้าง พาหระ เปน ราคาแพงผิด กับ การเดินทาง โดย ชกรรมตา เพราะ
 หน ทางไป มา ใน ระยะเวลา นี้ เปน ทางไกล ก้นดาว ต้อง ใช้น เขา ชาม น้ำ ตาม
 ลำห้วย เปน หดาย แห่ง สัมควร เปลี่ยน อัตราค่า ส่งไปรษณีย์รถม้า ให้เพียง
 พอ แก่ ค่าจ้าง พาหระ ที่ จะ ได้ ส่ง ไป มา นั้น

กระทรวงโยธาธิการ ได้นำข้อความ ๖๕ กรมบังคับมณฑล พระกรุณา ทราบ
 ใตฝ่าออกของชุดพระบาทแล้ว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
 พระบรมราชานุญาต ให้เปลี่ยน อัตราไปรษณีย์ด้วย ๑ ส่วนใน พระราช
 อาณาเขตฯ ซึ่ง จะได้รับแต่ส่งไป มาเฉพาะ เมือง เชียงราย มีกำหนด
 หนัก ๑ ปอนด์ (หรือ ๓๐ บาท) เรียกอัตรา ๕๐ สตางค์ทุก ๆ ปอนด์
 หรือ เศษ ของ ๑ ปอนด์ นับแต่ วันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๓๐ เป็นต้นไป

กระทรวงโยธาธิการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

เสนาบดีเสด็จไปราชการ

พระยาเสถียรราชบัณฑิตย์

ปลัดทูลฉลอง เช่นแทน

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

พนักไปรษณีย์

เรื่องเปลี่ยน อัตรา ค่าส่ง หนัก ห่อไปรษณีย์ด้วย ๑ ใน มณฑลอุดร

มณฑลอุดร มีอัตรา อย่างเดียวกับ เมือง เชียงราย

ด้วยความ ประกาศ ดัง วันที่ ๒๔ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
 เปลี่ยน อัตรา ค่าส่ง หนัก ห่อไปรษณีย์ด้วย ๑ ส่วนใน พระราชอาณาเขตฯ
 ซึ่ง จะได้รับแต่ส่งไป มาเฉพาะ เมือง เชียงราย ใน มณฑลพายัพ มีกำหนด
 หนัก ปอนด์ หนึ่ง (หรือ ๓๐ บาท) เรียกอัตราค่าส่ง ๕๐ สตางค์ทุก ๆ
 ปอนด์ หรือ เศษ ของ ปอนด์ หนึ่ง ความ คง อยู่ ด้วย นัน

12/10/2566

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เปลี่ยนอัตราค่าส่งหีบห่อไปรษณีย์
 วัตถุที่ผู้ฝากตาม เมือง มณฑลต่าง ๆ ใน พระราชอาณาจักร ขอให้ส่ง
 ถึงผู้รับใน มณฑลอุดร มณฑลอิสาน หรือผู้ฝาก อยู่ใน มณฑลอิสาน
 มณฑลอุดร ขอให้ส่งไปยังผู้รับที่อยู่ตาม เมือง มณฑลต่าง ๆ ใน
 พระราชอาณาจักร มีอัตราอย่างเดียวกันกับ ทหารเมือง เชียงราย อัน
 เปน ทางหัวเมือง กันตาร นับแต่ วันที่ ๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
 เปน ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

เสนาบดี เด็ดส่งไปราชการ

พระยาเด็ดยุธาปนกิจย์

ปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ประกาศตั้งกรรมการศาลฎีกา

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นเกล้า ฯ สั่งว่า คณะกรรมการศาล
 ฎีกา นั้น สมควรจะมี ผู้ ที่สามารถ เปน กรรมการพิเศษ มา ประชุม เปน ครั้ง
 เปน คราว สุดแต่จะมี คดีที่ จะ ควร ปรึกษา หา ฤฯ ทรง พระราชดำริห์
 เห็นว่า พระยาภักดีธรรมาโมทย์ ที่ ปรึกษา ราชการ ประกอบด้วย นิคิตาร
 สมบัติ สมควร จะ เปน กรรมการได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้ พระยาภักดีธรรมาโมทย์ เปน กรรมการใน ศาลฎีกา รับ ราชการ ฉดของ
 พระเดช พระคุณ ตั้ง แต่ บัดนี้ สืบไป

พระบรมราชโองการ ดำรัส สั่ง ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม รัตนโกสินทร

ประกาศ

คำเนื่รกระแ่พระบรมราชโองการ

เส่นาบดีกระทรวงทหารเรือ รับ พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ
ตั้งว่า ทรง พระราชดำริเห็นว่า ใน กองทัพเรือ สุ่มควรว จะมี ทหารรักษา
พระองค์ ใว้ ๑ กอง จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ ยก
กองทหาร ซึ่ง ประจำ เรือ พระที่นั่ง มหาจักรี ขึ้น เป็น กองทหารรักษา
พระองค์ ให้ มี นามว่า “ กองเรือพระที่นั่งรักษาพระองค์ ” ให้บรรดา
นายทหาร แด พด ทหาร ซึ่ง ประจำ การใน กอง เรือ พระที่นั่ง รักษา พระองค์นี้
ประดับ เครื่องหมาย เป็น กษัตริ์ พระบรมราชัยย์ มี มงกุฎ คือ

นายทหารชั้น ตัญญาบัตร เครื่องหมาย ทำ ด้วย แผ่นเงิน กัดที่ ออก
เสื่อ ข้าง ซ้าย ระหว่าง คุม เม็ดที่ ๑ กับที่ ๒

นายทหาร ชั้น ประทวน เครื่องหมาย ทำ ด้วย แผ่น ทองเหลือง กัดที่
ที่ ออก เสื่อ ข้าง ซ้าย ระหว่าง คุม เม็ดที่ ๑ กับที่ ๒ อย่าง เดียว กัน กับ นาย
ทหารชั้น ตัญญาบัตร

จำ แด พดทหาร เครื่องหมาย ทำ ด้วย แผ่น ทองเหลือง กัดที่ ที่ แขน
เสื่อ ข้าง ซ้าย เหนือ ซอกคอก ใน ระยะประมาณ กิ่ง กัดง ระหว่างให้ต่กับคอก
แต่ ถ้า เป็น จำให้กกัดได้ เหนือ บัง หมายถึงที่ แขน นั้น

คำดำว่การกระทรวงทหารเรือ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กรกฎาคม วันขึ้นโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) บริพัตร

นายพดเรือเอก เสนาบดี กระทรวงทหารเรือ

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด

เครื่องแต่งตัวพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศทราบทั่วกันว่า ตาม ความใน มาตรา ๗ ของ พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐ ว่า ด้วยเครื่องแต่งตัว อันไม่นับว่าเป็น หัตถ์ ของ พระราชกำหนด เช่น เสื้อผ้าห่ม ใช้ เหว บา แด หมวก ก้น แด เป็นต้น ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวง เป็นผู้รับ พระบรมราชโองการ กำหนดให้ ใช้ตาม สัมคณ นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ ข้าราชการ กระทรวง มหาดไทย ใช้หมวก แด แต่เครื่อง เหว ทาง โดยกำหนดไว้ดัง นี้คือ :-

ข้อ ๑ หมวก แดด ผ้าห่มใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว ปกติ ตามพระราชกำหนดนั้น เป็น หมวก เฮดเมต หุ้ม แพร ดีไฟด แต่ พื้น ผา (เหมือน อย่าง ที่ ข้าราชการ ใน ราชสำนักนี้ ใช้ อยู่ ผิด กัน แต่) มี ผา ดี ตาม กระทรวง ซอน ไค ผา พื้น หมวก ข้าง ต่าง จับ ๑

ข้อ ๒ เสื้อ เหว ทาง นั้น เป็น เสื้อ รูป ราชการ คิด แผ่น ก่าม หยี้ หมายถึง ที่ เป่า เหมือน ที่ ก่อตัว แดว ใน พระราชกำหนด ผิด กัน แต่ เสื้อ เหว ทาง ให้ แด ผา ผืน คอ พับ แด จะ เป็น ดีดำ หรือ ดี กาก ก็ได้

ข้อ ๓ กางเกง จะใช้กางเกง ยาว หรือ กางเกง สั้น สัก หรือ สักกักได้เหมือนกัน ถ้าใช้ กางเกง สั้น จะใช้ รอง เท้า สูง หรือ ส้น แข็ง หรือ ผา พน แข็ง สัก หรือ ส้น ตาด หรือ สักกัก ได้ เหมือน กัน

ข้อ ๔ ฉานึ่ง ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว เดิม ทาง นั้น จะใช้ ฉา ใหม่ ส้น เงิน หรือ ผา พน ส้น เงิน ก็ได้

ข้อ ๕ หมวก ที่ ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว เดิม ทาง ให้ ใช้ หมวก แดง ที่ ถ้าว มา แดง ใน ข้อ ๑ นั้น

คำสั่งว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม วันโกสินทร์ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ข้อบังคับการวิบุบุคคล

ที่สมัครเข้าเป็นนักเรียน โรงเรียนนายเรือ แด นายช่างกต

รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๐

ข้อ ๑ บุคคล ผู้ใด หนึ่ง ที่ จะ สมัคร เข้า เป็น นักเรียน โรงเรียน

นายเรือ แด โรงเรียน นายช่างกต

๑ ต้อง เป็น ผู้ ที่ ประพฤติตน เรียบร้อย คือ ไม่ ได้ เปน หนี สืบ ผู้ใด

ไม่ได้ หัก หนี จาก น่านี แด ไทย ไม่ ได้ หนี จาก การ ที่ ได้ กระทำ

เหตุร้าย ซึ่ง จะ ต้อง รับ ความ ได้ ด่วน เปน ความ อาญา หรือ

กำลังเกี่ยวข้อง ซึ่ง คิด เป็น ความ อาญา ไม่ได้เคยรับราช
 อาญาโดย ประการใด แต่ บิดามารดาไม่ได้เป็น ทายแต่ไม่ได้
 เป็น ผู้ ซึ่ง อยู่ ใน ระหว่าง ต้อง พระราชอาญา จำคุก เป็นต้น
 ๒ ต้อง เป็น ผู้ มี ร่าง กาย บริบูรณ์ ซึ่ง ถ้ามารด จะ ศึกษาวิชา
 ทหารได้
 ๓ ต้อง ตาม พิกัด อายุ แต่ มี วิชา ความ รู้ ดัง จะ ได้ กำหนด ต่อไป
 ๔ ต้อง มี ผู้นำ แต่ ผู้ รับ รอง รับ ผิด ชอบ ตาม กำหนด แต่ ตาม
 แบบ ใบ รับ รอง นักเรียน นายเรือ แต่ นาย ช่างกวด กระทรวงทหารเรือ
 แต่ ผู้ รับ รอง นั้น ต้อง เป็น ผู้ มี บรรดา คดี ดัง แต่ ซึ่ง ได้ ฎีกา บักร
 ไข ไป

ข้อ ๒ การ ศึกษาวิชา นักเรียน นายเรือ แต่ นายช่างกวด นั้น แบ่ง ออก
 เป็น ๕ ชั้น ชั้น แรก เรียกว่า ชั้น ๑ แต่ ตาม ลำดับ ไข ไป จน
 ถึง ชั้น ๕ เป็น อย่าง สูง แต่ การ ที่ จะ รับ บุคคล เข้า เป็น นักเรียน
 นายเรือ แต่ นายช่างกวด นั้น ให้ รับ ได้ ตั้ง แต่ ชั้น ๑ เท่านั้น แต่
 บุคคล นั้น จะ ต้อง มี อายุ ใน ระหว่าง ๑๔ ปี เต็ม ถึง ๑๕ ปี เต็ม
 มี วิชา สอบ ได้ ได้ ประโยค ประถม พิเศษ หรือ มี ข้อม ดำเนิน บริบูรณ์
 แล้ว ตาม ใบ ประกาศ นี ยบ คับ นั้น ไม่ กว่า ๑ ปี หรือ ถ้า สอบ วิชา
 ที่ โรงเรียน นายเรือ แต่ นายช่างกวด ได้ ตาม หลัก สูตร ประถม พิเศษ
 ของ กระทรวง ขบวนการ

ข้อ ๓ ผู้ ที่ จะ ดำเนิน เข้า เป็น นักเรียน นายเรือ แต่ นายช่างกวด นั้น ต้อง

12/10/2566

ไปตงโบสถ์ที่โรงเรียน นายเรือ แด นายช่างกล ส่วน การ รับ
เข้าโรงเรียน แด สอบได้ เข้า นั้น จะจัดการ รับเข้า แด สอบได้ใน
เดือน เมษายน ครั้ง หนึ่ง แด เดือน กันยายน ครั้ง หนึ่ง ทุก ปี ตาม
วันที่ โรงเรียน นายเรือ แด นายช่างกล จะ กำหนด แด นัดหมาย

๕ ๔ เมื่อ บุคคล ที่ สมัคร เข้า เป็น นักเรียน นายเรือ แด นายช่างกล สอบ
วิชา ได้ ตาม กำหนด แด มี ผู้ รับ รอง ตาม ระเบียบ แด แด ได้ รับ
เข้า เป็น นักเรียน นายเรือ แด นายช่างกล แด แด ใน ระหว่าง เป็น
นักเรียน นายเรือ แด นายช่างกล อยู่ ณ ถ้า หาก ผู้ รับ รอง แห่ง
นักเรียน ผู้ นั้น จะ ถอน การ รับ รอง เสีย ก็ ดี หรือ หา ชั่ว คดี ไม่
แด้ ก็ ดี หรือ ไม่มี หลัก ฐาน ที่ เจ้าพนักงาน เห็น ว่า ไม่ สมควร
จะ เป็น ผู้ รับ รอง ต่อ ไป ก็ ดี ให้ เจ้านาย ที่ กำหนด ให้ นักเรียน
นายเรือ แด นายช่างกล ผู้ นั้น หา ผู้ รับ รอง เปลี่ยน ใหม่ ภายใน
กำหนด ที่ เจ้านาย จะ ใด ก็ ให้ ถ้า นักเรียน นายเรือ แด นายช่างกล
ผู้ นั้น ยัง หา ผู้ รับ รอง ไม่ได้ ภายใน กำหนด ก็ ให้ เจ้านาย
รายงาน ต่อ กรมยทชศึกษา เพื่อ จะ ใด สั่ง ให้ นักเรียน นายเรือ แด
นายช่างกล ผู้ นั้น ออก จาก ตำแหน่ง นักเรียน นายเรือ แด นายช่างกล
หรือ จะ ใด ตัด หรือ สั่ง การ อย่าง ใด ตาม ที่ เห็น สมควร

คำดำว่าการกระทรวงทหารเรือ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศึก ๑๓๐

(ลงพระนาม) บริพัตร

ประกาศ

ย้ายหออทะเบียนที่ดินเมืองเพชรบุรี โดย พระบรมราชานุญาต

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ
 ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งว่า การ ก่อ สร้าง หออทะเบียนที่ดิน เมือง
 เพชรบุรี ครอบ เหนือ ได้ ทำการ ก่อ สร้าง แล้ว เสร็จ บริบูรณ์ สมควร จะ ย้าย
 หออทะเบียนที่ดินเมืองเพชรบุรี ซึ่ง ตั้ง อยู่ ณ ศาลาวัดชัสนิโน ไป ตั้ง ณ หอ
 ทะเบียน ที่ สร้าง ขึ้น ใหม่ ประจำ ทำการ แก่ ทะเบียน ตาม พระราชบัญญัติ
 ออกโฉนดที่ดิน ศก ๑๒๗ ได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระ
 ราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ ย้าย หออทะเบียนที่ดิน ซึ่ง ตั้ง ทำการ อยู่ ที่
 ศาลาวัดชัสนิโน มา ตั้ง ทำการ ที่ หออทะเบียนที่ดิน เมืองเพชรบุรี ที่ สร้าง ขึ้น
 ใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม วันตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นต้นไป
 ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด มีเรื่อง เกี่ยว ของ ด้วย กรรมสิทธิ์ที่ดิน ใน ท้องที่นั้น กล่าว
 มา ให้ ไป พบ กับ เจ้าพนักงาน ทะเบียนที่ดิน ตาม เวลา อัน สมควร ฯ

กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม วันตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงนาม) วงษานุประพัทธ์

เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศ

คำนำพระนาม พระบรมวงษานุวงศ์

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
 เมื่อ วันที่ ๒๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ ทรง พระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ให้ประกาศใช้ คำนำพระนาม พระบรมวงษานุวงศ์ เปลี่ยน ตาม
 รัชกาล ความแจ้ง อยู่ แล้ว บัดนี้ ทรง พระราชดำริ เห็น ควร จะ แก่ ไช
 คือ ไป ให้ เป็น การ เรียบ ร้อย เป็น ที่ กำหนด สัก เก่ง ง่าย จึง ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ แก่ ไช คำนำพระนาม พระบรมวงษานุวงศ์ บาง หมู่ ดังนี้

พระบรมวงษานุวงศ์ ซึ่ง เป็น พระราชโอรส พระราชธิดาใน พระบาท
 สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว รัชกาล ก่อน ๆ มา ให้ ใช้ คำนำว่า สมเด็จ พระเจ้า
 บรมวงษ์เชอ พระเจ้าบรมวงษ์เชอ ตาม พระเกียรติยศ แต่ ให้ หมาย ชั้น
 ตาม รัชกาล เป็น สมเด็จ พระเจ้าบรมวงษ์เชอ ฤ็ พระเจ้าบรมวงษ์เชอ
 ชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ ตาม ลำดับ

ส่วน คำนำพระนาม พระเจ้าบรมวงษ์เชอ ทั้ง ๔ ชั้น แต่ พระบรมวงษ์เชอ
 นั้น เป็น คำคล้าย คลึง กับ คำนำพระนาม พระเจ้าบรมวงษ์เชอ จะ พา
 ให้ ปะปน กัน ไป ให้ เปลี่ยน ใช้ ว่า พระเจ้าราชวงษ์เชอ ชั้น ๑ ชั้น ๒
 ชั้น ๓ ชั้น ๔ ตาม ที่ กำหนด ชั้น พระเจ้าบรมวงษ์เชอ มา แต่ เดิม ส่วน

พระบรมวงษ์เชอ นั้น ให้ ใช้ คำนำพระนาม ว่า พระราชวงษ์เชอ

12/0/2558

การที่ใช้ลำดับชั้นนั้น ให้ใช้แต่ในที่จำเป็น ที่จะให้ทราบว่าเป็น
รัชกาลใด ถ้าเป็นการที่ใช้อยู่เสมอ ทราบกัน อยู่แล้ว เช่น พระเจ้า
บรมวงศ์เธอ ชั้น ๔ ก็ไม่ต้อง บอกชั้นใน คำนำพระนาม เดิมต่อไป

ประกาศ มา ณ วัน เดิม ที่ ๑๕ กรกฎาคม วันโกสินทร ศก ๑๓๐
เป ณ วันที่ ๒๔๗ ใน รัชกาล บัดนี้

ประกาศกระทรวง พระคลังมหาสมบัติ

ว่าด้วยการออกใช้ ธนบัตรอย่างใหม่

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ถัด อานาจ ซึ่ง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ พระราชทานไว้ ใน มาตรา ๑๗ (ง) แห่ง พระราชบัญญัติ
ธนบัตรสยาม วันโกสินทร ศก ๑๒๑ ขอ ประกาศให้ทราบ ทั้งกัน ว่า
กรมธนบัตร จะได้ จำหน่าย ธนบัตร ชนิด ๕ บาท อย่างใหม่ ชั้นต้น ตั้งแต่
ฉบับที่ ๒๐๐๐๑๑ ซึ่งมี หมวด เลขหมาย เพิ่มชั้นอีก ๒ แห่ง คือที่ได้
คำว่า เจ้าพนักงาน เป็น เดชไทย แห่ง ๑ และที่ได้คำว่า เสนาบดี เป็น
เดชฝรั่งอีก แห่ง ๑ รวมเป็น หมวด เลขหมาย ๔ แห่งด้วยกัน นอกจาก
ลักษณะ ที่ กล่าว มา แล้วนี้ มี สี แดง วดตาย เหมือน กับ ธนบัตร หมวด ๕
แต่ ๒ ที่ ได้ ออกใช้ อยู่ แล้ว นั้น

ชนบัตร ชนิด เก่า ทั้งหลาย ที่ กรมชนบัตร ได้ จำหน่าย ออกไป แล้ว หรือ
ที่จะ ได้ จำหน่าย ภาย หลัง วัน ประกาศ นี้ ให้ คง เป็น อัน ใช้ ได้ ตัด ออก ไป ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม วันโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

สัญญา ว่า ด้วย สิ่ง ผู้ร้าย ข้ามแดน กัน

ใน ระหว่าง กรุงสยาม กับ อังกฤษ

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็น เกดว่า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ
ทั่ว กัน ว่า เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๙ รัฐบาลสยาม
กับ รัฐบาลอังกฤษ ได้ ตกลง กัน ทำ หนังสือ สัญญา ที่ กรุง เพท ฯ นั้น ฉบับ ๑
ว่า ด้วย การ สิ่ง ผู้ร้าย ข้ามแดน ซึ่ง กัน แล กัน แล้ว หนังสือ สัญญา นี้ ได้ มี
พระราชานุญาต ทั้ง สอง ฝ่าย แต่ ได้ แยก เป็ ด่วน หนังสือ พระราชานุญาต
ฝ่าย ไทย แล ฝ่าย อังกฤษ ต่อ กัน ที่ กรุง ธอนดอน ณ วันที่ ๑ สิงหาคม
วันโกสินทร ศก ๑๓๐ แล้ว จึง แล้วย ให้ เจ้าพนักงาน ทั้ง หลาย ถือ แล
กระทำ ตาม ข้อ ความ ใน หนังสือ สัญญา ซึ่ง มี แจง อยู่ ต่อ ทาย ประกาศ นี้
จง ทุก ประการ ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๙ สิงหาคม วันโกสินทร ศก ๑๓๐

เป็นวันที่ ๒๗๖๖ ใน รัชกาล บัดนี้

สัญญาส่งรายชื่อกษัตริย์
ระหว่าง กรุงสยาม กับ อังกฤษ

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม กับสมเด็จพระเจ้ากรุงเกรตบริเตนเดโบริแดนส์
อันรวมกัน แต่ อาณาจักร อังกฤษ ที่ พน ทะเล ทั้งหลาย แต่ บรม
ราชาธิราช แห่ง อินเดีย ได้ มี พระราชวินิจฉัย พิเศษ กัน เพื่อ จะ จัดการ
ค้าขายศิขรรม ดี หรือ ชำระ ความ ให้ ดั่ง ชน แต่ เพื่อ จะ บัง กัน ไม่ ให้ มี
ผู้ กระทำ ความ ผิด ร้าย อัน เปน โทษ อยู่ใน พระราชอาณา เขต ทั้ง ๒ ฝ่าย
คือ คน ที่ ต้อง หา หรือ ว่า คน ที่ พิจารณา เปน ดี ด้วยว่า กระทำ ความ ผิด
อัน มี โทษ ตาม ที่ มี รายชื่อ กล่าว ไว้ ใน สัญญา นี้ แต่ เปน ผู้ ซึ่ง หดหั้น
จาก ค้าขายศิขรรม นั้น สันควร ที่ จะ ตั้งตัว ให้ ชั่ง กัน แต่ กัน ใน เหตุ การ
บาง อย่าง เช่น กล่าว ไว้ ฝ่าย ไทย แต่ ฝ่าย อังกฤษ จึง ได้ แต่ง ตั้ง ผู้ อำนาจ
เต็ม ทั้ง ๒ ฝ่าย ให้ ตกตง กัน ตาม สัญญา เพื่อ ประโยชน์ ที่ กล่าว มา นี้
คือ ว่า

ฝ่าย สมเด็จพระเจ้า กรุงสยาม นั้น คือ พระเจ้า บรมวงษ์ เชน กรม
หลวงเทเวศร์ วิโรประการ เสนาบดี ว่า การ ต่างประเทศ ฝ่าย สยาม
แต่ ฝ่าย สมเด็จพระเจ้า กรุงเกรตบริเตนเดโบริแดนส์ อัน รวม กัน แต่
อาณาจักร อังกฤษ ที่ พน ทะเล ทั้งหลาย แต่ บรมราชาธิราช แห่ง อินเดีย
นั้น คือ อาเชอบิต เชน โควร์ อรรคธาหตุ พิเศษ แต่ ผู้ มี อำนาจ เต็ม
ฝ่าย อังกฤษ ประจักษ์ อยู่ ณ พระราชสำนัก ณ ที่ กรุงเพท ๑

ผู้ มีอำนาจ ทั้ง ๒ ฝ่าย ได้แสดงหนังสือสำคัญ ซึ่งได้รับมอบ
 อำนาจเต็ม ที่ได้สืบทอดซึ่งกัน แล กัน แล เห็น กัน ว่า หนังสือ นั้น ถูกต้อง
 ตามแบบ อย่าง ดีแล้ว จึงได้ตกลงยินยอม พร้อมกัน ทำหนังสือสัญญา
 มีข้อความ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

ประเทศ ที่ ทำสัญญา กัน ทั้ง ๒ ฝ่าย นี้ สัญญา ว่า จะ ส่ง ซึ่ง กัน แล กัน
 บรรดา คน ที่ อยู่ใน อำนาจ ศาสตร์ ของ ฝ่าย นั้น ๆ อัน เป็น คน ที่ ต้อง หา หรือ
 ที่ พิจารณา เป็น สัตย์ ว่า เกรง ทำผิด มีโทษ ใน ดินแดน ของ ฝ่าย หนึ่ง ซึ่ง จะ
 หลบหนีไป พบตัว อยู่ใน ดินแดน อีก ฝ่าย หนึ่ง นั้น ตาม เหตุ การณ์ ตาม
 ข้อ ความ ที่ กล่าวไว้ ใน หนังสือ สัญญา นี้

ข้อ ๒

- ความผิด อัน มีโทษ ทั้งหลาย ซึ่ง จะ ส่ง ผู้ร้าย ซ้ำม แค้น แก่ กัน นั้น คือ
- ๑ โทษ ฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือ โทษ พยายาม จะ ฆ่า คน ให้ ตาย
 หรือ สัมคบ กัน จะ ฆ่า คน ให้ ตาย
 - ๒ โทษ ฆ่าคนตายโดยไม่มีเจตนา
 - ๓ โทษ ประทุษร้าย แก่ ร่าง กาย ถึง บาดเจ็บ โทษ จงใจ ประทุษร้าย
 แก่ ร่าง กาย อย่าง ดีหี
 - ๔ โทษ ปลดอม เงิน ตรา หรือ แผลง เงิน ตรา หรือ จำหน่ายใช้

เงินตรา ปลดอม หรือ แผลง

๕ โทษ กระทำ เสร็จสิ้น มีก หรือ จัก กตใด ซึ่ง รู้ ว่า สำหรับจะใช้ หรือ เจตนาจะใช้ สำหรับ ปลดอม แปลง เงินตรา

๖ โทษ ปลดอม แปลง หรือ เปลี่ยน สืบ ฤๅ กระทำ สรรพสิ่ง ซึ่ง เป็น ของ ถัด คน เป็น ของ ปลดอม แปลง หรือ เป็น ของ เปลี่ยน สืบ แทน ของ จริง

๗ โทษ ยักยอก ททรัพย์สิน หรือ สัก ททรัพย์สิน

๘ โทษ จงใจ ทำร้าย แก่ ททรัพย์สิน สัมบัติ ด้วย เครื่อง ระเบิด ฤๅ ด้วย เครื่อง มือ อย่าง อื่น ๆ อัน เปน มหันตโทษ

๙ โทษ ถ้อย โกง เอา เงิน ฤๅ สิ่ง ของ หรือ หนังสือ สำคัญ

๑๐ โทษ รับ เงิน หรือ หนังสือ สำคัญ หรือ ททรัพย์สิน ของ อัน มี ราคา เมื่อ รู้ อยู่ ว่า สิ่ง นั้น เป็น ของ โจร สักมา หรือ เป็น ของ ยักยอก กันมา หรือ เป็น ของ ที่ได้ มา โดย ไม่ ชอบด้วย กฎหมาย

๑๑ โทษ ทั้ง หตาย อัน ผิด ต่อ กฎหมาย สัม จะ ตาย

๑๒ โทษ ฉ้อ โกง ซึ่ง ผู้รับ มอบ ททรัพย์สิน ชนาкар เขเยนต์ ผู้รับ ชาย ผู้ที่ไว้ใจ ให้ จักการ หรือ ผู้ ยานวยการ หรือ สัมมาชิก หรือ พนักงาน ของ บริษัทใด ๆ ได้ กระทำ ผิด ซึ่ง กฎหมาย ที่ ใช้ อยู่ใน เวลานั้น กำหนด ไว้ว่า เป็น ความ ผิด ใน ทาง อาญา

๑๓ โทษ เบิก ความ เท็จ หรือ จัก หา ผู้ ชื่น มา เบิก ความ เท็จ

๑๔ โทษ ช่ม ชิ้น ทำ ชำเรา

หน้า ๑๖๒

ศก ๑๓๐

๑๕ โทษ กระทำซ้ำเรา หรือ พยายาม จะ กระทำ ซ้ำเรา หญิง ที่มี
ชาย คู่ ยังไม่^๕เต็ม^๕ค่า ตาม ที่มี กำหนดไว้ ใน กฎหมาย ของ ประเทศ
นั้น ๆ

๑๖ โทษ กระทำ อนาจาร

๑๗ โทษ รั้ง^๕ตุก^๕ให้^๕ตุก^๕แห่ง ใช้ ยาพิษ หรือ ใช้ เครื่อง มือ ทั้งหลาย
ด้วย เจตนา หมายถึง ให้หญิง^๕แห่ง^๕ตุก^๕

๑๘ โทษ ลักพาคน^๕นี้

๑๙ โทษ ดัก^๕เด็ก

๒๐ โทษ ตะ^๕หัง^๕ หรือ ทอด^๕หัง^๕ หรือ กัก^๕ขัง^๕เด็ก^๕ไว้ โดยไม่ชอบด้วย
กฎหมาย

๒๑ โทษ ตัก^๕คน^๕ หรือ กัก^๕ขัง^๕คน^๕ไว้ ในที่ผิดต่อ กฎหมาย

๒๒ โทษ ศัก^๕ช่อง^๕ หรือ ย่อง^๕เบา

๒๓ โทษ วาง^๕เพลิง

๒๔ โทษ ชิง^๕ทรัพย์^๕โดยใช้^๕กำลัง

๒๕ โทษ จงใจ^๕กระทำ^๕ร้าย^๕ด้วย^๕เจตนา หมายถึง ให้เกิด^๕ภยันตราย^๕
แก่^๕ผู้หนึ่ง^๕ผู้^๕ใด^๕ใน^๕วง^๕ไฟ

๒๖ โทษ ชู^๕เชิญ^๕ด้วย^๕หนังสือ^๕ หรือ ด้วย^๕อุบาย^๕อย่าง^๕อื่น ๆ โดย
เจตนา^๕เพื่อกัน^๕โศก^๕เฮา^๕ทรัพย์^๕

๒๗ โทษ^๕โจรสลัด^๕ตาม^๕กฎหมาย^๕ระหว่าง^๕นา^๕ ๆ ประเทศ

๒๙ โทษ ทำให้เรือกำปั่นไฟ ทะเลจม หรือ เปน อันตราย หรือ โทษ พยายาม หรือ สัมคบ กัน กระทำการ เช่นว่านี้

๓๐ โทษ กระทำร้าย ต่อ ร่างกาย ในเรือ ซึ่ง เติร อยู่ใน ท้องทะเล ด้วย เจตนา หมายถึง ให้ ถึง แก่ชีวิต หรือ จะให้เจ็บปวด ลำหัด

๓๑ โทษ ชดชืน หรือ สัมคบ กัน เพื่อ จะ ชดชืน อำนาจ ของ นายเรือ ตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป ใน เวลา เรือ เติร อยู่ใน ท้องทะเล

๓๒ โทษ คำขาย ทาส ที่ นับว่า เปน ผิด ต่อ กฎหมาย ทั้ง ๒ ประเทศ การ ตั้ง ผู้ร้าย ซาม แตน กัน นั้น ถ้า กฎหมาย ทั้ง สอง ฝ่าย ว่า ผู้สม ร่วมคิด มีความ ผิด ควร ตั้ง โทษ ด้วย แล้ว ก็ จะ ตั้ง ผู้สม ร่วมคิด ให้ ซึ่ง กัน แล กัน ด้วย เหมือนกัน

ถ้า โทษ อย่าง อื่น ๆ นอก จาก ที่ ก้าว มา ข้างบน นี้ ถ้า มีความ อยู่ใน กฎหมาย ซึ่ง ไซ้ ชยู่ ทั้ง สอง ฝ่าย ว่า จะ ตั้ง ผู้ร้าย ให้ กัน ได้ นั้น ก็ ตั้ง แล้ว แต่ ประเทศ ซึ่ง รับ คำ ขอ ให้ ตั้ง นั้น จะ เห็น สัมควว่า จะ ตั้ง ผู้ร้าย ซาม แตน ให้ ต่อ กัน หรือ ไม่

ข้อ ๓

รัฐบาล ฝ่าย หนึ่ง ฝ่ายใด เมื่อ เห็น ว่า ไม่ควร ขอม ตั้ง คน ในบังคับ ของ รัฐบาล ฝ่าย นั้น ให้ แก่ รัฐบาล อีก ฝ่าย หนึ่ง แล้ว ก็ ไม่ ต้อง ตั้ง ให้ แก่ กัน

ข้อ ๔

ถ้า คน ที่ รัฐบาล ฝ่าย หนึ่ง ขอ กัด หรือ คน ที่ รัฐบาล อีก ฝ่าย หนึ่ง ขอ กัด เป็น คน ที่ ได้ ชำระ แด บ่อย ให้ พ้น โทษ ไป แล้ว หรือ ได้

ตงโทษแล้ว หรือว่ายังกำลังชำระ อยู่ด้วยโทษ ที่ร้อง ขอ กั้น นัน ในเมือง
อังกฤษ กัด หรือ กำลัง ชำระ อยู่ ใน กรุง สยาม กัด ฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดโดย
ลำดับ ที่กล่าว มา นี้แล้ว ไม่ ต้อง ส่ง ผู้ร้าย นั้น ข้ามแดน ให้ ซึ่ง กั้น แรกกัน

ถ้า คน ที่ รัฐบาล สยาม ร้องขอ กัด หรือ คน ที่ รัฐบาล อังกฤษ ร้อง ขอ
กัด เป็น คน ที่ กำลัง คง ได้ ส่วน อยู่ ด้วย โทษ อย่างใด ๆ ใน เมือง
อังกฤษ กัด หรือ ใน กรุง สยาม กัด กาว ที่ จะ ส่ง ผู้ร้าย ข้ามแดน ให้ กั้น นั้น
จะ ต้อง งด รอ ไว้ จน กว่า จะ ได้ พิจารณา แดง โทษ เสรีจ แล้ว จึง จะ ส่ง
ให้ ซึ่ง กั้น แรกกัน

ข้อ ๕

ถ้า ผู้ร้าย ที่ หนี มา ยี่ ประเทศใด ประเทศ นั้น เห็น ว่า โทษ ที่ ขอ ให้
ส่ง ตัว ไป ชำระ นั้น เป็น โทษ มี ฤทธิณ ผิด ต่อ อำนาจ ของ บ้านเมือง กัด
หรือ ว่า ผู้ร้าย นั้น นำพยาน พิสูจน์ ให้ เห็น ว่า การ ที่ ขอ ให้ ส่ง ตัว กลับไป
เป็นการ เพื่อ จะ ชำระ แดง โทษ อัน มี ฤทธิณ ผิด ต่อ อำนาจ ของ บ้าน
เมือง แล้ว ก็ ไม่ ต้อง ส่ง ผู้ร้าย คน นั้น ให้ แรกกัน

ข้อ ๖

ผู้ร้าย ที่ ส่ง ไป ให้ แดง นั้น ห้าม ไม่ ให้ ประเทศ ที่ รับ ตัว ไป นั้น เอา ไป
กักขัง หรือ ชำระ โทษ อย่าง อื่น ๆ นอกจาก โทษ ที่ ร้อง ขอ รับ ตัว ไป จน
กว่า จะ ได้ ปลดปล่อย ตัว หรือ ให้ โอกาส แก่ คน ที่ รับ ตัว ไป นั้น เพื่อ กลับ
ไปยัง ประเทศ ที่ ส่ง ตัว ให้นั้น ได้แล้ว จึง จะ ชำระ โทษ คดี อย่าง อื่น ๆ ได้

แต่ขอความที่จำเป็น ไม่หมาย ความถึง โฆษ ที่ ๒ ราย ซึ่ง ส่ง คิวไป นั้น
จะได้กระทำความผิดขึ้น ใหม่ เมื่อ รับผิดชอบไปถึง ประเทศ นั้น แดง

ข้อ ๗

การ ที่ ขอ ให้ ส่ง ผู้ ราย ชาม แตน กน นน จะ ต้อง ขอ ทาง ทศ ของ
ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ต่อ กัน แดงกัน

การ ขอ ให้ ส่ง ผู้ ต้อง หา ว่า กระทำความ ผิด มี โทษ นน จะ ต้อง มี
หมายจับ ของ เจ้าพนักงาน ผู้ มี หน้าที่ ใน ประเทศ ที่ ต้อง การ จะ ให้ ส่ง ตัว คน ราย
แต่ จะ ต้อง มี พยาน ให้ พอ ที่ จะ จับ ได้ ตาม กฎหมาย ที่ ใช้ กน อยู่ ณ ที่ พบ ตัว
ผู้ ต้อง หา ถ้า หาก ผู้ ต้อง หา ได้ กระทำความ ผิด ณ ที่ นน ด้วย

ถ้า เป็น การ ขอ ให้ ส่ง ตัว ผู้ ราย ที่ ต้อง รับผิดชอบ อยู่ แดง นน จะ ต้อง ให้
มี สำเนา คำ ตัด สิน ของ ศาล ที่ มี อำนาจ พิพากษา พิพากษา คดี ใน ประเทศ ที่
ร้อง ขอ นน ว่า ได้ พิพากษา ลง โทษ คน ที่ พิพากษา เป็น สัตย์ นน ด้วย

การ ลง โทษ ถาน ข้อ ๗ อำนาจ ศาล ไม่ ให้ นับ ว่า เป็น การ ลง โทษ
ให้ คง ถ้อย นน ว่า เป็น จำ แดง ฎ ผู้ ต้อง หา

ข้อ ๘

ถ้า การ ที่ ขอ ให้ ส่ง คน ราย ชาม แตน กน นน ได้ กระทำ ถูก ต้อง ตาม
ความ ที่ กล่าว มา ของ คน นน แดง เจ้าพนักงาน ผู้ มี หน้าที่ รับผิดชอบ ของ
ประเทศ ที่ ถูก ขอ นน จะ ต้อง จัด การ จับกุม ผู้ ราย ที่ หนี มา หา ได้ ครอบ ครอบ
แล้ว นำ ตัว ผู้ ต้อง จับ ไป ส่ง ให้ ตุลาการ ผู้ มี หน้าที่ ได้ ส่วน คดี เสมอ เหมือน
หนึ่ง ว่า ผู้ นน ต้อง ถูก จับ ถาน กระทำ ผิด เป็น โทษ ใน เมือง นน เอง

ข้อ ๙

เมื่อประเทศที่ทำสัญญา^๕ ภายหนึ่ง ภายใด เห็นว่าเป็นการ ร้อนแดง^๕
ภาย นั้น จะ ร้อง ขอ ให้ จับ กุม ตัว คน กัก ชัง ใจ แด่ จับ ติ่ง ของ ที่ เกี่ยว กับ โทษ
ผิด นั้น ใจ พดาง ก้อน กัด^๕

การ ขอ เช่น นี้ จะ ยอม ทำให้ ใต้ ต่อ เมื่อ มี หลักฐาน มี คำ ะดี ดิน หรือ
มี หมาย จับ มา แด่ง ก้อน กับ ทั้ง แล่ง โทษ ของ ผู้ หัดบ หนึ่ น ต้อง หา
อย่าง ไร ให้ ชัด เจน เสีย ก้อน ดวย

หมาย จับ ที่ กัด าว ใจ ใน ขอน จะ ต้อง เป็น หมาย ที่ เจ้า พนังงาน
ผู้ มี หน้าที่ จะ ออก ใน เมือง ซึ่ง ร้อง ขอ ติ่ง คน ข้าม แด่น ใต้ ออก แต่ เมื่อ จับ
ผู้ ต้อง หา ใต้ แด่ง ต้อง รับ ติ่ง ตัว เปี ยง คุฎาการ ผู้ มี หน้าที่ ใต้ ส่วน โดย เร็ว
ที่ ใต้ ที่ จะ กระทำ ใต้

ข้อ ๑๐

ในการ ใต้ ส่วน ซึ่ง จะ ต้อง กระทำ ตาม ความ ที่ กัด าว มา ข่ง คน นี้ เจ้า
พนังงาน ใน ประเทศ ที่ รับ คำ ขอ นั้น จะ ต้อง ยอม รับ เป็น พยาน คำ ให้ การ
อน ใต้ ใต้ บาด หรือ กระทำ ใต้ ยาริฐาน เบิก ความ ใจ ใน ประเทศ ใต้ ภาย
หนึ่ง นั้น แด่ง หรือ ใต้ เน่า ก้อย คำ ของ พยาน เหล่า นี้ กัด บั ตร หมาย ที่
ใต้ ออก แด่ง คำ คัด ใต้ ใต้ ใต้ พว กษา ใน ใต้ ประเทศ หนึ่ง ใน เร็ ข่ง หนึ่ง แด่ง กัด
แด่ง ก้อย คำ ซึ่ง เป็น ดาย ดัก ษณ อกษร ของ ผู้ มี หน้าที่ หรือ หนึ่ง ใต้ ต่าง ๆ
ใน ล้านวน ความ แด่ง ถึง การ ตง โทษ กัด แต่ หนึ่ง ใต้ นั้น ๆ เจ้า พนังงาน
ผู้ มี หน้าที่ จะ ต้อง รับ ร้อง ตัง ค่อย ใต้

12/10/2566

(๑) หมายถึง ต้องให้ถึงชื่อผู้พิพากษา หรือเจ้าพนักงานใน
ประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง

(๒) คำให้การ หรือคำแต่งตั้งในศาลเจ้าชู้ฐาน หรือสำเนาคำ
ทั้งหลายนี้ ต้องให้ผู้พิพากษา หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในประเทศอีก
ฝ่ายหนึ่งนั้น รับรองว่า เป็นต้นฉบับคำให้การ หรือคำแต่งตั้งในศาลเจ้า
ชู้ฐาน หรือว่าเป็นสำเนาอันถูกต้องกับต้นฉบับเดิมของคำเหล่านั้น
สุดท้ายแต่ที่ จะ คง การ ใช้

(๓) ถ้อยคำซึ่ง เป็นลายลักษณ์อักษร ของผู้มีหน้าที่ หรือหนังสือ
ต่าง ๆ ในจำนวนความแสดงถึง การ ลงโทษนั้น ต้องให้ผู้พิพากษา
หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ ของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งนั้น รับรอง

(๔) ในคดีทุกเรื่อง หมายถึง คำให้การ กัด คำแต่งตั้งในศาลเจ้า
ชู้ฐาน กัด สำเนาหนังสือกัด ถ้อยคำซึ่ง เป็นลายลักษณ์อักษร ของผู้มี
หน้าที่ หรือหนังสือต่าง ๆ ในจำนวนความ กัด ต้อง มี พยาน สำนาด
รับรอง หรือ มีตราตำแหน่ง ของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ประทับ หรือ
ตราตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวงอื่น ในประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง ประทับ รับ
รอง ก็ได้ แต่ถ้ามี่วิธีรับรอง อย่างอื่น ซึ่ง กฎหมายใน ประเทศที่ได้ส่วน
คดี อยู่ในขณะนั้น อนุญาตให้ ใช้ ได้แล้ว จะใช้ วิธี อย่างอื่น นั้น แทน

ข้อ ๑๑

การที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันนี้ ยังไม่ต้องส่งให้แก่กัน เว้นไว้แต่
 จะมีพยานพอตาม กฎหมาย ของ ประเทศ ที่ ถูก ขอให้ส่ง ผู้ร้าย นั้น ให้
 เห็นว่า ถ้าหากความผิดนั้น จำเลยได้กระทำในประเทศนั้นเองแล้ว จะ
 ส่งซึ่งจำเลยไว้รอการ พิเคราะห์เอา ประการหนึ่ง หรือมีพยาน มาแสดง
 ให้เห็นว่า จำเลย นี้ เป็น คน คน เดียว กัน กับ ผู้ ที่ ต้อง โทษ ตาม คำพิพากษา
 ของ ศาล แห่ง ประเทศ ซึ่ง ขอให้ส่ง ตัว นั้น แต่ความผิดที่จำเลย ต้องรับ
 โทษ นั้น เป็น ความผิด อย่าง หนึ่ง ซึ่ง ประเทศ ที่ ถูก ขอให้ส่ง คน ร้ายข้าม
 แแดน จะส่งตัวให้ ได้ ในเวลาที่ พิพากษา ลงโทษ จำเลย นั้น คน ร้าย ที่
 หนี เช่น ว่า นี้ ยังไม่ต้องส่งตัวให้แก่กัน จนกว่า จะครบ ๑๕ วัน
 นับตั้งแต่วันที่ ได้ส่งให้ซึ่งไฉน คุก รอการ ส่ง ตัว

ข้อ ๑๒

ถ้าคนร้ายหนีหายประเทศด้วยกันร้องขอให้ส่งตัว ตาม สัญญานี้แล้ว
 จะต้องส่งตัวคนร้ายนั้นให้แก่ประเทศที่ได้ร้องขอก่อนประเทศอื่น

ข้อ ๑๓

ถ้าไม่มีพยาน หลักฐาน เพียงพอ สำหรับ จำส่ง คน ร้าย ข้ามแดน กัน ภาย
 ใน กำหนด ๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่จับตัวคนที่หนีได้แล้ว ฤๅภายใน
 กำหนดเวลาที่ ประเทศ ที่ ถูก ขอให้ส่ง ฤๅ ศาล ของ ประเทศ นั้น จะได้ ให้เวลา
 12/10/2566
 ต่อไปอีก แล้ว จะต้อง ปล่อยตัว คน หนี นั้น ไป

ข้อ ๑๔

บรรดา สิ่งของ ที่ จับได้ อัน เป็น ของ ที่ พบ อยู่ กับ ตัว คน ที่ จะ ได้ สิ่ง ใน
 เวลา เมื่อ จับกุม ตัว นั้น ถ้า เจ้าพนักงาน ผู้ มีหน้าที่ รับผิดชอบ ใน ประเทศ
 ที่ ถูก ขอ มี คำ สั่ง ว่า ให้ สิ่ง สิ่ง ของ นั้น ด้วย แล้ว เมื่อ เวลา สิ่ง ตัว คน
 ร้าย ข้าม คน ไป สิ่ง ของ นั้น จะ ได้ สิ่ง ไป ด้วย แต่ การ ได้ สิ่ง ของ นั้น จะ
 ไม่ กำหนด เฉพาะ แต่ สิ่ง ของ ที่ ตก ขโมย สิ่ง ของ ทุก อย่าง ที่ จะ เป็น
 พยาน ใน ความ ผิด นั้น ได้ จะ ได้ ด้วย เหมือน กัน

ข้อ ๑๕

ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ทั้ง สอง ฝ่าย สัญญา ว่า จะ ไม่ คิด คืน เขา เงิน
 ค่า ไซ้ สร้อย ทั้ง หลาย ที่ จะ ต้อง ไซ้ ใน การ จับกุม แต่ ใน การ รักรักษา คน ที่
 จะ สั่ง แก่ กัน แต่ ค่า พาหนะ ที่ จะ พา ตัว ไป สิ่ง จน ถึง ลง เรือ กำกับ
 ประเทศ ทั้ง สอง ฝ่าย ยอม กัน ว่า จะ ไซ้ เงิน เหล่า นี้ ของ

ข้อ ๑๖

ข้อ สัญญา ทั้ง หลาย ใน หนังสือ สัญญา นี้ จะ ไซ้ ได้ ตลอด ไป ถึง
 หัวเมือง ขึ้น แด่ อาณาเขต ของ ดั้ม เท็จ พระเจ้า แห่ง ดิน อังกฤช ตาม แต่
 กฎหมาย ของ หัวเมือง ขึ้น แด่ อาณาเขต ที่ ได้ ไซ้ อยู่ ใน เขต นั้น
 ว่า จะ เป็น ไป ได้ เพียง ได้

12/10/2566

การขอให้ส่ง คนร้ายที่หนีไปอาไศรยอยู่ในหัวเมืองชั้น แดอาณา
 เขตเช่นว่านี้ ผู้หนึ่งผู้ใดที่ได้รบอำนาจไป อยู่ในหัวเมืองชั้นหรือ
 อาณาเขตของอังกฤษ อย่างเช่น เจ้าพนักงาน กงสุล ฝ่ายสยาม เป็นคน
 จะขอต่อผู้ว่าราชการเมือง หรือขอต่อเจ้าเมืองนั้นก็ได้

การขอให้ส่งคนเช่นว่านี้ ผู้ว่าราชการเมืองหรือเจ้าเมืองจะจัดการ
 ให้เป็นไปตามความที่กล่าวไว้ในสัญญานี้ อย่างใกล้ชิดที่สุดที่จะกระทำ
 ได้ตามกฎหมายของหัวเมืองชั้น แดอาณาเขตจะยอมส่งตัวคนร้ายให้
 หรือจะบอกข้อความไปยังรัฐบาลอังกฤษก็ได้

สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษอย่างไรก็ดี จะคิดจัดการเป็นพิเศษ
 ในหัวเมืองชั้น แดอาณาเขต เพื่อให้ส่งตัวผู้ร้ายที่หนีไปจากกรุง
 สยามเข้าไปอาไศรยอยู่ในหัวเมือง แดอาณาเขตอังกฤษ ตามข้อความ
 ที่มีอยู่ในหนังสือสัญญานี้ อย่างใกล้ชิดที่สุดที่จะเป็นไปได้ แต่ตาม
 กฎหมายของหัวเมือง แดอาณาเขตนั้น จะยอมให้ทำได้

การที่หัวเมือง แดอาณาเขตของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษ
 จะขอให้ตัวคนร้ายที่หนีมาอยู่ในกรุงสยามนั้น จะต้องเป็นไป
 ตามข้อบังคับที่กล่าวไว้ในข้อก่อน ๆ ของสัญญานี้

ข้อ ๑๗

หนังสือสัญญานี้จะใช้ได้ภายใน ๑๐ วัน ตั้งแต่ได้พิมพ์ประกาศตาม
 แบบที่ มี อยู่ในกฎหมายของประเทศที่ ๒ ที่ทำสัญญากันนี้ ถ้า

ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ฝ่าย หนึ่ง ฝ่าย ใด จะ บอก ให้ ทราบ ต่อ ง่า ก่อน ๒ เดือน ว่า มีความ ประสงค์ จะ เติง สัญญา นี้ เมื่อ ใด ก็ เติง ได้

หนังสือ สัญญา นี้ จะ ต้อง มี พระ ราชานุญาต ด้วย แต่ หนังสือ พระบรมราชานุญาต นั้น จะ ได้ แดง เปลี่ยน กัน ที่ กรุง ลอน ดอน โดย เร็ว ที่ สุด ที่ จะ กระทำ ได้

ใน การ ที่ จะ ให้ มี ผล ถัก ใน สัญญา นี้ ผู้ มี อำนาจ เต็ม ทัง ๒ ฝ่าย จึง ได้ ตง ข้อ แดง ประทับ ตรา ลง ไว้ เป็น สำคัญ

สัญญา นี้ ได้ ทำ เป็น ๒ ฉบับ ความ เดียว กัน ที่ กรุง เทพ ๗ ณ วันที่ ๔ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ ๑๒๙ คฤศศักราช ๑๙๑๑

(เห็น) เหวงวงษ์วิโรประการ (ประทับตรา)

(เห็น) อาเชอบีด (ประทับตรา)

เจ้าพนักงานหอสมุด

ข้อบังคับ

สำหรับจัดการ ตาม กฎหมาย แปลง ชาติ ร.ศก ๑๓๐

ด้วยเหตุที่จะจัดการ ตาม มาตรา ๒ แห่ง กฎหมาย แปลง ชาติศก ๑๓๐ นั้น จึงได้ทำ ข้อ บังคับ ๑๒ ข้อ วางแบบ หนังสือ ๔ อย่าง แต่ กำหนด อัตรา ค่า ชำรุดเนียม ที่จะ ต้อง ใช้ ตาม พระราชบัญญัติ นั้น ได้ นำความ ขึ้น กราบ บังคมทูล พระกรุณา ทราบฝ่า ถอนของชุดี พระบาท แด ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระ บรมราชานุญาต แล้ว บังคม จึง พิมพ์ ประราชไว้ ใน วาซกกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกัน ตั้ง ตั้งต่อไปนี้

ข้อ ๑ คนใน บังคับ ต่างประเทศ ผู้ใด ที่ร้อง ขอ แปลงชาติ เป็น คน ใน บังคับ สยาม ต้อง เขียน คำ ร้อง ขอนั้น เป็น เรื่องราวขึ้น ต่อเดนมบัติ ว่า การ ต่างประเทศ

ข้อ ๒ ใน เรื่องราว นั้น ต้อง มี ข้อ ความ เหล่า นี้ กล่าว ดังไว้

- (๑) ชื่อตัว
- (๒) วัน เดือน ปี แดคำบด ที่ คน เกิด แดชื่อบิดา แดมารดา ทั้ง ที่ เกิด แดวัน เดือน ปี เกิด ของ บิดา มารดาด้วย
- (๓) คน สังกัด อยู่ใน บังคับ ชาติใด แดเหตุใด จึงได้ มี สังกัด อยู่ใน บังคับ ชาติ นั้น
- (๔) คน มี อายุ เต็ม บริบูรณ์ ตาม กำหนดใน กฎหมาย แห่ง ชาติ ของ คน หรือยัง

- (๕) วัน เดือน ปี ที่ตนได้แรกเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
- (๖) คำบดที่ตนอยู่ในเวลานี้
- (๗) ชื่อภรรยาของตนทุกคน ถ้าหากมีภรรยา
- (๘) ชื่อแต่อายุบุตรของตนทุกคน ถ้าหากมีบุตร
- (๙) ชื่อแต่คำบดที่อยู่ของพยานสองคน ที่ควรเชื่อถือฟังว่าสามารถเป็นพยานได้ในข้อความที่ตนกล่าวนั้นว่าเป็นการจริง

ข้อ ๓ เห็นว่า การต่างประเทศมีอำนาจที่จะสอบถามปากคำของผู้ร้องขอ แต่ปากคำพยานที่ผู้ร้องขออ้างมาประกอบหรือสอบถามบุคคลใด ๆ ที่เห็นว่าสามารถจะเบิกความเป็นพยานได้ในข้อความอย่างใด ๆ ที่สมควรนับว่าเนื่องในการที่จะสืบให้เห็นว่าถ้อยคำที่ผู้ร้องขอได้กล่าวนั้นเป็นความจริงหรือไม่ แต่ทั้งเพื่อให้เห็นได้ว่าผู้ร้องขอนั้นเป็นคนมีความสมควรที่จะรับอนุญาตให้แปลงชาติเป็นคนในบังคับสยามได้หรือไม่

ข้อ ๔ เห็นว่า การต่างประเทศจะไม่เห็นสมควรยอมรับเรื่องราวของผู้หนึ่งผู้ใดที่ขอแปลงชานี้ก็ได้ แต่ไม่ต้องชี้แจงว่าเหตุใดจึงไม่ยอมรับ

12/10/2566

ข้อ ๕ ถ้าเห็นว่า การต่างประเทศ เห็นว่าคำร้องขอแปลงชาติ

ของผู้ใดสมควรจะรับได้ ให้นำบัตรจะไร้นำความขึ้นกราบบังคมทูล
พระกรุณา ขอสพระราชทานพระบรมราชานุญาต

ข้อ ๖ ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้นำบัตรว่า การต่างประเทศจะแจ้งความไปให้ผู้ร้องขอ นั้น ทราบ
แต่ผู้ให้ผู้นั้นไปยังที่หนึ่งทีใด ณวันใด เวลาตามที่ จะกำหนด เพื่อ
ให้ผู้นั้น ถอน นำ พระพิพัฒน์ สัตยานุสตัย

ข้อ ๗ เมื่อผู้ร้องขอแปลงชาตินั้นได้ ถอนนำพระพิพัฒน์ สัตยานุสตัยแล้ว
ให้นำบัตรว่า การต่างประเทศจะไต่ จดเป็น รายงาน ลงไว้ แต่ ออกประกาศ
ให้ทราบทั่วกัน ว่า ผู้นั้นได้ แปลงชาติเป็น คนไทย บังคับ สยาม ผู้นั้นแล้ว

ข้อ ๘ ประกาศที่ว่ามานี้ ต้องลงพิมพ์ ในหนังสือ ราชกิจจานุเบกษา
เป็น สำคัญ

ข้อ ๙ คำร้องขอแปลงชาติ ตามแบบที่ ๑ แต่ คำประกาศ
ตามแบบที่ ๒ แต่จดหมายอื่น ๆ ที่กล่าวไว้ใน กฎหมายแปลงชาติ
ร.ศ. ๑๓๐ นั้น จะเขียนตามแบบที่มีอยู่ท้ายซองของฉบับนี้ แต่ให้นำบัตร
ว่า การต่างประเทศจะ เปลี่ยนแปลง แบบนั้น ตามเวลาที่เห็นสมควร
จะแก้ไขได้

ข้อ ๑๐ เวลาที่นำเรื่องมา ร้องขอแปลงชาติ ตามแบบที่ ๑
ไปยื่นนั้น ผู้ยื่นต้อง เสีย ค่าธรรมเนียมแปดเงิน ๕ บาท

ข้อ ๑๑ ค่าธรรมเนียม ออกหนังสือสำคัญ ตามแบบที่ ๓ หรือ
ใบรับค่าแต่ง ตามแบบที่ ๔ ชั้นเดิมนั้นให้เรียกฉบับละ ๕ บาท

ข้อ ๑๒ ค่าธรรมเนียม ออกหนังสือสำคัญ ตามแบบที่ ๓ หรือ
ใบรับค่าแต่ง ตามแบบที่ ๔ ชั้นสำเนา เพราะฉบับเดิมหายจะ
คัดงาใหม่ อีกนั้น ให้เรียกฉบับละ ๒ บาท

กฎให้ไว้แต่คำดาว่า การ ต่างประเทศ ณวันที่ ๗ เดือน สิงหาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เสด็จวงษ์โรประการ

เด้นาบัดว่า การ ต่างประเทศ

(แบบที่ ๑)

เรื่องราว ร้อง ขอ แปลงชาติ

คาม ตักษณ กฎหมาย แปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

ข้าพระพุทธเจ้า.....ขอพระราชทาน ทำ คำร้อง

ขอ ฉบับ น ยิน ต่อเด้นาบัดว่า การ ต่างประเทศ เพื่อ ที่ จะ ขอ พระราชทาน

พระ บรมราชานุญาตให้ข้าพระพุทธเจ้า แปลงชาติ เป็น ข้า แผ่น ดิน ของ

พระบาท ส้มเด็จ พระเจ้ากรุงสยาม ดับไป

ข้าพระพุทธเจ้า ขอ แสดง โดย สัตย์จริง ว่า ข้าพระพุทธเจ้าเกิดเมื่อ

12/10/2566

วันที่.....เดือนรัตน โกสินทร ศก.....

ณตำบล.....ใน เมือง.....ประเทศ.....

บิดา ^๕ชาพระพุทฺธเจ้า ^๕ชื่อ.....มารดา ^๕ชาพระพุทฺธเจ้า ^๕ชื่อ.....

เวदान ^๕ชาพระพุทฺธเจ้า ^๕เป็น คน ใน บังคับ ^๕ชาติ.....แต่

ได้ ^๕เป็น คน ใน บังคับ ^๕ชาติ ^๕นั้น โดย ^๕เหตุ.....

ตาม ^๕กฎหมาย ของ ^๕ชาติ ^๕ชาพระพุทฺธเจ้า ^๕เวदान ^๕ชาพระพุทฺธเจ้า ^๕เป็น คน ^๕มี ^๕อายุ ^๕เต็ม ^๕บริบูรณ์

^๕ชาพระพุทฺธเจ้า ^๕ได้ ^๕เข้า ^๕มา ^๕ดำน ^๕กัน ^๕อยู่ ^๕ใน ^๕พระ ^๕ราช ^๕อา ^๕ณา ^๕เขต ^๕ร ^๕ด ^๕ย ^๕าม ^๕ค ^๕ง ^๕แต่.....แต่ ^๕เว ^๕दान ^๕ชา ^๕พระ ^๕พุ ^๕ท ^๕ธ ^๕เจ้า ^๕พ ^๕ก ^๕อ ^๕า ^๕ไ ^๕ศ ^๕ร ^๕ย ^๕อยู่ ^๕ที่

ตำบล.....

จดหมาย— ถ้าโดยเหตุเพราะแปลงชาติจากชาติอื่น ก็ให้กล่าวลงไว้ว่า
ได้แปลง ชาติ เมื่อไร แต่ ที่ไหน

^๕บ ^๕ค ^๕ย ^๕บ ^๕น ^๕น ^๕ชา ^๕พระ ^๕พุ ^๕ท ^๕ธ ^๕เจ้า ^๕หา ^๕เด ^๕ย ^๕ง ^๕ช ^๕พ ^๕ใน ^๕ท ^๕าง.....

^๕ชา ^๕พระ ^๕พุ ^๕ท ^๕ธ ^๕เจ้า ^๕มี ^๕ภ ^๕ริ ^๕ร ^๕ย ^๕า.....คน ^๕ชื่อ.....

^๕ชา ^๕พระ ^๕พุ ^๕ท ^๕ธ ^๕เจ้า ^๕มี ^๕บุ ^๕ค ^๕ร.....คน ^๕ชื่อ.....

12/10/2566

^๕ชา ^๕พระ ^๕พุ ^๕ท ^๕ธ ^๕เจ้า ^๕ขอ ^๕อ ^๕าง ^๕ว ^๕า ^๕ผู้ ^๕มี ^๕ช ^๕ื่อ ^๕ที่ ^๕ต ^๕ง ^๕ต ^๕าย ^๕ม ^๕ือ ^๕ค ^๕ือ ^๕ไป ^๕นี้ ^๕เป ^๕น ^๕พ ^๕ย ^๕าน

แห่ง ความจริงของถ้อยคำที่ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบทูลมาแล้ว ในเรื่องราว
ฉบับนี้ทุกประการ

เรื่องราว ฉบับนี้ ยื่นไว้แต่ ณ วันที่.....เดือน.....ร.ศ.....

(ลงชื่อพยาน).....ตำบลบ้าน.....

(ลงชื่อพยาน).....ตำบลบ้าน.....

(ลงชื่อผู้ร้องขอ).....

(แบบที่ ๒)

ประกาศ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

ด้วย.....ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คน ใน บังคับ

ชาติ.....ได้ ทำ เรื่องราวยื่นต่อ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

เมื่อวันที่.....รัตนโกสินทร ศก.....ขอแปลง

ชาติ เป็น คน ใน บังคับ ด້ยาม ตาม ดัชนี กฎหมาย แปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศได้ เห็น หลักราบ เป็น ที่ พอใจ แล้วว่า ผู้

ร้อง ขอได้ ปฏิบัติ ถูก ต้อง ตาม ดัชนี กฎหมาย แปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง

ได้ นำความ ขึ้น กราบบังคมทูล พระกรุณา ขอรับ พระ ราชทาน พระบรม

ราชานุญาต

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ ราชทาน พระบรมราชานุญาต

แต่ผู้ร้องขอโตถอนำพระพิพัฒน์สถิตยานุรักษ์ คือ พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวด้วยแล้ว

เพราะฉะนั้น จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า..... ได้
แปลงชาติเป็น คนใน มังคัม ชยาม นูหนึ่งแล้ว

ประกาศ มาณวันที่.....รัตนโกสินทร ศก

(พระนาม).....

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

(แบบที่ ๓)

หนังสือสำคัญ

สำหรับผู้แปลงชาติตามกฎหมายแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

ขอประกาศแก่บรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องของ จง ทราบ

หนังสือสำคัญฉบับนี้ ได้ ออก ตาม คำร้อง ขอ ของ

แต่เป็น พยานว่า เมื่อ วันที่.....เดือน.....ร.ศ.....

ได้ มี ประกาศ ลง พิมพ์ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา มีความดังต่อไปนี้

ด้วย.....ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คนใน มังคัม ชาติ.....

.....ได้ ทำ เรื่องราว ขึ้น คือ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

ศก ๑๓๐

หน้า ๑๗๙

เมื่อวันที่.....รัตนโกสินทร ศก.....ขอแปลงชาติ

เป็นคนในบังคับสยาม ตาม ตักขณ กฏหมาย แปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศได้เห็น หลักฐาน เป็น ที่พอใจแล้ว ว่าผู้
ร้องขอได้ ปฏิบัติ ถูกต้อง ตาม ตักขณ กฏหมาย แปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐
จึงได้ นำ ความ ขึ้น กราบบังคม ทูล พระกรุณา ขอ รั้ง พระราชทาน พระ
บรมราชานุญาต

บัดนี้ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
แต่ผู้ ร้องขอได้ ถอน หน้า พระ พพณนี้ สัตยานุสัติย์ ต่อ พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ด้วยแล้ว

เพราะ ฉนั้น จึง ขอ ประกาศให้ ทราบทั่ว กัน ว่า.....

.....ได้แปลงชาติเป็นคนในบังคับสยามผู้หนึ่งแล้ว

ประกาศ มาณวันที่.....เดือน.....รัตนโกสินทร ศก.....

(พระนาม)

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

(แบบ)

หนังสือรับคำสั่งคน

ตาม ตักขณมาตรา ๑๓ แห่ง กฏหมาย แปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

ด้วย มีความใน มาตรา ๑๓ แห่ง กฏหมาย แปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

บัญชีไว้จำ

12/10/2566

บุตรทุกคนของ ผู้ที่ได้แปลงชาติแล้ว บรรดาที่ยัง มีอายุไม่ครบ
 บริบูรณ์ในเวลาที่แปลงชาตินั้น ย่อมมีอำนาจกันชอบธรรม เป็นคน
 ในบังคับสยามตามบิดาด้วย แต่ว่าบุตร อย่างเช่นว่านี้ ถ้าทำคำ
 แสดงตนขึ้นต่อเสนาบดีว่าการต่างประเทศภายในกำหนดปีหนึ่ง ตั้งแต่
 เวลาที่ตนมีอายุครบบริบูรณ์แล้ว ว่าไม่สมัครอยู่ในบังคับไทย จะขอ
 กลับไปเป็นคนในบังคับชาติเดิมของตนนั้น ก็ให้เป็นไต่ตั้งปรมาณ

ผู้แสดงตนอย่างว่ามานี้ จะต้องการหนังสือตอบรับคำแสดงนั้นไว้
 เป็นสำคัญ ก็ให้ทำให้ด้วย ดังนี้

เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ผู้ได้ตั้งชื่อข้าง
 ทายนี้ ขอแสดงว่า ข้าพเจ้าได้รับคำแสดงตนของ.....

ตั้งวันที่.....เดือน.....รัตนโกสินทรศก.....

ซึ่งมีความดังต่อไปนี้ 'ไว้แล้ว'

ข้าพเจ้า.....

เวลานี้ตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบล.....จึงขอแสดง

ดังต่อไปนี้ว่า

ข้าพเจ้า.....

เกิดณวันที่.....เดือน.....รัตนโกสินทรศก.....

เป็นบุตร.....

เมื่อ ณ วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก.....

(ชื่อ บิดา) ของ ข้าพเจ้า ซึ่ง ขณะนี้ เปน คน
โง่ บังคับ ซ้ำอีก นั้น ได้ แปรตงชาติ เปน คน ใน
บังคับสยาม

เมื่อ เวลาที่ ได้ แปรตงชาติ เปน คน ใน บังคับ
สยาม นั้น ข้าพเจ้า มี อายุ ยัง ไม่ เต็ม บริบูรณ์ ตาม กฎหมาย ต่อ วันที่
เดือน รัตนโกสินทร ศก ข้าพเจ้า จึง มี
อายุ ครบ บริบูรณ์

แต่ ใน วัน ที่ ได้ ทำ คำ แสดง ตัว คือ วันที่ เดือน
..... ร.ศ. อัน เปน เวลา ภายใน กำหนด มี หนึ่ง ตั้งแต่ เวลา
ที่ ข้าพเจ้า มี อายุ ครบ บริบูรณ์ แล้ว นั้น ข้าพเจ้า ขอ แสดง ใน ที่ นี้ ต่อ ท่าน
เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ ว่า ข้าพเจ้า ไม่ สัมค อยู่ ใน บังคับ สยาม
ข้าพเจ้า จะ ขอ ถัดไป เปน คน โง่ บังคับ ซ้ำอีก เดิม ของ ข้าพเจ้า

ใบรับ คำ แสดง นี้ ทำให้ ใ้ แต่ คำ ตา ว่า การ ต่าง ประเทศ
ณ วันที่ ร.ศ.

(พระนาม)

(แบบที่ ๔)

คำแสดง

ตาม ตักขณ มาตรา ๑๓ แห่ง กฎหมายแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

ด้วยมีความใน มาตรา ๑๓ แห่ง กฎหมายแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐
บัญญัติไว้ว่า

บุตรทุกคนของ ผู้ที่ใดแปลงชาติแล้ว บรรดาที่ยังมีอายุไม่ครบบริบูรณ์
ในเวลาที่แปลงชาติ นั้น ย่อม มีอำนาจอันชอบธรรม เป็นคนในบังคับ
สยาม ตามบิดาด้วย แต่ ว่าบุตร อย่าง เช่นว่านี้ ถ้าทำคำแสดง ตนยื่นต่อ
เสนาบดีว่า การต่าง ประเทศ ภายใน กำหนดปีหนึ่ง ตั้งแต่เวลาที่ตนมี
อายุครบ บริบูรณ์แล้ว ว่าไม่สมัคร อยู่ใน บังคับไทย จะขอ กลับไป
เป็น คนใน บังคับ ชาติ เดิม ของ ตนนั้น ให้เป็นได้ดัง ปรารถนา ดังนี้

เพราะฉนั้น ข้าพเจ้า.....

เวลาที่ ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ ตำบล..... จังหวัด

ขอแสดง ดังต่อไปนี้ว่า...

ข้าพเจ้า.....

เกิด ณวันที่..... เดือน..... รัตนโกสินทร ศก.....

12/10/2566

เป็น บุตร.....

เมื่อ ณวันที่.....เดือน.....รัตนโกสินทรศก.....

(ชื่อบิดา).....ของข้าพเจ้า ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คน
ในบังคับ ชาติ.....นั้น ได้แปลงชาติเป็น
คนใน บังคับ สยาม

เมื่อ เวลาที่.....ได้แปลงชาติ เป็น
คนในบังคับ สยาม นั้น ข้าพเจ้า มี อายุ ยังไม่ เต็ม บริบูรณ์ ตาม กฎหมาย
คือ วันที่.....เดือน.....รัตนโกสินทร ศก.....

ข้าพเจ้า จึง มี อายุ ครบ บริบูรณ์

แต่ ใน วันที่ ได้ ทำ คำ แสดง ตัว คือ วันที่.....เดือน.....
ร.ศ.อัน เป็น เวลา ภายใน กำหนด บ้าง หนึ่ง ตั้ง แต่ เวลา ที่ ข้าพเจ้า
มี อายุ ครบ บริบูรณ์ แล้ว นั้น ข้าพเจ้า ขอ แสดง ใน ที่ นี้ คือ ท่าน ด้ เหน่า บัด
ว่า การ ต่าง ประเทศ ว่า ข้าพเจ้า ไม่ ด้ มัค อยู่ ใน บังคับ สยาม ข้าพเจ้า จะ
ขอ กลับ ไป เหน่ คน ใน บังคับ ชาติ เดิม ของ ข้าพเจ้า

คำ แสดง นี้ ได้ ยื่น ไว้ แล ณ วันที่.....เดือน.....ร.ศ.....

(ลง ชื่อ ผู้ แสดง).....

(ลง ชื่อ พยาน).....

(ลง ชื่อ พยาน).....

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินค่าหา บาง ตำบล

ในแขวง เมืองพิไชยแต่เมืองพิศณุโลกจำนวนศก ๑๒๘

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นกระบวน
 มหาไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ในศก ๑๒๘ เป็นปีที่ฝนตกชุก การ
 ทำนาของราษฎร บางรายในตำบลวังงาม ทั้งที่อำเภออุตรดิตถ์ ตำบล
 นาโปลี ตำบลยางระโต ตำบลทุ่งยั้ง ทั้งที่อำเภอลับแล แขวงเมืองพิไชย
 แต่ตำบลหัวรอ ตำบลปากโทก ตำบลวัดศาล ตำบลบ้านป่า ทั้งที่อำเภอ
 เมือง ๆ พิศณุโลกรวม ๑๔๘ ราย ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดุ่ม ราษฎรได้
 เพาะหว่าน บักดำต้นเขียดงโนนาแล้ว น้ำมากท่วมต้นเขียดหายไ
 ไม่ได้เก็บเกี่ยวซื้อขายเปนอาณาประโยชน์ เปนการเสียกิจโดยที่จะ
 บอ้งกันได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นไม่เก็บเงินค่าหา
 แก่ราษฎร ซึ่งทำไม่ได้ผลรวม ๑๔๘ ราย เปนเนื้อที่ ๓,๘๕๒ ไร่
 ๓ งาน ๕๗ วา เงินอากร ๒,๒๕๒ บาท ๑๘ สตางค์ในวศกหนึ่ง ๆ

คำดำว่าการมหาชาติไทย
 ประกาศมาณวันที่ ๑๐ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
 เสด็จขึ้นกระบวนมหาชาติไทย

พระราชบัญญัติ เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตรารัตนวราภรณ์

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุล เสด็จเจ้าอยู่หัว
ทรงพระอนุสรณ์ คำนึงถึง ความดี ความชอบ ของข้าราชการ ผู้ที่ ได้ทรงพระ
กรุณาใช้สอยใน ที่ใกล้ ชิดสนิทตม แต่ผู้ นั้น ๆ ได้ตั้งใจอุทิศสำหรับ
ราชการ ผดของ ประเทศ พระคุณ โดย ความดีความกล้า และ ชื่อ ดีด้วยดี จริต
คือ โศภิต ชาติของ รุ่งพระบาท เปรที่พอพระราชหฤทัยมาช้านานนั้นว่า
สมควรจะมี เครื่องหมายอันเป็น ที่ ชิดชู เกียรติคุณ ความดี ความชอบไว้
ให้ปรากฏ จึง มี พระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้ สร้าง เครื่องราชอิสริยา
ภรณ์ ขึ้น อย่าง หนึ่ง เรียกว่า ตรารัตนวราภรณ์ แล้วโปรดเกล้าฯ
ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้ มี นามว่า พระราชบัญญัติเครื่องราช
อิสริยาภรณ์ รัตนวราภรณ์ ฎาเรียกอย่างตั้งเขปว่า ตรารัตนวราภรณ์
แต่ให้ ใช้ ได้ตั้งแต่วันที่ ได้ลงใน พระราชบัญญัติ นี้ เป็นต้นไป

มาตรา ๒ ดวงตรารัตนวราภรณ์นี้ เว้น ของรูปใช้ ส่วนที่ประมาณ
๔ เซนติเมตร ส่วน ขวาง ประมาณ ๓ เซนติเมตร ขอบ มี ถายเป็น
กระหนก แฉงสังหี กลาง พ้น ลงยา ดี ขาบ มีอักษร พระบรมนามาภิธิษ

12/10/2566

ย่อ อ. ป. ว. ที่ ห่วง เป็น รูป พระมหากษัตริย์ ประดับเพชรทั้งตัว
ด้าน หลัง มี คตบแก้ว สำหรับ บรรจุ เสด็จ พระเจ้า ร้อย ด้วย แพรแถบสีเหลือง
ขอบดำริมเหลือง กว้าง ๓ เซนติเมตร สำหรับ คล้อง คอ

มาตรา ๓ คราวคืนวราภรณ์นี้ จะ พระราชทานได้ ทั่ว ไป ทุก ชั้น
บุคคล ตาม พระราชประสงค์ ไม่ เกี่ยว ด้วย ยศ ฤๅ บรรดาศักดิ์

มาตรา ๔ แต่ การ ที่ จะ พระราชทาน นั้น จะ ได้ ทรง พระราชดำริห์
วินิจฉัย พระราชทานแก่ เฉพาะ ผู้ ที่ ได้ รับราชการ แต่ ประพฤติตนเป็นที่ต้อง
พระราช อภัย ภัย ไครย เพราะ ฉนั้น ห้าม มี ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด กราบ บังคม ทูล
ขอ พระราชทาน เพื่อ ตน เอง ฤๅ กราบ บังคม ทูล แนะนำ เพื่อ พระราชทาน
แก่ ผู้ หนึ่ง เป็น อื่น ชาติ

มาตรา ๕ เมื่อ พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดวง นี้ แก่ ผู้ ใด
ผู้ หนึ่ง จะ ได้ พระราชทาน ประกาศ นียบ สว ถ้า กับ ด้วย เป็น สำคัญ

มาตรา ๖ ผู้ ที่ ได้ รับ พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดวง นี้ จะ
ประดับ กับ เครื่อง ยศ ได้ ทุก ชั้น แต่ จะ ประดับ เมื่อ เวลา แต่ง กาย ตาม
ปรกติ ด้วย ดวง ตรา จำลอง ก็ได้

มาตรา ๗ เมื่อ เวลา ประดับ กับ เครื่อง ยศ นั้น ให้ สวม คอ ฤๅ ถ้า จะ
ไม่ สวม ร้อย ด้วย แพรแถบ จะ ทำ ห่วง คล้อง กับ คม คอ เลื่อ ก็ได้

มาตรา ๘ ทรง พระกรุณาโปรด พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้
ผู้ ที่ ได้ รับ พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ นี้ ทำ ดวง ตรา จำลอง ด้วย

เรือนเงิน สังกัเพื่อรัไว้รั้ง ขึ้นใช้ประดับใน เวลาแต่ง กาย ตาม ปกติได้ แต่ห้ามไม่ให้ ใช้รอยด้วย แพรแถบ คลองคอก ให้ ใช้ห้อง คลอง คุม คอเสื้อแทน หรือจะใช้สาย สร้อยร้อย ดวงตรา จำลอง คลองคอกก็ได้

มาตรา ๙ ผู้ที่ได้รับ พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ รัตนวงภรณ์ นี้ จะได้ เป็น สมาชิก ของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ นี้ อยู่ ตลอดเวลา อันเป็นที่ พอ พระราชหฤทัย ถ้าทรง พระราชดำริเห็นว่า สมาชิกผู้หนึ่ง ผู้ใด ประพฤติ คน ไม่สมควร จะรักษา เกียรติยศ ของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ นี้ได้ จะโปรดเกล้าฯ ให้ถอด ออกจาก สมาชิก เมื่อใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๑๐ ถ้าสมาชิกผู้หนึ่ง ผู้ใด รักษาเกียรติยศ เกียรติคุณความดี ความชอบไว้ ได้ตลอดเวลา แต่ถ้าสมาชิกผู้นั้น สิ้นชีพแล้ว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน ดวงตรา นั้น แก่ผู้รับ ทรมัย นรภูท รักษาไว้เป็น เครื่อง สักการะบูชาต่อไปไม่ต้องส่งคืน แต่ผู้ที่ได้รับทรมัยนรภูทนั้น จะประดับ ตรา นั้นไม่ได้ นอกจาก จะได้รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต หรือ ได้รับ พระราชทาน ตรา ชนิด นี้ เป็น บำเหน็จ ความ ชอบใน ส่วน ตน เอง

มาตรา ๑๑ เมื่อโปรดเกล้าฯ พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ นี้ แก่ผู้ใดผู้หนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงาน จดทะเบียน สมาชิกไว้ ใหม่ใน คง

มาตรา ๑๒ ถ้าโปรดเกล้าฯ ให้ถอด ผู้ใด ออกจาก สมาชิก ของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ นี้ แล้ว ให้เจ้าพนักงาน จดหมายเหตุ ถอน ทะเบียน สมาชิกผู้นั้นเสีย ^{๒๕10๕566} แล้วให้เป็น ชุระ เรียก ดวง ตราคืน เสียด้วย

มาตรา ๑๓ ให้กรมราชเลขาทำการเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติตราไว้ ณ วันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๐ เป็นวันที่ ๒๖๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ให้นักเรียนกฎหมายซึ่งได้เข้ามาชานต้นชั้นมัธยมบริบูรณ์แล้ว เป็นนักเรียนชั้นอุดมศึกษา

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกประกาศยกเลิกโรงเรียนกฎหมายมาชั้นแก่กระทรวงยุติธรรม ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจบังคับบัญชาจัดการโรงเรียนนั้นต่อไป ความแจ้งอยู่ในประกาศลงวันที่ ๗ มิถุนายน ศก ๑๓๐ แล้ว

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็น ว่า นักเรียนกฎหมาย เป็นนักเรียนวิชาชั้นสูง ในเวลากำลังเล่าเรียน อยู่ในโรงเรียนสมควรจะมีกำหนดให้เป็นนักเรียนชั้นอุดมศึกษา เพราะฉะนั้นตั้งแต่บัดนี้ต่อไป บรรดา นักเรียนกฎหมายที่ยังไม่เข้ามวิชาชั้นต้น ให้กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้สอบวิชาชั้นต้น กำหนดหลักสูตรสอบวิชาชั้นต้น ให้เทียบเท่าวิชาชั้นมัธยมบริบูรณ์ เมื่อสอบวิชาชั้นต้นได้แล้ว ให้ยกนักเรียนจำพวกนี้เป็น

12/19/2566

นักเรียนวิชาชั้นอุดมศึกษา ตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์
 ทหารลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๒๙ มาตรา ๑๓ ข้อ ๒ นั้น เว้น
 แต่ นักเรียน คนใดได้ มีวิชา มาแล้ว แต่ โรงเรียนใด ๆ ซึ่ง พอจะ เทียบเท่า
 วิชาชั้นมัธยมบริบูรณ์ได้แล้ว นักเรียนผู้นั้น คง เป็น นักเรียนชั้นอุดม
 ศึกษา ตามความใน ประกาศนี้ได้ โดยไม่ต้อง สอบวิชาชั้นต้น ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม วันทศมาส ศก ๑๓๐

เป็นวันที่ ๒๗๔ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ตั้งหลักสูตร โรงเรียนข้าราชการพลเรือน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ นายกฤษฎาจัดการ
 โรงเรียนข้าราชการพลเรือน ของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
 อยู่หัว รับพระบรมราชโองการเห็นเกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
 ตั้งโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัว ขึ้นอยู่ใน พระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสถานที่ศึกษาราชการ
 ฝ่ายพลเรือน อย่างโรงเรียนนายร้อยเป็นที่ศึกษาราชการฝ่ายทหารบก
 โรงเรียนนายเรือเป็นที่ศึกษาราชการฝ่ายทหารเรือ แต่ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้มีกรรมการจัดการ ปรึกษาความเห็น พร้อมด้วย

12/10/2566

เสนาบดีเจ้ากระทรวง ทบวง เป็น สภาอันหนึ่ง ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ
พระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ นั้น

สภาได้ ปฤกษาตกลงกันว่า โรงเรียนข้าราชการ พดเวียน ของ พระ
บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นี้ จะเป็น ที่ สอบ วิชา อย่าง ๑
จะ เปน ที่ สอบ วิชา อย่าง ๑ การ สอบ วิชา นั้น คือ จะ สอบ วิชา ชั้น
เดี่มย่น เอก ผู้ที่ จะ เข้า สอบ วิชา ชั้น นี้ ไม่ ต้อง เรียน ใน โรงเรียน นี้
จะ มา แต่ กระทรวงใด ๆ ถ้า เปน ผู้สมควร ที่ จะ รับ สอบ วิชา กรรมการ
จะ สอบ วิชา ให้ ถ้า สอบ ได้ ตาม หลักศูตร์ จะ ให้ ประกาศ นี้ยมตร เปน สำคัญ
แต่ แต่ ผู้ นั้น จะ รับ ราชการ หรือ ไป ทำ การ ณ ที่ใด ส่วน การ ที่ จะ
ฝึกสอน ใน โรงเรียน นี้ นั้น จะ จัด เปน โรงเรียน อุดมศึกษา

กำหนดรับนักเรียน เปน ๒ จำพวก คือ

- ๑ นักเรียนหลวง คือ นักเรียน ที่ สอบ ได้ ได้ มี ขยมศึกษา บริบูรณ์
สภา เดี่ก เห็น ว่า เปน คน ฉลาด หลกแหลม ควร จะ ฝึกหัด เปน ข้าราชการ
ได้ สภา จะ รับ ไว้ เปน นักเรียน หลวง เรียน รู้ แล้ว ส่ง ไป รับ ราชการ
กระทรวงใด ๆ ตาม ความ สามารถ ของ นักเรียน
- ๒ นักเรียน กระทรวง คือ เปน ผู้ที่ เข้า ถึง กัด กระทรวง แล้ว เจ้า
กระทรวง เห็น สมควร ส่ง เข้า มา เปน นักเรียน เมื่อ เรียน รู้ แล้ว ไป รับ
ราชการ กระทรวง นั้น

ใน ชั้น นี้ จะ จัด การ สอบ วิชา ชั้น ตำรอง นายเวร ไป ก่อน เมื่อ
12/10/2566
โรงเรียนใด สร้าง สถานที่ ให้ กว้างขวาง ออก ไป แล้ว จึง จะ รวม โรงเรียน

ต่าง ๆ ฝ่ายพลเรือน จัดการ สอน วิชา ให้ กว้าง ขวาง แต่ สูง ขึ้น ตาม
สมควร แก่ กาล สมัย ต่อไป

ส่วน หลักสูตร สำหรับ สอน วิชา ชั้น เดิม ย่น เอก แต่ สำหรับ สอน วิชา
ชั้น ตำ รong นาย เวน กรรมการ ได้ ร่าง ขึ้น แด หมา รือ เจ้า ภั ระ ทรวง ต่าง ๆ
เห็น ชอบ พร้อ ม กัน แต่ เป น การ คอง ด้วย กระแส พระ ราช ดำ ริ ให้ แด

จึง มี พระ บรม ราช โอง การ ดำ ริ ให้ เหนือ เก ด ำ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชา
นุญา ต ให้ ประกาศ ใช้ หลักสูตร สำหรับ โรง เรื น ำ ราช การ พล เรื น
ของ พระ บาท ถม เต็ จ พระ จุ ด จอม เก ด ำ เจา ชย หิว ตง ต่อ ไป นี้ ตง แต่ บั ด นี้ ไป

หลักสูตร สำหรับ สอน วิชา เดิม ย่น เอก

๑ อ่าน คือ อ่าน หนังสือ ราชการ ตลอดจน โฉนดง ฉันท ให้ ถู ก วร ร ค
คอง แด อัก ขระ คือ ฮ ย ำ เหา ร เ ป น ต เ ป น ตัน แต่ อ่าน หนังสือ
โบราณ ซึ่ง เขียน ภา ระ ตา ช เพ ล ำ หรือ ส ำ ม ต ไทย ได้ ความ แต่ อ่าน ร ำ ง ห ว ด
ที่ มี ตระ แด วง กา ได้

๒ เขียน เขียน ตาย มือ ห ว ด ตาย มือ บร ร จง ด้วย เ ล็น หมัก เขียน
ร ำ ง ห ว ด คือ เขียน เหา เร็ ว ำ รุ จ ก ตระ อัก ขร ซึ่ง ไม่ จำ ขง เขียน ร ำ ง
ต ต พ ม พ เร็ ว ก ว ำ ๓๐ ค ำ ต่อ นาท เขียน เร็ว แด ต ต พ ม พ นี้ ถ้า เขียน
ชอ ต แอน ด์ ได้ ส ำ บ ชอ ต แอน ด์ ข ำ ยง เต็ ย ว เ ป น เ ท น ได้ เขียน ตาม ค ำ บ อ ก
ให้ ถู ก วร ร ค อ ก อัก ขร ตาม ที่ ใช้ ใน ภา ระ การ โดย ส ำ ม นี

๓ คิด ^{12/10/2566} ค ำ ต ร อ ย ความ หรือ ค ำ ต ระ ทง แด ตง คือ เก็บ ความ จาก

หนังสือหลายฉบับเรียงเรียงลำดับเขาเป็นเรียงให้ดูอย่างหนึ่ง คิด
ทอดถอนใจ คือ คิดแต่ใจความในหนังสือสำหรับเสนอผู้ใหญ่ให้ได้ใจ
ความให้หมด ไม่ให้เสียเวลา

๔ ทาน ทาน จดหมาย ซึ่ง ผู้ คน เขียน อย่าง หนึ่ง ทาน หนังสือ ผดวรค
ผิดคำ ผิด อักษร ให้ดู อย่าง หนึ่ง

๕ แต่ง แต่ง จดหมาย อย่าง หนึ่ง แต่ง โศก หรือ ถิ่นท์ หรือ ถิ่น
ตาม ถิ่น ตาม เนื้อ เรื่อง ที่ จะ บอก ให้ แต่ง อย่าง หนึ่ง แต่ง รายงานการ
อย่างใด ที่ ตั้ง ให้ ไป ตรวจ อย่าง หนึ่ง จด คำ ให้ การ อย่าง หนึ่ง แต่ง
โทรเลข อย่าง หนึ่ง

๖ เลข ตั้งแต่ มาตรา วิชา ขึ้น ไป จน เศษ ล้าน เศษ สิบล้าน คิด เห็น ม
ตาราง แดเห็นผล มาก ได้ ภาษี รับเงิน จ่ายเงิน ที่ เรียกว่า ภาษี
รายวัน เงิน สด อย่าง หนึ่ง

๗ ภาษีหนังสือ คือ วิชา ที่จะ เขา เรือง เก็บ คดออก จน ทำ อิน เดกซ์

๘ ราชาศัพท์ คือ ศัพท์ ที่ ต้อง พูด ต้อง เขียน ต่าง กัน ตาม ชนิด บุคคล
สอบ เฉพาะ ที่ ต้อง ใช้ โดย มาก ศัพท์ ที่ ไม่ ต้อง ใช้ โดย มาก ไม่ ต้อง สอบ

๙ ภูมิศาสตร์เมืองไทย ให้ รู้ ประเทศ ที่ ติด ต่อ กับ เมือง ไทย วิชา
แม่น้ำ แด ภูมิ แดน ที่ เมือง ไทย ชื่อ มณฑล ชื่อ เมือง ชื่อ อำเภอ จน
สอบ ได้ ดังนี้ คือ ว่า ถ้า จะ ให้ ไป เมือง ขอนแก่น จาก กรุงเทพฯ

จะ เติร ทาง ไหน อาจ จะ บอก ได้

๑๐ จรรยา แต่งหนังสืออธิบาย ตำนานที่ จะถามได้
หลักสูตร สำหรับ ตอน วิชาชั้น ตำรอง นายเวร

- ๑ วิชาชั้น เล่มยื่น เอก (ตาม หลักสูตร เล่มยื่นเอก)
- ๒ ตำกถภูมิศาสตร์
- ๓ พงษาวดาร ดยาม
- ๔ ระเบียบวิธีปกครอง กรุงสยาม
- ๕ กฎหมาย ปกครอง
- ๖ กฎหมายอัยคดี
- ๗ กฎหมาย ระหว่ง ประเทศ
- ๘ วิธีภาษีอากร
- ๙ วิธีทำแผนที่
- ๑๐ ผูกหัด วิธีทหาร แต่ การ เติร ทาง

ประกาศ มา ณวันที่ ๑๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศึก ๑๓๐

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

พแนกไปรษณีย์โทรเลข

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงนครสวรรค์ เด่นาบดี กระทรวง

โยธาธิการ ขอประกาศให้ทราบทั่ว กัน ว่า

12/10/2566

ด้วยทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เปิดการไต่สวนข้อหาโทษคดี
ชั้นที่ เมืองกาญจนบุรี เพื่อทำการ รับ แล ดั่ง เงิน ไป มา กับ กรุงเพท ฯ
ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็น ต้นไป ฯ

กระทรวงโยธาธิการ

วันอังคารที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) นเรศวรฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด

เครื่อง แต่ง ตัว พลเรือน ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีกระทรวงธรรมการ รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ ทราบ ทัด กัน ว่า ตาม ความ ใน
มาตรา ๑๐ ของ พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐
ว่า ด้วย เครื่อง แต่ง ตัว ชั้น ไม่ นับ ว่า เป็น หลั ก ของ พระราชกำหนด เช่น เสื้อ
สำหรับ ใช้ เดิม บา แด หมวก กัน แดด เป็น ต้น ให้ เสนาบดี เจ้า กระทรวง
เป็น ผู้ รับ พระบรมราชโองการ กำหนด ให้ ใช้ ตาม สัมคอร นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
ให้ ข้าราชการ กระทรวงธรรมการ ใช้ หมวก กัน แดด แด เครื่อง เดิม ทาง
โดย กำหนดไว้ดัง นี้ คือ

12/10/2566

ข้อ ๑ หมวก กั้นแดด สำหรับใช้กับ เครื่อง แต่ง ตัว ปรกติ ตาม พระราชกำหนด นั้น เป็น หมวกเข้ดเม็ค หมมแพรสีไฟด แด พนมผา (เหมือน อย่าง ที่ชาวราชการ ใน พระราชสำนักใช้ อยู่ติดกัน แต่) มีผ้าสี ตาม กระทรง ข้น โดผาพนมหมวก ข้าง ต่าง จีบ ๑

ข้อ ๒ เสื้อ เดิร ทาง นน เป็น เสื้อ รูป ราชการ คิด แผ่นกำมะหยี่ หมาย ยศ ที่ ป่า เหมือน ที่ กุด่าว แดว ใน พระราชกำหนด ติด กัน แต่ เสื้อ เดิร ทาง ให้ เป็น เสื้อ คอ พมมี แด จะ เป็น สีดำ หรือ สี กาก กิไต

ข้อ ๓ กางเกง จะ ใช้ กางเกง ยาว หรือ กางเกง สั้น สีดำ หรือ สี กาก กิไต เหมือน กัน ถ้า ใช้ กางเกง สั้น จะ ใช้ ร่อง เทา สูง หรือ ส้น บั้ง หรือ ผาพนม ข่ง สีดำ หรือ สี นาคาด หรือ สี กาก กิไต เหมือน กัน

ข้อ ๔ ผาพนม ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว เดิร ทาง นั้น จะ ใช้ ผาใหม่ สี น้ำเงิน หรือ ผาพนม สี น้ำเงิน กิไต

ข้อ ๕ หมวก ที่ ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว เดิร ทาง ให้ ใช้ หมวก กั้นแดด ที่ กุด่าว มา แดว ใน ข้อ ๑ นั้น

๒

คำถาวร การกระทรงขรรนการ
ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม วันน โทสินทร ศก ๑๓๐

(ลงนาม) พระยาวีสุทธสุริยศักดิ์
รองเสนาบดี

พระราชบัญญัติ เหยี่ยญจักรพรรดิมาลา

รัตน โกสินทร ศก ๑๓๐

พระบาท สมเด็จพระปรเมนทร มหาอริยราชูปัชฌายะ พระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว
 มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า เหยี่ยญจักรพรรดิมาลา
 ซึ่ง สมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง ดำรง ขึ้น แด ครา พระราชบัญญัติไว้
 แต่ วันที่ ๓ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๔ นั้น ความใน พระราชบัญญัติ
 กล่าวไว้ เป็น เหยี่ยญสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบแก่ ผู้ปฏิบัติ
 ราชการ ที่ ทั่วไป ไม่มีกำหนด ชัด คั้น อย่างใด แต่ ตาม พระราชนิยมที่ พระ
 ราชทานชนหลังนั้น สำหรับ พระราชทาน ผู้ ที่ได้รับ พระราชทานสัญญาบัตร
 ขุนนางครบ ๒๘ ปี เป็นบำเหน็จที่รับราชการยังยืนมั่นคงนานทำนองเดียว
 กัน กับ เหยี่ยญจักรมาลา ที่ พระราชทาน แก่ นายทหาร ซึ่ง รับราชการ ครบ
 กำหนด ๑๕ ปี จึง สมควร จะ แกะ ไข พระราชบัญญัติให้ โดด กับ พระราช
 นิยมใน ชัน หลัง นี้ แด แก่ รูป เหยี่ยญให้ เป็น คู่ กัน กับ เหยี่ยญจักรมาลา
 ฝ่าย ทหาร จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ครา พระราชบัญญัติไว้
 ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ เหยี่ยญ
 จักรพรรดิมาลา รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ ให้ ใช้ แต่ วันที่ ๑ มกราคม
 รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นต้นไป

12/10/2566

มาตรา ๒ ให้ยกเลิก พระราชบัญญัติ เหรียญจักรพรรดิมาตา ลงวันที่ ๓ มีนาคม รศ. โทสินทร ศก ๑๑๔ ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัติใหม่นี้

มาตรา ๓ เหรียญจักรพรรดิมาตา เทียบ เหรียญจักรมาตา ของ ทหาร เป็น เหรียญเงิน มีต้นฐาน เป็น รูปจักร ด้าน หน้า มีรูป พระครุฑพาด อยู่ ในวงจักร ด้าน หลัง มีรูปช้าง อยู่ ใน วงจักร มีอักษรจากทุก วง รอบว่า "บำเหน็จแห่งความยั่งยืนแด่มั่นคงในราชการ" ช่าง บน เหรียญ มี เข็ม ๑๖ ขีด ห้อย กับ แพรแถบ สี่แดง ชอบ สี่เหลือง กับ สี่เขียว มี เข็มเงิน ของ บน แพรแถบ จากทุกอักษรว่า ราชสุปรีย์ สำหรับ คัด ที่ ออก เลื่อ ช่าง ชาย

มาตรา ๔ ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน เหรียญจักรพรรดิมาตา นี้ มี ประกาศนียบัตร พระราชหัตถเลขา ประทับ พระราชลัญจกรสำหรับ เหรียญนี้ ด้วย เป็น สำคัญ

มาตรา ๕ เหรียญจักรพรรดิมาตา นี้ เมื่อ ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน นั้น สิ้นชีพ ล่วง ด้ไป แล้ว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานไว้ ให้เป็นที่ รุกก แก่บุตรหลาน ด้ไป ไม่ ต้อง สิ้น คั้น แต่ ผู้ ซึ่ง ได้รับ คื่อ ๆ กัน ไป ดังนี้ จะ ใช้ คัด เหรียญนี้ ประทับ ภายไม่ได้ เป็น แต่ พระราชทาน ให้แก่บิดา เป็น ที่ รุกก เท่านั้น

มาตรา ๖ ถ้า ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน เหรียญจักรพรรดิมาตา มีความ ฝืด คอง ถอด จาก ยศ บรรดาศักดิ์ เมื่อใด ให้ เจ้าพนักงาน เรียก เหรียญ แด ประกาศนียบัตร คืน ทน ท

12/10/2566

มาตรา ๗ เหยื่อจักรพรรดิมาตามที่ได้กล่าว มาแล้ว นี้ สำหรับ พระราชทาน แก่ข้าราชการ ผู้ที่ได้รับราชการ ประจำ ใน ตำแหน่ง หน้าที่ ภาย พลเรือน มาไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี นับ ตั้งแต่ ได้เข้ารับราชการ มีตำแหน่ง หน้าที่ มา ผู้ ออก จาก ตำแหน่ง ประจำการ ไม่นับ

มาตรา ๘ ผู้ใดได้รับ พระราชทาน เหยื่อจักรมาตาแล้ว ไม่ต้อง รับ พระราชทาน เหยื่อจักรพรรดิมาตา อีก

มาตรา ๙ ผู้ได้รับ พระราชทาน เหยื่อจักรพรรดิมาตา อย่างเต็มแล้ว ให้คงใช้ อย่าง นั้น ต่อไป

มาตรา ๑๐ ผู้ใดซึ่ง เสนอ ผู้สมควร จะได้รับ พระราชทาน ตามพระราช บัญญัติ นี้ แล้ว แต่ผู้นั้น เป็น ผู้ประพฤติ ชั่ว อย่างใด ๆ ซึ่ง ทรง พระราช ดำริเห็นว่า ยังไม่สมควร จะ พระราชทาน ก็ จะโปรดเกล้า ๆ ให้งดไว้ ยังไม่ พระราชทาน ฤๅ ถ้าได้รับ พระราชทาน ไปแล้ว ภายหลัง ปรากฏว่า เป็น ผู้ประพฤติ ชั่ว ตาม ที่กล่าว มาแล้ว จะโปรดเกล้า ๆ ให้เรียกเหยื่อ แด่ ประกาศนียบัตร คืน ตาม พระราชดำริเห็นว่า ไม่สมควร

มาตรา ๑๑ นอกจากที่ได้กล่าว มาแล้ว นี้ ผู้ใด ที่ ทรง พระราช ดำริเห็นว่า สมควร จะได้รับ พระราชทาน จะได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทาน เป็น พิเศษ

มาตรา ๑๒ ห้ามไม่ให้ผู้ ที่ไม่ได้รับ พระราชทาน เหยื่อนี้ ตัดเหยื่อ ปลดยอมตั้ง ผู้ ที่ได้รับ พระราชทาน

มาตรา ๑๓ ให้กรมราชเลขาณุกวรวเป็นเจ้าหน้าที่รักษาพระราชบัญญัติ
 นี้ ให้ดำเนินไปโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติทุกประการ ข
 พระราชบัญญัติตราไว้แต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 เป็นวันที่ ๒๙๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ข้อบังคับ

ในกระบวนพิจารณาของศาลฎีกา

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า
 ด้วยทรงพระราชดำริเห็นสมควรที่จะมีพระราชวินิจฉัยชี้แจงความไว้ใน
 พระราชบัญญัติกระบวนพิจารณาคดีในศาลฎีกา แต่ให้มีข้อบังคับดัง
 ในเวลาเมื่อจะมีความเห็นต่าง ๆ กันอยู่ในกรมการศาลนั้น จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังนี้

ข้อ ๑ คำพิพากษาของศาลฎีกา ในคดีแพ่ง คดีอาญาทั้งปวง ให้
 พึงถือเอาคำพิพากษาซึ่งผู้พิพากษา มีเสียงมากเห็นร่วมกันเป็นประมาณ
 เป็นคำพิพากษาของศาลเด็ดขาด ให้ผู้พิพากษาบรรดาได้ประชุม
 พิจารณาพิพากษาคดีนั้นลงข้อด้วยกันทุกคน อย่าให้ทำคำพิพากษาแย้ง
 ไปได้เลย

ข้อ ๒ ในคดีแพ่ง ถ้าผู้พิพากษา มีความเห็นแตกต่างกันไป ถว่า
 ต้องฟ้อง จะตัดสินเอาตามเสียงมากในประชุมมิได้ ให้ท่านผู้
 พิจารณาพวกข้างน้อยที่คู่คดี ยอมลงเห็นเห็นด้วยพวกข้างมากร่วมกัน

12/10/2566

ข้อ ๓ ในคดีอาญา ถ้าผู้พิพากษา มีความเห็นแตกต่างกันไป
 กว่าสองพวก จะตัดสินเขาตามเสียงมากใน ประชุม มิได้ใช้ ท่าน
 ให้ผู้พิพากษา ฝ่ายที่ เห็น ว่า จำเลย มี พुरुช มี โทษ หก ขอม ลง เห็น ด้วย
 ขาง ฝ่ายที่ เห็น ว่า จำเลย มี พुरुช น้อย มี โทษ เบา เพื่อ เป็น ผล ต่ ปรวณย
 แก่ ผู้ยาก บาง ดง นี้ จึง จะ เป็น ยุติ เป็น ธรรม ๓

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ สิงหาคม วันโกสินทร ศก ๑๓๐
 เป็น วันที่ ๒๗๐ ใน รัชกาล บัคยบหนี

พระราชบัญญัติลักษณะเขาหนุ่สวนแลบวิษั
 รัตน โกสินทร ศก ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมนทร มหาจักรีราชู
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
 การค้าขาย ของ พ่อค้า พาณิช จำเริญ ขึ้น โดยลำดับ พร้อมกับ ความ วัฒนา
 แห่ง พระนคร บัด นี้ เป็น เวลา ส้มควร จดให้ มี วิช จดฐูเบयर ห้าง หนุ่ สวน
 แลบวิษั ให้ เป็น การมันคง แล บทกฏหมายซึ่ง ได้ ไร บงคิบ ในการเขาหนุ่
 ส่วน ค้าขาย นั้น ควร แก่ ไข รวบ รอม เข้า เป็น ทมวด หมู่ เพื่อให้ สดวก
 แก่ การพิจารณาสำรคั จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ตราพระราช
 บัญญัติ โดยบท มาตราไว้คือไป ดัง นี้

12/10/2566

หมวกที่ ๑ บทบัญญัติเบ็ดเสร็จ

มาตรา ๑

พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า กฎหมายลักษณะเข้าหุ้นส่วนแก่บริษัท
รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

มาตรา ๒

ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็น กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ เดือน มกราคม
รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

มาตรา ๓

ข้อความแห่งพระราชบัญญัติ ที่บังคับไว้ใน มาตราซึ่ง หมายถึง
หลักมาตราทั้งหลายนั้น ห้ามมิให้ยกเว้นฎีกาแก้ไขได้โดย

ข้อพระราชบัญญัติสำหรับการเข้าหุ้นส่วนซึ่งมีใ้อยู่ใน หลัก มาตรา
นั้น ๆ จะพึงยกเว้นฎีกาแก้ไข เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนทุกฝ่ายได้ประณ
ประณอมซึ่งกันและกัน

ข้อพระราชบัญญัติสำหรับการ บริษัท ซึ่ง มีใ้อยู่ใน หลัก
มาตรานั้น ๆ จะพึงยกเว้นฎีกาแก้ไขเมื่อได้เจตหมายบันทึกเป็น
ข้อบังคับของ บริษัท นั้นเอง

มาตรา ๔

อันว่าสัญญาเข้าหุ้นส่วนฎีกาสัญญาเข้าบริษัทอันนี้ เป็นสัญญา

ซึ่ง บุคคล ดัง แต่ต้อง คน ขึ้นไป ปรอง ดอง เข้า กัน เพื่อ ทำ กิจการ ร่วม กัน
ด้วย ประสงค์ จะ แบ่ง บัน กำไร ซึ่ง จะ พัง ได้ มา แต่ การ นั้น

มาตรา ๕

ท่าน จิต ประเภท การ เข้า หุ้น ส่วน แด เข้า บริษัท ได้ เป็น ๓ ประการ คือ

- ๑, ห้าง หุ้น ส่วน สามัญ
- ๒, ห้าง หุ้น ส่วน จำกัด สิน ไซ
- ๓, บริษัท จำกัด สิน ไซ

มาตรา ๖

เด่นาบตี กระทบยุดิธรรม เป็น เจ้า นำ ที่ ออก กฏ ข้อ บังคับ จัด ตั้ง สถาน
ที่ สำหรับ รม จตุ เบียร ห้าง หุ้น ส่วน แด บริษัท ได้ ตาม กฏ หมายถึง

มาตรา ๗

ห้างหุ้นส่วน ฎาบริษัท ทุก ๆ จำพวก อัน ได้ จตุ เบียร แลว ท่าน ให้ ัน บว่า
เสมอ เป็น บุคคล โดย นี้ คิ ส่มมคใน ทาง อรรถ คดี เป็น บุคคล อัน หนึ่ง
ต่าง หาก จาก ผู้ เป็น หุ้น ส่วน ฎา ผู้ ถือ หุ้น ส่วน ทั้ง หลาย ซึ่ง รวม เข้า ใน จำพวก
นั้น ๆ

หลักมาตรา ๘

การ จตุ เบียร นั้น ห้าง หุ้น ส่วน ฎา ห้าง บริษัท ตั้ง ทำ กิจ การ
มี เบาะ แล สำนักงาน แห่ง ไหญ่ อยู่ ณ ตำบล ... ใน พระราชอาณาจักร
ท่าน บังคับ ให้ จตุ เบียร เฉพาะ แต่ ที่ หอฐ เบียร ณ ตำบล นั้น

แม้การแก้ไขข้อความใน รุเบรียร ซึ่ง จะ พัง ทำต่อไป กับ ทั้ง ขย
 ความใด ๆ อัน พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับไว้ ฤๅ อนุญาตให้ จด รุเบรียร ก็ต้อง
 ทำ ณะ หอ รุเบรียร แห่ง เดียว กัน นั้น

หลัก มาตรา ๙

ใน การ จด รุเบรียร นั้น ท่านให้เรียกค่า ฤๅ ฐรรมนิยม ตาม
 พักติ ซึ่ง เสนาบดี กระทรวงยุติธรรม จะ ได้ บังคับไว้

หลัก มาตรา ๑๐

ใน การ ขอ จด รุเบรียร นั้น ถ้า หนังสือ เอกถาร ซึ่ง นำ มา ขอ จด ลง
 รุเบรียร มี ข้อความไม่ บริบูรณ์ เต็ม ตาม กฎหมาย บังคับไว้ ให้ ดำเนิน ไว้ ก็ได้
 ฤๅว่า เพื่อความพิสดาร ใน หนังสือ เอกถาร นั้น ขัดขวางกับ กฎหมาย ก็ได้ ฤๅ
 ว่า หนังสือ เอกถาร ใด ซึ่ง บังคับไว้ว่า ให้ ส่ง ยัง ขาด ชยุมิ ได้ ส่ง ให้ ครบ
 ก็ได้ ห้าม มิให้ พนักงาน รุเบรียร รับ จด ลง รุเบรียร จน กว่า หนังสือ
 เอกถาร นั้น จะ ได้ แก้ไข ให้ ถูก ต้อง ฤๅ ได้ ส่ง มา ครบ ทุก สิ่ง อัน

หลัก มาตรา ๑๑

ชน ทั้ง หาดย อาจ ตรวจ จด หนังสือ เอกถาร ซึ่ง เจ้า พนักงาน รุเบรียร เก็บ
 รักษา ไว้ นี้ ได้ ฤๅ ปรารถนา ขอ ใบ สำคัญ ว่า ห้าง หุ่น ส่วน ใด บริษัท
 ใด ได้ จด ลง รุเบรียร แล้ว ฤๅ จะ ขอให้ พนักงาน รุเบรียร คัด ข้อ ความ
 หนังสือ เอกถาร ใด ๆ ทำ ใบ สำคัญ มอบ ให้ ก็ได้ ท่านให้ เรียกค่า ฤๅ ฐรรมนิยม ตาม พักติ ซึ่ง เสนาบดี กระทรวงยุติธรรม จะ ได้ บังคับไว้

มาตรา ๑๒

เจ้าพนักงาน ฐึเบียร์ เปน นำ ที่ คัด ใจ ความ ด้รวพหนังสือเอกดาร ซึ่ง ได้
ง ฐึเบียร์ แล้ว ส่งไปยง หนังสือ ราชกิจจานุเบกษาให้ง พิมพ์ ปรกาศ
โฆษา เนือง ๆ ตาม แบบ ซึ่ง เสนาบตี กระทรวงยุกิธรรม จะได้งได้

มาตรา ๑๓

เมื่อได้ทำ โฆษา การ ตง นี แล้ว ด้รวพ หนังสือ เอกดาร แด
เรือง รว ที่มี ใจ ความ ปรากฏ แดวัน นั้น ให้ พง ถือว่า เปนอิน ทวาม แก่ชน
ทั้งปวง ผู้มี กิจการ เกียวของ หุ่น ส่วน ฤา ด้วย บริษัท นน แด แก่ ชน อื่น
ด้วย ทั้ง ดีน

หลัก มาตรา ๑๔

ดาร ปรโฆษณ์ คันใด จะ ควรได้ แด การ จด ฐึเบียร์ นน จะ ยัง ไม่ ตำเร็ว
แก่ ผู้ เปน หุ่น ส่วน แก่ ห้าง หุ่น ส่วน ฤา แก่ บริษัท ใน ทาง อรรถ คดี พิภาษ
กับ คน ภายนอก จน กว่า จะ ได้ ง ปรกาศ โฆษา การ แด แด คน
ภายนอก อาจ ถือ เอา เปริยบ ได้ โน การ ที่มี สัณญา ฤา เอกดาร ฤา ขั้ ความ
พิสิดาร ทั้ง หลาย แมแต่ ที่ ยัง ไม่ ได้ จด ตง ฐึเบียร์

หลัก มาตรา ๑๕

ใน ทาง อรรถ คดี ระหว่าง ผู้ เปน หุ่น ส่วน กับ ห้าง หุ่น ส่วน กัน เอง ก็ ดี
ระหว่าง ผู้ ถือ หุ่น กับ บริษัท ก็ ดี ด้รวพ ส้มุต บานยชั้ เอกดาร สัณญา
ของ ห้าง หุ่น ส่วน ของ บริษัท ฤา ของ ผู้ เปน พนักงาน จัก การ เด็ก ห้าง

๕12/70/5566

หุ้นส่วน แด บริษัทนั้น ๆ ให้เป็นอันพึงได้ ไม่เบื่องันว่า เป็นหลักฐาน
ถูกต้อง แห่ง การ ที่ได้ บันทึกไว้ ใน นั้น ทุก ประการ

หมวดที่ ๒ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญ

ภาค ๑-บทวิเคราะห์ศัพท์

มาตรา ๑๖

ห้างหุ้นส่วนสามัญนั้น คือใน การ ห้างหุ้นส่วนใดผู้เป็นหุ้นส่วน
ทั้งหลาย จำต้อง ออก สิ้น ใจ ณ ของ ห้างหุ้นส่วน รวมกัน แทนกันโดย
ไม่มีที่จำกัด

ภาค ๒-ความประพฤติในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนกันเอง

หลัก มาตรา ๑๗

ผู้เป็นหุ้นส่วนทั่วทุกคน จำต้อง มีสิ่งหนึ่งสิ่งใด มาช่วยเข้าหุ้นใน
จะ เป็นการ เข้าช่วย ด้วย ลง เงิน ด้วย ลง ทรัพย์สิน อื่น ๆ ด้วย ลง แรง ตน ก็ได้

มาตรา ๑๘

การ ลงทุน ลงแรง เข้าแทนหุ้นส่วนในห้างนั้น ในเมื่อ มีเหตุสงสัย
ท่านให้ลงสันนิษฐานว่า มีมูลค่าเท่า ๆ กันทุกฝ่าย

มาตรา ๑๙

ถ้าว่าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใด ได้ลงแต่แรงตนเข้าช่วยเป็นหุ้น แต่
ในสัญญาเข้าหุ้นส่วนมิได้ ตีราคาค่าแรงนี้ไว้ว่า มาก น้อยเท่าใด ท่าน
ให้ คิดคำนวณส่วนกำไรของผู้เป็นหุ้นส่วนเช่นนั้น ว่าเป็นส่วนอันหนึ่งเสมอ
กับหุ้นส่วนอื่น ๆ ซึ่งได้ลงเงิน ลง ทรัพย์สิน เข้าหุ้นช่วยใน การนั้น

มาตรา ๒๐

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งให้ ยืมทรัพย์สิน มาใช้ เขา เป็น ของเขาหุ้น
ในทางหุ้นส่วน ถ้าแต่จะมีอรรถคดีพิพาทกัน ด้วยการ มอบสิ่งของ
ค่าซ่อมแซมของ กัด ด้วยจะต้อง ออกคืนใช้ค่าของชำรุดกัด ด้วย
จะต้อง ออกคืนใช้ค่าซ่อมได้กัด ถูกด้วยข้อที่ไม่ต้อง ออกคืนใช้ค่างนี้ใช้
ทำนให้บังคับตามพระราชบัญญัติลักษณะ เจ้า ถัดทรัพย์สิน

มาตรา ๒๑

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่ง ยกกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้เด็ดขาดเขา
ดังเป็นของที่ตนเขาหุ้น ถ้าแต่จะมีอรรถคดีพิพาทกัน ด้วยการ มอบ
สิ่งของแต่ค่าซ่อมแซมของ กัด ด้วยจะต้อง ออกคืนใช้ค่าของชำรุด
กัด ด้วยจะต้อง ออกคืนใช้ค่าซ่อมได้กัด ถูกด้วยข้อที่ไม่ต้อง ออกคืน
ใช้ค่างนี้ใช้ ทำนให้บังคับตามพระราชบัญญัติลักษณะ ตัญญาซื้อขาย

มาตรา ๒๒

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใด ละเลยเสียมีไตหนึ่งสิ่งใด มาเขาหุ้น
ผู้เป็นหุ้นส่วนอื่นทั้งหลายพึงคัดค้านพร้อมกันให้กำจัดมัน ออกเสียได้ ถ้า
ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่ง ถูกกำจัดออกนั้น ไตสิ่งทรัพย์สินส่วนใดเขาหุ้นไว้บ้าง
แต่ยังไม่ครบตั้งนี้ ก็ต้องให้ คนส่วนอื่นนั้น ฤๅมูลค่าทำมันแก่เขาไป

มาตรา ๒๓

การเปลี่ยนแปลงในข้อ ตัญญาเดิมแห่งหุ้นส่วน ฤๅในประเภท
แห่งการทำงานนั้น นอกจากความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งปวง
แล้ว ใ้ใครจะเปลี่ยนแปลงแต่คำพ้องนั้นไม่ได้

มาตรา ๒๔

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนมีมติสัญญาตกลงกันว่า ใครจะเป็นผู้จัดการของห้างใช้ ท่านให้ ถือว่าในการเช่นนี้ ผู้เป็นหุ้นส่วน ย่อมจัดการห้างนั้นได้ทุกคน แต่ห้ามมิให้คนหนึ่งคนใด เขาชื่อห้าง ออกทำบริิณสัญญา เมื่อมีผู้เป็นหุ้นส่วนอีกคนหนึ่ง รังเกียช

มาตรา ๒๕

ถ้าหาใด มีสัญญาตกลงกันว่า การงานของห้างหุ้นส่วนนั้นจักได้ตัดสินใจให้เป็นไปตามเสียงพวกรมากในประชุม ท่านให้ ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วน คนหนึ่ง ย่อมมีเสียงหนึ่งเป็นคะแนนนับในการตัดสินใจ ไม่ให้ถือจำนวนที่เข้าหุ้น มากน้อยเป็นประมาณ

มาตรา ๒๖

ถ้าหาใด มีสัญญาตกลงกันว่า จะให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหลายคนด้วยกัน เป็นผู้จัดการงานของห้าง ผู้เป็นหุ้นส่วนเหล่านั้นต่างคนต่างจัดการห้างได้ แต่ห้ามมิให้ผู้จัดการฝ่ายหนึ่ง ทำการใด ๆ ซึ่งผู้จัดการอีกฝ่ายหนึ่ง รังเกียช

มาตรา ๒๗

ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็ผู้จัดการคนใด ถ้าว่าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่นเห็นตกลงพร้อมกันใช้ ก็อาจ จะให้ ถอดถอนผู้นั้น ออกเสีย จากตำแหน่งผู้จัดการห้างได้

มาตรา ๒๘

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายได้สัญญาตกลง มอบงานให้ผู้เป็นหุ้นส่วน เป็น ผู้จัดการของ ห้าง อยู่ คน เดียว กิติ หหลาย คน ด้วย กัน กิติ ผู้เป็นหุ้นส่วน นอกจาก ผู้จัดการ เหล่านี้ ย่อม มี อำนาจ ทั่ว ทุก ๆ คน เพื่อ จะ ได้ ถาน ถึง การ งาน ที่ เป็น อยู่ ณ ระยะเวลาใด ๆ ใด แต่ มี อำนาจ เพื่อ จะ ตรวจ ดู แล คัด ลำเนา ต้มุด บัญชี แล สรรพ หนึ่ง ล้อ ของ ห้าง ได้ ด้วย

มาตรา ๒๙

ห้ามมิให้ผู้เป็นหุ้นส่วน ประกอบ การ งาน อย่างใด ซึ่ง มี ประเภท ตุจ เดียว กัน กิติ ถ้า เป็น การ แข่ง ชัน กับ ห้าง ที่ ตน ได้ เขา เป็น หุ้น ส่วน กิติ ไม่ว่า ทำ เพื่อ ประโยชน์ คน ถ้า ประโยชน์ คนอื่น เว้นไว้แต่ จะ ใ้ รับ คำ ยิน ยอม ของ ผู้ เป็น หุ้น ส่วน ที่ ปวง แล

มาตรา ๓๐

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วน คนใด คน หนึ่ง ชัน ประพฤติ ขัด ต่อ ขอ ห้าม ใน มาตรา ซึ่ง ว่า มา ข้าง บน นี้ ผู้เป็นหุ้นส่วนอื่น ๆ มี อำนาจ เรียก ร้อง เขา ผล กำไร ณ ผู้ นั้น จะ หา ได้ ทั่ว หมด ถ้า เรียก สิ้น ใหม่ เท่า ค่า เสีย หาย ซึ่ง ห้าง หุ้น ส่วน ได้ เสีย ไป ด้วย เหตุ นั้น แต่ ห้าม มิให้ ร้อง เรยน คติ น ต่อ ศาล เกิน ค่า หุนอึ่ง หนึ่ง แต่ วันที่ ประพฤติ ขัด ชัน

มาตรา ๓๑

ผู้เป็นหุ้นส่วน จำต้องตั้งใจจัดการงานของห้างหุ้นส่วนด้วยความ
ระไวระวังให้มาก เท่ากับว่าจัดการของตนเองในฐานะแยกต่างหากเช่นเดียวกัน

มาตรา ๓๒

ห้ามมิให้ชักนำเอาบุคคลนอกเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในห้าง
จากได้รับคำยินยอมจากผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันทั้งนั้น

มาตรา ๓๓

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนมิได้รับคำยินยอมจากผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่น
จะโอนซึ่งผลกำไรในหุ้นส่วนของตนทั้งหมดก็ได้ แต่บางส่วนก็ได้
ให้แก่บุคคลภายนอกคนใด บุคคลภายนอกเช่นนั้นจะนับว่าเป็นหุ้นส่วน
ด้วยนั้นหาไม่ได้

มาตรา ๓๔

ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นผู้จัดการกับผู้เป็นหุ้นส่วนอื่น ๆ ทั้งหลาย
ท่านว่ามีความประพฤติเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันฉันทันทีเป็นตัวแทนกับตัวการ
ให้ฟังบังคับตามพระราชบัญญัติลักษณะสัญญาว่าด้วยตัวแทนนั้น

มาตรา ๓๕

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ไม่ได้เป็นผู้จัดการ
งานของห้างหุ้นส่วนก็ได้ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นผู้จัดการ
การนอกเขตอำนาจที่ฟังมีดังนี้ ท่านให้บังคับตามพระราช
บัญญัติลักษณะสัญญาว่าด้วยตัวแทนนั้น

12/10/2566

บัญญัติลักษณะ สัญญา คดี แหม ว่าด้วยความประพฤติของผู้จัดการงานกับ
เจ้าของคดี การ นั้น

มาตรา ๓๖

ส่วน กำนไ ร ก็ดี ส่วน ขาดทุน ก็ดี ของ ผู้เป็ น หุ้ น ส่วน ทุ ก ๆ
คน พึ่ ง คำนวณ เทียบ ช้ น ตง ตาม ส่วน เข้า หุ้ น เป็ น ประมาณ

มาตรา ๓๗

ถ้า หุ้ น ส่วน ของ ผู้ ไ ต ได้ กำหนด ไว้ แต่ ข้าง ฝ่าย กำนไ ร ว่า จะ แบ่ง เขา
เท่าไร ฤๅ แต่ ข้าง ขาดทุน ว่า จะ ยอม ขาด เท่าไร นั้น ให้ ถือ ว่า ส่วน
กำนไ ร ฤๅ ส่วน ขาดทุน นั้น เป็ น ประมาณ ที่ จะ พึ่ ง คำนวณ เหมือน กัน
ใน การ ได้ การ เสีย

มาตรา ๓๘

ผู้ เป็ น หุ้ น ส่วน จะ ควร ไ ต สิ้น จาง วางวัด เพราะ เหตุ ว่า ได้ จัด การ
งาน ของ ห้าง หุ้ น ส่วน นั้น หา มิ ได้

มาตรา ๓๙

ถ้า ว่า ชื่อ ของ ผู้ ออก จาก หุ้ น ส่วน แล้ ว คง ใช้ เรียก ขาน คิด เป็ น ชื่อ
ห้าง อยู่ แล้ ผู้ ออก หุ้ น ไป แล้ ว นั้น จะ ร้อง ขอ ให้ งัด ใช้ ชื่อ ของ
คน เสีย นั้น ท่าน ว่า ควร รับ บังคับ ได้

ภาค ๓—ความประพฤติของผู้เป็นหุ้นส่วนกับบุคคลภายนอก

หลัก มาตรา ๔๐

การใด ๆ อัน ผู้เป็ น หุ้ น ส่วน คน ไ ต คน หนึ่ง ได้ จัด ทำ ไป ในทาง

เป็น ธรรมตาคิจ ชูระ ของ ห้าง ผู้เป็น หุ่น ส่วน ทั้งนั้น จะ ต้อง รับ ผลิต แดชอบ
ใน การ นั้น ๆ รวม กัน แทน กัน แต่ จำ ต้อง รับ ออก ดิน ไร่ ชำระ หนี้ ที่
ได้ ก่อ หนี้ ไว้ นั้น โดย มิ ได้ จำกัด จำนวน

หลัก มาตรา ๔๑

ผู้ที่ เคย เป็น หุ่น ส่วน แม้ แต่ ออก จาก หุ่น ไป แล้ว ยัง จำ ต้อง รับ
ใช้ หนี้ ซึ่ง ห้าง หุ่น ส่วน ได้ ก่อ หนี้ ไว้ ใน ขณะ เมื่อ ตน ยัง มิ ได้ ไร่ ออก จาก หุ่น
ตลอด ภาย

หลัก มาตรา ๔๒

บุคคล ใด เข้า มา เป็น หุ่น ส่วน ใหม่ ใน ห้าง ก็ จำ ต้อง รับ หนี้
ซึ่ง ห้าง หุ่น ส่วน ได้ ก่อ หนี้ ไว้ แต่ เวลา ก่อน ที่ ตน ใด เข้า มา เป็น หุ่น ส่วน
นั้น ตลอด ภาย

หลัก มาตรา ๔๓

ห้าง หุ่น ส่วน ที่ มิ ได้ จด ฐระเบียร แม้ จะ มี สัญญา เป็น ข้อ จำกัด
อำนาจ ใน ระหว่าง ผู้ เป็น หุ่น ส่วน ด้วย กัน ข้อ ความ เช่น นั้น ท่าน ว่า มิ
ให้ ใช้ บังคับ ถึง บุคคล ภาย นอก ได้ เลย

หลัก มาตรา ๔๔

บุคคล ใด ดำเนิน ตน ว่า เป็น หุ่น ส่วน ด้วย วิชา กัด ตี ด้วย ฉาย
ลักษณะ อักษร กัด ตี ด้วย กิรยา กัด ตี ด้วย ยิน ยอม ให้ เขา ใช้ ชื่อ ตน เป็น
ชื่อ ห้าง หุ่น ส่วน ภา๒/2566 ฎำ ฎำ แล้ว มิ คัด คำน กัด บั ปลด อย ให้ เขา แสดง ว่า

คนเป็น พวก หุ่น ส่วน กิต บุคคล นั้น จำ ต้อง ธิ ไซ ณี ของ ห้าง หุ่น ส่วน ให้แก่ คน ภาย นอก เดิม หนึ่ง ว่า คน ใด เป็น หุ่น ส่วน ด้วย แก่ (เหตุ ว่า คน ช่วย ตวง ท่าน ให้ หอง เชื้อ) แต่ ถ้า ว่า ผู้ เป็น หุ่น ส่วน คน หนึ่ง คน ใด ตาย ลง ดับ ไป แล้ว ห้าง หุ่น ส่วน นั้น ยัง คง ไซ ไซ ห้าง เป็น อย่าง เดิม การ ไซ ไซ ห้าง แม มี ไซ ของ ผู้ ตาย คิด คบ อย ด้วย ดังนี้ ไม่ เป็น เหตุ ทำให้ ทรัพย์สิน ปรฎก ของ ผู้ ตาย ต้อง เติบ ไซ ไซ ไซ ไซ ไซ ไซ ซึ่ง ห้าง หุ่น ส่วน ใด กอ ไซ ไซ ภาย หลัง มรณ กาศ

ภาค ๔—การ เด็ก หุ่น ส่วน แด ชำระ ภาษี ห้าง สำนัญ

มาตรา ๔๕

ห้าง หุ่น ส่วน สำนัญ ย่อม เด็ก จาก กัน เพราะ ด้วย ไซ สำนัญ หุ่น ส่วน บัง คับ ไซ เป็น มุด เหตุ แล ยัง มี เหตุ ที่ ต้อง เด็ก อีก ๔ ประการ คือ

- ๑, ถ้า สำนัญ ทำ ไซ เฉพาะ มี กำหนด กาศ เมื่อ สิ้น กำหนด กาศ
- ๒, ถ้า สำนัญ ทำ ไซ เฉพาะ ทำ งาน สิ่ง เดียว เมื่อ งาน นั้น เสร็จ
- ๓, ถ้า สำนัญ ทำ ไซ ไม่มี กำหนด กาศ กิต เมื่อ ผู้ เป็น หุ่น ส่วน

คน ใด คน หนึ่ง บอก ลง ไซ แก่ เพื่อน หุ่น ส่วน หนึ่ง เติบ ไซ ไซ ออก จาก ห้าง หุ่น ส่วน

๔, เหตุ ผู้ เป็น หุ่น ส่วน คน ใด คน หนึ่ง ตาย ฤๅ ต้ม ฤๅ พิกัด พิการ เป็น ผู้ ไม่ สามารถ โดย นี ติ บัญญู ติ

หลัก มาตรา ๔๖

๑ ถ้า ว่า สิ้น กำหนด กาศ ซึ่ง ไซ ตก ลง กัน ไซ โดย สำนัญ แล ไซ แต่ การ ห้าง

หุ้นส่วนนั้นยังไม่ปิด ผู้จัดการของห้างซึ่งเคยจัดมาอย่างใด ก็คงทำต่อไปอย่างนั้น ไม่ได้หยุดคิดบัญชีชำระบัญชีซึ่งนี้ ให้ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งปวง ได้ตกลงคงทำการเป็นหุ้นส่วนกัน อีกสืบไป โดยไม่มีกำหนดกาล

มาตรา ๔๗

ในเหตุที่แสดงไว้ในมาตรา ๔๕ ข้อ ๓ ๔ ข้อ ๕ (ซึ่งว่าผู้เป็นหุ้นส่วนขอ ออกจากหุ้นที่ตนได้ขายพิถพิการก็ดี) ถ้าว่าผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่รับซื้อหุ้นส่วนของผู้ที่ออกไปของผู้ที่เสียไปนั้นๆ ใช้สัญญาหุ้นส่วนเดิมทำได้นั้น ยังคงใช้ได้ ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่

หัตถ์มาตรา ๔๘

ห้างหุ้นส่วนเลิกจากกันเมื่อใด ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายจำต้องคิดชำระบัญชีของ การงาน เมื่อนั้น

หัตถ์มาตรา ๔๙

การชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วนนั้น ให้ทำโดยลำดับดังนี้

๑, ให้ชำระหนี้ทั้งหลายซึ่งค้างแก่บุคคลภายนอก

๒, ให้หักใช้เงิน ทดรอง แด่ค่าได้หุ้ย ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนได้ร้องออกไปเมื่อจัดการงานห้างอยู่นั้น

๓, ให้คืนทุนทรัพย์ที่ตนลงเป็นหุ้นให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุก ๆ คน ถ้าว่ายังมีตัวเงิน ทรัพย์เหลืออีกเท่าไร ให้เฉลี่ยแจกผู้เป็นหุ้นส่วนเป็นกำไร ตามส่วนมีอีก แตน้อย

มาตรา ๕๐

ถ้าเมื่อได้ชำระหนี้ ซึ่ง ยัง คง แก่ บุคคล ภายนอก แล้ว แต่หักใช้เงิน
ทอดรองค่าไถ่หุ้ยแล้ว ตัวเงิน ฤๅทรัพย์สินที่ยัง อยู่ นั้น ไม่พอ จะคืนแก่ผู้เป็น
หุ้นส่วนให้ครบจำนวนที่ ตั้ง เข้าหุ้นใช้ อันนี้ เป็น การ ขาดทุน แต่ให้
คิดเฉลี่ยช่วยกัน ขาด ตาม ส่วน มาก แตน้อย

ภาค ๕—การจดทะเบียนหุ้นส่วนสามัญ

มาตรา ๕๑

ห้างหุ้นส่วนสามัญนั้น อาจ เป็น บุคคลโดยนิติ สัมมต ได้คน หนึ่ง
ต่างหากจากบุคคลทั้งหลายที่ รวม เข้า อยู่ใน นั้น โดย มา จด ฐ เบี้ยร ตาม
พระราชบัญญัติ นิยมใน มาตรา ดัง จะ ว่า ต่อไป

มาตรา ๕๒

การ จด ตง ใน ฐ เบี้ยร นั้น ท่าน บังคับไว้ว่า ให้ จด ข้อ ความ โดย
พิสดาร ดังนี้ คือ—

- ๑, ชื่อ ฤๅ ญี หือ ของ ห้าง หุ้น ส่วน
- ๒, ประสงค์ จะ ประกอบ การ ไต
- ๓, เบาะ แล่ ตำแหน่งงาน แห่งใหญ่แห่ง น้อย ทั้ง ตั้ง
- ๔, ชื่อ ตัว ชื่อ แล่ สักกด ตำแหน่ง อาศัย แล การ หา เดียง ชีพ ของ ผู้
เป็น หุ้น ส่วน ทั่ว ๆ คน ถ้า แล ผู้ เป็น หุ้น ส่วน คน ไต มี ชื่อ ญี หือ ชื่อ ห้าง
เดิม ก็ ให้ เขา จด ตง ฐ เบี้ยร ด้วย
- ๕, ชื่อผู้ เป็น หุ้น ส่วน ซึ่ง เป็น ผู้ จด การ ห้าง (ถ้า ไต ตั้ง แต้ กั้นไว้)

๖, ข้อ ความ กำกัด อำนาจ ของ ผู้ จัด การ (ถ้า ว่า ได้ มี ปรากฏ ใน สัญญา ประการใด)

๗, ตรา ฎี หอ ซึ่ง ใช้ เป็น สำคัญ ของ ห้าง แต่ ข้อ ความ พิสดาร อื่น ๆ ลุดแต่ ผู้ ทำ สัญญา เข้า หุ่น ส่วน จะ เห็น สัมควร ให้ มี หาชน ทราบ ทัก กัน

แต่ หนังสือ ที่ จด ฐเบียร นั้น ให้ ลง ชื่อ ลง ตาย มี ประทับ ตรา ของ ผู้ เปน หุ่น ส่วน ถอน ทุก คน แล ให้ ประทับ ตรา ฎี หอ ของ ห้าง นั้น ด้วย

หลัก มาตรา ๕๓

พนักงาน ฐเบียร จะ ได้ ทำ ไป สำคัญ ว่า ได้ จด ลง ฐเบียร ห้าง นั้น แล มอบ ให้ เปน คู่ มือ แก่ ห้าง หุ่น ส่วน นั้น

มาตรา ๕๔

ห้าม มี ให้ ผู้ เปน หุ่น ส่วน ใน ห้าง ที่ ได้ จด ฐเบียร แล นั้น ประกอบ การ อย่าง ไต ซึ่ง มี ประเภท ตูๆ เดียว กัน กัด ฎา ประกอบ การ แข่ง ชัน กับ ห้าง ที่ ไต เขา เปน หุ่น ส่วน นั้น กัด ไม่ว่า ทำ เพื่อ ประโยชน์ ตน ฎา เพื่อ ประโยชน์ คน อื่น แต่ ห้าม มี ให้ เขา เปน พอก กับ ห้าง หุ่น ส่วน อื่น ๆ ที่ ได้ จด ฐเบียร แล ซึ่ง มี ประเภท ทำ การ ชนิต เดียว กัน กับ ห้าง ของ คน เว้น ไว แต่ จะ ได้ รับ คำ ยิน ยอม ของ พอก ที่ เปน หุ่น ส่วน ทัก ทั้ง นั้น

แต่ ข้อ ที่ ห้าม ปรวม ไว เช่น นั้น ท่าน มิ ได้ ประสงค์ ให้ ใช้ ใน คดี ดัง ว่า ไว นั้น คือ เมื่อ เวลา จด ลง ฐเบียร ห้าง นั้น ความ ทราบ ปรากฏ ชัด แก่

ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายแล้วว่า ผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งได้เข้า
เป็นพวกอยู่ในห้างหุ้นส่วนทำการ มีประเภทเหมือนกัน แต่ในสัญญา
เขาหุ้นส่วนที่ทำไว้ต่อกันนั้น ก็ไม่ได้บังคับให้ถอนตัวออกเสียจาก
การฝ่ายโน้นตั้ง

มาตรา ๕๕

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใด ชื่นประพฤติขัดข้อห้ามใน มาตรา ซึ่ง
ว่ามาข้างบนนี้ ห้างหุ้นส่วนที่ได้จัดฐุเบียร์แล้วนั้น มีอำนาจเรียก
ร้องเขาตักจำไรชอนผู้นั้นจะหาใดทั้งหมด ฤฯฟ้องเรียกค่าทำขวัญซึ่งห้าง
หุ้นส่วนได้เสียหายไปด้วยเหตุนี้ แต่ห้ามมิให้ร้องเรียนคดีนี้ต่อศาล
เกินกำหนดบับหนึ่งแต่วันที่ได้ประพฤติขัดขึ้น

หักมาตรา ๕๖

ผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างที่ได้จัดฐุเบียร์แล้วนั้น ยังจำต้องรับใช้ณ
ซึ่งห้างหุ้นส่วนใดก้อไว้ใน ขณะเมื่อคนยังไม่ได้ออกจากหุ้นส่วนนี้ แต่
ท่านวางกำหนดว่าเพียงภายใน ๒ ปี นับแต่เวลาที่ออกแล้วนั้น
จึงให้เรียกร้องแก่กันได้

หักมาตรา ๕๗

ข้อความใน มาตรา ๕๕ ซึ่งบังคับไว้ว่า ห้างหุ้นส่วนต้องเลิกเพราะ
เหตุใดนั้น ให้ใช้บังคับแก่ห้างหุ้นส่วนที่จัดฐุเบียร์แล้วใดทั้งสิ้น
แต่ยังเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือ เพราะเหตุที่ห้างนั้นต้องล้มละลาย

หลักมาตรา ๕๘

เจ้าหนี้ ของ ห้าง หุ่นส่วน ที่ ได้ จด รุเบรฯ แล้ว เมื่อ ห้าง นั้น ต้ม ละลาย แล้ว ย่อม มี อำนาจ เรียก ร้อง ให้ ผู้ เป็น หุ่น ส่วน คน ใด คน หนึ่ง ใน ห้าง นั้น ไซ้ หนี้ แก่ ตน ได้

มาตรา ๕๙

ใน คดี ดัง จะ ว่า ไว้ ใน มาตรา ข้าง บน นี้ ถ้า ว่า ผู้ เป็น หุ่น ส่วน นำ พิสูจน์ ได้ ว่า (๑) สิน ทรัพย์ ของ ห้าง หุ่น ส่วน นั้น มี พoth ที่ จะ ไซ้ หนี้ ได้ ทั้ง หมัด ฤ แต่ ภาค หนึ่ง ก็ ดี (๒) พิสูจน์ ว่า การ ที่ จะ บังคับ จับ ยึด ทรัพย์ ของ ห้าง หุ่น ส่วน ตาม กฎหมาย นั้น ไม่ เป็น การ ยาก จำบาก ดัน ก็ ดี ศาล พึง ไซ้ คุ้ พิสูจน์ โดย สุ่ม ครอบ แล้ว บังคับ สั่ง ให้ เขา สิน ทรัพย์ ของ ห้าง หุ่น ส่วน นั้น ไซ้ หนี้ ก่อน ได้

มาตรา ๖๐

เมื่อ ห้าง หุ่น ส่วน ที่ ได้ จด รุเบรฯ แล้ว นั้น มี ใ้ เด็ก ร้าง คง ตั้ง อยู่ คราบ ใด พวก เจ้า หนี้ ของ ผู้ เป็น หุ่น ส่วน คน ใด ใน ห้าง นั้น ย่อม ไซ้ กรรม สิทธิ ได้ แต่ เพียง จะ ถือ เขา หมด กำไร ฤ เงิน ที่ ควร ได้ แก่ ผู้ เป็น หุ่น ส่วน คน นั้น เท่านั้น ถ้า เมื่อ ห้าง หุ่น ส่วน นั้น ใ้ เด็ก จาก กัน แล้ว พวก เจ้า หนี้ ย่อม ไซ้ กรรม สิทธิ ได้ ตลอด จน ถึง ต้น ทุน หุ่น ส่วน ของ ผู้ เป็น หุ่น ส่วน ใน ห้าง นั้น ด้วย

ภาค ๖ - สมทบห้างหุ้นส่วนสองฝ่ายเป็นอันเดียวกัน

มาตรา ๖๑

ห้างหุ้นส่วนที่ได้จัดฐุเบียร์แล้ว อาจสมทบเข้ากับห้างหุ้นส่วน
ที่ได้จัดฐุเบียร์อีกห้างหนึ่งได้ โดยความประณีประณอมของ
ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งสอง

หลักมาตรา ๖๒

เมื่อห้างหุ้นส่วนที่ได้จัดฐุเบียร์แล้ว มาเห็นตกธงว่าจะสมทบ
กับอีกห้างหนึ่งนั้น ห้างนั้นจำต้องตั้งโฆษนาการในหนังสือพิมพ์
ซึ่งจำหน่ายในตำบลนั้น ๒ ครั้งแล้ว พึงแจ้งความให้เจ้าพนักงาน
ทุก ๆ คนทราบว่าประสงค์จะสมทบ แต่ขอให้เจ้าพนักงาน
แสดงเหตุคัดค้านรังเกียจในการที่จะทำนั้นแต่ภายใน ๓ เดือน

ถ้าไม่มีใครยกข้อขณคัดค้านภายในกำหนดเวดานั้น ก็ให้พึง
ถือว่าไม่มีใครรังเกียจ ถ้าแต่มีเจ้าพนักงานยกข้อขณคัดค้านไว้ ท่าน
ห้ามมิให้ห้างหุ้นส่วนนั้น ทำการสมทบเข้ากับอีกห้างหนึ่งจนกว่าจะ
ได้ชำระหนี้เสร็จ ถ้าได้ให้ประกันมั่นคงจนเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานนั้น ๆ

หลักมาตรา ๖๓

ห้างหุ้นส่วนทั้งสองฝ่ายนั้น ได้จัดทำการสมทบเข้ากันเสร็จแล้ว
เมื่อใด ต่างห้างก็ต่างเป็นหน้าที่จะต้องนำเนื้อความนั้นไปจัดตั้งฐุเบียร์
ว่าได้สมทบเข้ากันเป็นห้างหุ้นส่วนขึ้นใหม่อันหนึ่งเมื่อนั้น

หลักมาตรา ๖๔

ห้างหุ้นส่วนใหม่ที่ย่อมได้รับ ทั้ง กรรมสิทธิ์สินทรัพย์แต่ ต้อง รับ ออก
สินไช้ ของ ห้างหุ้นส่วน ทั้ง ๒ ที่ ไ้เข้า สัม ทบกัน แล้ว นั้น

หมวด ๓ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดสินไช้

มาตรา ๖๕

อัน ว่า ห้างหุ้นส่วน จำกัดสินไช้ นั้น ได้ แก่ การ เข้า หุ้นส่วน ระหว่าง
บุคคล สองจำพวก (๑) คือ จำพวก หนึ่ง ผู้เป็น หุ้นส่วน ตั้งแต่ คน หนึ่ง
ขึ้นไป มา ทำบริคน สัญญา ลงทุน ทรัพย์ เข้า หุ้นใน ห้าง เป็น จำนวน
มากน้อย เพียงใด รับ ออกสินไช้ นี้ โดย จำกัด แต่เพียง จำนวน นั้น

(๒) อีกจำพวก หนึ่ง ผู้เป็น หุ้นส่วน ตั้งแต่ คน หนึ่ง ขึ้นไป รับ สัญญา
ออกสินไช้ นี้ ของ ห้างหุ้นส่วน รวมกัน แทนกัน โดยมีได้ มีจำนวน จำกัด

หลักมาตรา ๖๖

ห้างหุ้นส่วน จำกัดสินไช้ นั้น ท่าน บังคับ ว่า ต้อง ให้ จด ฐเบียร

หลักมาตรา ๖๗

การ จด ลง ฐเบียร นั้น บังคับ ว่า ให้ จด ชื่อ ความ โดย พิสดาร ดังนี้ คือ

๑, ชื่อ ฐี หือ ของ ห้างหุ้นส่วน

๒, ถ้อยคำ ชัด เจน ว่า เป็น ห้างหุ้นส่วน จำกัดสินไช้ แต่ ประสงค์

ประกอบ การใด

12/10/2566

๓, เมาระแ่ง สำนักงาน แห่งใหญ่แห่ง น้อย ทั้ง ปวง

๔, ชื่อตัวชื่อสกุล ผู้หรือ ค้าขาย ดำเนินการค้า แด การหา
เลี้ยงชีพ ของ ผู้เป็น หุ้น ส่วน ที่มีจำกัด ดิน ไร่ แต่ จำนวนทุน เข้า หุ้น
ส่วนใน ห้าง นั้น

๕, ชื่อตัวชื่อสกุล ผู้หรือ ค้าขาย ดำเนินที่ อยู่ แด การหา
เลี้ยงชีพ ของ ผู้เป็น หุ้น ส่วน จำกัด ที่ รับ ออก ดิน ไร่ โดยไม่มี จำกัด

๖, ชื่อ ผู้เป็น หุ้น ส่วน ซึ่ง เป็น ผู้จัด การ

๗, ข้อ กำ กัด อำนาจ ของ ผู้จัด การ ซึ่ง เป็น บริษัท ณ ตัญญา ตรา ครัง
ห้าง หุ้น ส่วน ไฉ

แต่ ข้อ ความ พิสดาร ขึ้น ๆ สุด แต่ ผู้ทำ สัญญา เข้า หุ้น ส่วน จะ เห็น สัม
ควร ให้ มหาชน ทราบ ทัก กัน

แต่ หนังสือ ที่ จัด ตง รัฐ เบียร์ นั้น ให้ ตง ชื่อ ตง ตาย มือ ประ ทัม ตรา ของ
ผู้เป็น หุ้น ส่วน ถอน ทุกคน แล้ว ให้ ประ ทัม ตรา ผู้ หรือ ของ ห้าง หุ้น ส่วน
เป็น สำคัญ ด้วย

หลัก มาตรา ๖๘

เจ้า พนักงาน จะ ได้ ทำ ไฉ สำคัญ ว่า ได้ จัด ตง รัฐ เบียร์ ห้าง นั้น แล้ว มขอ
ให้ เป็น คู่ มือ แก่ ห้าง หุ้น ส่วน นั้น

หลัก มาตรา ๖๙

ห้าง หุ้น ส่วน จำกัด ดิน ไร่ นั้น ท่าน ให้ พึง ถือ เสมอว่า เป็น ห้าง หุ้น ส่วน
สามัญ ซึ่ง ผู้เป็น หุ้น ส่วน ทั้ง ตาย รวม กัน แพน กัน คซึ่ง รับ ออก ดิน ไร่ นี้

ของ ห้าง หัง ลิน โดย ไม่มี จำกัด จำนวน จน กระทั่ง ได้ จัด ฐิเบียร ตาม พระราชบัญญัติ แดว

หลักมาตรา ๗๐

ขอ พระราชบัญญัติ สำหรับ ห้าง หัง ลิน ส่วน สามัญ ทั้ง หลาย แม้ ขอ ใด ๆ ซึ่ง มิ ได้ ยก เว้น ฎา แก่ ไซ่ ตัด แปร ดง โดย พระราชบัญญัติ แห่ง หมวด ๓ นี้ ยอม ให้ ไซ่ บงคบ แก่ ห้าง หัง ลิน ส่วน จำกัด ลิน ไซ่ ใด ดว

หลักมาตรา ๗๑

ถาว่า ใน ห้าง หัง ลิน ส่วน มี ผู้ เป็น หัง ลิน ส่วน จำพวก ที่ รับ ลิน ไซ่ โดย ไม่มี จำกัด จำนวน มาก ดว ยกัน หลาย คน ทำน ให้ ไซ่ ขอ พระราช บัญญัติ สำหรับ ห้าง หัง ลิน ส่วน สามัญ เป็น ขอ บังคับ ความ ประ พฤติ ใน ระหว่าง คน จำพวก นั้น เอง แด ระหว่าง คน จำพวก กับ ห้าง หัง ลิน ส่วน นั้น ดว

หลักมาตรา ๗๒

ชื่อ ฎิ หอ ของ ห้าง นั้น ทำน ไม่ ให้ เขา ชื่อ ผู้ เป็น หัง ลิน ส่วน จำพวก ที่ มี จำกัด ลิน ไซ่ มา ออก มา ขาน เป็น ชื่อ ห้าง

หลักมาตรา ๗๓

ผู้ เป็น หัง ลิน ส่วน มี จำกัด ลิน ไซ่ คน ใด ยินยอม โดยตรง ฎา โดย ทาง อ้อม ให้ ไซ่ ขอ คน ะ คน เป็น ชื่อ ห้าง ดง นี้ เมื่อ มี อรรถคดี พิภาษ กับ บุคคล ภาย นอก ทำน ว่า ผู้ นั้น จะ ต้อง ออก ลิน ไซ่ ให้ แก่ บุคคล ภาย นอก เสมอ คุจ ผู้ เป็น หัง ลิน ส่วน ที่ คุจ ออก ลิน ไซ่ โดย ไม่มี จำกัด ลิน นั้น

แต่ว่า ใน คดี เขา พิ กาย กั ณ เอง โน ระหว่าง ผู้ เป น หุ้ น ส่ว น ท่าน ให้
เขา ตั ณ ญา หุ้ น ส่ว น เป น โห งู แ ต ให้ กง บั ง คับ ตาม นั น

หตุ ก มา ตรา ๗๔

กา ร เขา หุ้ น ของ ผู้ เป น หุ้ น ส่ว น จำ พว ก ที่ มี จำ ก ต สิ น ไช นั น จำ ตอ ง
ให้ สง เ จ น ฤ ก ล ง ท ร พ ย อ น

หตุ ก มา ตรา ๗๕

หาม มิ ให้ จาย เ จ น บั น ผ ล ต ฤ ก ล ง ต อ ก ให้ แก่ ผู้ เป น หุ้ น ส่ว น ที่ มี จำ ก ต สิ น ไช นั น
นอ ก จาก เ จ น ที่ ซั ก แ ต่ ผ ล ก า ร ไช หั ง หุ้ น ส่ว น ทำ มา ค า ไช ถ้า ว่า ทู น
ของ หั ง หุ้ น ส่ว น บก พร อ ง ไป เ พ ร า ะ ค า ชา ต ท่าน หาม มิ ให้ บั น ผ ล ต ฤ ก ล ง
ตอ ก ให้ แก่ ผู้ เป น หุ้ น ส่ว น ที่ มี จำ ก ต สิ น ไช นั น จน ก ว่า คั ณ ทู น ไช ชา ต
ไป นั น จะ ไช คั ณ เ ค ม จั น ว น เ ค ม

แต่ ว่า ถ้า ผู้ เป น หุ้ น ส่ว น ที่ มี จำ ก ต สิ น ไช คน ได ได้ รั บ ส่ว น บั น ผ ล
ฤ ก ล ง ไป แ ล ว โดย ทาง ตุ จ ร ต จะ ก ล บ บั ง คับ ให้ เขา คั ณ นั น มิ ได้

หตุ ก มา ตรา ๗๖

ถ้า ว่า ผู้ เป น หุ้ น ส่ว น ที่ มี จำ ก ต สิ น ไช ไช แ ต่ ดง โดย นั น ตั อ ต ติ ข ติ พร ก าศ
ฤ ก ล ง โดย อู มาย อ น ให้ คั ณ กาย นอ ก ท ร ว ม ว่า คั ณ ไช หุ้ น มาก ก ว่า
จั น ว น ไช ไช ต จ ต ล ง รุ น เ ยี ย ร แ ล ว เ พ็ ย ง ไท ท่าน ว่า ผู้ นั น ตอ ง รั บ อ อ ก สิ น
ไช เ ท่า จั น ว น ที่ มาก เ พ็ ย ง นั น

12/10/2566

มาตรา ๗๗

หนังสือสัญญา ซึ่ง ผู้เป็น หุ้น ส่วน ทั้ง หลาย ทำกัน เพื่อ จะ คัดแปลง ประเภท ของ เขา หุ้น ฎา เพื่อ จะ ตัด จำนวน เขา หุ้น แห่ง ผู้เป็น หุ้น ส่วน ที่ มี จำกัด ดิน ไซ คน หนึ่ง คนใด ท่าน ว่า ยัง ไม่มี ผลแก่ คน ภายนอก จน กระทั่ง ได้ จัด ชู เบียร์ แล้ว

ต่อ เมื่อ ได้ จัด ชู เบียร์ แล้ว สัญญา นั้น ๆ จึง มี ผล เฉพาะ แต่ แก่ คน ซึ่ง หาร หุ้น ส่วน ได้ ก่อน ภาย หลัง เวลา ที่ ได้ จัด ชู เบียร์ เท่านั้น

หลักมาตรา ๗๘

หาร หุ้น ส่วน จำกัด ดิน ไซ นั้น จำ ต้อง ให้ จัด การ ได้ แต่ จำ เพราะ ผู้เป็น หุ้น ส่วน ที่ ต้อง ออก ดิน ไซ โดย ไม่มี จำกัด จำนวน

หลักมาตรา ๗๙

ถ้า ผู้เป็น หุ้น ส่วน ที่ มี จำกัด ดิน ไซ คนใด ล้อ ด เขา ไป ทำ บัระ หนึ่ง ว่า คน เป็น เจ้า กิจ เจ้า การ ไน ไซ น้า ที่ ซึ่ง มี ผู้ จัด การ หาร หุ้น ส่วน อยู่ แล้ว ท่าน ว่า ผู้เป็น ้อง ออก ดิน ไซ ณ หาร รวม ด้วย กัน กับ เขา โดย ไม่มี จำกัด จำนวน เหมือน กัน

ออก ความ เห็น แด ให้ คำ ตัก เตือน กัด ออก เลียง เป็น คะ แณ นับ ไน การ ตั้ง แด ถอด ตอน ผู้ จัด การ ตาม ที่ มี บัง คับ ไว้ ใน สัญญา หาร หุ้น ส่วน นั้น กัด เหตุ ึ่ง มี ไม่ จัด ว่า เป็น การ ล้อ ด ไน ไซ น้า ที่ เย

๒10/2566

มาตรา ๘๐

ผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไช่นั้น อาจรับตำแหน่งเป็นผู้ชำระ
บาญชีเด็กต่างหุ้นส่วนก็ได้

มาตรา ๘๑

ผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไช่นั้น อาจประกอบกรงานใด ๆ เพื่อ
ประโยชน์ตน ๆ เพื่อประโยชน์คนอื่น ๆ ก็ได้ ถึงแม้ว่างานเช่นนั้น
จะมีประเภทเหมือนกันกับการห้างหุ้นส่วนก็มีได้ตองห้าม

มาตรา ๘๒

ผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไช่นั้น อาจจะโอนหุ้นส่วนของตนได้
ไม่ต้องพักคอยให้ผู้เป็นหุ้นส่วนอื่น ๆ ยินยอม

มาตรา ๘๓

ห้างหุ้นส่วนจำกัดสินไช่นั้น ไม่เป็นอันต้องเลิกจากกันเพราะ
เหตุผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไช่นั้น ตาย ฤๅ ต้ม ฤๅ พิภพพิการ แต่
อย่างใดอย่างหนึ่งเลย

มาตรา ๘๔

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไช่นั้น ตาย ผู้รับมรดกย่อมเข้ารับ
เป็นหุ้นส่วนแทนที่ผู้ตาย

หลักมาตรา ๘๕

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไช่ของต้ม หุ้นในห้างของผู้
ท่าน บังคับให้เขาออกขายเป็นสินทรัพย์ ในจำนวนต้มละตาย

12/10/2566

หลัก มาตรา ๘๖

ห้างหุ้นส่วนจำกัดสินไชยยังตั้งอยู่มีได้เลิกจากกัน ตราบใด ฝ่าย
เจ้าหนี้ ห้าง ย่อมไม่มีอำนาจจะเรียกร้องแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไชย
ได้ครบนั้น

ต่อเมื่อใด ห้างหุ้นส่วนนั้นได้เลิกจากกันแล้ว เจ้าหนี้ทั้งหลาย
จึงมีอำนาจเรียกร้องเอาแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีจำกัดสินไชย ได้เต็มอเพียง
จำนวนดังนี้ คือ

- ๑, จำนวนเขาหุ้นในห้างที่ค้างส่งยังไม่ครบ
- ๒, จำนวนเขาหุ้นในห้างแต่ที่ใด ถอนขึ้นได้จากสินทรัพย์ของห้าง
- ๓, จำนวนเงินปันผลแต่ละดอก ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนได้รับไปแล้ว

โดยทางทุจริต ผิดกับพระราชบัญญัติ มาตรา ๗๕ นั้น

หมวด ๔ ว่าด้วยบริษัทจำกัดสินไชย
ภาค ๑-ประเภทเริ่มก่อการบริษัท

มาตรา ๘๗

อันว่าบริษัทจำกัดสินไชยนั้น ได้แก่ การเข้าหุ้นส่วนกันค้าขาย
เป็นบริษัท มีต้นทุนจัดแบ่ง ออกเป็นหุ้น มีมูลค่าเท่ากัน ผู้ถือหุ้น
ต่างคนต่างจำต้อง ออกสินไชยนี้ โดยจำกัดแต่เพียงค่าหุ้นที่ตนถือตาม

จำนวน มาก แต่ น้อย ถึง แม้ ที่ ยังไม่ ได้ ตั้ง เงิน เขา หุ่น เสรีจ ก็ จำ ต้อง
ออก ดิน ไร่ เต็ม ค่า หุ่น นั้น

มาตรา ๔๘๘

บุคคล ตกลง แต่ เจ็ด คน ขึ้น ไป อาจ ริเริ่ม ก่อ เป็น บริษัท จำ กัด ดิน ไร่ ได้
โดย มา เข้า ชื่อ กัน ทำ หนังสือ บริคณ ดนธิ นั้น ทั้ง กะ ทง ความ ที่ ได้
คุม เข้า กัน นั้น ลง ไว้ แล้ว ประพฤติ ตาม พระราช บัญญัติ สืบ ไป โดย
ประการ นั้น ๆ

หลัก มาตรา ๔๘๙

หนังสือ บริคณ ดนธิ นั้น ทำ นให้ ลง กะ ทง ความ ดัง นี้ คือ

- ๑, ชื่อ บริษัท ซึ่ง คิด จะ ตั้ง ขึ้น จำ ต้อง ให้ มี คำ ว่า จำ กัด ไว้ สุด
ท้าย ชื่อ นั้น ด้วย เสมอ ไป
- ๒, เบาะ แล่ ตำแหน่ง งาน ของ บริษัท จะ ตั้ง ณะ คำ บด โต ใน แผ่น ดิน ท่าน
- ๓, ความ ประสงค์ ของ บริษัท เพื่อ ประกอบ การ ไต
- ๔, ถ้อย คำ ว่า ผู้ ถือ หุ่น จำ ต้อง ออก ดิน ไร่ แต่ เพียง จำ กัด จำนวน
- ๕, จำนวน หุ่น ซึ่ง บริษัท ได้ วาง เปน กำหนด เพื่อ ให้ จด ลง รฐ เบียง
- ๖, จำนวน หุ่น มาก น้อย เปน มุด คำ หุ่น สะ เท้า ไต
- ๗, ชื่อ ตัว ชื่อ แล่ สัก สด ตำแหน่ง อา คัย แด การ หา เติง ชีฟ แด ดาย มือ
ลง ชื่อ ของ ผู้ ริเริ่ม ก่อ การ ทง หลด ย แด จำนวน หุ่น ซึ่ง ต่าง คน ต่าง เข้า ชื่อ
จับ ของ ไว้ ด้วย

มาตรา ๕๐

ผู้เป็นกรรมการ ของ บริษัท จำกัด สิ้นใช้ นั้น อาจสัญญา รับออก สิ้นใช้ นั้น โดยไม่มี จำกัด จำนวน ก็ได้ ถ้าการ เป็น เช่นนั้น ท่านให้ จัด โดยคำ โดย ชัด เจน ไว้ ใน หนังสือ บริคณ สันนิ นั้น ด้วย

แต่ ผู้เป็น กรรมการ ของ บริษัท คนใด แม้ ได้ ออก แล้ว จาก คำ แห่ง ผู้ นั้น ยังไม่ พัน ที่ จำ กอ ออก สิ้น ใช้ โดยไม่มี จำนวน จำกัด จน กว่า ๒ ปี ได้ ถึง แล้ว ไป เป็น ที่ สุด

หลัก มาตรา ๕๑

ผู้ เริ่ม ก่อ การ บริษัท จะ เขา ชื่อ ของ หุ่น น้อย ไป กว่า หนึ่ง หุ่น ไม่ ได้

หลัก มาตรา ๕๒

หนังสือ บริคณ สันนิ นั้น ท่าน ให้ ทำ เป็น ต้น ฉบับ ไว้ ไม่ น้อย กว่า ๒ ฉบับ แต่ ให้ ตั้ง ตาม มี ผู้ เริ่ม ก่อ บริษัท แต่ ให้ มี พญา ณ ลง ชื่อ ไม่ ต่ำ กว่า ๒ คน ไว้ เป็น สำ คัญ

หลัก มาตรา ๕๓

บริคณ สันนิ ฉบับ ๑ ให้ นำ มา จัด ตั้ง รู เบียร์ แล้ว มอบ ไว้ ที่ หอ รู เบียร์ แห่ง โต ใน แผ่น ดิน ของ ท่าน ซึ่ง เป็น คำ บต บัง ไว้ ว่า จะ ตั้ง สำ นัก งาน ของ บริษัท นั้น

พนักงาน รู เบียร์ จะ ได้ ทำ ไบ สำ คัญ ว่า ได้ จัด รู เบียร์ บริคณ สันนิ นั้น แล้ว มอบ ให้ เป็น คู มอ แก่ ผู้ เริ่ม ก่อ บริษัท

หลัก มาตรา ๙๔

ห้ามมิให้ ออกโฆษณา ประกาศ ชักชวน คน ให้เข้าชื่อ ของ หุ่น จนกว่า จะได้ จัด ฐึเบียร์ หนังสือ บริคณสันธิ นั้น แลว

หลัก มาตรา ๙๕

คำพรรณนา ประกาศ บ่าวร้อง ฤฯ ชักชวน ให้ ของ หุ่น โดย ประการ อื่น ๆ นั้น ท่าน ให้ ผู้เริ่ม ก่อการ ดังชื่อ เอง อย่าง ละเอียด บั แล้ว ให้ นำมา จด ลง ฐึเบียร์ ก่อน ที่ จะ เอา ออก โฆษณา

หลัก มาตรา ๙๖

ใน คำ พรรณนา ประกาศ บ่าว ร้อง ฤฯ คำ ชักชวน โดย ประการ อื่น ๆ ทุก ๆ ฉบับ ให้ ดัง กะทง ความ แดงดัง นี้ คือ

- ๑, ใจ ความ ใน หนังสือ บริคณสันธิ
- ๒, จำนวน เงิน เวียก ถ่วง นำ ของ หุ่น ก่อน เวลา บริษัท จะ ได้ จัด ฐึเบียร์
- ๓, จำนวน หุ่น พิเศษ (ถ้า จัด ให้ มี) มาก น้อย เป็น มุตร ค่ำรวม กัน
เท่าใด หุ่น เช่น นี้ จัก ได้ มี กรรม สิทธิ พิเศษ กว่า หุ่น ส่ำมัญ โดย สถานใด
เพียงใด แด เพราะ เหตุใด จึง ได้ คิด จัด ให้ มี ไว
- ๔, จำนวน หุ่น ส่ำมัญ ฤฯ หุ่น พิเศษ มาก น้อย (ถ้า จัด ให้ มี) เป็น
มุตร ค่ำรวม กัน เท่าใด ซึ่ง จัด เป็น หุ่น ส่ำมัญ ไม่ ต้อง ออก เงิน เหย กั ต
ต้อง ออก เงิน ออก ทรัพย์ แต่ บาง ส่วน กั ต แล หุ่น เหล่า นี้ ได้ จัด ไว
เป็น หุ่น ส่ำมัญ เพราะ เหตุใด เพื่อ ได้ ไซ้ แรง แทน คุณ แทน ทรัพย์ อย่างใด
ให้ แก่ ใคร

๕, จำนวนเงินใช้จ่ายในชั้นแรก จำนวนจริง ฎา ประมาณ ก็ตามที่

๖, จำนวนเงิน (ถ้าจัดให้มี) สำหรับใช้ ให้แก่ผู้เริ่มก่อการ คนใดคนหนึ่ง แต่เพราะเหตุใด จึงควรให้

๗, ข้อความ พิดดาร์ แห่ง ประเภท บริคน สัญญาใด ๆ ซึ่งผู้เริ่มก่อการได้ทำไว้ ในชื่อตนเอง ฎา ในชื่อ บริษัท อันเนื่องด้วยการ เริ่มก่อมา แล้ว แต่เพื่อจัดการ จัดงานใน ภายหน้า

หัตถ์ มาตรา ๙๗

จำนวน หุ้น ทั้ง หมดซึ่ง บริษัท กำหนดว่าจะ จัด ลง รัฐเบียร์ นั้น ท่าน บังคับว่า ต้อง ให้ มุมเขา ชื่อ ฯลฯ ของ ฎา จบ ของ ให้คน เสรีจเสีย ภาย เวลา ไป จัด รัฐเบียร์ บริษัท

หัตถ์ มาตรา ๙๘

จำนวน เงิน ตวง หน้า สำหรับ หุ้น หนึ่ง ๆ ก่อน แต่ บริษัท ได้ จัด รัฐเบียร์ นั้น บังคับว่า ความ ให้ เบียด นอย ไป กว่า ร้อย ละ ๑๕ ตาม ฮติตรา แห่ง คำ หั้น ที่ ตั้งไว้

หัตถ์ มาตรา ๙๙

บุคคลใด โดย ทาการ ที่ มา เข้า ชื่อ ของ หุ้น ย่อม ผูก ตน ด้วย สัญญาว่า ถ้า บริษัท ได้ ตั้ง ชน แล้ว จัก ใช้ เงิน เท่า จำนวน หุ้น ทั้ง หลาย นั้น ให้ แก่ บริษัท ตาม คำ พรรณนา ประกาศ แต่ สัญญา ข้อ บังคับ นั้น ๆ

หัตถ์ มาตรา ๑๐๐

เมื่อก่อน ชนที่ จะต้อง ลง เงิน มี ผู้ ได้ จบ ของ อยู่ ครบ ทง สิ้น แล้ว ผู้ เริ่ม

ก่อนการบริษัทจะต้องนัดผู้ของหุ้นทั้งปวงมาประชุมพร้อมกัน ประชุม
เช่นนี้ได้ ชื่อว่า ประชุมตั้งบริษัท

หลัก มาตรา ๑๐๑

การงานอันจะพึงจัดพึงทำณะประชุมตั้งบริษัทนั้นคือ

- ๑, ทำความตกลงตั้งสัญญาขอบังคับของบริษัท (ถ้าจะพึงมี)
- ๒, ทำประณิญาณรับสัญญาทั้งหลาย ซึ่งผู้เริ่มก่อนการได้ทำไว้
แต่รับออกค่าใช้จ่ายที่เขาได้ทอดรองไปใน การเริ่มก่อนบริษัท
- ๓, วางจำนวนเงิน ซึ่งจะใช้ให้แก่ผู้เริ่มก่อนการ (ถ้าจะพึงมี) ว่า
จะควรเท่าใด
- ๔, วางกำหนดจำนวนหุ้นพิเศษ (ถ้าจะพึงมี) ที่จัดตั้งไว้ แต่
กำหนดประเภทกรรมสิทธิ์พิเศษว่าเป็นสถานใดเพียงใด
- ๕, วางกำหนดจำนวนหุ้นสามัญ ฤ็หุ้นพิเศษที่จัดเป็นหุ้นสำเร็จ
ไม่ต้องออกเงินเลยก็ดี ต้องออกเงินออกทรัพย์แต่บางส่วนก็ดี (ถ้าพึงมี)
แต่กำหนดจำนวนเงิน ซึ่งจะต้องให้ออกนั้นว่าเพียงเท่าใด

ให้หยิบยกเอาเหตุที่จัดหุ้นสามัญหุ้นพิเศษเหล่านี้เป็นหุ้นสำเร็จขึ้น
ปฤ็ษาหาฤ็ไนที่ประชุมโดยแจ้งชัด

- ๖, เลือกตั้งกรรมการทั้งหลายเป็นชุดแรก แต่ตั้งพนักงานสอบสวน
บัญชี วางกำหนดอำนาจของคนที่เหล่านี้ด้วย

หลัก มาตรา ๑๐๒

ข้อคำวินิจฉัยคำใด อันที่ประชุมตั้งบริษัทจะได้ปฤ็ษาทกลง
ยังไม่ควรพึงว่าเป็นเที่ยงดี (เพราะท่านประสงค์จะมีให้บังคับทำกัน แต่

12/10/2566

ต้อง ตาม คน) คือ เมื่อผู้ของ หุ่น รวม ด้วยกัน ไม่ต่ำกว่า กิ่งหนึ่ง ใน จำนวน
 คนผู้ของทั้ง สิ้น แดงจับ ของ หุ่นไว้ รวม กัน คนนาได้ ไม่ ต่ำกว่า กิ่งหนึ่ง
 ในจำนวน หุ่น ทั้ง สิ้น ได้ มา อนุญาต ตก ลง โดย วิถี ออก เสี่ยง มาก เปน
 คณณ ตาม นิยม แดง ฉนั้น ท่าน จึง ให้ พงใต ว่า ชอบ ด้วย บท กฎหมาย
 หนึ่ง ผู้เริ่ม ก่อ การ กัด ผู้ของ หุ่น กัด ไม่มี อำนาจ ออก เสี่ยง
 นับ เปน คณณ ใน ข้อ คำ ปฏิภาณ ไต ๆ ซึ่ง เกี่ยวแก่ ผล ประโยชน์ ที่ ตน จะ ได้
 จะ เสี่ยง เฉพาะ ตัว เอง

หลักมาตรา ๑๐๓

ภายหลัง แต่ กาด ประชุม ตั้ง บริษัท เดี่ง แล้ว ให้ผู้เริ่ม ก่อ บริษัท
 มอบ การ งาน ทั้ง ปวง ให้ แก่ ผู้ เปน กรรมการ ทั้ง หตาย เมื่อ นั้น กรรมการ
 จก ไต บงคบ เรียก ให้ผู้ เริ่ม ก่อ การ แดง ผู้ของ หุ่น ทั้ง หตาย ตั้ง เงิน ต่่วง นำ ตาม
 จำนวน หุ่น ไม่ น้อย กว่า ร้อย ละ ๑๕ เปน อัตรา ที่ ไต กำหนด ไว้ ใน คำ
 พรรณนา ประกาศ บำรุง ร้อง ฎุ คำ ชัก ชวน นั้น ๆ

หลักมาตรา ๑๐๔

เมื่อ เงิน ต่่วง นำ ซึ่ง ว่า ไว้ ใน บท มาตรา ข้าง บน นี้ เรียก ได้ ครบ จำนวน
 แดง ให้ กรรมการ ขอ จด รุ้ เบียร์ บริษัท ใน การ ขอ จด รุ้ เบียร์
 นั้น ให้ ตั้ง ดำเนา สัญญา ขอ บงคบ สำหรับ บริษัท (ถ้า ไต ทำ ได้) กับ
 ทั้ง จดหมาย บันทก ระเบียบ การ ประชุม ตั้ง บริษัท ด้วย หนังสือ ทั้ง นี้ ให้
 ตั้ง ชื่อ ด้วย ตาย มือ ผู้ เปน กรรมการ ทั้ง นั้น

หลักมาตรา ๑๐๕

ให้ กรรมการ พิมพ์ ดำเนา หนังสือ บรคณ ส่นขี แดง สัญญา ขอ บงคบ

สำหรับ บริษัท (ถ้าได้ทำไว้) ส่งมอบไว้ ณ ฐึ่หรือฐึ่เบียร ๕๐ ฉบับ
ณ ระยะเวลาเดียวกับ กั้บที่ มา จด ฐึ่เบียร

หลักมาตรา ๑๐๖

การ ขอ จด ฐึ่เบียร นั้น ท่านให้ ระบุ กะ ทง ความ ตาม ที่ ได้ วจน ฌย
คกตง แดว ณ ะ ที่ ประชุม ตง บริษัท ว่า

๑, จำนวน หุ่น ทง สัน ซึง ได้ ม จอ ง แด จบ จอ ง ให้ แก่ กน แดว เปน
ชนิด หุ่น สามีญ เท่าใด หุ่น พิเศษ เท่าใด ให้ แจง ชด

๒, จำนวน หุ่น สามีญ ฤ หุ่น พิเศษ ที่ จด เปน หุ่น สามีญ ไม่ คอ ง ออก
เงิน เตย กั้บ คอ ง ออก เงิน ออก ทว พัย แด บาง ส่ว น กั้บ (ถ้า มี แด
ชนิด หุ่น น) ว่า จำนวน เงิน ที่ คอ ง ให้ ออก เท่าใด ด้วย

๓, จำนวน เงิน ที่ ได้ เรย ก แดว เสรี จ บด หุ่น ๆ ะ เท่าใด

๔, รวม ทง สัน เปน จำนวน เงิน ค่า หุ่น ทง หลาย เท่าใด

๕, ชื่อ คว ชื่อ แด สักฤต สำน ก อา คย แด การ เตย ซัพ ของ ผู้ เปน
กรรม การ ทู กคน

๖, ถ้า ว่า กรรม การ คน ไต มี อำนาจ นำ ที่ จด ตั้ง อำนวย การ แยก เปน
พิเศษ เตพะ คน ๆ ให้ แด ง ว่า อำนาจ อย่าง ไต มอ บให้ แก่ ไคร ให้ ระบุ
ชื่อ กรรม การ ซึง มี อำนาจ ตง ชื่อ เปน สำ คัญ แทน บริษัท ด้วย

๗, กาด เปน กำหนด อายุ ของ บริษัท ที่ ได้ ตง ซน (ถ้า ได้ กำหนด ไว้)

การ จด ตง ฐึ่เบียร จะ พึง มี ฌย ความ พิศ ดาร ไค อื่น อี ก กั้บ สด แดว แด
กรรม การ จะ เชน สัมคว รให้ ทว รว ปรา กฏ แก่ มหาชน

หลัก มาตรา ๑๐๗

พนักงาน ฐึเบียร์ จะได้อำนาจไป ดำเนินว่า ได้จัด ฐึเบียร์ บริษัท นั้น แลว มอบ ให้เป็น คู่ มือ แก่ บริษัท

หลัก มาตรา ๑๐๘

ถวว่า ข้อ พระราชบัญญัติ ตั้งแต่ มาตรา ๑๐๓ จน มาตรา ๑๐๖ ยัง มีได้ ประพฤติ ให้เป็นไป ถูก คอง ตาม นั้น จน ถ่วง ๔๐ วัน นับ แต่ การ ประชุม ตั้ง บริษัท ทำน ว่า บริษัท นั้น ไม่เป็น อัน ตั้ง ดำ เร็จ ให้ คืน เงิน ถ่วง นำ ซึ่ง ได้ เรียก ไว้ แก่ ผู้ ขอ จอง หัน จง เต็ม จำนวน มิได้ ถด เตย

ถวว่า เงิน นั้น ยัง มีได้ คืน ให้ แก่ เจ้า ของ ภายใน กำหนด ๔๘ วัน นับ แต่ วัน ประชุม ไซ้ ทำน ว่า ผู้ เป็น กรรมการ ทุก คน รวม ด้วย กัน จำ ต้อง ใช้ ทง ตน เงิน แด ตอก เบย คัด รอย ตระ ๗ กิ่ง ต่อ บตง แต่ เวลา นั้น ไป

แต่ ถ้า กรรมการ คนใด จะ พัง พุ่ รัน ได้ ว่า เงิน ขาด หาย ไป กัด ไซ้ คน ซว ไป กัด มิได้ เป็น เพราะ ความ ผิด ของ คน ไซ้ ผู้ นั้น จง จะ พน ที่ จะ ต้อง ออก ดิน ไซ้ ทง ตน เงิน แด ตอก

หลัก มาตรา ๑๐๙

ผู้ เริ่ม ก่อ การ บริษัท จำ ต้อง รับ ไซ้ ณั้ แด ชด ไซ้ เงิน ซึ่ง ที่ ประชุม ตั้ง บริษัท ได้ อนุญาต ไว้ นั้น รวม กัน แทน กัน โดย ไม่มี จำกัด จำนวน จน กระทั่ง เวลา ได้ จัด ฐึเบียร์ บริษัท แลว

12/10/2566

หลัก มาตรา ๑๑๐

ผู้เริ่มก่อ การ บริษัทจำกัดของ บริษัทอื่น แต่ขาดใช้เงิน ซึ่งที่ประชุมตั้ง บริษัทใหม่ได้ตกลง อนุญาต นั้น รวมกัน แทน กันโดยไม่มีจำกัดจำนวน

หลัก มาตรา ๑๑๑

กรณี ได้ จด ฐระเบียร แล้ว เมื่อ นั้น บริษัท เป็น ชันใด ตั้ง ชัน แล้ว เป็น บุคคล โดย นีติ สัมมต คนหนึ่งต่างหาก จาก ผู้ ถือ หุ้น ทั้งหลาย ซึ่ง รวม เข้า อยู่ ใน นั้น แต่ อยู่ ใน บังคับ คัม ครอบ แห่ง พระราชกำหนด กฎหมาย

หลัก มาตรา ๑๑๒

เมื่อ บริษัทได้ จด ฐระเบียรแล้ว ผู้ขอ ของ หุ้น จะ ร้อง ฟ้อง ขอ ดอน เงิน ดอนจอง โดย ยก เหตุว่าสำคัญผิดไปก็ด้ หรือต้องข่มขืนกัน โสภกัด้ ฎา ข้อ โอง กัด้ ท่าน มิให้ ศาล รับไว้ บังคับ บัญชา

หลัก มาตรา ๑๑๓

ถ้า ว่า ชื่อ บริษัท ซึ่ง ตั้ง ไว้ ใน หนังสือ บริคณ ดนริ แต่ ก่อน ฎา เมื่อ จด ฐระเบียร แล้ว นั้น พ้อง กับ ชื่อ บริษัท อื่น ซึ่ง ได้ มี จด ฐระเบียร แล้ว กัด้ ฎา ไม่ พ้อง แต่ เป็นแต่ คล้าย คดง กัน จน พอ จะดวง ให้ มหารชน หดง ไป ได้ คดง นี้ กัด้ บุคคล ผู้ ที่ มี ประโยชน์ จะ เสีย ไป เพราะ เหตุนี้ อาจ ร้อง เรียก เบียร ทำ ขวัญ แก่ ผู้ เริ่ม ก่อ การ บริษัท ได้ แต่ อาจ ร้อง ขอ ให้ ศาล บังคับ ให้ เปลี่ยน ชื่อ นั้น เสีย ใหม่ ถ้า แต่ ศาล รับ ไว้ บังคับ ชื่อ ซึ่ง เปลี่ยน ใหม่ นั้น ท่าน ให้ เขา จด ดง ฐระเบียร แทน ชื่อเก่า แต่ ให้ พนักงาน ฐระเบียร แก่ ใน สำคัญ ว่า ได้ เปลี่ยน ชื่อ ใหม่ จด ฐระเบียร แล้ว ดง นั้น

12/10/2566

หลักมาตรา ๑๑๔

บุคคลใดปรากฏว่าได้สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิแต่ตั้งสัญญาข้อบังคับ
ของ บริษัทหนึ่ง บริษัทใด ก็ให้เรียกข้อใด แต่ราคาหนังสือ นั้น ๆ
มิให้เรียกเกินกว่า ๑ บาท

หลักมาตรา ๑๑๕

บริษัท เติร์ รดไฟรดวง บริษัท รับประกันต่าง ๆ บริษัท ทำการ
คลังเงินเหล่านี้ ท่านห้ามมิให้ตั้งขึ้น นอก จากได้รับพระบรมราชานุญาต

ภาค ๒-หุ้น แต่ผู้ถือ หุ้น

หลักมาตรา ๑๑๖

มูลค่าหุ้นหนึ่งมิให้จัดค่าต่ำกว่าสิบบาท (๑๐)

มาตรา ๑๑๗

หุ้นซึ่งมีมูลค่าสูงกว่าสิบบาท จะแบ่งจะผ่าก็ได้ แต่ไม่ให้ต่ำกว่า
กว่าหุ้นละสิบบาท

หลักมาตรา ๑๑๘

หุ้นทุก ๆ หุ้น จำต้องให้ใช้เงินจนเต็มค่า เว้นแต่หุ้น
ซึ่งจับจ่ายให้กันโดยบทมาตรา ๑๑๑ ข้อ ๕ ฎามาตรา ๒๒๔

หลักมาตรา ๑๑๙

กรรมการ อาจเรียกให้ผู้ถือหุ้น ใช้เงินค่าหุ้นซึ่งยังค้างได้ทั้งหมด
เว้นแต่ที่ประชุมบริษัทจะได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น

หลัก มาตรา ๑๒๐

การเรียกเงินค่าหุ้นนั้น ท่านบังคับว่าให้กรรมการ แจ้ง ความล่วงหน้า ไม่ต่ำกว่าสี่สิบเอ็ดวัน โดยหนังสือ ตั้ง ระบุ เบื่อ กรมไปรษณีย์ ไป ทุก ครั้ง ทุก คราว แต่ ผู้ ถ้อ หุ้น จะ ต้อง ใช้ เงิน ตาม จำนวน ที่ เรียก นั้น ให้ แก่ บุคคลใด ณะที่ใด เวลาใด นั้น สุด แต่ กรรมการ จะ ได้ กำหนด ไป ให้ ทราบ

หลัก มาตรา ๑๒๑

ถ้า แด เงิน ค่า หุ้น ซึ่ง บริษัท เรียก นั้น ผู้ ถ้อ หุ้น คนใด มิ ได้ ใช้ ให้ ทน เวลา กำหนด มา ผู้ นั้น จำ ต้อง ใช้ ดอก เบี้ย ร้อย ละ ๗ ถึง ต่อ บน เงิน อัตร า ตั้ง แต่ วัน ที่ กำหนด ให้ ใช้ จน ถึง วัน ที่ ได้ ใช้ แล้ว จึง

มาตรา ๑๒๒

ถ้า ผู้ ถ้อ หุ้น คนใด ยังมี ได้ ใช้ เงิน ที่ เรียก ค่า หุ้น ตาม วัน กำหนด มา นั้น กรรมการ พึง แจ้ง ความ โดย ตาย ลักษณะ อักษร บังคับ ให้ ผู้ นั้น ใช้ ตน เงิน ที่ เรียก กับ ทง ดอก เบี้ย ด้วย

มาตรา ๑๒๓

ถ้า แจ้ง ความ ชัน ให้ กำหนด เวลา ก่อน พอ สิ้น ควร แต่ บอก บัง ที่ แห่ง หนึ่ง ซึ่ง จะ ให้ ใช้ เงิน ที่ เรียก กับ ทง ดอก เบี้ย ค่า แจ้ง ความ นั้น ให้ พึง บอก ไป ด้วย ว่า ถ้า มิ ได้ ใช้ เงิน ให้ ตาม เรียก ใช้ บริษัท อาจ ริบ เอา หุ้น นั้น เสีย ได้

มาตรา ๑๒๔

ถ้า ได้ บอก สลวง นำ ไป ว่า บริษัท อาจ ริบ เอา หุ้น เสีย ฉน แล้ว แด เงิน ค่า หุ้น

ที่เรียกกับดอกเบญจมีใต้ ใช้ให้เสร็จครบใต้ กรรมกร อาจประกาศ ให้รับหุ่นนั้น ๆ ใต้ครบนั้น

หลัก มาตรา ๑๒๕

หุ่นซึ่งรับแล้วนั้น ท่านบังคับให้เอา ออกขายทอดตลาด ใต้ จำนวนเงินเท่าใด ให้หักใช้ค่า หุ่นที่ เรียก กับ ดอกเบญจ ถ้า มี เหลือ กว่า น ก็ ต้อง คืน ให้ แก่ ผู้ ถือ หุ่น นั้น

หลัก มาตรา ๑๒๖

ผู้ซื้อ หุ่น ซึ่ง รับ แล้ว นั้น ย่อม มี กรรม สิทธิ์ เต็ม ขาด ถึง แม้ว า การรับเอา ออกขาย เช่น นั้น จะผิดจะถูกอย่างไร ก็ มิ ให้ ตก ต่าง กรรม สิทธิ์ ของ ผู้ ซื้อ หุ่น นั้น ได้ เลย

หลัก มาตรา ๑๒๗

ให้บริษัท ทำฎีกาใบสำคัญสำหรับ หุ่น ใบเดียวก็ดี หลายใบก็ดี มอบให้เป็นคู่มือแก่ผู้ถือหุ่นทุก ๆ คน

หลัก มาตรา ๑๒๘

เมื่อ มอบฎีกาใบสำคัญ หุ่น นั้น จะ พึง เรียก ค่า ชดเชยเต็มใต้ แต่ ไม่ ให้ เกิน ๕๐ สตางค์ สุดแต่ กรรมกร จะ ตั้ง ไว้

หลัก มาตรา ๑๒๙

ใน ฎีกาใบสำคัญ หุ่น ทุก ๆ ใบ ท่านให้ กรรมกร ตั้ง แต่ หนึ่ง ขึ้น ไป ลง ชื่อ เอง แล ประทับตรา ของ บริษัท เป็น สำคัญ ฎีกาใบสำคัญนั้น ให้ จัด ข้อ ความ ให้ แจง ชัด คัก

- ๑, ชื่อ บริษัท
- ๒, จำนวน หุ่น มาก น้อย ประจำฎีกาใบนั้น
- ๓, มูลค่า หุ่น หนึ่ง เป็น เงิน เท่าใด
- ๔, ถ้า แด่เป็น หุ่น ที่ ยังไม่ ได้ ใช้ เงิน เสรี จ ให้ จด ลง ว่า ได้ ใช้ เงิน ค่า หุ่น หนึ่ง ๆ เท่าใด แล้ว
- ๕, ชื่อ ผู้ ถู ก หุ่น ฎีกา มิ น น ก ให้ ลง ว่า ได้ ออก ให้ เป็น คู่ มื อ แก่ ผู้ ถู ก ฎีกา ใบ สำ คัญ นี้ เอง

หลัก มาตรา ๑๓๐

การโอน หุ่น ชนิด ทุ ะ บ ุ ชื่อ ป ระ ก ฎ ใน ฎีกา ใบ สำ คัญ นี้ น อ ก จาก ทำ กั น โดย ตาย ตั ก ษ ณ อัก ส ร ท าน ว่า มี ขอบ ด ้วย บท ก ฎ ห ม า ย โอน กั น เอง แม้ จะ เชื้อ พง กั น แต่ กั บ บ ริ ช ย ฎ ก ุ น ก าย น อ ก นั น ท าน มี ให้ พง เหา ว่า ขอบ จ น ก ว่า จะ ได้ น ำ เหนือ ความ ตั โอน ทง ชื่อ แด่ ก ุ ย ุ ่ ใ ห้ ผู้ ครอบ โอน นั้น ไป จด ตง ร ู เบี้ย ร ด้ ำ ห ร ับ ผู้ ถู ก หุ่น ณ ะ ส ำ น ก ั ง ำ น บ ริ ช ย แด่

หลัก มาตรา ๑๓๑

หนังสือ เอก ส ำ ห ร ับ โอน หุ่น นี้ ตอง ให้ ตง ชื่อ ด ้วย ตาย มื อ ทง ผู้ โอน แด่ ผู้ ครอบ โอน แด่ ให้ ตง ชื่อ พ ญ ำ น ผู้ ร ู เหน้ ตง แต่ หนึ่ง คน เป็น อย่าง น้อย ใน หนังสือ เอก ส ำ ห ร ับ ให้ ระบุ เลข จ ำ น วน หุ่น ซึ่ง โอน กั น ไว้ ด ้วย

หลัก มาตรา ๑๓๒

หุ น ไ ต เ จ น ที่ ร ี ย ก ค ำ หุ น ย ัง ค ำ ง อ ยู่ มี ไ ต ช ำ ร ะ เสรี จ บ ริ ช ย จะ ไม่ ย ่อ ม วั บ จ ต ร ู เบี้ย ร ใ ห้ โอน หุ่น นี้ ได้

หลัก มาตรา ๑๓๓

ในกำหนด ๑๔ วัน ก่อน การ ประชุม สำนวน บริษัท จะ ปิด สำนวน
ฐึ่เบียงรต การ โอน หุ้ นตง นี้ ก็ ทำได้

หลัก มาตรา ๑๓๔

ถ้า โดย เหตุ ผู้ ถ้อ หุ้ น ตาย ตม ฎา ออก มี เรือน บุคคต อักคน หนึ่ง มา
เป้น ผู้ควร ได้ รับ กรรมสิทธิ์ หุ้ น แถ นำฎีกา ไป สำคัญ สำหรั บ หุ้ น นั้น พร้อ ม
กั บ หลั ก ฐาน อัน ควร เชื้อ มา แถ่ กง แก่ บริษัท เมื่ อ บริษัท พิจารณา ท้อง แถ
แถว พึง ให้ จต ฐึ่เบียงร วั บ บุคคต นัน เป้น ผู้ ถ้อ หุ้ น ดั บ ไป

หลัก มาตรา ๑๓๕

ผู้ โอน หุ้ น ที่ ยัง มิ ได้ ไซ้ เงิน เต็ม ค่า หุ้ น นั้น ยัง จะ ตอง วั บ ไซ้ จำนวน
ที่ ค่าง เพียง เวลา ภายใน ๒ ปี นับ แถ่ ที่ ได้ โอน กัน นั้น แถ่ ท่าน บังคับ
ไว้ อัก ตง นี้ ว่า

๑, อย่า ให้ ผู้ โอน ตอง ออก สิ้น ไซ้ ณ ที่ ซึ่ง บริษัท ได้ ถ้อ ช้น เมื่ อ ภายใน
หลั ก โอน

๒, อย่า ให้ ผู้ โอน ตอง ตั้ง เงิน ค่า หุ้ น ที่ ค่าง เว้น ไว้ แถ่ เมื่ อ ศาล เห็น ว่า
ผู้ ถ้อ หุ้ น ซึ่ง วั บ โอน ไป นั้น ไม่ สามารถ โดย แท้ จริง ที่ จะ ตั้ง เงิน ค่า หุ้ น ได้
จึง บังคับ ให้ ผู้ โอน ไซ้ แทน

หลัก มาตรา ๑๓๖

12/10/2566

ถ้า สัญญา ข้อ บังคับ ของ บริษัท ได้ มี มอญูต วั ให้ ทำฎีกา ไป สำคัญ

หุ้น ออกให้แก่คน ถือหุ้น (โดยไม่ต้องเขียนระบุชื่อผู้ ถือหุ้นลงไว้) ใบ
สำคัญ เช่นนี้ ทำได้แต่เฉพาะสำหรับหุ้น ที่หาย ที่ได้ ใช้เงินเต็ม ค่าหุ้นแล้ว

หลัก มาตรา ๑๓๗

หุ้น ชนิดที่มีฎีกาใบสำคัญว่า ออกให้แก่คน ถือหุ้น ดังนี้ อาจโอน
กันเองได้โดย เขาฎีกาใบสำคัญ หุ้น มอบให้แก่กันเท่านั้น

หลัก มาตรา ๑๓๘

ผู้ ถือฎีกาใบสำคัญ ที่ ออกให้แก่คน ถือ นำมาขอเปลี่ยน เขาฎีกา
ใบสำคัญ ที่ ระบุชื่อผู้ ถือหุ้น ปรากฏ ท่านให้บริษัททำฎีกาอย่างนั้น
มอบให้แก่เขา ตาม ประสงค์

หลัก มาตรา ๑๓๙

ถ้าว่ามีบท ของบริษัท บังคับไว้ว่า ผู้จะเป็น กรรมการ จำต้อง ถือ
หุ้น มีจำนวนเท่านั้น เป็น องค์คุณ สำหรับ ตำแหน่ง หุ้น เช่นนี้ ต้องให้เขา
ลงใน ฎีกาใบสำคัญ ระบุชื่อ ปรากฏ

หลัก มาตรา ๑๔๐

บริษัทที่ ได้จัด ฐุเบียงแล้ว ให้ มี ฐุมุต ฐุเบียง ผู้ ถือหุ้น ทำไว้ เป็น
สำคัญ แต่ให้จัด ข้อความไว้ ในนั้น ก็

๑ ชื่อ แด่สำนัก ศาลัย แด่ การหาเลี้ยงชีพ ของผู้ ถือฎีกาใบสำคัญที่ระบุ
ชื่อ ทั้ง เลข หมาย ฎีกา แด่ วัน เดือน ปี ในนั้น จำนวน หุ้น มาก น้อย แด่
จำนวน เงิน ที่ ได้ ใช้แล้ว เป็น ค่าหุ้น นั้น

๒, เลขหมาย ฎีกาใบสำคัญที่ ออกให้แก่ผู้ถือแต่วันเดือนปีนั้น แต่จำนวนหุ้น มากน้อยที่ได้ลงในฎีกานั้น ๆ

๓, วันเดือนปีที่ได้เข้าฎีกาใบสำคัญหุ้น ทั้ง สอง ชนิด

หลัก มาตรา ๑๔๑

ผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้น นั้น ให้เริ่มทำตั้งแต่วันที่ได้จด ฐุเบกษา บริษัทแล้ว แต่ให้รักษาไว้ ณที่สำนักงาน ของ บริษัทแห่งที่ ระบุไว้ใน ฐุเบกษา

ผู้ถือหุ้น คนใด คนหนึ่ง จะ ปรารถนา ตรวจสอบได้ ไม่ให้เรียกค่า ชرمเนียมดูใน เวลา บริษัท เปิดทำงาน แต่ให้เปิดเผย ผู้ถือหุ้นไว้ วันละ ๒ ชั่วโมง เป็น อย่าง น้อย

มาตรา ๑๔๒

ผู้ถือหุ้น คน หนึ่ง คนใด จะ ปรารถนาให้คัดสำเนา ฐุเบกษา นั้น ฤา แต่ ตอน หนึ่ง ตอนใด บริษัท จะ ต้อง จักคัด ส่งให้แก่เขาแต่ให้ คัดค่าคัด เพียง ๕๐ สตางค์ ต่อ รัชยคำ

มาตรา ๑๔๓

ผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้น นั้น ให้พึงได้ ใน เบื้อง ต้น จำเป็น หลักฐาน อัน ถูกต้อง แห่ง ข้อ กะทง ความ มั่นคง ที่มี พระราช บัญญัติ บังคับ ฤา อนุญาต ไว้ว่า ให้เขาจด ลงใน ฐุเบกษา นั้น

หลัก มาตรา ๑๔๔

ห้ามมิให้ บริษัทที่ ได้จด ฐุเบกษา แล้ว เป็น เจ้า ของ ถือหุ้น ของ บริษัท เอง ฤา รัับหุ้นนั้นไว้เป็น จำนำ

ภาค ๓—วิธีจัดการบริษัทจำกัดที่ใช้

๑ บทเปิดเสรีฯ

หลัก มาตรา ๑๔๕

บริษัทที่ได้จัด ฐึ่เบียร แล้ว นั้น ให้ผู้เป็น กรรมการ คน เดียว ฤฯ
หลาย คน ด้วย กัน เป็น ผู้จัด การ มี ประชุม ผู้ถือ หุ้น ทั้งหลาย ครอบ จำ อยู่
เหนือ กรรมการ อีก ชั้น หนึ่ง โดย บท บังคับ ของ บริษัท ดังนี้

หลัก มาตรา ๑๔๖

จำ เดิม แต่ได้จัด ฐึ่เบียร บริษัท เดรัจ แล้ว ท่าน ห้าม มิให้ตั้ง ขอ
บงคับ ชั้นใหม่ ฤฯ เพิ่ม เดิม ดัด แปลง ตัญญา ข้อ บังคับ สำหรับ บริษัท
แต่ ข้อ ความ ใน หนังสือ บริคณ ตันชึ แต่อย่างใด อย่าง หนึ่ง นอก จาก ที่
ประชุม ผู้ถือ หุ้น จะได้ อนุญาภิ ชั ชาติ อัน สำเรจ ด้วย ทจวาร วิฉฉย
(คือประชุมปลุกษาคถกตงกันต้องควารตั้งว่าไว้ ในมาตรา๑๔๕เบองหน้าโน้น)

หลัก มาตรา ๑๔๗

ตัญญาเป็นข้อบงคับของบริษัทข้อใด อันได้เพิ่ม เดิม ดัด แปลง แต่ง ตั้ง
ชั้นใหม่ โดย ทจวาร วิฉฉย แห่ง ประชุม ผู้ถือ หุ้น ทั้งหลาย ท่าน บงคับ
ให้บริษัท นำ ข้อ ความ นั้นไป จัด ฐึ่เบียร แต่ ภายใน กำหนด ๑๔ วัน
แต่ วัน ที่ได้ทำ ตัญญา

หลัก มาตรา ๑๔๘

ให้บริษัท พินิจสำเนา บริษัท คนสนิท ญาติ ช้องคัมภ์ ที่ได้เพิ่มเติม ตัดแปลง
แต่ง ซ้ำ ซ้ำใหม่ เป็น ตั๋วสัญญา ช้องคัมภ์ หรือ บัญชี บริษัทใด นั้น แต่ ต้อง มอบ
ไว้ ณะหอ รัฐเบียร์ ๕๐ ณะมี ณะเวลา มา จต รัฐเบียร์ นั้น

มาตรา ๑๔๙

บริษัท จาก ตดิน ไร่ ทุ่ง ๆ บริษัท ๆ จะ ต้อง มี ดำเนิน กงาน ที่ ได้ จต
รัฐ เบียร์ แล้ว ปรากฏ เพื่อ ว่า ชุม ผู้ มี ฐานะ ด้วย บริษัท จะ ได้ ไป มา สืบ ต่อ
บัตร์ หมาย ใบ แจ้ง ความ ไป ถึง ที่ ได้ สืบ ถว

หลัก มาตรา ๑๕๐

เมื่อ หุ่น บริษัท ยัง มิ ได้ เรียก เงิน ชำระ ให้ เต็ม ค่า หุ่น ควบ ใต ทัม มิ
ให้ บริษัท แดง จำนวน ตัน หุ่น โดย เขา ตง พินิจ ญาติ บอ ก แจ้ง ความ บาว ร้อง
โดย ฎีกา ตรา ตาร สรรพ หนึ่ง สืบ ใต ๆ เว้น ใว้ แต่ จะ ได้ แดง ด้วย ใน ที่ เดียว กัน
นั้น ว่า จำนวน เงิน ที่ เรียก แดง มา เป็น หุ่น มี เท่า นั้น

๒-กรรมกร

หลัก มาตรา ๑๕๑

ผู้ เป็น กรรมกร จต การ บริษัท จะ ควร มี จำนวน มาก น้อย เท่า ใด แด
จะ ควร ได้ ำหนัก ไร่ วัถ ทัเท่า ใด ให้ สู้ ต แดง แต่ ประ ชุม ผู้ ถือ หุ่น ทั้ง หดา
จะ วาง เป็น กำหนด ใว้

มาตรา ๑๕๒

ผู้เป็น กรรมการนั้นอันประชุมผู้ถือหุ้นท่านนั้น อาจจะต้องถูกถอดได้

มาตรา ๑๕๓

จำเดิมแต่ได้จัดฐึ้นบริษัทแล้ว เมื่อถึงการประชุมสามัญครั้งแรก
คณะกรรมการสามัญคือไปทุก ๆ ปี ให้กรรมการเปลี่ยนเวียนกัน
ออกจากตำแหน่งโดยจำนวนหนึ่งในสามคนเป็นอัตรา

มาตรา ๑๕๔

ถ้าแต่กรรมการมิได้จัดเวรปรองคองกันเอง ว่าใครจะออกจาก
ตำแหน่งในปีแรกแต่ปีที่สอง ก็ควรให้จับฉลากกัน ต่อเนื่องไป
กรรมการคนใดอยู่นาน คนนั้นจะต้องตั้งเวรออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕๕

กรรมการผู้ออกแล้วนั้น มิได้ต้องห้ามว่าไม่ให้เขออกเข้าเป็น
กรรมการได้อีกเลย

มาตรา ๑๕๖

ถ้าว่ากรรมการคนใดล้มญาพิถนพิการ ตำแหน่งนั้นได้ชื่อว่าว่าง

มาตรา ๑๕๗

เมื่อมีเหตุตำแหน่ง กรรมการว่างลงโดยมิใช่เพราะถึงคราวออกตาม
เวรเช่นนี้ ให้กรรมการนั้นเองเลือกผู้ถือหุ้นที่สมควรตั้งไว้แทน แต่
บุคคลที่ไ้เป็น กรรมการใหม่นั้น ให้มีเวลาอยู่ในตำแหน่งได้เท่าที่
แทนเขา

มาตรา ๑๕๘

ถ้าประชุมผู้ถือหุ้นให้ถอดกรรมการผู้หนึ่งออกแต่ยังไม่ครบกำหนด
กาลของเขา แต่ตั้งคนหนึ่งเขารับแทนที่บุคคลที่ได้เป็นกรรมการใหม่
คนนั้น ควร มี เวลา อยู่ใน ตำแหน่ง ได้ เท่าที่ แทน เขาผู้ที่ ถูก ถอดตัวนั้น

มาตรา ๑๕๙

ในหมู่กรรมการแม้ตำแหน่งจะว่างบ้าง แต่ที่มีตัวคงยังนับครบเป็น
องค์ประชุมได้เสีย ก็อาจบังคับจัดการงานในหน้าที่นั้นได้

หลัก มาตรา ๑๖๐

ตั้งกรรมการขึ้นใหม่เมื่อใด ท่านให้นำความไปจดรัฐเบียน
หลวงแต่ภายใน ๑๕ วันแค่นั้น

มาตรา ๑๖๑

ให้กรรมการทั้งหลายวางกำหนดว่ากรรมการมากน้อยเท่าใด จะ
ควรเป็นองค์ประชุมเพื่อปรึกษาหาฤๅจัดการงาน

มาตรา ๑๖๒

ข้อปรึกษาซึ่งเกิดเป็นข้อหาในประชุมกรรมการ ให้ใช้ข้อขาด
ตัดสินเอาเสียงมากเป็นใหญ่ แต่ถ้าเมื่อใดคะแนนเสียงเท่ากัน ให้
ประธานยกมือเสียงข้อขาดเด็ดเมื่อนั้น

มาตรา ๑๖๓

กรรมการคนหนึ่ง ถาจหนัก เรียกให้ประชุมกรรมการเมื่อใดนั้นก็ให้

มาตรา ๑๖๔

กรรมการ หักขาด พึ่ง สัมมต นายกไว้ เป็น ประธาน แต่ กำหนด
เวลา ว่า จะให้ ยู่ใน ตำแหน่ง นายก เพียง ใด ใด ถ้า แต่ มิได้ สัมมต กันไว้
ก็ ตี ฎา นายก ที่ สัมมตไว้ แล้ว ขาด นิต ฤคต เวลา ประชุม ก็ ตี กรรมการ
การ ที่ อยู่ นั้น อาจ เล็ก คน ใด คน หนึ่ง ใน พวก คน สัมมต เป็น นายก ใน
ประชุม นั้น ใด

มาตรา ๑๖๕

กรรมการ อาจ มอบ อำนาจ ใน หน้าที่ ของ คน ให้ แก่ กรรมการ อื่น คน ใด
ฎา หลาย คน รวม กัน เป็น คณะ เข้า รับ ชูระ จัดการ แทน ได้ ฝ่าย ผู้
จัดการ ฎา คณะ กรรมการ รอง เช่น นี้ จะ คง พัง คำสั่ง ings คน ใด อื่น จะ
ใช้ อำนาจ หน้าที่ ซึ่ง กรรมการ ได้ มอบ ไว้ นั้น ๆ

มาตรา ๑๖๖

ข้อ ปลูกษา ซึ่ง เกิด เป็น บัณหา ใน ประชุม คณะ กรรมการ รอง นั้น ให้
ใช้ ขี ชาติ คัด สั้น เอา เสียง มาก ใน พวก ที่ มา เป็น โหญ่ ถ้า แต่ เมื่อ ใด คณะ
เสียง เท่า กัน ให้ นายก มี เสียง ขี ชาติ เดจ เมื่อ นั้น

หลัก มาตรา ๑๖๗

ถ้า แม้ ว่า กรรมการ คน หนึ่ง ซึ่ง ใน ภายหลัง ความ ปรากฏ ว่า มี
วิบัติ ใน การ แต่ง ตั้ง ก็ ตี เป็น ผู้ ไม่ บริบูรณ์ ด้วย ของ ค์ คุณ ก็ ตี ได้ ทำ
การ โดย ตำแหน่ง นั้น ไว้ เป็น ประการ ใด การ นั้น ทว่า ว่า ใช้ ได้ พัง ใด ว่า
ชอบ มี ใด วิบัติ ไป ตาม มุทคต นน เทย

12/10/2566

หลัก มาตรา ๑๖๘

นอกจากที่มีบทกฎหมายบังคับบัญญัติไว้โดยสถานอื่นแล้ว ความ
ประเพณีระหว่างผู้เป็นกรรมการแต่บริษัทแต่กับบุคคลภายนอกนั้น ท่าน
ให้เอาพระราชบัญญัติลักษณะสัญญาว่าด้วยตัวแทนบังคับบัญชา

หลัก มาตรา ๑๖๙

กรรมการจัดการงานของบริษัทอยู่แต่กระทำผิดโดยเจตนาฝ่าฝืน
ข้อบังคับฎาตอนใดเป็นเหตุให้เขาเสื่อมทรัพย์เสียสิ้นไปด้วยประ
การใด ท่านว่าบริษัทจะต้องรับผิดชอบผู้ผิดแต่ต้องออกเงินใช้
แทนให้แก่เขา

หลัก มาตรา ๑๗๐

เมื่อบริษัทต้องเสียหายไปเพราะเหตุที่กรรมการคนใดกระทำผิด เช่น
นี้ บริษัทอาจเรียกของเอาคืนใหม่แก่กรรมการคนนั้นได้ ฎาเมื่อ
บริษัทไม่ฟ้องผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งก็อาจหยิบเอาคืนนั้นขึ้นว่าได้

หลัก มาตรา ๑๗๑

ถ้าว่าการตั้งใดอันกรรมการได้ทำไป (เป็น ฉายา ระวางผิดก็ดี) แต่
ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้ประกาศตงเห็นชอบด้วยแล้ว การนั้นเป็นอันพ้น
ที่กรรมการจะต้องรับผิดชอบบริษัท ฎาต่อผู้ถือหุ้นซึ่งได้ตงเห็น
ชอบด้วยแล้ว

หน้า ๒๔๘

สัก ๑๓๐

แต่ฝ่ายผู้ถือหุ้น ซึ่งไม่ได้สังเกตเห็นชอบด้วยการตั้งหนี้ ถ้าประสงค์ จะยกเอาคดีนั้นขึ้นว่ากล่าว ท่านว่าให้ฟ้องได้แต่ภายในกำหนด ๖ เดือนแต่วันที่ได้ประชุมถึงเพื่อเห็น

๓ — ประชุมผู้ถือหุ้น

คดีมาตรา ๑๗๒

การประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท ท่านบังคับว่าให้เรียกชุมนุมกัน ภายใน ๖ เดือนแต่วันที่ได้จัดตั้งผู้เป็นบริษัทแต่เป็นครั้งแรก เพื่อให้ มีสืบไปในบั้นหลังให้ได้ประชุมกันครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อย

การประชุมประจำปีเช่นนั้น ได้ชื่อว่าประชุมสามัญ

การประชุมนอกจากนี้ ได้ชื่อว่าประชุมวิสามัญทั้งสิ้น

มาตรา ๑๗๓

กรรมการอาจนัดประชุมวิสามัญณะเวลาใดนั้น ก็ได้เรียกให้ ประชุมได้ดังแต่จะเห็นสมควร

คดีมาตรา ๑๗๔

ถ้าว่าผู้ถือหุ้นมีจำนวนหนึ่งรวมกันกว่าห้าแห่งจำนวนหุ้น ในบริษัท ได้เขียนคำร้องยื่นขอให้นัดประชุมดังนี้ ก็ให้นัดเรียก

ประชุมตามนั้น แต่ในคำร้องนั้นให้ชี้แจงให้ชัดว่าด้วยประสงค์ขอ

12/10/2566

ใดซึ่งจะให้ประชุมปรึกษากันดังนี้

หัตถ์ มาตรา ๑๗๕

เมื่อผู้ถือหุ้นใด ยื่น คำร้อง ขอให้ประชุม วิสามัญ ครั้งใดแล้วแต่ใด ใน
มาตราข้างบนนี้ ให้กรรมการ นัดเรียกประชุม ตามนั้น ถ้าแต่ กรรมการ
มิได้เรียกให้ประชุม กัน แต่ภายใน เดือนหนึ่ง นับแต่วันยื่น คำร้องใช้ ผู้ถือ
หุ้น ซึ่งได้ เป็น ผู้ร้อง ทั้งหลาย ถ้าผู้ถือหุ้น นอกจากนั้น ซึ่งมีจำนวน
เท่าที่ บท บัญชีไว้ อาจ นัดเรียกให้ประชุม กันได้เอง

หัตถ์ มาตรา ๑๗๖

คำนัดหมาย เรียกประชุม นั้น ให้ตั้งพิมพ์ โฆษณาไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง
ใน หนังสือ พิมพ์ประจำตำบลนั้น แต่ให้ตั้ง ตั้งแต่ ๗ วัน ก่อน วันนัด
ประชุม ถ้าจะ ตั้ง นัดหมายไป ทางไปรษณีย์ แต่ ๗ วัน ก่อน วันนัดให้
ถึง ผู้ถือหุ้น บันดา มีชื่อใน รัฐเบียร์ ของ บริษัท ทั้ง นั้น ก็ได้ ใน
คำนัดหมายนั้น ให้ระบุที่ ระบุวัน เวลา แต่ ระบุประเภท การงาน ที่ จะได้
ประชุม ปรึกษา กัน ด้วย

หัตถ์ มาตรา ๑๗๗

ผู้ถือหุ้น ทว่า ทุก คน มีอำนาจ จะ เข้ามาใน ที่ประชุมได้ ทุก สมัย

หัตถ์ มาตรา ๑๗๘

ประชุม กัน เพื่อ จะปรึกษา จัด การ งาน ถ้าว่าผู้ถือหุ้น ที่ ไ้มา นั้น
รวมกัน มีจำนวน หุ้น ไม่ถึง สี่ เ้าหนึ่งใน จำนวน หุ้น ของ บริษัท ท่าน ว่า จะ
ประชุม จัด การงาน ของ เขา มิได้

มาตรา ๑๗๙

ประชุมกัน เพราะเหตุผู้ถือหุ้นร้องขอให้นัดประชุม ถ้าว่าต้ง เวลา
นัดไม่ได้ชั่วคราวหนึ่ง ผู้ถือหุ้นยังไม่ครบองค์ประชุมต้งจะแต่งตั้ง
ไว้ในมาตรา ๑๗๘ ให้ก็ได้เรียกประชุม

ถ้าแต่ประชุมกันมิใช่เพราะเหตุผู้ถือหุ้นร้องขอให้นัดประชุม เมื่อ
ขาดองค์ประชุมหนึ่ง ก็ได้ให้ชอกนัดหมายเรียกประชุมกันได้อีกคราว
หนึ่งภายใน ๑๕ วัน แต่ในประชุมที่นัดเรียกครั้งต้งนี้ ไม่จำต้ง
มีครบองค์ก็ประชุมปรึกษาจัดการได้

มาตรา ๑๘๐

ในการประชุมผู้ถือหุ้นให้นายกในคณะกรรมการหนึ่งเป็นประธาน
(ว่ากล่าวให้เป็นไปตามบทมีค้ำไว้) ถ้าแต่ นายกมิได้ตมตกันไว้
ก็ต นายก มาขาดขาดเวลาดนัดแต่ ๑๕ นาทีไปก็ต ให้ผู้ถือหุ้นทั้งหลาย
ซึ่งต มาแล้วนั้น ตเลือก ตมตผู้ถือหุ้นคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานนายก

มาตรา ๑๘๑

เมื่อผู้ประชุมยินยอมพร้อมกันแล้ว นายกอาจต้งเลื่อนประชุมให้ไป
ประชุมต่อวันอื่นได้ แต่ห้ามมิให้ปรึกษาจัดการงานในวันประชุมต่อนั้น
นอกจาก การงานที่ต้ง มาแต่วันประชุมก่อน

มาตรา ๑๘๒

หุ้นหนึ่งให้ มีตียงหนึ่ง เป็นคณณ (ประมาณในการวินิจฉัยค้ำปรึกษา
ผู้ถือ มากหุ้น ก็ยอม มีตียง มากเท่าจำนวนหุ้น ผู้ถือ น้อยหุ้น ก็ยอม
มีตียง น้อยเท่าหนึ่ง)

หลัก มาตรา ๑๘๓

ถ้าว่ามี บท บังคับของ บริษัท วาง เบน กำหนดไว้ว่า คือ เมื่อ ผู้ถือหุ้น
 มีจำนวน แต่เท่าใด ขึ้นไป จึง ควร ให้ ออกเสียง เป็น คณบดี ตั้ง ผู้
 ถือหุ้น มีจำนวน น้อยกว่า นั้น ย่อม มีอำนาจ ที่ จะ รวม หุ่น เขา ด้วยกัน
 ให้ ได้เท่า จำนวน นั้น แล ตั้ง พวก ของตน คน หนึ่ง ให้ เป็น ผู้นำ ฉันทไป
 ออกเสียง แทนใน การ ประชุม

มาตรา ๑๘๔

ผู้ถือหุ้น คนใด ยัง มีได้ ชำระเงิน ค่า หุ่น ซึ่ง บริษัทได้ เรียก เขามาคำ ตนให้
 เสรีจ ดัน ผู้ นั้น มิได้ มีอำนาจ ออกเสียงใน การ บริษัทได้ โดย

มาตรา ๑๘๕

ผู้ถือหุ้น มี ประโยชน์ อัน ตน จะได้ จะเสียไป เพราะ คำวินิจฉัย ของ
 ประชุม คำใด ห้าม มิให้ ออกเสียง ้ขาด ด้วยใน คำ นั้น

มาตรา ๑๘๖

ผู้ถือหุ้น ฎีกาใบ สำคัญ หุ่น ออกให้ แก่ คน ถือ นั้น ย่อม ไม่ สามารถ ออก
 เสียงได้ ใน การ ประชุม เว้น แต่จะ ได้ มอม ฎีกาใบ สำคัญ หุ่น ของ คน นั้น
 ไว้ แก่ บริษัท แต่ ก่อน เวลา ประชุม

มาตรา ๑๘๗

ผู้ถือหุ้น ทั่ว ทุกคน อาจ มอม ฉันทให้ ออกเสียง แทนได้ ใน การ ประชุม
 แต่ การ มอม นำ ฉันท: เช่น นี้ ทำ ให้ ทำ เป็น ตายฉันทอื่น อักษร จึง จะ ใช้ ได้

มาตรา ๑๘๘

ห้ามมิให้แต่งบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ถือหุ้น มาเป็นผู้นำฉันท

มาตรา ๑๘๙

ตายลักษณะแต่งผู้นำฉันทนั้น ให้ตั้งวันตั้งชื่อด้วยตายมือ
ผู้ถือหุ้นแต่ให้แต่ง

- ๑, จำนวนหุ้น มาก น้อย ซึ่ง คน ถือ อยู่
- ๒, ชื่อผู้นำฉันทซึ่ง แต่ง มา
- ๓, สำหรับ ประชุม ครั้งใดคราวใด .ถูกกำหนด กาลที่ ตั้งไว้แล้ว
เพียงใดดังนี้

มาตรา ๑๙๐

ตายลักษณะแต่งผู้นำฉันทนั้น ให้มอบสิ่งแก่นายกแต่เวลาก่อน
เริ่มประชุม จำเพาะที่ประชุมซึ่ง บังไว้ ใน ตาย ลักษณะว่าแต่ง มาให้
ออกเสียงแทน

มาตรา ๑๙๑

ในการประชุม คำวินิจฉัยคำใด อันได้เสียง มากเป็น คนฉันท
แล้ว คำนั้นให้ถือ ว่าเป็น ฉันท ที่ ประชุม อนุญาต ตก ลงได้

มาตรา ๑๙๒

ในการประชุม ถ้าหากว่าผู้ถือหุ้นแต่ ๒ คนขึ้นไป คิดใจขอให้
นับคนฉันทเสียงเอาจำนวน แน่นอนดังนี้ จึงต้องให้ทำตามนั้น ถ้า
ฉันทนั้น 12/10/25๒6 แต่เพียง การ ที่ นายก ฉันท นับแล้ว ประกาศ ว่า
ข้อวินิจฉัย

คำนั้น ๆ ให้เป็น อัน อนุญาต ฤๅ ยก เสีย แล้ว แต่ได้เอา ข้อความ จุดใน
สมุดบันทึก ของ บริษัท ดัง นั้น แล้ว ท่านให้ฟัง ว่า เป็น หลักฐาน พอ แก่ การ

มาตรา ๑๙๓

ถ้า ว่า มี ผู้ ถู หุ่น คดีใจ ขอ ให้ นับ คณณ เสีย ดัง นั้น ให้ นาย ก ของ
ที่ ประชุม จะ ฟัง ตั้ง ว่า ควร ใช้ ระเบวณ นับ อย่างใด สัดวอก ก็ ให้ ใช้
ระเบวณ นับ นับ คณณ เสีย

มาตรา ๑๙๔

ถ้า เมื่อใด คณณ เสีย ๒ ฝ่าย เท่า กัน ให้ นาย ก มี เสียง ชขาด เต็ด เมื่อนั้น

หลัก มาตรา ๑๙๕

คำวินิจฉัย ชขาด คำใด ถ้า ว่า ประชุม ผู้ ถู หุ่น ได้ อนุญาต ตกลง
เนื่อง กัน ต้องคราว โดย วิชี่ แสดง ค่อไป นี้ คำ นั้น ได้ ชื่อ ว่า ทวิวาร วินิจฉัย
วิชี่ ประชุม นั้น ตั้ง นี้ คือ

ข้อความ ที่ จะ ยกขึ้น ปฤกษา นั้น ให้ตั้ง ใน หมายนัด เรียก ประชุม
คราว คน แต่ ประชุม นี้ ได้ วินิจฉัย ชขาด อนุญาต แล้ว ด้วย เสีย มาก
แปล คณณไม่ น้อย กว่า ดี เขา ส่วน ใน จำนวน เสีย

ประชุม ครั้ง ที่สอง ได้ นัด หมาย เรียกประชุม กัน ใน ระหว่าง ๑๔ วัน ตั้ง
แล้วไป จน เต็ม กิ่ง แต่ ประชุม ครั้ง ก่อน

คำวินิจฉัย อัน ประชุม ครั้ง ก่อน ได้ ชขาด อนุญาต ตกลง แล้ว เป็น ประ
การใด ให้ เขียน คำนั้น ลง เคม ที่มี ให้ คัดทอน ใน หมายนัด เรียก ประชุม แต่
คำ วินิจฉัย อัน ประชุม ครั้ง ก่อน ได้ อนุญาต ตกลง แล้ว นั้น ประชุม ครั้ง ที่

ต้องได้เข้าอนุญาตตกลง ดังนั้น โดยเสียง มากเป็น คนแนบ ได้ ตาม เขา
ต้องใน จำนวน เสียง ที่ ได้ ประชุม ทั้ง สิ้น

หลัก มาตรา ๑๕๖

ถ้า บริษัทได้ ออก หุ้น พิเศษ แต่ กำหนด เขต กรรมสิทธิ์ พิเศษ สำหรับ
หุ้น นั้น ๆ ไว้ อย่างใด เพียงใด นั้น ท่าน ห้าม มิ ให้ ตัด แปลง แกะ ไข ได้ เลย

หลัก มาตรา ๑๕๗

ถ้าว่าการ ประชุม ถูก นัดหมาย เรียก ประชุม กัด คำวินิจฉัย ชัด
อนุญาต ข้อ คำใด ๆ กัด ได้ มี โท เป็น ไป โดย ผ่าน ชั้น ชั้น พระราช
บัญญัติ แต่ บท บังคับ ของ บริษัท นั้น ถ้า กรรมการ ถูก ถู กัด หัก คน หนึ่ง
คนใด ร้อง ชี้ น ค่อ ศาล ขอให้ ตัด บ้าง คำ วินิจฉัย นั้น ๆ เสีย ดังนี้ ท่าน ให้
รับ ไว้ พิจารณา แต่ บังคับ โดย ที่ ชอบ แต่ การ ที่ จะ ร้อง เรียก คัด เช่น นี้ ให้ ว่า
กล่าว แต่ ภายใน กำหนด เดือน หนึ่ง แต่ วันที่ ได้ ลง วินิจฉัย

๔ - บัญญัติซึ่งเทียบ

หลัก มาตรา ๑๕๘

บัญญัติซึ่งเทียบ การ บริษัท นั้น บังคับ ไว้ ว่า ให้ ทำ ไม่ คำ ก่อ ครั้ง หนึ่ง
ใน ๑๒ เดือน คือ ให้ ทำ เมื่อ ประชุม มี ซึ่ง บริษัท ได้ ตั้ง ไว้ เป็น สมัย
ทำงาน มี งบ เทียบ อัน นี้ ให้ แ่ ดง ยอด ประมวล เทียบ จำนวน สิ้นทรัพย์
แต่ จำนวน สิ้น ไร่ ของ บริษัท กับ ทั้ง บัญชี ก่าไร ชาต พุ น ให้ แจง ชัด ดวย

หลัก มาตรา ๑๕๙

งบเทียบนั้น ให้ มี ผู้ ต่อม บัญชี คน หนึ่ง ๆ ภาย คน ได้ ตรวจ สอบ

เสร็จแล้วแต่ให้เส้นข้อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อได้ ขาด อนุญาตไว้ เชื้อ ฟัง
แต่ภายใน ๔ เดือน นับแต่วันที่ตั้งเนืองบเทียบนั้น

อนึ่งให้ทำสำเนางบเทียบนั้น ดังไป ยังผู้ถือหุ้นทั่วทุกคน บัณฑิต มี
ชื่อใน สูเบียร์ บริษัท แต่ตามวัน ก่อน วันนัด ประชุม เป็น อย่าง น้อย

แต่สำเนางบเทียบนั้นให้เปิดเผยไว้ในสำนักงาน ของบริษัท แต่สาม
วัน ก่อน ประชุม เพื่อให้ผู้ถือ ฎีกาไม่ว่า สำคัญ หน้าที่ ออกให้ แก่คน ถือนั้น
ได้ พิจารณา ด้วย

หลัก มาตรา ๒๐๐

ในเมื่อ เส้นข้อ บัญชีงบเทียบ ข้อ ที่ ประชุม ผู้ถือหุ้น นั้น ให้กรรมการ
ทำ รายงานชี้แจงว่า ได้จัดการ งาน ของ บริษัท เป็น ประการใดใน ระหว่าง
ปี นั้น

หลัก มาตรา ๒๐๑

บุคคลใด ปรารถนาจะได้ บัญชีงบเทียบ การ บริษัท เฉพาะ แต่ บาน
หลัง ที่สุดก็ อาจ เรียก ข้อใด ห้ามมิให้เรียก ราคาเกินกว่า ๕๐ สตางค์

๕ — เงินปันผล

หลัก มาตรา ๒๐๒

การเฉลี่ย เงิน ปันผล ฤๅ ดัง คอกนั้น ให้เอาจำนวน ที่ได้ ใช้ค่า
หุ้น เขา เทียบกับจำนวน ซึ่ง คง เป็น ประมาณ เว้นไว้แต่ เฉพาะ หุ้น วิเศษ ที่ได้
จัดไว้ เป็น สถานอื่น

หลัก มาตรา ๒๐๓

ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผล ฤๅตั้ง ดอกให้แก่ผู้ถือหุ้น นอกจากที่จ่ายตามคำวินิจฉัย อนุญาต ของที่ประชุม ผู้ถือหุ้น แต่เป็นเงินที่ชักมาแต่ผลกำไร ซึ่งบริษัท ทำมาค่าได้เท่านั้น

หลัก มาตรา ๒๐๔

ถ้าบริษัท ขาดทุน ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผล ฤๅตั้ง ดอก จนกว่าเงิน ทุนที่ขาดนั้น จะได้คืน มาดังเดิม

หลัก มาตรา ๒๐๕

ถ้าว่าเงินปันผล ฤๅตั้งดอกได้จ่าย ออกไป โดยฝ่าฝืน ข้อบังคับของ มาตรา ทัดถง ข้าง บน นี้ใช้ เจาณ ทงหตุย ของบริษัทอนาจเรียกเอาคืนเขาใน บริษัทใด แต่ว่าถาผู้ถือหุ้น คนใด ได้รับเงิน ปันผล ฤๅตั้งดอกไป แถวโดย ทาง สุจริต จะ กตบ บังคับให้เขาคืน มิได้

หลัก มาตรา ๒๐๖

เงินปันผลอันได้ประชุมประกาศอนุญาตให้จ่ายแล้วนั้น ให้ตั้งแจ้งความโฆษณาใน หนังสือพิมพ์ ประจำถิ่น นั้น สองคราว ฤๅให้ตั้ง หนังสือแจ้งความไปถึง ผู้ถือหุ้น ทว่ ทุกคน บันดา มีชื่อใน รฐเบียร ของ บริษัท นั้น

หลัก มาตรา ๒๐๗

เงินปันผลอันได้ประชุม ประกาศ อนุญาต ให้จ่าย ทงสิ้น นั้น ถ้าหาผู้ทวง เรียกว่ามิได้ พน กำหนด ๓ ปี แถว ก็ให้ กตบ คั้น เปน ของบริษัท

หลัก มาตรา ๒๐๘

เงิน บัณฑิต นั้น แม้จะอ้าง จำย อยุ่เพียงใด จะคิด เขาตอกเบีย้แก่บริษัท นั้นมิได้

๒-สัมตบาญชี

หลัก มาตรา ๒๐๙

ให้กรรมการ จัดให้ทำบาญชีที่ลัดยที่จริงไว้ ใน สรรพการงาน คือ

- ๑, จำนวนเงิน ที่ บริษัทได้รับแต่ได้จ่าย แต่เรื่อง รายการ ทุก ๆ สิ่ง อันเป็นเหตุให้รับ ฤจำจ่าย จำนวน เงิน นั้น ๆ
- ๒, จำนวน ดินทรัพย์สิน รอน แต่จำนวน ดินใช้ ของ บริษัท

หลัก มาตรา ๒๑๐

ให้กรรมการ จัดให้ มี สัมต บันทัก ระเบียบ การ ประชุม ผู้ ถัด หั้น แต่ บันทัก ระเบียบ การ ประชุม กรรมการ เพื่อได้จด รายงาน ซึ่งได้ ปฤกษา แต่ คำวินิจฉัย ชัดใน ประชุม ทั้งสอง อย่าง นั้น บันทัก ระเบียบ รายงาน ฤ คำวินิจฉัย อัน นายก แห่ง ประชุม นั้น ฤ ประชุม ต่อ ถัด นั้น ได้ตั้ง ชื่อตง ตาย มือ แล้ว ให้ฟังได้ว่าเป็น หลักฐาน อัน ถูก ต้อง แห่ง ข้อ ความ ที่ได้ จดตงในสัมต นั้น ๆ แต่ให้ฟังได้วาระเบียบ รายงาน แต่ คำวินิจฉัย นั้น ๆ เป็นอัน ที่ประชุมได้ อนุญาต ตก ตง แล้วโดย ชอบ

ภาค ๔- การสอบบาญชี

มาตรา ๒๑๑

ผู้สอบ บาญชี นั้น อาจเลือกเอา ผู้ ถัด หั้น ของ บริษัท ให้รับตำแหน่ง

12/10/2566

ก็ได้ แต่ห้ามมิให้เด็กบุคคลใด ซึ่งมีประโยชน์สัมพันธ์อันตนจะได้ จะเสีย เพราะ การบริษัทโดยสถานอื่น นอกจาก ที่ เป็นผู้ถือ หุ้น ใน บริษัท เท่านั้น แต่ห้ามมิให้เด็กเอากรรม การ ฤ็ผู้เป็น ตัว แทน อื่น ๆ ฤ็ ลูกจ้าง คนงาน ของ บริษัท ในเวลา ที่ เขายัง คง ในหน้าที่ นั้น ๆ

มาตรา ๒๑๒

ผู้สอบ ภาณูชี นั้น ให้ ที่ ประชุม สุ่ม สุ่ม เด็ด คั้ง กั้น ใหม่ ทุก ปี แต่ ผู้สอบ ภาณูชี ซึ่ง ออกแล้ว นั้น จะ กลับ เด็ด ออก ให้ เขารวม นำที่ ใหม่ ออก ก็ได้

มาตรา ๒๑๓

ผู้สอบ ภาณูชี ควร จะ ได้ ดิน จ้าง ราง วัด เท่า ไ้ นั้น ให้ ประชุม ผู้ถือ หุ้น วาง เปน กำหนด ได้

มาตรา ๒๑๔

ถ้า แะ ทำ แหน่ง ผู้สอบ ภาณูชี วาง ลง โดย การณ ซึ่ง มิ ได้ มอง เรง เห็น ให้ กรวม การ หมาย นัด เรียก ประชุม วิดัสามัญ เพื่อ ให้ เด็ด คั้ง ชิน ใหม่ ให้ เต็ม ตำแหน่ง

มาตรา ๒๑๕

ถ้า แะ มิ ได้ เด็ด คั้ง ผู้สอบ ภาณูชี โดย กิริยา อัน ว่า ได้ ใน เบื้อง บนม นั้น เมื่อ ผู้ถือ หุ้น คั้ง แะ ทำ คน พริช มก นรชง ชิน ก็ ชอบ ให้ ค้าง คั้ง ผู้สอบ ภาณูชี สำหรับ บนม แะ กำหนด ดิน จ้าง ราง วัด แก่ ผู้บนม ด้วย

มาตรา ๒๑๖

ผู้สอบ ภาณูชี ทุก ๆ คน มี อำนาจ เรียก เอา สรรพ สุ่ม แต่ ภาณูชี

ของบริษัทไปตรวจสอบได้ โดยกต ส้มควง แต่อาจได้ ตามข้อบ่งชี้
กรรมการ ถ้าผู้แทนตัว แทน อื่น ๆ ถ้าถูกจ้าง ของ บริษัท ในการอัน
เนื่องด้วย ส้มควง ๒๒๖๓ นั้น ๆ ได้ทุกประการ

มาตรา ๒๑๗

ให้ผู้สอบบัญชี ทำ รายงาน ยื่น ต่อ ที่ ประชุม สัมมนา วางบเทียบ
แต่บัญชี ของ บริษัท นั้น ตน เห็นว่า ได้ทำ ชน ถูกต้อง แล้ว สัน แก่
จะ สำ แดง การ งาน ของ บริษัท ให้ ปรากฏ ตาม ที่ เป็น ชัย จริง แท้ ฉนั้น

ภาค ๕— อำนาจตรวจสอบสองการบริษัท

หลักมาตรา ๒๑๘

เมื่อมี ผล ก่อ หุ่น ใน บริษัท มีจำนวน รวมกัน ไม่ ต่ำ กว่า ห้า เขา หนึ่ง
ในจำนวน หุ่น ทั้ง หลาย ได้ทำ เรื่อง รวบรวม เรียน เป็น คำ เหตุ ให้
เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม ตั้ง พนักงาน ผู้ตรวจ สอบ สอง คน เดียว ถ้า
หลาย คน ให้ ไปตรวจ การ งาน ของ บริษัท ที่ ได้ จด ระบุ เบียบ แล้ว แต่ ทำ
รายงาน ยื่น ให้ทราบ

แต่เสนาบดีนั้น ก่อน แต่ จะ ตั้ง พนักงาน ผู้ตรวจ ให้ ไป อาจ
บังคับ ให้ ผู้ ยื่น เรื่อง รวบรวม ทั้ง หลาย หา ประกัน มั่นคง เพื่อบริ ออกเงิน
ค่าใช้ สรรพ ใน การ ตรวจ สอบ สอง นั้น ได้

หลักมาตรา ๒๑๙

กรรมการ กิติ ถูกจ้าง แต่ ตัว แทน ของ บริษัท กิติ จำ ต้อง ตั้ง
๑๒/10/2566
สรรพ ส้มควง บัญชี เอกสาร หนังสือใด ๆ ซึ่ง ตน เป็น หน้า ที่ เก็บรักษาไว้ ให้

แก่พนักงาน ผู้ตรวจ แต่ให้พนักงาน ผู้ตรวจ มีอำนาจ บังคับให้กรรมการ
ถูกจ้าง แต่ตัวแทน ของ บริษัทคนใดคนหนึ่ง ดำเนิน ตัว แล้ว ตาม เป็นคำ
ให้การไว้ ในเหตุการณ์ ซึ่งได้มาตรวจ สอดส่อง นั้น ๆ

หลัก มาตรา ๒๒๐

ให้พนักงาน ผู้ตรวจ ทำ รายงาน ซึ่ง ตนได้ตรวจ สอดส่อง ขึ้น ต่อ
เจ้า กระทรวง แต่ จะควร ให้เขียน ฎา ให้ ตีพิมพ์ รายงาน นี้ก็ สุดแต่ได้นามตี
กระทรวง ยุติกรรม จะ บัญชา ดำเนิน รายงาน นั้นให้เสนาบดี ส่งไป ยัง สำนัก
งาน บริษัทที่ ได้จตุเบียร แล้ว แต่ให้ส่ง แก่ผู้ ก่อ หุ่น ที่ ยื่น เรื่อง รวานั้น
ด้วย ทุก ๆ คน

หลัก มาตรา ๒๒๑

คำใช้ ร้อยใน การ ตรวจ สอดส่อง เช่นนี้ ให้ผู้ ยื่น เรื่อง รวไว้
ทั้ง สิ้น ฎา มีอนั้น ถ้า บริษัทใด ประชุม กัน เมื่อ การ ตรวจ สำเร็จ ลง แล้ว
ได้ ยินยอม ว่า จะจ่าย ค่า ดินทรัพย์ ของ บริษัท นั้น ก็ ได้

หลัก มาตรา ๒๒๒

เสนาบดี กระทรวง ยุติกรรม มีอำนาจ โดย ต่ำพิง ตนเอง เพื่อ จะ
ตั้ง พนักงาน ผู้ตรวจ คนเดียว ฎา หลาย คน ให้ ไป ตรวจ สอดส่อง การ
บริษัท แต่ ทำ รายงาน ขึ้น ต่อ รัฐบาล ใน การ ตั้ง พนักงาน ผู้ตรวจ เช่นนี้
จะ ควร ฎา มี ควร ดัดานใด สุดแต่ สุด พินิจฉัย ของ เสนาบดี ผู้ นั้น

ภาค ๖— เพิ่มทุนและลดทุน

มาตรา ๒๒๓

บริษัทที่ได้จัด หุ้น เบื้องแรก อาจเพิ่มทุนของบริษัทขึ้นได้ โดย
ออกหุ้นใหม่ตาม ทิววาร วินิจฉัย ของประชุมผู้ถือหุ้น

หลักมาตรา ๒๒๔

ห้ามมิให้บริษัทที่ได้จัด หุ้น เบื้องแรก ออกหุ้นใหม่ซึ่งจัดเป็นหุ้น
สำเร็จที่ไม่ต้องออกเงินเลยก็ได้ ถ้าต้องออกเงินออกทรัพย์แต่บางส่วน
ก็ดั่งนั้น เว้นแต่ที่ทำตาม คำทิววาร วินิจฉัย ของประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา ๒๒๕

ถ้าหากว่าที่ประชุมมีมติ วินิจฉัย ให้เป็น สถานการณ์ อื่น สรรพ หุ้น ที่จะ
ขอใหม่นั้น ควรให้เอาเงินแก่ผู้ถือหุ้นทั้งหลาย ว่าจะ ต้อง ประสงค์
ถ้าไม่ตามมากน้อย ค่า เสนอ เช่นนี้ให้ ทำ เป็น หนี้ ต่อ แห่ง ความ ไป ยัง
ผู้ถือหุ้นทุก ๆ คน ให้ แบ่ง ระบุ จำนวน หุ้น ซึ่ง ผู้ นั้น ควร จะ จง ได้
แต่ให้กำหนดวันว่า พิน นั้น ไป มี ได้ มี ค่า ตั้ง ของ รับ มา แล้ว ก็ จะ พึง ถือ ว่า
เป็นอัน ปฏิ เสธ

เมื่อวันที่ กำหนด ไว้ ต้อง ไป แล้ว เกิด ถ้า ผู้ ถือ หุ้น ใด ตอบ ปฏิเสธ มา ว่า
ไม่รับ หุ้น นั้น ก็ ให้ กรรม การ เอา หุ้น นั้น ออก เสนอ ชัก ชวน ให้ คน
ภายนอกเข้า ซื้อ รับ จน จบ

หลักมาตรา ๒๒๖

คำ พรรณ นำ ประกาศ ข่าว ร้อง ถ้า คำ ชัก ชวน โดย ประการ อื่น ๆ ให้

12/10/2566

บุคคลภายนอกเข้าชื่อของหุ้นให้นั้น ๆ ให้กรรมการทั้งหลายลงชื่อ
ด้วยลายมือตนนำไปจดฐุเบียงหลวง ก่อนแต่ที่จะเอาออกโฆษณา

หลักมาตรา ๒๒๗

คำพรรณนาประกาศบารวของฎาคำชกชวณน ในแสดงควมไวตงนี้ คือ

๑, ชื่อตัวชื่อแล้ตฤตุ ล้ำนัถ ฉาศัย การหาเตยง ฐัพ ของ กรรมการ
แต่ผู้ตอบ บานฐุทั้ง หดวย

๒, ใจควม หน้งตือ บรคณ ตันธร ของ บรชษัท

๓, ทุน ของ บรชษัท ที่ได้ จตฐุเบียง แล้ว เปน จำนวน หุ้นดำนญเทำโต
หุ้น วิเศษ เทำโต หุ้น สำเรจ เทำโต

๔, จำนวน เชน ที่ได้ เรยยกมาแล้ว เปน ทุน นัน เทำโต

๕, ใจควม บานฐุตั้งบเทยบด่ำแดง สันครพัย แด สันไช ของบรชษัท

๖, จำนวน หุ้นซึ่งจะออกใหม่ มากน้อย เทำโต เปน จำนวน เชน เทำโต
แต่เพื่อ ประสงค์อื่น ใด จึงได้ ออกหุ้นใหม่

๗, เชน เรยยกตวง นำค่าหุ้น หน้ง เทำโต จำนวน นี้ ท่าน บงคบบไว้ว่า
มิให้เรยยก น้อยกว่า รอย ตะ ๑๕ เปน อติรเวแห่ง มุตค่าหุ้น

๘, หุ้นใหม่ นั้น เปน หุ้น วิเศษ ทั้ง หมต ฎา แต่บางส่วน มีกรรมสิทธิ์
วิเศษ เปน สัดถาน ใด เพียงใด

๙, หุ้นใหม่ นั้นจัด เปน หุ้น สำเรจ ที่ไมตองออกเงิน เชน ถิต ฎาตอง
ออกเงิน ออกทรพัยแต่ บาง ส่วน ถิต มีจำนวน มาก น้อย เทำโต

จำนวน เชน ซึ่ง จะตองให้ ออก นั้น เทำโต ทุน เหล่า นี้จัดไว้ เปน หุ้น สำเรจ
เพื่อได้ ไซ แรงแทน ทุน แทน ทรพัย อย่งใดให้ แก่ใคร ตั้งนี้

มาตรา ๒๒๘

บริษัทที่ได้จดทะเบียนแล้วอาจลดทุนของบริษัทได้ด้วยมาลดมูลค่าหุ้นที่ลงตราด้วย มาลดจำนวนหุ้นให้น้อยลง ตาม ทวิวารวินิจฉัยของ ประชุมผู้ถือหุ้น

หลักมาตรา ๒๒๘

ห้ามมิให้ลดทุนของบริษัทลงไปต่ำกว่าจำนวนทุนเดิม แบ่งสี่เอาไว้นึ่งส่วน

หลักมาตรา ๒๓๐

เมื่อ บริษัทประชุมตกลงเพื่อจะลดทุนตั้งนี้ บังคับทำให้ โฆษณาใน หนังสือพิมพ์ซึ่งจำหน่ายใน ตำบล นั้น ๗ ครั้งแล้ว พึงแจ้งความแก่เจ้านี่ของบริษัททุก ๆ คนให้ทราบ ประสงค์ที่จะลดทุนลง แต่ขอให้เจ้านี่ทั้ง หาย แสดง เหตุคัดค้าน รังเกียจใน การ ลดทุน นั้น แต่ภายใน ๓ เดือน

หลักมาตรา ๒๓๑

ถ้าว่าไม่มีใคร ยกข้อขึ้นคัดค้าน ภายใน กำหนดเวลา ๓ เดือน ก็ให้ พึง ถือว่าไม่มีใคร รังเกียจ ถ้าแต่มีเจ้านี่ ยกข้อขึ้นคัดค้านไว้ ท่านห้ามมิให้บริษัทจัดการลดทุนลงจนกว่า จะได้ชำระหนี้เสร็จ ฎาได้ให้ประกัน มัน คงใน หนี้ นั้น ๆ

หลักมาตรา ๒๓๒

ถ้าว่าเจ้านี่คนใด หากได้แสดงเหตุคัดค้านใน การ ที่ บริษัท จะลดทุน

๒ ๒ 10/2566

ลงมาไม่ เหตุว่าตน มีถิ่น ทราบ แล เหตุ ทั้งนี้ปรากฏชัดว่ามีได้เป็น
 เพราะ ความ เติม เต็มฝ่ายเจ้า หนี้ นั้นใช่ ท่าน จึงบังคับไว้ว่า ผู้ถือหุ้นทั้ง
 หลายบริษัทที่ได้รับเงิน คืนไปตามส่วนที่ตัดหุ้นดังนั้น ยังจำจะ ต้องออก
 เงินใช้ ให้แก่เจ้า หนี้ เช่นนี้ โดย จำกั้เท่าจำนวน ที่ได้รับทุน คืนไป
 เพียงภายใน กำหนด ๒ ปี นับแต่วัน ที่ได้จัด ฐระเบียร การลดทุนลง แล้วนั้น

หลัก มาตรา ๒๓๓

คำ ทิววาร วินิจฉัย ของ ประชุม ผู้ถือหุ้น ซึ่งขาด อนุญาตให้ เพิ่มทุน
 กัด ให้ลดทุน กัด ดังนี้ ท่านให้ จัดคำ นั้น ลง ฐระเบียร หดวง แต่ภายใน
 ๑๔ วัน แล้ววันได้ทำวินิจฉัย

ภาค ๗— กรรมธรรม์ กู

หลัก มาตรา ๒๓๔

ห้าม มิให้บริษัท ออกกรรม ธรรม์ กู เว้นไว้แต่ ทำตาม ทิววาร วินิจฉัย

หลัก มาตรา ๒๓๕

จำนวน เงิน กรรมธรรม์ กู นั้น ห้าม มิให้ทอม จำนวนเงิน ทุน บริษัท
 ที่ได้เรียกไว้แล้ว ถ้าว่า บัญชีงบเทียบ ครั้งที่สุด แลตั้ง จำนวน ดินทรัพย์สิน
 ของ บริษัทว่าลด น้อยลงไป กว่าจำนวน เงิน ทุน ที่ได้เรียกไว้แล้ว ท่าน
 ห้าม มิให้ ออกกรรม ธรรม์ กู ทอม จำนวน ดินทรัพย์สิน ที่ ปรากฏ นั้น

หลัก มาตรา ๒๓๖

มูลค่ากรรม ธรรม์ กู ใดหนึ่ง มิให้จัดค่าลงไปกว่า ห้าสิบบาท (๕๐)

หลักมาตรา ๒๓๗

กรมธรรม์ ใดๆ ก็ ใ้บ จำต้องให้ ใช้ เงิน แก่กัน

หลักมาตรา ๒๓๘

ก่อนแต่ที่จะได้ ออก กรมธรรม์ กุ นั้น ทำนให้ จค ฐ เบี้ยร ชอ

ความ พิด้การ ดัง นี้ คือ

- ๑, ยอดจำนวน เงิน ที่ จะ กุ
- ๒, จำนวน กรมธรรม์ กุ มากไป น้อยไป เท่าใด
- ๓, มูลค่า กรมธรรม์ กุ ใ้บ หนึ่ง เท่าใด
- ๔, อัตรา ดอก เบี้ย เท่าใด
- ๕, วิธได้ ค่น กรมธรรม์ กุ ภายใน กำหนด เวลา เพียง ใด
- ๖, ถ้า ว่า บริษัท ใด ออก กรมธรรม์ กุ ใ้บ ก่อน มี จำนวน ที่

บริษัท ยัง เป็น ใ้บ อยู่ใน กรมธรรม์ กุ เก่า นั้น เท่าใด

- ๗, ราคา ที่ ตั้ง ว่า จะ ออก กรมธรรม์ กุ ใหม่ นี้ เท่าใด,
- ๘, วิธส่ง เงิน ใ้บ ค่า กรมธรรม์ กุ ภายใน กำหนด เวลา เท่าใด
- ๙, จำนวน ใ้บ ซึ่ง เป็นทุนของ บริษัท แต่ยอดเงิน ที่ ได้ เรียกแต่จแต่ค่า ใ้บ นั้น ๆ เท่าใด

๑๐, จำนวน ดิน ทพย ของ บริษัท มี อยู่ ณะเวลา นั้น ดัง ที่ ปรากฏ

ในบเทียบบานที่ ๘๓

12/10/2566

หลัก มาตรา ๒๓๙

คำพรรณนา ประกาศ บัญชี หรือ ฎีกาที่ชงวนโดยประการอื่น ๆ ให้ชน
เขา เชื้อจาง กรรมกรรม กุณน ให้กรรมกร ทั้งหลาย ลง ชื่อ ด้วยลายมือ แด
จตุรเมียร เดียก่อน จึง เขา ออกโฆษณา แดให้ มีชื่อ ความ พิสดาร ตั้ง ว่า
ไว้ใน มาตราข้าง บน นั้น ปรากฏใน หนังสือ ทั้ง นี ทุก ๆ ฉบับ

หลัก มาตรา ๒๔๐

บทพระราชบัญญัติ มาตรา ๑๒๗ จน ถึง ๑๓๒ แด มาตรา ๑๓๔ จน
๑๓๘ ซึ่ง บังคับไว้ ด้วย ฎีกาใบ สำคัญ นั้น นั้น ให้ พัง อนุโตมิใช่บังคับ
ได้ แก่ กรรมกรรม กุตาม ที่ ควร แก่ บท นั้น ๆ

หลัก มาตรา ๒๔๑

ใน สำน กรมกรรม กุทุก ๆ ใบ ท่าน บังคับ ให้ แล่ง เนื้อ ความ
พิสดาร ตั้ง ว่าไว้ใน มาตรา ๒๓๘ ข้อ ๑ จน ถึง ข้อ ๕

ภาค ๘ - เด็กบริษัท

หลัก มาตรา ๒๔๒

บริษัท ที่ ไต่ จตุรเมียร แล้วย่อมเด็ก จากกัน เพราะ สัญญา ข้อ บังคับ
ของ บริษัท เป็น มูลเหตุ แลยังมี เหตุ ที่ ต้อง เลิก อีก ๔ ประการ คือ
๑, ถ้า บริษัท ได้ ตั้ง ขึ้น เฉพาะ มี กำหนด กาล เมื่อ ตั้ง กำหนด กาล นั้น
๒, ถ้า บริษัท ได้ ตั้ง ขึ้น เฉพาะ ทำ งาน ถึง เจียว เมื่อ งาน นั้น ดำริ จ
๓, เพราะ สิ้น ค เด็ก จากกัน โดย ทวิวาร วินิจฉัย
๔, เพราะ เหตุ บริษัท ต้อง ล้ม ณะตาย

12/10/2566

เมื่อ บริษัท ของ ตม แวด คง นี้ กวร เดิก จาก กั้น นี้ ทำน ให้ บังคับ
จัด อนุ โดม ตาม ข้อ พระ ราช บัญ ญัต ตักษณ พอง ตม ณะ ตาย ซึ่ง ไซ อยู่
ณะ เวลา นี้

ภาค ๙- สัมทตบบริษัทจำกัดสินใช้

หตัก มาตรา ๒๔๓

บริษัท ที่ ได้ จด ฐ เบียร์ แวด จะ เข้า สัมทตบ กับ บริษัท อัก ผาย หนึ่ง
นอก จาก ที่ ได้ อนุ ญา ตี แวด โดย ทวิ วาร วิ นิจ ฉัย นี้ น มี ได้

หตัก มาตรา ๒๔๔

คำ ทวิ วาร วิ นิจ ฉัย เปน เหตุ จะ ให้ เข้า สัมทตบ กั้น สำ เร็ จ นี้ ให้ บริษัท
นำ ไป จด ฐ เบียร์ แวด ภาย ใน ๑๔ วัน คง แต่ ได้ ปฤ กษา ตก ตง แวด

หตัก มาตรา ๒๔๕

ทำน บังคับ ให้ บริษัท ตง ไซ ฆนา ๗ คราว ใน หนึ่ง สั ต พิม พ ซึ่ง จำ หน่าย
ใน คำ บถ นี้ แวด พง ให้ แฉง ควณ แก่ เจา ฉนี้ ของ บริษัท ทุ ๆ คน ให้
ทราม ควณ ประสัง คัก จะ เข้า สัมทตบ กั้น นี้ แด ขอ ให้ เจา ฉนี้ ทง ฆตย แด ตง
เหตุ คัก ควณ รัง เกย ตใน ที่ จะ สัมทตบ แวด ภาย ใน ๓ เด็ ษน ถ้า แด ไม่ มี ใคร
ยก ขอ ฆน คัก ควณ ภาย ใน เวลา ก่า หนด นี้ ก่า ให้ พง ถย ว่า ไม่ มี ใคร รัง เกย ต
ถ้า มี เจา ฉนี้ ยก ขอ ฆน คัก ควณ ไว ทำน ว่า อย่า ให้ บริษัท จัก กวร เข้า สัม ทบ
กั้น จน ก่า ว่า จะ ได้ ไซ ฆระ ฉนี้ สำ เร็ จ ฤ ภา ได้ ให้ ประ กั้น มั่น คง ใน ฉนี้ นี้ ๆ

หลัก มาตรา ๒๔๖

บริษัทใดจัดการเข้า สัมทบ กัน แดง เมื่อใด ต่าง บริษัท ก็ต่าง เป็น หน้า ที่ นำ เพื่อความไป จด ฐ เบียร์ แต่ภายใน ๑๔ วัน ว่าได้ สัมทบ กัน เข้า เป็น บริษัทใหม่ อัน หนึ่ง

หลัก มาตรา ๒๔๗

จำนวน ทุน เป็น หัก ของ บริษัทใหม่ นั้น บังคับ ว่าให้ตั้ง เท่าจำนวน ทุน ที่ เป็น หัก ใน บริษัท ทั้ง สอง ฝ่าย ซึ่ง ได้ สัมทบ เข้า กัน แดง

หลัก มาตรา ๒๔๘

บริษัทใหม่ นั้น ยอม ด้รับ กรรมสิทธิ์ ใน ดิน ทรัพย์ แดง ต้อง รับ ออก สิทธิ ของ บริษัท ทั้ง สอง ฝ่าย ซึ่ง ได้ สัมทบ กัน แดง นั้น

ภาค ๑๐ - ใต้ หมาย

มาตรา ๒๔๙

หนังสือ นัดหมาย ไป แจ้ง ความ อัน บริษัท จะ พัง ตั้ง ให้แก่ ผู้ ถู หัก นั้น ถ้า ว่า ได้ ส่ง เนิาะ ตัว เอง ก็ดี ฎา ตั้ง ไป โดย ไปรษณีย์ ดัด ก หลัง ถึง สำนัก อากัย ของ ผู้ ถู หัก ที่ ได้ มี ชื่อ ปรากฏ ใน ฐ เบียร์ ของ บริษัท แดง ให้ นับ ว่า เป็น อัน ได้ ส่ง ขอบ แดง

มาตรา ๒๕๐

นัด หมาย ไป แจ้ง ความ ใด ๆ ซึ่ง ได้ ตั้ง โดย ไปรษณีย์ ดัด ก หลัง หนังสือ นั้น ถูก ต้อง แดง ก็ ให้ ถู ว่า เป็น อัน ได้ ส่ง ถึง มี ผู้ รับ นับ แต่ เวลา ที่ หนังสือ ไปรษณีย์ จะ ควร เดิร ถึง ได้

หมวด ๕ ว่าด้วยชำระบำนาญซึ่งค้าง หักส่วน ที่ได้ จดจូเบียร์ แล้ว
ค้าง หักส่วน จำกัดที่ดินใช้ แลบริษัท จำกัดที่ดินใช้

มาตรา ๒๕๑

คำว่า ประชุม ซึ่งใช้ ใน หมวดนี้ มีความ มุ่งหมาย เอา ประชุม ดัง
ประการ คือ

๑, ประชุม ผู้เป็น หัก ส่วน ทั้งหลายใน ห้าง ที่ได้ จด จู เบียร์ แล้ว แล
ใน ห้าง หัก ส่วน จำกัดที่ดินใช้ ซึ่ง อาศักคณน เติง พวก มาก เป็นใหญ่
ในการ วินิจฉัย

๒, ประชุม ผู้ถือ หัก บริษัท จำกัดที่ดินใช้ ตาม ที่ได้ บัญญัติไว้
ใน มาตรา ๑๗๒

หลักมาตรา ๒๕๒

ห้าง หัก ส่วน กัด บริษัท กัด แม่ ไต่ เด็ก จาก กน แลว ถ้า ให้ พง ก่อ ว่า
ยังมี ตัว อยู่ เพียง เวลา ที่ ควร แก่ การ ชำระ บำนาญ เท่า นั้น

หลักมาตรา ๒๕๓

ผู้ชำระ บำนาญ มี ภาระ โดย นำที่ เป็น ผู้ จด รวบรวม วิต การ งาน ของ ห้าง
หัก ส่วน ฤ บริษัท เพื่อ ตาง บำนาญ ชำระ นั้น แล จด แบ่ง คิน สิ้น ทว พัย
ของ ห้าง แล บริษัท นั้น

มาตรา ๒๕๔

ถ้า ว่า ห้าง หัก ส่วน กัด บริษัท กัด ไต่ เด็ก จาก กน แลว เมื่อ ไต่ แล

เลิกจากกัน นั้น เพราะเหตุ นอกจาก ดินแดน พนศ ต่อตั้ง มี ผู้จัดการ
 ห้าง ฤๅ กรรมการ ของ บริษัท ย่อม เป็น ผู้ชำระ ภาษี เมื่อ นั้น เว้นไว้ แต่
 ถ้า ข้อสัญญา ของ ห้าง ฤๅ บริษัท บังคับ บริษัท จะมี กำหนดไว้ เป็น สถานอื่น
 ถ้า ว่า ไม่มี บุคคล ใดสมควร เป็น ผู้ชำระ ภาษี ได้ ตั้ง ว่าไว้ ข้างบน นี้ ผู้
 ประโยชน์อื่น จะ ได้ เสีย ใน การ ห้าง แด่ บริษัท ทำ คำ ร้อง ขอ ให้ ศาล ตั้ง
 ผู้ชำระ ภาษี ดังนี้ ทำน ให้ ระวัง บังคับ บัญชา

หัตถ์ มาตรา ๒๕๕

ผู้จัดการ ห้าง ฤๅ กรรมการ บริษัท มี อำนาจ นำ ที่ โดย คำ แห่ง เดิม
 ดินใด ก็ ยัง คง มี อำนาจ ใน นำ ที่ เป็น ผู้ชำระ ภาษี ดิน นั้น

หัตถ์ มาตรา ๒๕๖

แต่ ภายใน ๑๔ วัน นับ แต่ ได้ เลิก ห้าง เลิก บริษัท ฤๅ นับ แต่ วันที่ ศาล
 ได้ ตั้ง ผู้ชำระ ภาษี แล้ว ทำน บังคับ ให้ ผู้ชำระ ภาษี นั้น กระทำ ดัง นี้ คือ
 ๑, ให้ แจ้ง ความ ให้ มหชน ทราบ โดย ประกาศ โฆษณา ใน หนังสือ พิมพ์
 ซึ่ง จำหน่าย ใน ตำบล นั้น ๒ ครั้ง ว่า ห้าง หุ่น ส่วน นั้น ฤๅ บริษัท นั้น
 ได้ เลิก จาก กัน แล้ว ให้ ผู้ เป็น เจ้า ณ ที่ ท้อง ยื่น คำ ทวง ณ แก่
 ผู้ชำระ ภาษี

๒, ให้ ส่ง หนังสือ แจ้ง ความ โดย จุด ลง รู้อย่าง ทั่ว ไป ปรด้นนี้ ไม่ ยัง
 เจ้า ณ ที่ ท้อง ทุก ๆ คน บันดา มี ชื่อ ปรากฏ ใน สมุดบัญชี แด่ ด้รพหนังสือ
 ของ ห้าง ฤๅ บริษัท นั้น ให้ ทราบ ด้วย

หลัก มาตรา ๒๕๗

ให้ผู้ชำระบัญชี นำเนื้อความไปจัดรูเบียร์ว่า ห้างหุ้นส่วน ฎา บริษัท
ได้เลิกจากกัน กับทั้งชื่อของผู้ชำระบัญชีทุก ๆ คน แต่ภายใน
๑๔ วัน นับแต่วันเลิก

หลัก มาตรา ๒๕๘

ให้ผู้ชำระบัญชี กระทำงบเทียบส่งให้ผู้สอบบัญชี ตรวจ สอบ ส่วน
แล้ว ลง สำคัญไว้ว่า ถูกต้องแล้ว โดยเวลาที่ จะ พัง ทำ ได้เร็ว อย่างที่ สุด
แล้ว จึงให้ นิต หมาย เรียก ประชุม หุ้น ส่วน

มาตรา ๒๕๙

ประชุม ผู้ถือ หุ้น นั้น มีกิจ ที่ จะ พัง ทำ ดังนี้ คือ

- ๑, สัมมต กรรม การ ขึ้น เป็น ผู้ชำระบัญชี ฎา เดิม กง ผู้ชำระ บัญชีอื่น
- ๒, ตรวจ บัญชีงบ เทียบ ฎา จะ พัง บง คบ ให้ ผู้ชำระบัญชี นั้น ทำ
งบ ประมาณ ค่าราคา สิ้น ทรัพย์สิน ฎา จัดการ ได้ ๆ สุด แต่ จะ เห็น สัมควร

หลัก มาตรา ๒๖๐

ผู้ชำระบัญชี นอกจาก คน ที่ ค้าต ได้ ตั้ง ไว้ ใน ตำแหน่ง นั้น ถ้า ว่า
ผู้ เป็น หุ้น ส่วน ฎา ประชุม ผู้ถือ หุ้น พา กัน เห็น พรอม เป็น เสีย เดียว กัน
ก็ อาจ จะ ถอด ผู้ นั้น แด ตั้ง ผู้ อื่น แทน ที่ ได้ ผู้ชำระบัญชี คนหนึ่ง คนใด
แม่ เป็น คน ที่ ค้าต ได้ ตั้ง ไว้ ถ้า ผู้ เป็น หุ้น ส่วน ใน ฎา ผู้ถือ หุ้น ใน
บริษัท มี จำนวน รวม กัน คง แต่ ๒๐ เขา ๑ ใน จำนวน ทุน ของ ห้าง ฎา

บริษัทนั้นให้ทำคำร้องขอให้เปลี่ยนตัว ดังนี้ คำต มีอำนาจที่จะถอด
ผู้หนึ่งแต่ตั้งผู้ขึ้นแทนก็ได้

หลัก มาตรา ๒๖๑

การเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีใหม่มีขึ้นคราวใด ก็ให้นำเนื้อความ
จดรูเบียรแต่ภายใน ๑๔ วันแต่การเปลี่ยนตัวกันนั้น

หลัก มาตรา ๒๖๒

ผู้ชำระบัญชีทั้งหลายย่อมมีอำนาจ ดังนี้ คือ

- ๑, เพื่อจะแก้ต่างว่าต่างห้างแต่บริษัท ซึ่งอรรถคดีพิพาศขึ้น
เป็นแพ่งฎาฎาทั้งปวง แต่เพื่อจะทำยอมคดีนั้น ๆ
- ๒, เพื่อจะจัดการของห้างหุ้นส่วนฎาบริษัทนั้นไป โดยเวลาที่
สมควร เพียงแต่จะให้เป็นผู้ประโชยน์แก่การชำระตั้งขึ้น
- ๓, เพื่อจะขายทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วน ของบริษัท จะเป็นทรัพย์สิน
อันยกไหวฎาเป็นทรัพย์สินแก่ที่ทั้งนั้น
- ๔, เพื่อทำการโดยสถานอื่นใด ๆ ซึ่งจะเป็นคุณแก่การ
รวมรัดชำระบัญชีให้สำเร็จตั้งนี้

หลัก มาตรา ๒๖๓

ข้อจำกัดอำนาจของผู้ชำระบัญชีแม้มีเป็นสถานใด แต่จะอ้างมา
ใช้ต่อสู้คดีพิพาศแก่บุคคลภายนอก ข้อจำกัดนั้นท่านมิให้ฟังได้วา

มาตรา ๒๖๔

ผู้ชำระบัญชีต่งใจหลาย คน ด้วยกัน ท่านให้ปลุกษาหา ฤๅจัด การไปโดยพร้อมเพรียง กัน ถ้าว่าแยกกัน ต่าง คน ต่าง ทำสิ่งใด การ สิ่งนั้นไม่ชอบ เว้นไว้แต่ที่ ประชุม ฤๅ ค่ำต จะได้ บังคับ แบ่ง นำที่ไว้ เป็น ส่วน ๆ แต่ขณะเมื่อแรกต่ง ผู้ชำระบัญชีต่งนี้ จะ แยกกัน ต่างคน ต่าง ทำ นำที่ ของ คน ก็ชอบ

หลัก มาตรา ๒๖๕

คำวินิจฉัย ของ ที่ ประชุม กัด ฤๅ คำ บังคับ ของ ค่ำต กัด ซึ่ง แบ่งปัน นำที่ ผู้ชำระ บัญชี ให้มี อำนาจ ต่าง คน ต่าง ทำการ คน ละ ส่วนได้ต่งนี้ ท่านให้เอา คำนับ ไป จด รุๅ เบียร หดวง ภายใ โ ๑๔ วัน แต่ได้ บังคับ นั้น

มาตรา ๒๖๖

คำ ฤๅ ธรรม เนียม กัด คำ ภาษี ฮาทร ฆอน ๓๓๓ กัด แต่ คำ ใช้ ด้รอย ใน การ ชำระ บัญชีนี้ ผู้ชำระ บัญชี จำ ต้อง หักไว้ ใช้ ก่อน ณ อื่น ๆ

มาตรา ๒๖๗

ถ้าว่า เจ้านี่ คนใด หายไป มิได้ มา ทวง ถาม ให้ ใช้ ณ ให้ ผู้ชำระ บัญชี (พิจารณาว่า ณ มี ถอง แท) จง วาง เงิน เท่า จำนวน ณ นั้น โดยวิธีชอน ท่านจัดไว้ ใน พระราชบัญญัติ ตกษณ กุณ ซึ่ง ว่าด้วย วาง เงินไว้ ใช้ ณ นั้น

หลัก มาตรา ๒๖๘

ผู้ชำระ บัญชี อาจ เรียก ณ เป็น หุน ส่วน ใน ห้าง ฤๅ ผู้ ถอน หุน ใน บริษัท ให้ ใช้ เงิน ค่า เขา หุน ที่ ยัง คาง มิ ได้ ชำระ ด้รจ นั้นได้

หลัก มาตรา ๒๗๒

ทรัพย์สินของห้างทรัพย์สินของบริษัท ซึ่งจะแบ่งกันให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วน
ญาติพี่น้อง หรือตามจำนวนเหลือจากต้อง การเอาไว้อำระหนี้ของห้าง
บริษัทเท่าใด ก็ควรเอาหุ้นกันได้แต่จำเพาะเท่านั้น

หลัก มาตรา ๒๗๓

การชำระบัญชีห้างบริษัทสำเร็จลงเมื่อใด ให้ผู้ชำระบัญชี
นัดเรียกเจ้าของหุ้นส่วนประชุมกันเมื่อนั้น แต่ให้ทำบัญชีชี้แจง การ
งานที่ได้ชำระเสร็จสิ้นนั้น ภายหลังจากได้ประชุมตกลงรับเชื่อฟัง
ตามบัญชานั้น นับได้ไม่เกิน ๑๔ วัน ให้ผู้ชำระบัญช้นำข้อความ
ในบันทึกระบียบประชุม นั้นไปจดตงฐุเบียง

หลัก มาตรา ๒๗๔

ท่านให้มอบสิ่ง สิ้นสุดบัญชีไปรับใบยื่น สรรพเอกสาร สำนวนของห้าง
ของบริษัทที่ได้ชำระบัญชีเสร็จกันแล้วนั้น ๆ ไว้ยัง หอฐุเบียง ใน
เวลาเดียวกับที่ มาจดฐุเบียง ว่าได้ชำระบัญชีจบเสร็จแล้ว แต่ให้
พนักงาน ฐุเบียง รักษา สิ้นสุดบัญชีแต่ สรรพหนังสือ สำนวนนั้นไว้ อีก ๑๐ ปี
แต่วัน นั้นเป็นต้นไป เพื่อ บุคคลผู้มประโยชน์อื่นจะได้ จะเสียในการ
นั้น ได้ พิจารณาหาฎาได้ตาม ประสงค์

หลัก มาตรา ๒๗๕

เมื่อ 12/10/2566
เมื่อ การชำระบัญชีจบเสร็จแล้ว ผู้มี อรรถคดีจะ พ้อง วียง

- ๑, ห้างหุ้นส่วน ๓ บริษัท กีด
- ๒, ผู้เป็นหุ้นส่วน ๓ ผู้ถือ หุ้น คนใดคนหนึ่ง กีด
- ๓, ผู้ชำระบัญชี คนใดคนหนึ่ง กีด

ท่านให้ว่ากล่าวแก่กันใต้แต่ภายใน กำหนด ๒ ปี นับแต่วันที่ ได้จัด ชูเบียร์ ว่าได้ชำระบัญชี จบแล้ว

หลัก มาตรา ๒๗๖

บทพระราชบัญญัติตั้งแต่ มาตรา ๑๗๓ จนถึง มาตรา ๑๙๔ กับ มาตรา ๑๙๗ มาตรา ๒๑๐ ทั้งนี้ ให้ พง อนุโตมิใช่บังคับแก่ประชุม ในการชำระบัญชีนี้ ได้ ตามสมควร แก่บทนั้น ๆ

หมวด ๖ โฆษณุโทษ

หลัก มาตรา ๒๗๗

ผู้ใด ตง โฆษณา คำ พรณนา ประกาศ บ่าว ร้อง ๓ ชัก ชวน ด้วย ประการ อื่น ๆ ให้ชน เขา ชื่อ ของ หุ่น ใน บริษัท จำกัด สิ้น ใช้ แต่ เวลา ก่อน ที่ ได้ จัด ชูเบียร์ หนึ่งร้อย บริษัท สิ้น ใช้ ของ บริษัท นั้น ท่าน ว่า ผู้ นั้น เติมิต ให้ตง โฆษน์ ปรับใหม่ เป็นเงิน แต่ ๑๐๐ บาท จนถึง ๑๐๐๐ บาท เป็น พินัย หดวง

หลัก มาตรา ๒๗๘

ผู้ใด ตง โฆษณา พรณนา ประกาศ บ่าว ร้อง ๓ ชัก ชวน ด้วย ประการ อื่น ๆ ให้ ชน เขา ชื่อ ของ กรมธรรม์ กู้ ใน บริษัท จำกัด สิ้น ใช้ แต่ ก่อน เวลา ที่ ได้ จัด ชูเบียร์ บริษัท นั้น ท่าน ว่า ผู้ นั้น ต้อง ระวาง เติมิต ให้ตง โฆษน์ ปรับใหม่ เป็นเงิน แต่ ๑๐๐ บาท จนถึง ๑๐๐๐ บาท เป็น พินัย หดวง

หลัก มาตรา ๒๗๙

ผู้ใดลงโฆษณาพรรณนาประกาศข่าวร้าย ถูกชักชวนด้วยประการอื่น ๆ ให้ชนเข้าชื่อของหุ้นกู้ดี ของกรมธรรม์กู้ยืมดี โดยผู้ฉ้อฉลจัดพระราชบัญญัติมาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ มาตรา ๒๒๖ มาตรา ๒๒๗ มาตรา ๒๓๙ ดังนี้ ท่านว่าผู้ฉ้อฉล ให้ลงโทษปรับใหม่เป็นเงินแต่ ๑๐๐ บาทจนถึง ๑๐๐๐ บาทเป็นพินัยหลวง

หลัก มาตรา ๒๘๐

ผู้ใดแสดงเองฯ ให้คนอื่นเห็น แสดง ซึ่งถ้อยคำที่ตนรู้ว่าเป็นเท็จแต่อ้างพรางข้อความสำคัญในหนังสือบริคณห์สนธิขึ้นก่อนการบริษัทที่ดีในหนังสือพรรณนาประกาศข่าวร้ายชักชวนด้วยประการอื่นให้ชนเข้าชื่อของหุ้นกู้ดี ของกรมธรรม์กู้ยืมดี ในข้อความซึ่งได้จัดลงสู่เบียร์ตามพระราชบัญญัติบังคับใจที่ดี ท่านว่าผู้ฉ้อฉลมีความผิดระวางอ้างพรางให้ลงโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี ฎาให้ปรับใหม่ไม่เกิน ๕๐๐๐ บาท ฎาให้ลงโทษจำด้วยปรับด้วยทั้ง สอง ต่ถาน

หลัก มาตรา ๒๘๑

ถ้าว่าบริษัทใดที่ใดจัดสู่เบียร์แล้ว ละเลยละเว้นมิได้เขียนคำว่า "จำกัด" ไว้ข้างท้ายชื่อบริษัท กระทำให้คนขาดศกบกพร่องในดวงตราป้ายชื่อ หรือ โหมแจ้งความคำข่าวร้ายประกาศฎาตรวจพเอกสารใด ๆ ของบริษัทดังนี้ไซ้ ท่านว่าบริษัทนั้นเดิมที ให้ปรับใหม่ไม่เกินกว่า ๑๐๐ บาทเป็นพินัยหลวง

หลัก มาตรา ๒๘๒

ถ้าว่า บริษัทใด ละเลยเสียมิได้กระทำ ตามพระราชบัญญัติมาตรา ๑๕๐ ซึ่ง บังคับไว้ว่าให้ มัดมุต ฐุเบียร ผู้ ถิ่น หุ่น ตั้ง นไซ์ ท่าน ว่า บริษัท เดิมติด ให้ปรับใหม่ เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า วัน ละ ๒๐ บาท รายวันตลอด เวลาค่าเท่าที่ เดิมติด อยู่

หลัก มาตรา ๒๘๓

ถ้าว่า บริษัทใด กระทำให้ ขาด คตาด เค็ดือน เวลาค่า ซึ่ง ท่าน บัญญัติ ไว้ ในมาตรา ๑๕๗ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๔๔ ฎ มาตรา ๒๕๖ ซึ่ง ว่า ด้วย การ ฐุเบียร ตั้ง นไซ์ ท่าน ว่า บริษัท นั้น เดิมติด ให้ปรับใหม่ เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า วัน ละ ๒๐ บาท เรียง ราย วัน ไป ตลอด เวลาค่า ที่ เดิมติด อยู

หลัก มาตรา ๒๘๔

ถ้าว่า บริษัทใด ละเลยเสีย มิได้กระทำ ตาม พระราช บัญญัติ มาตรา ๑๑๔ ซึ่ง บังคับ ว่าให้ ส่ง ดี.นา หนังสือบริคณห์สนธิ์ ซึ่ง บังคับ กติ มาตรา ๑๕๑ ซึ่ง บังคับ ให้ ทา ฐุเบียร ผู้ ถิ่น หุ่น กิติ ฎ มาตรา ๑๕๐ ซึ่ง ว่าให้ ส่ง ดี.นา ถึง ทูทของ บริษัท ในหนังสือ เอกถำรของ บริษัทตั้ง นไซ์ ท่าน ว่า บริษัท นั้น เดิมติด ให้ ใหม่ ไม่ เกิน กว่า ๕๐ บาท เป็น พิณัย หลวง

หลัก มาตรา ๒๘๕

ถ้าว่า บริษัทใด ชื่อ หา หุ่น ของ คน เอง กิติ ฎ ปรับไว้ เป็น จำนำ กิติ ฎ ละเลย เสีย มิได้ เอา หุ่น ที่ ได้ รับ แดง ออก ขายทอด คตาด กระทำ ผำ ผืน

พระราชบัญญัติมาตรา ๑๒๔ ดังนี้ ใช้ ท่านให้ปรับใหม่บริษัทนั้นเป็นเงินไม่เกินกว่า ๑๐ บาท เว้นแต่กรณีอื่นที่ ได้รับ ข้อหา แต่เก็บไว้ใน

หลักมาตรา ๒๘๖

ถ้าว่าโทษเดิมซึ่ง บริษัทต้อง ปรับตาม มาตรา ๒๘๑ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๒๘๕ นั้น ๆ ได้เป็น ไปเพราะการรวมการ ของ บริษัทคนใด ทำขาด ตกบกพร่องโดยหน้าที่ ใช้ บริษัทนั้นชอบที่จะ เรียก ร้อง เอาสินไหมค่า ทำขวัญแต่ ผู้เป็น กรรมการนั้น ๆ ได้โดยจำนวน ที่ ต้อง เสียค่าปรับ กับ ทั้งค่า ฤชาธรรมเนียมแต่ค่าใช้ สรรย ซึ่งต้อง เสียไปในคดีนั้น

หลักมาตรา ๒๘๗

ถ้าว่า บริษัทใด ออกฎีกาใบ สำคัญ หุ่น ฎีกาใบ สำคัญ กรมธรรม์ กษนิค ที่ ออกให้แก่ ผู้ถือ โดย กระทำ ผ่าฝืน ชั้น ขัด พระราชบัญญัติ มาตรา ๑๓๖ ฎีกา มาตรา ๒๔๐ ดังนี้ ท่านว่า กรรมการ ทุกคน ซึ่งได้ ลงชื่อใน ฎีกาใบ สำคัญ นั้น ๆ มีความผิดฐาน เดิมด ให้ปรับใหม่ เว้นแต่ เป็นเงินไม่เกินกว่า ๑๐๐๐ บาท เป็น พิษ หลด

มาตรา ๒๘๘

ถ้าว่า การ ประชุมซึ่ง ทำนบั้งกับไว้ โดย มาตรา ๑๗๒ ฎีกา มาตรา ๑๗๔ มิได้ ออก นิต หมายให้ ประชุมกัน ท่านให้ ปรับใหม่ กรรมการ ของ บริษัทนั้น เป็นเงินไม่เกินกว่า วัน ละ ๕๐ บาท เว้นรายวันตลอดเวลาที่ ทำ ขาด ตกบกพร่อง อยู่

12/10/15

หลัก มาตรา ๒๘๙

ถ้าว่าเงิน บัน ผด ฤ ตั้ง ดอก ได้จ่าย ออกไปโดย การ ผ่าน ชั้น ชัด
พระราชบัญญัติมาตรา ๒๐๓ ฤ มาตรา ๒๐๕ ดังนี้ ท่านว่ากรรมการของ
บริษัท ทุก คน กระบด สิ้น ต้อง ระวัง โทษ ให้จำคุกไม่เกิน กว่า ปีหนึ่ง
ฤ ให้ปรับใหม่ไม่เกินกว่า ๕๐๐๐ บาท ฤ ทั้ง จำแลปรับด้วย ทั้งต้อง สถาน

หลัก มาตรา ๒๙๐

ถ้า กรรมการคนใด ละเลยเสียมิได้ ทำตามพระราชบัญญัติมาตรา ๑๙๘
ฤ มาตรา ๑๙๙ ซึ่งบังคับไว้ ด้วยบทบัญญัติซึ่งบทกต ชัดชั้นคชมาตรา ๒๑๐
ซึ่ง บังคับไว้ ด้วย บทกต ระเบียบ ประชุมแต่ คำวินิจฉัย กิตี ท่านว่า กรรมการ
นั้น ๆ มีความผิดฐานเดิมิต ให้ ใหม่ไม่เกินกว่า ๑๐๐๐ บาท เป็น พินัยหลวง

หลัก มาตรา ๒๙๑

ถ้าว่าคำ บาร้อง ซึ่ง ท่าน บังคับไว้ โดย มาตรา ๒๕๖ มิได้เอา ลง ใน
หนังสือ พิมพ์จำหน่าย ใน คําบด ภายใน เวลา กำหนดไว้ดังนี้ ผู้ชำระ
บาร้องบริษัท ทุก ๆ คนต้องระวังเดิมิต ให้ ใหม่ไม่เกินกว่าวันละ ๑๐ บาท
รายวัน จน ตลอดเวลา ที่ ทำ ชาค ตก บก พร้อง อยู่ นั้น

หลัก มาตรา ๒๙๒

ถ้าว่า ผู้ชำระ บาร้องที่ คนใด ทำให้ ชาคตกตาดเคลื่อนเวลาซึ่ง ท่าน บัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๖๑ ฤ มาตรา ๒๗๓ ซึ่งว่าด้วยการจรฐ์เบียร
12/10/2566

ตั้งนี้ใช้ ท่านว่าผู้ชำระ ภาษีเงินได้เดมิต ให้ปรับใหม่ไม่เกินกว่าวัน
ละ ๕ บาท เรียงรายวัน ตลอดเวลาที่ ได้ทำ ชาติ ตกบก พร่อง นั้น

หลัก มาตรา ๒๕๓

ถ้าว่า รายงาน ซึ่ง ท่าน บังคับไว้ โดยมาตรา ๒๗๖ มิได้ ยื่น ยัง หอ
รับภายใน เวลาที่กำหนดไว้ตั้งนี้ ท่านว่าผู้ชำระ ภาษีเงินได้เดมิต ให้
ใหม่ไม่เกินกว่าวัน ละ ๕ บาท เรียงรายวันตลอดเวลาที่ ได้ทำ ชาติ ตกบก พร่อง
อยู่นั้น

หลัก มาตรา ๒๕๔

ถ้าว่าใน เวลาชำระ ภาษี บริษัท อยู่ การ ประชุม ซึ่ง ท่าน บังคับไว้
โดยมาตรา ๑๗๔ ตามมาตรา ๒๗๑ มิได้ ยื่น หมาย เรียกให้ ประชุม กัน
ตั้งนี้ ท่านว่าผู้ชำระ ภาษีเงินได้เดมิต ให้ใหม่ไม่เกินกว่าวัน ละ ๒๐ บาท
เรียงรายวัน ตลอดเวลาที่ ได้ทำ ชาติ ตกบก พร่อง นั้น

หลัก มาตรา ๒๕๕

ถ้า แดกรรมาการ คนใด ผู้ชำระ ภาษี คนใด จะ พึง พิสูจน์ ได้ว่า
คนใด ทัก ท้อง คัด งานใน การ ที่ กระทำ ต่อ ฎา ได้ ตก เคอนใน การ ที่ กระทำ
ชาติ ตกบก พร่อง ใน บท พระราช บัญญัติ แห่ง มาตรา ตั้งแต่ ๒๕๔ จนถึง
มาตรา ๒๕๔ ตั้งนี้ ท่านว่า ยี่ได้ เอา โทษ แก่ เขา เลย

12/10/2566

หมวด ๗ บทบัญญัติเฉพาะกาล

มาตรา ๒๕๖

ห้างหุ้นส่วนบันตามี่อยู่ ณระบณี่ทุก ห้าง อาจ จดฐึเบียรได้
ณะ หอ ฐึเบียร ใน ค่ำบดที่ คอว โดย พระราชบัญญัตินี้

ถ้า ห้างใดได้ จด ฐึเบียร แต่ ภายใ ๑๒ เดือน แต่ วนที่ ใช้ พระราช
บัญญัตินี้ ห้าง นั้น ย่อมได้ รับ คุณ ประโยชน์อื่น จะ พัง มี แต่ การ จด
ฐึเบียร นั้น คตลอด กาด นั้บ ถอย หดง เข้าไป จน ถึง วนที่ ได้ คุม กน เข้า
เปน หั้บ ล่วน

ถ้า แต่ ห้าง ใดได้ จด ฐึเบียร ภาย หดง ๑๒ เดือน แต่ วนที่ ใช้ พระราช
บัญญัตินี้ ห้าง นั้น ย่อมได้ รับ คุณ ประโยชน์อื่น จะ พัง มี แต่ การ จด
ฐึเบียร นั้น นั้บ เพียงแต่ วนที่ ได้ จด ฐึเบียร แล้ว ลับไป

หลักมาตรา ๒๕๗

บริษัท จก กต ดิน ใช้ บันตามี่ อยู่ ณระบณี่ (นอก จาก บริษัท ทำ การ
เตีร รถไฟ รถราง การ คดง เงิน การ รับ ประกัน ต่าง ๆ) อาจ จด ฐึเบียร
ได้ ณะ หอ ฐึเบียร ใน ค่ำบดที่ คอว โดย พระราชบัญญัตินี้ ภายใ ๑๒ เดือน
นั้บ แต่ วนที่ ใช้ พระราช บัญญัติ นี้ ค้วย มา ทำ เรือ่ ง รวว ขอ จด ฐึเบียร ตาม
วิธิ บังคับไว้ ใน มาตรา ๔๙, ๕๐ แต่ ๑๐๖ นั้น บริษัท อื่น ได้ จด
ฐึเบียร เดรีจ แล้ว ดงนี้ ให้ อยู่ ใน ความ บังคับ ปกครอง ของ พระราช
บัญญัตินี้ ลับไป

มาตรา ๒๕๘

ข้อพระราชบัญญัติทั้งหลาย ซึ่งว่าด้วยหุ้น กับ ผู้ถือหุ้น ว่าด้วย
 วิธีจัดการ บริษัท การปล่อย ใบอนุญาต ตรวจ ปล่อย ต่อก ใบอนุญาต เพิ่มทุนตักทุน
 ว่าด้วย กรม ธรรมเนียม การเลิกบริษัท การล้มทบทบริษัท นิตหมายแด
 ชำระใบอนุญาต กับว่าด้วย โทษานุโทษ ทุก หมวด ทุก ตอน ท่านให้ ใช้
 บังคับแก่ บริษัทจำกัดสิ้นไป ซึ่งมิได้ จดทะเบียน ภายใน ๑๒ เดือน แต่
 ว่ามาตราใด มิได้ เป็น ประกษณ์กับ พท พระบรมราชานุญาตแต่ บทบังคับ
 ของ บริษัท ซึ่งได้วางไว้เป็น หลักแต่ก่อน เวลาใช้พระราช บัญญัตินี้
 จำเพาะ มาตรา นั้น ๆ จึง ควรใช้ บังคับได้

พระราชบัญญัติตราไว้ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน รัตนโกสินทร คศ ๑๓๐
 เป็น วันที่ ๓๑๑ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ว่าด้วยเรื่อง ค่าธรรมเนียม วัดที่ดิน แต่ทำแผนที่

กฎที่ ๖๒ ด้วยตาม ความใน พระราชบัญญัติวิธี พิจารณา ความแพ่ง
 ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๑๔๒ มีข้อความให้เสนาบดี กระทรวงยุติธรรม
 มีอำนาจ ออกกฎเพิ่มเติม ข้อว่า ค่าธรรมเนียม ซึ่ง มี อยู่ใน ตาราง ท้าย
 พระราชบัญญัติ นี้ เมื่อปรากฏว่า ข้อความ บก พร้องใน แห่ง หนึ่ง แห่งใด

บัดนี้ เห็น ว่าใน ตาราง ๓ ท้าย พระราชบัญญัติ กำหนด ค่าวัด ที่ดิน

กรมที่ดิน

กรมที่ดิน

กรมที่ดิน

แต่ทำแผนที่วันละ ๒ บาทนั้นยังเป็นการบกพร่องอยู่ ให้เพิ่มอัตรา
ค่าวัสดุที่ต้น แต่ทำแผนที่ในตาราง ๓- ท้ายพระราชบัญญัติที่กล่าวนี้เป็น
วันละ ๘ บาท อัตราให้เพิ่มอัตราให้โดยทั้งในกองหมายแต่จำกัด
ทั่วไป

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๗ กันยายน รศ. ๑๓๐

เจริญศักดิ์

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด

เครื่องแต่งตัวพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐

พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถ เสนาบดีกระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความในมาตรา ๑๐ ของพระราช
กำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐ ว่าด้วยเครื่องแต่ง
ตัวนั้นไม่นับว่าเป็นหลักของพระราชกำหนด เช่น เสื้อสำหรับใช้เดินป่า
แต่หมวกกันแดดเป็นต้น ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวงเป็นผู้รับพระบรม
ราชโองการกำหนดให้ใช้ตามสมควรนั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้ข้าราชการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติใช้หมวกกันแดด แต่เครื่องเดิน
ทางโดยกำหนดไว้ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ หมวกกันแดดสำหรับใช้กับเครื่องแต่งตัวประเภทิ ตามพระราชกำหนดนั้น เป็นหมวกเสตเมนต์ หุ้มแพรสไฟต์ แดพินส์ (เหมือนอย่างที่ข้าราชการในพระราชสำนักใช้ อยู่ติดกันแต่) มีฉาติ ตามกระทรวงชอนใตใฉาพิน หมวกชวง ดาง ฉับ

ข้อ ๒ เสื้อเดิรทางนิน เป็นเสื้อแบบราชการ คิต แผนกัมาหะหัย หมายถึงที่ มา เหมือนที่ ถ้าว แดวใ พระราชกำหนด คิต กัน แต่เสื้อเดิรทางใ ให้เป็นเสื้อ คอพิบ แด จะ เปน สัดว หรือ สัดกัก กิต

ข้อ ๓ กางเกง จะใช้ กางเกงยาว หรือ กางเกงสั้น หรือ ตา หรือ สัดกัก กิต เหมือนกัน ถ้าใช้ กางเกงสั้น จะใช้ รองเท้างัดง หรือ สับนัง หรือ ฉาพินแวง สัดว หรือ สัดวาคาด หรือ สัดกัก กิต เหมือนกัน

ข้อ ๔ ฉาพิน ใช้กับเครื่องแต่งตัว เดิรทางนิน จะใช้ ฉาพิน สัดวเงิน หรือ ฉาพิน สัดวเงิน กิต

ข้อ ๕ หมวกที่ ใช้กับเครื่องแต่งตัว เดิรทาง ให้ ใช้ หมวกกันแดดที่ ถ้าว มาถวใ ข้อ ๑ นิน

หรือ รัชฎากรพิพัฒน์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ กันยายน รัตนโกสินทร ศึก ๑๓๐

ประกาศยกกองมหันต โทษแดตหุโทษ
ไปขึ้น กระทรวงนครบาล

แด่ตหุโทษแต่เดิมก็เคยขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล แต่เรือนจำ
 ในหัวเมืองทั่วไป เวลานั้นก็ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ย้ายปกครอง จึงมี
 พระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้ย้ายกองมหันตโทษแด่ตหุโทษไปขึ้น
 อยู่ในกระทรวงนครบาล ตั้งแต่บัดนี้ไป แต่ฝ่ายตุลาการให้มีอำนาจไป
 ตรวจในเรือนจำได้ อย่างระเบียบที่ใช้อยู่ในหัวเมืองแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐

เปนวันที่ ๓๒๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด

เรื่อง แต่งตั้ง พลเรือน ร.ศ. ๑๓๐

เดินามติกระทรวงเกษตราธิการ รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความใน
 มาตรา ๑๐ ของพระราชกำหนดเรื่องแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐
 ว่าด้วยเรื่องแต่งตั้งอันไม่นับว่าเป็นหลักของพระราชกำหนด เช่นชื่อ
 สำหรับใช้แต่บัดนี้แต่หมวกกันแดด เป็นต้น ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวง
 เป็นผู้รับพระบรมราชโองการกำหนดให้ใช้ตามสมควร

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
 ให้ข้าราชการกระทรวงเกษตราธิการ ใช้หมวกกันแดด และเครื่องเดินทาง
 โดยกำหนดไว้ดังนี้ คือ

12/10/2566

ข้อ ๑ หมวกกันแดดสำหรับใช้กับเครื่องแต่งตัวประเภทตามพระราชกำหนดนั้น เป็นหมวกเฮลเม็ท หมวกเพรดีไฟด แต่ไม่พิน (เหมือนอย่างข้าราชการในพระราชสำนักนี้ใช้อยู่ ผิดกันแต่) มีสายตามกระหวงซ้อนใต้ผาพนหมวกข้างต่างจับ ๑

ข้อ ๒ เสื้อเดิรทางนั้น เป็นเสื้อรูปราซการ คิดแผนกำมะหยี่หมายยศที่บ่า เหมือนที่กต่างแถวในพระราชกำหนด ผิดกันแต่เสื้อเดิรทางให้เป็นเสื้อ กอพับสี่เทา

ข้อ ๓ กางเกง จะใช้กางเกงยาวหรือกางเกงสั้นก็ได้เหมือนกัน แต่ต้องเป็นสี่เทา ถ้าใช้กางเกงสั้น จะใช้รองเทาสู้ หรือ ส้นบั้ง หรือ ผาพนแข็ง สี่ตา

ข้อ ๔ ผาพนใช้กับเครื่องแต่งตัวเดิรทางนั้น จะใช้ผาใหม่สี่นางเงิน หรือ ผาพน สี่นางเงิน ก็ได้

ข้อ ๕ หมวกที่ใช้กับเครื่องแต่งตัวเดิรทาง ให้ใช้หมวกกันแดดที่กต่าง มาแถวในข้อ ๑ นั้น

กระทรวงเกษตรธิการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ ตุลาคม วันโกสินทรศก ๑๓๐
เสนาบดี ความ เล็ดจ พระราชดำเนิรประพาศ มณฑลพิศณุโลก

(ลงนาม) ประชาชีพบริบาล

ปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

หม่อมเจ้าจรัญศักดิ์กฤดากร เสด็จขึ้นที่กระทรวงยุติธรรม รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความในมาตรา ๑๐ ของพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการ พด.ร.ศ. ๑๓๐ ว่าด้วยเครื่องแต่งตัว อันมีนับว่าเป็นหลักของพระราชกำหนด เช่น เสื้อสำหรับใช้เดิรมาแต่หมวกกันแดด เป็นต้น ให้เสด็จเจ้ากระทรวงเป็นผู้รับพระบรมราชโองการกำหนดให้ใช้ตามสมควร นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการ กระทรวงยุติธรรมใช้หมวกกันแดด แด่เครื่องเดิรหาโดยกำหนดไว้ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ หมวกกันแดดสำหรับใช้กับเครื่องแต่งตัว ปรกติตามพระราชกำหนดนั้น เป็นหมวกเฮดเม็คท์ หุ้มแพรสีฟ้า แด่พินผ้า (เหมือนอย่างที่ข้าราชการในพระราชสำนักใช้อยู่ ผิดกันแต่) มีผลัดตามกระทรวงข้อใดผาพัน หมวกข้างต่างจับ ๑

ข้อ ๒ เสื้อเดิรทางนั้น เป็นเสื้อแบบราชการ ติดแผ่นกำมะหยี่ หมายถึงที่บา เหมือนที่กั้วแล้วในพระราชกำหนด ผิดกันแต่เสื้อเดิรทางให้เป็นเสื้อคอพับ แต่จะเป็นสีดำ หรือสีทากก็ได้

ข้อ ๓ กางเกงจะใช้กางเกงยาว หรือ กางเกงสั้น สีดำ หรือสีทากก็ได้เหมือนกัน ถ้าใช้กางเกงสั้น จะใช้รองเท้าสูง หรือ ส้นแข็ง หรือ ผาพันแข็งสีดำ หรือ ส้นน้ำตาล หรือ สีทากก็ได้เหมือนกัน

ข้อ ๔ ฝานู๋ใช้กับเครื่องแต่งตัวเดีรทาง ฝั้น จะใช้ผาใหม่สีน้ำเงิน หรือผาพน สีน้ำเงิน กได้

ข้อ ๕ หมวกที่ใช้กับเครื่องแต่งตัวเดีรทาง ให้ใช้หมวกกันแดด ที่ถ้าว มาแล้วในข้อ ๑ ฝั้น

กระทรวงยุติธรรม

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

ประกาศกระทรวงทหารเรือ

ด้วย กรมกองตระเวน ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตใช้เครื่อง หมาย ประกอบที่มุม บน หน้าข้างใน ขง ราชการ เพื่อเป็น ขง หมาย ตำแหน่ง ข้าราชการ ตาม ความ มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติ ขง ร. ศ. ๑๒๙ คือ

เครื่อง หมาย คราเพชรราวูช สำหรับ ประกอบที่ มุม บน หน้าข้างใน ขง ราชการ สำหรับใช้ เป็น ขง หมาย ตำแหน่ง ข้าราชการ กรมกองตระเวน

กระทรวงทหารเรือได้นำ ความ ขัน กราบ บังคมทูล พระ กรุณา ทราบ ฝ่า ฏองชุดพระบาท พระราชทานพระบรมราชานุญาต แล้ว

ประกาศ มา ณ วัน พุทธศัภดิ์ที่ ๕ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) บริพัตร

นายพลเรือเอก เสนาบดี กระทรวงทหารเรือ

ประกาศลดอัตราขึ้นที่นาตำบลต่าง ๆ

ใน อำเภอ เมืองพนมสารคาม

แขวง เมือง ฉะเชิงเทรา

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นกระบวน
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ที่นาในตำบลบางคา ตำบลดงน้อยใต้
ตำบลดงน้อยเหนือ ตำบลคันนา ตำบลท่าถ่าน ตำบลเมืองเก่า ทั้งตั้ง
อำเภอเมือง ๆ พนมสารคาม แขวง เมือง ฉะเชิงเทรา เป็นที่นาตอน
การทำนาหาได้ไร่ได้แ่งน้อย อย่าง เดียว ต้นเข้าที่ราษฎรได้หว่านปัก
ดำลงในที่เหล่านี้ ไม่ใคร่จะออกงามได้ผลบริบูรณ์ดีเหมือนในที่อื่น ๆ
ที่ราษฎรต้องเสียเงินค่านาเป็นนาชั้นโท ชุ่มน้ำ ยังไม่เหมาะแก่พัน
งุมิประเทศ ทั้งที่แต่ทำแต่ผลประโยชน์ที่ทำได้ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้ลดอัตราขึ้นที่นาใน ๒ ตำบลนี้ ลงเก็บเป็นนาชั้นตรี ตั้ง
แต่ศก ๑๓๐ นี้เป็นต้นไป

ศรธำมาการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
พระยาศรีสุทโธ

กฎข้อบังคับจดทะเบียนคนขับรถราง

เสนาบดีกระทรวงนครบาล รับพระบรมราชโองการใส่เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า เป็นเวลาอันสมควรแล้วที่จะให้คนขับรถรางจดทะเบียน แด่รับใบอนุญาตสำหรับขับรถราง ซึ่งใช้เดินอยู่ในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ เพื่อให้เป็นหลักฐานมั่นคงต่อไป ภายหน้า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ตั้งกฎข้อบังคับขึ้นไว้ ดังแจ้งต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล ตั้งเจ้าพนักงานขึ้นนายหนึ่ง ซึ่งจะได้เรียกต่อไปในกฎข้อบังคับนี้ว่า เจ้าพนักงานจดทะเบียนคนขับรถราง มีหน้าที่จดทะเบียน แด่ ออกใบอนุญาต แด่ ทำการต่าง ๆ ตามที่ใดกำหนดไว้ในกฎข้อบังคับนี้

ข้อ ๒ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมีใบจดทะเบียน แด่ รับใบอนุญาต ตามข้อความในกฎข้อบังคับนี้ ขับรถราง เป็นอันขาด

ข้อ ๓ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานจดทะเบียน แด่ ออกใบอนุญาต สำหรับขับรถราง ให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด นอกจากผู้ที่ได้นำหนังสือสำคัญสำหรับตัวของบริษัทรถราง ซึ่ง เป็นบริษัทที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้เดินรถราง แด่ นั้น มาแสดงต่อเจ้าพนักงาน หนังสือสำคัญสำหรับตัวนี้ ต้องกล่าวไว้หรือว่าผู้ที่ขอจดทะเบียน แด่ ขอรับใบอนุญาต เป็นคน

บริษัทได้ซื้อบริษัท วิชี เบ็ดเต็อง เครื่อง เคียว รถมอเตอร์ไซด์ มี
 ความรู้พอที่จะยอมให้เบ็ดเต็องบริษัทได้ แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้เคย
 รับพระราชอาญา ถอนคดีหนึ่ง ซึ่งได้พ้นโทษมาแล้วยังไม่ครบ ๓ ปี
 หรือผู้ที่เจ้าพนักงานเห็นว่าอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จะไม่รับจดทะเบียน
 แต่ออกไปอนุญาตให้ก็ได้

ข้อ ๔ การออกไปอนุญาตสำหรับบริษัทนั้น เจ้าพนักงานจะ
 ออกให้เมื่อใดก็ได้ แต่อายุของใบอนุญาตต้องสั้นกำหนดใน วันที่ ๓๑
 เดือน มีนาคม เสมอไป

ข้อ ๕ ใบอนุญาตทุกฉบับต้องมีข้อความละเอียด ดังนี้ คือ

- (๑) เลขหมายของใบอนุญาต
- (๒) วันเดือนปีที่ออกไปอนุญาต
- (๓) วันสั้นกำหนดอายุของใบอนุญาต
- (๔) นามตำบลบ้านที่อยู่ แต่อายุของผู้รับใบอนุญาต
- (๕) เลขหมายที่เป็นแผ่นสำหรับบริษัท
- (๖) ตายพิมพ์นิ้วมือของผู้รับรถ

ข้อความเหล่านี้ ต้องจดบรรทัดลงในทะเบียนที่จะได้ทำขึ้นไว้
 สำหรับกรณี แต่เก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการของเจ้าพนักงานทะเบียน
 แต่ต้องให้มีรูปถ่ายของคนรับรถวางเคียงเครื่องแต่งตัวของบริษัทรถวาง
 แต่ติดแผ่นเลขหมายแผ่นไว้ ในใบอนุญาตแต่ในสมุดทะเบียนด้วย

ข้อ ๖ ใบอนุญาตทุกฉบับจะ ค่ำ กำหนด อายุได้ โดย จะ สัก หลัง ว่า
 ได้ ค่ำ อายุ แต่ ดง วัน เดือน ปี แต่ นาม ของ เจ้าพนักงาน ทะเบียนไว้ เป็น
 สำคัญ เมื่อได้ ค่ำ อายุใบอนุญาต เช่น นี้ แล้ว ก็ ให้ หมายถึง ไว้ ใน สำมุด
 ทะเบียน ด้วย

ข้อ ๗ ใบอนุญาต ขั้บ รรราง ที่ได้ ออกให้ ตาม กฎ ขั้บ บังคับ นี้ ให้
 เจ้าพนักงาน เรียก ค่ำ ชั้บ รรราง นั้บ ละ ๒ บาท แต่ เมื่อ เจ้าพนักงาน จะ
 มอ บใบ อนุญาต ให้ ก็ ให้ จ่าย แผ่น เลข หมายเลข ตรง กัน กับ เลข หมายเลข ใน ใบ
 อนุญาต ให้ แก่ ผู้ รับ ใบ อนุญาต ไป ด้วย

ถ้า เป็น การ ค่ำ กำหนด อายุ ของ ใบ อนุญาต ให้ เจ้าพนักงาน เรียก ค่ำ
 ชั้บ รรราง ครั้ง ละ ๑ บาท

ข้อ ๘ คน ขั้บ รรราง ซึ่ง ได้ รับ ใบ อนุญาต แต่ แผ่น เลข หมายเลข ไว้ แล้ว
 เมื่อ กำลัง ทำ การ ขั้บ รรราง อยู่ ต้อง เก็บ ใบ อนุญาต นั้น ติด ค่ำ ไว้ เดิม
 แผ่น เลข หมายเลข นั้น ต้อง ติด ไว้ ที่ แขน ข้าง ซ้าย เหนือ ข้อศอก ให้ เห็น ได้ ชัด
 ถ้า เจ้าพนักงาน กรม กอง ตระเวน จะ ขอ ดู ใบ อนุญาต ก็ ต้อง ให้ ดู ถ้า คน
 ขั้บ รรราง คน ไ้ ชัด ชั้บ ไม่ ประพฤติ ตาม ความ ใน ข้อ นี้ ผู้นั้น มีความ ผิด
 ต้อง ระวาง โทษ ปรับ เปน เงิน ไม่ เกิน กว่า ๑๒ บาท ทุก ครั้ง ไป

ข้อ ๙ ถ้า บริษัท รรราง บริษัท ไ้ โดย ยอม ให้ ผู้ ซึ่ง มี ได้ รับ อนุญาต ทำ
 การ ขั้บ รรราง แล้ว บริษัท นั้น ก็ มีความ ผิด ต้อง ระวาง โทษ ปรับ เปน เงิน
 ไม่ เกิน กว่า ๑๒ บาท ทุก ครั้ง ไป

ข้อ ๑๐ ผู้ใดขับ รรวางโดยไม่ได้รับใบ อนุญาต ผู้ นั้น มีความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ จำ ขัง ไม่ เกิน กว่า ๑๐ วัน ด้ถาน หนึ่ง หรือ ปรบ ปรน เงิน ไม่ เกิน กว่า ๕๐ บาท ด้ถาน หนึ่ง หรือ ทั้ง ปรบ ทั้ง จำ ด้วย ทั้ง ด้ถาน ด้ถาน

ข้อ ๑๑ คน ขับ รรวาง ที่ ด้รับ ใบ อนุญาต ตาม กฎ ของ บง คบ นี ถ้า เขา ใบ อนุญาต หรือ แผ่น เลข หมายเลข ที่ ด้รับ นั้น โดน ให้ หรือ ให้ ผู้ อื่น ยืม ใ้ หรือ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ซึ่ง มิ ด้รับ ใบ อนุญาต ขับ รรวาง ใ้ อนุญาต หรือ แผ่น เลข หมายเลข นั้น ก็ ต้อง มีความ ผิด ด้ถง ระวัง โทษ จำ ขัง ไม่ เกิน กว่า ๑ เดือน หรือ ปรบ ปรน เงิน ไม่ เกิน กว่า ๑๐๐ บาท หรือ ทั้ง ปรบ ทั้ง จำ ด้วย ทั้ง ด้ถง ด้ถาน

ข้อ ๑๒ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ใ้ หรือ ด้ด บาย เลข หมายเลข ที่ ด้ถาย ด้ถง คน หรือ ด้ถง ใจ จะ ให้ เหมือน กัน กับ บาย ซึ่ง ด้ ด้อนุญาต ให้ ตาม กฎ ของ บง คบ นี เพื่อ ปรด ด้ง ใจ ด้ถง หรือ ด้ถง ด้ถง ด้ถง ไม่ ทำ ตาม ข้อ ความ ใน กฎ ของ บง คบ นี ผู้ นั้น มีความ ผิด ด้ถง ระวัง โทษ จำ ขัง ไม่ เกิน กว่า ๑ เดือน ด้ถาน หนึ่ง หรือ ปรบ ปรน เงิน ไม่ เกิน กว่า ๑๐๐ บาท ด้ถาน หนึ่ง หรือ ทั้ง ปรบ ทั้ง จำ ด้วย ทั้ง ด้ถง ด้ถาน

ข้อ ๑๓ ถ้า ปรากฏ ว่า คน ขับ รรวาง คน ใด ซึ่ง ด้รับ ใบ อนุญาต ไป ด้ถว ด้ถว ขอ บง คบ นี ข้อ ใด ข้อ หนึ่ง ก็ ด้ หรือ เมื่อ ด้ถด ที่ มี อำนาจ ด้ พิจารณา ด้ถด ว่า คน ขับ รรวาง คน ใด ซึ่ง ด้รับ ใบ อนุญาต อยู่ แล้ว ขับ รร

โดยความเดินเลื่อไม่ระวัง ระวังก็ดี หรือ ขับรถ เร็ว น้า กัด จะ เป็น เหตุ การณ์ อันตราย หรือ ใด เกิด เหตุ การณ์ อันตราย ขึ้น เนื่อง จาก การ ขับรถ เร็ว เช่น นึกดี หรือ เมื่อ บริษัท รถราง ที่ เป็น ผู้ จ้าง คน ขับรถ ราง นั้น ได้ รับ คน ขับรถ ราง คน หนึ่ง คน ใด ถึง ๓ ครั้ง ภายใน กำหนด ปี ๑ โดย เหตุ ที่ ผู้ นน ใด ผ่า ผัน ขอบ รั้ว ของ บริษัท ใน การ ขับรถ ราง ซึ่ง บริษัท ได้ ตกลง ไว้ เพื่อ บ่ง กั้น เหตุ การณ์ อัน ตราย เช่น นึกดี เจ้าพนักงาน ทะเบียน จะ งด ใบบอ อนุญาต ของ ผู้ นน เสีย ขวด คราว ใด ได้ หรือ ถ้า เจ้าพนักงาน เห็น ว่า เหตุ การณ์ ที่ เกิด เป็น ขึ้น นั้น เป็น การ ร้ายแรง จะ ไม่ ยอม ออก ใบบอ อนุญาต ให้ ผู้ นน เป็น คน ขับรถ ราง ต่อ ไป อีก ก็ ได้

ข้อ ๑๔ คน ขับรถ ราง คน หนึ่ง คน ใด ที่ ถูก งด ใบบอ อนุญาต เสีย แล้ว ก็ ดี หรือ ไม่ ได้ รับ อนุญาต ต่อ กำหนด อายุ ของ ใบบอ อนุญาต เต็ม ก็ ดี หรือ เด็ก ไม่ เป็น คน ขับรถ ราง ด้วย เหตุ ประการ ใด ก็ ดี ก่อน วันที่ จะ ดัน กำหนด เวลา ใบบอ อนุญาต ของ คน จะ ต้อง คืน ใบบอ อนุญาต แด่ แผ่น เดช หมายถึง ให้ แก่ บริษัท หรือ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ทนที ถ้า ไม่ คืน ก็ มี ความ ผิด ถาน ทั โทษ ต้อง ระวัง โทษ ปรับ เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า ๑๒ บาท ข

กฎ ให้ ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
(ลงนาม) ยมราช

ประกาศแก้คำ

ในพระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ทหารบก

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

ด้วยมีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นเกล้าฯ ว่า ตั้งว่า การ แต่งตัว
 ที่ เรียกว่า ครึ่ง ยศ ใน เวลานั้น ฝ่าย ทหาร กับ ฝ่าย พด เรือ น ยังไม่ ตรง กัน
 คือ ฝ่าย ทหารบก ไซ้ เสื้อ สัก หลาด สี เทา อย่าง เต็มยศ แต่ ฝ่าย พด เรือ น ไซ้ เสื้อ
 ผาขาว แบบ ราชการ อย่าง ชรรมดา ถ้า ฝ่าย ทหารบก จะ ไซ้ แต่ง ครึ่ง ยศ
 เสื้อ ผาขาว ก็ เรียกว่า “ครึ่งยศขาว” ดัง นั้น ยัง หา เป็น ระเบียบ เดียว กัน ไม่
 สมควร แก่ คำ บาง คำ ใน การ แต่ง ตัว ให้ เป็น ระเบียบ เดียว กัน เพื่อให้ เป็น
 การ เรียบ ร้อย ต่อ ไป

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ แก้ คำ ใน พระราชกำหนด เครื่อง
 แต่ง ตัว ทหารบก รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ดัง นี้

คำ ที่ ว่า “ครึ่งยศขาว” นั้น ให้ เรียกว่า “ครึ่งยศ” ส่วน คำ ว่า
 “ครึ่งยศ” ให้ เรียกว่า “ครึ่งยศใหญ่” ตั้ง แต่ บัด นี้ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
 (ลงพระนาม) จิตรประวัตรเทศ

พระราชบัญญัติพระราชดำริจักร

รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า อยู่หัว
 ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ สั่งว่า พระราชดำริจักร ประจำแผ่นดิน ซึ่ง สำหรับ
 ประทับกำกับ พระบรมนามาภิไธยในหนังสือสำคัญต่าง ๆ แต่ พระราชดำริจักร
 ใน พระองค์ พระเจ้าแผ่นดิน ต้อง สร้างใหม่ ทุก คราว ที่ เปลี่ยน รัชกาล
 ทรง พระราชดำริเห็นว่า พระราชดำริจักรพระครุฑพาด เป็น พระราชดำริจักร
 สำหรับ แผ่นดิน ดั้ง มา แต่ กรุงศรีอยุธยาโบราณ ใน ครั้ง นี้ จะ ต้อง
 เปลี่ยน พระราชดำริจักร ประจำแผ่นดิน ตาม ที่ เปลี่ยน รัชกาล สมควร จะ
 ใช้พระราชดำริจักรพระครุฑพาด เป็น พระราชดำริจักรประจำแผ่นดิน จะได้
 ไม่ต้อง เปลี่ยน แลตงใหม่ ค่อยไป แต่ตาม พระราชบัญญัติ พระราชดำริจักร
 ซึ่ง สมเด็จพระบรมชนกนารถ พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า อยู่ หัว
 ทรง ตราไว้แต่ ณ ที่ ๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ นั้น พระราช
 ดำริจักร พระครุฑพาด เดิม สำหรับ ใช้ ประทับ เบื้อง บน ประกาศ พระราช
 บัญญัติต่าง ๆ เมื่อ จะ ใช้ พระราชดำริจักร พระครุฑพาด เป็น พระราช
 ดำริจักร ประจำแผ่นดิน ประทับ พระบรมนามาภิไธย ก็ จะ ชั่ว กั้น จึง ทรง
 พระราชดำริเห็นว่า ใน คราว ที่ พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า อยู่ หัว

ทรงสร้าง พระราชตัญจกร มหาโองการ องค์ กกลาง แต่ พระครุฑพาท องค
 กกลาง ชั้น นั้น ก็มี พระราชปรารภ จะ ทรงสร้าง พระราชตัญจกร หงษ์พินาน
 ชั้น ให้ครบ พระ เป็น เจ้า ทั้ง ตาม แต่ ยัง หาได้ ทรงสร้าง ชั้น ไม่
 ใน ครั้ง นี้ จะ ใช้ พระราชตัญจกร พระครุฑพาท เป็น พระราชตัญจกร ประจำ
 แผ่นดิน แล้ว สมควร จะมี พระราชตัญจกร ชั้น ใหม่ แทน ที่ ใช้ พระราช
 ตัญจกร พระครุฑพาท องค กกลาง ชั้น จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
 สร้าง พระราชตัญจกร พระครุฑพาท ชั้น ใหม่ ขนาด เท่า พระราชตัญจกร
 ประจำแผ่นดิน ของ เดิม เป็น พระราชตัญจกร ประจำ แผ่นดิน สืบไป
 แต่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ สร้าง พระราชตัญจกร หงษ์พินาน ชั้น
 สำหรับ ใช้ แทน ที่ ประทับ พระครุฑพาท องค กกลาง ใน ที่ ประทับ พระราชตัญจกร
 เบื้อง บน สาม ดวง แต่ ใน ที่ ใช้ พระราชตัญจกร เบื้อง บน แต่ สอง ดวง แล้ว
 ใช้ ประทับ พระราชตัญจกร มหาโองการ เบื้อง ซ้าย ประทับ พระราชตัญจกร
 ไอยราพต กกลาง เบื้อง ขวา ส่วน พระราชตัญจกร ใน พระองค์ ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ สร้าง ชั้น ใหม่ เป็น รูป วชิระ

จึง มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ดำรัสสั่ง ให้ คราว พระราชบัญญัติ
 สำหรับ ที่ จะ ประทับ พระราชตัญจกร สืบไป ภาย นี้ ให้ กำหนด ทราบ ทัว
 ไป ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชตัญจกรพระครุฑพาทองค์ใหม่ประจำแผ่นดิน สำหรับ
 ประทับ กำกับ พระบรมนามาภิธิยใน หนังสือ สำคัญ ทัวไป

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติกรมหาโงการประจำชาติของค์กลาง สำหรับ
 ประทับ ประกาศใหญ่ อยู่เบื้องซ้าย พระราชบัญญัติไอยราพตใหญ่
 ประทับ ประกาศ พระราชบัญญัติ ทั้งปวง แต่ใบกำกับสุพรรณบัตร
 หิริณบัตร แต่ ประกาศนียบัตรนพรัตนราชวรภรณ์ อยู่เบื้องซ้าย พระราช
 ตัญจนกรไอยราพต กลาง ประทับ ตัญญาบัตรบรรดาศักดิ์ ก็ อยู่เบื้องซ้าย
 พระราชตัญจนกรไอยราพต กลาง

มาตรา ๓ พระราชตัญจนกรหงษ์พิมาน ประจำชาติ สำหรับ ประทับ
 ประกาศใหญ่ อยู่เบื้องขวา พระราชตัญจนกรไอยราพตใหญ่ ประทับ
 ประกาศ พระราชบัญญัติ ทั้งปวง แต่ใบกำกับสุพรรณบัตร หิริณบัตร
 แต่ ประกาศนียบัตรนพรัตนราชวรภรณ์ อยู่เบื้องขวา พระราชตัญจนกร
 ไอยราพต กลาง

มาตรา ๔ พระราชตัญจนกรไอยราพต ประจำชาติ องค์ใหญ่ สำหรับ
 ประทับ ประกาศใหญ่ อยู่ใน ระหว่าง กลาง พระราชตัญจนกรมหาโงการ
 แต่ หงษ์พิมาน พระราชตัญจนกรไอยราพต กลาง สำหรับ ประทับ ประกาศ
 พระราชบัญญัติ ทั้งปวง แต่ใบกำกับสุพรรณบัตร หิริณบัตร แต่ ประ
 กาศนียบัตรนพรัตนราชวรภรณ์ อยู่ใน ระหว่าง กลาง พระราชตัญจนกรมหา
 โงการแต่ หงษ์พิมาน

มาตรา ๕ พระราชตัญจนกร พระบรมราชโงการ องค์ใหญ่ ประจำชาติ
 สำหรับ ประทับ ตัญญาบัตรยศ แต่ ตัญญาบัตรตำแหน่ง แต่ หนังสือ

พระราชทาน ที่ ใน หว่าง กตาง องค์เดียว องค์นี้ขอสำหรับ ประทับ
พระราชทาน พระบรมราชานุญาต เครื่อง สรรพาวุธ แต่ดำเนินหนังสือ แด
การที่ไม่สำคัญ

มาตรา ๖ พระราชบัญญัติกรมสยามโตกักราช สำหรับ ประทับวิสุ่ง
คามลีมา ในหว่างกตางองค์เดียว

มาตรา ๗ พระราชบัญญัติ กรมกรง องค์ใหญ่ สำหรับ ประทับใบ
ถวายเต้านั้น แต่โดยพระราชทาน พระบรมราชานุญาต ข้าราชการ กราบ
ถวายบังคมตา บวช ใน ระหว่าง กตาง องค์เดียว

มาตรา ๘ พระราชบัญญัติจักรวรรก สำหรับ ประทับ เรือรบ เดชใน
หนังสือ ซึ่ง ประทับ พระราชบัญญัติกรมหาโงการ แต่ พระบรมราชโองการ

มาตรา ๙ พระราชบัญญัติกรมอุณาโตมโนกตัมบัวพระชำมรงค์ สำหรับ
ประทับ เรือรบ เดชใน หนังสือ ฟังไม่ได้ ประทับ พระราชบัญญัติกรมหาโงการ
แต่ พระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๐ พระราชบัญญัติกรมประจำพระองค์ สำหรับ ประทับ กำกับ
พระบรมนามาภิธิชัย ใน ประกาศนียบัตร สำหรับ เครื่องราชอิศริยาภรณ์
รัตนวราภรณ์ ตราจสิริมาตา เหรียญรัตนาภรณ์ แต่ ราชการใน พระองค์
องค์ เด็ก สำหรับ ประทับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต เครื่อง สรรพาวุธ
แต่ ประจำ พระบรมนามาภิธิชัยในใบ อนุญาต ทูลตา บวช แต่ ราชการ ล้วน

พระองค์ อย่างอื่น ๆ

มาตรา ๑๑ พระราชบัญญัติฯ ประจำ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาจักรีบรมราชวงษ์ จุดจอมเกล้า ข้างเสื้อ มงกุฎสยาม สำหรับประทับ ประกาศนียบัตร ตาม เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่พระราชบัญญัติฯ ประจำ สำหรับกัน

มาตรา ๑๒ ราชการพิเศษ นอกจากที่กำหนดไว้ ใน พระราชบัญญัติฯ นี้ แต่แต่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประทับ พระราชบัญญัติฯ ของคดี

มาตรา ๑๓ พระราชบัญญัติฯ ให้กำหนด เริ่มใช้ แทน พระราชบัญญัติฯ เดิม ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เดือน พฤศจิกายน วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ ซึ่ง เป็นวัน พระราชพิธีฉัตรมงคล เป็นต้นไป

มาตรา ๑๔ ให้กรมราชเลขาณการ เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติฯ นี้ทุกประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน วันโกสสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวันที่ ๓๕๖ ในรัชกาล บัณฑิต

ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ

แก่บริษัท ชูสามเสน ขุนจำกัด

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า อาฟักซานเตอร์ ไรส์ หลวงโสภณเพชรรัตน์

๑๒10/2566

มาตรา ๑๑ พระราชบัญญัติกร ประจํา เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาจักรกัรบรมราชวงษ์ จุฑจอมเกล้า ข้างเผือก มงกุฎสยาม สำหรับประทับ ประกาศนียบัตร ตาม เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่พระราชบัญญัติกร ประจํา สำหรับกัน

มาตรา ๑๒ ราชการพิเศษ นอกจากที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัตินี้ แล้ว แต่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประทับพระราชบัญญัติองค์ใด

มาตรา ๑๓ พระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนด เริ่มใช้ แทน พระราชบัญญัติเดิม ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ซึ่ง เป็นวัน พระราชพิธีฉัตรมงคล เป็นต้นไป

มาตรา ๑๔ ให้กรมราชเลขาณการ เป็นผู้รักษาการให้เป็น ไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทุกประการ

ประกาศ มา ณวันที่ ๑ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
เป็นวันที่ ๓๕๖ ในรัชกาล บัถยุบนี้

ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ

แก่บริษัท ชูสามเส็น ทุนจำกัด

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทร มหาวงษีราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้า อยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้
ทราบทั่วกัน ว่า ชาลส์ชานเดอร์ โรส หลวงโสภณเพชรรัตน์

มีสเตอร์ บี ชาวดา หลวงจิตรจำนงานิช ผู้เดิมชื่อนี้เดิม นายชม
 ผู้เดิมชื่อนี้เดิม รวม ๗ นายด้วยกัน ขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาต
 ตั้งบริษัทนี้ชื่อว่า บริษัทผู้สามเส้นทุนจำกัด เพื่อให้บริษัทนี้ได้ถือ
 ว่าเป็นบุคคลในกฎหมายไม่ต้องใช้หนี้ดินเกินทุนที่มี หรือเกินทรัพย์สิน
 ที่เป็นผลของทุน หรือที่เรียกว่าทุนจำกัดนั้น

จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้
 บริษัทผู้สามเส้นทุนจำกัด เป็น บุคคลได้ ในกฎหมาย เมื่อได้ประพฤติตาม
 ข้อความดังที่ได้กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้อำนาจพิเศษนี้
 จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ เด็ดถอนเสียได้ทุกเมื่อ

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้ได้ตั้งแต่เมื่อ บริษัทได้จดทะเบียนเสร็จแล้วที่
 กระทรวงเกษตรราชการ ตามวิธีที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๕

ข้อ ๓ รัฐบาลไม่รับผิดชอบ แทนบริษัทนี้ ด้วยเหตุอย่างใดอย่าง
 หนึ่งเป็นอันขาดใน การที่ บริษัทจะได้อำนาจไป แต่พระบรมราชานุญาตนี้
 ไม่ให้นับว่า เป็นเรื่อง มติ รัฐบาลให้ มีความรับผิดชอบใน การใด ๆ
 ที่ บริษัท จะได้อำนาจไปนั้น

ข้อ ๔ โดยประกาศนี้ไม่ได้รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้
 บริษัท หลักเลี้ยง กฎหมาย หรือ ข้อบังคับที่มีอยู่เดิมนั้น หรือที่ จะมีขึ้น

ข้อ ๕ ให้บริษัทนำหนังสือกำหนดอำนาจ (แมมโมแรนด่าออฟแอสโซซิเอชัน) แด่ชอบังคับ (ฮาคิเกิธออฟแอสโซซิเอชัน) ของบริษัทขอจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรราธิการ แต่อย่าให้กระทรวงเกษตรราธิการยอมให้จดทะเบียนได้กว่าจะได้ มีคนรับเช่าแชร์ครบถ้วนตามที่บริษัทได้กำหนดไว้ว่าจะแบ่งเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อได้เงินเป็นทุน แต่กว่าผู้รับแชร์นั้นจะได้ ออกเงิน หรือส่งเงินแล้วไม่น้อยกว่า (ร้อยละยี่สิบห้า) ๑๐๐ ๓๕ แห่ง ราคาประจำหุ้นทุก ๆ หุ้นนั้นแล้ว

ข้อ ๖ ให้กระทรวงเกษตรราธิการ ยอมให้คนทั้งหลายตรวจหนังสือกำหนดอำนาจแด่ชอบังคับของบริษัทได้ เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมพอสมควรตามแต่เห็นว่าที่กระทรวงเกษตรราธิการ จะ กำหนด แต่อย่าให้เกิน ๑ บาทขึ้นไป

ข้อ ๗ ให้ถือว่าหนังสือกำหนดอำนาจแด่ชอบังคับ ของบริษัทนั้นเป็นหนังสือสัญญาเหมือนอย่างว่า ได้ทำต่อหน้าอำเภอเจ้าพนักงานในระหว่างบริษัท แต่ผู้ถือแชร์หรือสมาชิก แดเหมือนอย่างว่า สมาชิกทุกคนได้ลงชื่อในหนังสือสัญญานั้นในส่วนตัว แต่ผู้ที่จะได้รับมรดกของคนที่ออกไปรับรองว่าจะประพฤติตามหนังสือกำหนดอำนาจ แด่ชอบังคับนั้นทุกประการ เว้นแต่จะมีข้อความที่ขัดกับประกาศนี้

ข้อ ๘ ถ้าบริษัทจะแก้ไขข้อความในหนังสือกำหนดอำนาจหรือชอบังคับ อย่างไรก็ดี หรือจะตกลงเลิกบริษัทก็ดี คงได้รับความ

ตกลง พิเศษใน ที่ ประชุม ของ บริษัท ก่อน แล้ว ให้ บริษัท ไป จดทะเบียน
บอกกล่าวไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราชการ ภายใน กำหนด ๑๔ วัน

ข้อ ๙ บริษัท แด บรรดา ทพยสัมมต ที่ บริษัท เป็น เจ้าของ กรรมสิทธิ์
แล อำนาจ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท ทั้งหลาย นั้น ต้อง อยู่ใน บริษัท
กฎหมายสยามที่ ๒๕๖ แต่ที่จะได้ตั้ง ชุมใหม่คือไป นั้น ทุก ประการ

ข้อ ๑๐ ให้ บริษัท พิมพ์ หนังสือ กำหนดอำนาจ แด ข้อบังคับ ของ ตน
นำส่งไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราชการ ก็ ฉบับ นั้น แด แล เสนาบดี กระทรวง
เกษตรราชการ จะ เห็น สัมควร เพื่อ จะได้เป็น การ สดวก แก่ คน ทั้งหลาย
ที่ต้อง การ ตรวจ หนังสือ นั้น ๆ อนึ่ง ให้ บริษัท จำเป็น ต้อง ชาย หนังสือ
กำหนด อำนาจ แด ข้อบังคับ ให้ ผู้ใด ๆ ที่ ขอซื้อ แด ย่า ให้ เร็ว ราคา
เกิน บาท หนึ่ง ดำรับ หนังสือ นั้น ไป

ข้อ ๑๑ กรรมการ (ไตเร็กเตอร์) ของ บริษัท นั้น ให้ มี ไม่น้อย กว่า
๓ คน แต่ไม่มาก กว่า ๗ คน แด ให้ จดทะเบียน ชื่อ กรรมการ ไว้ ที่
กระทรวงเกษตรราชการโดยเร็ว แด ต้อง บอก รายนาม ผู้ ถ้อ แชร หรือ หุน
ต่อ กระทรวงเกษตรราชการ ด้วย

ข้อ ๑๒ ผู้ ชื่น เช่น ที่ เรียกว่า คน ที่ ๓ ไม่ จำเป็น ต้อง ถือ ว่า ใคร ได้
เป็น หรือ ได้ ออก จาก ตำแหน่ง กรรมการ กว่า จะ ได้ จดทะเบียนไว้ แด ว่า ไต
รับ หรือ ได้ ออก จาก ตำแหน่ง นั้น ๆ

ข้อ ๑๓ ผู้ เป็น กรรมการ ต้อง นำ ตัว แชร ของ ตน ไป วาง ฝาก

ไว้เป็นประกันที่กระทรวงเกษตรธิการ ไม่น้อยกว่าคนละ ๑๐ แคร่
มิดนั้น ขอให้กระทรวงเกษตรธิการ ยอมให้จดทะเบียนลงว่า เป็น
กรรมการ แคร่ที่วางฝากเป็นประกัน นั้น ห้ามไม่ให้โอนให้แก่ผู้อื่นใน
เวลาที่เจ้าของเป็น กรรมการ ชั่ว

ข้อ ๑๔ ให้บริษัทมีออฟฟิศประจำไว้แห่งหนึ่ง บริษัทจะต้อง
ลงทะเบียนบอกไว้ที่กระทรวงเกษตรธิการว่า อยู่แห่งไร ตำบลไร
แต่เมืองไร เพื่อประโยชน์การส่งหนังสือ แล บัตรหมายทั้งหลายแก่บริษัท
เหมือน อย่างว่า ส่งลงในมือบริษัทนั้น ถ้าไม่มีออฟฟิศเช่นนี้หรือไม่
จดทะเบียนก็ดี ให้ปรับเป็นจำนวนเงินวันหนึ่งไม่เกินเงิน ๑๐๐ บาท
ทุกวันนี้ไปกว่าจะได้ทำให้ถูกต้อง

ข้อ ๑๕ ให้บริษัทมีตราเป็นสำคัญดวงหนึ่ง ในดวงตรานั้นให้
มีชื่อบริษัทเป็นอักษรไทยอ่านได้ชัด แล มีคำคุณจำกัดต่อท้ายเหมือน
ว่า เป็น ส่วนของ ชื่อ ด้วย แล ให้หน้า ตรา นั้นไป ลงทะเบียนที่ กระทรวง
เกษตรธิการ มิดนั้นให้ปรับบริษัทเป็นจำนวนเงินไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท

ข้อ ๑๖ ถ้าบริษัทจะจำหน่าย หรือ เช่า ทรัพย์สินสมบัติ ของ ตน เป็น ประกัน
แก่ผู้ใด ให้จดทะเบียนไว้ที่ กระทรวงเกษตรธิการ บอกข้อความ
โดยย่อแต่ให้ชัดเป็นต้น คือ ทรัพย์สินอะไร ที่จำหน่าย หรือเช่าเป็น
ประกัน เงิน ทองเท่าไร ถิ่น แล ชี้เจ้าหน

ข้อ ๑๗ ถ้าไม่ได้ประพฤติตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๖ แล้ว การ
จำหน่ายเอาทรัพย์สินนับเป็น ประกัน นั้นใช้ไม่ได้ ในกฎหมาย

ข้อ ๑๘ ถ้าบริษัทจะเพิ่มเงินทุน หรือจะลดทุน หรือจะออก
ตัวจำหน่ายทรัพย์สิน หรือให้ทรัพย์สินเป็นประกัน (ดิเบเนเชอร์) อย่างใด ต้อง
ได้รับความตกลงพิเศษในที่ประชุมของ บริษัท เดียวก่อนแล้ว นำไป
จดทะเบียน บอกกล่าวไว้ที่ กระทรวงเกษตรพาณิชย์ ภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๑๙ ห้ามไม่ให้บริษัท ออกตัวจำหน่าย หรือเอาทรัพย์สินนับเป็น
ประกัน (ดิเบเนเชอร์) อย่างใด อย่างหนึ่ง จนกว่าจะได้รับเงินทุนไม่น้อย
กว่าครั้งที่ได้กำหนดไว้ แต่เงินที่จะเข้ามาโดย ออกตัวทั้งหลายนี้
ห้ามไม่ให้เกินกว่าเงินทุนที่บริษัทได้รับแล้ว หรือที่ผู้ถือหุ้นจะได้ให้
ไว้แล้ว

ข้อ ๒๐ ห้ามไม่ให้บริษัท ลดทุน น้อยลง ต่ำกว่ากึ่งที่ได้กำหนดไว้เดิม
แต่ถึง กระนั้นก็ดี ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา ครั้งหนึ่ง
แต่หนังสือพิมพ์ ในเมืองที่ ตั้ง ออฟฟิศ อย่างน้อย ๓๐ วัน แต่ในระหว่าง
นั้นไม่มีเจ้าหน้าที่ใดได้เขียนหนังสือ มาบอกกล่าวไม่ชอบ จึงจะเว้น
ออกเสียได้

ข้อ ๒๑ ห้ามไม่ให้บริษัท ขาย หรือจำหน่าย แล โอนกรรมสิทธิ์ แล
อำนาจของ บริษัท ซึ่ง มีอยู่ ตาม ประกาศ พระราชทาน อำนาจพิเศษนี้ ให้
แก่บุคคล หรือบริษัทใด ซึ่ง อยู่ นอก พระราชกำหนดกฎหมายสยาม

ถ้าบริษัท ใดระมัดระวังความใน ข้อนี้ ให้บริบเป็นจำนวนเงิน ๑๐๐๐ บาท แต่ให้ถือว่าการ ขาย หรือ จำนำ แต่โอนนั้นใช้ ไม่ได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๒๒ ให้การ ทงหลาย ที่ บริษัท จะ ต้อง เรียง หรือ พิมพ์ ชื่อ ของ บริษัท ๆ กรรมการ ผู้มาชิก เอเย่น ตุ๊กจิ่ง แดคนใด ๆ ที่ ทำการฝ่าย บริษัท นั้น จะ ต้อง เขียน หรือ พิมพ์ว่า "ทุน จำกัด หรือ ท.จ.ก. ไว้ด้วย ชื่อ บริษัท เหมือน ว่า เปน ชื่อ ด้วย" มิฉะนั้น ให้บริบเป็น จำนวนเงินไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือถือ ว่าผู้ ที่ ทำผิด นี้ได้ ทำการทำสัญญา ใน ส่วน ตนเอง ๆ ต้อง รับ ผิด ชอบ

ข้อ ๒๓ ให้บริษัท เขียน บาย ชื่อ ของ บริษัท ไว้ ใน ภาษาไทย มี คำ ทูจจำกิด ต่อ ทายไว้ ที่ ประตู ออกฟัก ของ บริษัท แดทุก แห่ง ที่ ทำการ กับ ผู้ อื่น ตัว หนังสือ หรือ บาย นั้น ต้อง ให้อ่านได้ โดย สดวก มิฉะนั้น ให้บริบเป็น จำนวนเงินไม่เกิน ๑๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ ทำการ ผิด หรือ ทุกวัน ที่ ทำการ ผิด ตั้ง นั้น

ข้อ ๒๔ ให้บริษัท มีอำนาจ ทำการ แต่เฉพาะ ที่ ได้ พรรณาไว้ ใน หนังสือ กำหนดอำนาจ ถ้าได้ ที่ เการ เเกิน อำนาจ นั้นไปไม่ ให้ ถือ ว่าใช้ ได้ ใน กฎหมาย มายัน เขาแก่ ผู้ อื่น หรือ ผู้ อื่น มายัน เขาแก่ บริษัท เว้นไว้ แต่การ ที่ ทำไป นั้น พอ ถึง เห็น ได้ ว่า โดย คำ เนิร การ ตาม ความ ประสงค์ ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นั้น

12/10/2566

ข้อ ๒๕ ให้บริษัท มี บานูชี่ คน เชา แซร์ หรือ สมาชิกไว้ ที่ ออกฟัก ที่

หน้า ๓๐๘

ศึก ๑๓๐

ใต้จุดทะเบียน ถ้าโอน แสร้งกัน ด้วยประการใด ๆ แสร้งให้ลงไว้ใน บัญชี
นั้น เป็นสำคัญ แต่ต้อง บอกให้กระทรวงเกษตรราธิการ ทราบ ทุกคราว
มีดังนี้ไม่ให้ ถือว่าได้ โอน กัน ถูกต้อง ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๒๖ เมื่อถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม แล้ววันที่ ๓๐ กันยายน เดิมขอ ทุกปี
บริษัท ต้อง ทำ บัญชี รายงาน ยื่น ต่อ กระทรวงเกษตรราธิการ ถ้าบริษัท ปรึกษา
ไว้ฉบับหนึ่ง แต่ มีได้ ใน ที่ คนไป มา เห็นได้ง่าย ตาม ที่ ทำการ ของ
บริษัท ทั้ง ที่ ได้ จุดทะเบียน ไว้แล้ว แต่ ไม่ ต้อง จุดทะเบียน แห่ง ละ
ฉบับทุก ๆ ตำบล ถ้า ผู้มีชื่อ หรือ เจาหนี ของ บริษัท คนใด จะ ต้อง การ
บัญชี รายงาน นี้บริษัท ต้อง ยอม จำยให้ โดย เว้น เขา รวบรวม เงิน กว่า
ฉบับ ละ ๕๐ ดอลลาร์

ข้อ ๒๗ ห้ามไม่ให้ ผู้ใด เรียก เงิน จาก สมาชิก หรือ ผู้ถือ แสร้ง ด้วย
เหตุว่า เป็น สมาชิก หรือ ถือ แสร้ง นั้น เคย เว้น ได้ แค่ ผู้ถือ แสร้ง นั้น ยัง
ไม่ส่ง เงิน เต็มตาม แสร้ง ถ้า ตั้ง นั้น แล้ว ให้ เรียก ได้ แต่ ส่วน ที่ เหลือ จะ
ต้อง ส่ง

ข้อ ๒๘ ให้บริษัท มีเงิน เผื่อ ขาด เผื่อ เหลือ ไว้ แต่ ให้ ถอน เขา เงิน
จาก กำไร แต่ ไม่น้อย กว่า ๑๐๐ ละ ๑๐ ของ กำไร นั้น ทุก ครั้ง ที่ ได้ แบ่ง
กำไร กัน มา เป็น เงิน เผื่อ ขาด เผื่อ เหลือ เก็บไว้ จน เงิน นี้ จะ เท่า หรือ เกิน ๑
ใน ๓ ของทุน

๒12/10/2566 ข้อ ๒๙ ให้บริษัท ส่งงบ บัญชีที่ กระทรวงเกษตรราธิการ ภายใน หนึ่งปี

นับตั้งแต่วันที่ที่ได้จัดทะเบียน แต่ให้ส่งไปทุกครั้งที่ได้แบ่งกำไร อย่างน้อยที่สุดปีหนึ่งครั้งหนึ่ง แต่งบบัญญัตินี้ต้องแจ้งความว่าแชร์ได้ตั้งเงินแล้วเท่าใดทรัพย์สินของบริษัทที่มีเท่าใด ยังต้องใช้หนี้เท่าไร ได้กำไรเท่าไร เปนต้น

ข้อ ๓๐ ผู้ถือหุ้นผู้ใดจะขายหุ้นของตน หรือ เงิน หรือ การงานของบริษัทที่ค้าขายอยู่ รัฐมนตรีมีอำนาจให้เจ้าพนักงานไปตรวจได้ทุกเมื่อ ถ้าเขตรัฐให้ปรับเป็นจำนวนเงิน ๒๐๐ บาททุกคราวหรือทุกวันที่มีความผิดเช่นนี้ และบรรดาผู้ควบคุมหรือผู้จัดการของบริษัททุก ๆ คนที่อนุญาตหรือยอมให้ตรวจเช่นนี้ ต้องมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๒๐ บาทสำหรับทุกวันที่มีความผิดเช่นนี้

ข้อ ๓๑ ผู้ถือแชร์มีอำนาจที่จะตรวจบัญชีและงบบัญชีได้

ข้อ ๓๒ ถ้าสมาชิกหรือผู้ถือแชร์ของบริษัทนั้น ตกลงจนไม่ถึง ๗ คน แต่บริษัทยังคงทำการอยู่ต่อไปเกิน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่บริษัทนั้นมีสมาชิกไม่น้อยกว่า ๗ คน สมาชิกผู้ใดรู้เหตุดังนั้นจะต้องเป็นผู้รับใช้หนี้แทนกับค้างหนี้จนเต็มในส่วนของหนี้ที่ใด มีขึ้นในเวลานั้น

ข้อ ๓๓ เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรราชการ มีอำนาจที่จะตรวจการของบริษัทนั้นได้ทุกอย่าง แต่ถ้าบริษัทจะแก้ไขหนังสือที่กำหนดอำนาจหรือข้อบังคับแล้ว หรือ ตกลง จะออกตัวจำหน่าย หรือ ให้ทรัพย์สินเป็น

12/10/2566

ประกัน กัด หรือ จะเลิก การ ของ บริษัท นั้น กัด ต้องได้รับอนุญาต

ของ เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ เป็น ดายลักษณ์อักษรไว้ก่อน จึงให้
ถือ ว่า ความ ที่ ตกลง นั้น ใช้ ได้ ตาม กฎหมาย

ข้อ ๓๔ เสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ มีอำนาจที่จะ เรียก ค่า
ธรรมเนียมใน การ จด ทะเบียน หรือ สิ่ง หนังสือต่าง ๆ ตาม ประกาศ น
ได้ ตาม แต่ เสนาบดี นั้น จะ กำหนด พอ สมควร

ข้อ ๓๕ ถ้า มี ศัตรู ระหว่าง บริษัท กรรมการ สมาชิก ผู้ ถัดแถว หรือ
ผู้ อื่น ใน กัน แต่ กัน ให้ ทำต พิจารณา ตามกฎหมาย แต่ ธรรมเนียม ของบริษัท
ที่ ได้ ตกลง สำหรับ ค่าขาย หาสถ ประโยชน์ มี ทน เป็น จำกั ด แต่ ตาม
หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เว้นไว้ แต่ ทงหลาย น
จะมี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๓๖ (๑) ถ้า ได้ ทรง พระกรุณา โปรด ยก คั้น ประกาศ นี้ กั ด
(๒) ถ้า บริษัท ตกลง จะ เลิก การ แต่ ได้ รับ อนุญาต เสนาบดี กระทรวง
เกษตรธิการ แล้ว กั ด (๓) ถ้า บริษัท ไม่ สามารถ จะ ใช้ หน กั ด (๔) ถ้า
สมาชิก มี น้อย คน กว่า ๗ กั ด ให้ จดการ เลิก บริษัท นี้ เสีย

โดย ประกาศ นี้ ให้ คน ทง ทดวย ว่า ตั้ง แต่ วันที่ บริษัท อยู่ ดำเนิน
ทุน จำกั ด ได้ จด ทะเบียน ที่ กระทรวงเกษตรธิการ ตาม วิธี ที่ ได้ กล่าว
มา แล้ว บริษัท อยู่ ดำเนิน ทุน จำกั ด เป็น บุคคล ใน กฎหมาย คน ละ พแนก
จาก สมาชิก นั้น ๆ แต่ ดำมารถ ที่ จะ ใช้ หน ได้ ตาม ทุน แต่ ทพย ซึ่ง เป็น
๑๒/๑๙/๒๕๖๖
ผล ของ ทุน นั้น หรือ ที่ เรียก ว่า ทุน จำกั ด แต่ มี อำนาจ ที่ จะ ถัด ทพย

ฉบับลงวันที่ ๔ เดือน มกราคม วันพฤหัสบดี คศ ๑๙๗๗ นั้น จาก
ศาลากลางนครราชสีมา ข้อความแห่งสัญญานี้ได้กล่าวไว้ โดยตั้งแปล
ใน ข้อ ๗ แห่งหนังสือแจ้งความแล้ว

๒ เพื่อกระทำการ อยู่เร็ว แล ธุรกรรม การ ช่างกล เช่น เปน
เจ้าของ ตู้ซ่อม เรือ ค่อเรือ กัดไฟ เรือ แล ประกอบ ทั้ง ทำ เครื่องจักร
ต่าง ๆ การ ช่างไฟ พัวสร้าง สพาน ทำ เครื่อง เหล็กใช้ ใน การ ก่อสร้าง
ขายสิ่งของ ต่าง ๆ สำหรับใช้ การ โรง ตี แล การ ช่างกล แล รับ เหม
ทำการ ซ่อมแซม ต่าง ๆ ซึ่ง เปน การ เกี่ยวเนื่อง แก่ การ ของ บริษัท นี้

๓ เพื่อรับซื้อ การ ซึ่ง ผู้เป็นเจ้าของ อยู่ ใน เวลานั้น ได้ ทำ สัญญา รับ
เหม่า ทำ รัง ยัง ทำ คง อยู่ แล การ ที่ กำลัง ทำ อยู่ ตาม ราคา ซึ่ง จะ ได้ ตกลง
กัน ใน ระหว่าง เจ้าของ แล ผู้แทน บริษัท แล รับ ทำ การ นั้น ต่อ ไป จน สำเร็จ

๔ เพื่อสร้าง บำรุง แล แก้ไข บรรดา เวื่อนโรง เครื่อง อยู่ สพาน
ทำ เรือ ที่ สำหรับ เคา เรือ ซ่อม ซ่อม รถราง แล รถไฟ โรง ไร่ สีนค้ำ บ้าน
เขื่อน สำหรับ ไร่ ไร่ เรือ กัดไฟ เรือ หรือ การ ก่อสร้าง อย่าง อื่น ซึ่ง เปน
การ จำเปน สำหรับ การ ทำ ธุระการ ของ บริษัท เอง

๕ เพื่อสร้าง แก้ไข บำรุง หรือ จัดการ โรงเครื่อง ต่าง ๆ โรง ตี เข้า
แล การ อย่าง อื่น อื่น จะ เปน ทาง เพิ่ม ผล ประโยชน์ ของ บริษัท

๖ เพื่อรับซื้อ สิ่งของ แล รับ จัดการ ธุระ สมบค แล หนี้สิน ของ
บุคคล ๆใด หรือ ของ บริษัทใด ซึ่ง กระทำ ธุระ อย่างใด อย่าง หนึ่ง ที่

บริษัทได้รับอนุญาตทำ หรือ ซึ่ง มี สัมบัติ ที่ ใช้ ได้ สำหรับ ประโยชน์ ของ บริษัท นี้ หมดทั้ง สั้น หรือแค่ ส่วน เดียว

๗ เพื่อคิดค่าให้สำหรับ สัมบัติ แต่ ชุระ ที่ รับซื้อ โดยให้ ประโยชน์ ต่อ บแทนแก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด หรือ บริษัทใด บริษัทหนึ่ง ซึ่ง กระทำ ประโยชน์ ให้แก่ บริษัทนั้น เป็น หุ้น ส่วน (ซึ่ง จะ ได้ ถือว่า เป็น หุ้น ส่วน ที่ ได้ ให้ เงิน ค่า หุ้น ส่วน นั้น ครบถ้วน หรือได้ ให้แค่ ส่วน เดียว) หรือ เป็น ตัวเงิน หรือ เป็น หุ้น ส่วน บาง เป็น ตัวเงิน ว่าง คือ ที่ เรียกว่า ค่านายหน้า

๘ เพื่อให้ ประโยชน์ ต่อ บแทน (เป็น ตัวเงิน หรือ ทรัพย์สิน สัมบัติ อย่างอื่น หรือ โดย ยก หุ้น ส่วน ให้ ซึ่ง เป็น หุ้น ส่วน ที่ ได้ คิด เงิน ให้ ครบถ้วน หรือ คิดให้แก่ ส่วน เดียว หรือ โดย วิธี อื่น อย่างใด อย่างหนึ่ง) เป็น บำเหน็จ แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด หรือ บริษัทใด บริษัทหนึ่ง สำหรับการ ที่ ผู้หนึ่ง หรือ บริษัทนั้น ได้ ช่วย เหลือ หรือ จะ ช่วย เหลือ บริษัทใน การ จำหน่าย หุ้น ส่วน หรือ ในการ ตั้ง แต่ เพิ่ม ประโยชน์ บริษัทนี้ หรือ ใน กิจ ชุระ อย่างใด ของ บริษัทนี้ หรือ ใน วิธี จัดการ ทำ กิจ ชุระ นั้น

๙ เพื่อ ทำ ชุระ จำหน่าย เงิน ของ บริษัท ที่ ไม่ ต้อง การ ใช้ โดยทันที หา ประโยชน์ อย่าง หนึ่ง อย่างใด โดยมี ประณิน หัก ถากน หรือ โดย วิธีใด วิธี หนึ่ง ตาม ซึ่ง จะ ได้ กำหนด ตกกลง เป็น ครั้ง คราว แต่ไม่ ไซ้ ให้ กู้ บืม เงิน โดย คิด เขา ค่า ตอกเบี้ย หมายความว่า แต่ เฉพาะ ฝาก เงิน อย่าง เดียว

๑๐ เพื่อ ถูยืมเงิน แดงจตุการ ไชยหนดินที่ ไคกั ยืมพนตาม ช่ง บริษัท จะ เห็น คอว

๑๑ เพื่อ ถือ แดวรับ ชือ หุ่น ส่วน หรือ หุ่นงอ ล้าคณู คื่อ แหง ทวพย ส้มโคต ของ บริษัทอื่น ที่ มี ประโยชน์ ทำการ อย่าง เดียวกัน กับ บริษัทนี้ หรือ ทำการ บาง อย่าง ที่ คช้วย คตัง กัน

๑๒ เพื่อ จำนำ อำนาจ หรือ กรรมสิทธิ์ ของ บริษัท ทงดิน หรือ แด ส่วนหนึ่ง แก่ บุคคต หรือ บริษัทใด บรรดา ที่ ชยู่ ไค อำนาจ พระราชกำหนด กฎหมาย สยาม

๑๓ เพื่อ รวม ทำการกับ บริษัทอื่น บรรดา ที่ ชยู่ ไค อำนาจกฎหมายสยาม ที่ มี ประโยชน์ ทำการ อย่าง เดียว กัน กับ บริษัทนี้ หรือ ทำการ บาง อย่าง ที่ คช้วย คตัง กัน

๑๔ เพื่อ ขาย กรรมสิทธิ์ ของ บริษัทนี้ นอก จาก การ ขายของ ที่ ไม่ จำเป็น จะ ไช้คื่อไป หรือ เปนของ ที่ ไค ทำแถมไค จำหน่าย แก่ บุคคต หรือ บริษัทใด ที่ ชยู่ ใน พระราช กำหนด กฎหมาย สยาม

๑๕ เพื่อ ทำการ ชื่น ทุก อย่าง ช่ง เกี่ยว กับ บริษัทนี้ หรือ จะ เปน ทาง ให้ สำเร้จ ประโยชน์ แก่ บริษัทนี้ ช่ง กล้าว มา เบอง ตน นี้ ทุกประการ หรือ ประการ หนึ่ง ประการ ไค

๕ ความ รับผิดชอบ ของ ผู้ ถือ หุ่นส่วน นี้ กำหนด เท่า จำนวนเงิน

12/19/2568
ประจำหุ้นส่วน ที่ ยัง มี ไคตั้ง เงิน ให้ บริษัท

๒. คุณ สำหรับ บริษัทได้กำหนดไว้เป็นจำนวนเงิน ๑๗๕,๐๐๐ บาท แบ่ง ออก เป็น หุ้นส่วน ๑,๗๕๐ หุ้น ๆ ละ ๑๐๐ บาท

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ซึ่ง ปราบกฏ นาม แด่ ดำเนียบบ้าน ช่าง ต่าง นี้ มีความปราถนาที่จะตั้ง ให้เป็น บริษัท ตาม ข้อ ความแห่ง หนังสือ กำหนดอำนาจนี้ แด่ ข้าพเจ้า ยอม ตกดง ที่จะ รับ ถือ หุ้น ส่วน ในหุ้น ของ บริษัท ตามจำนวนคงได้จดไว้ดวง นาม ของ ข้าพเจ้า นั้น แด่ ดำเนียบ บ้าน ของ ผู้ ที่ เขาซื้อ ถือหุ้น ส่วน จำนวน หุ้นส่วนที่ ดัง ชื่อรับ

อาเล็กซานเดอร์ ไรค์	กรุงเทพ ฯ	๑	หุ้น
หลวงโสภณเพชรรัตน์	กรุงเทพ ฯ	๑	หุ้น
มิสเตอร์ บี ชาวด	กรุงเทพ ฯ	๑	หุ้น
หลวงจิตรีจ้านง	กรุงเทพ ฯ	๑	หุ้น
วเดียม ชิตินี้ ตีมาต	กรุงเทพ ฯ	๑	หุ้น
นายชม	กรุงเทพ ฯ	๑	หุ้น
วเดียม ตันกัน	กรุงเทพ ฯ	๑	หุ้น

วันที่ ๗ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

ผู้เขาซื้อ ถือ หุ้นส่วน ที่ ได้กล่าว นามมา เบื้องต้น นี้ ได้ ลงนาม ต่อ หน้า

อาเล็กซานเดอร์ ไรค์ เอ็ด. โคนเนลสัน ผู้ตรวจบัญชี กรุงเทพ ฯ

12/10/2566

ซึ่ง เปน พยาน

ประกาศแก้คำ
ในพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้างเผือก

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้แก้คำในพระราชบัญญัติ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ข้างเผือก รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘ มาตรา ๓
ว่าด้วยดวงตราทั้ง ๘ ชนิด ดังนี้

ในส่วนตราชั้นสูงสุด มหาปรมาภรณ์ คำว่า “แพรแถบขนาดใหญ่
สีแดงล้วน” นั้น แก้เป็น “แพรแถบขนาดใหญ่สีแดงริมเขี้ยว มีริ้วน้ำเงิน
ริ้วเหลือง ขนาดเล็ก คอปกัน ทั้งสองข้าง”

ในส่วนตราชั้นที่ ๑ มหาจักษุภรณ์ คำว่า “แพรแถบขนาดใหญ่
สีแดงริมเขี้ยว มีริ้วน้ำเงินริ้วเหลืองคอปกันทั้งสองข้าง” แก้เป็น “แพรแถบ
ขนาดใหญ่สีแดงริมเขี้ยว มีริ้วน้ำเงินริ้วเหลืองขนาดใหญ่คอปกันทั้งสองข้าง”
นอกนั้น คง ตาม เดิม

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ประจักษ์ศิลปาคม

ราชเลขาณการ

พิกัดอัตราอากรสวนใหญ่

มณฑลนครไชยศรี มณฑลราชบุรี และมณฑลปราจีนบุรี

ด้วยตามประกาศพระราชทานยกเงินอากรสวนใหญ่ ซึ่งค้างทับถมแก่เจ้าของสวน แต่การเดินสำรวจต้นไม้ใหม่สำหรับเก็บเงินอากรสวนใหญ่...

Table with columns: รายการชื่อต้นไม้ (Item Name), พิกัด (Classification), and จำนวนเงินอากร (Amount). Rows include items like ทุเรียน, มังคุด, กล้วย, มะม่วง, มะพร้าว, มะขาม, etc.

ฉบับนี้ให้เก็บเงินอากรสวนใหญ่เฉพาะ มณฑลปราจีนบุรี แต่เมื่อได้เก็บในอัตราสวนใหญ่แล้วให้ยกเลิกเก็บทางสมภักศรัลเสีย ส่วนมณฑลอื่นให้คงเก็บทางสมภักศรัลตามเดิม...

12/10/2566

ประกาศตั้งผู้ รุ่งเสนาบดี

กระทรวง ขรรคมการ

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นะเกล้าฯ ๑ ตั้งว่า ราชการ กระทรวง ขรรคมการ กำตั้ง เติร อยู่ แด จะ เติร เร็ว ขึ้น ทุก วัน เปน การ ยาก ที่ เสนาบดี เจ้า กระทรวง ที่ มีความ ซวาทุพตภาพ จะ ดำเนิร ราชการ ให้ทัน กับ ความ เจริญ ของ ราชการ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ๑ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ เจ้าพระยาวิชิตรวงษ์คุณากร ออกจากตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง ขรรคมการ พระราชทาน เปียบ บิรนาญ ใน ตำแหน่ง เสนาบดี ชั้นสูง แด ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ๑ ให้ พระยาวิสุตชลุธิยศศักดิ์ รุ่งเสนาบดี กระทรวง ขรรคมการ เปน ผู้ รุ่ง เสนาบดี กระทรวง ขรรคมการ ตั้งแต บัดนี้ ไป ๒

ประกาศ มาณวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน วันโกสินทร ศก ๑๓๐
 เปนวันที่ ๓๒๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศแก้คำ ในพระราชกำหนด

เครื่องแต่งตัวทหาร เรือ ร.ศ. ๑๒๔

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นือเกล้าฯ ๑ ตั้งว่า กำหนด การ ใช้ เครื่อง แต่งตัวต่าง ๆ สำหรับ นาย ทหาร เรือ ชั้น สัญญาบัตร ตาม ที่ได้ กล่าวไว้ ใน มาตรา ๖ แห่ง พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตัว ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ นั้น คำที่ ใช้ เรียก เครื่อง แต่งตัวต่าง ๆ ได้ กำหนดไว้ ตาม ความ นิยม

127 10/2366

เข้าใจกัน อยู่ในราชการ สมัย นั้น หา ตรง กับ ระเบียบ การ ซึ่ง ได้ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ สำหรับ การ แต่งตั้ง ข้าราชการ ฝ่าย ทหารบก
กับ ข้าราชการ ฝ่าย พลเรือน ใน ปัจจุบัน สมัย นี้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ แก้ คำ บังคับ ใน มาตรา ๖ แห่ง
พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตั้ง ทหาร เว็ ร.ศ. ๑๒๕ ตั้ง ค่ะ ไป นี้

- ๑. ที่ เรียกว่า “ เต็มยศคำ ” ให้ แก้ เป็น “ เต็มยศ ”
- ๒. ที่ เรียกว่า “ ครึ่งยศคำ ” ให้ แก้ เป็น “ ครึ่งยศใหญ่ ”
- ๓. ที่ เรียกว่า “ ครึ่งยศชาว ประดับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ” ให้
แก้ เป็น “ ครึ่งยศ ”
- ๔. ที่ เรียกว่า “ ครึ่งยศชาว ประดับ เหรียญ ” นั้น ให้ ยกเลิก เสีย

ทั้ง บท

ทั้ง นี้ แต่ บัดนี้ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วัน พุธ ที่ ๑๕ เดือน พฤศจิกายน วัน โทศนทร ศก ๑๓๐
เป็น วันที่ ๓๗๐ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ

ยกเลิก อัตราค่าธรรมเนียม เฉพาะ ตาราง ๑

ท้าย พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ศก ๑๒๗ นั้น

ใช้ อัตราค่าธรรมเนียมใน ตารางท้าย พระราชบัญญัตินี้ แทน เป็นต้นไป

มีพระบรมราชโองการใน พระบาท สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า อัตราค่าธรรมเนียม ตาราง ๑ ใน ท้าย พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ศก ๑๒๗ นั้น ไม่สมควร แก่ กาด สมัย ที่ จะ ใช้ ใน เจตานั้น

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเลิก อัตราค่าธรรมเนียม ตาราง ๑ ท้าย พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ศก ๑๒๗ นั้น เสีย ด้ ย ไป ให้ ผู้ พิพากษา คัด ทิ้ง ปวง แต่ ผู้ มี อรรถคดี ใช้ อัตรา ค่า ขรรม เนียม ความใน ตาราง ท้าย พระราชบัญญัตินี้ แทน กำหนดให้ ใช้ ตั้ง แต่ วันที่ ๑ มกราคม ร.ศ. ๑๓๐ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน วันโกสินทรศก ๑๓๐ เป็นวันที่ ๓๗๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

อัตราค่าธรรมเนียมความตามที่แก้ไขในตาราง ๑ ทายพระราชบัญญัติ
 วิชาพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗

ค่าธรรมเนียม	ค่าอุทธรณ์	ค่าตีพิมพ์ คดีกรรม คดีมรดก	ค่าตีพิมพ์ คดีมรดก	ค่าตีพิมพ์ คดีมรดก	ค่าตีพิมพ์ คดีมรดก	ค่าตีพิมพ์ คดีมรดก	ค่าตีพิมพ์ คดีมรดก
๑ ค่าตัดสินเรื่อง ค่ารับฟ้อง	๒๐ บาท	๑๐ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท
๒ ค่าไต่สวน ค่าหนังสือประกัน	๕ บาท	๖ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท
๓ ค่าหมายเรียก คดีมรดก	๕ บาท	๖ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท
๔ ค่าหมายเรียก คดีมรดก	๕ บาท	๖ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท
๕ ค่าหมายเรียก คดีมรดก	๕ บาท	๖ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท
๖ ค่าพิมพ์ คดีมรดก	๕ บาท	๖ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท	๕ บาท

คำขรมแนม	คำตฤพรม	คำตมม	คำตม	คำตปรตท	หมยเหตุ
๗ คำคมด้นหรือหนตตต่าง ๆ ที่ จะต้งเบนพมคตตงต้งคำขรม แนมเบบต	๒ บท	๑ บท ๕๐๕ตงค	๑ บท	๒ บท	
๘ เอนใช้ตบอตงจภยอกรให้ ต้งคจรับหนต้งไม่ใหเกมกว	๕ บท	๖ บท	๔ บท	๒ บท	
๙ คำหมยมคตบฏ) หมยคตตง	๕ บท	๖ บท	๔ บท	๒ บท	คควม คตงเตย คคตเร ทงคคย คตงทก

ค่าธรรมเนียมน	ค่าอุทธรณ์	ค่าดำเนินการยุติกรรมแต่คดีบนศาล	ค่าตีพิมพ์	ค่าตีพิมพ์เอกสารและค่าตรวจ	หมายเหตุ
๙ ค่าคัดสำเนา ถ้าผู้ควบคุมคดีเองไม่พึงเสียค่าคัด ถ้าค่าคัดให้ให้ ๕ คัดร้อยค่า ๑ บาท ต่อไปร้อยค่า ๒๕ สี่ตัว แต่ค่าส่งมอบฉบับละ ๒ บาท	๘ บาท	๒ บาท	๔ บาท	๒ บาท	
๑๐ ค่ายืมความเบี่ยงเบน					

ถ้าคัด มณฑลทำการ ในพื้นที่ ศาลเมือง ให้เรียกค่าธรรมเนียม เท่าอัตรา ศาลเมือง

ถ้า ศาลเมือง ทำการ ในพื้นที่ ศาลแขวง ให้เรียกค่าธรรมเนียม เท่าอัตรา ศาลแขวง

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด

เครื่องแต่งตัวพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศรวรฤทธิ์ รับพระบรมราชโองการ
 ได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน ว่า
 ตามความใน มาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการ
 พลเรือน ร.ศ. ๑๓๐ ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวนั้นไม่นับว่าเป็นหลักของ
 พระราชกำหนด เช่น เสื้อสำหรับใช้เดินป่า แต่หมวกกันแดดเป็นต้น
 ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวง เป็นผู้รับพระบรมราชโองการ กำหนดให้ใช้ตาม
 ดัสมควรนั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
 ให้ข้าราชการ กระทรวงโยธาธิการใช้หมวกกันแดดแต่เครื่องเดินทางโดย
 กำหนดไว้ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ หมวกกันแดดสำหรับใช้กับเครื่องแต่งตัวปกติตามพระราช
 กำหนดนั้น เป็นหมวกรูปอย่างเฮดเมด หุ้มแพรสีไฟ แต่พื้นผ้า (เหมือน
 อย่างที่ข้าราชการในพระราชสำนักใช้อยู่ ผิดกันแต่) มีดีตามกระทรวง
 ซอนไดนาพัน หมวกข้างล่างจับ ๑

ข้อ ๒ เสื้อเดินทางนั้น เป็นเสื้อแบบราชการ ติดแผ่นกำมะหยี่
 หมายยศที่ ป่า เหมือนที่กล่าวไว้ในพระราชกำหนด ผิดกันแต่
 จะเป็นสีใดหรือสีทาก็ได้

ข้อ ๓ ทางเง จะใช้ทางเงขาว หรือทางเงดำ ดีกว่า หรือใช้ก็ได้
ก็ได้เหมือนกัน ถ้าใช้ทางเงสี จะใช้ร่องเท่าสูง หรือสั้นเท่า หรือ
ผานนแข็ง ดีกว่า หรือใช้ก็ได้เหมือนกัน

ข้อ ๔ ผู้ที่ใช้กับเครื่องแต่งตัวเดินทาง นั้น จะใช้ผ้าไหมสีน้ำเงิน
หรือผาพันสีน้ำเงินก็ได้

ข้อ ๕ หมวกที่ใช้กับเครื่องแต่งตัวเดินทาง ให้ใช้หมวกกันแดด
ที่ถ่วงมาแต่ในข้อ ๑ นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน วันโกสันทศก ๑๓๐

พระราชบัญญัติ ตักษณ ต้ม ตะถาย

วันโกสันทศก ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสดีเหมือนเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกัน ว่า การค้าขาย แตะ พาณิชยกรรม จำเรียขึ้น โดยดำทับพร้อมกัน
ความวัฒนาแห่งพระนคร ส้มควร จะจัดแก้ไข ขยายพระราชบัญญัติ
ต้ม ตะถายให้ดีขึ้น เพื่อสะดวกแก่การพิจารณา จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติโดยบท มาตราไว้ดังต่อไปนี้

ความเบื้องต้น

มาตรา ๑

นามพระราช พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ต้ม

บัญญัติ ๑๒/๑๐/๒๕๖๖ ตะถาย วันโกสันทศก ๑๓๐

มาตรา ๒

วันที่พระราชบัญญัติ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน วันโกสінทรศก ๑๓๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๓

ยกเด็กกฎ ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้สืบไป ให้ยกเด็กหมายเก่า บรรดาพระราชกำหนดกฎหมายที่มีแจ้งอยู่ต่อไปนี้ กับกฎชยบังคับ ซึ่งได้คงขึ้นตามพระราชกำหนดกฎหมายนั้น ๆ คือ

- (๑) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ทัศนกำหนดขึ้น วันโกสінทรศก ๑๓๐
- (๒) พระราชบัญญัติล้มตาย วันโกสінทรศก ๑๒๗

มาตรา ๔

ตั้งเจ้าพนักงาน (๑) ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจตั้งรักษาทรัพย์ บุคคลผู้ใดคนหนึ่งตามที่เห็นสมควร จะเป็นคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ จะตั้งโดยเนมาะตัวหรือโดยตำแหน่งหน้าที่ของผู้หนึ่งก็ได้ ให้เป็นเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์สมบัติของผู้ล้มตาย แต่ให้มีอำนาจถอนคนที่ได้ตั้งขึ้นนั้น ออกเสียจากตำแหน่งหน้าที่ได้ เจ้าพนักงานรักษา

ทรัพย์สิน ให้นับว่าเป็นเจ้าพนักงาน ของ ค้าต และ เป็น
เจ้าพนักงาน ตาม ข้อบัญญัติ แห่ง ประมวล หมาย ด้วย

(๒) ให้ได้มาดี กระทั่ง ยุติกรรม มีอำนาจ ตั้ง
เจ้าพนักงาน ขึ้น ๆ โดย เฉพาะ ตัว หรือ โดย ตำแหน่ง นำ
ที่ กัด จะ ตั้ง อยู่ ชั่ว คราว หรือ ให้ ประจำ อยู่ กัด ตาม
แต่ ที่ เห็น ว่า เป็น การ จำ เปน เพื่อ จะ จัด การ ให้ เป็น ไป
ตาม พระราช บัญญัติ นี้ แต่ จะ กำหนด ให้ เจ้าพนักงาน
นั้น ๆ มี นำ ที่ อย่าง ไต ๆ ตาม ที่ เห็น สมควร ก็ได้
แต่ จะ ถอน ออก เด็ด จาก ตำแหน่ง นำ ที่ กัด ได้

มาตรา ๕

เจ้า ใช้ พระ
ราชบัญญัติ

พระ ราชบัญญัติ นี้ ให้ ใช้ แต่ ใน มณฑล กรุง เทพ ๆ
แต่ เมื่อ เห็น สมควร จะ ให้ ใช้ ใน มณฑล อื่น มณฑล ไต
เมื่อ ไต จะ ได้ ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖

อธิบาย ถ้อย
คำที่ใช้

ถ้อย คำ ต่าง ๆ ที่ จะ ใช้ ต่อ ไป ใน พระราชบัญญัติ นี้
ให้ หมาย ความ ตาม ที่ ได้ อธิบาย ไว้ ต่อ ไป นี้ เว้น แต่ คำ
ใด จะ ปรากฏ ใน ที่ ไต อื่น มี เนื้อ ความ ขัด กัน กับ คำ อธิบาย
นี้ จึง ให้ ถ้อย เขา เนื้อ ความ ใน ที่ นั้น เป็น ไหญ่
คำว่า “ตกลง ขรรฆว” นั้น หมาย ความ ว่า

ความตกลงใน ที่ประชุม พวก เจ้าหน้ โดยวิธี ออกคะแนน
 คัดเลือก และ เป็น ความ ตกลง ของ พวก เจ้าหน้ ฝ่าย ที่ มี
 จำนวน เงิน ที่ ย่าง ถูกหน้ นน มากกว่ากัน ซึ่งได้ มา
 ประชุม เอง หรือ แต่ง ผู้แทน มา ประชุม

คำว่า “ตกลง พิเศษ” นั้น หมายถึง ความ ว่า

ความตกลงใน ที่ประชุม พวก เจ้าหน้ โดยวิธี ออกคะแนน
 คัดเลือก และ เป็น ความ ตกลง ของ เจ้าหน้ ฝ่าย ที่ มากคน
 กว่ากัน แต่ มีจำนวน เงิน ที่ ย่าง ถูกหน้ มาก เท่า ส่วน ส่วน
 ใน ส่วน ของ จำนวน เงิน ทั้ง ส่วน ซึ่ง พวก เจ้าหน้ ที่
 มา ประชุม เอง หรือ แต่ง ผู้แทน มา ประชุม นั้น ยัง คง
 อยู่ แก่ ถูกหน้

คำว่า “เจ้าหน้ ผู้เป็น โจทย์” หมายถึง ความ ตัดขาด

ถึง เจ้าหน้ ที่ ได้ ตกลง ตาม มาตรา ๑๐ แห่ง พระราช
 บัญญัติ นี้ ด้วย

คำว่า “เจ้าหน้ มี ประกัน” หมายถึง ความ ว่า ผู้

ซึ่ง มี หลักฐาน โดยทาง จำนำ หรือ ยึดทรัพย์ ต่างหน้ หรือ
 โดยมีอำนาจ เรียก ร้อง ใน ทรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้ ตม ตะตาย
 ทั้งหมด หรือ แค่อำนาจใดส่วน หนึ่ง เป็น ประกัน หนี้สิน
 ซึ่ง ผู้ ตม ตะตาย เป็น หนี้ อยู่

คำว่า “เจ้าพนักงาน กองหมาย” ให้หมายความ
ตลอดถึง บรรดาเจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่จัดการตาม
หมาย หรือ คำสั่ง อย่างอื่น ๆ

คำว่า “การ พิจารณา คดีล้ม ละลาย” ให้หมาย
ความตลอดถึง บรรดา การ พิจารณา ที่ ใช้อยู่ ที่ ศาล หรือ
ที่ เจ้าพนักงาน วิชา ทฤษฎี ตั้งแต่ชั้น ยื่น พ้อง จน ถึง
ชั้น คำสั่ง อันเด็ดขาดด้วย

การ พิจารณา คดีล้ม ละลาย นี้ ให้นับว่า เป็น การ
พิจารณา ผาย คุลาการ ตาม ข้อบัญญัติ แห่ง ประมวล
อาญา แต่ พระราชบัญญัติ ว่า ด้ พิจารณา ความ แพ่ง อันนี้

คำว่า “ผู้ล้ม ละลาย” นั้น หมาย ความ ตลอด
ถึง ผู้เริ่ม คิดตั้ง การ ผู้ อำนวย การ ผู้ อำนวย แล จัดการ
หรือ เดิม ยื่น พนักงาน ของ บริษัท ที่ ล้ม ละลาย นั้น แล ให้
เป็นที่ เข่าใจ ว่า ผู้เริ่ม คิดตั้ง การ ผู้ อำนวย การ
ผู้ อำนวย แล จัด การ หรือ เดิม ยื่น พนักงาน นั้น ๆ ต้อง
เป็นผู้รับผิดชอบ ต่อ การงาน ที่ คน ได้ กระทำ หรือ ละเว้น
เสีย ไม่ กระทำ ใน เมื่อ คน ยัง เป็น ผู้ ประกอบ กิจการ
งาน ของ บริษัท อยู่นั้น ด้วย

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยวิธีพิจารณาตั้ง แตะน พ้อง จน ถึง คำตั้ง

ให้ผู้ล้ม ตระตาย พ้น จากคดี

มาตรา ๗

ผู้ที่มีอำนาจฟ้อง เจ้าหนี้คนเดียว ซึ่งมีจำนวนหนี้อื่น กำหนดราคาได้
 คิดล้มตระตาย แน่นนอน เป็นเงิน ตั้งแต่ ๑๐๐๐ บาทขึ้นไป หรือ
 เจ้าหนี้ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนหนี้อื่น กำหนด
 ราคาได้ แน่นนอน รวมกัน เป็นเงิน ตั้งแต่ ๑๐๐๐ บาท
 ขึ้นไป มีอำนาจที่จะร้องขอให้ศาลพิพากษาให้ถูก
 หนเป็นผู้ล้มตระตายได้ เมื่อถูกหนดังต การใช้เงิน

มาตรา ๘

เหตุผลซึ่งเจ้าหนี้ ตาเจ้าหนี้ผู้เป็น โจทย์ เป็นเจ หนี้มี ประกัน
 มีประกัน จะมี ในฟ้อง ต้อง กล่าวหา เมื่อศาลพิพากษาให้ถูกหนี
 อำนาจฟ้องคดี ต้มตระตายแล้ว เจ้าหนี้ผู้เป็น โจทย์นั้นเต็มใจยินยอม
 ให้เอาทรัพย์สินที่เป็น ประกัน มา ฉดัย ในระหว่างเจ้าหนี้
 ทั้งหลาย หรือ มีฉนนั้น จะต้อง กะ ประมาณ ราคา ทรัพย์สิน
 เป็น ประกัน มาก็ได้ แถถ้าได้กะ ประมาณ ราคา ทรัพย์สิน
 ที่ เป็น ป ระกัน มาเช่นนี้ ก็ให้ศาลยอมรับเจ หนี้ผู้
 นั้นเป็น โจทย์เฉพาะจำนวนเงินที่ ชาดเมื่อได้ หักราคาทรัพย์สิน

ที่กระ มา ซอกจากจำนวนหนี้เดิมแล้ว แต่ให้ ถึซเหมือน
อย่าง ว่ำ เป็น เจ้าหนี้ ไม่มี ประกัน โน จำนวน นั้น

มาตรา ๙

พ้อง คอง มี คำ
ด่าบาดประกอบ

(๑) พ้อง คัด ถึม ตระเถย ทุก ถับ คอง ให้ เจ้าหนี้
หรือ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด แทน เจ หนี้ ซึง เป็น ผู้ ระบุ เหตุการ ที่ เป็น มา
นั้น ทำ คำ ดัดถึย ด่าบาด ถึว ว่ำ การ เป็น จริ่ง คอง คำ พ้อง

(๒) เมื่อ โจทย์ ไท ยื่น พ้อง ถึว ศาล คอง
นัดวัน แด เวลา ที่ จะ พิจารณา คัด แด คอง ออก ทหมาย
ตั้ง ดำเนา พ้อง ให้ ถึกหนี ทราบ ถึง นำ ไม ค่ำ กว่ำ ๗ วัน

มาตรา ๑๐

นำ ถึ ของ เจ้าหนี้
ผู้ เป็น โจทย์

(๑) เมื่อ เวลา ยื่น พ้อง คัด ถึม ตระเถย ให้ เจ้าหนี้
ผู้ เป็น โจทย์ นำ เงิน มาวาง ไว้ ใน ศาล เป็น เงิน ๕๐ บาท
แต่ ให้ เป็น ผู้ ระบุ วั ประโยชน์ ใน การ ที่ จะ ว่ำ คัด ถึม ตระเถย
นั้น ถึ ไป แต่ ให้ ซอญ เจ้าพนักงาน รักษา ทพย โดย เต็ม
ความสามารถ ใน การ ที่ จะ จำ หนี ย ทพย ถึม บัด ของ ผู้
ถึม ตระเถย แต่ เจ้าหนี้ ผู้ เป็น โจทย์ จะ คอง เป็น ผู้ รับ ผิดชอบ
ใน บรรดา ค่ำ ธรรมเนียม ค่ำ เส็บ หาย แด ค่ำ ใช้ จ่าย ต่าง ๆ
ใน คัด ถึม ตระเถย นั้น อนึ่ง เจ้าพนักงาน รักษา ทพย จะ
เรียก เงิน ไว้ เป็น ประกัน จาก เจ้าหนี้ ผู้ เป็น โจทย์ ตาม

จำนวนที่เห็นจำเป็น การจำเป็น เพื่อจะ บังคับ ไม่ ให้
เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ต้องเสียหาย ในเวลาใด ๆ ก็ได้

(๒) ถ้าเจ้าหนี้ ผู้เป็นโจทก์ จัดขึ้น หรือ ตระเตรียม
ช่วยเจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ในการ ที่จะ คิด ตัด มรดก
นั้น ต่อไป แต่ ไม่ นำ เงิน มา วาง เพน ประกัน ตาม
ข้อความ ใน มาตรา นี้ ภายใน เจ็ด วัน นับแต่วัน ที่ได้ รับ คำ
แจ้ง ความ จาก เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ให้ กระทำ เช่น นี้ ๆ
ก็ ให้ เจ้า พนักงาน รักษาทรัพย์ มี อำนาจ ตั้ง เจ้าหนี้ คน อื่น
ที่มีความ สามารถ แต่ เต็มใจ ให้ เป็น ชูระ จัดการ ว่า
คิด ตัด มรดก นั้น ต่อไป แต่ จะต้อง ให้ เป็น ไป ตาม ข้อความ
ที่บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา นี้ ก่อน ที่จะ ส่ง ชนนั้น เจ้าหนี้
ผู้นั้น จะ ต้อง นำ เงิน มา วาง เพน ประกัน เป็น ที่ พอใจ
ของ เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ แต่ เมื่อ ได้ ทำ ดัง นั้น แล้ว ก็
ให้ ถือ เสมอ คน อย่าง ว่า เจ้าหนี้ ผู้นั้น เป็น เจ้าหนี้ ผู้เป็น โจทก์
ทุกประการ แต่ ให้ มีความ ชอบธรรม ที่จะ ได้ รับ
ค่า ชดเชย ตาม ที่ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๕๗

(๓) โดยความตกลงของรวมกันในที่ประชุมเจ้าหนี้
ครั้งหนึ่ง ครั้งใด พวกเจ้าหนี้ มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง ผู้หนึ่งผู้ใด
ใน พวกเจ้าหนี้ นั้น ซึ่ง มีความ สามารถ แต่ เต็มใจ ให้
เป็น ชูระ จัดการ ว่า คิด ตัด มรดก นั้น ต่อไป แทน เจ้าหนี้

12/10/2566

ผู้เป็นโจทก์หรือเจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าพนักงาน วิชา ทพย์ ได้
ตั้งขึ้น กับที่จะได้ตั้งขึ้นตามข้อนี้ เจ้าหนี้ผู้นั้น
จะต้องนำเงินมาวางเป็นประกัน จนเป็นที่พอใจ
ของเจ้าพนักงาน วิชา ทพย์ แต่เมื่อได้ทำดังนั้นแล้ว
ก็ให้ถือเหมือนอย่างว่าเจ้าหนี้ผู้นั้นเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็น
โจทก์ทุกประการ แต่ให้มีความชอบธรรมที่จะได้
รับค่าธรรมเนียมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๗

(๔) ถ้าเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ชดเชย หรือ ละเอียด ไม่
กระทำดังที่ควรไว้ในมาตรานี้ แต่ภายในเวลา ๑ เดือน
นับแต่วันที่ได้ชดเชย หรือ ละเอียดนั้น ไม่มีเจ้าหนี้ผู้
อื่นที่สามารถแต่เต็มใจที่จะรับทำการตามหน้าที่ ๆ
ได้กล่าวนี้ต่อไป ก็ให้เจ้าพนักงาน วิชา ทพย์ มี
อำนาจที่จะรายงานต่อศาล แต่ให้ศาลมีอำนาจยกเลิก
คดีมตะถายนั้นเสีย หรือจะมีคำสั่งอย่างอื่นประการ
ใดก็ได้ ตามแต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๑๑

ตั้งผู้รักษา
ทรัพย์ชั่วคราว แล้ว

(๑) ในเวลาใด ๆ เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีมตะถาย
แต่ก่อนที่ศาลได้ออกคำสั่งให้มตะถายนั้น

ถ้าเจ้าหน้าที่ใน ๕ ไร่ ๓๐ งาน ๓๐๐ ตารางวา เป็นประโยชน์สาธารณะ
 ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรแล้ว ก็ให้ศาลตั้ง
 เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์สิน เป็นผู้รักษาทรัพย์สินคุ้มครอง
 ฎีกาในวงกว้าง แล้วตั้งให้เจ้าพนักงานคุ้มครอง
 หมายหมาย

(๒) เมื่อศาลได้ตั้งผู้รักษาทรัพย์สินชั่วคราวก่อนที่
 ฎีกาออกคำสั่งให้ล้มละลายแล้ว ในพระราชบัญญัติให้
 ฎีกาว่าด้วยผู้รักษาทรัพย์สินชั่วคราวนั้น เป็นวงกว้างคำสั่งให้
 ฎีกาล้มละลาย

มาตรา ๑๒

การฟ้อง
 ทรัพย์สิน
 ของลูกหนี้
 ถึงแก่กรรม

(๑) ถ้าลูกหนี้ตาย เจ้าหนี้ผู้มหนั้นยื่น
 ฎีกา ซึ่งศาลฎีกาเห็นสมควรแล้ว เจ้าหนี้ผู้มหนั้นอาจ
 ฟ้องเป็นคดีล้มละลายได้เช่นนี้ เจ้าหนี้ผู้มหนั้นอาจ
 ที่จะยื่นฟ้องต่อศาลภายใน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่
 ฎีกาหนีตายไปนั้น ขอให้ศาลมีคำสั่งให้จัดการทรัพย์สิน
 คุ้มครองของลูกหนี้ผู้ตายตามกฎหมายลักษณะล้มละลาย
 ก็ได้ แต่ให้ศาลสั่งให้ส่งหมายให้แก่ผู้รับมรดก หรือ
 ผู้จัดการทรัพย์สินคุ้มครองผู้ตายผู้หนึ่ง ซึ่งปกครอง
 ทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ตายนั้น

มาตรา ๑๓

การพิจารณา
แต่คำสั่งใน
คดีที่เจ้าหม

(๑) ในเวลาพิจารณาฟ้องคดีล้มตายนั้น ศาล
ต้องปรึกษาลูกชันพยานหาความจริงในข้อเหต
นั้นก่อน

เป็นโจทก์ฟ้อง

- (ก) จำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์
- (ข) ข้อเท็จจริงหนี้ผู้เป็นจำเลยงดการชำระเงิน
- (ค) ได้ตั้งหมายแต่ดำเนินฟ้องให้จำเลยแล้ว

(๒) ถ้าพิจารณาได้ความจริงดังที่ได้กล่าวมา
แล้ว ก็ให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้เป็นผู้ล้มตาย

(๓) ถ้าในการพิจารณา ศาลไม่เชื่อหลักฐาน
ในข้อความที่กล่าวแล้วข้างต้นผู้กู้ดี หรือลูกหนี้
ได้นำสืบให้ศาลเชื่อว่าตนอาจจะใช้หนี้สินให้หมดได้
ก็ดี หรือว่ามีเหตุอื่น ๆ ซึ่งไม่ควรจะออก
คำสั่งก็ดี ถ้าเป็นเช่นนั้น ศาลจะยกฟ้องของโจทก์เสีย
แต่เด็กถอนคำสั่งให้รักษาทรัพย์สินไว้ชั่วคราว (ถ้าได้
สั่งไว้) ด้วยก็ได้

(๔) ถ้าลูกหนี้ขม้างต่อศาลเป็นที่เชื่อได้ว่า

ชีวิต ความ และมีเหตุอันสมควรที่จะเชื่อว่า ลูกหนี้
 ยังพอจะสามารถใช้หนี้ของคนได้หมดเช่นนี้แล้ว ศาล
 จะผ่อนเวลาให้ลูกหนี้มีกำหนดไม่เกิน ๑ ปี โดย
 ให้มีข้อสัญญาประกาใดตามแต่ศาลจะเห็นสมควร
 ก็ได้

(๕) ถ้าลูกหนี้ได้มาแก้คดีตามฟ้อง แต่ปฏิเสธ
 ว่าไม่ได้เป็นหนี้ โจทย์ที่เดียว หรือว่าเงินอยู่
 เพียงจำนวนซึ่งโจทย์ไม่มีอำนาจจะฟ้องได้ เมื่อเป็น
 เช่นนี้ ถ้าลูกหนี้ได้นำเงินหรือหาประกันมาให้ไว้
 คือกศาลตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรให้พอใช้หนี้ของ
 โจทย์ ในเมื่อการพิจารณาต่อไปจะได้ความจริงว่า
 เป็นหนี้จริง ก็ให้พอใช้ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ใน
 การที่จะต้องพิจารณาสืบให้ได้ความนั้น เช่นนี้
 แล้วศาลมีอำนาจที่จะงดการพิจารณาตามฟ้องคดีล้ม
 ละลายนั้น ไว้ภายในกำหนดเวลาที่จะต้องพิจารณา
 สืบสวนในเรื่องหนี้สินนั้นก็ได้

(๖) เมื่อได้งดการพิจารณาไว้เช่นนี้แล้ว ศาล
 จะพิจารณาให้ลูกหนี้เป็นผู้ล้มละลายตามฟ้องของเขา
 12/10/2566
 หนึ่คนอื่น ๆ ต่อไปก็ได้ แต่เมื่อทำดังนี้แล้วก็ได้ให้

ค่าตลก พียง ซึ่งได้ตั้งการ พิจารณาไว้ ตั้งกล่าว แล้ว
นั้นเสียโดยจะ ตั้ง ประการใด ๆ ตามแต่จะ เห็น
สมควร ก็ ได้

(๗) เมื่อผู้ใดได้ ขึ้น พียง คดี ตม ติเตียน แล้ว ห้าม
ไม่ให้ถอน พียง โดยไม่ได้ รม อนุญาต ของ ศาล

มาตรา ๑๔

ผลของคำสั่ง ในระหว่าง เวลาตั้งแต่ ได้ มีคำสั่ง ให้รักษาทรัพย์ไว้
ให้รักษาทรัพย์ชั่วคราว หรือคำสั่งให้ ตม ติเตียน ไปจนถึง การ
ชั่วคราวหรือ เด็ก ถอนคำสั่ง เช่นนี้ หรือจน เสร็จสิ้น การ พิจารณา
คำสั่งให้ ตม ติเตียน คดี ตม ติเตียน ก็ให้ ทำตาม ข้อบังคับดังต่อไปนี้
ติเตียน คือ

(๑) บรรดาทรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้ ตม ติเตียน นั้น ต้อง
ตก อยู่ใน ความ ปกครอง ของ เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ทั้ง
สิ้น ตลอดถึง ทรัพย์ใด ๆ ซึ่งจะได้ตก มาเป็น
ของ ผู้ ตม ติเตียนโดยทาง มรดก ทาง ยกให้ หรือ โดย
ทางอื่น ๆ ด้วย

(๒) ให้เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ผู้เดียว เป็น ผู้มี
อำนาจ ที่จะจัดการ เกี่ยว ของ ด้วย ทรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้ ตม

ตะตายเป็นแต่ที่จะรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่ง
ผู้ล้มตะตายเป็นได้

(๓) ให้เจ้าพนักงานรักษารักษทรัพย์อำนาจที่จะเก็บ
รวบรวมเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งผู้ล้ม
ตะตายเป็นเจ้าหนี้แก่นายธนาคารหรือ
นายหรือผู้แทน หรือแก่บุคคลอื่น ๆ ได้ แต่ให้
มีอำนาจที่จะปรานีปรานอมยอมความที่ถ่วงหา แต่
ที่จะฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีใด ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน
ของผู้ล้มตะตายเป็นกับทั้งมีอำนาจที่จะกระทำการ
ค้าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้เป็นผลดำเนินไปในเรื่อง
กิจการทรัพย์สินของผู้ล้มตะตายเป็นด้วย

(๔) ให้เจ้าพนักงานรักษารักษทรัพย์ เป็นผู้แทนผู้ล้ม
ตะตายเป็นบรรดาคดีที่เกี่ยวข้องด้วยทรัพย์สินอื่น ค้าง
พิจารณาอยู่ ซึ่งผู้ล้มตะตายเป็นโจทก์ จำเลย หรือ
เป็นผู้นับคำร้อง นั่น ทั้งหมด

(๕) ห้ามมิให้บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย ซึ่งผู้ล้ม
ตะตายเป็นถูกหน้อยด้วยหนี้สินอื่นจะพิสดารได้ในคดี
ผู้ล้มตะตายเป็น มีอำนาจฟ้องร้องว่ากล่าว เว้นไว้

หน้แก่ศอ หรือ เกศรพยดมบค ของ มุตม ตะตย โดย ทง
อื่ม ๆ นอกจก จะ พอง ร้อง ว่ กถ้ว ตาม ข้อ ควม
ที่ บัญญคไว้ ใน พระรช บัญญค นเป้น อ้น ขาด

(๒) กิจกรร ต่ง ๆ ที่ เกยวตวย ทรพยดมบค หรือ
บญช้ หน้คณ ของ มุตม ตะตย ซึ่ง มุตม ตะตยได้
กระท้กไปน้เ จะ ถ้ค ว่ เป้น การ ขอบตวย กฏหมย
ไม่ ได้ เว้นไว้แต่ กิจกรร น้เ ๆ จะ ได้ กระท้กไปโดย
ค้ค้ง ของ ที่ ประชม พงกเจ้ทหน้ หรือ ของ เจ้พน้งกน
รกษทรพย ถ้ง ได้ ก้หนดไว้ ใน มคทร ๒๓ แต่ ๓๘
เท้กน้

มคทร ๑๕

ค้ค้ง
เร้องหน้ ล้วน

เมื่อ ได้ มี ค้ค้พกขก ให้ ตม ตะตย แดว ภาย ใน เวล
๒๔ ช้วโมง น้บค้ ตั้งแต่ เวลที่ มุตม ตะตย ได้ รบ
หมย ทรบ ค้ค้พกขก น้ ให้ มุตม ตะตย ย้น ค้
ถ้บถถ ค้ค้ ช้แง บอ ก ช้ค้ แดค้ อยู่ ของ มุ ที่ มี หน้ ล้วน อยู่
ใน การ ค้ค้ขย ของ มุตม ตะตย ถ้งหมต โดย ควม ถ้คย
ล้จรีศแต่ โดย ถุกค้อง ให้ ย้น ที่ ๆ ท้การ ของ เจ้พน้งกน
รกษทรพย ถ้ ถุก หน้ ช้แง ว่ ไม่ มี หน้ ล้วน ก้ ให้
ย้น ค้ค้ถ้บถถค้ว่ เป้น ดง น้เ ภาย ใน ก้หนดเวลที่ ได้
กถ้ว แดว ค้ค้ถ้บถถค้ ที่ ได้ ย้น เช่น น้ ใน พระ

ราชบัญญัตินี้ ให้นับเขาเป็นคำชี้แจงด้วยเรื่องกิจการ
ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามที่กล่าวในมาตรา ๒๐ แห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖

ผู้รักษาทรัพย์สิน เมื่อใดมีคำสั่งให้รักษาทรัพย์สินชั่วคราว หรือให้
อำนาจยึดทรัพย์สิน ตม ตระตายแล้ว ให้ผู้รักษาทรัพย์สินชั่วคราว หรือ
ผู้บังคับของผู้ เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์สิน เข้ายึด บรรดาทรัพย์สิน ผู้บังคับต้อง
ล้มละลาย ตราแต่ทรัพย์สิน ผู้ใดหนึ่งถือ ตายลักษณะ อื่น
ต่าง ๆ ของผู้ล้มละลาย ซึ่งผู้ล้มละลาย หรือผู้ใด
ผู้หนึ่ง เป็น ผู้ยึดถือ ปกครอง ชย นั้น โดยทันที

คำสั่งให้รักษาทรัพย์สินชั่วคราวหรือคำสั่งให้ล้มละลาย
นั้น ให้ถือ ประจักษ์ หนึ่งว่า เป็น หมาย ของ คำต ซึ่ง ตั้ง
ให้ ยึด แด มอบ ทรัพย์สิน ผู้บังคับ ตราแต่ ผู้ใด
ตาย ลักษณะ อื่น ต่าง ๆ ของ ผู้ล้มละลาย หรือผู้ใด
ผู้หนึ่ง ยึด ถือ ปกครอง ชย นั้น ให้แก่ ผู้รักษา ทรัพย์สิน
ชั่วคราว หรือแก่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน นั้น ทีเดียว

มาตรา ๑๗

คำล้มอำนาจ ในเวลาใดหรือ เมื่อ ภายหลัง ที่มีคำสั่งให้รักษาทรัพย์สิน
ออกหมายจับ ชั่วคราว หรือให้ล้ม ตระตาย ก็ได้ คำต มีอำนาจ ที่จะตั้ง
ลูกหนี้ได้ ให้ ออก หมาย จับ ตัว ลูก หนี้ มา ถัด ซึ่ง ใจ จน กว่า ลูก

หนึ่ง จะไปหาประกัน มาให้เป็นที่พอใจของศาล หรือ
จนกว่าจะครบ กำหนดเวลาตามที่ ศาลจะเห็นสมควรก็
ได้ ถ้าคดีมีเหตุผลด้วยประการใด ๆ ทั้งจะได้กล่าว
ต่อไปนี้ คือ

(ก) เมื่อปรากฏแก่ศาลว่ามีเหตุอันน่าเชื่อได้ว่า
ลูกหนี้หนีได้หลบหนี หรือกำลังจะหลบหนี เพื่อจะหลีกเลี่ยง
หรือ ประวิงหรือ กระทำ ให้ขัดข้องแก่การพิจารณา
คดีถึง ปลายทาง ซึ่ง ตามเป็น จำเลย นั้น กิติ

(ข) เมื่อปรากฏแก่ศาลว่ามีเหตุอันน่าเชื่อได้ว่า
ลูกหนี้ นั้น ได้กระทำ หรือ กำลังจะ กระทำ ความผิด ซึ่ง
จะต้อง รับโทษ ตาม พระราชบัญญัติ นี้ กิติ

แต่อย่างไร กิติ ใน ขณะหรือก่อนเวลาจับกุมลูกหนี้
เช่น นี้ ให้เป็นที่เข้าใจว่า ได้ส่งหมายแต่สำเนาฟ้อง
ให้แก่ ลูกหนี้ นั้น เด็ดขาด

ส่วน ค่าใช้จ่ายในการ เดียงดู บุคคลที่ ต้อง คุม ซึ่งตาม
ความใน มาตรา นี้ ให้ผู้ที่ ร้อง ขอนั้น เสียไปก่อน เป็น
ครั้งแรก ให้เสียให้ กับ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ซึ่ง

เป็นผู้รับ แทน เจ้าพนักงาน คุม ซึ่ง

มาตรา ๑๘

เจ้าพนักงาน
รักษาทรัพย์
เป็นผู้ออก
ประกาศคำสั่ง
ให้รักษา
ทรัพย์ชั่วคราว
หรือคำสั่งให้
ล้มละลายใน
หนังสือพิมพ์

(๑) เมื่อเจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้รับ คำ สั่ง คัง
เป็น ผู้รักษา ทรัพย์ ใน คดี ล้ม ละลาย เรื่อง ไต แดว ให้
เป็น ผู้มี นำ ที่ นำ คำ สั่ง ให้ รักษา ทรัพย์ ชั่ว คราว หรือ
คำ สั่ง ให้ ล้ม ละลาย นั้น ออก ประกาศ ใน วา ชก จจ จา
นุ เบ กษา แด ใน หนังสือ พิมพ์ ราย วัน ฉบับ ไต ๆ สด แดว
แต่ จะ เห็น ว่า เป็น การ จำ เป น

(๒) ใน ประกาศ คำ สั่ง ให้ ล้ม ละลาย นั้น ต้อง
แจ้ง กำหนด ให้ บรรดา เจ้า หนึ ของ ผู้ ล้ม ละลาย ทำ ค่าง
ขอ รั บ งิ น ยั น คอ เจ้า พนักงาน รักษา ทรัพย์ เดียว แต่ ภายใน
กำหนด ๒ เดือน ด้วย

มาตรา ๑๙

ผู้ล้มละลาย
ต้องมอบสิ่ง
ทรัพย์สินบุคคล
ของตนให้แก่
ผู้รักษาทรัพย์

เมื่อ ได้รับ หมาย ทราบ คำ สั่ง ให้ ล้ม ละลาย หรือ
ให้ รักษา ทรัพย์ ชั่ว คราว แดว ผู้ ล้ม ละลาย ต้อง มอบ สิ่ง
บรรดา ทรัพย์สิน บุคคล ของ ตน พร้อม ด้วย ของ คราว สรรพ สมุด
แด หนังสือ ตาย ตัก ษณ อักษร ต่าง ๆ ซึ่ง อยู่ใน ความ ยั ด
ถือ ปก ครอง ของ ตน อัน เกี่ยว ด้วย ทรัพย์สิน บุคคล หรือ
กิจ การ ทรัพย์สิน บุคคล ของ ตน นั้น ให้ แก่ เจ้า พนักงาน
รักษา ทรัพย์ หรือ ผู้ รักษา ทรัพย์ ชั่ว คราว ทั้ง สิ้น

มาตรา ๒๐

คำสั่งแจ้ง กิจ
การทรัพย์สิน
ล้มละลายของ
ผู้ล้ม
ละลาย

(๑) ภายในเวลา ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่ ผู้ล้มละลาย
ได้รับ หมาย ทราบ คำพิพากษาล้มละลาย หรือในเวลาที่
ต่อ ๆ ไปตามที่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ จะ ยอม เชื้อน
กำหนดให้ ผู้ล้มละลาย ต้อง ทำ คำสั่ง แจ้ง ด้วย เรื่อง กิจ
การ แดงทรัพย์สินล้มละลายของผู้ล้มละลายตาม แบบ พิมพ์ ดัด
เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ คำสั่ง แจ้ง นี้ ต้อง มี คำ ดัด
สำเนา ประกอบ ว่า เป็น ความ จริง แต่ต้อง สั่ง แจ้ง ถึง
เขต ผด ที่ ของ ชาต ทุน ไม่ มี ทรัพย์สิน บด พอ ที่ จะ ใช้ หนี้
สั่ง แจ้ง ถึง ทรัพย์ ล้มละลาย ที่ เหลือ อยู่ โดย เดี่ยว ถึง จำนวน
หนี้สิน ที่ เกยว ค้าง อยู่ แต่ ความ รับ ผิด ชอบ ต่าง ๆ ถึง ข้อ
ที่ ขยะ แด วิชา หากิน ของ เจ้า หนี้ ทง หลาย ถึง หลีก ถาน
ซึ่ง เจ้า หนี้ เหล่า นั้น ยึด ถือ ไว้ เป็น ประกัน แต่ใด ให้
ไป เป็น ประกัน แต่ เมื่อใด จนใด แต่ ข้อ ความ อย่าง อื่น ๆ
ตาม แต่ ที่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ จะ ต้อง การ

มาตรา ๒๑

การประชุม
เจ้าหนี้ 2/10/2566

(๑) เมื่อศาล ได้ออกคำสั่ง ให้ ผู้ล้มละลาย เป็น ผู้ล้ม
ละลาย แล้ว ให้ เรียก ประชุม เจ้า หนี้ ทง หลาย โดย เว็

ที่สุด (ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้จะเรียกว่า ประชุมเจ้า
เห็นครั้งแรก) เพื่อจะได้ดำริเห็นว่าควร ยอมรับคำ
ขอคัดลงในเรื่อง เห็นหรือไม่ แต่เพื่อดำริที่การต่าง ๆ
ทั่วไปที่จะจัดการในทรัพย์สินเดิมของผู้ล้มละลาย

(๒) เมื่อจะมีการประชุมเจ้าเห็นครั้งแรกแต่ครั้ง
หลังๆ ค่อยไปทุกครั้ง เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์สินของนอก
แจ้งความให้บรรดาเจ้าเห็นทุกคนทราบล่วงหน้าก่อน ๗ วัน

(๓) ลูกหนี้ซึ่งต้องคำพิพากษาให้ล้มละลายต้อง
ไปที่ที่ประชุมเจ้าเห็นครั้งแรกแต่ครั้งหลังๆ ทุกครั้ง
แต่ต้องยอมให้ได้ส่วนซักถาม แลแจ้งข้อความต่างๆ
ต่อที่ประชุม แล้วแต่ที่ประชุมจะต้องการ

มาตรา ๒๒

เจ้าเห็นตั้งผู้
แทนได้

(๑) ในที่ประชุมเจ้าเห็น เจ้าเห็นทุกคนมีอำนาจ
ที่จะออกความเห็นเป็นคะแนนตัดสินด้วยตนเองก็ได้
หรือโดยมอบอำนาจให้ผู้อื่นออกความเห็นแทนก็ได้

(๒) ผู้เป็นเจ้าเห็นก็ได้หรือผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งเป็นผู้
แทนก็ได้ ห้ามไม่ให้ออกความเห็นเป็นคะแนนตัดสิน
ในปัญหาอย่างใดที่เห็นด้วยในข้อพิพาทข้อหนึ่งข้อ
ใดซึ่งจะกระทำให้ตัวผู้แทนเองก็ได้ หรือผู้ที่มีหน้าที่

ส่วน กับ ผู้นั้น กัด หรือผู้ซึ่งได้เป็น ผู้มอบอำนาจ กับ
 ผู้นั้น มากัด ให้ ได้รับ ผล ประโยชน์อย่าง หนึ่ง อย่าง
 ใดจาก ททรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้ล้ม ณะตาย โดย ตรง กัด
 หรือโดย ไม่ตรง กัด นอกจาก ซึ่ง ควร จะ ได้รับ โดย
 ถาน เป็น เจ้า หนี้ ตาม ส่วน เจดีย์ เหมือน อย่าง เจ้า หนี้ ทง
 หลาย ทั่ว ไป

มาตรา ๒๓

อำนาจ ตั้ง ผู้
 จัดการ

ในเวลา ประชุม เจ้า หนี้ ครั้ง หนึ่ง ครั้ง ใด พวก เจ้า
 หนี้ มี อำนาจ ที่จะ ตก ลง โดย ความ ตก ลง ธรรมดา คง ผู้ หนึ่ง
 ผู้ ใด คน เดียว กัด หรือ หลาย คน กัด (ตัว ผู้ ล้ม
 ณะตาย เอง กัด) ให้ เป็น ผู้ จัด การ ททรัพย์ สัมบัติ ของ
 ผู้ ล้ม ณะตาย ให้ มี อำนาจ ต่าง ๆ สุด แดง แต่ เจ้า พนักงาน
 รักษา ททรัพย์ จะ กำหนด ให้

(๑) ให้ ผู้ จัด การ หา ประกัน แดง ทำ บาญชี ขึ้น ตาม
 แต่ ที่ เจ้า พนักงาน รักษา ททรัพย์ จะ ตั้ง

(๒) ให้ ผู้ จัด การ มี อำนาจ ที่ จะ ได้รับ ค่า บำ เหน็จ
 (ถ้า ใด ตก ลง จะ ให้ มี บา เหน็จ) ตาม แต่ ที่ พวก เจ้า
 หนี้ จะ ใด ตก ลง กำหนด ให้ โดย ความ ตก ลง ธรรมดา ใน
 ที่ ประชุม ครั้ง หนึ่ง ครั้ง ใด กัด หรือ ถ้า พวก เจ้า หนี้ ไม่

ได้ตกลงกำหนดให้ กีดกันแล้วเจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์
จะกำหนดให้

มาตรา ๒๔

การได้ส่วน
ผู้ล้มตาย
โดยเปิดเผย

(๑) เมื่อได้ประชุม เจ้าหนี้ ครั้ง แรกเสร็จแล้ว ให้
ศาลจัดการ ได้ ส่วน ใน เรื่อง ความ ประ พณี การ ค่า ขาย
แต่ทรัพย์ สัม บัต ของ ผู้ ล้ม ตะ ตาย เสีย โดย เว็ ตาม แต่
จะ เห็น เป็น การ สัด วง

(๒) ให้ เจ้า พน กง งาน รักษา ทรัพย์ แจ้ง ความ ให้ ผู้
ล้ม ตะ ตาย แต่ พว กเจ้า หนี รุ วั น กำหนด การ ได้ ส่วน ของ
ผู้ ล้ม ตะ ตาย ล่วง หน้า ไว้ ๗ วัน

(๓) เจ้า หนี คน หนึ่ง คน ใด ซึ่ง ได้ ยื่น ค่า ขอ พิ ดุ คร
หนี แต่ วั มี อำ นาจ ที่ จะ ซัก ถาม ผู้ ล้ม ตะ ตาย ใน กิจ การ ทรัพย์
สัม บัต ของ ผู้ ล้ม ตะ ตาย แต่ เหตุ ผล ที่ ต้อง ขาด ทู น ถึง กับ
ผู้ ล้ม ตะ ตาย นั้น ก็ ได้ หรือ จะ ตั้ง ผู้ ใด มา ซัก ถาม แทน
โดย มี หนังสือ มอบ ฉันทะ เป็น ภาย ดักษณ อักษร ก็ ได้

(๔) ให้ เจ้า พน กง งาน รักษา ทรัพย์ เป็น ธุระ ช่วย เหลือ
ใน การ ได้ ส่วน ซัก ถาม ผู้ ล้ม ตะ ตาย แต่ ให้ มี อำ นาจ
จาง หมอ ความ หรือ ทนาย ใน การ นี้ ด้วย

(๕) ใน การ ได้ ส่วน นั้น ผู้ ตม ตระ ดาย ต้อง สำ บาด คัว แด เจ้า เปน ต้อง คอบ คำ ถาม ทุก ช่อ ชั้ง คำ ถจ จะ ได้ ถาม หรือ อนุญา ตให้ ถาม รายงาน การ ได้ ส่วน นั้น ให้ จด ไว้ เปน ตาย ดัก ชน อักษร แด ต้อง อาน ให้ ผู้ ตม ตระ ดาย พัง แด ให้ ตง ตาย มือ ไว้ แด ให้ ใช้ เปน พยาน ยืน ยืน แก่ ผู้ ตม ตระ ดาย ได้ ให้ ค้า ต ทำ สำเนา ที่ รับ ร้อง ว่า ถูก ต้อง สั้ง ไป ให้ เจ้า พน กงาน รักษ า ทริ พย์ ๑ ฉบับ

(๖) เมื่อ ค้า ต เห็น ว่า ได้ ได้ ส่วน ใน กิจ การ แด ทริ พย์ ส้ม บค ของ ผู้ ตม ตระ ดาย ได้ ความ เพียง พอ แด้ว ก็ ให้ ค้า ต ทำ เปน คำ สั้ง แด ตง ว่า เปน อิน เตริ จการ ได้ ส่วน แด คำ สั้ง นี้ ไม่ เปน การ ตัด อานาจ ของ ค้า ต ที่ จะ สั้ง ให้ ได้ ส่วน ถึง กิจ การ ความ ประ พุติ แด ทริ พย์ ส้ม บค ของ ผู้ ตม ตระ ดาย นั้น ต่อ ไป อีก เมื่อ เห็น ส้ม คว

มาตรา ๒๕

การ ได้ ส่วน
เมื่อ ผู้ ตม
ตระ ดาย เปน
คน เสีย จริ ต

ถ้า ผู้ ตม ตระ ดาย เปน คน เสีย จริ ต หรือ เปน ผู้ มี ตัญญา วิปลาค์ หรือ ประ กอบ ด้วย โร คภัย ใน ร่าง กาย อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ซึ่ง ค้า ต เห็น ว่า ไม่ สามารถ ที่ จะ มา ใน การ ได้ ส่วน โดย เบ็ด แผ ย นั้น ได้ ก็ ให้ ค้า ต มี อานาจ ที่ จะ สั้ง ไม่ ให้ มี การ ได้ ส่วน เช่น นั้น หรือ สั้ง ให้ ได้ ส่วน โดย วิติ อย่าง ใด ประ การ ใด ใน ที่ ใด ตาม ที่ ค้า ต เห็น ส้ม คว ก็ได้

12/10/2566

มาตรา ๒๖

การ ยก คดี
เรื่อง ตม ติเตียน

(๑) เมื่อ คดี ปรากฏ เป็น ที่ พอ ใจ ของ ศาล ว่า หนี
ดิน ของ ผู้ ตม ติเตียน ได้ ใช้ ไป โดย เต็ม จำนวน หมด แล้ว
ก็ ให้ ศาล มี คำ สั่ง ยก คดี เรื่อง ตม ติเตียน นั้น เสีย แต่ มี
คำสั่ง ใน เรื่อง ค่า ธรรมเนียม ประการ ใด ๆ ตาม ที่ เห็น
สมควร ก็ ได้

(๒) เมื่อ ศาล ได้ ยก คำ พิพากษา ตม ติเตียน เสีย ตาม
มาตรานี้ แล้ว การ ใด ๆ ซึ่ง เจ้า พนักงาน รักษา ทรัพย์
กัก หรือ ผู้ ซึ่ง ได้ รับ อำนาจ จาก เจ้า พนักงาน รักษา ทรัพย์
กัก หรือ ศาล กัก ได้ กระทำ ไป แล้ว นั้น ก็ ให้ คง เป็น
อัน ใช้ ได้ ตาม กฎหมาย แต่ ส่วน ทรัพย์ สัมปต ของ ตุลา
กัน ซึ่ง คง คำ สั่ง ให้ ตม ติเตียน นั้น ให้ โอน กรรม สิทธิ์
กลับ คืน ไป อยู่ ใน ตัว ตุลา กัน ตาม เดิม

(๓) ให้ เจ้า พนักงาน รักษา ทรัพย์ จัด การ ประกาศ
คำสั่ง ยก คำ พิพากษา ตม ติเตียน นั้น ใน ราชกิจจานุเบกษา
แต่ คง แจ้ง ความ ใน หนังสือ พิมพ์ ราย วัน อย่าง น้อย หนึ่ง ฉบับ

(๔) ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา นี้ ให้ ถือ ว่า หนี
ดิน ซึ่ง ตุลา กัน ยัง ปฏิเสธ ต่อ สู้ อยู่ เป็น หนี สิ้น ซึ่ง ได้ ใช้ โดย
เต็ม จำนวน แล้ว ถ้า หาก ว่า ตุลา กัน ยอม ทำ กรรม กรรม

แต่หาประกันให้ไว้ตามที่ศาลจะเห็นสมควรว่าจะใช้เงินให้ตามจำนวนหนี้สินพร้อมทั้งค่าธรรมเนียมด้วย
 หนี้สินซึ่งหาตัวเจ้าหนี้ไม่ได้คดี หรือไม่รู้จักตัวเจ้าหนี้คดี ให้ถือว่าได้ใช้เต็มจำนวนแล้ว เมื่อถูกหนี้ให้นำเงินตามจำนวนนั้นมาวางไว้ต่อศาล

มาตรา ๒๗

คำสั่งให้พิน
 จากคดี

(๑) ในเวลาหนึ่ง เวลาใดเมื่อเสร็จการไต่สวนโดยเปิดเผยแล้ว ผู้ล้มละลายมีอำนาจที่จะร้องขอต่อศาล ขอให้สั่งให้ผู้ล้มละลายพินจากคดีได้ แล้วให้ศาลกำหนดนัดวันพิจารณาคำร้องขอ นั้นในศาลโดยเปิดเผย

(๒) ก่อนที่ผู้ล้มละลายจะร้องขอให้พินจากคดีเช่นนั้น ให้ผู้ล้มละลายนำเงินมาวางเป็นประกันไว้ต่อเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ ตามจำนวนที่เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์เห็นสมควร เพื่อเป็นประกันในเงินค่าธรรมเนียม แต่ค่าใช้จ่ายซึ่งจะได้เกิดขึ้นจากการที่ร้องขอ นั้น แต่ไม่ให้เกิน ๕๐ บาท

(๓) ให้เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์แจ้งกำหนดวันพิจารณาคำร้องขอ นี้ ให้เจ้าหนี้ทุกคน ซึ่งได้พิสูจน์

หนึ่งแตรุดวงหน้า ๑๔ วัน แต่ให้ตั้งประกาศแจ้ง
 ความในราชกิจจานุเบกษาแต่หนังสือพิมพ์รายวัน อย่าง
 น้อย ๑ ฉบับ คำตัดมีอำนาจที่จะพึงขอชี้แจงของ
 เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ แต่เจ้าหน้าที่หนึ่งคนใด
 หรือผู้แทนเจ้าหน้าที่หนึ่งคนใดก็ได้ ในเวลาพิจารณา
 คำตัดจะให้ผู้ล้มละลายดำเนินการ และจะพิจารณา
 พึงคำพยานตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๔) ใน การ พิจารณานั้น ให้คำตัดพิจารณา

ตาม รายงาน ของ เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ซึ่ง รายงาน
 ถึง ถึง การ ความ ประพฤติ ของ ผู้ล้มละลาย ใน เวลา ก่อน
 แต่ ระหว่าง เวลา ที่ ล้มละลาย นั้น แต่ คำตัด มี อำนาจ ที่จะ
 ออก คำ สั่ง อนุญาต ให้ ผู้ล้มละลาย พ้น จาก คดี ที่ เดียว ได้
 ได้ หรือ ไม่ อนุญาต ก็ได้ หรือ เมื่อ ออก คำ สั่ง แล้ว จะ
 กำหนด เวลา ที่จะ ให้ คำสั่ง นั้น เป็น อัน ใช้ ได้ เมื่อใด ก็ได้
 หรือ จะ ออก คำสั่ง อนุญาต แต่ กำหนด ขอบบังคับ ประการ
 ใด ๆ ลงไว้ ตาม ที่ คำตัด เห็น สมควร ก็ได้ อย่างไร ก็ดี
 ถ้า ผู้ล้มละลาย ได้ กระทำผิดอันต้องโทษตามพระราชบัญญัติ
 นี้ อย่างใด อย่าง หนึ่ง แล้ว ห้ามไม่ให้ คำตัด ขอม ออก
 คำ สั่ง ให้ ผู้ล้มละลาย พ้น จาก คดี ได้ นอกจาก ที่ จะ มี

12/10/2566

เหตุ ผล พิเศษ ซึ่ง คำตัด เห็น สมควร ให้ เป็น ไป อย่าง อื่น แต่

ถ้าพิจารณาได้ความ อย่างใด อย่างหนึ่ง ดังที่กล่าวไว้ใน ข้อ (๕) แล้ว ศาลต้อง กระทำ อย่างใด อย่างหนึ่ง ต่อไปนี้ คือ

- (ก) ไม่ยอม ออกคำสั่งให้พน จากคดี
- (ข) หรือ ตคำสั่งให้พน จากคดีไว้ภายในกำหนดเวลา ไม่เกิน ๒ ปี
- (ค) หรือ ตคำสั่งให้พน จากคดีไว้จน กว่า เจ้าหนี้ จะได้รับใช้หนี้ ส่วน เหลือไม่ต่ำกว่า ๕๐ ใน ๑๐๐
- (ง) หรือ ตมีฉันทัน ใน การ ที่จะ ออกคำสั่ง ให้นำเงินขอ บังคับให้ ผู้ ตม ตตาย ยอม ให้ ศาล พิพากษา ให้ ตน เป็น ผู้ จะ ต้อง ใช้ เงิน ให้แก่ เจ้า พน กงาน วิชา ทรัพย์ ตาม จำนวน หนี้ อัน จะ พิสูจน์ ได้ ใน คดี ตม ตตาย นั้น ซึ่ง ยัง คง คง อยู่ ยัง ไม่ได้ ใช้ เสรี จ ใน วัน ที่ จะ ออก คำสั่ง หรือ ส่วนใด ส่วนหนึ่ง ของ จำนวน หนี้ ที่ ยัง คง คง อยู่ นี้ เงิน นี้ ผู้ ตม ตตาย จะ ต้อง ใช้ ออก จาก ทรัพย์ สัมบัติ หรือ อด ประโยชน์ ซึ่ง จะ ได้รับ ใน ภาย หลัง ตาม ที่ ศาล จะ สั่ง แต่ ห้าม ไม่ ให้ บังคับ ตาม คำ พิพากษา เช่น นี้ โดย ไม่ได้ อนุญาต ของ ศาล ก่อน ศาล มี อำนาจ ที่ จะ อนุญาต ให้ บังคับ ตาม คำ พิพากษา นี้ ได้

เมื่อใดก็ตามที่ ค่างแต่ผู้ล้มตายพ้นจากคดีไปแล้ว ผู้ล้มตายได้รบ ทศพยสัมพันธ์ หรือ ผล ประโยชน์ซึ่ง จะเอามาใช้หนี้ได้

อย่างไรก็ดี เมื่อศาลได้มีคำสั่งไปอย่างหนึ่งอย่างใดตาม มาตรา ๕๒ พ้น กำหนด เวลา ๒ ปี แล้ว ถ้าผู้ล้มตายนำสืบจนเป็นที่พอใจของศาลว่า คนไม่สามารถที่จะกระทำตาม ข้อ ความที่ บังคับไว้ใน คำ สั่ง นั้นได้ ก็ให้ศาลมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ข้อ ความที่ บังคับ ไว้ ใน คำ สั่ง นั้น โดย ประการใดแต่ให้มี ข้อ ความ อย่างใด ๆ ตามแต่ ศาล จะเห็น สมควร ก็ได้

- (๕) เหตุผลตามที่กล่าวไว้ในข้อ (๔) นั้น คือ
- (ก) เมื่อปรากฏว่าทรัพย์สินของผู้ล้มตายไม่มีเหลือพอถึงส่วน ๕๐ ใน ๑๐๐ ของหนี้ที่ไม่ประกัน เว้นแต่ผู้ล้มตายจะได้แสดงให้เป็นที่พอใจของศาลว่า เหตุที่เป็นมานั้นเป็นเหตุผลซึ่งตามความยุติธรรมไม่ควรจะตัดโทษผู้ล้มตายได้
- (ข) หรือปรากฏว่าผู้ล้มตายไม่ได้มีสัมปทานสัญญาต่าง ๆ ซึ่งตาม ขรรพตา ควร จะมี ใน กิจ การ งาน หรือ การ

๕๒๒
๕๒๓
๕๒๔
๕๒๕
๕๒๖
๕๒๗
๕๒๘
๕๒๙
๕๓๐
๕๓๑
๕๓๒
๕๓๓
๕๓๔
๕๓๕
๕๓๖
๕๓๗
๕๓๘
๕๓๙
๕๔๐
๕๔๑
๕๔๒
๕๔๓
๕๔๔
๕๔๕
๕๔๖
๕๔๗
๕๔๘
๕๔๙
๕๕๐
๕๕๑
๕๕๒
๕๕๓
๕๕๔
๕๕๕
๕๕๖
๕๕๗
๕๕๘
๕๕๙
๕๖๐
๕๖๑
๕๖๒
๕๖๓
๕๖๔
๕๖๕
๕๖๖
๕๖๗
๕๖๘
๕๖๙
๕๗๐
๕๗๑
๕๗๒
๕๗๓
๕๗๔
๕๗๕
๕๗๖
๕๗๗
๕๗๘
๕๗๙
๕๘๐
๕๘๑
๕๘๒
๕๘๓
๕๘๔
๕๘๕
๕๘๖
๕๘๗
๕๘๘
๕๘๙
๕๙๐
๕๙๑
๕๙๒
๕๙๓
๕๙๔
๕๙๕
๕๙๖
๕๙๗
๕๙๘
๕๙๙
๖๐๐
๖๐๑
๖๐๒
๖๐๓
๖๐๔
๖๐๕
๖๐๖
๖๐๗
๖๐๘
๖๐๙
๖๑๐
๖๑๑
๖๑๒
๖๑๓
๖๑๔
๖๑๕
๖๑๖
๖๑๗
๖๑๘
๖๑๙
๖๒๐
๖๒๑
๖๒๒
๖๒๓
๖๒๔
๖๒๕
๖๒๖
๖๒๗
๖๒๘
๖๒๙
๖๓๐
๖๓๑
๖๓๒
๖๓๓
๖๓๔
๖๓๕
๖๓๖
๖๓๗
๖๓๘
๖๓๙
๖๔๐
๖๔๑
๖๔๒
๖๔๓
๖๔๔
๖๔๕
๖๔๖
๖๔๗
๖๔๘
๖๔๙
๖๕๐
๖๕๑
๖๕๒
๖๕๓
๖๕๔
๖๕๕
๖๕๖
๖๕๗
๖๕๘
๖๕๙
๖๖๐
๖๖๑
๖๖๒
๖๖๓
๖๖๔
๖๖๕
๖๖๖
๖๖๗
๖๖๘
๖๖๙
๖๗๐
๖๗๑
๖๗๒
๖๗๓
๖๗๔
๖๗๕
๖๗๖
๖๗๗
๖๗๘
๖๗๙
๖๘๐
๖๘๑
๖๘๒
๖๘๓
๖๘๔
๖๘๕
๖๘๖
๖๘๗
๖๘๘
๖๘๙
๖๙๐
๖๙๑
๖๙๒
๖๙๓
๖๙๔
๖๙๕
๖๙๖
๖๙๗
๖๙๘
๖๙๙
๗๐๐
๗๐๑
๗๐๒
๗๐๓
๗๐๔
๗๐๕
๗๐๖
๗๐๗
๗๐๘
๗๐๙
๗๑๐
๗๑๑
๗๑๒
๗๑๓
๗๑๔
๗๑๕
๗๑๖
๗๑๗
๗๑๘
๗๑๙
๗๒๐
๗๒๑
๗๒๒
๗๒๓
๗๒๔
๗๒๕
๗๒๖
๗๒๗
๗๒๘
๗๒๙
๗๓๐
๗๓๑
๗๓๒
๗๓๓
๗๓๔
๗๓๕
๗๓๖
๗๓๗
๗๓๘
๗๓๙
๗๔๐
๗๔๑
๗๔๒
๗๔๓
๗๔๔
๗๔๕
๗๔๖
๗๔๗
๗๔๘
๗๔๙
๗๕๐
๗๕๑
๗๕๒
๗๕๓
๗๕๔
๗๕๕
๗๕๖
๗๕๗
๗๕๘
๗๕๙
๗๖๐
๗๖๑
๗๖๒
๗๖๓
๗๖๔
๗๖๕
๗๖๖
๗๖๗
๗๖๘
๗๖๙
๗๗๐
๗๗๑
๗๗๒
๗๗๓
๗๗๔
๗๗๕
๗๗๖
๗๗๗
๗๗๘
๗๗๙
๗๘๐
๗๘๑
๗๘๒
๗๘๓
๗๘๔
๗๘๕
๗๘๖
๗๘๗
๗๘๘
๗๘๙
๗๙๐
๗๙๑
๗๙๒
๗๙๓
๗๙๔
๗๙๕
๗๙๖
๗๙๗
๗๙๘
๗๙๙
๘๐๐
๘๐๑
๘๐๒
๘๐๓
๘๐๔
๘๐๕
๘๐๖
๘๐๗
๘๐๘
๘๐๙
๘๑๐
๘๑๑
๘๑๒
๘๑๓
๘๑๔
๘๑๕
๘๑๖
๘๑๗
๘๑๘
๘๑๙
๘๒๐
๘๒๑
๘๒๒
๘๒๓
๘๒๔
๘๒๕
๘๒๖
๘๒๗
๘๒๘
๘๒๙
๘๓๐
๘๓๑
๘๓๒
๘๓๓
๘๓๔
๘๓๕
๘๓๖
๘๓๗
๘๓๘
๘๓๙
๘๔๐
๘๔๑
๘๔๒
๘๔๓
๘๔๔
๘๔๕
๘๔๖
๘๔๗
๘๔๘
๘๔๙
๘๕๐
๘๕๑
๘๕๒
๘๕๓
๘๕๔
๘๕๕
๘๕๖
๘๕๗
๘๕๘
๘๕๙
๘๖๐
๘๖๑
๘๖๒
๘๖๓
๘๖๔
๘๖๕
๘๖๖
๘๖๗
๘๖๘
๘๖๙
๘๗๐
๘๗๑
๘๗๒
๘๗๓
๘๗๔
๘๗๕
๘๗๖
๘๗๗
๘๗๘
๘๗๙
๘๘๐
๘๘๑
๘๘๒
๘๘๓
๘๘๔
๘๘๕
๘๘๖
๘๘๗
๘๘๘
๘๘๙
๘๙๐
๘๙๑
๘๙๒
๘๙๓
๘๙๔
๘๙๕
๘๙๖
๘๙๗
๘๙๘
๘๙๙
๙๐๐
๙๐๑
๙๐๒
๙๐๓
๙๐๔
๙๐๕
๙๐๖
๙๐๗
๙๐๘
๙๐๙
๙๑๐
๙๑๑
๙๑๒
๙๑๓
๙๑๔
๙๑๕
๙๑๖
๙๑๗
๙๑๘
๙๑๙
๙๒๐
๙๒๑
๙๒๒
๙๒๓
๙๒๔
๙๒๕
๙๒๖
๙๒๗
๙๒๘
๙๒๙
๙๓๐
๙๓๑
๙๓๒
๙๓๓
๙๓๔
๙๓๕
๙๓๖
๙๓๗
๙๓๘
๙๓๙
๙๔๐
๙๔๑
๙๔๒
๙๔๓
๙๔๔
๙๔๕
๙๔๖
๙๔๗
๙๔๘
๙๔๙
๙๕๐
๙๕๑
๙๕๒
๙๕๓
๙๕๔
๙๕๕
๙๕๖
๙๕๗
๙๕๘
๙๕๙
๙๖๐
๙๖๑
๙๖๒
๙๖๓
๙๖๔
๙๖๕
๙๖๖
๙๖๗
๙๖๘
๙๖๙
๙๗๐
๙๗๑
๙๗๒
๙๗๓
๙๗๔
๙๗๕
๙๗๖
๙๗๗
๙๗๘
๙๗๙
๙๘๐
๙๘๑
๙๘๒
๙๘๓
๙๘๔
๙๘๕
๙๘๖
๙๘๗
๙๘๘
๙๘๙
๙๙๐
๙๙๑
๙๙๒
๙๙๓
๙๙๔
๙๙๕
๙๙๖
๙๙๗
๙๙๘
๙๙๙
๑๐๐๐

- (ค) หรือ ปรากฏว่าผู้ล้มตายได้ ชน กระทำการ ค้าขาย ต่อไปเมื่อวันแล้วคืนไม่มีทรัพย์สินสมบัติพอที่จะใช้หนี้
- (ข) หรือผู้ล้มตายได้ทำหนี้สินอันจะพิสูจน์ได้ ในคดีล้มตายโดยในเวลาที่ทำนั้นไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือ น่าจะ เห็นได้ว่าจะมีทางที่จะใช้หนี้หนี้ได้ (เหตุผลอันสมควร เช่นนี้ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ล้มตาย จะต้อง นำสืบ)
- (ง) หรือผู้ล้มตายแสดงให้เป็นที่พอใจไม่ได้ว่าทำไมทรัพย์สินสิ่ง หายไป กัด หรือ ว่าทำไมจึงมีทรัพย์สินสิ่งไม่พอ กับ หนี้สิน กัด
- (จ) หรือ ปรากฏว่าการล้มตายได้เกิดขึ้น โดยเหตุ หรือเนื่อง จากเหตุที่ผู้ล้มตายได้กระทำการอันน่ากลัว จะขาดทุน หรือกระทำโดยไม่ไตร่ตรอง หรือโดยใช้สรวยพุ่มเพอຍเกินกว่าที่ควร หรือโดยเล่นการพนัน หรือโดยทะเล่เดินเล่นในกิจการ ค้าขาย ของ คน

- (ด) หรือ ปรากฏว่า ผู้สมัครตายได้กระทำให้เจ้าหน้าที่ใด
 หนึ่งต้องเสียทรัพย์สินไม่จำเป็น โดยที่ผู้สมัครตาย
 ได้แกง คือ ผู้มีความโง่ ไม่มีมุตใน คดีซึ่งเจ้าหน้าที่
 พองร้องขึ้น เป็น การ คัดมจจะ พอง ร้อง เช่น นั้น
- (ข) หรือ ปรากฏว่า ใน ระหว่าง เวลา ๓ เดือน ก่อน วันที่
 โจทก์ พอง ขอให้ ตม ตตาย นั้น ผู้สมัคร ตตาย ได้
 กระทำ ให้ เสีย ทรัพย์สิน ของ คน โดย ใช้ เหตุ โดย นำ
 คดี ข้อ ไม่มี มุต มา พอง ร้อง
- (ง) หรือ ปรากฏว่า ใน ระหว่าง เวลา ๓ เดือน ก่อน วันที่
 โจทก์ พอง ขอให้ ตม ตตาย นั้น ใน เมื่อ ผู้สมัคร ตตาย
 ไม่ สามารถ จะ ใช้ หนี้สิน ของ คน ตาม กำ หนด ที่ จะ
 ต่อ ใช้ แล้ว ผู้สมัคร ตตาย ได้ ตาย เียง ให้ เปรียบ แก่
 เจ้าหน้าที่ใด หนึ่ง โง่ โดย หนึ่ง โง่ ใช้ เหตุ
- (ฉ) หรือ ปรากฏว่า ใน ระหว่าง เวลา ๓ เดือน ก่อน วันที่
 โจทก์ พอง ขอให้ ตม ตตาย นั้น ผู้สมัคร ตตาย ได้
 หา หนี้สิน ได้ ทั่ว ขึ้น เพื่อ กระ ทำ ให้ ทรัพย์สิน คัดมจ ของ
 คน มี เพียง ส่วน ๕๐ ใน ๑๐๐ ของ จำนวน หนี้
 สิน ที่ ไม่มี ประกัน
- (ช) หรือ ปรากฏว่า ผู้สมัคร ตตาย ได้ เคย ต้อง คำ พพาก ษา
 ให้ ตม ตตาย มา ครัง หนึ่ง ครัง ใด ก่อน แดว กติ หรือ

ได้เคยตกลงตกลงในเรื่องนี้ อย่างใดอย่างหนึ่ง กับเจ้าหน้าที่ของ ตน มาครั้งหนึ่งแล้วก็ตาม

(๑) หรือ ปรากฏว่าผู้ ตม จะ ตายได้กระทำการ ทุจริตใด โกง อย่างใดอย่างหนึ่ง

(๒) หรือ ปรากฏว่าใน ระหว่าง เวลา ๓ เดือน ก่อน วันที่ โจทย์ฟ้อง ขอให้ ตม ตาย นั้น ผู้ ตม จะ ตายได้ ส่ง สิ้น ค้ำ ออกไป นอก จำนวน ค่าดี โดยเหตุผิด ซึ่ง ควร จะ เชื่อได้ว่าไม่ได้กระทำ โดยการ ค้ำขายอัน ทุจริต

มาตรา ๒๘

การ ที่จะพิจารณา ความ ข้อ ความ ใน มาตรา ก่อน นี้ ให้ คำนึง ถึง ความ ข้อ สันนิฐาน ดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าใน เวลาใด เวลาหนึ่ง เมื่อ คำนึง ได้ พิพากษา ให้ ตม ตาย แล้ว พบ ไป แล้ว ๖ เดือน เจ้าพนักงาน รัชชา ทรมณ์ ได้ รายงาน ต่อ ศาล ว่า ทรมณ์ สมบัติ ของ ผู้ ตม จะ ตาย ที่ได้ มา แล้ว รวม กับ ราคา ทรมณ์ ที่ ประมาณ จะ ได้ นั้น มี จำนวน ไม่พอ ที่จะ ชำ สิ้น เติ้ม เพียง ๕๐ ใน ๑๐๐ ของ จำนวน หนี ที่ได้ พัด ด้ แล้ว ใน คดี ตม จะ ตาย นั้น เช่น นี้ ให้ คำนึง สันนิฐาน

ว่า ผู้ตม ตะตายไต ขน ค้าขาย ต่อไป ใน เมื่อ คน รู้สึก
หรือ มี เหตุ ซึ่ง ควร จะ เชื่อ ได้ แล้ว ว่า คน ไม่ สามารถ จะ ใช้
หนี้ สิน ของ คน ไ้ (ให้ ค้า ดัน นิฐาน เช่น นั้น จน กว่า
การ พิจารณา จะ ได้ ความ อย่าง อื่น)

(๒) ใน การ ที่ จะ ใช้ ขาด ว่า ใน เวลา ไ้ ผู้ ตม ตะตาย ไม่ มี ทรัพย์
พอ จะ คืน หรือ ว่า ผู้ ตม ตะตาย ไ้ รู้ สึก หรือ มี เหตุ
ที่ ควร จะ เชื่อ ได้ ว่า คน ไม่ มี ทรัพย์ พอ ใช้ หนี้ นั้น ห้าม
ไม่ ให้ เขา หนี้ สิน กับ ผู้ เป็น หนี้ ผู้ ตม ตะตาย อยู่ ซึ่ง ตุ ก หนี้
อยู่นอก อื่น จาก ค้า แต่ ไ้ เป็น หนี้ มา เกิน ๑๒ เดือน
แต่ มา คิด เข้า ในการ ค้า ราคา ทรัพย์ สัม บค ของ ผู้ ตม ตะตาย
แต่ ใน การ ค้า ราคา ทรัพย์ สัม บค นี้ ให้ ถือ เหมือน อย่าง ว่า
หนี้ สิน เช่น นั้น ไม่ ไ้ ทรัพย์ สัม บค ของ ผู้ ตม ตะตาย

(๓) ถ้า หาก ว่า ผู้ ตม ตะตาย ไ้ ค้า ขาย ต่อ ไป ใน เมื่อ ความจริง
คน ไม่ สามารถ จะ ใช้ หนี้ สิน ไ้ แต่ ประ กอบ ด้วย เหตุ
ผล อย่าง ไ้ อย่าง หนึ่ง ไ้ ๒ ข้อ ค้ ไป นี้ แล้ว ก็ ให้
ถือ ว่า ผู้ ตม ตะตาย ไ้ ขน ค้า ขาย ต่อ ไป ใน เมื่อ คน รู้ สึก
หรือ มี เหตุ อื่น ควร จะ เชื่อ ได้ แล้ว ว่า คน ไม่ สามารถ จะ ใช้ หนี้
สิน ไ้ เหตุ ผล นั้น คือ

12/10/2566

ข้อ ๑ ผู้ตมจะตายแสดงให้เป็นทีพอใจของศาล
ไม่ได้ว่า ตนมีเหตุอันควรเชื่อว่าตน
สามารถจะใช้หนี้สินได้

ข้อ ๒ ถ้าผู้ตมจะตายนำบัญชีทุนกำไรอัน
ต้องแต่เฉพาะมี ๑ ๆ มาแสดงต่อศาล
ไม่ได้สำหรับจำนวน ๓ ปีก่อนที่ตมจะตาย
โดยไม่มีเหตุแก้ตัวโดยสมควร (เหตุแก้ตัว
นี้ให้เป็น น้่า ที่ของผู้ตมจะตายจะคองนำสืบ)
บัญชีทุนกำไร นั้น ต้อง เป็น บัญชีที่ ได้ทำ
ภายใน เวลาอันสมควรเมื่อ สิ้น ปี ๑ ๆ ไป
แล้ว แต่ต้อง แสดงให้เห็น กิจการ ทรัพย์สิน
สัมพันธ์กับทุนกำไรของผู้ตม จะ ตายในเวลา
สิ้น บั้น โดยถูกต้อง

(๓) การที่ผู้ตมจะตายได้จำเียงให้เปรียบเทียบแก่เจ้าหนี้คน
ใดคนหนึ่ง ในระหว่างเวลา ๓ เดือน ก่อนวันที่โจทก์
ฟ้องขอให้ตมจะตายนั้น ให้ถือว่าเป็น การให้
เปรียบเทียบโดยใช้เหตุ (จนกว่าทางพิจารณาจะได้
ควม เป็น อย่างอื่น)

มาตรา ๒๕๙

ผลของคำสั่ง
ให้พ้นจากคดี

(๑) ถึงแม้ศาลจะไต่ถามคำสั่งให้ผู้ตมตายพ้น
จากคดีแล้วก็ตาม ก็ให้ผู้ตมตายนั้นคงมีหน้าที่
จะช่วยเหลือเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ ตามแต่เจ้าพนักงาน
รักษาทรัพย์จะต้องการในการจำหน่ายขายแต่แบ่งทรัพย์
สมบัติของผู้ตมตายนั้ ซึ่งติดอยู่กับเจ้าพนักงานรักษา
ทรัพย์ ถ้าผู้ตมตายนั้ละเลยเสียไม่กระทำตามขอความ
ที่ว่านั้น ต้องมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล แต่
ศาลมีอำนาจที่จะถอนคำสั่งให้พ้นคดีนั้นเสียด้วยเมื่อ
เห็นสมควรก็ได้ แต่การถอนเช่นนี้ไม่ให้เป็นข้ออุป
ถางเสียหายต่อกรณีใดสิ่งหนึ่งซึ่งได้กระทำไปในเวลา
ที่มีคำสั่งให้พ้นคดีแล้วแต่ก่อนเวลาที่ได้ถอนเสีย

(๒) คำสั่งให้พ้นคดีไม่กระทำให้ผู้ตมตายหลุด
พ้นจากหนังสือความรับผิดชอบ ตามหนังสือทนายบด
ที่ไต่ท้าวต่อเจ้าพนักงาน หรือหนังสือความรับผิดชอบซึ่ง
รัฐบาลหรือผู้ใดผู้หนึ่งมีอำนาจจะฟ้องร้องผู้ตมตายนั้
ถานกระทำผิดคือ พระราชกำหนดกฎหมายที่ว่าด้วยการ
ภาษีอากรต่าง ๆ แพนกใด ๆ ก็ได้ หรือหนังสือความ

รับผิดชอบตามหนังสือ ประกันตัวผู้ใดผู้หนึ่งที่ต้องการ
 ว่าได้กระทำผิดต่อ พระราชกำหนดกฎหมาย ที่กล่าว
 เช่นนี้ ๆ ก็คือ หนี้สิน เหล่านี้ ผู้ล้มละลายไม่หลุดพ้น
 เว้นแต่เจ้าหนี้ กระ ทรวง พระคลังมหาสมบัติ จะได้อภัย
 อนุญาตโดยสายกับ ขณอักษรมิยอมให้ หลุดพ้นได้ อนึ่ง
 คำสั่ง ให้ พ้น จากคดีนี้ไม่กระทำให้ ผู้ล้มละลาย หลุด พ้น
 จากหนี้สิน หรือ ความ รับผิดชอบ อัน จะ พิสูจน์ ไม่ได้ ใน
 คดีล้มละลาย หรือ หนี้สิน ความรับผิดชอบซึ่งได้เกิด
 ขึ้นโดย ความ พุจริต ข้อ โกง หรือ ซึ่ง เจ้าหนี้ ได้ ยินยอม
 บัดยให้ เป็น หนี้สิน ต่อ มาโดย ความ พุจริต ข้อ โกง ซึ่ง
 ผู้ล้มละลายได้ เป็น ผู้เกี่ยวข้อง ของ สัม รุ ดย

(๓) คำสั่ง ให้ พ้น จากคดีนี้ ให้ ผู้ล้มละลายหลุดพ้น
 จาก บวรดา หนี้สิน ต่าง ๆ ที่ ไม่ได้ จำแนกไว้ ข้าง บน นี้
 ซึ่ง เป็น หนี้สิน อัน จะ พิสูจน์ ได้ ใน คดีล้มละลาย

(๔) คำสั่ง ให้ พ้น จากคดีนี้ ให้ ถือเป็นหลักฐาน
 พยานโดย มี นัยนว่า ผู้นั้นได้ล้มละลายจริง แต่ให้
 ถือว่าการ พิจารณาพิพาทต่าง ๆ ที่ ได้ กระทำมาใน คดี
 ล้มละลายนั้น ได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

12/10/2566

แต่ ตาม คดี เกิดขึ้นซึ่ง ผู้ล้มละลายขอ ไตรวน คำสั่ง ให้

เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ ก้น (เงิน แต่ คดี
ที่ฟ้อง เรียก สิ้นใหม่ค่าเสียหาย ตาม ประ
ทษฐฎาย ต่อ คน เอง)

(๑) ในกำหนด ๖ เดือนครั้งหนึ่ง ให้ ผู้ ต้ม ณะตาย
ทำ บาญชี เงิน แด ทรัพย์ สัมบค ซึ่ง คน ได้ รับ
เป น ผล ประ โยชน์ ดำ รั บ คน เอง ใน ระ หว่ ง
เว ล ๖ เดือน ที่ ถู ง มา แด วั น นั้น ยั น คอ
เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ แด ให้ ส่ง เงิน แด ทรัพย์
สัมบค ต่าง ๆ ซึ่ง เหนือ จาก การ ใช้ จ่าย เดียง
ชีพ ของ คน เอง แด ครอบ ครว ษ์ น เจ้าพนักงาน
รักษา ทรัพย์ ได้ ยั น ยอม อนุญาต ให้ แก่ เจ้า
พนักงานรักษาทรัพย์ ทง ด้ น

(๓) ห้าม ไม่ ให้ ผู้ ต้ม ณะตาย ออก ไป เดี ย จาก เซต ร'
อำนาจ ของ ค้าต โดย ไม่ ได้ รับ อนุญาต ของ
เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ หรือ ของ ค้าต เป น ตาย
ลักษณ อักษร ก่อ น

(๒) ถ้า ผู้ ต้ม ณะตาย ไม่ ะ ทำ ตาม ข้อ ความ ที่ ได้
บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา นี้ ให้ ถือ ว่า ผู้ เหน มี ความ ผิด ตาม

12/10/2566 พระราชบัญญัติ นี้ คง ด้ ถาน โทษ จำ กุ่ ไม่ เกิน ๓ เดือน

มาตรา ๓๑

เจ้าพนักงาน
รักษาทรัพย์
พ้นจากหน้าที่

(๑) เมื่อ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ จำหน่าย ทรัพย์
สมบัติ ของ ผู้ ตม ตระ ดาย ได้ หมด ทุก สิ่ง ทุก อย่าง หรือ
จำหน่าย ได้ หมด เพียง ที่ เห็น ว่า จะ จำหน่าย ได้ โดย ไม่ ให้
เป็น การ เน้น ช้ำ แก่ การ พิจารณา โดย ใช้ เหตุ แต่ ได้
แบ่ง ส่วน เล็ก น้อย ครั้ง ที่ สิ้น สุด แล้ว (ถ้า มี แบ่ง) หรือ
เมื่อ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้ หยุด กระ ทำ การ โดย ที่ ได้
มีการ ตก ลง หนี หนี ค้า ตัด ได้ เห็น ชอบ ด้วย แล้วย กัด ให้
เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ยื่น รายงาน ต่อ ศาล ชี้แจง บัญชี
เงิน ของ ผู้ ตม ตระ ดาย ทั้ง หมด ที่ ได้ รับ แล ย้าย ไป แต่ มี
คำ ขอให้ พ้น จาก หน้าที่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ เมื่อ
เป็น เช่น นี้ ศาล จะ ยอม อนุ ญา ตให้ พ้น จาก หน้าที่ หรือ จะ
งด ใไว้ ก่อน ก็ ตาม

(๒) ถ้า ศาล ได้ งด ใไว้ ไม่ ยอม อนุ ญา ตให้ เจ้าพนักงาน
รักษา ทรัพย์ พ้น จาก หน้าที่ แต่ ได้ มี เจ้า หนี หรือ ผู้ ที่
มี ผล ประ โยชน์ นี้ เกี่ยว ของ คน หนึ่ง คน ใด ร้อง ขอ ชี้ น มา
ก็ ให้ ศาล มี อำนาจ ที่ จะ มี คำ สั่ง ตาม ที่ เห็น ว่า เป็น ยุติ กรรม
ให้ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ รับผิดชอบ ใน การ อย่าง หนึ่ง
อย่าง ใด ซึ่ง เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้ กระ ทำ หรือ ตระ เวน

กระทำโดยเป็น การ ผิด ต่อ หน้า ที่ ของ คน เว้น แต่ ใน
ข้อ ความ ที่ ได้ บัญญัติ ไว้ ข้าง คน นี้

(๓) ถ้า ศาล ได้ มี คำ สั่ง อนุญาต ให้ เจ้าพนักงาน รักษา
ทรัพย์สิน จาก หน้า ที่ แล้ว ให้ ถือ ว่า เจ้าพนักงาน รักษา
ทรัพย์สิน หัก คุ้ม จาก ความ รับผิดชอบ ต่าง ๆ ในการ
ที่ ได้ กระ ทำ หรือ ละเว้น กระ ทำ ใน ระหว่าง จัด การ ทรัพย์สิน
ล้ม บัด ของ ผู้ ตม ติ ตาย หรือ ในการ อื่น ๆ ที่ เกี่ยว
กับ หน้า ที่ ของ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน

มาตรา ๓๒

เจ้าหนี้
อำนาจ ตรวจ ดู
สำรวจ หนังสือ
ตาย ลักษณะ
อักษร ใน คดี
ล้ม ติ ตาย ได้

เจ้าหนี้ คน ใด คน หนึ่ง ของ ผู้ ตม ติ ตาย มี อำนาจ ที่ จะ
ตรวจ ดู ล้ม ติ ตาย หนังสือ ตาย ลักษณะ อักษร ต่าง ๆ ซึ่ง อยู่ใน
ความ ยึด ถือ ปก ครอง ของ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน ใน คดี
ล้ม ติ ตาย ได้ ตาม เวลา อัน ตม ติ ตาย จะ ตรวจ ดู ด้วย ตน เอง
หรือ โดย ผู้ แทน แต่ จะ ถอล กัด ดำ เนินา หนังสือ ฉบับ ใด ๆ ที่
มี อยู่ใน ก ใด

มาตรา ๓๓

เจ้าพนักงาน รักษา
ทรัพย์สิน เป็นผู้ ออก
ประกาศ เจ้
ความ ต่าง ๆ

ให้ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน เป็น ผู้ ตั้ง ประกาศ เจ้
ความ ใน การ ประชุม เจ้าหนี้ ครั้ง แรก โดย ตาย ลักษณะ
อักษร ไป ยัง เจ้าหนี้ ทุก คน ที่ ตน รู้จัก แต่ ให้ ตั้ง ประกาศ
เจ้ ความ ใน หนังสือ พิมพ์ ราย วัน ฉบับ หนึ่ง ด้วย

ประกาศแจ้งความอย่างอื่น ๆ ที่จะส่งไปยังเจ้าหนี้
 ที่หลายนั้น จะเขียนเป็นหนังสือบอกไป หรือจะ
 ตงประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับใดฉบับ
 หนึ่ง ตามแต่เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์จะเห็นสมควร
 ก็ได้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการพิจารณาคดีล้มละลายซึ่ง

จำเลยเป็นหุ้นส่วน

มาตรา ๓๔

คำสั่งให้รักษา
 ทรัพย์ชั่วคราว
 ของจำเลยซึ่ง
 เป็นหุ้นส่วน

เมื่อโจทก์ได้ยื่นฟ้องคดีล้มละลาย ซึ่งจำเลย
 เป็นหุ้นส่วนต่อศาลแล้ว ก็ให้ศาลตั้งผู้รักษาทรัพย์
 ชั่วคราวขึ้น เพื่อจัดการดูแลทรัพย์สินของบุคคล
 ซึ่งมีชื่อตามฟ้องว่าเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ในหุ้นส่วนนั้น แต่
 ต้องเป็นที่เข้าใจว่าได้มีพยานหลักฐานของตนมาแสดง
 ให้เห็นแล้วว่าบุคคลเหล่านั้นได้เป็นผู้ถือหุ้น
 ในเวลาที่ จะอนุญาตให้ตั้งผู้รักษาทรัพย์ขึ้นชั่วคราว
 เพื่อจัดการดูแลทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ถือหุ้นนั้น
 ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้าหนี้ที่เป็นโจทก์ นำเงิน
 12/10/2558 วางเป็นประกันตามแต่ศาลจะเห็นสมควร เพื่อ

ให้พอกแก่ค่าเสียหายซึ่งจะเกิดขึ้นต่อภายหลังก็ได้
 ถ้าภายหลังได้ความปรากฏว่า บุคคลผู้ที่เป็น
 เจ้าของทรัพย์สินนั้น ซึ่งศาลได้ตั้งผู้รักษาทรัพย์สิน
 ชั่วคราวไว้นั้น หาใช่เป็นผู้ที่ถือหุ้นในหุ้นส่วนนั้น
 ไม่แล้ว ก็ให้ศาลถอนการตั้งผู้รักษาทรัพย์สินนั้นเสีย
 ถ้าแต่บุคคลผู้นั้น ต้องรับความเสียหายอย่างใด
 อย่างหนึ่ง โดยเหตุที่ศาลได้ตั้งผู้รักษาทรัพย์สิน
 ชั่วครวมนั้นแล้ว ก็ให้ศาลอนุญาตคิดค่าเสียหายนั้น ๆ
 ให้ โดยจะให้เจ้าหน้าที่เป็นโจทก์เป็นผู้ชี้ หรือให้
 คิดหักเอาจากทรัพย์สินสมบัติของผู้ล้มละลายก็ได้ สุด
 แล้วแต่จะสั่งตามที่เห็นควร

มาตรา ๓๕

คำสั่งให้หุ้นส่วน
 ล้มละลาย

เมื่อใด มีคำสั่งให้หุ้นส่วนใด ๆ ล้มละลาย โดย
 นามของหุ้นส่วนนั้นแล้ว ในเวลานั้นก็ดี หรือภายหลัง
 เมื่อเจ้าหน้าที่เป็นโจทก์ได้ยื่นคำร้องขึ้นก็ดี หรือเมื่อ
 เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์สินได้ร้องขึ้นก็ดี ให้ศาลพิพากษา
 ดังต่อไปนี้ บรรดาบุคคลซึ่งโจทก์ได้นำพยานเป็น
 พยานใจของศาลว่าเป็นผู้ถือหุ้นผู้นั้น เป็นผู้ล้มละลาย
 ทุกคนใน การ ที่เป็นสมาชิกของหุ้นส่วนนั้น

มาตรา ๓๖

หุ้นส่วนที่
จดทะเบียน
ถ้าหุ้นส่วนนั้น เป็นหุ้นส่วนที่ได้จดทะเบียนแล้ว ให้
ถือว่าสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ซึ่ง นายทะเบียน
ผู้มีหน้าที่ออกต้อง ได้รับรองส่งมานั้น เป็นความจริงว่า
บุคคลที่มิใช่ชื่อเช่นนั้น เป็นผู้ถือหุ้นในหุ้นส่วนนั้น ๆ

มาตรา ๓๗

หุ้นส่วนที่
มิใช่จำกัด
ถ้าหุ้นส่วนนั้น เป็นหุ้นส่วนจำกัดทุนแล้ว ศาลจะ
สั่งให้ ผู้ถือหุ้นซึ่ง ต้องรับผิดชอบโดยจำกัดนั้น เป็น
ผู้ล้มละลายไม่ได้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ชัดเป็นที่
พอใจของศาล ว่าผู้ถือหุ้นนั้น ยังไม่ได้ ไซ้เงินส่วน
หุ้นของตนโดยเต็มจำนวนเท่านั้น

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย การรวบรวมจำหน่ายทรัพย์สินเป็นตั่วเงิน

มาตรา ๓๘

หน้าที่ของผู้
ล้มละลายใน
การรวบรวม
แต่จำหน่าย
ทรัพย์สิน
(๑) ถ้าเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์สิน หรือผู้จัดการ
ทรัพย์สินจะ สั่ง ให้กระทำการที่ดี หรือ มีข้อบังคับทั่วไป
กำหนดให้กระทำการที่ดี หรือศาลจะได้ มีคำสั่งพิเศษใน
เฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใดให้กระทำการที่ดี ให้ผู้ล้มละลาย
ทรัพย์สิน 2/10/2๐๑๖กระทำตาม คำสั่ง คำบังคับนั้นในการต่อไปนี้ ก็คือต้อง

ไป คอย ฟัง คำสั่ง เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ หรือ ผู้จัดการ ทรัพย์ แต่ ต้อง กระทบ การ อื่น ๆ ทุก สิ่ง ทุก อย่าง อื่น เกี่ยว ด้วย ทรัพย์ สัมบัติ ของ คน แต่ ใน การ ที่ จะ เชื้อย เงิน ไซ หน เจา หน ทง หตาย สุต แลว แต่ จะ ไต มี คำ สั่ง คำ บัง คับ ให้ กระทบ คง ถ้าว แลว ขาง คน นี้

(๒) ให้ ผู้ ต้ม ณะ ตาย เป็น ชุระ ช่วย เหนือ โดย เต็ม ความ สามารถ ใน การ จำ หน่าย ขาย ทรัพย์ สัมบัติ แต่ ใน การ เชื้อย เงิน ไซ หน ใน ระหว่าง เจา หน แต่ ใน การ อื่น ๆ ที่ จะ ต้อง กระทบ ด้วย นั้น ถ้า เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ มี คำ สั่ง ผู้ ต้ม ณะ ตาย จะ ต้อง ยอม ตอบ คำ ชัก ถาม ต่าง ๆ แต่ ต้อง ยอม ให้ แพทย์ ตรวจ แต่ ต้อง กระทบ การ ต่าง ๆ ที่ จำ เปน ใน การ ที่ จะ ทำ สัญญา ประกัน ช่วย ผู้ ต้ม ณะ ตาย

มาตรา ๓๘

การ รวบ รวม (๑) เมื่อ ศาล ได้ พิพากษา ให้ ตัก หน คน หนึ่ง คน ทรัพย์ สัมบัติ ไต ต้ม ณะ ตาย แลว เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ เอง หรือ ของ ผู้ ต้ม ณะ ตาย ศาล โดย คำ ร้อง ขอ ของ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ มี อำนาจ ที่ จะ ออก หมาย เรียก ผู้ ต้ม ณะ ตาย มา ได้ ส่วน ผู้

ผู้ล้มตาย หรือ ภรรยา ผู้ล้มตาย กีด หรือ ผู้ใด ผู้
 หนึ่ง ซึ่งใด ความ หรือ ตั้งได้ ว่า เป็น ผู้เก็บทรัพย์
 ผู้ใด ผู้ใด หนึ่ง ผู้ใด ของ ผู้ล้มตายไว้ กีด หรือ ผู้ใด
 ผู้หนึ่ง ซึ่ง ค้าต หรือ เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ เห็น ว่า
 สามารถ ที่จะ บอกแจ้ง ความ ถึง เรื่อง ผู้ล้มตาย หรือ
 กิจ การ ทรัพย์ ผู้ล้มตาย กีด แต่ ค้าต หรือ
 เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ มีอำนาจ ที่จะ บังคับให้ บุคคล
 ผู้ใด ผู้หนึ่ง ที่ ได้ ถูกล่า มา แล้วยื่น หนังสือ สำคัญ
 หนึ่ง ซึ่ง อยู่ใน ความ ปกครอง หรือ อำนาจ
 ของ ผู้หนึ่ง หนึ่ง เกี่ยว ด้วย ผู้ล้มตาย หรือ กิจ การ
 ทรัพย์ ผู้ล้มตาย ได้

(๒) ใน การ ที่ ค้าต หรือ เจ้าพนักงาน รักษา
 ทรัพย์ ได้ ส่วน นั้น ถ้า ผู้ใด ระบุว่า มี ทรัพย์ ผู้ล้มตาย
 หนึ่ง ผู้ใด ของ ผู้ล้มตาย อยู่ใน ความ ปกครอง ของ คน
 กีด ให้ ค้าต มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง เมื่อใด มี คำ ขอร้อง ของ
 เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ให้ ผู้หนึ่ง ส่ง ทรัพย์ ผู้ล้มตาย
 หนึ่ง ให้ แก่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์

มาตรา ๕๐

ให้เจ้าพนักงาน
 รักษาทรัพย์
 ทำบัญชี
 ตกหนของ
 ตมตตาย

(๑) ภายในเวลาเร็วที่สุดที่จะทำได้ เมื่อได้
 มีคำพิพากษาให้ตกหนคนใด ตมตตายแล้ว ให้
 เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ทำบัญชีรายชื่อผู้ที่
 ตกหนของ ตมตตาย ยื่นต่อศาล ให้มีจำนวนหนี้
 ที่เกี่ยวข้องกำกับรายชื่อไปด้วย แต่ก่อนที่จะ
 แนนอนในชั้นที่สุด ที่จะเอาชื่อแต่จำนวนหนี้
 ผู้ใดลงในบัญชีนั้น ให้เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์
 แจ้งความเป็นตาย ตักษณ อักษร ให้ผู้นั้นทราบ
 ถ่วงหน้า ๑๕ วัน ว่าได้เอาชื่อผู้นั้นลงในบัญชี
 ตกหนของ ตมตตายตามจำนวนในคำแจ้งความ
 แต่ชี้แจงว่า ถ้าผู้นั้นไม่แจ้งความเป็นตาย ตักษณ อักษร
 ให้เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ทราบเสียใน
 เวลาที่กำหนดแจ้งความของเจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์
 ว่าตนตั้งใจจะปฏิเสธต่อสู้ในเรื่องหนี้สินนั้นแล้ว
 ก็ถือว่าผู้นั้นยอมรับว่าเป็นหนี้ ตมตตายอยู่ตามจำนวน
 ที่กำกับตามรายชื่อของ ตน และจะถือตามบัญชีนั้น
 เป็นแน่นอน

(๒) ผู้ใดผู้หนึ่ง มีชื่ออยู่ในบัญชีลูกหนี้ แต่ไม่แจ้งความว่าตนตั้งใจจะปฏิบัติตามข้อสัญญาหนี้ในกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นลูกหนี้ตามบัญชีเป็นแน่นอน แต่เมื่อเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ร้องขอ ก็ให้ศาลมีอำนาจที่จะออกหมายบังคับ และยึดทรัพย์ผู้นั้น ตามจำนวนเงินตามรายชื่อในบัญชี เหมือนอย่างที่ได้มีคำพิพากษาให้ผู้นั้นชำระเงินนั้น ให้เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์

(๓) ผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งต้องสันนิษฐานว่ามีชื่อเป็นลูกหนี้ของผู้ล้มละลายดังกล่าวดังแล้ว มีอำนาจที่ยื่นคำร้องต่อศาล ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในแจ้งความขออนุญาตต่อสัญญาหนี้สิน หรือต่อคู่จำนวนหนี้สินนั้น แต่ถ้าศาลเห็นสมควร ก็มีอำนาจที่จะสั่งให้พิจารณาในข้อนี้ ตามแต่จะเห็นว่าเป็นการสมควรก็ได้ แต่ต้องให้ผู้นั้นยื่นคำร้องนั้น หาประกันไว้ไว้ต่อศาล สำหรับค่าธรรมเนียม แต่คำที่ต้องหาว่าเป็นหนี้ผู้นั้นตามแต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๔๑

เจ้าพนักงานรักษา เมื่อ มี ด้ยญา หรือ ทรพย ด้ยบคิ อัน ประกอบ ด้ย
 ทรพย มีอำนาจ ความ รับผิดชอบ ชอบ อยู่ เกิน คิว ตก มา เป็น กกรรมดิทธิ
 ปฏิเสธ ทรพย ของ เจ้าพนักงาน รักษา ทรพย ภาย ใน เวลา ๓ เดือน
 ที่ มีความ รับผิดชอบ นับ ตั้งแต่วันที่ ได้ ทราบ ว่า มี ด้ยญา หรือ ทรพย เช่น นั้น
 ชอบ เกิน คิว เจ้าพนักงาน รักษา ทรพย มีอำนาจ ที่จะ ปฏิเสธ ด้ยญา หรือ
 ทรพย นั้น เดี๋ย แต่ ผู้ใด ผู้หนึ่ง ได้ รับผิดชอบ เดี๋ย หาย โดย
 ที่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรพย ปฏิเสธ เช่น นี้ มีอำนาจ ที่จะ
 เขา พัดศักร เป็น เจ้าหนี้ ใน คดี ตม ตระตาย ตาม จำนวน ที่
 ของ เดี๋ย หาย นั้น

มาตรา ๔๒

ทรพย ด้ยบคิ ที่ (๑) ทรพย ด้ยบคิ ของ ผู้ ตม ตระตาย ที่จะ แบ่ง เดี๋ย
 จะ แบ่ง เดี๋ย ได้ กน ใน ระหว่าง เจ้าหนี้ นั้น ห้าม ไม่ ให้ เขา ทรพย เหล่า นั้น
 ใน ระหว่าง เจ้าหนี้ มา เดี๋ย คือ เครื่อง มือ ซึ่ง ต้อง ใช้ ใน วิชชา หา เดี๋ย ด้ยพ
 ของ ผู้ ตม ตระตาย กับ เครื่อง แต่ง ตัว นุ่ง ห่ม หดับ นอน ของ
 ผู้ ตม ตระตาย แต่ บุคกร ภรรยา อัน มี ราคา รวม ด้ย กน ทั้ง
 เครื่อง มือ แะ เครื่อง นุ่ง ห่ม หดับ นอน เหล่า นั้น ไม่ เกิน ๑๐๐ บาท
 (๒) ทรพย ด้ยบคิ ที่ ถัด มา ต่อ ไป นี้ ให้ แบ่ง เดี๋ย
 ได้ คือ บรรดา ทรพย ด้ย ของ ค่าง ๆ ทุก ด้ย ทุก อย่าง
 ซึ่ง ใน เวลา ที่ ตม ตระตาย ได้ อยู่ ใน ความ ปกครอง หรือ ใน

อำนาจ หรือใน ความ บังคับบัญชา ของ ผู้ ตมตะตาย ใน การ คำขาย หรือ วิชา หากิน ของ ผู้ ตมตะตาย โดย ที่ ผู้ ที่ เป็น เจ้าของ ทวพย ตั้ง ของ นิน ไต ยินยอม อนุญาต แด โดย กิริยา ซึ่ง จะ เห็น ได้ ว่า ผู้ ตมตะตาย เป็น ตัว เจ้าของ

มาตรา ๔๓

การ ยึด ทวพย ตมบต ของ ผู้ ตมตะตาย

ผู้ ไต เป็น ผู้ กระทำ ตามหมาย ของ คำต มี อำนาจ ที่ จะ ยึด ทวพย ตมบต อย่าง ไต ๆ ของ ผู้ ตมตะตาย ซึ่ง อยู่ใน ความ ยึด ถ้อ หรือ ปกครอง ของ ผู้ ตมตะตาย กัด หรือ ของ ผู้ อื่น กัด แต่ ใน การ ที่ จะ เขา ยึด เช่น น มี อำนาจ ที่ จะ หลบ พัว เขา ไป ใน บ้าน ตก เรือน โรง เคหะ สถาน หรือ ห้อง ของ ผู้ ตมตะตาย ซึ่ง คิด ว่า ผู้ ตมตะตาย จะ อยู่ ที่ นน กัด หรือ ใน บ้าน ตก เรือน โรง หรือ สถาน ที่ ต่าง ๆ ของ ผู้ ตมตะตาย ซึ่ง คิด ว่า มี ทวพย ตมบต อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ของ ผู้ ตมตะตาย อยู่ กัด แต่ เมื่อ ไต ความ เป็น ที่ พอใจ ของ คำต ว่า มี เหตุควร เชื่อ ไต ว่า ทวพย ตมบต ของ ผู้ ตมตะตาย มี ซุก ซ่อน อยู่ใน บ้าน เรือน เคหะ สถาน หรือ ที่ ไต ๆ อื่น ไม่ ใช่ เป็น ของ ผู้ ตมตะตาย ถ้า คำต เห็น ตมควร ก็ ให้ คำต มี อำนาจ ที่ จะ ออก หมาย คั้น มอบ อำนาจ ให้ เจ้าพนักงาน พดตระเวน หรือ เจ้าพนักงาน ของ คำต แต่ ให้ เจ้าพนักงาน ผู้ นน มี อำนาจ จัดการ ให้ เป็น ไป ตาม ข้อความ ใน หมาย นั้น

มาตรา ๔๔

อำนาจของเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ที่จะได้รับเงินที่เจ้าพนักงานกองหมายยึดทรัพย์ชายทอดตลาด

(๑) ลูกหนี้ผู้ใดต้องยึดทรัพย์ตามคำพิพากษาซึ่งให้ใช้เงินมีจำนวนเกินกว่า ๒๐๐ บาทขึ้นไป ต้องขายทอดตลาดทรัพย์สมบัติ หรือให้นำเงินมาชำระเพื่อไม่ให้ขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานกองหมายหักค่าธรรมเนียมของกองหมายกับค่าธรรมเนียมของเจ้าหนี้ ขณะที่ออกจากจำนวนเงินที่ได้รับไว้ เหลือเท่าใดให้ยึดไว้ ๑๔ วัน แต่ภายในระหว่างเวลา ๑๔ วันนี้ เจ้าพนักงานกองหมายได้รับค่าแรงความว่า ได้จากผู้ฟ้องลูกหนี้ที่แพ้คดีเป็นคดีล้มละลาย แต่ค่าได้มีคำสั่งรักษาทรัพย์ลูกหนี้ผู้นั้น ก็ให้เจ้าพนักงานกองหมายจ่ายเงินที่เหลือให้แก่เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์เพื่อยึดไว้เป็น ส่วน ทรัพย์สมบัติ ของผู้ล้มละลาย

(๒) ถ้าเจ้าหนี้ผู้ล้มละลายได้ขอให้เจ้าพนักงานกองหมายขายหรือยึดทรัพย์สมบัติ อย่างใด ๆ ของผู้ล้มละลายไว้ แต่เมื่อได้รับค่าแรงความว่า ค่าได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกองหมายขายทอดตลาดทรัพย์นั้น ๆ เสีย แล้วหักค่าธรรมเนียมแต่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เจ้าหนี้ผู้ล้มละลายได้เสีย

ไปตามการ ที่ควร นั้น จากจำนวน เงิน ที่ รวบรวม จำหน่าย
ได้ ในการ ขาย ทอดตลาด เหลือเงินเท่าใดก็ให้ ส่งไปให้
เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์

เจ้าหน้ ผู้ชนะ คดี มีอำนาจ ที่จะ พิสูจน์ หนัก ที่ ค้าง
สำหรับค่า ชนวนเนี้ยม แต่ค่าใช้ จ่ายต่าง ๆ ใน คดี ต้ม
ตะตวย ได้

มาตรา ๔๕

การ โอน ทรัพย์ การ ที่ ผู้ ต้ม ตะตวย ได้ โอน ทรัพย์ สัม บัด อย่าง หนึ่ง
โดยไม่มี สิ้นจ้าง อย่างใดในระหว่างเวลา ๒ ปี ก่อน คำพิพากษา ให้ ต้ม ตะตวย
หรือโดย ฉ้อ หน้ . ถ้า เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ร้อง ขอ ก็ให้ คำ ต้ม
ใช้ ไม่ได้ คำตั้ง แสดง ว่า การ โอน นั้น จะ ใช้ ยืนยัน กับ เจ้า พนักงาน
รักษา ทรัพย์ ไม่ได้ เว้นแต่ ผู้รับ โอน จะ แสดง ให้ เป็น
ที่ พอใจ ของ ศาล ได้ ว่า การ โอน นั้น ได้ กระทำ โดย สุจริต
แต่โดยมี สิ้นจ้าง ตาม กฎหมาย

มาตรา ๔๖

การ โอน ทรัพย์ สัม บัด หรือ การ กระทำ อย่างใด ๆ ซึ่ง
ผู้ ต้ม ตะตวย ได้ กระทำ หรือ ยินยอม ให้ กระทำ เพื่อให้ เจ้าหน้
คนใดคนหนึ่ง ได้ เปรียบแก่ เจ้าหน้ อื่น ๆ นั้น ถ้า ผู้ ต้ม

ตาย ถูกฟ้อง คดีมรณะตายภายใน ๓ เดือน ตั้งแต่
วันที่โอน หรือ กระทำ แต่ต้อง คำพิพากษาให้มรณะตายแล้ว
ให้ถือว่า การที่โอน หรือ กระทำนั้น จะใช้ยืนยันแก่
เจ้าพนักงาน วิชา ทฤษฎี ไม่ได้ แต่ขอความใน มาตรา
ไม่เป็น การคัดอำนาจ ของ ผู้ใด ที่ได้รับโอนอำนาจ คัดไป
จาก เจ้าหน ของ ผู้ ตมรณะตาย โดยสุจริตไม่ ทราบ ว่า มี
คดีฟ้อง ตมรณะตาย นั้น แต่โดย มี สัน จ้าง ตาม กฎหมาย

มาตรา ๔๗

ไม่ ข้อ ข้อ ต่อ นอกจาก ตาม ข้อความ ที่ได้บัญญัติไว้ดังได้กล่าว มา
การที่ได้กระทำ แล้วในพระราชบัญญัติ นี้ ที่ว่าด้วยการ ตมรณะตายจะมีผล
โดยสุจริตที่ ต่อการ ยึดทรัพย์ตามคำพิพากษา แต่การ ยึดทรัพย์อย่างใด
ไม่ทราบเหตุ แต่การ ให้เปรียบ แก่เจ้าหน เป็น การใช้ ไม่ได้ เพียงไร นั้น
พระราชบัญญัติ นี้ไม่กระทำให้ การต่าง ๆ ที่จะได้กล่าว ต่อ

ไปนั้นเป็นการใช้ ไม่ได้ เมื่อเกิด ตมรณะตายนั้น กล่าวคือ

- (ก) การ ที่ ผู้ ตมรณะตาย ได้ ใช้ เงิน แก่เจ้าหน
คน หนึ่ง คนใด ก็ ดี
- (ข) การ ที่ ผู้ หนึ่ง ผู้ใด ได้ ใช้เงิน หรือ สิ่งทรัพย์
อย่าง หนึ่ง อย่างใด แก่ผู้ ตมรณะตายนั้น

(ค) การที่ผู้ล้มละลายได้ กระทำสิ่งใด หรือผู้
หนึ่งผู้ใดได้ กระทำกรสิ่งใดกับผู้ล้มละลาย
โดยมีสิ่งจาง ตาม กฎหมาย กติ แต่ต้อง อยู่
ใน ข้อที่บัญญัติไว้ ต่อไปนี้ คือ

(๑) ได้ ใช้ เงิน หรือกระทำการ ก่อน คำพิพากษา
ให้ ล้มละลาย แต่

(๒) ใน เวลา ใช้ เงิน หรือ กระทำ การ นั้น ผู้ที่
กระทำการ นอกจาก ตัวผู้ล้มละลาย ไม่ได้ ทราบ เรื่อง การ
งด ใช้ เงิน ของผู้ ล้มละลาย อัน เป็น มูล เกิด แห่ง อำนาจ
ที่ เจ้าหนี้ จะฟ้องคดีล้มละลาย นั้น

หมวดที่ ๔

वादด้วย การ พิสูจน์ หนี้

มาตรา ๔๘

เจ้าหนี้ มีอำนาจ ภายในกำหนดเวลา ๒ เดือน นับแต่วันที่ ได้ ลง ประกาศ
ร้องขอรับเงินค่า คำพิพากษา ให้ ลูกหนี้ เป็น ผู้ล้มละลาย ในราชกิจจานุเบกษา
หนี้สิน ภายใน เป็น ต้นไป นั้น อนุญาต ให้ บรรดา เจ้าหนี้ ของ ผู้ล้ม
กำหนด เวลา ละตาย ทำคำร้อง โดยมี คำปฏิญาณ สำนาคตัว ยื่น ต่อ เจ้า
๒ เดือน พนักงาน วิชา ทวิพิย์ เพื่อ ขอ รับ เงิน ค่า หนี้ สิน ของ
ตนได้

มาตรา ๔๙

ขข บังคับวิธี

(๑) เจ้าหนี้ ต้อง ทำ คำ ปฏิญาณ สำนาค ทุก ฉบับ

พิสดาร หนี้

ด้วย คน เอง หรือ โดย มอบ อำนาจ ให้ ผู้ ใด ผู้ หนึ่ง ทำ แทน ก็ได้ ถ้า มี ผู้ แทน เช่น นี้ ใน คำ ปฏิญาณ สำนาค นั้น จะ ต้อง ชี้แจง อำนาจ ที่ เจ้าหนี้ ได้ มอบ ให้ แต่ ชี้แจง ว่า เหตุใด ตน จึง มีความ รู้ เห็น ใน เรื่อง หนี้ ๆ

(๒) คำ ปฏิญาณ สำนาค ตัว ต้อง ชี้แจง หรือ กล่าว

ถึง บานฐิติ ที่ เกี่ยว ค้าง กับ ระยะเวลา เจ้าหนี้ กับ ลูกหนี้ ให้ เห็น รายละเอียด ของ หนี้ นั้น แต่ ถ้า มี หลักฐาน สิ่ง สำคัญ ใดๆ ก็ ให้ ชี้แจง ด้วย เจ้าพนักงาน รักษาททรัพย์ มี อำนาจ ที่ จะ เรียก ดู หลักฐาน สิ่ง สำคัญ นั้น ใน เวลา ใด ๆ ก็ได้

(๓) คำ ปฏิญาณ สำนาค ตัว พิสดาร หนี้ สิ้น ทุก ฉบับ

ต้อง เสีย ค่า ชกรรมเนียม ๔ บาท

(๔) เจ้าหนี้ ต้อง เป็น ผู้ เสีย ค่า ชกรรมเนียม ใน การ

พิสดาร หนี้ สิ้น ของ ตน เว้น แต่ ศาล จะ ได้ สั่ง อย่าง อื่น

มาตรา ๕๐

มีหนี้สินเกี่ยว
 กาง กน ทั้งสอง
 ฝ่ายให้หักกัน
 การอื่น ๆ อย่างใด อย่างหนึ่ง เกี่ยว กาง กน แด กัน อยู่
 ให้ คิด บัญชี ดูว่า ใคร เกี่ยว กาง ไคร อยู่ เท่าใด ทั้ง สอง
 ฝ่าย แลว ให้ หัก กัน เหลือ เท่าใด จึง ให้ คิด เบน หนี้สิน
 ที่ จะ เรียก รง ขอ ให้ ไซ้ หรือ ที่ จะ ต้อง ไซ้ ต่อ กัน เฉพาะ
 จำนวน ที่ เหลือ เท่านั้น

มาตรา ๕๑

หนี้ ซึ่ง จะ พัง ธุระ
 ไม่ได้ ใน คดี
 ตม ตระทาย
 ห้าม ไม่ ให้ บรรดา เจ้า หนี้ ซึ่ง จะ ก่อ ต่า ต่อ ไป นี พัง ธุระ
 หนี้ ใน คดี ตม ตระทาย คือ
 (๑) เจ้า หนี้ ผู้ ที่ โท ตม ตระทาย กระ ทำ หนี้ ซิน ใน
 เวลา ที่ ตน อยู่ แลว ว่า ได้ มี ผู้ ยื่น พ้อง คดี ตม ตระทาย
 ต่อ ตุ ก หนึ ้น แลว
 (๒) เจ้า หนี้ ผู้ ที่ ทำ คำ ร้อง โดย มี คำ ปฏิญาณ
 สำนัด ตัว ยื่น ต่อ เจ้า พน กง งาน วิชา พหุ ษ์ ใน ภายใน
 เวลา ที่ ได้ กำหนด ไว้

มาตรา ๕๒

การพิสดารหนี้
ของเจ้าหนี้
ที่มีประกัน

(๑) ถ้าเจ้าหนี้ ที่มี ประกันจำหน่าย ขาย ททรัพย์สิน
ประกัน เมื่อ เห็นจำนวน ที่ขายคงได้เงิน เท่าใด แล้ว
ยังไม่พอ เซ็น ออก มาอีก นอกเหนือเท่าใด เจ้าหนี้ มีอำนาจ
พิสดาร ใน จำนวน ที่ ยังขาดนั้นได้

(๒) ถ้าเจ้าหนี้ ที่มีประกัน ยอม ตั้งทรัพย์สินที่ประกัน
มาให้เจ้าพนักงาน วิชา ททรัพย์สิน เพื่อแบ่งเฉลี่ยแก่เจ้าหนี้
ทั้งหลาย เจ้าหนี้ ผู้ มีอำนาจพิสดาร ใน จำนวน หนี้
ทั้งหมด

(๓) ถ้าเจ้าหนี้ ที่มีประกันไม่จำหน่าย ทรัพย์สินที่
ประกัน แต่ไม่ยอมตั้ง มาให้เจ้าพนักงาน วิชา ททรัพย์สิน
ก่อน ที่ จะ มีอำนาจ ได้ส่วนเฉลี่ย ให้เจ้าหนี้ ผู้ มีอำนาจ
ใน คำพิสดาร หนี้ ลง รายเฉลี่ยแห่ง ทรัพย์สิน ที่ ประกัน แต่
ให้ ชำแจง ว่าได้ ให้เป็น ประกันไว้แต่เมื่อใด แต่กำหนด
ที่ราคาเท่าใด แต่ให้เจ้าหนี้ ผู้ มีอำนาจ รับส่วน เฉลี่ย แต่
ในจำนวน ที่ขาดยังไม่พอ กับหนี้ เมื่อใด หักราคาทรัพย์สิน
ประกัน ตามที่ ได้ ต่ มา นั้น ออก แล้ว

(๔) (ก) แต่เมื่อเจ้าหนี้ ได้ ต่ ราคาทรัพย์สินที่ประกัน
มาเช่นนั้น เจ้าพนักงาน วิชา ททรัพย์สิน มีอำนาจ ที่ จะ ถ้าย
ก่อน ทรัพย์สิน นั้น ในเวลาใด ๆ โดยใช้เงิน ให้เจ้าหนี้ ตาม
ราคาที่ ได้ ต่ มากี่ได้

(๓) ถ้าเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์เห็นว่า ราคาทรัพย์สิน
 ที่ คำนวณไม่เป็น ราคา อย่างสมควร เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์
 มีอำนาจที่จะ ให้ขาย ทดท ครอบค ทรัพย์สิน เป็น ประกัน
 ในเขตที่ดินที่ได้ ตาม แต่ เจ้าหน กับเจ้าพนักงานรักษา
 ทรัพย์จะ ตกตง กัน หรือ ถ้าตกตง กันไม่ได้ก็ ตามแต่ ที่
 คำนวณจะ ดีกว่า เจ้าหน เอง หรือ เจ้าพนักงานรักษา ทรัพย์
 แทน ทรัพย์สินบค ของ ผู้ตม ติเตาย มีอำนาจ ที่จะ ราคา
 หรือ ชื่อ ทรัพย์สิน นกได้

(๔) ถ้าเมื่อเจ้าหนได้ ครอบค ทรัพย์สิน เป็น ประกัน
 มาแล้ว ภายหลังกษยเขาทรัพย์สินนั้นจำหนายขายได้เงิน กติ
 หรือ ทรัพย์สิน ได้ จำหนาย ขาย ได้ เงิน ตาม ราค ความ ใน
 มาตรฐาน กติ คงได้ตัวเงิน เช่นจำนวนเท่าใด ให้ ถือ
 ว่าเป็น ราคา ทรัพย์สิน แทน ราคาที่เจ้าหนได้ คำนวณได้เดิม
 ให้ ถือเหมือน อย่ง ว่าเจ้าหนได้ ขอ ภา ราคา เดิม นั้น ทุก

ประการ

(๖) ถ้าเจ้าหน ไม่กระทำตาม ข้อความที่ได้บัญญัติ
 ไว้ดัง กล่าว มาแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าหน ผู้ตม มีอำนาจ

มาตรา ๕๓

หนี้ที่ไม่มีจำนวน (๑) ถ้ามีหนี้ หรือ ความรับผิดชอบนั้น จะ
 หนี้ นอก พิสูจน์ได้ดัง กล่าวแล้ว ซึ่งยังไม่มีการกำหนดจำนวน หนี้
 นอก ให้เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ เป็น ผู้กำหนดประมาณ
 ราคาว่า เป็นจำนวนเท่าใด

(๒) ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดเห็นว่าเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์
 กำหนดราคาไม่สมควร ผู้นั้น มีอำนาจที่จะร้อง
 อุตธรณ์ต่อศาลภายใน ๑๔ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้
 ทราบข้อความที่ เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์กำหนด ราคานั้น
 เพื่อให้ศาล มีคำสั่ง ตามแต่ จะเห็น สมควร

(๓) ถ้าศาลเห็นว่าหนี้สิน หรือ ความรับผิด
 ชอบนั้น ไม่มีทางที่จะ กำหนด ราคาโดยสมควรได้ ก็
 ให้ศาล มีอำนาจที่จะมีคำสั่งว่า เป็นเช่น นั้น แต่เมื่อ
 เป็นดังนี้แล้วใน พระราชบัญญัติฯ ให้ ถือว่า หนี้สิน
 หรือ ความรับผิดชอบนั้น เป็น หนี้ที่จะ พิสูจน์ไม่ได้

มาตรา ๕๔

เมื่อใดจะพิสูจน์
คอกเบี้ยได้
แต่ไม่ได้

(๑) เมื่อมีหนี้สินเป็นจำนวนเงินแน่นอน แต่มีกำหนดจะใช้ใ้ในเวลานั้นนอนหรือไม่ถึง แต่ไม่มีสัญญาหรือไม่ได้ตกลงจะให้ มีคอกเบี้ย ถ้าในกรณีที่คำพิพากษาให้ตกหมดล้มตายนั้นถึงเวลาที่ควรจะใช้เงินแล้ว แต่เงินนั้นก็เป็นอย่างที่จะพิสูจน์ได้ในคดีล้มตาย เช่น เจ้าหนี้มีอำนาจที่จะพิสูจน์เรียกเอาคอกเบี้ยในอัตราไม่เกินร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี ถ้าเงินหนี้สินนั้นมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร มีกำหนดเวลาที่จะใช้ โดยแน่นอน ก็ให้คิดคอกเบี้ยตั้งแต่วันครบกำหนดใช้เงิน จนถึงวันที่มีคำพิพากษาล้มตายถ้ามีหนี้ ให้คิดตั้งแต่วันที่เจ้าหนี้ได้มีหนังสือไปทวงเงินนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร หนังสือทวงต้องบอกให้ตกหมด ทราบว่า จะคิดเอาคอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ทวงจนกว่าจะใช้เงิน

(๒) ถ้ามีหนี้สินรายได้อันใด พิสูจน์แล้ว แต่จำนวนหนี้สินนั้น รวมทั้งคำคอกเบี้ยหรือเงินอื่น ๆ อันเป็นค่าบริวาร แทนคอกเบี้ยด้วย ในการที่จะ

12/10/2566

เจ้านายหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หรือข้าราชการชั้น
รองผู้ใหญ่ หรือข้าราชการชั้นผู้น้อย หรือข้าราชการ
ประจำกรมหรือกอง หรือข้าราชการประจำ
จังหวัดหรืออำเภอ หรือข้าราชการประจำ
ที่ จะได้รับดอกเบี้ยใน
อัตราสูงกว่านั้นไป เมื่อบรรดาหนี้สินอันได้พิสูตร์
ในคดีล้มละลายนั้นได้ รับใช้ โดยเต็มจำนวนหมดแล้ว

มาตรา ๕๕

ยอมรับหรือไม่
รับ การ พิสูตร์
หนี้

(๑) เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ต้อง ตรวจดู คำพิสูตร์
แต่ หลักฐาน ดัง สำคัญใน หนี้สินทุก ราย แล้ว ต้อง ดัง
เป็น ตาม ลักษณะ อักษร ว่า จะ ยอมรับ หรือไม่ยอมรับ หนี้
นั้น ทั้ง หมด หรือ ส่วนใด ส่วนหนึ่ง ก็ได้ หรือ จะ ต้อง การ
หักถักถวน พยาน ประกอบ ค่อยไป อีก ถ้า เจ้าพนักงาน รักษา
ทรัพย์ ไม่ ยอมรับ พิสูตร์ หนี้ ราย ไต ให้ ชัดแจ้ง เหตุ
ผล คือ เจ้าหนี้ เป็น ตาม ลักษณะ อักษร ใน การ ที่ ไม่ ยอมรับ
รับ นั้น

(๒) เจ้าหนี้ คนใด ไม่ ยินยอม ตาม คำตัดสิน ของ
เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ใน เรื่อง พิสูตร์ หนี้ ราย ไต มี
อำนาจ ที่จะ ร้อง อุทธรณ์ ต่อ ศาล ภายใน ๑๕ วัน ตั้งแต่
ได้ทราบ คำตัดสิน ของ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ การ
ร้อง อุทธรณ์ เช่น นี้ ให้ ค่า เป็น ค่า ร้อง แต่ เจ้าหนี้ ต้อง เสีย

ค่าชั้น ค่าต รัชย ตระต้อง ครั้ง แต่ ค่า ชรรมเนียม ค่าต
 ต่าง ๆ ในจำนวน ทูช ทรัชย นั้น เหมือน อย่าง คดีชรรมต
 (๓) เมื่อเจ เห็นคนหนึ่งคน ไตรอง ขอตเจพนักงาน
 รัชษาทรัชยไม่ เจาเกยว ของ คัด คาน ดวยกัต หรือใน
 เรื่องที่ เจาหนี กับ ถูก หนีได้ ตกตง กนใน เรื่อง หนี เมื่อ
 ตถูก หนีได้รอง ขอ กัต ก็ให้ ค่าต มีอำนาจที่จะ ยก หรือ
 ตตจำนวน หนีที่ พัสตร์ รายได้ เสียก็ได้

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย การ แบ่ง ทรัชย

มาตรา ๕๖

- ประกาศแตแบ่ง ส่วนเจตย
- (๑) เมื่อได้หลักเงินไว้สำหรับใช้ค่า ชรรมเนียม ใน
 การจัดการ ทรัชย หรือการอื่น ๆ แล้วจแล้ว โดย
 เร็วตามแต่จะ เปน การ ด้ตวก เจาพนักงาน รัชษาทรัชย
 ต้องรับ ประกาศว่าเจตย ทรัชย ได้ส่วนเท่าใด แต่ต้อง
 รับแบ่ง ส่วนใน ระหว่างเจาหนี ซึ่งได้ พัสตร์ หนีแล้ว
- (๒) ก่อนที่จะประกาศ ส่วนเจตย ให้เจ พนักงาน
 รัชษาทรัชยตจแก้ความต้งนำ ๗ วันในราชกิจจานุเบกษา
 ตใน หนังสือพิมพ์รายวัน ๑ ฉบับ

(๓) เมื่อเจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ ได้ประกาศ ส่วน แฉก แล้ว ให้แจ้ง ความไปยัง เจ้าหนี้ ทุกคน ซึ่งได้ พิสูจน์ หนี้ แล้ว ว่า เจ้าหนี้ คน นั้น ๆ จะได้รับ ใช้ ส่วน หนี้ เป็น จำนวน เท่าใด แต่ จะช่วย เงิน ให้เมื่อไร แต่โดย วิธี อย่างไร

(๔) ห้ามไม่ให้จ่าย ส่วน แฉก หนี้ ให้ แก่ เจ้าหนี้ คนใด ถ้า ส่วน แฉก นั้น มี จำนวน ไม่ถึง ๑ บาท

มาตรา ๕๗

หนี้ที่จะได้รับใช้ ก่อนแต่หลัง

(๑) ในการ แบ่ง ทรัพย์ ของ ผู้ล้ม ทรัพย์ เพื่อใช้ หนี้ นั้น ให้ หลีก หนี้ ซึ่ง จะ ได้ ค่า ต่อ ไป นี้ ก่อน หนี้ อื่น ๆ แต่ให้ ใช้ ตาม ลำดับ ดัง ต่อ ไป นี้

- (ก) บรรดา ค่า ใช้ จ่าย ต่าง ๆ ที่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้ ออก ไป ใน การ จัด การ ทรัพย์
- (ข) ค่า ธรรมเนียม รอย ตะ หาน ใน จำนวน เงิน ที่ คง ได้ จาก การ จำหน่าย ทรัพย์ โดย ทาง สัม ติ ตาย หรือ โดย ท้อง ที่ เจ้าหนี้ กับ ผู้ตก หนี้ ได้ ตกลง กัน ใน เรื่อง หนี้
- (ค) ค่า ธรรมเนียม ของ เจ้าหนี้ เป็น ใจ ทั ย รว ม ทั้ง ค่า ทนาย ด้วย ตาม ที่ ศาล หรือ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ จะ กำหนด อนุญาต ให้

(๒) เมื่อได้ ใช้เงินต่าง ๆ ดัง กล่าว มา ชำ
บนนี้ โดยเต็มจำนวนแล้ว จึงให้ ใช้เงินที่จะได้
กล่าวต่อไปนี้ โดยส่วนเท่า ๆ กัน คือ

(ก) บรรดาเงิน ภาษี อากรใน ที่ดินต่าง ๆ หรือเงิน
ภาษี อากรอื่น ๆ ซึ่งผู้ ตม ะตายยังไม่ได้ เสียใน
วัน ที่มี คำ พิพากษา ตม ะตาย แต่ ซึ่งได้ ถึง เวลา
ครบ กำหนด เสีย มาภายใน ๖ เดือน ก่อน คำ พิพากษา
ตม ะตาย

(ข) สรรพ ค่าจ้าง หรือ เงินเดือน เดิม คน ใช้ คน งานของ
ผู้ ตม ะตาย ดำ หริบ จำนวน ๒ เดือน ก่อน คำ พิพากษา
ตม ะตาย ซึ่ง มีจำนวน ไม่เกิน ๓๐๐ บาท

(ค) สรรพ ค่าเช่า ที่ คง สำหรับ เรือน โรง เคาหะ สถานที่ ผู้
ตม ะตาย ปะ ครอง อยู่ ในจำนวน ๒ เดือน ก่อน
คำ พิพากษา ตม ะตาย

มาตรา ๕๘

หนี้อื่น ๆ ได้
ส่วนเท่ากัน

(๑) บรรดา หนี้สิน ต่าง ๆ ที่ได้ พิ สุต ร ใน คดี ตม
ะตาย นอกจาก หนี้ต่าง ๆ ที่ได้ กล่าวไว้ ใน มาตรา ๕๗
แล้ว ให้ ได้ รับ ใช้ โดยส่วนเท่า ๆ กัน

(๒) ถ้าเมื่อใดใช้หนี้หมดแล้วยังมีเงินเหลืออยู่ ให้เอาไปใช้ค่าชดเชยบรรเทาหนี้ทั้งหมดที่ได้ออกร้อย โดยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี คิดตั้งแต่วันออกคำสั่งรักษาทรัพย์

(๓) ในการคิดเฉลี่ยแบ่งส่วนหนี้ ให้เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์หักเงินไว้สำหรับหนี้สินซึ่งยังติดอยู่กับอัย แต่สำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดการทรัพย์และการอื่น ๆ แต่เมื่อใดทำตามข้อความที่ได้กล่าวมาแล้ว ก็ให้เอาเงินที่อยู่ในมือแบ่งเฉลี่ยไปจนหมด

มาตรา ๕๘

จ่ายเงินใช้หนี้ส่วน เมื่อเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ได้รวบรวมจำนวนทรัพย์เต็มยศของผู้ล้มละลายหมดแล้ว กติ หรือได้จำหน่ายหมดตามแต่ที่จะจำหน่ายได้ โดยไม่ต้องกระทำให้การเนิ่นช้าโดยไม่จำเป็น กติ ให้เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ประกาศส่วนเฉลี่ยครั้งที่สุด แต่ก่อนที่จะประกาศเช่นนี้ให้แจ้งความล่วงหน้า ๑๔ วันไปยังผู้ซึ่งได้วางภายในกำหนดเวลา ๒ เดือน อ่างว่าเป็นเจ้าหนี้ แต่ซึ่งยังไม่ได้นำตัวให้เป็นที่พอใจของเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์นั้นว่า ถ้าไม่นำตัวให้ ได้ความในระหว่างเวลาที่ให้ส่ง

นำเงินแล้ว เจ้าพนักงาน วิชา ทวิ พย จะจัดการประกาศส่วน
เฉลี่ย ครั้ง ที่ สุก โดยไม่ตอ ถึง หนั ดัน ที่คนเหต่าน หนอง

มาตรา ๖๐

เรียกรองเอาค่าจ้าง (๑) ก่อนที่จะ ประกาศ ส่วน เฉลี่ย ครั้ง ที่ สุก ให้
การงานจากเจ้า เจ้าพนักงาน วิชา ทวิ พย แจกความ เป็น ตายตักษณ อักษร
พนักงานวิชา ไป ยิง บรรดา ผู้ ที่ มี เกี่ยว คาง ค่าจ้าง การ งาน ที่ ได้ กระทำ
ทวิ พย หรือเงินที่ ได้ ออกไป โดย ก้าง ตั้ง ของ เจ้า พนักงาน วิชา
ทวิ พย ใน การ รวบรวม ทวิ พย ส้มบคิ ของ ผู้ ตม ตะตาย หน
ให้ ส่ง บานูชีเงิน ที่ เกี่ยว คาง ต่อ เจ้า พนักงาน วิชา ทวิ พย
ภายใน ๑๔ วัน ตั้ง แคว้น ที่ ได้ รับ แจก ความ

(๒) ถ้า ผู้ใด ไม่ ส่ง บานูชีภายใน เวลา ที่ กำหนด
นี้ หรือใน เวลา ค่อ ๆ ไป ตาม แต่ เจ้า พนักงาน วิชา
ทวิ พย จะ กำหนด อนุญาต ให้ ก็ ให้ เจ้า พนักงาน วิชา
ทวิ พย ประกาศ แต่ มั่ง ส่วน เฉลี่ย หนั ครั้ง ที่ สุก โดย
ไม่ตอ ถึง แคว้น ถึง เงิน ที่ เกี่ยว คาง ชัย หนั แต่ตอ ไป ก็ ให้ ถัด
ว่าเงิน ที่ คาง หนั เป็น อนุ ยกเด็ก จะ เรียกรอง เอา แก่
เจ้าพนักงาน วิชา ทวิ พย โดย ส่วน คิว หรือ จะ เรียกร
อง เอา จาก ทวิ พย ส้มบคิ ของ ผู้ ตม ตะตาย ไม่ ได้ ทง ดัน

มาตรา ๖๑

ทรัพย์สินที่เหนือ

เมื่อใด ใหน ให้เจ้าหนทั้งหมดโดยเค้จำนวน พร้อม
ทั้ง ดอกเบียตาม ที่ บัญญัติ ไว้ ใน พระ ราช บัญญัติ นี้ กับ
บรรดาค่า ธรรมเนียม แต่ค่าใจ่ายต่าง ๆ ใน คดี ต้ม
ตะตายนัน หมด แล้วยัง มี ทรัพย์สินที่เหนือ อยู่เท่า ไใ ให้ผู้ต้ม
ตะตายนัน อำนาจ ใรับ ไป

หมวดที่ ๖

ว่าด้วยความตกลงในเรื่องหนี้

มาตรา ๖๒

อำนาจของเจ้า
หนี้ที่จะทำ
ความตกลงใน
เรื่องหนี้

(๑) โดย ความ ตกลง ตาม ธรรมดา ใน ที่ ประชุม
พวก เจ้าหนี้ มีอำนาจที่จะ ยอมรับ หรือ เห็นชอบ ด้วยคำ ขอ
ของ ผู้ต้มตะตายนัน ซึ่ง ขอ ตกลง ในเรื่อง หนี้ หรือ ขอให้
จัดการ ทรัพย์สิน ใต้มบค ของ ผู้ต้ม ตะตายนัน

(๒) ห้ามไม่ให้ ถือว่า การตกลง หนี้ อย่าง หนึ่งอย่าง
ใด นั้น เปน การ ชอบด้วย กฎหมาย เว้น แต่ เจ้าหนี้ จะ
ใรับ รอง เห็น ชอบด้วย ใน ที่ ประชุม คราว หนึ่ง โดย มี
ความ ตกลง พิเศษ อีก ครั้ง หนึ่ง แต่ คำใด ใเห็น ชอบด้วย

(๓) เจ้าหนี้ คนใด ใได้ พึง ใเห็น ของ ตน แล้วยัง มี อำนาจ
ที่จะ ขอ ความ เห็น ๆ ชอบด้วย หรือ คัด คำน ใน การ

ตก ตง หน้ หน้ โดย มี จดหมาย แจ้งความ ไป ยัง เจ้าพนักงาน
 รักษา ทรัพย์ ให้ ได้ วั บไม่ช้า กว่า วั น ก่อน วั นที่ หน้ ประชุม
 คราว หน้ แต่ ให้ ก่อ เหมือน อย่าง ว่า เจา หน้ ซึ่ง เห็น
 ด้วย หรือ คัด คาน เช่น นี้ ได้ มา ออ ก ความ เห็น โดย คณะ
 คดี หน้ ใน ที่ ประชุม หน้ ด้วย

(๔) การ ประชุม คราว หน้ ให้ เจ้าพนักงาน รักษา
 ทรัพย์ เป็ น ผู้ ร้อง ประชุม แต่ บอก ดั ง นำ ไป ยัง
 เจา หน้ ทั้ง หน้ หาย ไม่ น้อย กว่า ๗ วั น แต่ ให้ บอก ช้ แจ้ง
 ว่า หน้ ประชุม เพื่อ วั น ด้วย

(๕) เมื่อ เจา หน้ ไ ต ยิน ยอม เห็น ชอบ ด้วย การ ตก
 ตง หน้ อย่าง หน้ วั น ไ ต แดง ผู้ ตม ทย หรือ เจ้าพนักงาน
 รักษา ทรัพย์ มา มา จ ที่ จะ ร้อง ขอ ให้ คัด ดั ง เห็น ชอบ ด้วย
 แต่ เมื่อ หน้ พิจารณา ค้ำ ร้อง หน้ เมื่อ ไ ต แดง ให้ แจ้ง
 ความ ให้ เจา หน้ ทั้ง หน้ หาย ทราบ ดั ง นำ ๗ วั น เหมือน
 กัน ค้ำ ร้อง ขอ เช่น นี้ ให้ ร้อง แต่ พิจารณา ใน ค้ำ ด โดย
 เบ็ด ฝย

(๖) ก่อน ที่ ค้ำ ด จะ ดั ง เห็น ชอบ ด้วย ใน การ ตก
 ตง หน้ อย่าง หน้ วั น ไ ต ให้ ค้ำ ด ดู รายงาน ของ

12/10/256๓ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ว่า ด้วย ขอ ความ ที่ ไ ต ตก ตง ใน

เรื่อง หน้ ๕๕ แต่รายงาน ว่าด้วย ความ ประพฤติ ของ
ผู้ ตม ๕๕ และ ๕๖ ของ เจ้า หน้ คน หน้
คนใด ก็ ให้ คัด พิจารณา ดู

(๗) ถ้า คัด เห็น ว่า ข้อ ความ ที่ ตกลง ใน เว้น
หน้ หา ได้ กระทำ ตาม บัญญัติ ของ ข้อ ๑ ถึง ข้อ ๖ หน้ ไม่
ก็ ตั หรือ ข้อ ความ ใน การ ตกลง เว้น หน้ ๕๕ กระทำ
ให้ เจ้า หน้ ต่อ เจ้า หน้ ได้ เปรียบ แต่ เสี่ย เปรียบ คู่ กัน โดย
ใช้ เหตุ กี่ ก็ ให้ คัด ออก คำ สั่ง ไม่ ยอม เห็น ด้วย ใน
การ ตกลง เว้น หน้ ๕๕

(๘) ใน เหตุ การ อื่น ๆ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด นั้น
ให้ คัด ยอม ลง เห็น ชอบ ด้วย ใน การ ตกลง หน้ แต่
ให้ ทำ ความ เห็น นั้น ลง เป็น คำ สั่ง ของ คัด ด้วย การ
ตกลง หน้ ทุก ราย ที่ คัด เห็น ชอบ ด้วย หน้ ให้ ลง แง่ ความ
ใน ราชกิจจานุเบกษา แต่ ใน หนังสือ พิมพ์ ราย วัน ฌัมปี ใด
สุด แต่ เจ้า หน้ กงงาน รักษา ทรมัย จะ สั่ง ภายใน ๗ วัน
นับ ตั้ง แต่ ที่ คัด ได้ สั่ง เห็น ชอบ ด้วย

(๙) การ ตกลง หน้ ราย ใด ที่ เจ้า หน้ ใด ยิน ยอม
แต่ คัด ได้ เห็น ชอบ ด้วย ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา นี้ ให้
เป็น การ มัด เจ้า หน้ ทุก คน ใน จำนวน หน้ ที่ ผู้ ตม ๕๕
เป็น หน้ อยู่ ซึ่ง จะ พลุ่ คุร ใด ใน คัด ตม ๕๕

(๑๐) เมื่อ ค้าต เห็น ชอบ ด้วย การ ตก ลง หนั แดว ให้ ค้าต มี อำนาจ ที่จะ ดั่ง ให้ ยก เด็ดการ ต้ม ตระ ดาย หนั แดว แต่ ให้ กรรม สิทธิ์ ใน ทพย สัม บค โอน มา อยู่ กับ ตก หนั หรือ กับ ผู้ ไต ผู้ หนึ่ง โดย จะ มี ข้อ บัง คับ แด ข้อ ตก ลง อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ตาม แต่ ค้าต จะ เห็น สัม ควร ก็ ไต

(๑๑) ค้าต ต้อง ไม่ ยอม เห็น ชอบ ด้วย การ ตก ลง หนั อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ซึ่ง ไม่ มี ข้อ ความ ให้ ไช หนั ก่อน แต่ หจ ตาม ตำ คับ ที่ บัญ ญัติ ไว้ ใน การ แบ่ง ทพย สัม บค ของ ผู้ ต้ม ตระ ดาย

(๑๒) ถ้า ไม่ มี การ ข้อ โกง ทุจริต อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต แด ให้ ถอ เหา หนั ด้อ แจ ความ ของ เจ้า พน กงาน ริ กษา ทพย ที่ แด ดง ว่า การ ตก ลง หนั อน เจ้า หนั ไต ยิน ยอม แต่ ค้าต ไต เห็น ชอบ ด้วย แด หนั เป็น พยาน โดย แน่ นอน ว่า การ ตก ลง หนั หนั ๆ เป็น อน ไช ไต ตาม กฎ หมาย

(๑๓) ถ้า ถึง กำหนด จะ ไช เงิน แดว ไม่ ไต ไช ตาม งวด ที่ ไต ตก ลง ใน เว็ ง หนั กดี หรือ เมื่อ ปรา กฏ แก่ ค้าต ว่า การ ที่ ค้าต ไต มี คำ สั่ง เห็น ชอบ ด้วย หนั ไต เป็น โดย ความ หจ ออก ดง ทุจริต อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต กดี เมื่อ เจ้า หนั คน ไต ไต ร้อง ขอ ถ้า ค้าต เห็น สัม ควร ก็ ให้ ค้าต มี อำนาจ ที่ จะ กณ บพิ พากษา ให้ ถก หนั ต้ม ตระ ดาย อี ก แด ยก การ ตก

ตงหนี หรือคำสั่งที่ศาลได้สั่งไปอย่างใด ๆ นั้นเสีย
 ด้ได้ แต่ที่ว่านไม่เป็นการขัดขวางต่อการขย่งหนึ่ง
 อย่างใดที่ใดกระทำไปแล้วตามข้อตกลงหนั้น บรรดา
 หนสินซึ่งตงหนีได้กระทำขึ้นก่อนที่ศาลตัดสินพิพากษา
 ให้ตมละลายเช่นนี้ ให้ผู้สักรได้ ในคดีตมละลาย
 หนทงต้น เว้นแต่ตามข้อความที่บัญญัติไว้ใน
 พระราชบัญญัติ

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยความผิดแลเบี่ยงปรับใหม่ต่าง ๆ

มาตรา ๖๓

ใครมีอำนาจ
ฟ้อง

(๑) ถ้าในระหว่างจัด การล้มละลาย ได้ความ
 ปรากฏแก่เจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์ว่ามีเหตุควรเชื่อได้
 ว่า ผู้ล้มละลายหรือผู้ใดผู้หนึ่งได้กระทำความผิดอย่าง
 ใดอย่างหนึ่ง ตาม พระราชบัญญัติ หรือตาม ประมวล
 อาญา ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงาน รักษาทรัพย์จัด
 การฟ้องร้องผู้ล้มละลายหรือคนที่กระทำความผิดนั้น

(๒) เมื่อผู้ล้มละลายได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่าง
 ใดแล้ว ถึงแม้ผู้ล้มละลายนั้นจะได้มีการตกลงหน
 ซึ่งเจ้าหนี้ได้ยินยอมแต่ก็แสดงให้เห็นชอบด้วยก็ดี ก็ไม่
 กระทำให้ผู้ล้มละลายหลุดพ้นจาก การที่จะถูกฟ้องร้องได้

มาตรา ๒๔

ผู้ล้มละลายไม่
ทำตามความใน
มาตรา ๑๙-๒๐
๒๑ หรือ ๓๔

ถ้าผู้ล้มละลายมิได้กระทำตามข้อความอย่างใดอย่าง
หนึ่ง ที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๙-๒๐-๒๑ หรือ ๓๔
นั้น โดยไม่มีเหตุอันสมควร จะแก้ตัวได้แต่
ให้ตั้งโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน

มาตรา ๒๕

ผู้ล้มละลายไม่
ทำตามกำหนด
เวลา

เมื่อศาลกัก เจ้าพนักงานรักษาททรัพย์ กิด หรือที่ประชุม
เจ้าหนี้ กิด ต้อง การให้ผู้ล้มละลาย มาขอฟัง การงาน
ของ คน ตาม ข้อความแห่ง พระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้ล้ม
ละลาย มิได้ มา ตาม กำหนด เช่น นั้น โดยไม่มีเหตุอัน
สมควร จะแก้ตัวได้แต่ ให้ตั้งโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน

มาตรา ๒๖

ผู้ล้มละลาย
ที่ทุจริต

ผู้ล้มละลายใด ๆ กระทำ ความ ผิด อย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังจะกล่าวต่อไปแล้ว ให้ตั้งโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี คือ

(๑) ถ้าเมื่อใด มีผู้ยื่นฟ้อง คดีล้มละลายแล้ว กิด
หรือใน ระหว่าง เวลา ก่อนที่ ได้ ยื่นฟ้องคดี ผู้ล้มละลายได้
ซุกซ่อน โอน หรือ มอบ สิ่ง ทรัพย์สิน ใด ส่วนใด ส่วน หนึ่ง
ของตน ให้แก่ บุคคลใด ๆ โดยเจตนา ทุจริต เพื่อ บังคับ

มิให้ทรัพย์สินสมบัติของคนต้องขายหรือถูกยึด หรือคน
ได้ทำให้ทรัพย์สินสมบัตินั้นต้องมีความรับผิดชอบ หรือ
ได้ใหม่ อันกระทำเช่นนั้น หรือได้ยอมทนให้ศาลใด
ศาลหนึ่งพิจารณาให้ตนใช้เงินที่มีควรจะต้องใช้

(๒) ถ้าเมื่อใดมีผู้ยื่นฟ้องคดีล้มละลายแล้ว กัด
หรือในระหว่างเวลา ๔ เดือนก่อนที่ตนยื่นฟ้อง กัด ผู้ล้ม
ละลายได้ซุกซ่อน ทำลายเปลี่ยนแปลง หรือปลอม
ดวงตราสัมมูลบัญชี หรือหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดอัน
เกี่ยวข้องกับการ หรือทรัพย์สินสมบัติของตน แต่โดย
ที่หาเป็นการขัดขวางกับการลงโทษ ถอนปลอมแปลง
ดังได้กำหนดไว้ในประมวลอาญาไม่

(๓) ถ้าเมื่อใดมีผู้ยื่นฟ้องคดีล้มละลายแล้ว กัด
หรือในระหว่างเวลา ๔ เดือนก่อนที่ตนยื่นฟ้อง กัด ผู้ล้ม
ละลายได้เว้นการจ่ายข้อความใดๆ เสีย หรือได้จัด
ถ้อยคำ หรือข้อความเท็จใดๆ ลงในสัมมูลบัญชี
หรือหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใด อันเกี่ยวข้องกับการ
หรือทรัพย์สินสมบัติของตน แต่โดยที่หาเป็นการขัด
ขวางกับการลงโทษ ถอนกระทำพยานเท็จดังได้กำหนดไว้
ในประมวลอาญาไม่

(๔) ถ้าเมื่อผู้ตม ตระตายเป็น การ จต ขั ความ
 สำคัญ ไต ๆ เสีย หรือไต จต ขั ความ เท็จ ดง ใน ถ้อย
 คำ ไต ๆ อันเกยว ดว ย กิจ การ หรือ ทรพ ย สัม บค ของ ตน
 แด เปน การ ที่ ตน ทำ ยัน คือ ค่ำ ถ ก ค ้ เจา พน กงงาน วิชา
 ทรพ ย ก ค ้ หรือ คอ ที่ ประช ม เจา ห น ก ค ้

(๕) ถ้าเมื่อไต มีผู้ ย น พอง คค ตม ตระตายเป็น แด ผู้
 ตม ตระตายเป็น บค พดว ไม่ ย อม หรือ บอง กัน การ ดง ดว ง ครา
 ลม ต บานู ช หรือ ห น ก ค ้ อ ย ำ ง ไต อ ย ำ ง ห น ก ค ้ อ น ก ี ย ว
 ดว ย ก จ ก ร หรือ ทรพ ย สัม บค ของ ตน

(๖) ถ้าเมื่อไต มีผู้ ย น พอง คค ตม ตระตายเป็น แด ผู้ ตม
 ตระตายเป็น ไต พยายาม อัง เหตุ ไน การ ที่ ทรพ ย สัม บค ส่วน ไต
 ส่วน ห น ก ค ้ ของ ตน ขาด ไป ก็ เพราะ ว่า ตน ไต ขาด ทุน หรือ
 ไต ไส ำ ย ไป ไน นี้ โดย ไม่ เปน การ จ ริ ง

(๗) ถ้าเมื่อผู้ตม ตระตายเป็น ไต รุ ด ค หรือ มี เหตุ ผล ที่
 ควร เชื่อ ว่า ไต มี ผู้ นำ ห น ก ค ้ อ น เปน เทจ มา พิส ต ร ไน
 คค ตม ตระตายเป็น แด ผู้ ตม ตระตายเป็น ตระตายเป็น ไต ไม่ แจ
 ความ โดย ตาย ด ก ช น อ ก ช ร ให้ เจา พน กงงาน วิชา ทรพ ย
 ทราบ ภายใน เวลา ๑ เดือน

(๘) ถ้าผู้ตม ตระตายเป็น กระทำ การ ทู จ ริ ค อ ย ำ ง ไต อ ย ำ ง
 ห น ก ค ้ หรือ ถ้า ตน ขอ ให้ หรือ ย อม ให้ หรือ

ตกลงจะยกผลประโยชน์อย่างใด ๆ อันสมควรจะได้
ตามกฎหมายให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ หรือแก่เจ้าหนี้ คนใด
คนหนึ่ง ของคุณ โดยประสงค์จะได้รับความยินยอม
ของเจ้าหนี้ นั้น ๆ คือ การตกลงในเรื่องหนี้ อย่างใด
อย่างหนึ่ง หรือต่อข้อสัญญาตกลงอันเกี่ยวข้องกับกิจ
การทรัพย์สินบุคคล หรือการล้มละลายของคุณ เป็นต้น

มาตรา ๖๗

ผู้ล้มละลายซึ่ง
ยังไม่พ้นจาก
คดีรับความ
เชื่อถือไม่ได้
ถ้าผู้ล้มละลายซึ่งยังไม่พ้นจากคดี
ได้รับความ
เชื่อถือจากผู้ใดคนหนึ่ง มีจำนวนตั้งแต่ ๑๐๐ บาท
ขึ้นไป โดยไม่ได้แจ้งเป็นตายลักษณะอักษรให้ผู้นั้น
ทราบ ว่าคนเป็นผู้ล้มละลายที่ยังไม่ได้พ้นจากคดี
นั้นแล้ว ให้ตั้งโทษจำคุกไม่เกินกว่า ๒ ปี

มาตรา ๖๘

การปรับใหม่
ผู้รับผลประโยชน์
โยชน์อื่นต่าง
โดยยินยอม
เจ้าหนี้คนใดเรียกหรือรับ หรือยอมว่าจะรับผลประโยชน์
อย่างใด อย่างหนึ่ง ที่คุณสมควรจะได้ตามกฎหมาย
ไว้เป็นอาณัติประโยชน์แก่ตัวเอง หรือให้แก่ผู้อื่น เพื่อ
ประสงค์จะยอมต่อการตกลงในเรื่องหนี้เหล่านี้ มีความผิด
ให้ปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๕ เท่าราคาผลประโยชน์
อันสมควรจะได้

มาตรา ๖๙

ตง โทษเจ้าหน้
ที่ทุจริต

เจ้าหน้ คนใด เรียก หรือ รับ หรือ ยอม ว่า จะ รับ
ผล ประโยชน์ อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ที่ คน มี ควร จะ ได้ ตาม
กฎหมาย ได้ เปน อนุญาต ประโยชน์ แก่ ตัว เอง หรือ ให้
แก่ ผู้ อื่น เพื่อ ประสงค์ จะ งวด เงิน การ คัด คำน หรือ เพื่อ
จะ ยอม ให้ ผู้ ต้ม ณะ ตาย หลุด พ้น จาก คดี เช่น นี้ มี ความ
ผิด ให้ ปรับ เปน เงิน ไม่ เกิน ๓ เท่า ราคา ผล ประโยชน์
อัน มี ควร จะ ได้ นั้น

มาตรา ๗๐

การ ปลด อ้อม ด้ว
เปน เจ้าหน้

ผู้ใด ผู้หนึ่ง ก่อ ด้ว อ่าง ด้ว เกี่ ด้ว โดย เขียน เปน ฉาย ด้ว ลักษณะ
อีก ด้ว ว่า คน เปน เจ้าหน้ ของ ผู้ ต้ม ณะ ตาย เพื่อ ประสงค์
จะ ได้ ด้ว หรือ คัด สำน ด้ว หนึ่ง สั ด้ว อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด อื่น เกี่ ด้ว
กับ การ ต้ม ณะ ตาย นั้น ผู้ นั้น มี ความ ผิด ให้ ปรับ เปน
เงิน ไม่ เกิน ๕๐๐ บาท

หมวดที่ ๘

หน้าที่ของเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์

มาตรา ๗๑

เจ้าพนักงานรักษา (๑) ให้ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ เปน ผู้ มี
ทรัพย์ เกี่ ด้ว ของ หน้าที่ ทง ใน ส่วน กิริยา ความ ประพฤติ ของ ผู้ ต้ม ณะ ตาย ด้วย
อย่าง ไร 12/10/256๘ กับ ทง ใน ส่วน จัด การ ทรัพย์ สัม บั ด้ว ของ ผู้ ต้ม ณะ ตาย ด้วย

(๒) ในกรณีที่ผู้หนึ่งผู้ใด จะทำคำสั่งชี้แจงตาม
 กติ ด้อย ส่วน การ พ้อง หรือ กติ หรือ ด้อย ส่วน คำของ
 พ้อง กติ หรือ ใน การ อื่น ๆ ทั่วไป ตาม ข้อ ความ
 ใน พระราชบัญญัติ ให้ เจ้าพนักงาน รักษา ทรมัน มี
 อำนาจ ที่จะ ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ตาม ทศ ๒๒

(๓) ในกรณีที่ จะกระทำ การ ให้ เป็น ไป ตาม นำ ที่ ของ
 เจ้าพนักงาน รักษา ทรมัน เจ้าพนักงาน รักษา ทรมัน มี
 อำนาจ ออกหมาย เรียก หรือ หมาย พยาน เพื่อให้
 ผู้หนึ่ง ผู้ใด มา เบิก ความ แล พยาน หรือ ยื่น หนังสือ
 อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ก็ได้

มาตรา ๗๒

ว่าด้วยความ ใน ส่วน คดี ผู้ ตม ตาย ให้ เจ้าพนักงาน รักษา
 ประพฤติของ ทรมัน นำ ที่ ดัง ตกลง นี้ คือ

ผู้ ตม ตาย (๑) ต้อง ได้ ส่วน ถึง กิริยา ความ ประพฤติ ของ ผู้
 ตม ตาย แล้ว ยื่น รายงาน การ ได้ ส่วน นั้น คือ คำ

(๒) ต้อง รายงาน ต่อ คำ ถึง ข้อ ความ ขึ้น ๆ อัน
 เกี่ยว ด้วย กิริยา ความ ประพฤติ ของ ผู้ ตม ตาย ตาม ที่

(๓) ต้อง เป็น ข้าราชการช่วยเหลือในการ พ้อง ร้อง ผู้ใด
ผู้หนึ่ง ซึ่ง ต้อง หาว่าได้ กระทำผิด อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด
ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ตาม ที่ ศาล จะ สั่ง

มาตรา ๗๓

ว่าด้วยทรัพย์สินสมบัติ ในส่วนทรัพย์สินของ ผู้ ตมตะตาย ให้เจ้าพนักงาน
ของ ผู้ ตมตะตาย รักษาทรัพย์สินนั้น ดัง ต่อไป นี้ คือ

(๑) ต้อง เป็น ผู้ รักษาทรัพย์สินของ ผู้ ตมตะตาย
แต่เมื่อไม่ได้ตั้ง คนอื่นเป็นผู้จัดการ ต้อง เป็น ผู้
จัดการ ด้วย

(๒) ต้อง กู้เงิน หรือ ให้เงิน เพื่อ ประโยชน์ แก่
ทรัพย์สินนั้น เมื่อ เห็น ว่า จำเป็น

(๓) ต้อง เรียก ประชุมเจ้าหนี้ ตามเวลาที่ เห็น
สมควร หรือ ตาม ที่ ศาล จะ สั่ง หรือ เมื่อ พวก
เจ้าหนี้อื่น มีจำนวน หนึ่ง เท่า ๑ ใน ๔ ของจำนวน
เจ้าหนี้ที่ได้ พัดครหน แล้วได้ร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร

(๔) ต้อง เป็น ประธาน ใน การ ประชุมเจ้าหนี้ ตาม
พระราช บัญญัติ ทุก คราว

(๕) ต้องเป็นผู้ประกาศโฆษณาคำสั่งให้รักษา
ทรัพย์สินชั่วคราวคำสั่งให้ล้มละลาย วันนัดไต่สวนผู้
ล้มละลายโดยเปิดเผย แต่เหตุการณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น
ต้องประกาศโฆษณา

(๖) ถ้ามีทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใด อันมีกรรม
ชาติ หรือมีเหตุพิเศษ ที่จะขายทันทีหรือขายให้โดยผลัด
ไม่ได้ ต้องเป็นผู้จัดการแบ่งตัวทรัพย์สินนั้น ในระหว่าง
เจ้าหนี้ ตามสัดส่วนราคาโดยประมาณเอา

(๗) แต่ต้องกระทำการทุกอย่าง ตามแต่
จะเป็นการจำเป็นที่จะจำหน่าย รวมรวมทรัพย์สินฉบับนั้น
ซึ่งเป็น การที่ผู้ล้มละลายจะมีอำนาจทำได้ ถ้าหาก
ว่าผู้นั้นไม่ได้ถูกพิพากษาให้ล้มละลายเสีย

มาตรา ๗๔

นามในตำแหน่ง ใน การ ที่ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน จะ เป็น โจทย์
ฟ้อง หรือ จะ ต้อง ถู ก ฟ้อง เป็น จำ เดย นั้น ให้ มี อำนาจ
ใช้นามในตำแหน่งได้ ดังนี้ “เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน
ล้มบคิ.....ผู้ ล้มละลาย” ให้ ได้
ชื่อผู้ ล้มละลายใน ช่องว่าง แต่ ใน นาม ใน ตำแหน่ง
เช่น นี้ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน มี อำนาจ ที่ จะ ถู ก

กรรมสิทธิ์ ใน สรรพ ทรัพย์สิน สัมบัติ ต่าง ๆ ทุกสิ่ง ทุกอย่าง
มี อำนาจ ที่จะ กระทำ สัญญา ที่จะ พ้อง แต่ ถูก พ้อง
ที่จะ ทำ สัญญา มัด ตนเอง แต่ จะ ใ้ รับ น้ าท ที่ แทน
ตนเอง ไป แต่ กระทำ การ อื่น ๆ ที่ จำ เป็น ที่ จะ จัด การ ให้
เป็น ไป ตาม น้ าท ของ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน

มาตรา ๗๕

ของกันเจ้า
พนักงาน

ถ้า จะ พ้อง ร้อง ก่อหา เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์สิน หรือ
ผู้ ใ้ รับ น้ าท ที่ กระทำ การ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ใน
การ ที่ ใ้ กระทำ หรือ ละเว้น กระทำ อย่างใด อย่างหนึ่ง
ตาม ข้อ ความ ใน พระราช บัญญัติ นี้ ให้ พ้อง ร้อง ภาย
ใน กำหนด ๖ เดือน นับ ตั้งแต่ ที่ เกิด อำนาจ พ้อง ร้อง
เมื่อ พ้น กำหนด นี้ แล้ว ห้าม ไม่ ให้ พ้อง ร้อง ได้

หมวดที่ ๗

ว่า ด้วย ข้อความทั่วไป

มาตรา ๗๖

กฎ ข้อบังคับ
และการอื่น ๆ

(๑) ให้ เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม มี อำนาจ
ที่จะ ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ เพื่อ จัด การ ให้ เป็น ไป ตาม ความ
ประสงค์ ของ พระราช บัญญัติ นี้

(๒) ในการพิจารณาต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง รัดวันโกดินทร ศก ๑๒๗ ตามแต่ที่ควรจะใช้ได้

(๓) การร้องขอคัดอย่างหนึ่งอย่างใดให้ทำเป็นคำร้อง แล้วให้คัดส่งให้หมายถึงเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์สินคนอื่น ๆ ที่คำร้องนั้นเกี่ยวข้องกับ หรือเห็นได้ว่าจะเกี่ยวข้องกับ

มาตรา ๗๗

หลักเกณฑ์

(๑) ข้อความอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ปรากฏในประกาศแจ้งความที่ลงในราชกิจจานุเบกษา ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎข้อบังคับซึ่งได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือเอาหนังสือราชกิจจานุเบกษา ที่มีประกาศแจ้งความนั้น ๆ เป็นหลักเกณฑ์ พยานได้ว่า เป็นจริงตามข้อความที่ปรากฏ

(๒) เมื่อผู้ใดยื่นหนังสือราชกิจจานุเบกษาอื่นที่มีประกาศแจ้งความถึงคำพิพากษาที่มีผลโดยเด็ดขาดหรือคำสั่งให้รักษาทรัพย์สินชั่วคราวกัก หรือคำสั่งให้ยกคดีตามระบียบราชวิธีใด ๆ ให้ถือเป็นความจริงโดยแน่นอนในการพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง ว่าได้มีคำ

พิพากษา หรือ คำสั่ง นั้น จริง ตามวันที่ปรากฏ

(๓) รายงาน การ ประชุม เจาหน้ ตาม พระราช
 บัญญัติน ที่ เจาพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้ ลง ชื่อ หรือ
 ได้ มี ผู้ ลง ชื่อ แทน เจาพนักงาน รักษา ทรัพย์ นั้น ให้ ถือ
 เปน หลัก ดานได้ โดยไม่ต้อง การ พยาน อื่น ต่อ ไป อีก

(๔) ข้อ ความ ต่าง ๆ ที่ ก่อ ใน รายงาน ของ เจา
 พนักงาน รักษา ทรัพย์ ที่ ยื่น ต่อ ศาล นั้น ใน ชั้น ตน ให้ ถือ เปน
 ความจริง ตาม รายงาน นั้น ๆ

มาตรา ๗๘

อุทธรณ์ จาก
 เจาพนักงาน
 รักษา ทรัพย์

(๑) ถ้า ผู้ ตม ตระ ตาย กิด หรือ ผู้ ได้ ผู้ หนึ่ง กิด เห็น
 ว่า การ ที่ เจาพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้ กระทำ หรือ
 ตัดสิน อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ไม่ เปน การ ถูก ต้อง ผู้ นั้น มี
 อำนาจ ที่ จะ ร้อง ต่อ ศาล ภายใน ๑๔ วัน ตั้ง แต่ ได้
 รับ แฉง ความ ถึง การ ที่ เจาพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้
 กระทำ หรือ ตัดสิน นั้น

(๒) ศาล มี อำนาจ ที่ จะ ยิน ตาม หรือ กัด บับ หรือ แก่
 ข้อ ความ ที่ เจาพนักงาน รักษา ทรัพย์ ได้ กระทำ หรือ
 ตัดสิน ซึ่ง มี ผู้ ร้อง ยื่น แต่ จะ ตั้ง อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ก็ ได้

มาตรา ๗๙

อุทธรณ์
จากศาล

บรรดาคำสั่ง ของ ศาล ให้อุทธรณ์ ไปยัง ศาล
อุทธรณ์ ได้แต่ เมื่อ ศาล อุทธรณ์ ตัดสิน แล้ว ห้ามไม่
ให้ อุทธรณ์ รื้อไปยัง ศาล ฎีกา เว้นไว้แต่ จะ เป็น
ปัญหาใน ข้อ กฎหมาย

มาตรา ๘๐

การบังคับบัญชา
โดยไม่ต้องรอ
อุทธรณ์

เมื่อได้ มีคำสั่ง หรือ คำพิพากษา อย่างใด อย่างหนึ่งตาม
ความใน พระราช บัญญัติ นี้ แล้ว ให้จัดการ บังคับ
ไป ตาม คำสั่ง หรือ คำพิพากษานั้น โดยไม่ต้อง รอ
อุทธรณ์ ทีเดียว เว้นไว้แต่ เมื่อ คำสั่ง หรือ คำ พิพากษา
นั้น ๆ ได้กำหนดไว้ ให้ เป็น อย่าง อื่น เท่านั้น
การ ร้อง อุทธรณ์ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ให้แจ้ง
ความ ให้ เจ้าพนักงาน รักษา ทรัพย์ ทราบ ทุก ราย

ประกาศ

กระทรวงว่าการต่างประเทศ

เด่นาบดีว่า การต่างประเทศ ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน
ด้วย ก็ โอรุโย โอมุน ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คนใน บังคับ ชาติ ยี่ ปุ่น
ได้ ทำ เรื่อง รว ยี่ น ต่อ เด่นาบดีว่า การต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม
รัตน โกสินทร ศก ๑๓๐ ขอ แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม ตาม
ลักษณะ กฎหมาย แปลง ชาติ ร. ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศได้เห็น ทศก ตาม เป็น ที่ พอใจ แล้ว ว่า ผู้
ร้อง ขอได้ ปฏิบัติ ถูก ต้อง ตาม ลักษณะ กฎหมาย แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง
ได้นำความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ขอ รับ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาต

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
แก่ ผู้ร้อง ขอได้ ถัด นำ พจนนัตถยานุสัถย คือ พระบาท สัมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว
ด้วย แล

เพราะ ฉนั้น จึง ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทัด กัน ว่า กิ โชกุโย โอมุเน
ได้แปลง ชาติ เป็น คน ใน บังคับ สยาม ผู้หนึ่ง แล

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน วันโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) เหวงวงษ์โวประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

.....
เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทัด กัน

ด้วย หลวงบุรีรัฐพิจารณ์ (บี. เคม. เซอร์ฟ) ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คน
ใน บังคับ ชาติ อังกฤษ ได้ทำ เรื่อง รាយยัน ต่อเสนาบดีว่าการต่างประเทศ
เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม วันโกสินทรศก ๑๓๐ ขอแปลง ชาติ เป็น คน
ใน บังคับ สยาม²⁵⁶⁶ตาม ลักษณะ กฎหมาย แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศได้เห็น หลั กาน เป น ที่ พอใจ แล้ วว่า ผู้ ร้อง ขอได้ ปฏิบัติ ถูก ตั ง ตาม ตักขณ กฏหมาย แปลง ชาติ ร. ศ. ๑๓๐ จึง ไต่ นำ ความ ขัน กราย บังคัมหุต พระกรุณา ขอรับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต

บัด นี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แด่ ผู้ ร้อง ขอได้ ไต่ นำ พพจนนส์คยานุด้ชย คอ พระบาท ส้มเตีจ พระเจ้า อยู่ หัว ด้วย แล้

เพราะ ฉนั้น จึง ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทู กัน ว่า หลวงบุรีรัฐพิจารณ (บี. เอ็ม. เซอริฟ) ได้ แปลง ชาติ เป น คน ใน บังคัม สยาม ผู้ หนึ่ง แล้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ (ลงพระนาม) เทอดวงษ์วิโรประการ
เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทู กัน ด้วย เ. เอ. ดอซัน ซึ่ง ฉนะ นั้น เป น คน ใน บังคัม ชาติ อังกฤช ได้ ทำ เรือ ง รว ยื่น คัด เสนาบดีว่าการต่างประเทศ เมื่อ วันที่ ๑๒ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ขอ แปลง ชาติ เป น คน ใน บังคัม สยาม ตาม ตักขณ กฏหมาย แปลง ชาติ ร. ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศได้เห็น หลั กาน เป น ที่ พอใจ แล้ วว่า ผู้ ร้อง ขอได้ ปฏิบัติ ถูก ตั ง ตาม ตักขณ กฏหมาย แปลง ชาติ ร. ศ. ๑๓๐ จึง

ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอรับพระราชทานพระบรม
ราชานุญาต

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
แก่ผู้ร้องขอไว้ถือให้นำพจนานุกรมศัพท์ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ด้วยแล้ว

เพราะฉะนั้นจึงขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เย. เย ตอซัน
ได้แปลงชาติเป็นคนในบังคับสยามผู้หนึ่งแล้ว

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) เหว่องชวี่โรประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

ด้วยเฮมโบรด์ ตอซัน ซึ่งขณะนั้นเป็นคนในบังคับชาติอังกฤษ
ได้ทำเรื่องร้องขึ้นขอเสนาบดีว่าการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ขอแปลงชาติเป็นคนในบังคับสยาม ตาม
ลักษณะกฎหมายแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ได้เห็นหลักตามเป็นที่พอใจแล้วว่า ผู้
ร้องขอไว้ปฏิบัติถูกต้องตามลักษณะกฎหมายแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง
ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอรับพระราชทานพระบรม

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
แก่ผู้ร้อง ขอ ใต ถอน นํา พพฉน สํคย นุสํคยคํอ พระบาท สํมเตจ พระเจ้ อัย หวั
คํวย แด้ว

เพราะ ฉนน จึง ขอ ประกาศให้ทราบ ทัง กัน ว่า เอนโบรดี ถยชน
ได้แปลง ซาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม ผู้หนึ่ง แด้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) เหวองชวัโรประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ขอ ประกาศให้ทราบ ทัง กัน

คํวย ปอต. อะเตรียน. รอตช. มอนเตกิต์ ซึ่ง ฉนน นั้น เป็น คนใน บังคับ
ซาติ ฝรั่งเศส ได้ทำ เรือง รว ยืน คํอ เสนาบตี ว่าการต่างประเทศ เมื่อ
วันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ขอ แปลง ซาติ เป็น คนใน
บังคับ สยาม ตาม สํกษณ กฎหมาย แปลง ซาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ได้เห็น หลัก ถาน เปน ที่ พย ใจ แด้ว ว่า ผู้
ร้อง ขอได้ ปฏิบัติ ถูก คอง ตาม สํกษณ กฎหมาย แปลง ซาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง
ได้นำ ความ ชัน กราบ บังคมหุต พระกรุณา ขอ รับ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาต

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
แก่ผู้ร้อง ขอใต ถอน นํา พพฉน สํคย นุสํคยคํอ พระบาท สํมเตจ พระเจ้ อัย หวั
คํวย แด้ว 12/10/2566

เพราะ ฉนั้น จึง ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า โปรด. ละเตรียม.
 รอดช. มอนเตกัต ได้แปลง ชาติเป็น คนใน บังคับ สยาม ผู้หนึ่ง แล้ว
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เหวะวงษ์วิโรประการ
 เสด็จมาตั้งว่าการต่างประเทศ

เสด็จมาตั้งว่าการต่างประเทศ ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน
 ด้วยเดช. วิ. เบต ซึ่ง ขณะนั้น เปง คนใน บังคับ ชาติยังกฤษได้ทำ
 เรื่อง รวดยื่น คอเสด็จมาตั้งว่าการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม
 รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ขอแปลง ชาติเป็น คนใน บังคับ สยาม ตาม
 ดัชนีณ กฎหมายแปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสด็จมาตั้งว่าการต่างประเทศได้เห็น หลีก ด.น เปน ที่ พอใจแล้ว ว่า ผู้
 ร้อง ขอได้ ปฏิบัติ ถูกต้อง ตามดัชนีณ กฎหมายแปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง
 ได้นำความ ขึ้น กราบ บังคมทูล พระกรุณา ขอรับ พระราชทาน พระบรม
 ราชานุญาต

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
 แลผู้ร้อง ขอได้ ถอน นำ พหุฉนลัตยานุสัจย์ต่อ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยุ่หัว
 ด้วย แล้ว

เพราะ ฉนั้น จึง ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า เชช. วิ. เบต
 ได้แปลง ชาติเป็น คนใน บังคับ สยาม ผู้หนึ่ง แล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เทววงษ์วโรประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ขอ ประกาศให้ ทราบทั่วกัน

คือ ยอน. เยมซ. เคเมอร์ ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คน ใน บังคับ ชาติ อังกฤษ ได้ ทำ เรื่อง รว ยื่น ต่อ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ เมื่อ วันที่ ๘ กันยายน รตนโกสินทรศก ๑๓๐ ขอ แปลง ชาติ เป็น คน ใน บังคับ สยาม ตาม ตักษณ กฎหมาย แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ได้ เห็น หตัก ถาน เป็น ที่ พอใจ แล้ว ว่า ผู้ ร้อง ขอ ได้ ปฏิบัติ ถูกต้อง ตาม ตักษณ กฎหมาย แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง ได้ นำ ความ ขึ้น กราบ มังคม ทูล พระกรุณา ขอ รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต

บัด นี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แต่ ผู้ ร้อง ขอ ได้ ถอน นำ พพชนลัตยานุสัคย ต่อ พระบาท สมเด็จ พระเจ้า อยุ่ หวั ด้วย แล้ว

เพราะ ฉนั้น จึง ขอ ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า ยอน. เยมซ. เคเมอร์ ได้ แปลง ชาติ เป็น คน ใน บังคับ สยาม ผู้ หนึ่ง แล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เทววงษ์วโรประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

เดนมาร์ก ว่าการต่างประเทศ ขอประกาศให้ทราบทั่วกัน
 ด้วย หาดวงสิงห์หุดาคร (เอ. แอฟ. ยี. คิสส์) ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คน
 ใน บังคับ ซาติ อังกฤษ ได้ ทำ เรื่อง รวดยื่น คือ เดนมาร์ก ว่าการต่างประเทศ
 เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ขอแปลง ซาติ เป็น คน
 ใน บังคับสยาม ตาม ตักษณ กฎหมาย แปลง ซาติ ร.ศ. ๑๓๐

เดนมาร์ก ว่าการต่างประเทศ ได้ เห็น หลัก ถาน เป็น ที่ พอใจ แล้ว ว่า ผู้
 ร้อง ขอ ได้ ปฏิบัติ ถูก ต้อง ตาม ตักษณ กฎหมาย แปลง ซาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง
 ได้ นำ ความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ขอ รับ พระราชทาน พระบรม
 ราชานุญาต

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
 แก่ ผู้ ร้อง ขอ ได้ คือ เจ้าพพนนัส ตยานุติศย คือ พระบาท สมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว
 ด้วย แล้ว

เพราะ ฉนั้น จึง ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า หาดวงสิงห์หุดาคร
 (เอ. แอฟ. ยี คิสส์) ได้ แปลง ซาติ เป็น คน ใน บังคับ สยาม ผู้ หนึ่ง แล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เฑระวงษ์โรประการ
 เดนมาร์ก ว่าการต่างประเทศ

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด

เครื่องแต่งตัวพระเวชนี ร.ศ. ๑๓๐

เจ้าพระยามรราช เสนาบดีกระทรวงนครบาล รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามหลวงใน มาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐ ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวนั้นไม่นับว่าเป็นหลักของพระราชกำหนด เช่น เสื้อสำหรับใช้เดินป่า แต่หมวกกันแดด เป็นต้น ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวงเป็นผู้รับพระบรมราชโองการกำหนดให้ใช้ตามสมควร นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการใน กระทรวงนครบาล ใช้หมวกกันแดด แลเครื่องเดินทาง โดยกำหนดดังนี้ คือ

ข้อ ๑ หมวกกันแดดสำหรับใช้กับเครื่องแต่งตัว ประคิตตามพระราชกำหนดนั้น เป็น หมวกเฮดเมต หนึ่งแพร่สีโปด แดพินผ้า (เหมือนอย่างที่ข้าราชการในพระราชสำนักใช้อยู่ ผิดกันแต่) มีผ้าสีตามกระทรวงชั้นใดเอาพิน หมวก ข้าง ต่ำ ลงับ ๑

ข้อ ๒ เสื้อเดินทาง นั้น เป็น เสื้อแบบราชการ คิตแผ่นกำมะหยี่ หมายถึงที่ ผ้า เหมือนที่ กต่าง แลไว้ใน พระราชกำหนด ผิดกันแต่เสื้อเดินทางให้เป็นเสื้อคอพับ แลจะ เป็น สีดำ หรือ สีเทา ก็ได้

ข้อ ๓ ทางเก่ง จะใช้ ทางเก่ง ยาว หรือ ทางเก่ง สั้น คำ หรือ สี่เทา ก็ได้เหมือน กัน ถ้าใช้ ทางเก่ง สั้น จะใช้ ร่อง เท้า สูง หรือ ส้นบั้ง หรือ ผาพนแข้ง สี่ตา หรือ สี่หน้าตา หรือ สี่กาก็ได้เหมือน กัน

ข้อ ๔ ผ่าหนัง ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว เดิม ทาง นั้น จะใช้ ผ่าใหม่ สั้น งาม หรือ ผ่าพน สั้น งาม ก็ได้

ข้อ ๕ หมวก ที่ ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว เดิม ทาง ให้ ใช้ หมวก กันแดด ที่ ถ้าว มา แล้ว ใน ข้อ ๑ นั้น

กระทรวงนครบาล

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม วันคนโทดินทศศก ๑๓๐

ประกาศ ข้อ ทราบ เก็บ ค่า ภาค หลวง แร่ สังกะสี

ตาม ความ ใน พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐ มาตรา ๘๒ มีว่า ให้ เลื่อน บัด มี อำนาจ ที่ จะ ตั้ง กฎ เพื่อ กำหนด ค่า ภาค หลวง แร่ ค่าธรรมเนียม ต่าง ๆ ซึ่ง ยังมี ได้ กำหนด ข้อ ทราบ ได้ ใน พระราชบัญญัติ แต่ เมื่อ ได้ ประกาศ ใน หนังสือราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ ใช้ ได้ เป็น ล่วง ทิ้ง ใน พระราชบัญญัติ นั้น

บัด นี้ ความ ทราบ ผิด ของ ชุด พระบาท ว่า มี ผู้ ขอ ทำ เหมือง แร่ สังกะสี ขึ้น ใน พระราชอาณาเขต ทั่ว หาย ราย ล้ม คน ที่ จะ ตั้ง ข้อ ทราบ ค่า ภาค หลวง แร่ สังกะสี ให้ เป็น ระเบียบ เสีย ด้วย จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ

๑๓๐/๑๕๖๐

ให้เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ ตั้ง อัตราเก็บค่าภาคหลวงแร่ดังกล่า มี
อัตราตันเมตริก ละ ๑ บาท ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม วันขึ้นปีใหม่ ค.ศ. ๑๓๐

(ลงนาม) อดุลยเดช

เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

กฎข้อบังคับสำหรับจัดการโอนน้ำแปลงชาติ

ด้วย พระราชบัญญัติ แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐ มาตรา ๒ มีว่า ให้
เสนาบดีว่าการต่างประเทศ มีอำนาจ ทำ ข้อ บังคับ สำหรับจัดการ ให้สำเร็จ
ตาม พระราชบัญญัติ นั้น ประการ หนึ่ง ตามความ ใน มาตรา ๔ มีว่า
ผู้ร้อง ขอ แปลง ชาติ ต้อง ถอนน้ำ พระพิพัฒน์สัตยานุสัยด้วย อีก ประการ
หนึ่ง ผู้ ซึ่ง ขอ แปลง ชาติ ทั้งหลาย ย่อม เป็น ผู้ ถอน น้ำ ถอน ชาติ ต่าง ๆ
กัน อยู่ จึง เป็น การ สมควร ที่ จะ วาง แบบ คำ สำบด ถอนน้ำ พระพิพัฒน์
สัตยานุสัย สำหรับใช้ ตาม พระราชบัญญัติ นี้ ให้ ถูก ต้อง ตาม แบบ ค่าย
ที่ใช้ ได้ ทด ไป แก่ ผู้ ถอน ชาติ ต่าง ๆ อย่าง มี ใน บวระภาค ทั้ง บวง จึง ได้
ทำ ข้อ บังคับ ไว้ ใน เรื่อง สำบด ตาม พระราชบัญญัติ แปลง ชาติ นั้น แต่ ได้
นำ ความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ทราบ ผาต ของ รุ่ล พระบาท แต่ ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว บัด นี้ จึง
พิมพ์ ประกาศ ไว้ ใน ราชกิจจานุเบกษา ให้ ทราบ ทั้ง กัน ดัง คือ ไป

ข้อ ๑ ถ้าผู้ร้อง ขอ แปลง ชาติ เป็น คน นับถือ ศาสนาใด ๆ แล้ว ให้

ใช้คำ คำบาท ดังนี้ว่า “ข้าพระพุทธเจ้า (ถึงชื่อผู้ร้อง ขอแปลงชาตินั้น)”
 ขอ กระทำ ด้จจาริชฐาน คำบาท คนไว้ว่า ข้าพระพุทธเจ้า มีความ ซื่อสัตย์
 สุจริต แต่ มีความภักดี น้อย พระบาท ส้มแดง พระปรเมนทรมหาอชิรวุธ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทั้ง รัชทายาท แต่ ผู้สืบ รัตนวงศ์ ของ พระองค์
 ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย นั้น ว่าเป็น เจ้านาย อันแท้จริง ของ ข้า
 พระพุทธเจ้า เมื่อ ข้าพระพุทธเจ้า มีความ ซื่อสัตย์ ยั่งยืน ขอ ให้ เทพเจ้า
 อัน มีมหาศักดิ์ จึง อนุญาต รักษา ข้าพระพุทธเจ้า ด้วย เทอญ

ข้อ ๒ แต่ ถ้าผู้ร้อง ขอแปลง ชาติ แล้ว คนว่า เป็น ผู้ไม่ซื่อ
 สด่าหาใด ๆ แล้ว ให้ ใช้คำ ปฏิญาณ แทน คำบาท ดังนี้ว่า “ข้า
 พระพุทธเจ้า (ถึงชื่อผู้ร้อง ขอแปลงชาตินั้น)” ขอ กระทำ ด้จจาริชฐาน
 ปฏิญาณ คนไว้ว่า ข้าพระพุทธเจ้า มีความ ซื่อสัตย์สุจริต แต่ มีความภักดี
 น้อย พระบาท ส้มแดงพระปรเมนทรมหาอชิรวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้า
 อยู่หัว ทั้ง รัชทายาท แต่ ผู้สืบ รัตนวงศ์ ของ พระองค์ ตาม พระราชกำหนด
 กฎหมาย นั้น ว่าเป็น เจ้านาย อันแท้จริง ของ ข้าพระพุทธเจ้า

ข้อ ๓ ในกรุงเทพฯ นั้น ให้ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ฤ
 ปัตตฤตตลอด กระทรวงการต่างประเทศ ฤที่ ปลูกษาทั่วไป ผู้ใดผู้หนึ่ง
 พร้อม กัน มีกำหนด ๒ นาย เป็น ผู้หนึ่ง กักบิจัดการ ให้ ถอนน้ำ พระพิพัฒน์
 สัตยานุสสัย ในเวลาเมื่อได้ รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ แปลง
 ชาติแล้ว ตาม แบบ คำ คำบาท ซึ่ง กล่าว มาข้าง ต้น นี้ แต่ ใน มณฑล
 ต่าง ๆ นั้น ^{12/10/2566} ให้ ขาหลวงเทศาภิบาล แต่ ปัตตมณฑล นั้น ๆ เป็น ผู้หนึ่ง

กำกับจัดการให้ ถอนน้ำ พระพพัฒน์เสด็จมานุสสัยตง ถิ่นถาว มาข้าง ต้น ตาม
ความใน ประกาศว่า ด้วยผู้หนึ่ง กำกับ ถอนน้ำ แปลง ชาติ ตั้ง วันที่ ๘ มกราคม
รศ ๑๓๐

ข้อ ๔ ถ้าผู้ร้อง ขอแปลง ชาติ นั้น เป็นผู้ ซึ่ง ยังไม่ สิ้นคิดใน ภาษา
ไทย จะให้กระทำกิจจาชิมฐาน ใน ภาษา ต่าง ประเทศ ภาษา หนึ่ง ภาษาใด
ที่ผู้หนึ่ง กำกับจัดการ ถอนน้ำ เข้าใจ ดีด้วย ก็ใช้ ได้ เหมือน กัน ตาม แบบ
ใน ภาษาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ให้

ข้อ ๕ เมื่อผู้ร้อง ขอแปลง ชาติ ที่ ได้รับ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาต ให้แปลง ชาติ แล้ว นั้น ได้ ถอนน้ำ พระพพัฒน์เสด็จมานุสสัยตาม
แบบที่กล่าว มาข้าง ต้น นี้ แล้ว ให้เขียน ชื่อ ของ ตน เอง ลง ใน แบบ คำ
สาบาน แต่ ให้ตั้งชื่อผู้หนึ่ง กำกับไว้ เป็น พยาน ข้าง ท้าย แต่ เขียน ชื่อ
คำบถวัน เดือน ปี ที่ ได้กระทำ กิจจาชิมฐาน นั้น ลงไว้ด้วย ถ้า เป็น การ
ที่กระทำใน มณฑลต่าง ๆ แล้ว ให้ส่ง แบบ คำสาบาน นั้น เข้าไปยัง
กระทรวงว่าการต่างประเทศ จะได้ ออก ประกาศ ตาม ความใน มาตรา ๙
แต่ จะได้รับ หนังสือ สำคัญ ตาม ความใน มาตรา ๑๐ แห่ง พระราชบัญญัติ
แปลง ชาติ นั้น

กฎให้ ไว้แต่ศาลว่าการต่างประเทศ ณวันที่ ๘ มกราคม รศ. ๑๓๐
ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เสด็จออกชื่อโรประการ
เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

ประกาศ

ผู้กำกับ ดือน้ำตาม พระราชบัญญัติ แปลง ชาติ

มี พระบรมราชโองการ คำว่าดี เห็นอเถถ้า ๆ สั่งให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ในกาที่ จะให้ผู้แปลง ชาติ กระทำด้วยสำบาต นั้น สมควรที่จะให้เสนาบดีว่าการต่างประเทศ บัดนี้ทุกตของ กระทรวงว่าการต่างประเทศ ที่ปลุษาทั่วไป ข้าหลวงเทศาภิบาล ทั้ง ปลัดมณฑลต เป็นผู้นั่งกำกับ จักการ ดือน้ำตาม พระราชบัญญัติ เด ชัยบังคับสำหรับ พระราชบัญญัติ นั้น

เพราะ เหตุนี้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศกระแส พระบรมราชโองการ นี้ไว้ เพื่อไม่ให้ มีที่ สงสัยในกาที่ ผู้ ซึ่ง รับราชการ ทุก ๆ ตำแหน่ง ชัน กล่าว มา ช้าง ต้น นั้น ได้เป็น พนักงานผู้กำกับ ดือน้ำตาม พระราชบัญญัติ แปลง ชาติแล้ว แต่ทรง พระราชดำริเห็นว่า การ ที่ได้จัดไว้ ดือน้ำมาก่อน ประกาศ นี้ ก็เป็น อันได้กระทำถูกต้องตาม กระแส พระบรมราชโองการ แล้ว ด้วย

ประกาศ มาณวันที่ ๘ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
เป็นวันที่ ๔๒๔ ในรัชกาล บัคยบั้นนี้

ประกาศพระราชทานเงินค่าราชการ
ซึ่งค้างตั้งแต่จำนวน ร.ศ. ๙๒ ถึง ร.ศ. ๑๒๖

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรมนทรมหาอริยวงศ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า จำนวนเงินค่า
ราชการในชั้นที่ ให้เจ้าแม่ ซึ่ง เป็นผู้ควบคุมไพร่ เก็บเงินค่าราชการ
จากตัวไพร่ตาม หมู่กอง ซึ่งควบคุมอยู่ นำเงินส่งต่อ กรมพระสุรัสวดี
นั้น ครั้นต่อมาได้เปลี่ยนแปลงการ ให้ฝ่ายเทศาภิบาล ซึ่ง ปกครอง
ท้องที่ เป็นผู้ที่เก็บเงินค่าราชการ ส่วนเงินค่าราชการชั้น
เก่าที่เจ้าแม่ผู้ควบคุมไพร่เป็นหน้าที่เก็บ ซึ่งเงินยี่ข้าง อยู่กับตัวไพร่
แต่เจ้าแม่ นายกอง นั้น กระทรวงกระต่าใหม่ซึ่ง บังคับบัญชากรมพระ
สุรัสวดีได้เร่งรัดเงินค่าเก่าตาม ที่กล่าวนี้ ให้เงินส่ง ตามระเบียบ
ราชการอยู่เนื่อง ๆ ตลอดมา ที่ยังค้างอยู่อีกบ่ง รายตั้งแต่ ร.ศ. ๙๒
ถึง ร.ศ. ๑๒๖ รวม ๑๔๔๐ รายเป็นเงิน ๑,๒๒๑๖,๖๖๑ บาท

บัดนี้ได้ทราบมาตของอุทิศพระบาทว่า ประชาชนหมู่ที่ ต้องเร่งรัดเงิน
ค่าราชการ ค้างเก่า บางคนก็มีเงินผ่นกัน ซึ่ง บางคนก็ขัดขัด ขัดสัน
เป็นการเดือดร้อน จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินค่า
ราชการค้างเก่าตาม ที่กล่าวนี้ ซึ่งยังค้าง อยู่กับตัวไพร่ แต่เจ้าแม่ นาย
กอง นั้น ให้แก่ตัวไพร่ แต่เจ้าแม่ นายกอง ที่ ยี่ข้าง อยู่ นั้นไม่ต้อง ส่ง
เงินค่าราชการใช้ต่อไป ขอให้เจ้าแม่ที่ เร่งรัดเงิน รายนี้ต่อไปโดย

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
เป็นวันที่ ๑๑/๑๒/๒๕๖๖ ในรัชกาล บัดนี้

พระราชบัญญัติศักดิ์นิทาทหารบก

รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาราชมนตรี
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ตามพระราชบัญญัติ
 ศักดิ์นิทาทหารบก ที่มีอยู่แต่ก่อนนั้น เวลาที่ยศถาบรรดาศักดิ์ทหารบกได้
 เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแล้วบ้าง ไม่ตรงกับพระราชบัญญัติเดิม ซึ่งมี
 อยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ใหม่
 ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติศักดิ์นิทา
 ทหารบก รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

มาตรา ๒ ให้กำหนดศักดิ์นิทาข้าราชการทหารบกตามยศทหาร ดังนี้
 คือ

จอมพล	ถือศักดิ์นิทา ๑๐๐๐๐
นายพลเอก	ถือศักดิ์นิทา ๗๐๐๐
นายพลโท	ถือศักดิ์นิทา ๖๐๐๐
นายพลตรี	ถือศักดิ์นิทา ๕๐๐๐
นายพันเอก	ถือศักดิ์นิทา ๓๐๐๐
นายพันโท	ถือศักดิ์นิทา ๒๐๐๐

นายพันตรี	ถือศักดินา	๑๕๐๐
นายร้อยเอก	ถือศักดินา	๑๐๐๐
นายร้อยโท	ถือศักดินา	๘๐๐
นายร้อยตรี	ถือศักดินา	๗๐๐
นายตบ	ถือศักดินา	๖๐๐
จ่านายสิบ	ถือศักดินา	๕๐๐
นักเขียนนายร้อย	ถือศักดินา	๔๐๐
นายสิบเอก	ถือศักดินา	๔๐๐
นายสิบโท	ถือศักดินา	๓๐๐
นายสิบตรี	ถือศักดินา	๒๕๐

พลทหารราบที่ ๑ (มหาดเล็กรักษาพระองค์ใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ถือศักดินา ๒๐๐

พลทหารกรมอื่น ถือศักดินา ๑๕๐

มาตรา ๓ พระราชบัญญัติฯ แດ กฏ ขอบบังคับ ซึ่ง ว่า ด้วย ศักดินา ทหารบก มาแต่ก่อน พระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้ยกเลิกเสีย ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันนี้ไป

พระราชบัญญัติ ตรีว่า ่วนวันที่ ๑๘ มกราคม รตนโกสินทรศึก ๑๓๐ (เปนวันที่ ๑๓๕ ในรัชกาลปัตยุมันนี้)

ประกาศ

ให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะ ทาย ศก ๑๒๔
ใน มณฑล พายัพ

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระ ประเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้า ฯ ให้ประกาศจง ทราบ
ทั่วกันว่า ตาม ความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ ทาย มณฑล พายัพ
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ ให้ตัดคำตัว ทาย เสดย ทั้ง ชาย แล หญิง ให้
น้อยลง แต่ให้ตัว ทาย มีโอกาสได้ถอนได้ ถ้า ทาย เสดย หรือ ทาย
คืนได้ มีอายุครบ ๖๐ ปีแล้ว ให้พ้นคำตัวเป็นไทย แต่บรรดาถูกทาย ทั้งปวง
เกิดในวันที่ ๑๖ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ หรือภายหลัง
วันที่ ๑๖ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ ให้พ้นคำตัวเป็นไทยนั้น
ความแจ้ง อยู่ใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ ทาย มณฑล พายัพ รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๙ นั้นแล้ว

บัดนี้ ทรง พระราชดำริเห็น ว่า ในเวลานี้ การ ซื้อ ขาย ตัว ลง เป็น
ทาย ใน มณฑล พายัพ คง มีอยู่จำพวกเดียว คือ คน ที่ เกิด ก่อน วันที่ ๑๖
ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ เท่านั้น คน จำพวก นี้ ยังมีโอกาส ที่
จะ พ้น คำตัว เป็นไทย อีก หดายสิบปี หากัน ความ เจริญ ของ บ้าน เมือง
ตาม การ ดัดแปลง แต่ ครั้ง นี้ มี ประกาศ ให้ตัด หัก่อน คำตัว ทาย เป็น แบบ

แผนอื่นใด ซึ่งไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้ที่มีความคุ้นเคยใช้ดีร่อย ทาษา มา
แล้ว สัมควร ที่จะใช้พระราชบัญญัติ ทาษา รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔ ใน
มณฑลพายัพได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้พระราช บัญญัติ
ทาษา ซึ่งได้ ออกประกาศใช้เมื่อ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔
นั้น ใน มณฑล พายัพ แต่ให้ตั้งค่าตัวตั้งแต่วันที่ ๑ เดือน เมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
ตรงกับวันที่ ๔๓๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

กฎ

ว่าด้วย การ ตั้ง นายทหาร ชั้น ประทวนใน กองทัพบก
รัตนโกสินทร ศก ๓๓๐

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เสด็จมาตั้ง กระจวง กระจาใหม่
ออก กฎว่าด้วย การ ตั้ง นายทหาร ชั้น ประทวนใน กองทัพบก ชั้นไว้ ดังต่อไปนี้

ยศ นายทหาร ชั้น ประทวนมี ๕ ชั้น

ข้อ ๑ ยศ นายทหาร ชั้น ประทวนใน กองทัพบก นั้น ให้กำหนดเป็น ๕
ชั้น ตามลำดับยศดังนี้ คือ นายตาม เจ้านายสิบ นายสิบเอก นายสิบโท

นายสิบตรี ^{๒/10/2566}

ยศนายตบ

ข้อ ๒ ผู้ที่จะมียศเป็น นายตบ ต้องเป็นผู้ที่สอบวิชา นายตบ
ได้แล้ว

ข้อ ๓ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้เสนาบดีกระทรวง
กระต๊อใหม่ ออกคำสั่ง ตั้ง นายตบ แต่ให้ ออก ประทวน ตราพระคลังให้
ตั้ง นายตบ ตามที่ ออกคำสั่ง นั้น

ยศจ่านายสิบและนายสิบ

ข้อ ๔ ผู้ที่จะมียศเป็น จ่านายสิบ หรือ นายสิบ คือเป็นผู้ที่สอบ
วิชาได้ตามชั้นยศ นั้น อย่างหนึ่ง หรือ เป็นผู้ที่มีความชอบความดีใน
ราชการ อย่างหนึ่ง

ข้อ ๕ ประทวน ตั้ง จ่านายสิบและ นายสิบ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาตให้ ออก ประทวนตราตำแหน่ง ที่ได้กล่าวไว้ใน ข้อนี้ ตั้ง จ่า
นายสิบ นายสิบที่ สังกัดใน กรมกอง ซึ่ง อยู่ในบังคับบัญชา นั้นได้ คือ

ก. เสนาบดี กระทรวงกระต๊อใหม่ ออก ประทวนตั้งได้ทั่วไป

ข. แม่ทัพ และผู้ที่มีตำแหน่งเทียบชั้น แม่ทัพ ออก ประทวนตั้ง
โดยอนุมัติ ของ เสนาบดี กระทรวง กระต๊อใหม่

ค. ผู้บัญชาการ กอ. พลที่ ขึ้น ตรง ต่อเสนาบดี กระทรวง กระต๊อใหม่
ออก ประทวนตั้ง โดย อนุมัติ ของ เสนาบดี กระทรวง กระต๊อใหม่

ข้อ ๖ ผู้ที่ ออก ประทวน ตั้ง จ่านายสิบ นายสิบได้ ตาม ความหมาย ข

และ ก ในข้อ ๕ นั้น ให้ออกประทวนตั้งได้แต่ผู้ที่ได้ว่าที่ในชั้นยศ
ที่จะตั้งนั้นอยู่แล้ว กับทั้งเป็นผู้ที่ได้ รับเงินเดือนทหารแล้ว เมื่อได้
ออกประทวนตั้งแล้วให้ส่ง หมายชี้รายชื่อที่ได้ ออกประทวนตั้งนั้น ต่อเสนา
บดีกระทรวง กระจายใหม่ ภายใน กำหนด ๗ วัน

ข้อ ๗ ห้ามไม่ให้ ออกประทวนตั้ง ข้ามชั้นยศ และ ห้ามไม่ให้
ออกประทวนเลื่อนยศก่อน ภายใน ๖ เดือน ที่ได้ รับประทวน มาแล้ว
ถ้าผู้ใดสมควร จะได้รับ ประทวน ข้ามชั้น ยศ หรือ รับ ประทวน เลื่อนยศภายใน
๖ เดือน เว้น พิเศษ ต้อง รับ ประทวน ครบตั้ง จาก เสนาบดี

ว่าที่จ่านายสิบ และ นายสิบ

ข้อ ๘ บรรดาผู้ที่จะได้ว่าที่จ่านายสิบ หรือ ว่าที่นายสิบชั้นใด ให้
แม่ทัพ หรือ ผู้ที่มีตำแหน่ง เข้มขัน แม่ทัพ หรือ ผู้บัญชาการ กองพล
มีอำนาจ ออกคำสั่ง ให้ผู้ซึ่ง อยู่ใน กรมกอง ที่บังคับบัญชาอยู่นั้น ว่าที่ได้ แต่
ห้ามไม่ให้ว่าที่ ข้ามชั้น ยศ ที่ ยัง ไม่ได้ รับ ประทวน เมื่อได้ ออกคำสั่งให้
ว่าที่แล้ว ต้อง ส่ง หมายชี้รายชื่อ ภายใน ๗ วัน ตามลำดับ ชั้นบังคับ
บัญชาจนถึง เสนาบดี กระทรวง กระจายใหม่

ข้อ ๙ ผู้ที่ ว่าที่ จ่านายสิบ หรือ นายสิบ ครบ ๖ เดือนแล้วยังไม่ได้
รับประทวน ตั้ง ต้อง ออก จากยศ ซึ่ง ว่าที่ นั้น ถ้าจะให้ว่าที่ต่อไปต้อง
ออกคำสั่ง และ ส่ง หมายชี้รายชื่อตามที่กล่าวไว้ใน ข้อ ๘ อีกต่อไป

ข้อ ๑๐ เสนาบดีกระทรวงกระจายใหม่ มีอำนาจที่จะ ออกคำสั่งให้
ว่าที่ชั้นยศใดก็ได้

ว่าด้วย การถอดจกยศ

ข้อ ๑๑ ผู้ที่ใ้ได้รับประทวน คง แฉฉฉฉฉ แม้ มีความผิด จะต้อง
 ถอดจกยศ ก็ต้องได้รับ อนุญาตจากเสนาบดีกระทรวงกระตาดใหม่ เสียก่อน
 แต่ถ้าจะให้ผู้ใด ออกจก ว่าที่ โดย ความผิดนั้น แฉฉ ฉฉ ฉฉ ฉฉ ฉฉ ฉฉ ฉฉ ฉฉ ฉฉ ฉฉ
 ผู้มีอำนาจ ชั้นใด ออกคำสั่งให้ ว่าที่ ผู้มีอำนาจ ชั้น นั้น ออกคำสั่งให้
 ออกจก ว่าที่ ได้ แฉฉ ต้อง ส่ง รายงาน ภายใน ๗ วัน ตาม ตำรับ ชั้น
 บังคับบัญชา จนถึง เสนาบดีกระทรวงกระตาดใหม่ เช่นเดียวกับ กั้น เมื่อ
 .ให้ว่าที่

บายุชันายทหารชั้นประทวน

ข้อ ๑๒ บายุชั นายทหาร ชั้น ประทวน และ ผู้ ซึ่ง ว่าที่ ทั้ง สิ้น ใน กอง
 ทักษก ให้ กรม บัดที่ ทักษก เป็น น้าที่ ตรวจ ทำได้
 กฏให้ ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) จักรพงษ์

แทนเสนาบดีกระทรวงกระตาดใหม่

ข้อ บังคับ สำหรับ การ จด รุ้เบียร์

ตงชั้น ตาม พระราชบัญญัติลักษณะ เจ้า หุ่น ส่วน แดบบริษัท ร.ศ. ๑๓๐

ข้อ ๑ หอ รุ้เบียร์ สำหรับ มณฑล กรุงเทพ ฯ ให้ตั้ง อยุ่ที่ กระทรวง
 ยุติธรรม ส่วน หอ รุ้เบียร์ สำหรับ มณฑลอื่น ๆ (ซึ่ง ค่อไปนี้ จะได้ เรียก

ว่า หอ ฐุเบียง มณฑล) ให้ตั้งอยู่ที่ศาลมณฑล แต่ให้ยกกรรมสิทธิ์ของ
ศาลมณฑลนั้น ๆ เป็นเจ้าหน้าที่งาน ฐุเบียง ตามความใน พระราชบัญญัติ

ข้อ ๒ บรรดาคำร้องขอจัด ฐุเบียง ให้เขียนลงในแบบพิมพ์
ที่ถูกต้อง (ถ้าว่ามี) และให้ยื่นต่อตราตุลาการค่าธรรมเนียมตามอัตรา
ที่มีอยู่ใน ตาตราง ต่อท้าย ข้อบังคับนี้ ถ้าคำร้องขอจัด ฐุเบียง จะ
ต้องทำเป็น ๒ ฉบับด้วยกัน ให้ยื่นคำธรรมเนียมแต่ฉบับเดียว บรรดา
คำธรรมเนียมต่าง ๆ ที่จะต้องเสียนั้น ให้ขอตราตุลาการยื่น
แต่ขอให้เจ้าพนักงาน ฐุเบียง เป็นผู้จัดทำตราตุลาการนั้น ๆ

ข้อ ๓ เจ้าพนักงาน ฐุเบียง ต้องทำสำเนา คำดับ เดช และสำเนา คำดับ
ตัวอักษร ไว้ทั้ง ๒ อย่าง สำเนา คำดับ ตัวอักษร นั้น ทำไว้เพื่อ
ประสงค์จะได้อำนวยให้ทราบ เห็น เดช เดชะ ของ ห้าง แต่ข้อความอันเกี่ยว
ด้วยการจัด ฐุเบียง ของ ห้าง หุ่น ส่วน หรือ ของ บริษัทใด ๆ ใด โดยสดก
แต่หาได้เป็น การ รับ ประกันว่าจะแปรที่แม่นอน ถู คำดับ ตรง ตาม สำนวน
นั้นเสมอไม่

ข้อ ๔ เมื่อเจ้าพนักงาน ฐุเบียง ได้รับคำร้องขอจัด ฐุเบียง ของ ห้าง
หุ่น ส่วน หรือ บริษัทใด ๆ แล้ว ให้ตรวจดูคำร้องนั้น ถ้าแต่คำร้อง
นั้นได้เขียนในแบบพิมพ์ที่ถูกต้อง และได้มีตราตุลาการ บัด ประตาม
อัตราค่าธรรมเนียม แต่ได้ทำถูกต้องตาม ข้อความใน พระราชบัญญัติ
แล้ว ก็ให้ส่ง เดช เดชะ ให้แก่ ห้าง หุ่น ส่วน หรือ บริษัทนั้น เดชหนึ่ง
แล้ว ให้จัด เดช เดชะ นั้น ส่ง ไว้ ใน สำเนา คำดับ ตัว เดช ค่อนั้นไป ให้

เจ้าพนักงาน ฐเบียร เก็บรวบรวมหนังสือ หลัก ถาน ซึ่ง เป็น สิ่ง ที่ จำ เเน่ จะ
ตั้ง การ ดำ ด้ว งไว้ ใน เลข เณาะ นั้น อึ่ง เมื่อ กฏหมาย บัญญัติ ให้
ออกใบ สำ คัญ ใน การ จด ฐเบียร ให้ ด้วย แล้ว ก็ ให้ เจ้าพนักงาน ฐเบียร
ออกใบ สำ คัญ ซึ่ง แสดง ว่า ได้ มา จด ฐเบียร ไว้ แล้ว นั้น ให้ แก่ ผู้ ที่ มา ขอ
จด ฐเบียร ไป ฉบับ นั้น

ข้อ ๕ ถ้า เจ้าพนักงาน ฐเบียร ได้รับ คำ ร้อง ขอ จด ฐเบียร ไต ๆ ที่
เนื่อง จาก ห้าง หุ่น ส่วน หรือ บริษัท ไต ๆ ที่ หลั ค่อ มา อี ก ก็ ให้ ทำ ตาม
วิธี อัน เดียว กัน แต่ การ จด ฐเบียร ไต ๆ ที่ ได้รับ ขอ ใน ครั้ง หลั ค่อ
มา เช่น นี้ จะ ต้อง จด ลง ตาม เลข เณาะ แรก ซึ่ง ไต ให้ แก่ ห้าง หุ่น ส่วน
หรือ บริษัท นั้น ๆ ดัง ที่ ได้ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๔ แห่ง ข้อ บัญ ชี

ข้อ ๖ คำ ร้อง ขอ จด ฐเบียร ทั้ง หมด แด หนังสือ หลัก ถาน ต่าง ๆ ซึ่ง
จะ ต้อง จด ฐเบียร ใน หอ ฐเบียร มณฑล นั้น ให้ ทำ ยัน ค่อ เจ้าพนักงาน
ฐเบียร มณฑล ๒ ฉบับ คู่ กัน ให้ เจ้าพนักงาน มณฑล ฐเบียร เก็บ ไว้
๑ ฉบับ แล อี ก ฉบับ นึ่ง (ฉบับ ที่ มี ตัว ตรา กุษากร บัด) นั้น ให้ ส่ง
มา เก็บ ยัน กระทรวง ยุคิธรรม เพื่อ ความ มี น้ คง ถาวร พ้น จาก อัน ตราย

ข้อ ๗ เจ้าพนักงาน ฐเบียร ทั้ง หลด ย จะ ต้อง ส่ง ราย การ จด ฐเบียร
ที่ มี อยู่ ใน ฐเบียร ของ คน โดย ย่อ มา ให้ กระทรวง ยุคิธรรม ดง ประกาศ
โฆษนา ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ทุก เดือน ตาม แบบ ที่ มี อยู่

น หอ รุ โย เวย ม น ท			
ด าร บาน เถ เถ ภา ระ ของ ห้าง หั น ด ่วน ห รือ บ ริ ช ย ัก	ช ่อ ญ ุ ห อ ของ ห้าง หั น ด ่วน ห รือ บ ริ ช ย ัก	ร าย ก าร ที่ จ ด รุ โย เวย	ที่ ต ำ บ ด เถ ด วั น เถ ื่อ น บ ั ท ไ ต จ ด รุ โย เวย

ข้อ ๘ เจ้าพนักงาน รุเบียร กัด หรือเจ้าพนักงาน ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง
 เสนอบัญชีกระทรวงยุติธรรม จะใดตั้งขึ้นเป็น พิเศษ สำหรับ การ เวียง นัน
 มีอำนาจ รับรอง สำเนา หนังสือ หรือ การ คัด ตกลงต่าง ๆ ตามความใน
 มาตรา ๑๑ แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนแต่ บริษัทใด

ข้อ ๙ การเซ็นชื่อในคำร้องขอทุก อย่าง ต้องเซ็นค่อนหน้าเจ้า
 พนักงาน รุเบียร หรือค่อนหน้าบุคคลบาง คนซึ่ง เสนอบัญชี กระทรวง ยุติธรรม
 จะใดตั้งขึ้นเป็น พิเศษ สำหรับ การ นั้น แต่ให้เจ้าพนักงาน ผู้ซึ่งใดเห็น
 การเซ็นชื่อนั้น ดังชื่อเป็น พยานไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ ในเขตที่ผู้ใดผู้หนึ่งมา ขอตรวจดูบัญชี คำจำนวน อย่าง
 ใด ๆ นั้น ห้ามไม่ให้สกัดลอกจด หรือใช้ คียบ สือ ปากกา หรือ เครื่อง
 มือ อย่างอื่น สำหรับ เขียน ตกลง ข้อ ความ โดย ทิวิชาอาการ หรือเพื่อ
 ประโยชน์อย่าง หนึ่ง อย่างใดเลยเป็น อัน ชาติ ถ้าผู้ใดจะ ต้อง การ คัด
 ข้อความ หรือคัด สำเนาหนังสือ ใด ๆ ก็ให้ ช้ขอที่ ต้อง การ นั้น ค่อนหน้า
 พนักงาน รุเบียร

ข้อ ๑๑ เมื่อคัดต้อง การ จะให้ส่ง หนังสือ หลัก ตานหรือ จำนวนใด ๆ
 ค่อนหน้า ก็ให้คัด มีหมายเรียกตรงไปยัง เจ้าพนักงาน รุเบียร ส่วน
 เจ้าพนักงาน รุเบียร เมื่อได้รับ เงิน ค่า ขรมเนียม ถูกต้องแล้ว ก็ให้นำ
 ส่ง หนังสือ หลัก ตาน หรือ จำนวน ตาม ที่ต้อง การ นั้น ค่อนหน้า แต่ห้าม
 มิให้คัด หนึ่ง หนึ่ง ยัด ถือ เอา หนังสือ หลัก ตาน หรือ จำนวน นั้น ๆ ไว้
 เป็น อัน ชาติ

ข้อ ๑๒ เมื่อศาลจะมีคำสั่งถึงเจ้าพนักงานรัฐเบียร์ ในเรื่อง กดย คำดำเนินคดี ๆ ก็ให้ศาลส่ง คำสั่ง พร้อม กับ สำเนาอีก ๒ ฉบับ ซึ่ง ได้ เขียน ลง ใน แบบ พิมพ์ ที่ ถูก ต้อง นั้น ไปยัง เจ้าพนักงาน รัฐเบียร์ ฝ่าย เจ้าพนักงาน รัฐเบียร์ นั้น เมื่อได้รับเงิน ค่า ชนม เข็ม ถูก ต้อง แล้ว ก็ให้ จต รัฐเบียร์ ขอความ ตาม เรื่อง นั้น ลง ไว้

ข้อ ๑๓ เมื่อศาลต้อง การ จะ ทราบ คำชี้แจง ใน ข้อความ อัน เกี่ยว ด้วย กิจการ ใน หอ รัฐเบียร์ แล้ว ก็ให้มี หมาย เรียก ตรง ไปยัง เจ้าพนักงาน รัฐเบียร์ ส่วน เจ้าพนักงาน รัฐเบียร์ นั้น เมื่อได้รับเงิน ค่า ชนม เข็ม ที่ ควร แล้ว ก็ให้ ไป เปิด ความ ต่อ ศาล ที่ ชอบ ด้วย กฎหมาย หรือ มิฉะนั้น จะ ให้ พนักงาน ใน หอ รัฐเบียร์ คน หนึ่ง ไป แทน ตน เพื่อ เปิด ความ ต่อ ศาล ก็ได้

ข้อ ๑๔ บุคคล ผู้ใด มา ทำ คำร้อง ขอ จต รัฐเบียร์ นั้น จะต้อง คอย ระวัง เรียก เขา ไป เด็ด จาก เจ้าพนักงาน สำหรับ การ ที่ ได้ ยื่น คำร้อง แดง การ ที่ ได้ เสีย ค่า ชนม เข็ม ไป แล้ว นั้น

ข้อ ๑๕ เมื่อ เจ้าพนักงาน รัฐเบียร์ ไต ๆ มีความ เห็นว่า ผู้ หนึ่ง ผู้ใด ได้ ใ้กระ ทำ ความ ผิด ขน ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ก็ให้ ยื่น รายงาน เหตุ การ นั้น ต่อ เจ้าพนักงาน ฎีกา ชนม โดย เร็ว เพื่อ จะ ได้ จต การ ให้

ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนบริษัท ให้เก็บตามอัตราต่อไปนี้ :-

(๑) บริษัทมีทุนไม่เกิน ๒๐๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๘๐ บาท ทุนเกินกว่า ๒๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๕๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๙๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๒๕๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๓๐๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๑๐๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๓๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๓๕๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๑๑๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๓๕๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๔๐๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๑๒๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๔๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๔๕๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๑๓๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๔๕๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๑๔๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๕๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๒๗๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๑๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๕๐๐๐๐๐ บาท ค่าจดทะเบียนเป็นเงิน ๒๐๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๑๕๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๒๓๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๒๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๕๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๒๖๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๒๕๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๓๐๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๒๙๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๓๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๓๕๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๓๒๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๓๕๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๔๐๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๓๕๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๔๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๔๕๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๓๘๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๔๕๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๔๑๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๕๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๖๐๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๔๕๐ บาท

ทุนเกินกว่า ๖๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๗๐๐๐๐๐ บาท ค่าจก
รัฐเบียร์ เป็นเงิน ๕๓๐ บาท

คดี ๑๓๐

หน้า ๔๓๕

คุณเกินกว่า ๗๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๘๐๐๐๐๐ บาท ค่าจตุ
รุษเบี้ยร เป็นเงิน ๔๔๐ บาท

คุณเกินกว่า ๘๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๙๐๐๐๐๐ บาท ค่าจตุ
รุษเบี้ยร เป็นเงิน ๔๕๐ บาท

คุณเกินกว่า ๙๐๐๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐๐๐๐๐ บาท ค่าจตุ
รุษเบี้ยร เป็นเงิน ๔๖๐ บาท

บริษัทที่มีคุณเกินกว่า ล้าน บาทขึ้นไป ค่าจตุรุษเบี้ยร เป็นเงิน
๕๐๐ บาท

(๒) ค่าธรรมเนียมที่จตุรุษเบี้ยรเพิ่ม จำนวนเงินทุนขึ้นอีก ให้คิด
เหมือนหนึ่งว่า ทุนที่เพิ่ม ขึ้นอีกนั้น เป็น ส่วน หนึ่ง ของ ทุนเดิม

(๓) บริษัทใดที่ได้จตุรุษเบี้ยร ที่กระทรวง เกษตรรา ชีการ แล้ว ไม่
ต้อง เสีย ค่า ธรรมเนียมจตุรุษเบี้ยร อีก

(๔) ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ คงให้เสีย เท่ากับ ค่า ธรรมเนียมจตุ
รุษเบี้ยร สำหรับ ห้าง หุ่น ส่วน

กฎให้ ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม รัตนโกสินทร ศักราช ๑๓๐

อัตราค่าธรรมเนียม

ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน

	สามัญ		จำกัดสินใช้	
	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์
๑ ค่าจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน.....	๒๕	—	๕๐	—
หุ้นส่วนที่มีผู้ถือหุ้นเกินกว่า ๕ คน ต้องเสียเพิ่มอีกคนละ.....	๑	—	๑	—
๒ ค่าขอแก้ไขทะเบียนละ.....	๕	—	๕	—
หุ้นส่วนที่มีผู้ถือหุ้นเกินกว่า ๕ คน ต้องเสียเพิ่มอีกคนละ.....	๑	—	๑	—
๓ ค่าขอจดทะเบียนเลิกหุ้นส่วน.....	๒๕	—	๕๐	—
๔ ค่าขอจดทะเบียนในกิจการอื่น ๆ.	๕	—	๕	—
๕ ค่าขอตรวจทะเบียนสำหรับผู้ตรวจคน หนังสือละ.....	๑	—	๑	—
๖ ค่าขอใช้สำเนาข้อความในทะเบียน ร้อยครั้งละ.....	๑	—	๑	—
ทุก ๆ ปียกเว้น หรือ เสียจากร้อย ครั้งละ.....	—	๕๐	—	๕๐

ศก. ๑๓๐

ปี ๕๓๖

	สามัญ		จำกัด สิทธิ	
	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์
๗ ค่าใบสำคัญที่ไว้ตามมือ เช่นชื่อของเจ้าพนักงาน ฐเบียง คิด ตามตามมือเช่นชื่อครั้งละ.....	๒	—	๒	—
๘ ค่ายื่นจำนวนต่อศาลเรื่องละ.....	๑๐	—	๑๐	—
๙ แบบพิมพ์แดงกระดาษต่าง ๆ แผ่นละ.....	—	๑๐	—	๑๐

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงิน ฮากร คำนำ ศก ๑๒๙

ใน เขตฯ แขวง มณฑลนครไชยศรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตี กระทบวง
มหาศไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ ประกาศให้ ทราบทั่ว กัน ว่า ตาม ข้อ ความใน มาตรา ๑๑ ข้อ ๓
แห่ง พระราชบัญญัติ ลักษณะ เก็บเงิน ฮากร คำนำ ศก ๑๑๙ ซึ่ง มีความ ว่า
“ ถ้านาคูโศใน หัวเมืองใด ทำไม่ได้ผล ส้มควร จะ ถด หย่อน เงิน คำนำ
พระราชทาน เท่าใด จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ถด หย่อน เป็น
ครั้ง คราว ตาม แต่ จะ ทรง พระราชดำริ ที่ เห็น ส้มควร ” แต่ ตาม ประกาศ
แก่ วิช พิทักษ์ ละ ชื่น เก็บเงิน ฮากร คำนำ ศก ๑๒๔ ข้อ ๖ มีความ ว่า
“ ปีใด มี อุบัติเหตุ ราษฎร แห่งใด ทำนาไม่ ได้ผล ปี นั้น จะ ถด หย่อน
เงิน คำนำ หรือ ยกเว้น เงิน คำนำ ใน ที่ นั้น พระราชทาน ตาม ควร แก่ การ ” นั้น
บัดนี้ ได้ ทรง ทราบ ได้ ผล ของ ชุดี พระบาท ว่า ใน ศก ๑๒๙ เป็น ปี ที่
ฝน แฉก การ ทำนา ของ ราษฎร ใน เขตฯ แขวง มณฑลนครไชยศรี บาง
ตำบล ที่ ตั้ง อยู่ ใน ที่ ตอน ราษฎร ได้ เพาะ หว่าน ต้น ข้าว ลง ใน นา แล้ว น้ำ ไม่
พอ ต่อ เตยง ต้น ข้าว แต่ ที่ นา ใน ท้อง ที่ บาง แห่ง ตั้ง อยู่ ใน ที่ ดุ่ม เมื่อ
ระตุ น้ำ หดาก นามากไหลท่วม ต้น ข้าว เสียหาย ไม่ ได้ เก็บ เกี่ยว ซ้ำ ซาย เป็น

๒/10/2๕66
ระตุ น้ำ หดาก นามากไหลท่วม ต้น ข้าว เสียหาย ไม่ ได้ เก็บ เกี่ยว ซ้ำ ซาย เป็น

อาณาประโยชน์ เนื้อที่นาที่ราษฎรทำไม่ได้ผล เมืองสุพรรณบุรี ๘๐,๔๖๘ ไร่ เงินอากร ๕๑,๗๖๐ บาท ๖๔ สตางค์ อำเภอตลาดใหม่ แขวงเมือง นครไชยศรี ๑๓,๔๘๓ ไร่ ๓ งาน ๕๙ วา เงินอากร ๑๓,๕๐๘ บาท ๒ สตางค์ รวมเนื้อที่นาทั้งสิ้น ๙๓,๙๕๑ ไร่ ๓ งาน ๕๙ วา เงินอากร ๖๕,๒๖๘ บาท ๖๖ สตางค์ ซึ่งเป็นภาระเหลือวิสัยที่ราษฎรจะบ่อนกันได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นไม่เก็บเงินอากร ค่านาคัก ๑๖๙ ในเขตแขวงมณฑลนครไชยศรี ซึ่งทำไม่ได้ผล รวมเนื้อที่ ๙๓,๙๕๑ ไร่ ๓ งาน ๕๙ วา เงินอากร ๖๕,๒๖๘ บาท ๖๖ สตางค์ ไว้คักหนึ่ง เพื่อเป็นการบำรุงการหาเลี้ยงชีพของราษฎรในท้องถิ่น

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ราชปลัดทูลฉลองเซ็นแทน

พระราชบัญญัติห้ามใช้เครื่องหมายกาะบาทแดง

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรับสั่งเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ด้วยนานาประเทศทั้งหลายได้ชุมนุมปรึกษากันครั้งที่ ๒ ณเมืองเฮนเฟอว่า

12/10/25๒6

ทำหนังสือสัญญาไว้ ซึ่งกันแต่กัน ฉบับ ๑ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕ ว่าด้วย การรักษาพยาบาลคนที่ บ่อยเจ็บ ของ กองทัพ ทั้งหลายใน สยามให้ ดีขึ้นกว่าแต่ก่อนแล้ว แต่ หนังสือสัญญาฉบับนี้ ได้ทรง พระราชดำริเห็นว่า เห็น ชอบ มีพระบรมราชานุญาตไว้แต่วันที่ ๒๙ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕ นั้นแล้ว แต่มีพระราชประสงค์จะ กระทำตามความ ข้อ ๒๓ แต่ ข้อ ๒๗ ใน หนังสือสัญญานั้นให้สำเร็จ ในส่วน กรุงสยาม ด้วยให้ มีความไว้ ใน กฎหมายตั้ง กล่าว ไว้ ใน พระราชบัญญัตินี้ จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็น ข้อ พระราชบัญญัติไว้ดัง ต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า “กฎหมายห้ามใช้เครื่องหมายกากระบาทแดงในที่ผิด ร.ศ. ๑๓๐”

มาตรา ๒ ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑ เป็นต้นสืบไป

มาตรา ๓ ห้ามไม่ให้ผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งไม่ได้รับ หนังสือ อนุญาต ตามสมควรแล้ว ใช้ เครื่องหมาย เป็น ตรา รูป กากะบาทสีแดง บน พื้น ขาว อันเป็น รูป อย่าง ถัดมา สี ตรา ของ กรุงสวิสเซอร์แลนด์ ที่มี กากะบาท ขาว บน พื้น แดง นั้นก็ดี ถ้าใช้คำว่า กากะบาท ถ้าคำว่า กากะบาทเมือง เยเนฟวานั้น เพื่อประโยชน์ อย่างใด อย่างหนึ่ง เป็น อัน ขาด แต่ห้ามไม่ให้ บรรทุก ของ ขายของ ฤกษ์ของออกขาย ใน สิ่งหนึ่ง สิ่งใดที่จะ

มีเครื่องหมาย เช่น กล่าวมานี้ อยู่กับข้อของ หุ้ม ฤๅ เปน ตรีย หือ บค
ไว้ด้วย ถ้าผู้ใดกระทำผิด ข้อห้ามนี้ ต้องให้ มีโทษ ปรับผู้หนึ่ง เปน
เงินไม่เกิน ร้อยบาท ฤๅ จำขังไม่เกิน กว่า เดือนหนึ่ง ฤๅ มีโทษ ทั้ง ปรับ
แต่ จำด้วย ทั้ง ต้อง อย่าง

เครื่องหมาย อย่างเช่นว่า มานี้ กับ สิ่ง ของ ที่ มี เครื่องหมาย เช่น กล่าวนี้
ต้องให้ รับไว้ทุก อย่าง ไม่เอาไครย ตาม เหตุ ที่ ได้ พิจารณา ผู้กระทำผิด
นั้นว่า เปน ลัก แล้ว ฤๅ มี นั้น เสง

มาตรา ๔ หนังสือ อนุญาต สำหรับ ให้ ใช้ เครื่องหมาย อย่าง เช่น ว่า
มานี้ ให้ เสนาบดี กระทรวง กระจาย โหม เปน ผู้ ออก ให้ แต่ ให้ เสนาบดี นั้น
มี อำนาจ ที่จะ ถอน คืน อนุญาต นั้น ใน เวลาใด ๆ ได้ ด้วย

มาตรา ๕ บรรดา เครื่องหมาย กะบาท แดง ที่ จะ ได้ มี ผู้ คิด แก่
ใจ เปลี่ยน แปลง ยก ยิง ง เสียบ บาง เดียว นั้น ถ้า เครื่องหมาย ที่ แก่ ใจ นั้น
เป็น สิ่ง ที่ พึง จะ เห็น ได้ ว่า คน อาจ จะ เข้าใจ ว่า เปน เครื่องหมาย กะบาท
แดง นั้น เอง แดง ก็ ให้ นับ ว่า เครื่องหมาย ที่ แก่ ใจ เปลี่ยน แปลง อย่าง
ว่า นี้ อยู่นั้น ข้าม ตาม ความ ใน พระราชบัญญัติ นั้น ด้วย

มาตรา ๖ ขย ความ ที่ ห้าม ไว้ ใน พระราชบัญญัติ นี้ ไม่ เกี่ยว ของ
ต่อ ผู้ ซึ่ง ได้ มี อำนาจ เปน เจ้า ของ ยี่ หือ ใน การ คำ ขาย ที่ มี เครื่องหมาย
ฤๅ มี คำ อย่าง เช่น กล่าวนี้ ใช้ อยู่นั้น ใน เวลา ที่ มี กับ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ
นี้ ให้ ผู้ มี อำนาจ เช่น นั้น ขย หือ การ คำ ขาย เช่น ว่า นี้ ต่อ ไป ใน กำหนด

หน้า ๔๔๑

ศก ๑๓๐

ไม่เกินกว่าห้าปี ตั้งแต่เวลาที่ตราพระราชบัญญัตินี้ และอนุญาตให้
บรรพบุรุษ ชาย แดงตั้งชาย ของที่มีเชื้อหรือการค้าชายเช่น ถ้าว มาให้
ตลอดเวลาห้าปีตั้งถ้าว มาแล้วด้วย

มาตรา ๗ การที่จะฟ้องคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงาน
อัยการ เป็นโจทก์ผู้ฟ้องฝ่ายเดียวเท่านั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ มกราคม วันโกสสินทร ศก ๑๓๐
เป็น วันที่ ๔๔๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศกำหนดนี้ เวียนชั้นอุดมศึกษา
ตามความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ทหาร

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน ว่า
ตามความใน ประกาศแก้ไข พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ทหาร ลงวันที่
๒๗ ธันวาคม วันโกสสินทร ศก ๑๒๙ มาตรา ๑๓ ข้อ ๒ ซึ่งยก
เว้น นักเรียนวิชาที่รัฐบาลได้กำหนดว่าเป็นวิชาชั้น อุดมศึกษา ไม่ต้อง
เกณฑ์เป็น ทหาร ตลอดเวลาเรียนภายใน อายุ ๓๐ ปี และได้ประกาศ
กำหนด นักเรียน อุดมศึกษา มาแล้วแต่ก่อน นั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า การ
เล่าเรียน หนังสือ วิชาสามัญใน โรงเรียนต่าง ๆ ได้จัดการ ศึกษาสูง ขึ้นตาม
ลำดับ มาแล้ว สมควร จะ ขยาย ชั้น อุดมศึกษา ให้สูง ขึ้นไป เพื่อ เป็น ทาง
บำรุง การ ศึกษา วิทยาการ ของ บ้านเมือง ให้ ถึง ถึง ชั้น เพราะฉะนั้นไม่ควร

จะให้ มีนักเรียน และโรงเรียน ชั้น วิชา หนึ่งต่อ มี อยู่ใน ชั้น อุดมศึกษา คือ ไป
 จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ กำหนด นักเรียน วิชา ชั้น อุดม
 ศึกษา ตาม ความ ใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ ทหาร ชั้น ใด ใหม่ ดัง คือ
 ไปนี้

ข้อ ๑ ให้ นักเรียน ที่ กำหนด ไว้ ใน ข้อ นี้ ซึ่ง ได้ เป็น ไป ตาม ความ ใน
 ข้อ ๒ แล้ว นั้น เป็น นักเรียน วิชา ชั้น อุดม ศึกษา ตาม ความ ใน พระราช
 บัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ ทหาร คือ

๑	นักเรียนราชการพลเรือน	ในโรงเรียนข้าราชการพลเรือน
๒	นักเรียน ผักตบถ อาจารย์	ในกระทรวงธรรมการ
๓	นักเรียนราชแพทยาลัย	„ „
๔	นักเรียนแผนที่	ในกรมแผนที่กระทรวงกระตาคม
๕	นักเรียนการศตของ	ในกระทรวงเกษตรราชการ
๖	นักเรียนเพาะปลูก	„ „
๗	นักเรียนโตหกิจ	„ „
๘	นักเรียนช่างเรือ	ในกระทรวงมหาดไทย
๙	นักเรียนอัยการ	„ „
๑๐	นักเรียนตำรวจ	„ „
๑๑	นักเรียนป่าไม้	„ „
๑๒	นักเรียนกฎหมาย	ในกระทรวงยุติธรรม

ข้อ ๒ บรรดา นักเรียน ที่ กต่างไว้ ใน ข้อ ๑ ให้เป็น นักเรียนวิชา
 ชั้นอุดมศึกษาได้แต่เฉพาะผู้ที่มีความรู้วิชาชั้นต้นแล้ว คือ วิชา
 พหุศาสตร์ ซึ่งไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมบริบูรณ์ หรือเทียบเท่ากับชั้นมัธยมบริบูรณ์
 ของ กรมศึกษาธิการ กับผู้มีเจ้ากระทรวง หรือผู้มีหน้าที่บังคับปกครอง
 โรงเรียนได้ตั้งรายชื่อ นักเรียน ต่อ กระทรวง กระจาใหม่ แล้วด้วย

ข้อ ๓ ตามประกาศกำหนดนักเรียนวิชาชั้นอุดมศึกษา ซึ่งตั้งวัน
 ที่ ๔ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๗ ฉบับ ๑ ตั้งวันที่ ๑๙ เมษายน ร.ศ. ๑๒๙
 ฉบับ ๑ ตั้งวันที่ ๔ กันยายน ร.ศ. ๑๒๙ ฉบับ ๑ ตั้งวันที่ ๑๑ สิงหาคม
 ร.ศ. ๑๓๐ ฉบับ ๑ รวม ๔ ฉบับ ที่ กต่างไว้ ให้ยกเลิกเสีย ไม่ใช่ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ มกราคม รัตนโกสินทร์ศึก ๑๓๐
 เป็นวันที่ ๔๔๖ ในรัชกาลปัตยุบนี้

ประกาศกระทรวงธรรมการ

พเนกกรมศึกษาธิการ

เปิดการสอนชั้นมัธยมสามัญชนในโรงเรียนมัธยมพิเศษ

เทศศวินธร ออกแห่งหนึ่ง

ดวย การศึกษาชั้นต่ำ คือ ชั้นมูลเด ชั้นประถม ในเขตนี้ ดำเนินแพร่
 หลาย มากขึ้น จำนวนนักเรียนที่สอบได้ ประโยค ประถมได้ จึง ทวีขึ้น
 ตามลำดับ โรงเรียนมัธยม สามัญ อิม เปน ชั้น กต่าง สำหรับ รับผู้ที่ เรียน
 จบวิชาชั้นประถมแล้ว เข้าเรียน ต่อ ตามจำนวนที่มีอยู่แล้ว จึงไม่พอ

แก่จำนวนนักเรียนที่จะเข้าเล่าเรียน กระทรวงธรรมการ จึงได้ ให้เปิด
 การสอน ชั้นมัธยมสามัญขึ้นที่ โรงเรียนมัธยมพิเศษ เทพศิรินธร อีกแผนก
 หนึ่ง ครั้งแต่เทอมต้น ศก ๑๓๑ คือ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๑
 เป็นต้นไป ส่วนค่าเล่าเรียนนั้น โรงเรียนจะเก็บตามอัตราชั้นมัธยม
 สามัญ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย คือเดือนละ ๒ บาท ผู้ใดจะ
 ส่งบุตรหลานเข้าเล่าเรียน ก็ให้ไปแจ้งความ ประสงค์ต่อผู้ปกครอง
 โรงเรียนนั้นได้

ประกาศแต่วันที่ ๓๑ มกราคม วันน โทสินทรศก ๑๓๐

(ลงนาม) วิสุทธรัตติกต์

ผู้รั้งตำแหน่ง

ประกาศกระทรวงธรรมการ

พแนก กรมศึกษาธิการ

เพิ่มเติมลดอัตราเงินค่าเล่าเรียน

ชั้นมัธยมสูง มัธยมพิเศษ มัธยมสามัญ และมูลพิเศษ

ด้วยการเก็บเงินค่าเล่าเรียนชั้นมัธยมสูง มัธยมพิเศษ มัธยมสามัญ
 และมูลพิเศษ ซึ่งเป็นอยู่ในทุกวันนี้ บางโรงก็สูงไปแต่บางโรงก็ต่ำไป
 ไม่เหมาะแก่สมัยที่ การงานดำเนินเปลี่ยนแปลงมา กระทรวงธรรมการ
 จึงได้ตั้งอัตราเก็บเงินค่าเล่าเรียนชั้นมัธยมสูง มัธยมพิเศษ มัธยมสามัญ
 และมูลพิเศษใหม่ดังนี้

12710/2566-๕

หน้า ๔๔๕

ศก ๓๑๐

มัธยมสูง โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เดิมเก็บเดือนละ ๑๒ บาท
ลดลงเก็บเพียงเดือนละ ๔ บาท

ชั้นมัธยมพิเศษทุกโรงเรียน เดิมเก็บเดือนละ ๖ บาท ลดลงเก็บ
เพียงเดือนละ ๔ บาท

ชั้นมัธยมสามัญ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เดิมเก็บเดือนละ ๑ บาท
เพิ่มขึ้นเก็บเป็นเดือนละ ๒ บาท

ชั้นมูลพิเศษ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เดิมเก็บเดือนละ ๑ บาท
เพิ่มขึ้นเก็บเป็นเดือนละ ๒ บาท

จะได้เก็บตามอัตราตั้งแต่วันที่ ๑๓ เดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๑๑
ร.ศ. ๑๓๑ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ มกราคม วันขึ้นปีใหม่ ค.ศ. ๑๙๑๑

(ลงนาม) วิสุทธสิริวิศวัต

ผู้รั้งตำแหน่ง

ประกาศตั้งข้าหลวงจัดที่ดิน

สร้างทางรถไฟหลวงสายใต้ ในแขวงมณฑลชุมพร

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ เสด็จมาตั้งกระทรวงโยธา
ธิการ ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ออกประกาศในการจัดที่ดินสร้างทางรถไฟหลวงสายใต้
ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม วันขึ้นปีใหม่ ค.ศ. ๑๙๑๑ มีความ ๑๑ ข้อ แด่ความ

ในข้อ ๑ นั้น มีว่า จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งข้าหลวง
ดำรงบังคับที่ดินสองฝ่าย คือ ข้าหลวงโยธาฝ่ายหนึ่ง และข้าหลวง
ท้องที่ฝ่ายหนึ่ง ผู้ใดเป็นข้าหลวงทำการแขวงใดมณฑลใด จะได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกันนั้น มีข้อความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้ตั้งมิสเตอร์ ซี. คัมมอน ซึ่งเป็นแขกชั้นอินทินัย ประจำทำการอยู่
เมืองชุมพร เป็นข้าหลวงโยธาจัดที่ดินอันต้องสร้างทางรถไฟในท้อง
ที่อำเภอเมืองชุมพร อำเภอประทิว และอำเภอสวี แขวงเมืองหลังสวน
อีกนายหนึ่ง ส่วนข้าหลวงท้องที่ให้หลวงเทพศิรินทร์ผู้ดำรงกรม ๑
นายเพ็ญ นายอำเภอประทิว ๑ อำเภอสวี ปลัดจวนราชการแทน ๑ เป็น
ข้าหลวงทำการในท้องที่อำเภอเหล่านั้น ๆ พร้อมด้วยข้าหลวงโยธาสืบไป

ข้าหลวงทั้งสองฝ่ายที่ออกนามมาแล้วนี้ มีหน้าที่จะได้จัดที่ดิน
ในแขวงเมืองแต่ตำบลตั้งกล่าวตามความในประกาศ ตั้งวันที่ ๑
สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๔๘ นั้น ให้เจ้าของที่ดินซึ่งถูกทาง
รถไฟว่ากล่าวในเรื่องที่ดินด้วยข้าหลวงผู้ซึ่งทำการอยู่ในแขวงเมือง
แต่ตำบลนั้นต่อไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๗ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) นเรศวรฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศตั้งและเปลี่ยนแปลงข้าหลวง

จัดที่ดินสร้างทางรถไฟหลวง สายใต้ ใน มณฑลชุมพร

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เสด็จขึ้นกระบวน โยธาธิการ ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความใน ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้ง ข้าหลวงโยธา แล ข้าหลวงท้องถิ่น จัดที่ดินสร้างทางรถไฟหลวง สายใต้ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม วันขึ้นโกศินทร ศก ๑๒๙ ว่าใน แขวง มณฑลชุมพร ตั้งแต่อำเภอดำพูน มา อำเภอพุมเรียง แลพุมพิน จนถึง เมืองหลังสวน ให้ มีสเคอร์ โกศ คือ ชันอินนิเยน ซึ่ง ประจำทำการ อยู่ที่ บ้านดอน เป็น ข้าหลวงโยธา ส่วน ข้าหลวงท้องถิ่น ให้ นายอำเภอที่ประจำตำบล เป็น ข้าหลวง ทำการ ใน ที่ อำเภอ นั้น ๆ มีข้อความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ มีสเคอร์ โกศ คือ ชันอินนิเยน ผู้ เป็น ข้าหลวงโยธา ได้ ออกจากตำแหน่งไปแล้ว จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง มีสเคอร์ อี. โคริง ผู้รั้ง ตำแหน่ง คือ ชันอินนิเยน บ้านดอน เป็น ข้าหลวงโยธา จัดที่ดินในเขตต์ แขวง ดัง กล่าว นั้น แทน มีสเคอร์ โกศ ดัง นั้น

ส่วน ข้าหลวงท้องถิ่น เฉพาะ อำเภอ เมืองหลังสวน ซึ่ง ตาม ประกาศ เดิม มีว่า ให้ หลวงเทพศิรศิริสุรสงคราม ปลัดเมือง เป็น ข้าหลวงท้องถิ่น โปรดเกล้า ฯ ให้ เปลี่ยน เป็น พระวิศิทธิพยากร ปลัดเมือง เป็น ข้าหลวงท้องถิ่น

ที่ทำการในอำเภอเมืองหลังสวน แทน หอวงเทพศิรีศรีสุระสงครามสืบไป
ข้าหลวง นอกจาก ที่กล่าว นี้คง เป็นไปตาม ประกาศ นี้

แต่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง หอวงนิชยากรพิทักษ์ นายอำเภอ
เมืองไชยา เป็น ข้าหลวงท้องที่ใน อำเภอเมืองไชยา อีก นายหนึ่ง มีหน้าที่
ทำการ ตาม ประกาศ จดที่ ดิน สว่าง ทาง รถไฟหลวง สายใต้ ลง วันที่ ๑
สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘ ให้เจ้าของที่ดิน ซึ่ง ถูก ทางรถไฟว่า
กล่าวใน เรื่อง ที่ ดิน ด้วย ข้าหลวง ผู้ ซึ่ง ทำ การ อยู่ใน แคว้น ตำบล นั้น สืบไป
ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เปร็ศวรฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศเปลี่ยนข้าหลวงท้องที่

จดที่ ดิน สว่าง ทาง รถไฟหลวง สายใต้ เฉพาะ อำเภอเมืองสงขลา

มณฑลนครศรีธรรมราช

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ เสนาบดีกระทรวงโยธา
ธิการ ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความใน ประกาศ พระราชทาน
พระบรมราชานุญาต ให้ย้ายและเปลี่ยน ข้าหลวงท้องที่ จดที่ ดิน สว่าง ทาง
รถไฟหลวงสายใต้ ใน มณฑลราชบุรี แด นครศรีธรรมราช ลง วันที่ ๒๒
พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ ซึ่งมีว่า ใน มณฑลนครศรีธรรมราช
ท้องที่อำเภอเมืองสงขลาให้ หลวงรัตนมนตรี เป็น ข้าหลวงท้องที่นั้น มีขอ
ความ แจ้ง อยู่ แล

หน้า ๔๔๙

ศก ๑๓๐

บัดนี้ ได้มีใบบอก มณฑลนครราชสีมาว่า หลวงรัตนมนตรี
 นายอำเภอ เมืองสงขลา ย้ายไปรับราชการ ตำแหน่งอื่นแล้ว จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง หลวงนายนานึกมิจิจารย์ นายอำเภอ เมือง
 สงขลา ทำการ เป็น ข้าหลวงท้องถิ่น อำเภอเมือง สงขลาแทน หลวงรัตน
 มนตรี ดับไป ข้าหลวง นอก จาก ที่ กล่าวนี้ คงให้ไป ตาม ประการ นั้น
 ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 (ลงพระนาม) นครศรีธรรมราช
 เลื่อนาศึก กระทรวงโยธาธิการ

ประมวลกฎหมายอาญา

คุ้มครอง พระพุทธเจ้าเสด็จมา เป็น องค์ภาคทอง
 ด้วย ๒๔๕๔ พรรษา บัณฑิตนักปราชญ์ จันทกตนิยมน
 ศุกรตั้งวัจน มาจนมาศ กัณหะบัณเฑาะฏ ฉลิตชัษะวาร
 สุริยคติภาต รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ กุมภาพันธ์มาศ
 อัญมณาคำคุณพิเศษ บริเวทภาตกำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทร มหาจสิรวุฒ เอก
 ธรรมมหาบุรุษบรมนราธิราช พิษิต ประชานาวกรมหา
 สัมมตวงษ์ อติศัษย์พงษ์วิมสรรัตน์ ธรรมชคตยราชินิก
 โรดม จาตุรันตบรม มหาจักรพรรดิราชสังกาศ
 ฤทธิโต สุธาตสังสุทธเคราะหณี จักรบรมนารถ สุฟ้า

องกรณราชวรางกูร บรมมกุฏนเรนทร์สูร์รัตนดิวงษ
 วิสิษฐ สุธาธิศบูรพาจิกร อดุลยภักษภูพานินหาร
 อดิเรกบุญฤทธิ จัญญ์ษณวิจิตร ได้ภากยศวรพวงค์
 มนาศ โนคตะมางคประณตบาทบงกชชุกด ประสิทธิ์
 ธีรพศุภผลอุดมบรมสุขุมาลัย ทิพยเทพาคาร
 ไพศาลเกียรติคุณอดุลยพิเศษ ธีรพเทเวศร์นารักษ์
 บุริมศักดิ์สมญาเทพทวารวดี ศรีมหาบุรุษสุดสัมบัติ
 เส้นางคิกรรัตนอัศวโกศต ประพนชปรีชามหาดมา
 จาร บริบูรณ์คุณธำรุธยามาทินครวรุฒเมกราชดิถก
 มหาปรีวารนายภอนันต มหันตวรฤทธิเดช ธีรพ
 วิเศษวิรินธร บรมชนกาศิศร์สมมต ประสิทธิ์อวยศ
 มโหดมบรมราชสัมบัติ นพปฏุตเสวตณิศร์ราติฉัตร
 ศิริรัตโนปลัษณมหาบรมราชามิเศภาภิสิต ธีรพ
 ทศทิศวิชาติไชย สกตมไหสรวินมหาเสวามินทร์
 มเหศวรมหินทรมหารามาธิราชวโรดม บรมนารถ
 ชาติอาชาวไศรย พุทชาติไทรรัตนธรรมาภักษ์ อดุลย
 ศักดิ์อรรคนเรศร์รามาชิมบัติ เมตตากฤษณะสถิตฤไทย
 อโนนโมยบุญญการ สกตไพศาลมหารัษฎาธิเบนทร์
 ประเมนทรชรมิกมหาราชาชิวาธ บรมนารถบพิตร
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชปรารภ

ทรง พระราชดำริเห็นว่า

พระบรมมณูศาล

ทหารบก แด่ พระบรมมณูศาล ทหารเรือ ซึ่งโปรด

เกล้า ฯ ให้ตราเป็น พระราชบัญญัติขึ้นไว้ เมื่อ

รัตนโกสินทรศก ๑๒๖๒ ถึง ๑๒๗๗ นั้น เป็น

แต่ พระราชกำหนดสำหรับจัดการ แด่กำหนดนี้ที่

แต่ อำนาจ ศาลทหารบก แด่ ศาลทหารเรือแต่ ประมวล

กฎหมายอาญา ซึ่งโปรดเกล้า ฯ ให้ตราเป็น

พระราชบัญญัติขึ้นไว้เมื่อ รัตนโกสินทรศก ๑๒๗๗ นั้น

ก็ บัญญัติแต่เฉพาะ ดัชนีโทษ แห่งความผิดต้อง

เดิมคดีต่อ พระราชกำหนด กฎหมาย ตำมัญ

บัดนี้ สัมควร จะมี พระราชบัญญัติ กำหนดดัชนี

โทษแห่งความผิดต่าง ๆ อันเป็น ฐานต้องเดิมคดี

ต่อ กฎหมาย แต่ ขบธรรมเนียมฝ่ายทหาร ขึ้นไว้

เป็น หลัก ฐาน แต่ ทรง พระราช ปรารภว่า การ

กระทำผิดต่อ กฎหมาย แต่ ขบธรรมเนียมฝ่าย

ทหาร นั้น แม้เป็น การ ซึ่ง เกิดจากความ ประพฤติ

ของ บุคคล ที่ เป็น ทหาร เสียเป็น พัน ก็จริง แต่ มี

บาง อย่าง ที่ อาจ เกิดขึ้น จาก ความ ประพฤติ ของ

บุคคล ตำมัญ ก็ได้ ใน พระราชบัญญัติ เช่น นี้ ควร มี

บทกฎหมาย บาง อย่าง ให้ ใช้ ได้ตลอดทั้ง บุคคล

ที่ เป็น ทหาร แต่ บุคคล ดังมีนี้ แด่ใช้แต่เท่านั้น
บุคคล ซึ่ง เป็น ทหาร ย่อม กัง อยู่ใน ใต้ บัง คับ จน บ
รวบรวม นียม ฉาย ทหาร

เมื่อ กระทำ ผิด ชน คือ พระราช กำหนด กฎหมาย
อย่าง คน ดังมีนี้ ความ ผิด นั้น ย่อม มี ดัชนี การ
ตระ เว้น ความ ควร ประพฤติ ใน ฉาย ทหาร เจอ ไป ด้วย
สมควร มี โทษ หนัก ยิ่ง กว่า ผู้ กระทำ ผิด เช่น เดียว กัน
ซึ่ง เป็น คน ดังมีนี้

เพราะ ฉะนั้น จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้
ตรา ไว้ เป็น พระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

ภาค ๑

ว่าด้วย ชื่อบุคคลต่าง ๆ

นาม

มาตรา ๑ ให้ เรียก พระราชบัญญัติ นี้ ว่า ประ
มวล กฎหมาย อาญา ทหาร

กำหนดวันใช้

มาตรา ๒ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ นี้ เป็น กฎหมาย
ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน วัน วัน โทศมาส คีต ๑๓๑๑ เป็น
ต้นไป

ยกเลิกกฎหมายเก่า

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันที่ ใช้ กฎหมาย นี้ ต้นไป
ให้ ยกเลิก

๑) กฎหมาย ตักษณ ขณคัก

๒) ข้อความใน พระราชกำหนดกฎหมาย แด
กฎ ข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่ง เกี่ยวกับ บรรดา ความ ผิด
ที่กฎหมาย นี้ บัญญัติว่า ต้อง มีโทษ

อธิบายคำ, ทหาร

มาตรา ๔ ในกฎหมายนี้ คำว่า “ทหาร”
นั้น ท่าน หมายถึง ความว่า บุคคล ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ
กฎหมายฝ่าย ทหาร เช่น บุคคล ที่ ก่อร่างไว้ ใน
มาตรา ๔๘ แห่ง พระธรรมนูญศาล ทหารบก รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๖ แต่ในมาตรา ๔๓ แห่ง พระ
ธรรมนูญศาล ทหารเรือ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

เจ้าพนักงาน

คำว่า “เจ้าพนักงาน” ที่ ใช้ ใน ประมวล
กฎหมายตักษณ อาญา นั้น ท่าน หมายถึง ความ ตัด
ถึง บรรดา นายทหารบก นายทหารเรือ ซึ่ง ด้บัญญัติ
แต่ชั้น ประทอน ที่ อยู่ใน กอง ประจําการ นั้น ด้วย

ราชสัตว์

คำว่า “ราชสัตว์” นั้น ท่าน หมายถึง ความ ตัด
ถึง บรรดา คนมี อาวุธ ที่ แสดง ความ แข็งแรง ต่อ
อำนาจ ยี่ โหญ่ หรือ ที่ เปน ขบถ หรือ เปน โจร
สลัด หรือ ที่ ก่อ การ ฆตราช

ค่อ หน้า ราชสัตว์

คำว่า “ค่อหน้าราชสัตว์” นั้น ท่าน หมายถึง
ความ ตัดถึง ที่ อยู่ใน เขตฯ ซึ่ง กองทัพได้กระทำ
สงคราม นั้น ด้วย

คำสั่ง

คำว่า “คำสั่ง” นั้น ท่าน หมาย ความ ว่า บรรดา ข้อความที่ นายทหาร ผู้ ถ้อ อำนาจ อัน สัมควร เปน ผู้ ตั้ง ไป โดย สัมควร แก่ กาด สัมมัย แต่ ชอบ ด้วย พระราชกำหนด กฎหมาย คำตั้ง เช่น นั้น ท่าน ว่า เมื่อ ผู้รับ คำตั้ง นั้น ได้ กระทำ ตาม เด็ด ก็ เปน อัน หมด เขต ของ การ ที่ ตั้ง นั้น

ข้อบังคับ

คำว่า “ข้อบังคับ” นั้น ท่าน หมาย ความ ว่า บรรดา ข้อบังคับ แต่ กฎ ต่าง ๆ ที่ ให้ ใช้ อยู่ เดิม ซึ่ง นาย ทหาร ผู้ ถ้อ อำนาจ อัน สัมควร ได้ ออก ไว้ โดย สัมควร แก่ กาด สัมมัย แต่ ชอบ ด้วย พระราชกำหนด กฎหมาย

ความผิดซึ่งมิได้บัง ใจ ใน ประมวลนี้

มาตรา ๕ ทหาร คนใด กระทำ ความ ผิด อย่าง ใด ๆ นอก จาก ที่ บัญญัติ ไว้ ใน ประมวล กฎหมาย อาญา ทหาร นี้ ท่าน ว่า มัน ควร รับ อนุญา ตาม ตักขณ พระราชกำหนด กฎหมาย ถ้า กฎหมาย นี้ มิได้ บัญญัติ ไว้ ให้ เปน อย่าง ขึ้น

การตั้งอาญา ประหารชีวิต

มาตรา ๖ ผู้ใด ต้อง คำ พิพากษา ศาด ทหารบก หรือ ศาด ทหารเรือ ให้ ตั้ง อาญา ประหาร ชีวิต ท่าน ให้ เข้ามัน ไป ยิง เสีย ให้ ตาย หรือ คัด ศรีษะ สู้ ตัด ด้ว แต่ ศาด จะ ตั้ง ใน คำ พิพากษา

อำนาจลงอาญาที่ทำ

มาตรา ๗ นายทหารผู้มีอำนาจบังคับบัญชา

ผิดต่อดินัยทหาร

ใดหนึ่ง ท่านให้ มี อำนาจ ลง อาญา แก่ ผู้ ที่ กระทำ ผิด ต่อดินัย ทหาร ตาม ลักษณะ กฎ หรือ ข้อบังคับ ทหารบก ทหารเรือ ซึ่ง จะ ทรง พระกรุณา โปรด เกล้า ฯ ให้ คง เช่น ใต้

ความผิดประมวถัน

มาตรา ๘ การกระทำ ความผิด อย่างใด ๆ

ลงโทษตามตระเบ็ด

ที่บัญญัติไว้ ใน มาตรา ๒๑, ๒๓, ๒๔, ๒๗,

ต่อดินัยทหารได้

๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕,

๓๖, ๓๗, ๓๘, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๖,

แถม ๔๗ แห่ง ประมวลกฎหมายนี้ ถ้า เป็นการ

เล็กน้อยไม่สำคัญ ท่านให้ ถือว่า เป็น ความผิด

ต่อดินัย ทหาร ควร มี โทษ ที่ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๗

เว้นไว้แต่ ถ้า นายทหารผู้มีอำนาจ ตั้ง ศาล ทหาร

ซึ่ง มี หน้าที่ พิจารณา พิพากษา คดี เช่น นั้น จะ ตั้ง

ให้ ตั้ง ตัว ผู้ กระทำ ผิด ไป พิจารณา หรือ ว่า จะ มี

การ ป้อง คดี ความผิด นั้น ต่อ ศาล พลเรือน ตาม

ความใน มาตรา ๕๔ แห่ง พระธรรมนูญศาลทหารบก

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ หรือ ใน มาตรา ๔๘ แห่ง

พระธรรมนูญศาลทหารเรือ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

ฉบับนี้ จึง ให้ เป็น ไป ตาม ที่ ว่า นั้น

ความผิดละหุโทษ

มาตรา ๙ ความที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๘ นั้น
กำหนดให้ ใช้ตลอดถึง ความผิดฐานละหุโทษ ดัง
ที่บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมาย ดังกษณสถานฯ แต่
ถ้าความผิดอย่างอื่น ๆ อันต้อง ระวางโทษจำคุก
ไม่เกิน กว่าเดือนหนึ่ง หรือ ปรับไม่เกิน กว่าร้อย
บาท หรือ ทั้ง จำทั้ง ปรับ เช่นว่า มา นี้

เปลี่ยนโทษปรับ
เป็นโทษจำ

มาตรา ๑๐ บรรดาบทในพระราชกำหนดกฎ
หมายที่กำหนดแก่ โทษ ปรับ ด้ฐานเดียว ถ้า
จำเลยเป็น ทหาร ซึ่งไม่ ใช้ชั้นสัญญาบัตร หรือ ชั้น
ประทวน ทำ ว่า ถ้า ศาลวินิจฉัย เห็น สมควร จะ
ให้จำเลยรับ โทษ จำคุก แทน ค่าปรับ ตาม ดังกษณ
ที่ บัญญัติไว้ ใน มาตรา ๑๔ แห่ง ประมวล กฎหมาย
ดังกษณสถานนั้น ก็ได้

เปลี่ยนโทษละหุ
เป็นปรับ

มาตรา ๑๑ ความผิดฐาน ละหุโทษก็ดี ความ
ผิดอันต้อง ด้วยโทษจำคุก ไม่เกิน กว่า เดือนหนึ่ง
หรือ ปรับไม่เกิน กว่าร้อย บาท หรือ ทั้ง จำทั้ง ปรับ
เช่น นั้น เป็นโทษ ที่หนัก ก็ดี ถ้า จำเลย เป็น ทหาร
ทำน ให้ ศาล วินิจฉัย ตาม เหตุ การ ถ้า เห็น สมควร
จะ เปลี่ยน ให้ เป็นโทษ ซึ่ง ไม่เกิน กว่า สาม เดือน ก็ได้

การชำนคำพิพากษา มาตรา ๑๒ เมื่อ ศาล ทหารบก หรือ ศาล
 ทหารเรือ ศาลใด พิพากษาเด็ดขาดให้ลงโทษแก่
 ทหาร คนใด ท่าน ว่าให้นาย ทหาร ผู้มีอำนาจสั่ง
 ให้ลงโทษ ตาม คำพิพากษานั้นวินิจฉัยตามเหตุ การ
 ถ้าเห็น สัมควร จะ สั่งให้ ชำน คำพิพากษาให้จำเลย
 พัง ต่อ หน้า ประชุม ทหาร หมู่ หนึ่ง หมู่ ใด ตาม ที่ เห็น
 สัมควร ก็ได้

ภาคที่ ๒

ว่า ด้วย ตักษณ ความผิดโดยเจตนา

ชะเคยศึกเสียดักษัย มาตรา ๑๓ ชะเคยศึกคนใดท่าน ปลดปล่อยตัวไป
 โดยมีให้คำสัตย์ไว้ว่า จะไม่กระทำการ รบพุ่ง
 ต่อ ท่าน อีกจน ตลอด เวลา สงคราม คราว นั้น ถ้า
 แต่มัน เสียดักษัยนั้นใช้ ท่าน จับตัว มาได้ ท่าน
 ให้ ประหารชีวิตมันได้ย หรือจำคุก มันไว้จนตลอด
 ชีวิต หรือ มีโทษอื่นให้จำคุก มันไว้ตั้ง แต่ ห้า บัน
 ไปจนถึง ยี่สิบ ปี

คนต่อคนนม มาตรา ๑๔ ผู้ใด เป็น ราชดักษัย แต่มัน
 ปลดอมตัว ถ่วง เข้าไปใน บ่อม ค่าย เรือรบ
 หรือ สฐานที่ใด ๆ อัน เป็น ของ ดำหรับ ทหารบก

ทหารเรือ หรือ มี ทหารบก ทหารเรือ ของ ส้มเต๋จ
พระเจ้า อยู่ หัว ตั้ง อยู่ ใช้ ท่าน ว่า มั่น เป็น ผู้ ตัก ถอบ
ดัด แขน ให้ เอา ตัว มั่น ไป ประหาร ชีวิต เสีย
หรือ มิฉะนั้น ให้ จำคุก มั่น ๖ เดือน ตัดออก ชีวิต

ปกบืดหรือช่วย
คนดัดแขน

มาตรา ๑๕ ผู้ใด บิด บัง ซ่อน เร้น หรือ ช่วย
ราชศัตรู ที่ กระทำ เช่น ว่า มา โน มาตรา ๑๔ โดย ที่
มั่น รู้ ชาติ ว่า เป็น ราชศัตรู ก็ ตี มั่น บิด บัง ซ่อน เร้น
หรือ ช่วย ผู้ ตัก ถอบ ดัด แขน โดย ที่ รู้ ชาติ แล้ว ก็ ตี
ท่าน ว่า โทษ มั่น ถึง ต้อง ประหาร ชีวิต หรือ มิฉะนั้น
ให้ จำคุก มั่น ๖ เดือน ตัดออก ชีวิต

ทหารเกณฑ์ด้อมคน
เข้าเป็นพวกศัตรู

มาตรา ๑๖ ผู้ใด เป็น ทหาร แต่ มั่น บัง อาจ
เกลี้ย กด้อม คน ให้ ไป เข้า เป็น พวก ราชศัตรู ท่าน
ว่า โทษ มั่น ถึง ต้อง ประหาร ชีวิต หรือ มิฉะนั้น ให้
จำคุก มั่น ๖ เดือน ตัดออก ชีวิต

ยอมแพ้หรือยกกอง
ทหารที่มั่น หรือเรือ
ให้แก่ศัตรู

มาตรา ๑๗ ผู้ใด ท่าน ใช้ ให้ เป็น นายทหาร
บังคับ กอง ทหาร ใหม่ น้อย บั้ม ค่าย เรือรบ
หรือ ตัณ ที่ อย่าง ไต ๆ ของ กรมทหารบก ทหารเรือ
ของ ส้มเต๋จ พระเจ้า อยู่ หัว ถ้า ยัง มี คน สิ้น ก่า ตั้ง

แต่สามารถที่มันจะบังถิ่นแต่ต่อสู้ข้าศึก มัน
 ขอมแพยกกองทหาร บ้อม ค่าย เว็รรม
 หรือสถานทีนั้น ๆ ให้แก่ราชศัตรูเสียใช้ ท่าน
 ว่าโทษมันถึง ประหารชีวิต หรือจำคุกจนตลอด
 ชีวิต หรือมิฉนั้นให้จำคุกมันไว้ตั้งแต่ห้าปีไป
 จนถึงยี่สิบปี

ผู้หรือหมั้นใจผู้บัง
 คับการให้ยอมแพ้
 แก่ศัตรู

มาตรา ๑๘ ผู้ใดยอม หรือ หมั้นใจ หรือ
 สัมคบกัน เพื่อยง หรือ หมั้นใจ ให้ผู้บังคับกอง
 ทหารใหญ่น้อย บ้อม ค่าย เว็รรม หรือสถาน
 ที่อย่างใด ๆ ของ กรมทหารบก ทหารเรือ ของ
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยอมแพ้แก่ราชศัตรู ท่าน
 ว่าโทษของมันถึง ประหารชีวิต หรือจำคุกจน
 ตลอดชีวิต หรือมิฉนั้นให้จำคุกมันไว้ตั้งแต่ห้า
 ปีไปจนถึงยี่สิบปี

นายเรือดำถอยเรือรบ
 ออกเสียจากที่รบ

มาตรา ๑๙ ผู้ใดเป็นนายเรือ ท่านใช้ให้
 ความคุมเรือดำหนึ่งดำใด ของ กรมทหารบก ทหารเรือ
 ของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน ขณะกระทำ การรบ
 พัง ถ้าแต่มันถอยออกเสียจากที่รบนั้นโดยไม่มี
 มีเหตุอันสมควร ท่านว่าโทษของมันถึง ประหาร

ชีวิต หรือจำคุกจนตลอดชีวิต หรือมีโทษให้
จำคุก มีโทษตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

นายเรือท่าหรือปล่อย มาตรา ๒๐ ผู้ใดเป็นนายเรือ ท่านใช้ให้
ให้เรือทหารเป็น ความคุ้มครองเรือดำหนึ่งดำโต ของ กรมทหารบก ทหารเรือ
อันตราย ของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีจงใจกระทำ
หรือ ปลดปล่อยให้เรือนั้น ชำรุดหรือ อับปาง ท่านว่า
โทษ ของ มัน ถึง จำคุก ตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปจนถึง
ยี่สิบปี

ความผิดในมาตรา มาตรา ๒๑ ผู้ใดเป็น นายเรือ ท่านใช้ให้
๒๐ ซึ่งมีชั้นโดย ความคุ้มครองเรือดำหนึ่งดำโต ของ กรมทหารบก ทหารเรือ
ความ ประมาท ของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมี กระทำ หรือ ปลดปล่อย
ให้เรือนั้น ชำรุด หรือ อับปาง ด้วย ความ ประมาท
ของ มัน ใช้ ท่านว่าโทษ ของ มัน ถึง จำคุกไม่เกิน
กว่า สามปี

บุคคลทำหรือปลดปล่อยให้ มาตรา ๒๒ ผู้ใดเจตนากระทำ หรือปลดปล่อยให้
เรือของกรมทหารบก เรือดำหนึ่งดำโต ของ กรม ทหารบก ทหารเรือ ของ
ทหารเรือเป็นอันตราย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชำรุด หรือ อับปาง ท่าน
ว่า โทษ ของ มัน ถึง จำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไปจนถึง
สิบห้าปี

ความผิดในมาตรา ๒๓ ผู้ใดกระทำหรือปล่อยให้เรือดำ
 ๒๒ ซึ่งมีชนโดย หนึ่งดำใด ของ กรม ทหารบก ทหารเรือ ของ ส้มเต๋จ
 ความ ประมาท พระเจ้า อยู่หัว ชำ รุด หรือ อับ ปาง ด้วย ความ
 ประมาท ของ มันใช้ ท่านว่าโทษ ของ มัน ถึง จำคุก
 ไม่เกิน กว่าสอง ปี

ความผิดในมาตรา ๒๔ ถ้า เรือ นั้น เป็น เรือ สำหรับ ใช้ เติร
 ๒๐ ถึง ๒๓ ทำขึ้นแก่ ใน ด่าน้ำ ท่านว่า ควร ตด อาญา อย่าง หนัก ที่
 เรือ ที่ ใช้ เติร ใน ด่าน้ำ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓,
 นั้น ตง ถึง หนึ่ง และ มี ให้ คัด ตัด ถัด ตาม อาญา
 อย่าง เบาลู ที่ บัญญัติ ไว้ นั้น ๆ เปน ประมาท ใน การ ที่
 จะ ปรับ โทษ ผู้ กระทำ ผิด

นาย ผู้ ควบคุม เรือ ๒๕ ผู้ ใด เปน นาย เรือ ท่าน ใช้
 เติร ทะ เถดะ ทัง เรือ ให้ ควบคุม เรือ เติร ทะ เถดะ หนึ่ง ดำ ใด ของ กรม
 เเวธา เกิด เหตุ ร้าย ทหาร บก ทหาร เรือ ของ ส้ม เต๋จ พระ เจ้า อยู่ หัว ถ้า มี
 เหตุ ร้าย เกิด ขึ้น เช่น พยุ เปน ต้น และ มัน ไม่ พาก
 เพียร จน ถึง สิ้น ความ สามารถ ที่จะ แก้ ไข ให้ เรือ นั้น
 พ้น อันตราย เสีย ก่อน มัน จะ ทัง เรือ นั้น ไป เสีย ใช้
 ท่าน ว่า โทษ ของ มัน ถึง จำ คุก ไม่ เกิน กว่า สาม ปี

นายผู้ควบคุมเรือ
เคียวทะเลตะวันออก
ที่ยังมีคนอยู่

มาตรา ๒๖ ผู้ใดเป็นนายเรือ ท่านใช้ให้
ควบคุมเรือเคียวทะเลดำหนึ่งดำโต ของ กรม
ทหารบก ทหารเรือ ของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถ้า
มีเหตุร้ายเกิดขึ้น เช่นเรือเกยตื้นคน หรือจวนขอบปาง
มันรู้ว่ามีคนอยู่ในเรือนั้น แต่มันจงใจไป
เสียจากเรือนั้นใช้ ท่านว่าโทษของมันถึงจำคุก
ไม่เกินกว่าห้าปี

ทหารฆ่าตายทรัพย์สิน
สิ่งของใช้สำหรับ
การยุทธ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดเป็นทหาร ถ้ามันมีได้มี
เหตุอันสมควรที่จะกระทำได้ แต่มันบังอาจฆ่าตาย
หรือละทิ้งเครื่องศาสตราวุธ กระสุนดินปืน เล็บยิง
ม้า หรือเครื่องยุทธนาการอย่างใด ๆ ก็ดี หรือ
ทำให้ของนั้น ๆ วิปลาศบุบสลายไปก็ดี ท่านว่า
มันมีความผิดต้อง ระหว่างโทษตามสมควรแก่เหตุ
ตั้งจะว่าต่อไปนี้ คือ

ต่อหน้าราชศัตรู

๑) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ต่อหน้าราช
ศัตรู ท่านให้ลงอาญามันเป็นสามสี่ฐาน คือ
สี่ฐานหนึ่งให้ประหารชีวิต สี่ฐานหนึ่งให้จำคุก
จนตลอดชีวิต สี่ฐานหนึ่งให้จำคุกตั้งแต่ปีหนึ่ง
ขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

เวดาสังคราม

๒) ถ้ามันมิได้กระทำคามผิดนั้นต่อหนาราช
สัตว์ แต่ได้กระทำใน เวดาสังคราม หรือใน
เขตร์ ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ กฏอัยการศึก ท่านให้ตั้ง
อาญาจำคุกมันไว้จน ตลอดชีวิต หรือ มิดนั้นให้
จำคุกมัน ตั้ง แต่บั้นหนึ่งขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

เวดาปรกติ

๓) ถ้ามัน กระทำคามผิดนั้น ในเวดา
หรือที่อื่น นอก จากที่ ว่า มา แล้ว ท่านให้ตั้ง อาญา
จำคุกมันไม่เกิน กว่ายี่สิบปี

ทำอนตรายหรือ

หมิ่นประมาท

ธงหมายตำแหน่ง

มาตรา ๒๘ ของซึ่งได้ มีพระบรมราชานุญาต
ให้ใช้ในราชการ เป็น เครื่อง หมายสำหรับ
ประเทศก็ดี รัฐบาดก็ดี หรือสำหรับเรือรบ
หลวงหรือกรมกองทหารใด ๆ ก็ดี หรือเป็น
เครื่อง หมายสำหรับเกียรติยศ หรือตำแหน่งหน้าที่
ราชการ ของ บุคคลใด ๆ ก็ดี เหล่านี้ ถ้าในเวดา
เจาพนักงานได้ชักขึ้นไว้หรือ ประดิษฐานไว้ หรือ
เชิญไปมาแห่งใด ๆ เพื่อเป็น เครื่อง หมายตั้งที่
ว่านั้น ผู้หนึ่งผู้ใด บ้าอาจ ตด ต้ม หรือกระทำ
แก่ของนั้นให้ออนตราย ชำรุด หรือ เปื้อนเปื้อนเสียด
หายโดยไม่มีเหตุอันสมควรใช้ ท่านว่ามันมี

ความผิดฐาน สืบประมาท ของ ต้อง ระวางโทษ
จำคุกไม่เกินกว่า ๑ ปี

ทำ อันตราย หรือ
หมิ่น ประมาทของ
หมาย เกียรติยศ

หนึ่ง ถ้า ของ หมิ่น สืบ ประมาท นั้น เป็น ของ เครื่อง
หมาย สำหรับ พระเกียรติยศ ของ สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว
ก็ คือ สมเด็จพระมหากษัตริย์ มกุฎราชกุมาร หรือ
ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน เวตราชักษาการต่าง
พระองค์สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว หรือ พระราชโอรส
พระราชธิดา ใน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ว่ารัชกาล
ใด ๆ ก็ดี ท่านไม่ประสงค์จะให้เอาความใน
มาตรานี้ไปใช้บังคับอาญา ที่ท่านได้บัญญัติไว้
สำหรับความผิด ฐาน แฉก ความ อาชญา มาท ร้าย
แต่ หมิ่น ประมาท ดังได้กล่าวไว้ใน ประมวล
กฎหมายลักษณะอาญาสำหรับ พระราชอาณาจักรสยาม
มาตรา ๕๕ หรือ มาตรา ๑๐๐ นั้น

ทหารตะกวดนำที่

มาตรา ๒๕ ผู้ใด เป็น ทหาร ท่านให้
อยู่ยาม รักษาการ ก็ดี ท่าน มอบหมายให้กระทำ
การ ตาม บังคับ หรือ คำสั่ง อย่างใด ๆ ก็ดี ถ้า
และ มี ตะ กวด นำที่ นั้น เสีย หรือ มันไป เสีย จาก
นำที่ โดย มิ ได้ รับ อนุญาต ก่อน ท่านว่า มัน มีความ

ผิด ต้อง ระวังโทษ ตาม ส้มควรว แก่ เหตุตั้ง จะ ว่า
ต่อไปนี้ คือ

ค่อหน้าราชสัตว์

๑) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ค่อหน้าราช
สัตว์ ท่านให้ตั้ง อาญามัน เปน ส้มฐาน คือ
ฐานหนึ่งให้ประหารชีวิตเสีย ฐานหนึ่งให้จำคุก
จนตลอดชีวิต ฐานหนึ่งให้จำคุกตั้งแต่ห้าปี
ขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

เวลาสงคราม

๒) ถ้ามันมิได้กระทำความผิดนั้น ค่อหน้า
ราชสัตว์ แต่ได้กระทำใน เวลาสงคราม หรือ
ในเขตซึ่ง อยู่ใน อำนาจกฎอัยการศึก ท่านให้ตั้ง
อาญาจำคุกมันตั้งแต่หนึ่งขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

เวลาปรกติ

๓) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ใน เวลา หรือ
ที่อื่น นอกจากที่ ว่ามา แล้ว ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุก
มันไม่เกินกว่าสิบปี

ทหารขัดขืนหรือ
ตะเลยไม่ทำตาม
คำสั่ง

มาตรา ๓๐ ผู้ใด เปน ทหาร และมันขัด
ขืน หรือ ตะเลย มิกระทำความ คำสั่งอย่างใด ๆ ท่าน
ว่า มัน มีความผิด ต้อง ระวังโทษ ตาม ส้มควรว
แก่ เหตุตั้ง จะ ว่าต่อไปนี้ คือ

ค่อหน้าราชสัตว์

๑) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ค่อหน้าราช
สัตว์ ท่านให้ตั้ง อาญามัน เปน ส้มฐาน คือ

ฐานหนึ่งให้ประหารชีวิตเสีย ฐานหนึ่งให้จำคุก
จนตลอดชีวิต ฐานหนึ่งให้จำคุกตั้งแต่สามปี
ขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

เวลาสงคราม

๒) ถ้ามันมิได้กระทำความผิดนั้นต่อหน้าราช
ศัตรู แต่ได้กระทำใน เวลาสงคราม หรือใน
เขตซึ่ง อยู่ใน อำนาจ กฎอัยการศึก ท่านให้ตั้ง
อาญาจำคุกมัน ตั้งแต่หนึ่งขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

เวลาปกติ

๓) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้นในเวลา หรือ
ที่อื่น นอกจากที่ จำ มาแล้ว ท่านให้ตั้ง อาญา
จำคุกมันไม่เกินกว่า ห้าปี

ทหารขัดขืนไม่

ทำตามคำสั่ง

โดยองอาจ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดเป็นทหาร และ มัน ขัด
ขืน มิ กระทำ ตาม คำสั่ง ใดๆ โดยมัน แสดง
ความ ขัด ขืน ด้วย กิริยา หรือ วาจา องอาจ ต่อ หน้า
หมู่ทหาร ถือ องอาจ ด้วยใช้ ท่านว่า มัน มี ความ ผิด
ต้อง ระวางโทษ ตาม สัมควร แก่ เหตุ ดัง จะ ว่า ต่อ
ไปนี้ คือ

ต่อ หน้า ราชศัตรู

๑) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ต่อ หน้า ราช
ศัตรู ท่านให้ตั้ง อาญามัน เป็น ตาม ฐาน คือ
ฐานหนึ่งให้ประหารชีวิต ฐานหนึ่งให้จำคุกจน

ตลอดชีวิต ฐานหนึ่งให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป จนถึงสิบปี

เวลาสงคราม

๒) ถ้ามันมิได้กระทำความผิดนั้นคือ หนาราชสัตว์ แต่ได้กระทำในเวลาสงคราม หรือในเขตซึ่งอยู่ในอำนาจกฏอัยการศึก ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมันตั้งแต่สามปีขึ้นไป จนถึงสิบปี

เวลาปรกติ

๓) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้นในเวลาหรือที่อื่นนอกจากที่ว่ามีแล้ว ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมันไม่เกินกว่าสิบปี

ทหารซัดเซหรือ
ตะเอยไม่ทำตาม
ข้อบังคับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดเป็นทหาร และมีซัดเซ่น หรือ ตะเอยมิกระทำ ตาม ข้อบังคับ ใดๆ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง ระวังโทษ ตาม ล้มควมแก่เหตุตั้งจะว่าต่อไปนี้ คือ

ต่อ หน้า ราชสัตว์

๑) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้นคือ หน้าราชสัตว์ ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมันตั้งแต่ปีหนึ่งขึ้นไป จนถึงสิบปี

เวลา สงคราม

๒) ถ้ามัน มิได้กระทำความผิดนั้นคือ หน้าราชสัตว์ แต่ได้กระทำในเวลาสงคราม หรือในเขตซึ่ง อยู่ในอำนาจ กฏอัยการศึกใช้ ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมัน ตั้งแต่สามเดือนขึ้นไป จนถึงห้าปี

เวลา ปรกติ

๓) ถ้ามันได้กระทำ ความผิดนั้นในเวลา หรือที่อื่น นอกจากที่ ว่ามาแล้ว ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุก มันไม่เกินกว่า สามปี

ทหารขัดขันไม่ทำตามข้อบังคับ โดยของอาจ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดเป็น ทหาร และมันขัดขัน มิกระทำให้ตาม ข้อบังคับ อย่างใด ๆ โดยมันแสดง ความขัด ขัน นั้น ด้วย กิริยา หรือ ฉาวา ของอาจ ต่อหน้า หมู่ ทหาร ถือ อาวุธ ด้วย ใช้ ท่าน ว่า มัน มีความ ผิดต้อง ระวางโทษ ตาม สัมภพว แก่เหตุ ตั้งจะว่าต่อไป นี้ คือ

ต่อ หน้า ราชสัตว์

๑) ถ้ามันได้ กระทำ ความผิดนั้น ต่อ หน้า ราชสัตว์ ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุก มัน ตั้งแต่ สามปี ขึ้นไป จน ถึง สิบปี

เวลาดังคราม

๒) ถ้ามันมิได้ กระทำ ความผิดนั้น ต่อ หน้า ราชสัตว์ แต่ได้กระทำ ใน เวลา คัก สงคราม หรือ โน เซตร ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ กฎอัยการ คัก ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุก มัน ตั้งแต่ บ้าง หนึ่ง ขึ้นไป จน ถึง สิบปี

เวลา ปรกติ

๓) ถ้ามันได้ กระทำ ความผิดนั้น ใน เวลา หรือที่อื่น นอกจากที่ ว่ามาแล้ว ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุก มันไม่เกินกว่า ห้าปี

ทหารยามนอน
หรือเมา

มาตรา ๓๔ ผู้ใดเป็น ทหาร ท่านให้ ให้
เป็น ยามรักษาการ หรือ อยู่ยาม ประจำหน้าที่
และมี นอนเสียในหน้าที่ กัด หรือ เมาสุราใน
หน้าที่ กัด ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง ระวังโทษ
ตามสมควร แก่เหตุ ตั้ง ว่าจะว่าต่อไป นี้ คือ

ข้อ หน้าราชศัตรู

๑) ถ้า มัน ได้ กระทบ ทำความผิด นั้น ต่อ หน้าราช
ศัตรู ท่านให้ ลงอาญา จำคุก มัน ตั้ง แต่ หนึ่ง ชัน ไป
จน ถึง เจ็ด ปี

เวลา สงคราม

๒) ถ้า มัน ได้ กระทบ ทำความผิด นั้น ต่อ หน้าราช
ศัตรู แต่ ได้ กระทบ ในเวลา สงคราม หรือ ใน
เขตที่ ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ กฎอัยการศึก ท่านให้ ลง
อาญา จำคุก มัน ตั้ง แต่ สาม เดือน ชัน ไป จน ถึง สาม ปี

เวลา ปรกติ

๓) ถ้า มัน ได้ กระทบ ทำความผิด นั้น ใน เวลา หรือ
ที่อื่น นอก จาก ที่ ว่า มา แล้ว ท่านให้ ลง อาญา
จำคุก มัน ไม่เกิน กว่า สอง ปี

ทหารยามมีความ
ประมาทในหน้าที่

มาตรา ๓๕ ผู้ใดเป็น ทหาร ท่านให้ ให้
เป็น ยาม รักษาการ หรือ อยู่ยาม ประจำหน้าที่ แต่
ปรากฏว่า มัน มิได้ เหาใจใส่ หรือ มัน มีความ
ประมาทในหน้าที่ นั้น ใช้ ท่านว่า มัน มีความผิด

ต้อง ระวางโทษตามสมควรแก่เหตุ ^{๕๖} ดังนั้น ^{๕๗}ว่า ^{๕๘}ต่อไป ^{๕๙}นี้ ^{๖๐}คือ

ค) หน้าราชสีห์ ^{๖๑} ๑) ถ้ามันได้กระทำ ความผิดนั้น ^{๖๒}ต่อ หน้าราชสีห์ ^{๖๓} ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุกมัน ^{๖๔}ตั้งแต่ ^{๖๕}สาม ^{๖๖}เดือน ^{๖๗}ขึ้นไป ^{๖๘}จน ^{๖๙}ถึง ^{๗๐}ห้า ^{๗๑}ปี

เวลาสงคราม ^{๗๒} ๒) ถ้ามันมิได้กระทำ ความผิดนั้น ^{๗๓}ต่อ หน้าราชสีห์ ^{๗๔} แต่ได้กระทำ ^{๗๕}ใน ^{๗๖}เวลา ^{๗๗}สงคราม ^{๗๘} หรือ ^{๗๙}ใน ^{๘๐}เขต ^{๘๑}ซึ่ง ^{๘๒}อยู่ ^{๘๓}ใน ^{๘๔}อำนาจ ^{๘๕}กฎ ^{๘๖}อัยการ ^{๘๗}ศึก ^{๘๘} ท่านให้ตั้ง ^{๘๙}อาญา ^{๙๐}จำคุก ^{๙๑}มัน ^{๙๒}ไม่ ^{๙๓}เกิน ^{๙๔}กว่า ^{๙๕}สาม ^{๙๖}ปี

เวลาปรกติ ^{๙๗} ๓) ถ้ามันได้กระทำ ความผิดนั้น ^{๙๘}ใน ^{๙๙}เวลา ^{๑๐๐}หรือ ^{๑๐๑}ที่ ^{๑๐๒}อื่น ^{๑๐๓}นอก ^{๑๐๔}จาก ^{๑๐๕}ที่ ^{๑๐๖}ว่า ^{๑๐๗}มา ^{๑๐๘}แล้ว ^{๑๐๙} ท่านให้ตั้ง ^{๑๑๐}อาญา ^{๑๑๑}จำคุก ^{๑๑๒}มัน ^{๑๑๓}ไม่ ^{๑๑๔}เกิน ^{๑๑๕}กว่า ^{๑๑๖}สอง ^{๑๑๗}ปี

ทำร้ายแก่ทหาร ยาม ^{๑๑๘} มาตรา ๓๖ ^{๑๑๙} ผู้ ^{๑๒๐}ใด ^{๑๒๑}บัง ^{๑๒๒}อาจ ^{๑๒๓}ใช้ ^{๑๒๔}กำลัง ^{๑๒๕}ทำ ^{๑๒๖}ร้าย ^{๑๒๗}แก่ ^{๑๒๘}ทหาร ^{๑๒๙}ยาม ^{๑๓๐}รักษา ^{๑๓๑}การ ^{๑๓๒}กัณฑ์ ^{๑๓๓} หรือ ^{๑๓๔}แก่ ^{๑๓๕}ทหาร ^{๑๓๖}ช้อย ^{๑๓๗}ยาม ^{๑๓๘}ประจำ ^{๑๓๙}หน้าที่ ^{๑๔๐}กัณฑ์ ^{๑๔๑} ท่าน ^{๑๔๒}ว่า ^{๑๔๓}มัน ^{๑๔๔}มี ^{๑๔๕}ความ ^{๑๔๖}ผิด ^{๑๔๗}ต่อ ^{๑๔๘}ระวาง ^{๑๔๙}โทษ ^{๑๕๐}ตาม ^{๑๕๑}สมควร ^{๑๕๒}แก่ ^{๑๕๓}เหตุ ^{๑๕๔} ดังนั้น ^{๑๕๕}ว่า ^{๑๕๖}ต่อไป ^{๑๕๗}นี้ ^{๑๕๘}คือ

ค) หน้าราชสีห์ ^{๑๕๙} ๑) ถ้ามันได้กระทำ ความผิดนั้น ^{๑๖๐}ต่อ หน้าราชสีห์ ^{๑๖๑} ท่าน ^{๑๖๒}ให้ ^{๑๖๓}ตั้ง ^{๑๖๔}อาญา ^{๑๖๕}มัน ^{๑๖๖}เป็น ^{๑๖๗}สาม ^{๑๖๘}ฐาน ^{๑๖๙}คือ ^{๑๗๐}ฐาน ^{๑๗๑}หนึ่ง ^{๑๗๒}ให้ ^{๑๗๓}ประหาร ^{๑๗๔}ชีวิต ^{๑๗๕} ฐาน ^{๑๗๖}หนึ่ง ^{๑๗๗}ให้ ^{๑๗๘}จำ ^{๑๗๙}คุก

มัน จนตลอดชีวิต ๕) ส่วนหนึ่งให้จำคุกมันตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป จนถึงยี่สิบปี

เวลาสงคราม

๒) ถ้ามันมิได้กระทำความผิดนั้น ต่อหน้าราชสำนัก แต่ได้กระทำในเวลาสงคราม หรือในเขตซึ่ง อยู่ใน อำนาจกฎอัยการศึก ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมันตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป จนถึงยี่สิบปี

เวลาปกติ

๓) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้นในเวลาหรือที่อื่น นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมันไม่เกินกว่าห้าปี

ทำร้ายแก่ทหาร

ถ้าละในการ ประทุษชูรชัยพิน มันทำให้

ยาม จนถึง ตาย

เขาถึงตาย หรือให้เขา มีบาดเจ็บถึง สิ้นสติด้วยไร ท่านว่าถ้ามัน ส่มควร รับโทษหนักยิ่ง กว่าที่บัญญัติไว้ ใน มาตรานี้แล้ว ก็ให้มัน ผู้กระทำความผิดนั้นรับอาญาตาม ดัชนีชนที่ท่านบัญญัติไว้ ใน มาตรา ๒๕๐, ๒๕๑, และ ๒๕๗ แห่ง ประมวลกฎหมาย ดัชนีชนอาญา

ชู้เชิญ หรือ หมิ่นประมาท ทหาร ยาม

มาตรา ๓๗ ผู้ใดหมิ่นประมาทหรือชู้เชิญว่า จะกระทำความร้ายแก่ทหาร ยามรักษาการ ชู้เชิญประจําหน้าที่ ท่านว่ามัน มีความผิดต้องระวางโทษตาม ส่มควร แก่เหตุ ดังจะว่าต่อไปนี้ คือ

ต่อ หน้า ราชสันตติวงศ์

๑) ถ้า มันได้ กระทบทำ ความ ผิด นั้น ต่อ หน้า ราชสันตติวงศ์ ท่านให้ ลงอาญา จำคุก มัน ตั้งแต่ ปี หนึ่ง ขึ้นไป จน ถึง สิบ ปี

เวลา สงคราม

๒) ถ้า มัน มี กระทบทำ ความ ผิด นั้น ต่อ หน้า ราชสันตติวงศ์ แต่ ได้ กระทบทำ ใน เวลา สงคราม หรือ ใน เขต ที่ ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ กฎอัยการศึก ท่านให้ ลงอาญา จำคุก มัน ตั้งแต่ ตาม เดือน ขึ้นไป จน ถึง ห้า ปี

เวลา ปรกติ

๓) ถ้า มัน ได้ กระทบทำ ความ ผิด นั้น ใน เวลา หรือ ที่ ซึ่ง นอก จาก ที่ ว่า มา แล้ว ท่านให้ ลง อาญา จำคุก มัน ไม่ เกิน กว่า สี่ มปี

ทหาร ทำร้าย แก่ ผู้ บังคับ บัญชา

มาตรา ๓๘ ผู้ใด เปน ทหาร และ มัน บังอาจ กระทบการ ประทศุสูรราช ด้วย ก้าวถึง กาย แก่ ทหาร คนใด ที่มี อำนาจ บังคับ บัญชา เห็นอ มัน ไซ้ ท่านว่า มัน มีความ ผิด ต้อง ระวังโทษ ตาม สัมควร แก่ เหตุ ดัง จะ ว่า ต่อ ไป นี้ คือ

ต่อ หน้า ราชสันตติวงศ์

๑) ถ้า มัน ได้ กระทบทำ ความ ผิด นั้น ต่อ หน้า ราชสันตติวงศ์ ท่านให้ ลงอาญา มัน เปน ตาม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้ ประหารชีวิต เดียว ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก มัน ตลอด ชีวิต ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก มัน ตั้งแต่ ห้า ปี ขึ้นไป จน ถึง ยี่ สิบ ปี

เวลาสงคราม

๒) ถ้ามีผู้ได้กระทำความผิดนั้น ต่อหน้า
ราชสีห์ แต่ได้กระทำในเวลาสงคราม หรือใน
เขตซึ่งอยู่ในอำนาจกฎอัยการศึก ท่านให้ตั้ง
อาญาจำคุกมัน ตั้งแต่หนึ่งจนไปถึงสี่ปี

เวลาปกติ

๓) ถ้ามีผู้ได้กระทำความผิดนั้น ในเวลา
หรือที่อื่นนอกจากที่ว่ามาแล้ว ท่านให้ตั้งอาญา
จำคุกมัน ตั้งแต่หนึ่งจนไปถึงเจ็ดปี

ทหารทำร้ายแก่
ผู้ใหญ่มีศักดิ์สูง

มาตรา ๓๙ ผู้ใดเป็นทหาร และมีบัญชา
ใช้กำลังทำร้ายแก่ทหารผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่เหนือ
มันใช้ ท่านว่ามันควรรับอาญาจำคุกไม่เกิน
กว่าห้าปี

ทหารทำร้ายแก่ผู้
บังคับบัญชา หรือแก่
ผู้ใหญ่จนถึงตาย
หรือ บาดเจ็บสาหัส

มาตรา ๔๐ ถ้าละในการกระทำความผิดเช่นว่า
มาในมาตรา ๓๘ และ ๓๙ นั้น เป็นเหตุ
ให้ผู้ต้องประทุษร้ายถึงตาย หรือต้องบาดเจ็บ
ถึงสาหัสด้วยใช้ ท่านว่าถ้ามันสมควรรับโทษหนัก
ยิ่งกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้แล้ว ก็ให้ตั้งอาญา
แก่มันผู้กระทำความผิดนั้น ตามลักษณะที่ท่านบัญญัติไว้
ในมาตรา ๒๕๐, ๒๕๑ และ ๒๕๗ แห่งประ
มวลกฎหมายลักษณะอาญา

ทหาร ชู้เชียวจะทำร้าย มาตรา ๔๑ ผู้ใดเป็น ทหาร และ มั่น บังอาจ หรือ หมิ่น ประมาท แสดง ความ อาฆาต มาท ร้าย ต่อ ทหาร ผู้ใด ซึ่ง มี ต่อ ผู้ บังคับ บัญชา ยำนาจ บังคับ บัญชา หรือ เป็น ผู้ใหญ่ เหนือ มั่น หรือ ต่อ ผู้ใหญ่ หรือ มั่น หมิ่น ประมาท ได้ ความ หรือ โฆษณา ความ หมิ่น ประมาท อย่างใด ๆ ก็ดี ท่าน ว่า มั่น มี ความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ จำคุก ไม่เกิน กว่า สี่ปี

ทหาร กำเริบ มาตรา ๔๒ ถ้า ทหาร มี วัง สุ่ม กัน ณ ที่ใด ๆ ใด แต่ ห้า คน ขึ้น ไป ไซ้ ก่อ ตั้ง ทำร้าย หรือ ชู้เชียว ว่า จะ ทำร้าย ก็ดี หรือ มั่น กระทบ การ อย่างใด ๆ ขึ้น ให้ วุ่นวาย ใน บ้าน เมือง ของ ท่าน ก็ดี ท่าน ว่า มั่น มีความ ผิด ฐาน กำเริบ ต้อง ระวัง โทษ ตาม สัมควร แก่ เหตุ ด้วย กัน ทุก คน ตั้ง จะ ว่า ต่อ ไป นี้ คือ

ข้อ หน้า ราช สัตว์ ๑) ถ้า มั่น ได้ กระทบ ทำ ความ ผิด นั้น ต่อ หน้า ราช สัตว์ ท่าน ให้ ลง อาญา มั่น เป็น ตาม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้ ประหาร ชีวิต เสีย ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก มั่น จน ตลอด ชีวิต ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ตั้ง แต่ สี่ปี ขึ้น ไป จน ถึง ยี่สิบปี

เวลา สงคราม ๒) ถ้า มั่น มี ได้ กระทบ ทำ ความ ผิด นั้น ต่อ หน้า ราช สัตว์ แต่ ได้ กระทบ ใน เวลา สงคราม หรือ ใน

เขตร ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ ฎีกายการ คัก ท่าน ให้ตั้ง
อาญา จำคุก มั่น ตั้ง แต่ หนึ่ง ชัน ไป จน ถึง ยี่ สิบ ฝ

เวลาปรกติ

๓) ถ้า มัน ได้ กระทำ ความ ผิด นั้น ใน เวลา หรือ
ที่อื่น นอก จาก ที่ ว่า มา แล้ว ท่าน ให้ตั้ง อาญา จำคุก
มั่น ไม่ เกิน กว่า ๕ ฝ

ทหาร กำ เริบ โดย มี

มาตรา ๔๓ ถ้า เตะ โน พวก ทหาร ที่ กระทำ
การ กำ เริบ ที่ ว่า มา ใน มาตรา ๔๒ นั้น มี สำตรา วุช
ไปด้วย ตั้ง แต่ คน หนึ่ง ชัน ไป ท่าน ว่า พวก นั้น ต้อง
ระวาง โทษ ตาม ส้มควร แก่ เหตุ ด้วย กัน ทุก คน ตั้ง
จะ ว่า ค่อย ไปนี้ คือ

สำตรา วุช

ค่อ หน้า ราช สัตว์

๑) ถ้า มัน ได้ กระทำ ความ ผิด นั้น ค่อ หน้า
ราช สัตว์ ท่าน ให้ตั้ง อาญา มั่น เป็น สาม สฐาน คือ
สฐาน หนึ่ง ให้ ประหาร ชีวิต เดียว สฐาน หนึ่ง ให้
จำคุก จน ตลอด ชีวิต สฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ตั้ง แต่
๕ ฝ ชัน ไป จน ถึง ยี่ สิบ ฝ

เวลา สงคราม

๒) ถ้า มัน ได้ กระทำ ความ ผิด นั้น ค่อ หน้า
ราช สัตว์ แต่ ได้ กระทำ ใน เวลา สงคราม หรือ ใน
เขตร ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ ฎีกายการ คัก ท่าน ให้ตั้ง
อาญา จำคุก มั่น ตั้ง แต่ สาม ฝ ชัน ไป จน ถึง ยี่ สิบ ฝ

เวลาปรกติ

๓) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ในเวลา หรือที่อื่น นอกจากที่นำมาแล้ว ท่านให้ตั้ง ฮาญา จำคุกมันไม่เกินกว่าสิบปี

ทหาร กำเว็บบยม เด็ก ไปโดยดี

มาตรา ๔๔ เมื่อเจ้าพนักงาน ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ได้บังคับ ทหาร ที่กระทำการ กำเว็บบนที่ใด ๆ ให้เด็กไปเสีย ถ้าและพวก ทหาร ที่กระทำการ กำเว็บบน คนใดที่ยังมีไต ใช้กำลังทำร้ายอย่างใด แล้วเด็กไปตาม บังคับ นั้นโดยดี ท่านว่าให้ตั้งโทษ แก่มัน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๔๒ และ ๔๓ นั้น แต่ทั้งนี้

อธิบาย ความผิด ถาน หตบ หนี การ ทหาร

มาตรา ๔๕ ผู้ใดเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร ชั้น ประทวนชั้นนายสิบชั้นจ่า หรือเป็น พลทหารบก ทหารเรือก็ดี ถ้าแต่ มัน ขาดจากหน้าที่ราชการ โดยมิได้รับ อนุญาต หรือมัน ขาดจาก ราชการใน เมื่อ มัน กำหนด อนุญาต ทั่วแล้วก็ดี แม้เป็นไป ด้วย ความ เจตนา จะ หลีกเตี๋ยงจากราชการตามคำสั่ง ให้ เติร กองทหาร หรือ เติร เว้อไปจากที่ หรือ คำสั่ง เรียก ระดม เตรีย่มศึก นั้นใช้ ท่านว่า มัน มี ความผิด ฐาน หนี ราชการ อีกนัย หนึ่ง มัน ขาดจาก ราชการ จน ถึง กำหนด ที่ จะ ถ้าว ต่อไปนี้ คือ

๑) ขาด ๒๔ ชั่วโมง ต่อหน้า ราชสัตว์

๒) ขาด ๓ วัน ถ้ามิใช่ต่อหน้า ราชสัตว์ แต่ในเวลาสงคราม หรือในเขตที่ใชฏฏอัยการศึก

๓) ขาด ๑๕ วัน ในที่และเวลาอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแต่ด้วยนี้ใช้ ท่านก็ว่า มันมีความผิดฐานหนี ราชการ ตูจกัน

โทษ หนี ราชการ ทหาร

มาตรา ๔๖ ผู้ใดกระทำความผิดฐานหนี

ราชการ ท่านว่า มันต้อง ระวังโทษ ตามสมควรแก่เหตุ ตั้ง จะว่าต่อไปนี้ คือ

ไป เข้ากับ ราชสัตว์

๑) ถ้า มัน หลบ หนี ไป เข้า อยู่กับ พวก ราชสัตว์ ท่านว่า โทษ มัน ถึง ตาย

ต่อ หน้า ราชสัตว์

๒) ถ้า มัน กระทำความผิด นั้น ต่อ หน้า ราชสัตว์ ท่านให้ ลง อาญา จำคุก มัน ไว้ จน ตลอด ชีวิต หรือ มีฉนั้น ให้ จำคุก มัน ไว้ ยี่สิบ ปี

เวลา สงคราม

๓) ถ้า มัน มี ได้ กระทำความผิด นั้น ต่อ หน้า ราชสัตว์ แต่ ได้ กระทำ ใน เวลา สงคราม หรือ ใน เขต ซึ่ง อยู่ ใน อำนาจ ภูฏอัยการศึก ท่านให้ ลง อาญา จำคุก มัน ไว้ ตั้ง แต่ หนึ่ง ชน ไป จน ถึง สิบ ห้า ปี

เวลา ปรกติ

12/10/2566

๔) ถ้า มัน กระทำความผิด นั้น ใน เวลา หรือ

ที่อื่น นอกจากที่ ว่ามา แล้ว ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุก
มัน ผู้กระทำความผิดนั้นไว้ ไม่เกิน กว่า ห้าปี

ทหาร เจ้านาย ทวิพย์
สิ่ง ของ ไซ โท การ
ทหาร

มาตรา ๔๗ ผู้ใดเป็น ทหาร ท่านให้
มีหน้าที่ จิต ซื่อ หรือ ทำ หรือ ปกครอง รักษา ทวิพย์
สิ่งใด ๆ ของ กรม ทหาร มก ทหาร เวื่อ ถ้า และ
มัน บังอาจ เขา ของ อื่น ปลดอม หรือ ปน กับ ทวิพย์ สิ่ง
นั้น ๆ ให้ เสื่อม ลง ก็ได้ หรือ มัน ปลดอม ให้ ผู้ อื่น
กระทำ เช่น นั้น โดย มัน รู้ เห็น เป็น ใจ ด้วย ก็ได้ ท่าน
ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม
เดือน ขึ้น ไป จนถึง เจ็ด ปี และ ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท
ขึ้นไป จนถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก ใด หนึ่ง

ทหาร จำย ทวิพย์ ที่ มี
ของ อื่น เจ้านาย
หรือ ปลดอม

และ ทหาร คนใด ท่านให้ มี หน้าที่ จิต ซื่อ หรือ
ทำ หรือ ปกครอง รักษา สิ่งใด ๆ ของ กรม ทหาร มก
ทหาร เวื่อ ถ้า และ มัน บังอาจ จำย ทวิพย์ สิ่งใด ๆ
ที่ มัน ร้อย ว่า มี ของ อื่น ปลดอม หรือ ปน เช่น ว่า มา
แล้ว ก็ได้ หรือ มัน ปลดอม ให้ ผู้ อื่น กระทำ เช่น นั้น
แล้ว มัน ไม่ รับ ร้อง เรียง ค่าย ผู้ใหญ่ ที่ เห็น มัน ก็ได้
ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ เช่น ว่า มา ใน
มาควาน แล้ว มัน ตูจกัณ

ปราศจากความ
เมตตาต่อคน บ่อย
และแย่งทรัพย์สิน ใน
เวลาสงคราม

มาตรา ๔๘ ในเวลาสงคราม ถ้าผู้ใด
กระทำการ ปราศจากความเมตตา แก่คนที่ถูก
อาชุรฆาตเจ็บ หรือ แก่คนที่ บอยเจ็บใน กองทัพ
ฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดก็ตาม หรือกระทำการ ปล้น ทรัพย์สิน
แย่ง ทรัพย์สินอย่างใด ๆ ที่ท่านบัญญัติไว้ใน มาตรา
๒๔๙ ถึง มาตรา ๒๕๙ และมาตรา ๒๘๘
ถึง มาตรา ๓๐๓ แห่ง ประมวลกฎหมาย ดัชนี
อาณานั้น ท่านให้เพิ่มโทษ มีผู้ กระทำผิดของ
ระวางโทษตามที่ท่านบัญญัติไว้ สำหรับความเช่นนั้น
ขึ้นด้วย อีก กึ่ง หนึ่ง

ไซ้ซง หรือเครื่อง
หมาย กากะบาทแดง
ใน ที่ผิด

มาตรา ๔๙ ในเวลาสงคราม ถ้าผู้ใด
ซง กากะบาทแดง หรือเครื่อง หมาย กากะบาทแดง
โดยผิดข้อ บังคับ แห่ง หนังสือ สัญญา นานาประเทศซึ่ง
ทำที่ เมืองยี่นา เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๑๓
ศก ๑๒๕ ท่านว่า มัน มีความผิดต้อง ด้วย อาญา
ซึ่ง บัญญัติไว้ ใน มาตรา ๑๕๘ แห่ง ประมวล
กฎหมาย ดัชนีอาญา

ทหารทำผิดต้องเพิ่ม
โทษ อีก กึ่ง หนึ่ง

มาตรา ๕๐ ผู้ใดเป็น ทหาร และมัน กระทำ
ความผิดอย่างใด ๆ ที่ท่าน บัญญัติไว้ ใน มาตรา
ต่าง ๆ แห่ง ประมวลกฎหมาย ดัชนีอาญา ดังจะ
กล่าวต่อไป นี้ คือ

มาตรา ๙๙ ถึงมาตรา ๑๐๐ ความผิดฐานประทุษร้าย

ร้ายต่อ พระบรม ราชตระกูล

มาตรา ๑๐๒ ถึง มาตรา ๑๐๔ ความผิดฐาน ฆบถ

ภายใน พระ ราชอาณาจักร์

มาตรา ๑๐๕ ถึง มาตรา ๑๐๘ ความผิดฐานฆบถ

ภายนอก พระราช อาณาจักร์

มาตรา ๑๑๒ ถึง มาตรา ๑๑๕ ความผิดต่อทาง

พระราชไมตรี กับต่าง ประเทศ

มาตรา ๑๑๖ ถึง มาตรา ๑๒๔ ความผิดต่อ

เจ้าพนักงาน

มาตรา ๑๕๑ ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอำนาจ

ศาล

มาตรา ๑๕๔ ความผิดฐานช่วยผู้ หนีให้ หนี หมาย

อันควร รับโทษ ตาม กฎหมาย

มาตรา ๑๖๓ ถึง มาตรา ๑๖๙ ความผิดฐานหลบ

หนี จากที่คุมขัง

มาตรา ๑๗๗ ถึง มาตรา ๑๘๒ ความผิดฐาน

ล้มคบ กัน เป็น อนิจัย และ เป็น ล้อขังโจร

ผู้ร้าย

มาตรา ๑๘๓ และ มาตรา ๑๘๔ ความผิดฐานก่อ
การจลาจล

มาตรา ๑๘๕ ถึง มาตรา ๒๐๑ ความผิดฐาน
กระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่สาธารณชน
ฐานกระทำให้สาธารณชนปราศจาก
ความสดวกในการไปมา และการตั้ง
ข้าวและของถึงกันและฐานกระทำให้
สาธารณชนปราศจากความชุ่มฉ่ำ

มาตรา ๒๕๓ ความผิดฐานเกี่ยวข้องในที่วิวาทต่อสู้
กัน ซึ่งมีผู้ถึงแก่ความตาย

มาตรา ๒๕๔ ถึง มาตรา ๒๕๙ ความผิดฐาน
ประทุษร้ายแก่ร่างกาย

มาตรา ๒๖๘ ถึง มาตรา ๒๗๗ ความผิดฐาน
กระทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง

มาตรา ๒๘๘ ถึง มาตรา ๒๙๖ ความผิดฐาน
ตักทรัพย์

มาตรา ๒๙๗ ถึง มาตรา ๓๐๒ ความผิดฐานฉ้อ
โกง ฐานชิงทรัพย์และฐานปล้น
ทรัพย์ และ ฐานลักทรัพย์

มาตรา ๓๐๓ ความผิดฐานกันโชค

มาตรา ๓๒๗ ถึง มาตรา ๓๓๐ ความผิดฐานบุกรุก

ท่านว่า มันผู้กระทำ ความผิด ต้องระวางโทษตามที่กำหนดบัญญัติไว้สำหรับความผิดเช่นนั้น และให้เพิ่มโทษนั้น ในด้วย อีกกึ่งหนึ่ง

ทหาร ยามทำผิด
ต้องเพิ่มโทษ
ทว่า

มาตรา ๕๑ ผู้ใดเพนทหาร ถ้ามันกระทำ ความผิดอย่างหนึ่ง อย่างใด ดังที่ว่า มาใน มาตรา ๕๐ ในเวลาที่ ท่านใช้มัน เป็น ยาม รักษาการ หรือ อยู่ ยาม ประจำที่ หรือ ให้กระทำการ อย่างใด ๆ ที่มี สำครวญ ของ หตวง ประจำตัว ด้วยใช้ ท่านว่า มันโทษหนักให้ดัง อาญา แก่ มันตาม ที่ท่านบัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายลักษณ อาญา สำหรับความผิด เช่น นั้น ทว่า

เจ้าพนักงานหอสมุด

กฎ

ว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารบก

ด้วยตาม ความใน ประมวลกฎหมาย อาญา ทหาร
 มาตรา ๗ มีว่า “นายทหาร ผู้มีอำนาจ บังคับ
 บัญชาได้ นั้น ท่านให้ มี อำนาจ ลงอาญา แก่ ผู้
 ที่ กระทำผิด ต่อ วินัย ทหาร ตาม ตักษณกฎ หรือ
 ข้อ บังคับ ทหารบก ทหาร เรือ ซึ่ง จะ ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง ขึ้นได้” นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
 พระบรมราชานุญาตให้เสนาบดี กระทรวงกระตึก
 ตั้ง กฎขึ้นไว้ดัง ต่อไปนี้

ความผิด ที่ จะลง
 อาญาได้

ข้อ ๑ นายทหารบก ผู้ บังคับ บัญชาตาม ตำรับ
 ขึ้น มีอำนาจ ที่ จะ ลง อาญา แก่ ผู้ ที่ อยู่ใน ใต้ บังคับ
 บัญชา ของตนได้ โดยไม่ต้อง นำคดี ขึ้น ศาล ทหารบก
 ดัง จะ ก่อว่าต่อไป นี้

ผิดต่อวินัย ทหาร

- (๑) ความผิดต่อวินัยทหาร เป็น ต้น คือ
 - ก, ข้อคำสั่ง หรือ ไม่ กระทำ ตาม คำสั่ง
- โดย ถ้วน ถึ

ข, สืบ, เกียรติ คราน, หรือเดินเดื่อต่อ

มีที่ราชการ

ค, ถ้าวความเท็จ หรือใช้วาจาชั่ว

ง, ประพฤติ กิริยาชั่ว

จ, แล้วยังดูว่า หรือเครื่อง ของ ของเมา

ต่าง ๆ จนไม่สามารถจะ ครอง อดิของ ตน

ได้ กติ หรือเมาจน ประพฤติ กิริยาอาการ

ผู้มวายนในที่ใด ๆ กติ

ผิดต่อ ประมวล

(๒) ความผิดต่อ กฎหมายอาญา บาง อย่างซึ่ง

กฎหมายอาญา

ได้บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๘ แล ๙ แห่ง ประมวล

กฎหมาย อาญาทหาร

ชนิดโทษ

ข้อ ๒ อาญาสำหรับลงโทษต่อผู้กระทำผิดต่อ

วินัย ทหาร นั้น ให้ มีกำหนดเป็น ๗ สถาน ดังนี้

- สถาน หนึ่ง โขย
- สถาน หนึ่ง จำขัง
- สถาน หนึ่ง กักขัง
- สถาน หนึ่ง ขังมืด
- สถาน หนึ่ง กักยาม
- สถาน หนึ่ง ทัณฑ์กรรม
- สถาน หนึ่ง ภาค ทัณฑ์

โทษโมย

ข้อ ๓ โทษโมยนั้น คือ โยยที่ขาดด้วยไม้ หรือ หวายโต ไม่เกินกว่า ๑ ซองติเมตร ผู้ที่จะ ต้องรับโทษโมยจะต้องให้แพทย์ตรวจดูก่อน เมื่อ ได้ตรวจและเห็น จะ ทนโทษนี้ ได้ จึง ให้ตั้ง มือโยย และ เวลาโยย นั้น แพทย์ จะ ต้อง ประจำ อยู่ด้วย ถ้า ผู้ที่ ต้อง รับโทษ ต้อง โทษ โมย ครัง ที่ ๒ อีก คน หนึ่ง ให้ รอจน แผลเก่าหาย ปรกติ แล้ว จึง โยย

โทษจำขัง.

โทษจำขัง นั้น คือ จำตรวน แล้ว ขัง ใน ที่ ควบคุม

โทษ กักขัง.

โทษ กักขัง นั้น คือ ขัง ใน ที่ ควบคุม แต่ เฉพาะ คนเดียว หรือ รวม กัน หลายคน แล้ว แต่ คำสั่ง

โทษ ขังมืด.

โทษ ขังมืด นั้น คือ ขัง ไว้ แต่ ผู้เดียว ใน ห้อง ที่ มืด จน ไม่มี แสง สว่าง ที่ สามารถ จะ อ่าน หนังสือ ได้ แต่ ให้ อากาศ ไปร่ง พอ สัมควร กับ การ หายใจ และ ห้าม มิ ให้ ผู้ต้อง ขัง พบ ประพุดจา กับ ผู้หนึ่ง ผู้ใด หาก จะ เปิด ห้อง มืด นี้ ได้ ก็ แต่ เวลา รับ ประทาน อาหาร หรือ เวลา จำ เป็น อย่าง อื่น ๆ เท่านั้น

โทษ กักขาม.

โทษ กักขาม นั้น คือ กักตัว ไว้ ใน บริเวณ โด บริเวณ หนึ่ง ตาม แต่ จะ กำหนด ให้

โทษ ทัศนกรรม.

โทษ ทัศนกรรม นั้น คือ ให้ กระทำ การ ต่าง ๆ เช่น เช็ด ต้าง กวาด ถู พื้น ใน บริเวณ โรง ทหาร หรือ กระทำ การ อย่าง อื่น ๆ แบบ พิเศษ เพิ่ม จาก น้ำ ที่ การ ความ ชรรมตา

โทษภาคทัศน.

โทษ ภาค ทัศน นั้น คือ ผู้กระทำผิด มีความ ผิด อันควร ต้อง รับ โทษ สถาน หนึ่ง สถานใด ตั้ง ถ้าว มาแต่ผู้ แต่ มี เหตุ อันควร ปราบ ก็ จึง เป็น แต่ แสดง ความ ผิด ของ ผู้ นั้น ให้ ปรากฏ ได้ หรือ ให้ ทำ ทัศน ยบ

นอกจาก อาญา ที่ กล่าว ไว้ นี้ ห้ามมิให้ คิด ชน ใหม่ หรือ ใช้ วิธี ตง โทษ อย่าง อื่น เป็น อันขาด

อัตราที่จะตงโทษ และรับโทษ

ข้อ ๔ ใน การที่ ผู้บังคับบัญชา จะ ตง โทษ นั้น จะ ตง โทษ ได้ เฉพาะ ตาม ลำดับ กำหนด โทษ ที่ จะ ได้ กล่าว ต่อไป นี้ (ให้ดูตาราง)

ผู้ตั้งโทษ	โทษโบย			โทษจำขัง		กักขัง							โทษกักขาม							ทัณฑ์ขกกรรม		หมายเหตุ
	ผู้รับโทษ			ผู้รับโทษ		ผู้รับโทษ							ผู้รับโทษ							ผู้รับโทษ		
	นายหมู่	นักเรียนนายร้อย	พลทหาร	นายหมู่	พลทหาร	ผู้บังคับการกรม	ผู้บังคับกองพัน	ผู้บังคับกองร้อย	นายหมวด	นายหมู่	นักเรียนนายร้อย	พลทหาร	ผู้บัญชาการกองพล	ผู้บังคับการกรม	ผู้บังคับกองพัน	ผู้บังคับกองร้อย	นายหมวด	นายหมู่	นักเรียนนายร้อย	พลทหาร	นายหมู่	
เสนาบดี	๕๐ ที่	๓๐ ที่	๕๐ ที่	๖ เดือน	๙ เดือน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๖ เดือน	๑ เดือน	๕๐ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
แม่ทัพ	๓๐ ที่	๒๐ ที่	๕๐ ที่	๓ เดือน	๖ เดือน	—	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๔๕ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๕ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บัญชาการกองพล	๒๐ ที่	๑๕ ที่	๓๐ ที่	๑ เดือน	๓ เดือน	—	—	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๒๑ วัน	๑ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บังคับการกรม	๑๕ ที่	๑๐ ที่	๒๐ ที่	๒๐ วัน	๒ เดือน	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๒๑ วัน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บังคับกองพัน	๑๐ ที่	๕ ที่	๑๕ ที่	๑๕ วัน	๑ เดือน	—	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	—	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บังคับกองร้อย	—	—	—	—	—	—	—	—	—	๗ วัน	๑๐ วัน	๑๕ วัน	—	—	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๓ วัน	๗ วัน
นายหมวด	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	๗ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	๒ ชั่วโมง	๓ วัน
นายหมู่	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	๑ วัน	—	๒ ชั่วโมง

คำอธิบาย

- กำหนดโทษในตารางนี้ คือ กำหนดที่สูงที่สุด ผู้ตั้งโทษจะส่งโทษเกินกำหนดนี้ไม่ได้ แต่ต่ำกว่านั้นได้
- โทษทัณฑ์ขกกรรมนั้น ที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ คือ หมายความว่าหากทัณฑ์ขกกรรมทุก ๆ วันจนกว่าจะครบ ในวันหนึ่งนั้น ผู้ที่ส่งโทษจะกำหนดทัณฑ์ขกกรรมกี่ ชั่วโมง ก็ตามใจ แต่มิให้เกินกว่าวันละ ๒ ชั่วโมง
ผู้ใดจะส่งโทษทัณฑ์ขกกรรมให้กำหนดโดยชัดแจ้งว่า ทัณฑ์ขกกรรมกี่ วัน และ วัน ละ กี่ ชั่วโมง ส่วนที่กำหนดอำนาจไว้เป็น ชั่วโมง นั้น หมายความว่าส่งโทษได้เฉพาะวันเดียว ภายในกำหนดเท่านั้น ชั่วโมง

ศก ๑๓๐

หน้า ๔๘๘

เทียบตำแหน่งการ

ข้อ ๕ ตำแหน่งผู้ชำนาญตงไทย หรือรับ

ตงไทยและรับไทย

ไทยที่ เป็น ข้าราชการ ใน กระทรวง กระจายใหม่ตาม
ทำเนียบ บางตำแหน่ง หาก ตรง กับ ตำแหน่ง ผู้มี
ชำนาญตงไทย ตาม ซึ่งได้บ่งไว้ใน ตาราง ข้อ ๕ นั้น
ไม่ จึงให้เทียบยศและตำแหน่ง สำหรับ ทั้ง ใน การ
ตงไทยและรับไทย ดังนี้

แม่ทัพ

ก) เทียบชั้นแม่ทัพ

- ๑) ผู้ช่วยเสนาบดี
- ๒) จเรทัพบก
- ๓) เสนาธิการ ทหารบก
- ๔) ต้นมุทราของครุฑ

ผู้บัญชาการกองพล

ข) เทียบชั้นผู้บัญชาการกองพล

- ๑) หัวหน้ากรมใหญ่ ที่ชั้น ตรง
ต่อเสนาบดี
กระทรวง กระจายใหม่
- ๒) หัวหน้ากรมที่ ชั้น ตรง ต่อ ชั้นแม่ทัพ
- ๓) นายพล

ผู้บังคับการกรม

ค) เทียบชั้นผู้บังคับการกรม

- ๑) ตำรวจใหญ่ ทหารบก
- ๒) เสนาธิการ กองทัพ

- ๓) หัวหน้ากรมหรือกองที่ขึ้นตรงต่อกรมใหญ่
- ๔) ปลัดหรือผู้ช่วยหัวหน้ากรมใหญ่
- ๕) ฉัยการ กระทรวง กรมการ
- ๖) ที่ปลัดราชการมแพทยแหงก ยารั้ง
- ๗) ผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อย
- ๘) นายพันเอก

ผู้บังคับกองพัน

๗) เทียบชั้นผู้บังคับกองพัน

- ๑) หัวหน้าแผนกในกระทรวงกรมการ กองพลหรือกรมบัญชาการ กองพล
- ๒) สจจตีมณฑล
- ๓) ฉัยการแหงกใหญ่
- ๔) ราชองครักษ์ประจำ
- ๕) นายพันโท. ครี.

ผู้บังคับกองร้อย

๘) เทียบชั้นผู้บังคับกองร้อย

- ๑) หัวหน้ากอง (หรือแม่กอง) ซึ่งขึ้นต่อหัวหน้าแผนก
- ๒) หัวหน้าครู
- ๓) สจจตีเมือง
- ๔) ปลัดกรมในกรมทหาร

๕) นายเวร กองทัพ, กองพล, หรือ
กรมใหญ่

๖) นายร้อยเอก

ผู้บังคับหมวด

๑) เทียบชั้น นายหมวด

๑) นายเวร กรมทหาร และ โรงเรียน
นายร้อย

๒) แพทย์ประจำกรมทหาร และ
โรงเรียน นายร้อย

๓) สุ่มหาบัญชีกรมทหาร และ โรงเรียน
นายร้อย

๔) ครู ที่เป็น นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร

๕) นายดาบ

๖) จำนำสิบ ที่ ทำการ ซึ่ง ต้อง
บังคับบัญชา นายสิบ หรือ เดิมชั้น
พนักงาน

๗) นายร้อยโท. ศรี.

นายหมู่

๓) เทียบชั้น นาย หมู่

๑) นายสิบ

๒) หัวหน้าหมวด นักเรียน นายร้อย

นักเรียน

ข) เทียบชั้นนักเรียน นายร้อย

๑) นักเรียน นายตาบ

พลทหาร

ข) เทียบชั้น พลทหาร

๑) นักเรียน นายสิบ

ตำแหน่งที่ไม่ได้
เทียบไว้

ข้อ ๖ ตำแหน่งทหารผู้ที่รับราชการกระทรวง
กระทรวงใหม่ ซึ่งมีได้เทียบชั้นไว้ ตามความผิดจะ
ต้องรับโทษแต่ ก็ให้ถือตำแหน่งที่ได้รับราชการ
อยู่ในเวลาที่กระทำ ความผิดนั้น ชั้นเทียบเคียง
กับชั้นที่คล้าย หรือ เสมอ กัน ตามข้อ ๕ แห่ง กฎนี้

เทียบยศ หรือตำแหน่ง
ที่สูง เป็นเกณฑ์

ข้อ ๗ ยศ ก็คือตำแหน่งก็ได้ ซึ่งได้เทียบชั้น
ไว้ทั้ง ๒ อย่าง แต่มีได้เทียบไว้ในชั้นเดียวกันนั้น
ให้ถือยศ หรือตำแหน่งที่เทียบไว้ในชั้นที่สูง เป็น
เกณฑ์ในการ ลงโทษ หรือรับโทษ ตามกฎนี้

ลงโทษกว่า ๒
สถานไม่ได้

ข้อ ๘ กำหนดอำนาจลงโทษตามที่ตราไว้ มี
ผู้มีอำนาจลงโทษตั้งลงโทษได้เต็มที่ ในสถานใด
สถานหนึ่ง แต่ สถานเดียว ถ้าตั้งลงโทษทั้ง ๒
สถานพร้อมกัน ต้องกำหนดโทษไว้เพียง กึ่งหนึ่ง
ของอัตราใน สถานนั้น ๆ กับห้ามมิให้ลงโทษ
มากกว่า ๒ สถาน

วินิจฉัยความผิดก่อน
แล้วจึงลงโทษ

ข้อ ๙ ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงโทษจะลงโทษครั้งแรกที่ดีที่สุด ให้พิจารณาเสียให้ถี่ถ้วนแน่นอนก่อนว่า ผู้ที่จะต้องรับโทษนั้น มีความผิดจริงแล้วจึงสั่งลงโทษ ต้องระมัดระวังอย่าให้เป็น การลงโทษไปโดยโทษะ จิตร หรือลงโทษแก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจน นั้น เป็น อันขาด เมื่อพิจารณาความผิดเรียบร้อยแล้ว ต้องชี้แจง ความผิดต่อ ผู้กระทำผิดนั้น ให้เขาใจชัดแจ้งว่ากระทำผิดใน ข้อใด เพราะเหตุใดแล้ว จึงลงโทษ

ลงโทษนายทหาร
ชั้นสัญญาบัตร

ข้อ ๑๖ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาลงโทษ ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ขังหรือกักขังตั้งแต่ ๑๕ วันขึ้นไป ต้องส่ง รายงาน การลงโทษแล้วนั้น เสนอ ตาม ตำรับจนถึง เสนาบดี กระทรวง กระจาย

โทษเกินอำนาจ
ต้องรายงานต่อไป

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบ ว่าผู้ซึ่ง อยู่ใน บังคับบัญชาของตน มีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ความผิดนั้น ควร รับโทษ ที่เหนือ อำนาจ จะสั่ง กระทำได้ ก็ให้ทำรายงาน ชี้แจง ความผิด ของผู้ ที่กระทำ ความผิดนั้น ทั้ง ออก

โทษหนักการทวาร

ความเห็น ว่าควร ตงโทษ เพียงใด เสนอ ตาม คำตัดสิน
ถึง ผู้มีอำนาจ ตงโทษได้ พอดี กับ ความ ผิด เพื่อ
ให้ผู้นั้น ตั้ง การ ต่อไป แต่ถ้า เป็นโทษ ตาม ขาด
หนัก การทวาร ซึ่งมี วิถี วาง อัตรา กำหนด โทษไว้ โดย
แน่นอน แล้ว หาก กำหนดโทษ นั้น เห็นว่าอำนาจ ของ
ผู้บังคับบัญชา ที่ จะ ตั้ง ตงโทษ ได้ ก็ ให้ นำ เสนอ ตาม
คำตัดสิน ถึง ชั้น ผู้บัญชาการ กองพล เท่านั้น แม้ว่า
กำหนดโทษ นั้นจะ เห็นว่าอำนาจ ผู้บัญชาการ กองพล ก็ดี
ให้ ผู้บัญชาการ กองพล มีอำนาจ ตั้ง ตงโทษ ได้ ที่ เดียว
ไม่ต้อง นำ เสนอ ตาม คำตัดสิน ต่อไป อีก

คุมทหารไปแต่ดำฟัง
ตงโทษได้เหนือ
ตำแหน่ง

ข้อ ๑๒ นายทหาร นอกจาก ผู้บัญชาการ กอง
พล หรือ ผู้ที่ เทียบ ชั้นนี้ ถ้า เป็น หัวหน้า ควบคุม ทหาร
ไปแต่ดำฟัง มี อำนาจ ที่จะ ตงโทษ ผู้ อยู่ ใต้ อำนาจ ใน
ระหว่าง เวลา ที่ ควบคุม อยู่ นั้น เดิม ผู้มี อำนาจ เหนือ
จาก ตำแหน่ง ของ คน นั้น ไป อีก ชั้น หนึ่ง ได้

ห้ามมิให้ตงโทษ
ซ้ำจนเกินอำนาจ

ข้อ ๑๓ ถ้า ผู้มี อำนาจ ตั้ง ตงโทษ ได้ ตั้ง ตง
โทษ ผู้กระทำความผิด ใน ตาม จำขัง หรือ ขัง แล้ว และ ผู้ที่
รับโทษ จำขัง หรือ ขัง อยู่ นั้น กระทำความผิด ซ้ำ อีก ผู้มี
อำนาจ ตงโทษ จะ ตั้ง เพิ่มโทษ ก็ ให้ พิจารณา ดู กำหนด

โทษที่ผู้ใดได้เจมนั้นก่อน และห้ามมิให้เพิ่มกำหนด
 เวลาให้ ทหาร ต้องถูกจำขัง หรือ กักตัง ซึ่ง ทั้ง กำหนด
 เกิน และ กำหนด ที่ เพิ่ม ใหม่ รวมกัน เกิน กว่า
 กำหนดอำนาจของผู้ตั้งโทษนั้น เป็นอันขาด หาก
 ผู้กระทำผิดนั้น ควรต้องรับโทษ เกินกว่ากำหนดอำนาจ
 ของผู้ที่จะตั้ง โทษ นั้น แล้ว ก็ให้ปฏิบัติ การ ตาม ที่
 กติกาไว้ใน ข้อ ๑๑ นั้น

ผู้ไม่เซ็ดหตาบ

ข้อ ๑๔ ผู้ใดเคยต้องรับโทษจำ ขัง หรือ ขัง
 เดี่ยว หรือ ขังรวม เพราะได้เจตนา กระทำ ความผิดต่อ
 วินัย ทหาร อย่าง หนึ่ง อย่างใด มา แล้ว ไม่น้อย กว่า ๒
 ครั้ง เมื่อพ้นโทษ แล้ว และไป กระทำ ความ ผิด ซ้ำ
 อีก ภายใน กำหนด ๑ ปี นับ แต่ วันที่ ได้ พ้น โทษ ไป ใช้
 เรียกว่าผู้ไม่เซ็ดหตาบ

ซึ่ง มีคนผู้ ไม่เซ็ด
 หตาบ ก็ได้

ข้อ ๑๕ ผู้ใดเป็นผู้ ไม่เซ็ดหตาบ ผู้มีอำนาจ
 บังคับ บัญชา ตัง แต่ชั้น ผู้บัญชาการ กองพล ขึ้นไป จะ
 ให้ วัชระโทษ โดยให้ ซึ่งมีตักได้

กำหนดเวลาซึ่งมีตัก

ข้อ ๑๖ การ ซึ่งมีตัก เช่น นี้ จะ ซึ่งได้เพียง ครั้ง
 ละ ๑ ยก (คือ ๕ วัน หรือ ๑๒๐ ชั่วโมง)

12/10/2566

ทั้งนี้ แต่ ถ้าจะ ซึ่งมีตักต่อไป ก็ต้องให้ อยู่ใน ที่

ต่ำกว่าเล็กน้อยไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง จึงให้
มีมติออกใบไปได้รวม ซึ่งมีต้น ความผิดคราวเดียวกัน
ต้องไม่เกินกว่า ๓ เอก

ซึ่งมีมติของเทียบ
อัตราซึ่งธรรมดา

ข้อ ๑๗ ก่อนที่จะกำหนดให้ลงโทษ ซึ่งมี
ให้คงเกณฑ์กำหนดโทษจำคุก หรือ ซึ่งเดียว
หรือ ซึ่งรวม ตาม ตาราง อัตราโทษใน ข้อ ๔ แห่งกฎ
นี้เสียก่อน แล้วจึงให้เทียบ กำหนดโทษ ซึ่งมีตาม
อัตราดังนี้คือ

ซึ่งมีมติ ๑ วัน

จำคุก หรือ ซึ่งเดียว หรือ ซึ่งรวม มีกำหนด
ตั้งแต่ ๕ วันขึ้นไปแต่ไม่ถึง ๙ วัน เทียบ
เท่ากับซึ่งมีมติ ๑ วัน

ซึ่งมีมติ ๒ วัน

จำคุก หรือ ซึ่งเดียว หรือ ซึ่งรวม มีกำหนดตั้งแต่
๙ วันขึ้นไปแต่ไม่ถึง ๑๔ วัน เทียบเท่า
กับซึ่งมีมติ ๒ วัน

ซึ่งมีมติ ๓ วัน

จำคุก หรือ ซึ่งเดียว หรือ ซึ่งรวม มีกำหนด
ตั้งแต่ ๑๔ วันขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๒๑ วัน เทียบ
เท่ากับซึ่งมีมติ ๓ วัน

ซึ่งมีมติ ๔ วัน

จำคุก หรือ ซึ่งเดียว หรือ ซึ่งรวม มีกำหนดตั้งแต่
๒๑ วันขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑ เดือน เทียบ
เท่ากับซึ่งมีมติ ๔ วัน

ขงมีต ๑ ยก

จำขง หรือ ขง เดียว หรือ ขง รวม มีกำหนด
ตั้งแต่ ๑ เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓ เดือน เทียบ
เท่ากับ ขงมีต ๑ ยก

ขงมีต ๒ ยก

จำขง หรือ ขง เดียว หรือ ขง รวม มีกำหนด
ตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๖ เดือน เทียบ
เท่ากับ ขงมีต ๒ ยก

ขงมีต ๓ ยก

จำขง หรือ ขง เดียว หรือ ขง รวม ๖ เดือน เทียบ
เท่ากับ ขงมีต ๓ ยก

ดวงเสยเวลาการ
ลง อาญา แล้ว
ลงโทษไม่ได้

ข้อ ๑๘ นับแต่วัน ที่ผู้ท กระทำผิด ซึ่ง จะ ตง
โทษ ตาม กฎ นี้ ถ้าผู้ มี อำนาจ ลงโทษ มิ ได้ จัดการ
ที่จะ ให้ ผู้ นั้น ด้รับ โทษ ภายใน กำหนด ๓ เดือน เป็น
อัน นับว่า ดวงเสย เวลา ที่จะ ตง โทษ ตาม กฎ นี้ เสีย แล้ว
จะ ตั้ง ตง โทษ โดย อำนาจ ตนเอง มิ ได้ ต้อง นำ ขึ้น ค่า
เงิน เสีย แต่ ผู้ กระทำผิด นั้น ขาด หนี ราชการ เสีย
แต่ เมื่อ ก่อน ครบ กำหนด ๓ เดือน จึง มิ ให้ นับ วัน ที่
ขาด หนี เขา ใน กำหนด เวลา ดวงเสย ให้ นับ ตั้งแต่
วันที่ ได้ ตง ผู้ นั้น กลับ มา ยัง ที่ รับ ราชการ

การเปลี่ยนแปลง

โทษ 12/10/2566

ข้อ ๑๙ เมื่อ ผู้ มี อำนาจ ได้ ตั้ง ลงโทษ ตาม กฎ นี้
แล้ว ผู้ ที่ ตั้ง ลงโทษ หรือ ผู้ ที่ มี อำนาจ บังคับ บัญชา

ผู้ที่ส่ง ตงโทษ นั้น มีอำนาจเพิ่มโทษ หรือลดโทษ
หรือ ยกโทษ เสียได้ แต่ ถ้าเพิ่มโทษ แล้ว โทษที่
ตั้งเพิ่ม ขึ้น นั้น รวมกับที่ ตั้งไว้ แล้ว เดิม ต้อง มีให้
เกิน อำนาจ ของผู้ที่ ส่งตงโทษ นั้น

กฎให้ ไว้วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์

รัตน โกสินทร ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) จักรพงษ์

แทน เลื่อนบตี กระทรวง กระจายโหม

จ่านักหอสมุด

ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชกำหนดเครื่องดัดตัวทหารบก

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการ ตัดรัศมีออกเสีย ๑ สิ่งว่า ตามความใน พระราชกำหนดเครื่องดัดตัวทหารบก รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ นั้น ให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน พระราชกำหนดดังต่อไปนี้

๑) ตามความใน ข้อ ๑ แห่ง มาตรา ๒๖ ใน ประกาศฉบับที่ ๕ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕ นั้น ให้ยกเลิกเสีย ให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ ตำแหน่ง ราชองครักษ์ เวลากลาง เครื่องเต็มยศ ครึ่งยศ ขบรมตา และ ราชการสนาม อย่างใด ๆ ก็กั ให้ใช้สายขมยงค์ ถักสองเส้น เกิดยง สอง เส้น คันสาย รวมคัท ที่แผ่นผ้า มาฆวา ให้สายเกิดยง สายถัก อยู่ข้าง หน้า ถัดของสาย ข้างหลัง ถัดของสาย ถัดคด แขนเข้าในวง สาย เกิดยง ข้าง หลัง แล้ว ถัดคดสายถัก ข้างหลัง ถัดคดได้ แขน มา รวม กับ สาย ถัก สายเกิดยง ข้าง หน้า รวม ห่วง คดยง ที่คุม คอเสื้อ (คือใช้สาย ขนาด ย่อม ตาม ตัว อย่าง ที่ กรมยกรบตรี ทัพบก) ถ้าแต่ง เครื่อง เต็มยศ ครึ่งยศ ขบรมตา อย่างใด ๆ ให้ใช้สายทอง ถ้าแต่ง เครื่อง ราชการ สนาม ให้ ใช้สายไหมเหลือง แม้เวลาเข้าเฝ้า ประจำการใน น้ำที่

ราชองค์กรณ์หรือแห่งหนึ่งตามแต่ที่เจ้า... ให้ใช้วัดประคต ด้พายจากบ้านขวา
ไปซ้าย ห้อยกึ่งข้างต่าง (ถึงจะแต่งตัวเต็มยศก็ให้คงใช้ด้พายไม่
ต้องคาดเข็ม)

๒) หมวกเก็บ ความใน พระราชกำหนดนั้นให้เพิ่มเติมดังนี้
จอมพลตรี นายพล ขอบ หมวกสีดำตั้งตรง นานเย็น เป็นแถบคู่มีเส้น
ดัดกลาง หู ของ ขอบ หมวก เป็น สี น้ำเงิน ก่ำ (อย่าง ด้กลางเอง
มีแถบ)

บรรดานายทหาร พล ทหาร กอง พล รักษา พระองค์แต่ นักเรียน นายร้อย
นักเรียน นายดาบ ขอบ หมวก สีดำ แถบ ความ ด้ บ่ายศ เป็น แถบ เดียว
แต่ไฟ ส่วน นักเรียน นายร้อย นักเรียน นายดาบนี้ เมื่อถึงเวลาออกไป
สำรวจราชการ ตาม กรม กอง ใ้ใช้ ใ้ หมวกเก็บ เหมือน กับ ที่ ใช้ อยู่ใน
กรม กอง ที่ ตน ออกไป สำรอง ราชการ นั้น

นายทหารโรงเรียน นายร้อย ทหาร บก ขอบ หมวก สีดำ แถบ ความ
ด้ บ่ายศ เป็น แถบ เดียว ถ้าไม่ได้ ดังกั รับ ราชการ ใน โรงเรียน นายร้อย
ทหารบก เมื่อใด ผู้ที่มิใช่ เป็น นายทหาร กองพล รักษา พระองค์ เป็น
อื่น สีดำ แถบ ด้ บ่ายศ ที่ ขอบ หมวก อีก ต่อไปไม่ได้

ทั้งนี้ให้ ใช้ทั้งหมวก ที่ สรรวม ปลดออก สีขาว แต่ สีเทา ให้ เห็นแถบสี ที่ ขอบ
ทุกเมื่อ เว้น แต่ เวลา เดิม ที่ พวก ด้นาม รบ แต่ การ ประดองยุทธ จึงไม่
ต้อง ใช้ หรือ ไม่ ต้อง ให้ เห็น ขอบ กั เป็น สี แถบ ด้ ขอบ หมวก นี้ จะ คิด ที่

ขอปลดก หมวก หรือ คิวก ที่ ขอ ของ หมวก แล้ว ทำ ปลดก สรวม ขย้า ให้ ปลัด ขอบ กั ได้

๓) เวลา สรวม เลือ อย่าง ไต ๆ ที่ ต้อง ใช้ หมวก กับ ถ้า เลือ ดี เทา ให้ ใช้ หมวก กับ ปลดก ดี เทา ถ้า เลือ ดี ขาว ให้ ใช้ หมวก กับ ปลดก ดี ขาว

๔) ให้ เติม ความ มัง ใน มาตรา ๖ แห่ง พระราชกำหนด ตั้ง นี้

ข้อ ๕ นัก เรือ น นาย ตาม ใช้ เครื่อง แต่ง ตัว เหมือน นาย ตีบ พด ทหาร ใน กรม ที่ ตน ขึ้น ทะเบียน มี พม ขึ้น คือ

๑) ที่ บ่าย ศ มี เส้น ทอง ขนาด เล็ก พาด ขวาง บ่า

๒) หมวก แดง มีต มี ยศ มี ตรา แผ่น ดิน ที่ หน้า หมวก มี ใช้ รัต ทาง

๕) ตาม ความ ใน พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหารบก แห่ง ไต ที่ ขัด กับ ความ ใน ประกาศ ฉบับ นี้ ให้ ยก เลิก เลือ ให้ ใช้ ตาม ประกาศ ฉบับ นี้ คือ ไป

๖) ให้ ใช้ ตาม ประกาศ นี้ ตั้ง แต่ วันที่ ๑ เมษายน รัตน โกสินทร

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ๒๓๐๑
เป็น วันที่ ๔๕๔ ใน รัชกาล บั กษุ บั นี้

ประกาศแก้กฎหมายลักษณะล้มตาย

ด้วย พระราชบัญญัติลักษณะล้มตาย ร.ศ. ๑๓๐ ซึ่งได้ตั้งพิมพ์
ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๓๐ นั้น ข้อ
บัญญัติแห่งความในบาง มาตรา ยังคลาดเคลื่อน แต่ขาดตกบกพร่อง
อยู่บ้าง

จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก้ไขให้ถูกต้องดังนี้ คือ
พระราชบัญญัติลักษณะล้มตาย ร.ศ. ๑๓๐ ซึ่งลงในราชกิจจา
นุเบกษาเล่ม ๒๘ ตอนพิเศษ ดงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๓๐
นั้น ในมาตรา ๑๒ ความยังขาดอยู่ ให้เติมข้อความต่อท้าย
มาตรานั้นอีกตอนหนึ่ง ดังนี้ “(๒) ในคดีเช่นนี้ให้ศาลจัดการได้
ส่วน แต่ถ้าได้ความว่าทรัพย์สินของผู้ตายไม่พอที่จะใช้หนี้ ก็ให้
ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นต้อง ด้วยความล้มตาย แต่การจัการ
ทรัพย์สินนั้น ก็ให้เป็นไปตามข้อความในพระราชบัญญัตินี้ ตาม
แต่จะเป็นไปได้ ในเหตุผลนั้น ๆ”

ในมาตรา ๒๗ (๔) (๕) ซึ่งมีว่า “หรือองค์คำสั่งให้พ้น
จากคดีไว้ภายในกำหนดเวลา ไม่เกิน ๒ ปี” นั้น คำที่ว่าไม่เกิน
ผิดไป ให้แก้เป็น ไม่ต่ำกว่า ๒ ปี จึงจะถูกต้อง

12/10/2566

ในมาตรา ๒๖ (๑) ซึ่งมีว่า “ถ้าเมื่อใด มีผู้ยื่นฟ้องคดีล้ม

จะตายแล้วก็ได้ หรือในระหว่างเวลาที่ได้นั้น ยื่นฟ้องคดี ๑๓๑ นั้น ให้เดิมคำว่า “๔ เดือน” ลงในระหว่างคำที่ว่า “เวลาแต่ก่อน” คือให้อ่านได้ความว่า “หรือในระหว่างเวลา ๔ เดือน ก่อนที่ได้ยื่นฟ้องคดี ๑๓๑” เช่นนี้จึงจะถูกต้อง

ข้อความอื่น นอกจากที่ได้ประกาศแก่ใจนี้ ให้คงใช้ไปตามเดิม ประกาศ มาณวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

จุรณศักดิ์

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ประกาศเกี่ยวกับกฎหมายลักษณะเข้าหุ้นส่วนแต่บริษัท

ด้วย พระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนแต่บริษัท ร.ศ. ๑๓๐ ซึ่งได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ร.ศ. ๑๓๐ นั้น ในมาตราในบาง มาตราที่มีคำว่า “หัก” มาตราแต่มาตรา ยัง คงคำเดิมเหมือนเก่า กายกันอยู่

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก้ไขให้ถูกต้องดังนี้ คือ พระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนแต่บริษัท ร.ศ. ๑๓๐ ซึ่งลงในราชกิจจานุเบกษาเดิม ๒๘ ตอนที่ ๒๕ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ร.ศ. ๑๓๐ นั้น ในมาตรา ๗, ๑๓, ๒๘, ๔๒, ๑๔๙, ๒๖๖, ๒๖๗ และ ๒๘๘ ซึ่งมีว่า มาตรา येย ๆ นั้น ยังไม่ถูก ให้เดิมคำว่า

12/10/2566

หน้า ๕๐๓

คดี ๑๓๐

“หลัก” ดังไป คงให้อ่านเป็น “หลักมาตรา” จึงจะถูก ส่วนใน
มาตรา ๑๑๙, ๑๒๑, ๑๓๒, ๑๓๓, ๑๕๑, ๑๗๗, ๑๗๘, ๒๐๘,
๒๕๕ แต่ ๒๙๗ ซึ่งมีว่า หลักมาตรานั้นยังไม่ถูก ให้ถ้อยคำว่า
“หลัก” ออกเสีย คงให้อ่านเป็น “มาตรา” เฉย ๆ จึงจะถูก

ในมาตรา ๒๖๘ ซึ่งมีว่า หลักมาตรานั้นยังไม่ถูก ให้แก้แต่บาง
มาตรานั้นเป็นตอน (ก) แต่ตอน (ข) ดังนี้ คือ

มาตรา ๒๖๘ (ก)

ผู้ชำระบัญชี อาจเรียกผู้เป็นหุ้นส่วนในห้าง หรือผู้ถือหุ้นในบริษัท
ให้ใช้เงินค่าเช่าหุ้นที่ยังค้าง มีได้ชำระเต็มจำนวนได้

หลักมาตรา ๒๖๘ (ข)

แต่เงินที่ค้างชำระนี้ ท่านบังคับว่าให้ใช้ทันที ถึงแม้ว่าจะได้
มีสัญญาห้างหุ้นส่วน หรือ ข้อบังคับ ของบริษัท ว่ายังจะเรียกต่อภายหลัง
ถึงเวลานั้นดังนี้ ก็ไม่ผิดใดเลย

ขอความขึ้น นอกจากที่ได้ประกาศแก่ ไซนี้ ให้คงใช้ ไปตามเดิม
ประกาศมา ณ วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

เจริญศักดิ์

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ประกาศใช้บอกศักราชตามสุริยคติ

พระยาวิสุทธสุริยคติ ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ รับ
 พระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ คำว่าตั้งว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
 กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ถวายพระพร ทูลว่า การบอกศักราชนั้น
 แต่เดิมก็เป็นบอกวันตามที่ใช้นั้นอยู่ในสมัย มาบัดนี้ในราชการใช้
 นับเวลาตามสุริยคติแล้ว แต่การบอกศักราชนั้นยังเป็นไปตามแบบ
 เดิมหาสมแก่สมัยไม่ ทรงเห็นควรจะแก้แบบบอกศักราชให้เป็นไป
 ตามสุริยคติ จัดระเบียบใหม่ให้เขากัน เมื่อจะใช้อย่างนี้จำจะต้อง
 กำหนดวันขึ้นพุทธศักราชใหม่ถึงวันสุริยคติ จะถึงวันวิสาขบูชาที่มี
 เหมือนอย่างเดิมไม่ได้ ทรงเห็นควรกำหนดเอาวันที่ ๑ เมษายน เป็น
 วันขึ้นพุทธศักราชใหม่ เพื่อจะได้เข้ากับจารีตของบ้านเมือง อันจะต้อง
 หลีกเลี่ยงสุริยคติภาค เช่นนี้ ทรงเห็นไม่ผิดต่อการพระศาสนา เห็นว่า
 ฝ่ายพระศาสนายอมใช้นับเวลาตามจารีตของบ้านเมือง แต่ในครั้งนั้น
 จารีตของบ้านเมืองใช้สุริยคติภาค ในฝ่ายพระสงฆ์จึงได้ใช้ตาม
 ทรงรักเรื่องในวัดตั้งอุปนายกชั้นพระคัมภีร์ มหาธรรมมาดารา เรื่องนั้นว่า
 ครั้งหนึ่งพระเจ้าพิมพิสาร ครีดีใช้ราชบุรุษไปกราบทูลสมเด็จพระพุทธเจ้า
 ด้วยเรื่องจะตั้งนฤคุณคือทอดอกมาดท้ายนฤคุณ ขอให้ภิกษุสงฆ์
 เดือนวัน เจ้าพรหมยาออกไปอีกซึ่งศักราชบ้างนำคืออีกเดือนหนึ่ง สมเด็จพระ

พระพุทธเจ้าตรัสให้อนุตตรคาม บัดนี้บ้านเมืองได้สุขุขเป็นหนักจะ
 ใช้ อย่างนี้ ก็ควร สวมด้วยบาฬิมหาปเทสฝ่ายพระวินัยว่า สิ่งใด
 พระตถาคตไม่ได้ ทรงพระอนุญาตไว้ แต่อนุโตมสิ่ง จึงได้ทรงพระอนุญาต
 ไว้แล้ว สิ่งนั้นควร แต่พุทธศักราชนี้ ก็ตั้งเมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้า
 นิพพานแล้ว จะแก้ไขก็ไม่มีเหตุคิดขัดในทางพระพุทธบัญญัติ ทั้งได้
 ทรงปรกษาความชอบกับพระเจ้าในโหราศาสตร์ ทั้งคุณผู้บรรพชิต มี
 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระเทเวศร์วงษ์วโรประการ เป็นต้น เห็นว่าควร
 แก้ไขได้ ได้ทรงวางระเบียบที่จะใช้ แต่แบบบทธศักราชไว้เป็น อย่าง
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นชอบแต่ทรงพระอนุ
 มัติตาม โปรดเกล้าฯ ให้ใช้แบบบทธศักราชนี้ ในราชการ ตั้งแต่วัน
 ที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๓๑ แบบขึ้นไป ขอพระภิกษุผู้จะถวายเทศนา
 จงบทธศักราชตามแบบที่วางไว้

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงนาม) วิสุทธสุริยศักดิ์

ผู้รับเสนาบดี

ระเบียบที่จะใช้

- ๑ สลนับแต่พระพุทธเจ้านิพพานเป็นปีชดัด เป็นต้นศกใหม่ใน
 วันที่ ๑ เมษายน เช่นวันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๓๑ นับพุทธศก ๒๔๕๕ ฯ
- ๒ เดือนจัตเป็น ๑๒ คงที่ ไม่มีชชิกมาศ มีชื่อแต่จำนวนวัน

๑	ฉัตรมาสได้	คือ	เมษายน	๓๐	วัน
๒	वेशมาสได้	”	พฤษภาคม	๓๑	”
๓	เชษฐมาสได้	”	มิถุนายน	๓๐	”
๔	ชาตัพพมาสได้	”	กรกฎาคม	๓๑	”
๕	ดาวนมาสได้	”	สิงหาคม	๓๑	”
๖	โปกัถบพมาสได้	”	กันยายน	๓๐	”
๗	อัสตัญชมาสได้	”	ตุลาคม	๓๑	”
๘	กัตติกมาสได้	”	พฤศจิกายน	๓๐	”
๙	มาคสิรมาสได้	”	ธันวาคม	๓๑	”
๑๐	ปุลสัณมาสได้	”	มกราคม	๓๑	”
๑๑	มาฆมาสได้	”	กุมภาพันธ์	๒๘	” โดยปกติ
				๒๙	” โดยอธิกทิน
๑๒	พศิกุณมาสได้	”	มีนาคม	๓๑	”
๓	๓ บอกระการาช ในภาษามคธ ใช้ชื่อข้างหน้า ในภาษาไทย ใช้ชื่อข้างหลัง ๆ				
๔	๔ วันแห่งเดือน เรียกในภาษามคธว่า ทินิ นับโดยลำดับปุรณตั้งชยา ตั้งต่อไปนี้				
	ปฐม	ทินิ	วันที่	๑	
	ทุติย	”	”	๒	
	ตติย	”	”	๓	

จากคดี	วันที่	วันที่	๔
บัญชี	”	”	๕
บัญชี	”	”	๖
คดีคดี	”	”	๗
บัญชี	”	”	๘
นวนิ	”	”	๙
ทศน	”	”	๑๐
เอกาทศน	”	”	๑๑
ทวารทศน	”	”	๑๒
เตรศน	”	”	๑๓
จตุทศน	”	”	๑๔
บันนรศน	”	”	๑๕
โสฬศน	”	”	๑๖
สัตตศน	”	”	๑๗
อัฐศน	”	”	๑๘
เอกนวิศน	”	”	๑๙
วิศน	”	”	๒๐
เอกวิศน	”	”	๒๑
พาวศน	”	”	๒๒

เดวิดส์ติม	ทิน	วันที่	๒๓
จตุรวิสต์ติม	”	”	๒๔
บัญญัติวิสต์ติม	”	”	๒๕
ฉัพทวิสต์ติม	”	”	๒๖
สัตตวิสต์ติม	”	”	๒๗
อัฐวิสต์ติม	”	”	๒๘
เอกนคตวิสต์ติม	”	”	๒๙
คตวิสต์ติม	”	”	๓๐
เอกคตวิสต์ติม	”	”	๓๑

๕ วันแห่ง สัตตาทะเรียกวาร มีชื่อ ดังนี้

- ๑ อาทิจจวโร วันอาทิตย์
- ๒ จันทวโร วันจันทร์
- ๓ ภูมิฬวโร วันอังคาร
- ๔ วุชวโร วันพุธ
- ๕ วิหัมปัตตวโร วันพฤหัสบดี
- ๖ สุกกวโร วันศุกร์
- ๗ โสรวโร วันเสาร์

ชื่ออื่นซึ่ง เป็นไวพจน์ของ ชื่อเหล่านี้ ก็ใช้ได้ เช่น วิจวโร วัน
 อาทิจย์ สิวโร^{10/566} วันจันทร์ เป็น ตัวอย่าง ฯ

แบบบอกกล่าวชดวายเทศนา

(วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๑)

อิทานิ คัสสั ภาวโก อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสั บริณีพพาน
โตมัฏฐาย มัญญปัณฺณาสลัวัจฺจนฺตฺรจตุสฺสตาจิกานิ เทว สัวัจฺจนฺตฺหัสสัถานิ
อภิกถันตานิ ฯ บัจจุบับันณภาตวธณ เวธามาสิสสั คัสสิคิมิ ทินิวารวธณปน
วิหิปปักวาโร โหติ ฯ เอว คัสสั ภควโต บริณีพพานา ต้านนํยุกาถ
คณนา สัสสัคฺคิขตฺทพาคิ ฯ

ศุภมสิตุ พระพุทธเจ้าต้านายกาถ จำเดิมแต่ บริณีพพาน แห่ง พระองค์
สัมเด็จพระผู้มีพระภาค อรหันต สัมมาสัมพุทฺธเจ้าหนึ่ บัดนี้ล่วงแล้ว
๒๕๕๕ พรรษา บัจจุบับันณสมัย พฤษภาคมมาถึ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ฯ
พระพุทธเจ้าต้านายกาถ จำเดิมแต่ บริณีพพาน แห่ง พระองค์ สัมเด็จพระผู้มี
พระภาคเจ้าหนึ่ มีนัยอันจะพึงกำหนดนับด้วยประการถึนี้ ขอ ถวาย
พระพร ฯ

ถ้าวินาที ๒๙ กุมภาพันธ์ ใน บัณเฑาะฏิกถิน ว่าถึนี้

อิทานิ ฯ ต ฯ บัจจุบับันณภาตวธณ มาฆมาสสิสสั อธิกาถุคิ เอกนตัสสิคิมิ
คิมิ ฯ ต ฯ บัจจุบับันณสมัย กุมภาพันธ์มาถึ วันที่ ๒๙ เปนอธิกถิน ฯ ต ฯ

ประกาศกระทรวงว่าการต่างประเทศ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน

ด้วย **อับดุลราฮิม** ซึ่ง ขณะ นั้น เป็น คนใน บังคับ ชาติ อังกฤษ

ได้ ทำ เรื่อง รวบรวม ขึ้น ต่อเสนาบดีว่าการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน
รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ ขอ แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม ตาม
ลักษณะ กฎหมาย แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ได้ เห็น หัก ฎหมาย เป็น ที่ พอใจ แล้ว ว่า ผู้
ร้อง ขอได้ ปฏิบัติ ถูกต้อง ตาม ลักษณะ กฎหมาย แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๐ จึง
ได้ นำ ความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ขอ รับ พระราชทาน พระบรม
ราชาอนุญาต

บัดนี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชาอนุญาต
แก่ ผู้ ร้อง ขอได้ ถึง นำ พิพัฒน์ สัตย์ ยานุ สัตย์ ต่อ พระบาท สมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว
ด้วยแล้ว

เพราะฉะนั้น จึง ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า **อับดุลราฮิม**
ได้ แปลง ชาติ เป็น คนใน บังคับ สยาม ผู้หนึ่ง แล้ว

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) เทวะวงษ์ไโรประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

ประกาศแยกหน้าที่กรมราชเลขาณูการ

แต่ตั้ง กระทรวงมุรชาธร

แต่เปลี่ยนเสนาบดีกระทรวงต่าง ๆ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทร มหาอหิวิฑูล พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 มีพระบรมราชโองการ คำว่าดังนี้ว่า ราชการใน กรม พระอภัยมณี ซึ่งมี
 ราชการ บาง อย่าง จุกจิก ช้อย่มาก เช่น การ ทำ ทะเบียน ยศ บรรดาศักดิ์
 ข้าราชการ การ ทำ ทะเบียน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่าง ๆ อันเป็นภาระ
 อันใหญ่ ซึ่ง กรมพระอภัยมณี แด่กรมราชเลขาณูการ ได้ร่วม ทำ กัน อยู่
 นี้แต่จะ ทวี มาก ขึ้น ทุกวันไป เหตุที่ เจ้านาย จะ กระทำ ไป ให้เรียบร้อย
 ได้ โดยมี ได้ มีทั้ง ราชการ ดัง เช่น ที่ กล่าว แล้ว นั้น แต่ เฉพาะ อย่าง
 เดียว ราชการใน ที่ ราชเลขาณูการ ที่ ต้อง ทำ อยู่ทุกวัน นี้ก็มี มาก ขึ้น
 อยู่เสมอ ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า ควร จะ ถอน เอา ราชการ เหล่า
 มารวม ทำ ใน กระทรวง หนึ่ง อีกต่าง หาก คือ กระทรวงมุรชาธร ซึ่ง
 ได้ เสนอ ว่า มา นาน แล้ว นั้น ให้ มี นาย ทำ การ ใน พันธ ทำ แด รักษา
 ทะเบียน ฉะนั้น ครักดิ์ ข้าราชการ ทั้ง ฝ่าย ทหาร แด พลเรือน ทั้ง พระราช
 อาณาจักร แด รักษา ทะเบียน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่าง ๆ ทำ แด
 รักษา ทะเบียน ของ คราต่าง ๆ จึง ใช้ ประจํา ใน ราชการ ของ กระทรวงต่าง ๆ
 ซึ่ง กระทรวงอื่น ได้ เคย ทำ มา แล้ว ทำ แด รักษา ทะเบียน ของ ครา สำหรับ

บุคคล ซึ่งจะได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชา
นุญาตให้ ใช้ต่อไป

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนคร
วรฤทธิ์ เสด็จตั้งกระทรวงโยธาธิการ เป็นเสนาบดีกระทรวงมูรชาช
ให้พระยาศรีสุนทรโวหาร เจ้ากรมพระอาลักษณ์ เป็น ปลัดทูลฉลอง
กระทรวงมูรชาช ส่วนตำแหน่ง เสด็จตั้ง กระทรวงโยธาธิการ ซึ่งว่าง อยู่
นั้น ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าพระยาวงษานุประพัทธ์ เสด็จตั้ง
กระทรวงเกษตราธิการ เป็นเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ แต่ให้พระเจ้า
phiaeo กรมหมื่นราชบุรุษฤทธิ์ เป็นเสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ
รับราชการ ตามตำแหน่งหน้าที่ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๓๖ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ มีนาคม วันคนโกลืนทร ศก ๑๓๐
เป็นวันที่ ๔๘๐ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศใช้ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๙
ใน มณฑลต่าง ๆ ทุก มณฑล ซึ่ง ขึ้น ค่อ กระทรวงมหาดไทย

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรเมนทร มหาอริราช
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ จง ทราบ ทัง กันว่า
เดิมเมื่อ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม วันคนโกลืนทร ศก ๑๒๒ พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรง พระ

พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ ในหัวเมือง มณฑล ซึ่งขึ้นต่อกระทรวงมหาดไทย แต่เฉพาะ บาง มณฑล คือ มณฑลทวายเก่า ๑ มณฑลนครสวรรค์ ๑ มณฑลพิษณุโลก ๑ มณฑลนครไชยศรี ๑ มณฑลราชบุรี ๑ มณฑลปราจีนบุรี ๑ มณฑลนครราชสีมา ๑ รวม ๗ มณฑลนั้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า เป็นเวลายาวสมควรที่จะใช้พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ ให้ตัดออกไปในมณฑลต่างๆ ซึ่งขึ้นต่อกระทรวงมหาดไทยทั่วทุกมณฑลได้แล้ว เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ ในมณฑลจันทบุรี มณฑลชุมพร มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัตตานี มณฑลภูเก็ต มณฑลเพชรบูรณ์ มณฑลอุดร มณฑลอิสาน แต่มณฑลพายัพ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๙ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐
 เปนวันที่ ๔๘๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

กฎเสนาบดี

เรื่องให้ยกเลิกการตั้งสัตว์พาหนะ
และเลิกใช้ตัวรูปพรรณชนิดเก่า

ด้วยตามความใน มาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติ สัตว์พาหนะ
ร.ศ. ๑๑๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีที่มีอำนาจที่จะตั้ง
กฎข้อบังคับสำหรับจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ แต่พระบาท
สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศให้
ใช้กฎข้อบังคับเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย ในการทำทะเบียน หมายคำหนี
สัตว์ตามความใน มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ สัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๙
เมื่อ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๒๒ นั้น

บัดนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระราชดำริเห็นว่า การตั้งสัตว์พาหนะ เพื่อให้เป็นเครื่อง หมายว่า
เป็นสัตว์ที่โตดัง ทะเบียนแล้ว ซึ่งได้ใช้กัน ชะงักทุกวันนี้ นั้น หาเป็น
ผลอันดีสำเร็จตามความประสงค์ไม่ โดยเหตุว่า รอยสักนั้น อาจจะลบ
เดือนไปได้ โดยง่าย จะใช้เป็นเครื่อง หมายสำหรับการ ตรวจตราของ
เจ้าพนักงาน มิได้ต่อไป

เพราะฉะนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกการตั้งหู หมาย

คำหิ สัตว์ พาหนะ ตาม กฎเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทำ
 ทะเบียน หมายถึง คำหิ สัตว์ ตาม ความใน มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติสัตว์
 พาหนะ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ ซึ่งได้ประกาศมา ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ นั้น เดิม ตั้งแต่ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร
 ศก ๑๓๑ เป็นต้นไป ส่วนข้อความอื่น ๆ นอกจาก การลักหุซึ่งปรากฏ
 อยู่ใน พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๙ แต่ใน กฎเสนาบดีกระทรวง
 มหาดไทยในการ ทำทะเบียน หมายถึง คำหิ สัตว์ ตาม ความใน มาตรา ๕
 แห่ง พระราชบัญญัติ สัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๙ นั้น ให้คง เป็นไปตาม
 พระราชบัญญัติ แต่ กฎเสนาบดี อย่าง เดิม

ซึ่ง ตั้ง พิมพ์รูปพรรณ ชนิดเก่า ซึ่งไม่มี ภาพ สัตว์ แต่ ช่องไว้ สำหรับ ตง
 เครื่อง หมายถึง หมายถึง ขวัญ สัตว์ นั้นให้ ยกเลิก เดิม ให้ ใช้ ตัว พิมพ์
 รูปพรรณ อย่าง ใหม่ ซึ่งมี รูป ภาพ สัตว์ แต่ ช่อง สำหรับ ตง เครื่อง หมายถึง
 สำหรับ หมายถึง ขวัญ สัตว์ ตาม แบบใหม่ ของ กระทรวงมหาดไทย แทน ตั้งแต่
 วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑ เป็นต้นไป ด้วย

ให้ ข้าราชการ ทักษิบาล ผู้ว่าราชการเมือง แด่ กรมการ ข้าเถอก ปฏิบัติ ให้
 ถูก ต้อง ตาม กฎ ฉบับ นี้ สืบไป

๓

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๙ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขภาพ

ในตำบล ถนน เยาวราช ถึง ตลาด ท่ามกลอง ถนน วิจิตรสงคราม
 ถึง โรง พยาบาล จีน ถนน เทพ กระจับปี่ ถึง วัด โศภนเกษ
 ถนน เจ้าฟ้า ถึง ล้วน จีน เองหิน แล ถนน ซอย สาย แยก ทั้ง ปวง
 ที่ ถนน ทั้ง ๔ ท้อง ที่ อำเภอ เมือง กูเก็ด
 เปน รอบ นอก ของ ท้อง ที่ สุขาภิบาล

มี พระ บรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบ ท้องถนน
 ว่า ตาม ความใน พระราชบัญญัติ จัด การ สุขาภิบาล ตาม หัว เมือง รัตน
 โกสินทร ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้า จะ โปรดเกล้า ฯ ให้
 ใช้ พระราชบัญญัติ นี้ ใน ตำบลใด เมื่อใด จะ ได้ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุ
 เบกษา แล ใน ท้อง ที่ ๆ จะ ใช้ พระราชบัญญัติ นี้ ด้วย เปน สำคัญ นั้น

บัดนี้ พระยารัษฎานุประดิษฐ์ ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการ
 มณฑลภูเก็ต มี โบบอก เข้า มา กราบ บังคม ทูล ว่า ที่ อำเภอ เมือง เปน ที่ ตั้ง
 ศาลา รัฐบาล มณฑล แล เปน ที่ ประชุม การ กิจ ภาย มี บ้าน เรือน แล ผู้คน
 มาก สมควร จะ จัด การ สุขาภิบาล ตาม พระราช บัญญัติ สุขาภิบาล ได้ ด้วย
 ความ สมบูรณ์ ของ ท้อง ที่ ตำบล นี้ ประการ ๑ แล เพราะ เหตุ เปน ที่ ประชุม
 ชน มาก มัก เกิด โรค โภย ไร้ เจ็บ ใน ที่ เหล่า นี้ ถ้า จัด การ สุขาภิบาล ขึ้น จะ เปน
 การ มี ประโยชน์ อนันตราชแก่ มหาชน ด้วย ประการ ๑ แต่ การ ที่ จะ จัด

10/2566

ศุขานิบาต นี้ เป็น การ แรกตั้งขึ้นใหม่ ควร จะ จัด ตั้ง ใน ตำบล ถนน
 เขาวราช ถึงตลาดสาม กอง ถนน วิชิตสังครามถึงโรงพยาบาลจีน ถนน
 เทพกระษัตริ์ ถึง วัดโลกแซก ถนนเจ้าฟ้าถึง ส่วน ขึ้นเองหิน แต่ ถนน ซอย
 ด้ายแยกทั้งปวง ที่ ถนน ทั้ง ๔ ท้องที่ อำเภอเมือง ภูเก็ต เหล่านี้ ก่อน
 ด้วยเหตุนี้ พระยารัษฎานุประดิษฐ์ จึงได้เรียกประชุม กำนันผู้ใหญ่บ้าน
 แต่ศฤหบดีใน ตำบล ถนน เขาวราช ถึง ตลาดสาม กอง ถนน วิชิตสังคราม
 ถึงโรงพยาบาลจีน ถนน เทพกระษัตริ์ ถึงวัดโลกแซก ถนนเจ้าฟ้าถึง ส่วน
 ขึ้นเองหิน แต่ ถนน ซอยด้ายแยกทั้งปวง ปรึกษาเห็น ชอบ พร้อม กัน ว่า
 ควร จะ จัด การ ศุขานิบาตตาม พระราชบัญญัติขึ้น ใน ท้องที่ เหล่านี้ ก่อน ที่
 อื่น แล้วจึง ขยายเขตต่อไปใน มณฑลภูเก็ต พระยารัษฎานุประดิษฐ์
 จึงได้ มี บอกรับเข้า มา กราบ บังคม ทูล ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต

เมื่อได้ ทรง ทราบ ความ ตาม ใบ บอกรับ นั้น ทรง พระราชดำริเห็น ชอบ
 ด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
 ให้จัด การศุขานิบาตที่ ตำบล ถนนเขาวราชถึง ตลาดสาม กอง ถนน วิชิต
 สังครามถึงโรง พยาบาลจีน ถนน เทพกระษัตริ์ ถึงวัด โลกแซก ถนนเจ้าฟ้า
 ถึง ส่วนขึ้นเองหิน แต่ ถนน ซอยด้ายแยกทั้งปวง ตั้งแต่วันที่ ๑๓ เดือน
 ๒

ศก ๑๓๐ เป็ ต้นไป ตั้งนี้

๑ ศุขานิบาต จะ จัดตั้ง ขึ้น นี้ จัด อย่าง ศุขานิบาต เมือง ตาม พระ

๒ กำหนดเขตฯ สู่ชาติบิดาในชั้นต้นนี้ คือ ด้านเหนือตอนหนึ่งของ
 ถนนเทพกระษัตรี ตั้งแต่ หน้าวัดโคกแซก ลง มา ถึง ถนนภายในตลาดใหญ่
 ด้านใต้ ถนนภูเก็ต แด ถนนซ้ายแยก ครัวนอกตั้ง แต่ ถนนมนตรี ถนนครึ่ง
 ถนนอำเภอ ถนนผู้ใหญ่บ้าน ด้าน ครัวนอก ถนน วิชิตสงคราม ถนน
 เขาวราช ถนนแม่ต๋อน ถนนเจ้าฟ้า แด ถนน ที่ อยู่ใน วงภายใน ถนนนี้
 ทุกสายดังนี้ ถ้าต่อไปเมื่อ จะ ขยายเขตฯ สู่ชาติบิดา ยิ่ง กว่า คำบด เหล่านี้
 ออกไปทางใดเพียงใด จะ ได้ ประกาศต่อไปโดยลำดับ

๓ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานเงิน ภาษีโรงเรือน ภาษี
 พาหนะ แด ภาษี บำรุง ถนน ที่ เก็บได้ ในเขตฯ สู่ชาติบิดา ให้เป็นผล
 ประโยชน์สำหรับจ่ายใช้ ในการ สู่ชาติบิดา ตาม พระราชบัญญัติ
 ประกาศ มาณวันที่ ๑๓ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 เป็นวันที่ ๔๘๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศแก้ไขตราเก็บเงินภาษีเรือนโรงเรือน

ภาษีพาหนะ แด ภาษีบำรุงถนน ในเขตฯ สู่ชาติบิดา
 ตำบลถนนเขาวราช ถึง ตลาดสามกอง ถนน วิชิตสงคราม ถึง โรง
 พยาบาลจีน ถนนโคกกระษัตรี ถึง วัดโคกแซก ถนนเจ้าฟ้า
 ถึง ครัวนอกตั้งเองหิน แด ถนนชยซ้ายแยกทั้งปวง มณฑลภูเก็ต

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวง
 มหาดไทย 21/11/2466
 รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่ว

กันว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ
จัดการสุขาภิบาลตามหัวเมืองรัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ เหนือตำบลถนน
ยาวราช ถึง ตลาดสามกอง ถนนวิชัยคีรีความ ถึง โรงพยาบาลจีน ถนน
เทพกระษัตรี ถึง วัดโลกเขก ถนนเจ้าฟ้า ถึง สวนจีนอะหิน แดถนนซอย
สายแยกทั้งปวง เป็นสุขาภิบาลเมืองแล้วนี้

บัดนี้ พระยารัษฎานุประดิษฐ์ ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑล
ภูเก็ต มีใบบอกเข้ามากราบบังคมทูล พระกรุณาว่า ได้ประชุมเด็ก
ทั้ง กรรมการ สำหรับจัดการสุขาภิบาลรวม ๙ นาย ครอบคณะสำหรับ
สุขาภิบาลเมืองตามพระราชบัญญัติแล้ว แต่ได้ประชุมกรรมการ ปลูกษา
หรือเห็นพร้อมกันว่า เงินภาษีเรือนโรงร้าน ภาษีพาหนะ แดภาษี
บำรุงถนน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสำหรับบำรุงรักษา
การสุขาภิบาลนั้นต่อไปควร เก็บโดยอัตราดังนี้ คือ

๑ บ้านเรือนโรงแต่ที่ดิน ถ้าให้เช่าเก็บ ๑๐ ซัก ๑ ในราคาค่าเช่า
เรือนโรงร้านที่ดินที่ไม่ให้เช่า กรรมการที่อัตราค่าเช่าแล้ว ๆ
เก็บ ๑๐ ซัก ๑ ต่อปีในราคานี้

- ๒ ภาษีรถ ๔ ล้อ เก็บคัน ๑ ปีละ ๑๘ บาท
- ๓ ภาษีรถ ๒ ล้อ เก็บคัน ๒ ปีละ ๑๒ บาท
- ๔ ภาษีรถตัก เก็บคัน ๑ ปีละ ๒ บาท
- ๕ บำรุงถนน เก็บจากหญิง ผัวได้เกณฑ์คน ๑ ปีละ ๑๒ บาท

๕_{12/4072568}

ทรง พระราชดำริเห็น ชอบด้วยแล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้ประกาศ เก็บเงิน ภาษี เรือน โรง ร้าน ภาษี พานหะ แด ภาษี บำรุง ถนน
 สำหรับการ คุ้ชาภิบาล แก่ ผู้ ซึ่ง อยู่ใน เขตรัศมี ชาภิบาล เมือง ภูเก็ต มีอัตรา
 ตามที่ ข้าหลวงเทศาภิบาล แด กรมการ ประชุม ปฤชา คค ลง กัน ซึ่ง ได้
 ว่า มา แด ใน ประกาศ นี้ แด รัตน โกสินทร์ ศก ๑๓๑ เป็นต้นไป ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือ

ร.ศ. ๑๓๑

พระบาท สมเด็จพระปรเมนทรมหาอชิราวุธ พระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ทรง พระราชดำริว่า พระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ทหาร เรือ ได้ ครา
 ขึ้นไว้ ตั้งแต่ รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๔ แด ค่นั้น มา ได้ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ แก่ ใจ เพิ่มเติม เบียดขนแปลง การ บาง สิ่ง บาง อย่าง ใน
 พระราชกำหนด นั้น เป็น หลายครั้ง หลายคราว บัด นี้ สมควร จะ ครา พระ
 ราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ทหารเรือ ขึ้น เสีย ใหม่ เพื่อให้ เป็น การ สดวก

แก่ผู้ที่จะต้องปฏิบัติตาม หนึ่ง ทรงพระราชดำริเห็นว่า ทหารเรือย่อม
มีหน้าที่ต้องไปราชการต่าง ประเทศ เป็น ครั้งคราว ควร กำหนด เครื่อง
แต่งกายไว้ให้พอ กับ ความ สดวก แต่ ถูกกาลทั่ว ไป จึง มี พระบรมราช
โองการ เห็นชอบ ว่า ดำริสั่ง ให้ตรา พระราชกำหนด นั้นขึ้นไว้ มี ข้อ
ความ ดัง จะกล่าว ต่อไป

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย การใช้ พระราชกำหนด

มาตรา ๑

พระราชกำหนดนี้ ให้ มีนามว่า “พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตัว
ทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๑”

มาตรา ๒

ให้ใช้ พระราชกำหนด นี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน วันขึ้นปีใหม่ ร.ศ. ๑๓๑
เป็น ต้นไป

มาตรา ๓

เมื่อใช้ พระราชกำหนด นี้ แล้ว ให้ยกเลิก พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตัว
ทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๔ กับทั้ง บรรดา ข้อ กำหนด ที่ได้ ประกาศ แก่ ใช้
เปลี่ยนแปลง หรือ เพิ่มเติม พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตัว ทหารเรือ
ร.ศ. ๑๒๔ นั้นเสีย

มาตรา ๔

เครื่องแต่งตัวทหารเรือ บางอย่าง ซึ่งมีมูลค่าความค่าตัวไว้ใน พระราชกำหนดนี้ คดออกจนถึง ซึ่งเป็นเครื่องประกอบกับเครื่องแต่งตัวอื่น เป็นเครื่องประดับ หมายถึงวิชาความรู้หมายเหต่า หรือ นาค หรือ วุฒิกี่ ตาม หรือ เป็นเครื่องใช้ในการยุทธ การเดินเรือแต่การส่งนามก่ตาม เหต่านี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เสนาบดีกระทรวงทหารเรือ มีอำนาจกำหนดไว้ได้เป็นกฎหรือข้อบังคับตามสมควรแก่ราชการ แต่เมื่อกฎหรือข้อบังคับที่วางไว้ ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุมัติ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกำหนดนี้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยเครื่องแต่งตัว

มาตรา ๕

เครื่องแต่งตัวพลทหาร

ข้อ ๑ มีหมวด ๓ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ หมวดลูกหลานตี่ชาม รูปหมวกกระดาดี่ ที่เชิงหมวก มีสายแถบคำพันรอบ ที่สายแถบชานำมีอักษรแจ้งนามเรือแต่นาม กองซึ่งสังกัด แต่มีอักษรพระบรมนามาภิธิยย่อกำกับข้างหน้าแต่ข้างท้าย วรรณค อักษรนี้้น ทอด้วยไหมทอง

อย่างที่ ๒ หมวกผ้าขาว รูปแต่มีสายแถบ ประกอบ อย่าง เดียว
กัน กับ อย่าง ที่ ๑

อย่างที่ ๓ หมวกสาน รูปกลมแบน ของ กระทรวง ทหารเรือ มี
สายแถบเช่นผ้าไวไฟ อย่าง ที่ ๑ หนึ่งรอบ

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๔ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ เสื้อ สักหลาด สักขาว รูปเสื้อ กระดาด แขน ยาว รวบที่
ข้อมือ

อย่างที่ ๒ เสื้อผ้าขาว รูปเสื้อ กระดาด แขนสั้น เพียง คอก

อย่างที่ ๓ เสื้อผ้าสีขาบ รูปเหมือน อย่าง ที่ ๒

อย่างที่ ๔ เสื้อ ธรรมดา หนึ่งหน้า เป็น เสื้อ สักหลาด สักขาว รูปคอ
แฉกรูป โคกคอกคอ มีตุ้มตรงอกกับพระเกี้ยว ๒ แถว ๆ ละ ๔ ตุ่ม ยาว
ชายเสื้อ จุกเหนือเข้าเพียง กึ่ง ขา สำหรับ ธรรมดา ซ้อนเสื้อ ทั้ง ๓ อย่าง
ที่ ๑ มาแต่ง เพื่อ กันหนาว (เสื้อ อย่าง นี้ไม่มีเครื่อง หมายถึง)

ข้อ ๓ เสื้ออย่าง ที่ ๑ ถึง ที่ ๓ ที่ ๑ มาใน ข้อ ๒ นั้น มีผ้าพันคอ
สี ดำ ดัดทึบ ชายเสื้อ ปก หลัง ผูก รวบไว้ ที่ ซอก เป็น เครื่อง ประกอบ ทั้ง

๓ อย่าง

ข้อ ๔ เสื้ออย่าง ที่ ๑ และ ที่ ๒ ที่ ๑ มาใน ข้อ ๒ นั้น มีผ้า

ปก หลัง สี หนึ่งหน้า ขอบขาว ซ้อน ชายเสื้อ ปก หลัง ได้ ซอก หนึ่ง
แปดง
เป็นเสื้อเต็มยศ

ข้อ ๕ มีกางเกง ๓ อย่าง คือ

อย่าง ที่ ๑ กางเกง สั้นเรียดดี ขาบ รูป กางเกง กระดาด

อย่าง ที่ ๒ กางเกง ผ่าดี ขาบ รูป เหมือน กัน กับ อย่าง ที่ ๑

อย่าง ที่ ๓ กางเกง ผ่าดี ขาบ รูป เหมือน กัน กับ อย่าง ที่ ๑

ข้อ ๖ มี รองเท้า หนังดำ รูป บิดเศย หนึ่ง นอกเวลา เข้าแถว พระ

ราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ใช้ รองเท้า สี ไม้ สี ขาว รูป บิดเศย หรือ
รูป ชูก็ได้

มาตรา ๖

เครื่อง แต่งตัว นายทหาร ชั้น เจ้า

เหมือน กัน กับ เครื่อง แต่ง ตัว พลทหาร ซึ่ง ได้ กำหนด ไว้ ใน มาตรา ๕
ทุก ประการ แต่ เครื่องหมายยศ ตัง จะ ได้ กำหนด ไว้ ใน มาตรา ๑๕
ต่อไป ข้าง ด้่าง

มาตรา ๗

เครื่อง แต่ง ตัว นายทหาร ชั้น พันจ่า

ข้อ ๑ มี หมวก แกม ดีก หาด ดี คำ ทรง หม้อ ตาล กระบัง หน้า ต้ม แดง
ผ้า ทอ เปน ริ้ว พัน เชิง หมวก โดย รอบ ที่ กาง ผ่า แดง ตรง ศูนย์ ยศ ด้่าง นำ
หมวก มี ตรา พระ เกี้ยว กับ สีม่อ ทำ ด้วย ทองแดง พิมพ์ เปน เครื่อง ประดับ
มี ฉาย รัต คาร หน้า ต้า พาด ไว้ ที่ เชิง หมวก เหนือ กระบัง โยง ด้้วย ดุมทอง
๑๒/10/2566
ตรา พระ เกี้ยว กับ สีม่อ ขนาด ย่อม ดีด ที่ เชิง หมวก ชาย กระบัง ข้าง ด้่าง ๑ ดุม

ข้อ ๒ หมวกที่เข้ามาในข้อ ๑ นี้ มีปกดอกผ่าห่มได้ ๒ อย่าง

คือ ปกดอกผ่าขาว อย่างหนึ่ง ปกดอกผ่าดำ อย่างหนึ่ง

ข้อ ๓ มีเสื้อ ๖ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ เสื้อสีฟ้าคาดสีดำ รูปตุนึก มีคุมทอง คราพระเกี้ยว

กับส้มอม ๒ แถว ๆ ละ ๔ คุม ชายเสื้อเบื้องบนแหวกที่อก ๒ ชาย

ขดิม ถวดคทองเด็กที่ขอบ คอเสื้อคงตั้งเพียง ๓ ส่วน ๔ แห่ง คอขดิม

ถวดคทองเด็กที่ขอบบน

อย่างที่ ๒ เสื้อสีฟ้าคาดสีขาวยุ รูปเหมือนอย่างที่ ๑ แต่ที่คอ
แดงที่ชายแหวกอกไม่มีสีฟ้าคาด ขาวหุ้ม แถงไม่มีถวดคทองขดิม

อย่างที่ ๓ เสื้อสีขาวยุแบบราชการ มีคุมทอง คราพระเกี้ยวกับ

ส้มอม ๑ แถว ๕ คุม

อย่างที่ ๔ เสื้อผ่าดำกัแบบเดี่ยวกันกับอย่าง ที่ ๓

อย่างที่ ๕ เสื้อผ่าสีขาวยุแบบเดี่ยวกันกับอย่าง ที่ ๓

อย่างที่ ๖ เสื้อสีกรมกันหนาว เป็นเสื้อสีฟ้าคาดสีขาวยุ รูปโอเวอร์
โค๊ต ชายเสื้อเบื้องล่างเพียงกึ่งหนึ่ง มีคุมทองกับพระเกี้ยว ๒ แถว

แถวละ ๔ คุม มีแถบสีฟ้าคาด รัตตั้ง ขดิมคุมทอง คราพระเกี้ยวกับส้มอม

ที่ปลายแถบข้างละ ๑ คุม เสื้อนี้สำหรับสีกรม ขอนเสื้อทั้ง ๔ อย่างที่

เข้ามาแล้ว เพื่อกันหนาว (เสื้ออย่างนี้ไม่มีบ้ายค์)

ข้อ ๔ มีบ้ายค์ทำด้วยแผ่นสีฟ้าคาดสีดำ รูปสี่เหลี่ยมยาว ปลาย

รวมโดยกว้าง ๕ เส้นตีเมตร ยาวตามควร แก่ส่วน บ่ามุกคด ที่
 มุมรวมเหนือ บ่ามคุดุมของ คราพระเกี่ยว กับ ส้มอ ขนาด ย่อม ๑ ตุม มี
 แถบทอง เด็ก พาด ขวาง บ่า เริ่ม ตั้งแต่ ส่วน ด่าง แห่ง บ่า ตั้งแต่ ๑ แถบ
 ถึง ๓ แถบ ตามลำดับยศ (ดูมาตรา ๑๖) มีแถบตี หมายถึง
 พาดที่ สันย กต่าง ตามยาว แห่ง บ่า (ดูมาตรา ๑๒)

ข้อ ๕ มีกางเกง ๔ อย่าง คือ

อย่าง ที่ ๑ กางเกง สักหัดดี ขาบ ขาว

อย่าง ที่ ๒ กางเกง ผา ขาว รูป อย่าง เดียว กัน กับ อย่าง ที่ ๑

อย่าง ที่ ๓ กางเกง ผา กากี รูป อย่าง เดียว กัน กับ อย่าง ที่ ๑

อย่าง ที่ ๔ กางเกง ผาสี ขาบ รูป อย่าง เดียว กัน กับ อย่าง ที่ ๑

ข้อ ๖ มี รองเท้า หนึ่ง คู่ รูป บัดสูง ถึง นิ้วอง (แบบ เจดถึงคัน)

หรือ รองเท้า หนึ่ง คู่ รูป บัด เตย หนึ่ง คู่ แต่ง ขนรมตา แขน นอก เหวดง เข้า แถว
 พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ ใช้ รองเท้า ผา ใบ สี ขาว หรือ หนึ่ง
 เหลือง ก็ได้

มาตรา ๘

เครื่อง แต่งตัว นกเวียน นายเรือ นายช่าง กด

ข้อ ๑ มี หมวก เหมือน ที่ ได้ กกล่าวไว้ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๑ แต่

ข้อ ๒ เจน แต่ คราพระเกี่ยว กับ ส้มอ หน้า หมวก เป็น แผ่น กำมะหยี่ บักดิน

คือ พระเกี่ยว บักดวยคินทอง ส้มอ บักดวยคินเงิน กรอบใบ ไชยพฤกษ์

12/10/2566

๒ ข้าง ๆ ตะ ๒ ใบ บักดวยคินทอง

ข้อ ๒ มีเส้น ๒ อย่าง เหมือน กับที่ ว่าไว้ใน มาตรา ๗ ข้อ ๓
แต่ใน อย่างที่ ๑ ถึงที่ ๕ เพิ่ม รูปของ หมายถึง ชั้น คัดที่ คอ เสื้อ ข้าง ตะ

๑ คุม (ตุมาตรา ๒๐)

ข้อ ๓ มีบ้ายศ ทำด้วย แผ่น ดีบุกหาคีค่า รูปสี่ เหลี่ยมยาวปลาย
รวบ โดย กว้าง ๕ เซนติเมตร ยาวตาม คอรั แก้ว บัญชิต ที่ มุม รวม
เหนือ บ้ายศ คุมของ ตรา ส้มกับ พระ เกี้ยว ขนาด ย่อม ๑ คุม มีแถบทอง
เด็ก พาดที่ สันนัย ถ้าง บ้ายศ ติดตาม ขวของ บ้าย แต่ นักเรียน นายช่าง กัด
มีแถบ ผาตี เด็ด หุ้ม กว้าง ๑ เซนติเมตร พาดตาม ยาว บ้าย ได้ แถบทอง
เด็ก นน (นักเรียน นาย คอ ม มี เครื่อง หมายถึง ตั้ง แจง ใน มาตรา ๒๑)

ข้อ ๔ มี กางเกง ๕ อย่าง คือ

- อย่าง ที่ ๑ กางเกง คำ ขาว ยาว มี แถบทอง กว้าง ๒.๕ มิลลิเมตร
- อย่าง ที่ ๒ เหมือน อย่าง ที่ ๑ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕
- อย่าง ที่ ๓ เหมือน อย่าง ที่ ๒ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕
- อย่าง ที่ ๔ เหมือน อย่าง ที่ ๓ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕
- อย่าง ที่ ๕ เหมือน อย่าง ที่ ๔ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

ข้อ ๕ มี รองเท้า เหมือน อย่าง ที่ ได้ กางไว้ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๖

นับ แต่ ตั้งแต่ คำ แต่ง ขรรฆมา แต่ นอก จาก เวลา เข้า แถบ มี พระบรม

12/10/2566

ราชานุญาตให้ ใช้ รองเท้า ผ้าใบ สีขาว หรือ หนึ่ง เหล็ดอง ได้

มาตรา ๙

เครื่องแต่งตัว นายทหารชั้นสัญญาบัตร

ข้อ ๑ มีหมวด ๓ อย่าง คือ

อย่าง ที่ ๑ หมวดแพร ชนิดคำ รูปปักอกแปด ขลิบแพรดำ เว้นแต่ นายทหารชั้นนายพล ขลิบทาง และมีเครื่องประดับข้างหมวกเบื้องขวา ค้าง ๆ กัน คือ ชั้นนายพล เกี้ยวทองใหญ่ ๒ เกี้ยวไขว่กัน อยู่กลาง เกี้ยวทองน้อย ๒ ข้าง เกี้ยวทองใหญ่ นั้น อีกข้าง ตะ ๒ เกี้ยว นายทหาร ชั้นอื่น ๆ มี เกี้ยวทองใหญ่ ๑ เกี้ยว หรือเครื่องหมายเหล่า ขลิบทอง ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปใน มาตรา ๑๒

อย่าง ที่ ๒ หมวดเสดเมตลขาว มีผ้าขาวจับพริบรอบ และมีชายผ้าสีขาวแถมจากผ้าจับนั้นที่ ขอบบนโดยรอบ

อย่าง ที่ ๓ หมวดเก็บเหมือนที่ได้กล่าวไว้ใน มาตรา ๙ ข้อ ๑ และข้อ ๒ เว้นแต่ตราพระเกี้ยวกับ ส้มอ น้า หมวกเป็นแผ่น กำมะหยี่ บกตน คือ พระเกี้ยวปักด้วยตนทอง ส้มอปักด้วยตนเงิน กรอบใบไชย พุกษ์ ๒ ข้าง ส้มอ ข้างตะ ๔ ใบ บักเป็นต้นทอง

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๙ อย่าง คือ

อย่าง ที่ ๑ เสื้อใหญ่ เป็นเสื้อตั้งห้าตัว คำรูปปักอกปัก ชายเสื้อ เบื้องล่างเพียงเข้า มีคุมทองตราพระเกี้ยวกับ ส้มอ ๒ แถว ๆ ตะ ๔ คุม ชายเสื้อ เบื้อง บนแหวกที่อก ๒ ชาย ขลิบตลอดของเล็กที่

ขอพบ คือเสื้อตั้งสูงเพียง ๓ ส่วน ๔ แห่ง คือ ขั้วติดตลอดของเสื้อที่
 ขอบบน ถ้าเป็นเสื้อ นายทหาร ชั้นนายพล มีดัดหาคาด ขาว ห่ม ชายเสื้อ
 แหวก ที่อกแดงที่ คอด้วย ที่แขนเสื้อ มีเครื่องหมาย ต่าง ๆ กัน ดังจะ
 ได้กล่าวต่อไปใน มาตรา ๑๗ ข้อ ๒

อย่าง ที่ ๒ เสื้อ ถวาย เป็นเสื้อดัดหาคาดสีขาวรูปพริ้วกัศ โศก ชายเสื้อ
 เบื้องล่างเพียง เข้า มีคุมทอง คราพระเกี้ยว กับ ส้มอ ๒ แถว ๆ ละ
 ๔ คุม คอเปิด พับชาย แหวกที่อก ๒ ชาย ที่แขนเสื้อ มีเครื่องหมาย
 ต่าง ๆ กัน ดังจะ ได้กล่าวต่อไปใน มาตรา ๑๗ ข้อ ๒

อย่าง ที่ ๓ เสื้อ น้อย เป็นเสื้อดัดหาคาดสีขาว รูปคูนิก มีคุมทอง
 คราส้มอกกับพระเกี้ยว ๒ แถว ๆ ละ ๔ คุม คอเปิด พับชาย แหวกที่อก
 ๒ ชายที่แขนเสื้อ มีเครื่องหมาย ต่าง ๆ กัน ดังจะ ได้กล่าวต่อไปใน
 มาตรา ๑๗ ข้อ ๒ (เสื้อ อย่าง นี้ไม่มีบายส์)

อย่าง ที่ ๔ เสื้อขาวเหมือนเสื้อที่ ได้กล่าว ในมาตรา ๑๗ ข้อ ๓ อย่าง ที่ ๓

อย่าง ที่ ๕ เสื้อ ผากาก เหมือนที่ ได้กล่าว ในมาตรา ๑๗ ข้อ ๓

อย่าง ที่ ๔

อย่าง ที่ ๖ เสื้อ สโมลด์ำ เป็นเสื้อ ดัดหาคาดดำ เบียดอก รูปมดด้
 แยกกัศ มีคุมทอง คราพระเกี้ยว กับ ส้มอ ๒ แถว ๆ ละ ๒ คุม กับ
 มีคุมคู่ อย่าง เดียวกัน ขั้ว หว่าง รั้ง คุมบน ๑ คู่ มีเครื่องหมาย ต่าง ๆ กัน
 ดังจะ ได้กล่าวต่อไป ใน มาตรา ๑๗ มีเสื้อ กัดหาคาดดำ หรือผ้าขาว สวม

ภายในเดือนนั้น ที่เสด็จมีคุมทองตราพระเกี้ยว กับ ส้มอ ขนาด ย่อม

๑ แถว ๓ หรือ ๔ คุมตามความพอใจ (เสด็จอย่างนี้ไม่มีบ้ายค์)

อย่างที่ ๗ เสด็จมีสร ขาว เป็นเสด็จผาขาว มีรูปเสด็จกษณ
เหมือนกันกับอย่าง ที่ ๖ ทุกประการ เว้นแต่ไม่มีเครื่อง หมายถึงที่แขน
มีเสด็จ อย่างเดียวกันกับอย่าง ที่ ๖ แต่ไม่มีเสด็จก่าดำ

อย่างที่ ๘ เสด็จสวมกันหนาว เหมือนที่ได้ไว้ในมาตรา ๗
ข้อ ๓ อย่างที่ ๖ ถ้าเป็นเสด็จ นายทหาร ชั้นนายพลให้ มีขมิ้นในเป็น
สักหลาดสีขาว

อย่างที่ ๙ เสด็จสวมกันหนาว รูปได้ปยาวเพียงถึงน่อง คอพับ
ห้อยชายกว้าง ๑๕ เซ็นติเมตร ที่ชายเสด็จ กว้าง ๒ ซัง เพียง ยอดอก
มีแผ่น ทอเหลือง วงกลมรูปหัวช้าง ชายขนุนข้างละ ๑ แผ่น มีห่วง
คล้อง สร้อย ทองเหลือง สำหรับยึดเสด็จ นอนปิดไว้ที่ ออก ถ้าเป็นเสด็จ
นายทหาร ชั้น นายพลให้ มีขมิ้นใน เป็น สักหลาด สีขาว

ข้อ ๓ เสด็จอย่าง ที่ ๒ ที่ ๓ แต่ที่ ๖ ที่ ๗ ที่เข้ามาใน มาตรา นี้
ต้อง สวม ประกอบกับ เสด็จ เชือก คอเชือกแต่ ผ่าผูก คอ คือ

ก. เสด็จกลาง เชือกขาวออกแข็ง หรือ ขุ่น คอเชือกแข็ง ผ่าผูกคอก
แพรดำเงื่อน กระดาดี้ แต่ ถ้า ประทับเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ อย่าง สวม
รอบคอด้วย ให้ ใช้ ผ่าผูกคอก เงื่อน หุกระต่าย

อย่างที่ ๑ กางเกง ตำ ขาว ยาว แถบ ทอง กว้าง ๓๒ มิลลิเมตร

อย่างที่ ๒ เหมือน อย่าง ที่ ๑ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๓ เหมือน อย่าง ที่ ๒ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๗

อย่างที่ ๔ เหมือน อย่าง ที่ ๓ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๕ เหมือน อย่าง ที่ ๔ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

ข้อ ๘ รองเท้าบู๊ต หรือ ชูไซ ได้ทุกชนิด ที่ ทำด้วยหนัง สี ดำ หรือ สี เหลือง หรือ ผ้า ขาว ความ ควณ แต่ การ ซึ่ง ได้ กำหนด คือ ไม่ น้อย กว่า ๒๕

มาตรา ๑๐ อาวุธ เครื่องใช้ และ เครื่องมือ

นักเรียน นายเรือ นักเรียน นายช่าง กติ นาย ทหาร ชน ชน พม่า

แต่ นายทหาร ชน สัญญา บักร มี ให้ มี อาวุธ สำหรับ ยี่สิบ ประกอบ กับ คุกริ่ง แต่ง ตัว ตั้ง ตั้ง ไป นี้

ข้อ ๑ นักเรียน นายเรือ แต่ นักเรียน นายช่าง กติ มี มีด เข็ม

ดา เครื่อง ทอง ห้อย กับ สาย แต่ เข็ม ขัด หน้า ตา ที่ หัว เข็ม ขัด มี ตรา ส้ม อ กับ พระ เกี้ยว

ข้อ ๒ นายทหาร ชน พม่า มี กระบี่ ผง หน้า ตา เครื่อง ทอง ห้อย กับ สาย แต่ เข็ม ขัด หน้า ตา ที่ หัว เข็ม ขัด มี ตรา ส้ม อ กับ พระ เกี้ยว

ข้อ ๓ นายทหาร ชน สัญญา บักร มี มีด เข็ม อย่าง เดียว กับ กับ ข

ข้อ ๑ แต่ มี กระบี่ อย่าง เดียว กับ กับ ใน ข้อ ๒ แต่ เข็ม กุ๊ใหม่ ทอง สี กับ ใหม่ คำ ผูก ไว้ ที่ ตาม อาวุธ ทั้ง ๒ อย่าง

ชก ๔ นักเขียน ทำ การ นาย เว็ นักเขียน ทำ การ นาย ช่าง กด

มี อาวุธ เหมือน กับ นาย ทหาร ชั้น สัญญาบัตร

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย เครื่อง หมาย ต่าง ๆ

มาตรา ๑๑

เครื่อง หมาย น้ำ ที่ พิเศษ

เจ้า แด พด ทหาร ซึ่ง ทำ การ เป็น น้ำ ที่ พิเศษ นอก จาก พด รบ สำมัญ ให้ มี เครื่อง หมาย ประกอบ กับ เครื่อง แต่ง ตัว ให้ ปราบกฎ คือ เครื่อง หมาย ทำ ด้วย แผ่น ทอง เหล็ก รูป กว้าง ๆ กัน ติด ที่ แขน เสื้อ ซึ่ง ขาว ตรง ศูนย์ กตาง ระหว่าง ไหล่ กับ ศอก เครื่อง หมาย ที่ ว่า น้ำ ที่ พิเศษ ใด ควร เป็น รูป พระ ณ อย่าง ใด ให้ เสนาบดี กระทรวง ทหาร เว้น น้ำ ที่ กำหนดไว้ เป็น ครั้ง คราว ตาม ควร แก่ ราชการ

มาตรา ๑๒

เครื่อง หมาย เหล็ก

นายทหาร ชั้น พันจ่า แต่ ชั้น สัญญาบัตร (เว้น แต่ ชั้น นายพด เว็) ให้ มี เครื่อง หมาย ประกอบ กับ เครื่อง แต่ง ตัว ให้ ปราบกฎ เหล็ก ตาม น้ำ ที่ แถว วิชา ความ รุ่ง ตั้ง ต่อ ไป นี้

ชก ๑ นายทหาร เหล็ก วิชา ความ รุ่ง การ เติร เว็ ไม่ คง มี เครื่อง

หมาย เหล็ก ให้ มี เติม อย่าง ใด

ข้อ ๒ นายทหาร เหล่าวิชาความรู้ อย่าง ชื่น นอกจาก การ เติ
เรือ ให้ มี เครื่อง หมาย เหล่า คือ

ก. นายทหาร ชั้น พันจ่า แต่ ชั้น สัญญาบัตร มี เครื่อง หมาย เหล่า
เป็น แถบ สีก หาด สี ต่าง ๆ กว้าง ๑๕ มิลลิเมตร สี ที่ สุนัข กวาง
ม้า ชก ตาม ขาว ของ ม้า

ข. นายทหาร ชั้น สัญญาบัตร ให้ มี แถบ สีก หาด สี หมาย เหล่า กว้าง
เท่า กัน กับ ที่ กว้าง แล้ว ใน ก. สี ที่ ไว ที่ แขน เลื่อใหญ่ เลื่อ กวาง เลื่อ
น้อย แต่ สี สโมลร์ ดำ กับ ที่ หมวก แพร ขน ดำ ชก ได้ ค หัก ด้วย
คือ ที่ ตรง ศูนย์ กลาง แขน เลื่อ ด้าน นอก ทั้ง ๒ ข้าง พาด คง แยก ขอบ ดั้ง
แห่ง แถบ ทอง หมาย ชก แถบ ดำ ที่ สู้ ชื่น ไป ตาม ขาว แห่ง แขน เลื่อ ขาว
๑๐ เซ็นติเมตร แต่ ที่ สุนัข กวาง หมวก แพร ขน ดำ ด้าน ขวา คง แยก ขอบ
ดั้ง จด ยอด บก หมวก มี ลุม ของ ตรา ล้อม กับ พระ เกี้ยว กิ่ง ที่ ยอด
แถบ ผาน

ข้อ ๓ เครื่อง หมาย เหล่า ที่ ไต่ ถ้าว มา ใน มาตรา นี้ ข้อ ๒ นั้น เเง่า
ไต ควไร ไซ่ สัก ไต่ เป็น เครื่อง หมาย ให้ เ่ง นาม บั ักร ทรง ทหาร เรือ
มี อำนาจ กำหนด ไซ่ ไต่ เป็น ครั้ง คราว ตาม ควไร แก่ ราชการ

มาตรา ๑๓

เครื่อง หมาย สังกัด

ข้อ ๑ เจ้า แด พด ทหาร มี เครื่อง หมาย สังกัด เป็น อักษร ทอง ที่
แถบ พัน หมวก ดัง ไต่ ถ้าว มา แล้ว ใน มาตรา ๕ ข้อ ๑ นั้น

ข้อ ๒ นาย ทหาร ชั้น พันจ่า แต่ ชั้น สัญญาบัตร จำพวก ประจำ การ

กอง หนุน แด่ ออก จาก ราชการ แพศ ษา นำนาย ให้ มี เครื่อง หมาย
สังกัด เป็น อักษร ย่อ นาม กรม ๑ อักษร คือ

ก. ทำ ด้วย ทอง เหลือง สำหรับ นาย ทหาร ชั้น พันจ่า ติด ที่ นั
ยศ ทั้ง ๒ ข้าง เหนือ บัง หมาย ยศ

ข. ทำ ด้วย ทอง เหลือง กว้าง ของ สำหรับ นาย ทหาร ชั้น สัญญา
บัตร ติด ที่ นั นั ยศ ทั้ง ๒ ข้าง เหนือ บัง หมาย ยศ แต่ ติด ที่ นั นั
ทั้ง ๒ ข้าง ที่ สัน ษั กตาง วน รุ ป ใช้ ปด าย นั กั ย ทั้ง ติด ที่ แขน เลื่อ ใหญ่
เลื่อ กตาง เลื่อ น้อย แด เลื่อ สั ม สั ร คั ทัง ๒ ข้าง เหนือ บัง หมาย
ยศ อีก โส ด นั นั ดั ย

ข้อ ๓ เครื่อง หมาย สั กต นั สว ร จะ มี ยั ยั ใด บั ง ให้ เสนอ ตั
กระทรวง ทวาร เื่อ มี อั นั จ กั หนด ใ ว ใ ไ ต เป็น คั ร ัง สว ร ตาม สว ร แก
ราชการ

มาตรา ๑๔

เครื่อง หมาย ประเภท ราชการ

นาย ทหาร ชั้น สัญญา บั ต ร ซึ่ง อยู่ ระหว่าง ราชการ หรือ เป็น นาย
ทหาร กอง หนุน นาย ทหาร นอก ราชการ ให้ มี เครื่อง หมาย ให้ ป ราก ฏ คือ

ข้อ ๑ เครื่อง หมาย ทำ ด้วย ทอง เหลือง กว้าง ของ

ก. ใช้ พรุ ร ัง คั ย หมาย ความ ว่า นาย ทหาร ประจำ การ แพศ ษา กอ ม

ข. รูปดอกจันทร์ หมายความว่า ฉนวน ทหาร ประจำ การ แพนก
ผู้ช่วย พล รบ

ค. รูป ส้มอ ๑ คิว หมายความว่า ฉนวน ทหาร กอง หนุน

ง. รูป ส้มอ ใจ ๒ คิว หมายความว่า ฉนวน ทหาร นอก ราชการ
แพนก เบี้ย บำนาญ

จ. รูป ส้มอ ใจ ๓ คิว ถูก เป็น วง กลม หมายความว่า ฉนวน ทหาร
พิเศษ นอก ดั้งกั กระทบ วง ทหาร เว็

ข้อ ๒ เครื่องหมาย ที่ ๑ มา ใน ข้อ ๑ ให้ คิด ที่ บ้าน อ ย ๒ ข้าง
เหนือ มัง หมาย ยศ แต่ คิด มา ใหม่ ที่ สุนัข ก ดาง วง รูป ใช้ ปลาย บ้าง ๒ ข้าง
กับ ทั้ง ที่ แขน เลื่อ ใหญ่ เลื่อ กลาง เลื่อ นอย แต่ เลื่อ สี่ โม ต ร ต้า ถ้า
ประดับ พร้อม กับ เครื่อง หมาย ดั้งกั ซึ่ ได้ มา ใน มา ต ร า ๓๓ ให้ คิด
ใน หนึ่ง แต่ ซิด กับ เครื่อง หมาย ดั้งกั นั้น

มาตรา ๑๕

เครื่อง หมาย ยศ นายทหาร ชั้น ๑

มี บัง รูป หาง นก แสง แฉว เป็น แถบ กว้าง ๒๐ มิลลิเมตร คือ

- ก. แถบ โคน ทอง ตวิ้ง บน เหนือ สลัก หวด แดง สำหรับ ใช้ กับ เลื่อ เต็ม ยศ
- ข. แถบ สลัก หวด สี่ หน้า เงิน ขอบ ขาว สำหรับ ใช้ กับ เลื่อ ขาว จรรม ตา
- ค. แถบ สลัก หวด สี่ แดง สำหรับ ใช้ กับ เลื่อ สลัก หวด

มี บัง ๕๑ กว้าง ๑๑ นิ้ว มี เครื่องหมาย ๕๒
บัง ทอผ้า ให้ คัดที่ แขน เด็ด ขาง ชาย รวดสั้น กว้างระหว่างไหล่ กับ คอก

โดยกำหนด คือ

จำเอก ๓ บัง

จำโท ๒ บัง

จำตรี ๑ บัง

มาตรา ๑๖

เครื่องหมายยศ นายทหารชั้น พันจ่า

มี บัง ทอง เด็ก กว้าง ๘ มิลลิเมตร คัด พาด ขวาง บ้ายศตาม ความใน

มาตรา ๗ ข้อ ๔ โดยกำหนด คือ

พันจ่าเอก ๓ บัง

พันจ่าโท ๒ บัง

พันจ่าตรี ๑ บัง

มาตรา ๑๗

เครื่องหมายยศนายทหารชั้นสัญญาบัตร

ข้อ ๑ นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร มี เครื่องหมาย ยศ ต่าง กัน ด้วย
บัง แถบ ทอง ๓ ขนาด คือ แถบ ทองใหญ่ กว้าง ๓๒ มิลลิเมตร
แถบ ทอง กว้าง ๑๖ มิลลิเมตร แถบ ทอง เด็ก กว้าง ๘ มิลลิเมตร
โดยเกณฑ์ตาม ลำดับ ยศ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. นายเรือตรี บัง ขนาด กว้าง ๑ บัง

ข. นายเรือโท บัง ขนาด กลาง ๑ บัง บัง ขนาดเล็ก เห็น ๑ บัง
ขนาด กลาง ๑ บัง

ค. นายเรือเอก บัง ขนาด กลาง ๒ บัง

ง. นายนาวาตรี บัง ขนาด กลาง ๒ บัง บัง ขนาดเล็ก ๑ บัง

อยู่ระหว่าง บัง ขนาด กลาง ทั้ง ๒ พัน

จ. นายนาวาโท บัง ขนาด กลาง ๓ บัง

ฉ. นายนาวาเอก บัง ขนาด กลาง ๔ บัง

ช. นายพลเรือจัตวา บัง ขนาดใหญ่ ๑ บัง

ซ. นายพลเรือตรี บัง ขนาดใหญ่ ๑ บัง บัง ขนาด กลาง ๑ บัง
อยู่เหนือ บังใหญ่ นั้น

ด. นายพลเรือโท บัง ขนาดใหญ่ ๑ บัง บัง ขนาด กลาง ๒ บัง

อยู่เหนือ บังใหญ่ นั้น

ญ. นายพลเรือเอก บัง ขนาดใหญ่ ๑ บัง บัง ขนาด กลาง ๓ บัง

อยู่เหนือ บังใหญ่ นั้น

ฎ. จอมพลเรือ บัง ขนาดใหญ่ ๑ บัง บัง ขนาด กลาง ๔ บัง

อยู่เหนือ บังใหญ่ นั้น

ชอ ๒ บัง เหล่านี้ ให้ ตก ๓ แขน เดือใหญ่ เดือกลาง เดือน้อย

งก เล็ก ดี โย่งดำ โดยจำนวน ตาม ลำดับ ชัก ทั้ง ๒ แขน ขอบต่าง

แห่ง บั้ต่าง ที่ สี่ นั้น ให้ มี ระยะห่าง จาก ปลาย แขน เดือ ๙ เซ็นติเมตร
เว้น แต่ ถ้า เป็น เดือ ตั้ง แต่ ชั้น นายพลเรือที่ ๑ ขึ้นไป ห่าง จาก ปลาย แขน
เดือ ๖ เซ็นติเมตร ระหว่าง บั้ทุก ชั้น ให้ ใ้ ระยะช่องไฟ ตาม สุ่มควร
แต่ ไม่ห่าง เกิน กว่า ๘ มิลลิเมตร

ข้อ ๓ นอกจาก ที่ ว่า มา แล้ว ใน ข้อ ๒ ให้ คิด บั้ เหล่า บั้ ที่ บั้ ยศ
ทั้ง ๒ อย่าง คือ บั้ใหญ่ เริ่ม ต้น ตั้ง แต่ คอ บั้ บั้น้อย เริ่ม ต้น ตั้ง
แต่ ขอบ เบื่อรดำ แห่ง บั้ มี ระยะช่องไฟ ระหว่าง บั้ ตาม สุ่มควร แต่ ต้อง บั้
แต่ ไม่เกิน กว่า ๒ มิลลิเมตร

อนึ่ง ยศ นายพลเรือ ที่ ๑ หมายถึง ที่ บั้ หึ่ง ต บั้ใหญ่ เดือ เปลี่ยน เป็น
แถบทอง ขนาด กลาง ขลิบริม บั้ เป็น ขอบ โดย รอบ หลัง บั้ เป็น เครื่อง
หมาย แทน บั้ใหญ่

มาตรา ๕๘

เครื่องหมายราชองครักษ์

นายทหาร ชั้น เป็น ราชองครักษ์ ให้ มี เครื่อง หมาย ให้ ปราบกฎ ดัง ต่อ
ไป นี้

ข้อ ๑ มี แผ่น เงิน รูป อักษร พระบรมนามาภิไธย ย่อ กับ มหามงกุฎ ติด ที่
บั้ยศ ทั้ง ๒ ข้าง ทุก ชนิด

ข้อ ๒ มี ด้ายของยศ ถัก ๒ เส้น เกดียง ๒ เส้น พัน สาย รวม
ติด ที่ บั้ยศ ข้าง ๑ ให้ สาย เกดียง สาย ถัก ขยู่ ข้าง หน้า ๒ สาย ข้าง

หลัง ๒ สาย ตัดแซมเข้าในวง สายเกิดยา ช่างหลัง แล้วสอดสายถัก
ข้าง หลัง ดอตโตแซม มา รวม กับสาย ถัก สายเกิด ย่าง นำ รวม ห่วง
คดของ ที่ ดุม เส้นที่ ๑ เมือ ง ๒๒

สาย ยงยศ ที่ ว่า นี มี ๒ ชนิด คือ

ก. สายใหม่ เหลือง สำหรับใช้ เวลา แต่ง เครื่อง ราชกรรณนาม แด
เวลา แต่ง ขรรพศร ระหว่าง เวล ก่า ตั้ง เติร ทะเต

ข. สายทอง สำหรับใช้ ในการ แต่ง เต็ม ยศ ครั้ง ยศ แด แต่ง ขรรพศร
ใน เวลา อื่น ๆ นอก จาก ที่ ได้ ว่า มา ใน ก.

ข้อ ๓ ตาม ที่ ได้ ว่า มา ใน ข้อ ๒ ว่า ต้น สาย ยงยศ ให้ รวม คิด ที่ มี
ยศ ข่าง ขวา นั้น ถ้า สรวม เส้น ชนิด ซึ่ง ไม่ มี บายศ ให้ มี แผ่น นำ สัด
รูป ตาม แบบ ของ กระจกรวง ทหาร เวล คิด ที่ มี เส้น ข่าง ขวา ข่าง เดียว นี้ สำหรับ
โยยง สาย ยงยศ แทน บายศ

อนึ่ง บน แผ่น ผ้า ที่ ว่า นี้ ให้ คิด แผ่น เงิน รูป อักษร พระบรมนามาภิธิย บัธ
กับ มหามงกุฎ ได้ ด้วย

ข้อ ๔ ราชองครักษ์ เวลา เข้า เเวร ประจำ การ ใน หน้า ที่ ราชองครักษ์
หรือ แท้ แซง ตาม เด็ดๆ ให้ ใช้ รัศปคต เป็น สาย สพาย พาด บ่า ขวา
รวม ชาย ผูก ไว้ ที่ เหว ชาย ถ้า สรวม เส้น โห่ หรือ เส้น คด ยาง มด สพาย
รัศปคต เช่น นี้ ^{๒๕๖๖} ต้อง คาด เข็ม ขัด โยง สาย กระเบี่ นอก เส้น ทบ สาย รัศปคต

ที่ศพายนั้นเสมอไป แต่ถ้าวางเครื่องใส่โมตร ให้ศพายตายวัดปกคั้น
ภายใต้เศียรก็

มาตรา ๑๙

เครื่องหมายทหารบกของเรือพระที่นั่งรักษาพระองค์

ข้อ ๑ เจ้าแฉกทหารมีแผ่นทองเหลืองรูปอักษรพระบรมนามาภิธิชัย
ย่อ กับ มหามงกุฏ ติดที่แขนเสื้อข้างซ้าย รวบรวมศูนย์ กวาง ระวัง
ไหล่กับเศียร

ข้อ ๒ นายทหารชั้นพันจ่า มีเครื่องหมายอย่างเดียวกันกับใน

ข้อ ๑ ติดที่อกเสื้อข้างซ้าย สูงเพียงแนวรักแร้

ข้อ ๓ นายทหารชั้นสัญญาบัตร มีเครื่องหมายอย่างเดียวกันกับ
ที่ดำมาในข้อ ๑ แต่ทำด้วยแผ่นเงินติดที่อกเสื้อข้างซ้ายโดยระเบียบ
เดียวกับในข้อ ๒

มาตรา ๒๐

เครื่องหมายชั้นนวิชานักเรียน

นักเรียนนายเรือ แต่นักเรียนนายช่างกต มีตุ้มทองเหลืองเป็น
รูปพรรณต่าง ๆ กันติดที่คอเสื้อข้างตะ ๑ ตุ้ม (ตุ้มมาตรา ๙ ข้อ ๒)
เป็นเครื่องหมายให้ปรากฏว่า ผู้ใดขยับระหว่างเรียนวิชาชั้นใดตาม
หลักสูตรเครื่องหมายนี้จะมีกี่อย่าง แต่เป็นรูปอย่างใดบ้าง ให้
เด็มนายกักระทรวงทหารเรือกำหนดเป็นข้อบังคับตามแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๒๑

เคืองหมายนักเรียนนายตอน แต่หัวหน้านายตอน

นักเรียนนายเรือ แต่ นายช่างกต ที่เป็น นายตอน มี ๑๐๐ เงิน ที่ กตาง บำ
ช่าง ๑ ตัว แต่ นักเรียน ที่เป็น หัวหน้า นายตอน มี ๑๐๐ เงิน ๒ ตัว
ไซว ที่ กตาง บำ ๑๐๐ ทั้ง ๑๐๐ ช่าง

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยการแต่งกาย

มาตรา ๒๒

จำแต่ พททหรร มีกำหนด การ แต่ง กาย เวตทาโต แต่ใน ราชการโต
อย่างใด ให้เสนาบดี กระทรวงทหารเรือ คราว ขอบบังคับ กำหนดไว้ เป็น
ครั้ง คราว ตาม คราว แก่ ราชการ

มาตรา ๒๓

นายทหาร ชั้น พันจ่า มีกำหนด การ แต่ง กาย ดัง ต่อไป นี้

ข้อ ๑ เครื่องเต็มยศแต่ครั้งยศใหญ่

หมวก หนึ่ง บัดอก ผาขาว (ประเทษหนาว ถุดหนาว ไม่มีปลอก)
เสื้อ สักหัดาด อย่าง ที่ ๑ มีชายส์ กางเกง สักหัดาด รองเท้า บุดหนึ่งตัว
คาด กระบี่ โนเสื้อ

ข้อ ๒ เครื่องเต็มยศขาวแต่ครั้งยศ

เหมือน กับ ที่ ว่า ใน ข้อ ๑ เปลี่ยน แต่ เสื้อ เป็น เสื้อ ผาขาว

ข้อ ๓ เครื่องผูกหัด

ก. หมวกปิดอกผ่าขวา เสื้อ ผากก มีบายศรี กางเกงกาง
รองเท้ายัดดำ กระบี่คาดใน เสื้อ

ข. หมวกไม่มีปิดอก เสื้อสักหลาด อย่างที่ ๒ มีบายศรี กางเกง
สักหลาด รองเท้าแตะ กระบี่เหมือนใน ก. (สำหรับใช้ใน ถูคนาว หรือ
ประเทศ หนาว)

ข้อ ๔ เครื่องต้นาม

ก. เหมือน ข้อ ๓ ก. แต่คาด กระบี่นอก เสื้อ สักหลาด ซอง เข็มขัด
หนังเหลือง พร้อมทั้ง เครื่อง ประกอบ สำหรับ ราชการต้นาม แต่สวม รอง
เท้ายัด (แบบเวลดิงคัม) ที่กางเกง

ข. เหมือน ข้อ ๓ ข. แต่คาด กระบี่นอก เสื้อ สักหลาด ซอง เข็มขัด
หนังเหลือง พร้อมทั้ง เครื่อง ประกอบ สำหรับ ราชการ ต้นาม แต่สวม
รองเท้ายัด (แบบเวลดิงคัม) ที่กางเกง (สำหรับใน ถูคนาว หรือ
ประเทศ หนาว)

ข้อ ๕ เครื่องขรรคมดา

หมวกมีปิดอก หรือไม่มีปิดอก เสื้อสักหลาด อย่างที่ ๒ หรือ
เสื้อ ขาว หรือ เสื้อ กาก มีบายศรี กางเกงสักหลาด หรือ ขาว หรือ กาก
รองเท้าใช้ ได้ทุก อย่าง ซึ่ง กำหนดไว้ใน มาตรา ๗ ข้อ ๖ กระบี่จะ
คาด หรือ ไม่คาดก็ได้

อนึ่ง พนักงานช่างกลฝ่ายเรือแต่ฝ่ายบกในเวลาทำการห้องเครื่องหรือโรงงาน ให้ใช้เสื้อแดงกางเกงสีขาวยาวได้

มาตรา ๒๔

พนักงานนายเรือ พนักงานช่างกล มีกำหนดการแต่งกายดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เครื่องแต่งเต็มยศแต่ครึ่งยศใหญ่.

หมวกหุ้มปลอกผ้าขาว (ประเทศไหนกฎไหนไม่มีปลอก) เสื้อสีฟ้าคาดขางที่ ๑ มีป้ายสี กางเกงแถบทอง รองเท้าบูตดำเกดยง คาดเข็มขัด ห้อยมีดเหน็บในเสื้อ

ข้อ ๒ เครื่องเต็มยศขาวแต่ครึ่งยศ

เหมือนในข้อ ๑ เว้นแต่เสื้อเป็นเสื้อผ้าขาว

ข้อ ๓ เครื่องฝึกหัด

เช่นเดียวกันกับที่กล่าวไว้ในข้อ ๓ มาตรา ๒๐ ทุกประการ เว้นแต่กระเป๋ให้เบ็ดเตล็ดเหมือนมีดเหน็บ

ข้อ ๔ เครื่องต้นาม

ก. เหมือนข้อ ๓ ก. แห่งมาตรา ๒๐ แต่ใช้รองเท้าหนังดำ สนับแข้งผ้าใบขาว เครื่องประกอบสำหรับราชการต้นาม แต่ฮาวุธอย่างพดกพร

ข. เหมือนอย่างข้อ ๓ ข. แห่งมาตรา ๒๐ แต่ใช้รองเท้า

หมักดำ ส้มขี้ผึ้ง ผ้าใบขาว เครื่อง ประกอบสำหรับ ราชการ ดินาม
แต่ อาวุธเหมือน พลทหาร (สำหรับใน ฤดูหนาว หรือประเทศ หนาว)

มาตรา ๒๕

นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร มีกำหนด การ แต่ง กาย ดัง แจง ค่ะ ไปนี้

มาตรา ๒๖

เครื่อง ราช อภิวาภรณ์

การ ประดับ เครื่อง ราช อภิวาภรณ์ แต่ เหรียญ ประกอบ กับ เครื่อง แต่ง
ตัว ทหาร เว้น ให้ เป็น ไป โดย กำหนด ที่ จะ กล่าว ค่ะ ไปนี้

ข้อ ๑ จำ แด พล ทหาร ที่ ได้รับ เหรียญ ให้ ประดับ เหรียญ นั้น ใน
เวลา สรรวม เต็ม เต็ม ยศ เสมอ ไป

ข้อ ๒ นายทหาร ชั้น พัน เจ้า แต่ นักเรียน นาย เวช นักเรียน นาย
ช่าง ก่อ ซึ่ง ได้รับ เหรียญ ให้ ประดับ เหรียญ นั้น ใน เวลา แต่ง เต็ม ยศ หรือ
ครึ่ง ยศ ทุก คราว ส่วน เวลา แต่ง เครื่อง ทหาร เวช อย่าง ขึ้น นอก จาก
ที่ ได้ กล่าว มา แล้ว นี้ ให้ ใช้ แพร แถบ สี ของ เหรียญ ทำ เป็น แผ่น ผ่า
กว้าง ๒ เซ็นติเมตร ติด ที่ ออก เบื้อง ซ้าย แลวง ตุ่ม ที่ ๑ แต่ ถ้า เป็น
เสื้อ มี ชาย แหวง ออก ให้ ติด แถบ แพร แผ่น ผ่า บน ชาย เสื้อ เบื้อง ซ้าย
ชิด ขอบ บน แห่ง ชาย เสื้อ

ข้อ ๓ นายทหาร ชั้น สัญญา บัตร ซึ่ง ได้รับ พระราช ทาน เครื่อง
ราช อภิวาภรณ์ แต่ เหรียญ ให้ ประดับ เครื่อง ราช อภิวาภรณ์ แต่ เหรียญ

ก. ในเวตา แต่ง เต็มยศ

ข. ในเวตา แต่ง ครึ่งยศ (ไม่มีสายสพาย) แดเวตาเยี่ยมค้ำนับ

ค. ในเวตา แต่ง ราตรี สโมสร (ไม่มีสายสพาย นอกจาก มีกำหนด
สำหรับงานว่าให้สวมสายสพายด้วย)

ง. เวตา แต่ง ทหาร เวือ ขย่าง ขึ้น นอกจาก ที่ โตกต่าง มาแล้ว ให้
ให้ ใช้ แพรแถบ สีของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แด เหยี่ยญ ทำเป็นแผ่นผ้า
กว้าง ๒ เซ็นติเมตร ติดที่ ออกเสื้อ เบื้องซ้าย แวดุมที่ ๑ ถ้าเป็นเสื้อ
เปิด คอติด เพียง แวดไหล่

ข้อ ๔ แต่งการ แต่ง เครื่อง ราตรี สโมสร ซึ่ง กำหนด ให้ ประดับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แด เหยี่ยญ ตามที่ ว่าไว้ใน ข้อ ๓ ค. นั้น ถ้าเป็น
งาน ซึ่ง ไม่ สำคัญ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ประดับ เครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ แด เหยี่ยญ จำลอง ขนาด ย่อม ห้อย กับ แถบ ผ้า จำลอง ขนาด
ย่อม ติด ที่ ออกเสื้อ ข้าง ซ้าย แทน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แด เหยี่ยญ ใหญ่ ได้
หรือ จะ ประดับ แต่ง เหยี่ยญ อย่าง โต อย่าง หนึ่ง ตาม ขนาด เดิม แดงต
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เดียว ก็ได้

ข้อ ๕ การ แต่ง ตัว ซึ่ง กำหนด ไว้ ใน ข้อ ๓ ง. ว่า ให้ ใช้ แพร แถบ
ทำเป็น แผ่น ผ้า ติด ที่ ออกเสื้อ นั้น ถ้า แต่ง ขรรพตา ไป ใน งาน พระราชพิธี
จะ ประดับ เหยี่ยญ หรือ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แด เหยี่ยญ จำลอง ดัง ใน ข้อ ๔
แทน แถบ แพร นั้น ก็ได้ ตาม ควร แต่งงาน

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยการ เบิกจ่าย เครื่องแต่งตัว

มาตรา ๒๗

ทหาร ซึ่ง อยู่ระหว่าง ประจําการ ทหาร เรือ ให้ได้รับพระราชทาน เครื่องแต่งตัว ของ หลวง บาง สิ่ง บาง อย่าง ตลอดเวลาที่ อยู่ในราชการ ประจําการ ตาม ซึ่ง กระทรวง ทหาร เรือ จะได้ กำหนดให้ เบิกได้ ให้ เสมอกับที่ กระทรวง ทหาร เรือ มี อํานาจวาง ระเบียบไว้ เป็นข้อ บังคับว่า เครื่อง แต่งตัว อย่างใด เบิกจ่าย ของ หลวงได้ โดย กำหนด นาน เพียง ใด ต่อ ครั้ง

มาตรา ๒๘

ทหาร ที่ อยู่ นอก ราชการ ประจําการ ถ้า มี ความ ประสงค์ จะ แต่ง เครื่อง แต่งตัว ตาม พระราชกำหนดนี้ ต้อง จัด หาซื้อ ด้วย ตนเอง หาก จะได้รับพระราช ทาน ของ หลวง ก็ ต้อง เป็นไป โดย พระบรม ราชานุญาต พิเศษ แต่ ถ้า ยัง ไม่มี เครื่อง แต่งตัว ตาม พระราช กำหนดนี้ ก็ ให้ คง แต่ง เครื่อง แต่งตัว อย่าง เก่า ต่อ ไป อีก ใด ภายใน ๕ ปี นับ ตั้ง แต่ ได้ ใช้ พระราช กำหนด นี้ เป็น ต้นไป

หมวดที่ ๖

ว่าด้วย ผู้กระทำความผิดต่อ พระราช กำหนดนี้

มาตรา ๒๙

บุคคลผู้ใดกระทำความผิด มีได้ มียศ ทหาร เรือ แต่งตัว เอง ก็ดี หรือ

บุคคลผู้ใดจักให้ผู้อื่นพ้นหน้าที่ไม่มีซึ่งกระทรวงหรือเขตต์ ด้วยวิธีอื่นต่าง
 ด้ว อนุมัติด้วย พระราชกำหนดนี้ บุคคลผู้นั้น หรือ พวกผู้นั้น มีความผิด
 ให้จำคุก ไม่เกินกว่า ๑ ปี หรือให้ปรับเงิน ไม่เกินกว่า ๕๐๐ บาท
 หรือทั้งจำทั้งปรับด้วย ตาม ความผิด มาก แต่ น้อย

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยการ รักษา พระราชกำหนด

มาตรา ๓๐

เพื่อจะ บัง กั้น มิ ให้ มีความ เชื่อใจ ผิดไป จาก พระราชกำหนดนี้ ให้
 กระทรวง ทหาร เว็ด ทำ เครื่อง แต่ง ด้ว ทุก สิ่ง ตาม พระ ราช กำหนด นี้ ขึ้น ไว้
 เปน ด้ว อย่าง สำหรับ เปน แบบ ใน การ สร้าง เครื่อง แต่ง ด้ว ด้ว ไป

มาตรา ๓๑

ให้ เสด็จ บัด กระทรวง ทหาร เว็ด เปน ผู้ รักษา การ ได้ เปน ไป ตาม พระ
 ราช กำหนด นี้

พระราชกำหนดให้ ด้ว ้นวันที่ ๒๑ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๒๓๐
 เปน วันที่ ๔๗๗ ใน รัชกาล บัคย บัค

การ	หมวด	ผู้	บ้ายศ	กางเกง	อาวู	วัดปก	รอง เท้า	หมายเหตุ
เต็มยศ	แพร จน	ใหญ่	ใหญ่	แถบทอง	กระบี่คาดในเสื้อ	มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	๑. เต็มยศใหญ่ แต่ง เหมือน เต็มยศ ๒. ผู้ที่ สรวม เลือ ครุย ใช้ บ้าง น้อย แทน บ้างใหญ่ได้ ไม่ ขณะที่ สรวม เลือ ครุย
เต็มยศขาว	แพร จน	ขาว	น้อย	แถบทอง	กระบี่คาดในเสื้อ	มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	
ครึ่งยศใหญ่	แพร จน	กลาง	ใหญ่	ดีกหลายไม่มีแถบ	กระบี่คาดนอกเสื้อ	ไม่มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	มีกำหนดใช้ แต่ เวลาไป ต่างประเทศ ซึ่ง เป็น ประเทศ หนาว
ครึ่งยศ								
ก. ประเทศร้อน	แถบ ปัดอก ขาว	ขาว	น้อย	แถบทอง	กระบี่คาดในเสื้อ	ไม่มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	ใน ดู หนาว ประเทศ ร้อน จะ แต่ง อย่าง ข. ก็ได้ ดู หนาว ประเทศ หนาว ใช้ แถบ ไม่มี ปัดอก
ข. ประเทศหนาว	แถบ ปัดอก ขาว	กลาง	ไม่มี	ดีกหลายไม่มีแถบ หรือ กางเกง ขาว	กระบี่คาดนอกเสื้อ	ไม่มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	
เยี่ยมค่านับ								
ก. ประเทศร้อน	เฮดเน็ค	ขาว	น้อย	ขาว	กระบี่คาดในเสื้อ	ไม่มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง หรือ บู๊ตขาว	
ข. ประเทศหนาว	แพร จน	กลาง	ใหญ่	ดีกหลายไม่มีแถบ	กระบี่คาดนอกเสื้อ	ไม่มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	
ราศรี สโมสร								
ก. เครื่อง สโมสร ตัว	แถบ ปัดอก ขาว หรือ ไม่มี ปัดอก	สโมสร ตัว	ไม่มี	แถบทอง	ไม่มี	ไม่มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	เลือก ก ขาว หรือ ดำ ก็ได้ เลือก ก ขาว การ แต่ง สโมสร ทั้ง ๒ อย่าง ถ้า ไม่ เป็น งาน ใหญ่ จะใช้ รองเท้า หนึ่ง มี ดีกว่า ระบุ ผู้ ก เรือ ก ก็ได้ ถึง เท่า ค่า
ข. เครื่อง สโมสร ขาว	แถบ ปัดอก ขาว	สโมสร ขาว	น้อย	แถบทอง	ไม่มี	ไม่มี	บู๊ตดำ เกลี้ยง	
ผูก หด								
ก. ประเทศร้อน	แถบ ปัดอก กาก	กาก	น้อย	กาก	กระบี่คาดในเสื้อ	ไม่มี	บู๊ตดำ หรือ เหลือง	
ข. ประเทศหนาว	แถบ ไม่มี ปัดอก	น้อย	ไม่มี	ดีกหลายไม่มีแถบ	กระบี่คาดในเสื้อ	ไม่มี	บู๊ตดำ หรือ เหลือง	
เครื่อง สนาม								
ก. ประเทศร้อน	แถบ ปัดอก กาก	กาก	น้อย	กาก	กระบี่ สอดของ เข็ม ชัก หนัง เหลือง คาด นอก เสื้อ	ไม่มี	เวลถึง คมดำ	มี เครื่อง ประกอบ สำหรับ ราชการ สนาม ขาย กางเกง สอด ใน รองเท้า
ข. ประเทศ หนาว หรือ ดู หนาว	แถบ ไม่มี ปัดอก หรือ ปัดอก ขาว	น้อย	ไม่มี	ดีกหลายไม่มีแถบ	กระบี่ สอดของ เข็ม ชัก หนัง เหลือง คาด นอก เสื้อ	ไม่มี	เวลถึง คมดำ	
ขรรค์								
ก. ประเทศร้อน	แถบ ปัดอก ขาว หรือ ไม่มี ปัดอก หรือ เข็ม ชัก หรือ แถบ ปัดอก กาก	กลาง	ไม่มี	ดีกหลายไม่มีแถบ	กระบี่คาดนอกเสื้อหรือ มีด เข็ม หรือ กับ สาย เข็ม ชัก ขาว คาด นอก เสื้อ ขาว เข็ม ชัก หรือ กระบี่ คัด ใน เสื้อ หรือ ไม่มี กระบี่	ไม่มี	บู๊ตดำ หรือ ขาว หรือ เหลือง	๑. อย่าง ง. นั้น ใช้ ได้ แต่ เวลา ทำ การ แด เติร ทาง ๒. น. แด ค. ถ้า ประดับ เข็ม ชัก ด้วย คัด คัด กระบี่ จะใช้ มีด เข็ม ชัก ไม่ได้ แต่ ใช้ รองเท้า เหลือง ไม่ได้ ๓. ราช ของ ตรี กษ ะ พ่วง อยู่ เหว ประ จั ก การ หรือ แห่ นำ แชน ตาม เดี จ ใน หน้า ที่ ราช ของ ตรี กษ คัด คัด กระบี่ จะ ใช้ มีด เข็ม ชัก ไม่ได้ ๔. ใน การ รายงาน ตน คือ ผู้ บัง คับ มัญชา ทุก ชั้น ต้อง คัด กระบี่ ๕. ถ้า แต่ง อย่าง ก. แถบ ปัดอก ขาว ดู ต้อง คัด คัด เข็ม ชัก ทั้ง สาย น้อย ขาว ดู นั้น อยู่ ปัดอก แต่ ขาว ดู ออก แถบ ส้ม ห่วง ที่ ปัดอก สาย ทั้ง สอง ไร่ ด้วย กัน ๖. ถ้า คุม แถบ ทหาร ต้อง คัด กระบี่ ขาว ๗. เวลา ไม่มี อาวู ใน ข. ค. แด ง. ใช้ ไม่ เท่า ได้
ข. ประเทศหนาว		น้อย	ไม่มี	หรือ ขาว				
ก. ประเทศร้อน		ขาว	น้อย	ขาว				
ข. ประเทศหนาว	หรือ เข็ม ชัก หรือ แถบ ปัดอก กาก	กลาง	น้อย	กาก				

นายทหาร ที่ไป ราชการ ต่าง ประเทศ แต่ ไป ใน การ งาน อย่าง ไต ใน ประเทศ นั้น มี การ นัด หมาย ให้ แต่ง กาย อย่าง ไต

อัน ผิด เพี้ยน ไป จาก กำหนด ใน ตาราง นี้ บ้าง ก็ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ อนุ โดม ได้ ตาม สมควร

กฎ

ว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารเรือ

ด้วยใน ประมวลกฎหมาย อาญาทหาร มาตรา ๗ มีความว่า “นายทหาร ผู้ มีอำนาจ บังคับ บัญชาได้นั้น ท่านให้ มีอำนาจ ลงอาญาแก่ผู้ ที่กระทำผิดต่อ วินัย ทหาร ตาม ดัชนีกฎ หรือ ข้อ บังคับ ทหารบก ทหารเรือ ซึ่ง จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งขึ้นไว้” นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ เสนาบดี กระทรวง ทหาร เรือ ตั้งกฎ ขึ้นไว้ดัง ต่อไปนี้

ข้อ ๑ นายทหารเรือ ผู้บังคับ บัญชา มีอำนาจ ลง อาญาแก่ผู้ ที่ อยู่ในอำนาจ บังคับ บัญชา ของคนได้ โดย ระเบียบ แห่ง กฎนี้ ใน ความ ผิดต่อวินัย ทหาร อย่าง หนึ่ง แต่ใน ความ ผิด บาง อย่าง ซึ่ง ท่านได้บัญญัติไว้ ใน ประมวลกฎหมาย อาญา ทหาร มาตรา ๘ และ ๙ ว่าให้ ถือว่า เป็น ความ ผิดต่อวินัย ทหาร นั้น อีก อย่าง หนึ่ง

ข้อ ๒ วินัย ทหาร นั้น คือ วินัย บัญญัติใน สิ่ง ซึ่ง ทหาร ต้องประพฤติ หรือต้อง ระวัง อัน เป็น นิยม บัญญัติใน ขนบธรรมเนียม ทหาร หรือเป็น บัญญัติ ด้วย กฎ ข้อ บังคับ หรือ โองาต คำสั่ง คำสอน ของ ผู้บังคับบัญชา

ทหาร ผู้ใด ประพฤติ เติมต ข้อวินัย บัญญัติ ที่ ว่า นี้ อย่างใด อย่าง หนึ่ง ดัง จะ ชักให้ เห็น เป็น ตัวอย่าง กว้าง ๆ คือ

- (๑) ต้อ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยประณีต หรือขัดคำสั่ง
- (๒) เกษียรณ เดิมแต่ หรือ ย่อหรือ ต่อหน้าที่ราชการ
- (๓) ไม่สนใจงานการ ผิดหรือ ตั้งสอน
- (๔) ก่อว ความเชื่อ หรือ ใช้วาจาชั่ว
- (๕) ขาด หรือ นอกพ้องใน ความเคารพต่อผู้ใหญ่
- (๖) ประพฤติชั่วร้าย
- (๗) เมาสู่รา หรือ เมร้าย
- (๘) ขาด ความสามัคคี ใน พวกเพื่อน ทหาร

เหล่านี้เป็น ต้น เช่น ทหาร ผู้ นั้น กระทำผิด ต่อ วินัย ทหาร

ข้อ ๓ ธาญาสำหรับตั้งโทษแก่ผู้กระทำความผิดต่อวินัยทหาร นั้น ให้

มีกำหนดไว้เป็น ๗ สถาน ดังนี้

- สถาน หนึ่ง ให้ โขย
- สถาน หนึ่ง ให้จำขัง
- สถาน หนึ่ง ให้ตีทัณฑ์
- สถาน หนึ่ง ให้ขมวด
- สถาน หนึ่ง ให้กักขาม
- สถาน หนึ่ง ให้ตั้งทัณฑ์ทวงกรม
- สถาน หนึ่ง ให้ภาคทัณฑ์

ข้อ ๔ โฆษให้ โฆษนั้น คือ— โฆษที่ ขาดด้วยไม้หรือ หวาย หรือ เชือกโดยวัด คัดเส้น เส้นยัดยาวไม่เกิน กว่า ๑ เซนติเมตร

โฆษให้ ข้าง นั้น คือ— จำกรอม ตัว ข้างใด ใน ที่ ควบคุม หรือ ใน เว้นจำ ทหาร เว้น

โฆษให้ กัดขง นั้น คือ— ขงไม้ ที่ ควบคุม หรือ ใน เว้นจำ ทหาร เว้น แต่ เกาะ คน เขียว หรือ รวม กัน หลาย คน แล้ว แต่ คำสั่ง

โฆษให้ ขง มีด นั้น คือ— ขงใด แต่ ผู้ เดียว ใน ห้อง ที่ มี คน ไม่มี แสงสว่าง ที่ สามารถ จะ ผ่าน หนึ่ง ดิย ได้ แต่ ให้ อากาศ ไปร่ง พอ สมควร กับการ หายใจ แต่ ห้าม มี ให้ ผู้ ต้อง ขง พบปะ พูดจา กับ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด หาก จะ เปิด ห้อง มีด นี้ ได้ ก็ แต่ เวลา รับ ประทาน อาหาร หรือ เวลา จำ เปน อย่าง อื่น ๆ เท่านั้น

โฆษให้ กัด ขาม นั้น คือ - กัด ตัว ไว้ ใน บริเวณ โต บริเวณ หนึ่ง ตาม แต่ จะ กำหนด ให้

โฆษขง ทัณฑ์ กรรม นั้น คือ— ให้ กระทำ การ ต่าง ๆ เช่น เช็ด ต่าง กวาด ดู พ้น ใน เว้น หรือ บริเวณ โรงทหาร หรือ กระทำ การ อย่าง อื่น ๆ เปน พิเศษ เพิ่ม จาก น้ำ ที่ การ ตาม ขรรมตา

โฆษให้ ภาท ทัณฑ์ นั้น คือ— ผู้ กระทำ ผิด มีความ ผิด อื่น ควร ต้อง รับ โฆษ สถาน หนึ่ง สถาน ใด ตั้ง ก่อว่า มา แล้ว แต่ มี เหตุ อื่น ควร ปราณี จึง เปน แต่ แสดง ความ ผิด ของ ผู้ นั้น ให้ ปราบ ฎไว้ หรือ ให้ ทำ ทัณฑ์ เบน

นอกจากอาญาที่กล่าวไว้นี้ ห้ามมิให้คิดขึ้นใหม่ หรือใช้วิธี
ลงโทษ อย่างอื่น เป็นอื่นขาด

ข้อ ๕ นายทหารเมื่อผู้บังคับบัญชา มีอำนาจที่จะลงอาญาแก่
ผู้กระทำความผิดต่อวินัยทหาร ซึ่งอยู่ในใต้อำนาจบัญชาของตนได้ตามลำดับ
ชั้นอำนาจ แลอัตราโทษดังต่อไปนี้ (ดูตาราง)

จ่าหนักหอสมุด

ผู้มีอำนาจ ลงโทษ นี้	อาญาสำหรับลงโทษ	ผู้ต้องรับโทษ นี้								คำอธิบาย
		ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.	ช.	ญ.	
๑	โทษ ไม่เกินกว่า						๕๐ ปี	๓๐ ปี	๕๐ ปี	๑. กำหนดโทษในตารางนี้ คือ กำหนดที่ สูงที่สุด ผู้ต้องโทษจะสั่ง ลงโทษเกิน กำหนดนี้ไม่ได้ แต่ต่ำกว่านี้ได้
	จำคุก ไม่เกินกว่า						๖ เดือน		๙ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า		๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า	๑ เดือน	๕๐ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า						๑๕ ปี		๑๕ วัน	
๒	โทษ ไม่เกินกว่า						๓๐ ปี	๒๐ ปี	๓๐ ปี	๒. โทษทัณฑ์ขกกรรมนี้ ที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ คือ หมายความว่า ทำทัณฑ์ขกกรรมทุก ๆ วัน จนกว่าจะครบ ในวันหนึ่งนั้น ผู้ที่สั่ง ลงโทษจะ กำหนดทัณฑ์ขกกรรมที่ ชั่วโมงก็ตามใจ แต่มิให้เกิน กว่าวัน ละ ๒ ชั่วโมง
	จำคุก ไม่เกินกว่า						๓ เดือน		๖ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า		๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑๕ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า						๑๕ ปี		๑๕ วัน	
๓	โทษ ไม่เกินกว่า						๒๐ ปี	๑๕ ปี	๓๐ ปี	ผู้ใดจะสั่ง ลงโทษทัณฑ์ขกกรรม ให้กำหนดโดยชัดเจนว่า ทัณฑ์ขกกรรมที่วันแต่วันละกี่ ชั่วโมง ส่วน ที่กำหนด อำนาจไว้เป็น ชั่วโมงนั้น หมายความว่า สั่ง ลงโทษได้เฉพาะวันเดียว ภายในกำหนดเท่านั้น ชั่วโมง
	จำคุก ไม่เกินกว่า						๑ เดือน		๓ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า			๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า		๗ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๑ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า						๑๕ ปี		๑๕ วัน	
๔	โทษ ไม่เกินกว่า						๑๕ ปี	๑๐ ปี	๒๐ ปี	
	จำคุก ไม่เกินกว่า						๒๐ ปี		๒ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า				๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า			๗ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า						๑๕ ปี		๑๕ วัน	
๕	โทษ ไม่เกินกว่า						๑๐ ปี	๕ ปี	๑๕ ปี	
	จำคุก ไม่เกินกว่า						๑๕ ปี		๑ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า					๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า				๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า						๑๕ ปี		๑๕ วัน	
๖	โทษ ไม่เกินกว่า									
	จำคุก ไม่เกินกว่า									
	กักขัง ไม่เกินกว่า						๗ วัน	๑๐ วัน	๑๕ วัน	
	กักขัง ไม่เกินกว่า					๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า						๓ ปี		๗ วัน	
๗	โทษ ไม่เกินกว่า									
	จำคุก ไม่เกินกว่า									
	กักขัง ไม่เกินกว่า									
	กักขัง ไม่เกินกว่า						๗ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า						๒ ชั่วโมง		๓ วัน	
๘	โทษ ไม่เกินกว่า									
	จำคุก ไม่เกินกว่า									
	กักขัง ไม่เกินกว่า									
	กักขัง ไม่เกินกว่า								๑ วัน	
	ทัณฑ์ขกกรรม ไม่เกินกว่า								๒ ชั่วโมง	

ข้อ ๖ ตาม ตาราง อัตราอำนาจ ตั้งโทษใน ข้อ ๕ นั้น ข้าราชการ
ทหาร เวช ภัณฑ์ มีอำนาจ เป็นผู้ตั้งโทษ หนัก แต่เป็นผู้รับโทษ
หนัก ให้ มีกำหนดไว้เป็น ๒ เกณฑ์ คือ— (๑) ตำรับชั้น ตาม
ตำแหน่ง (๒) ตำรับชั้น ตามยศ ตั้งแจ้งใน ตารางต่อไปนี้

ตำแหน่ง	เป็นผู้ตั้งโทษ ชั้น	เป็นผู้รับโทษ ชั้น
	(๑) ตำรับชั้น ตามตำแหน่ง	
เสนาบดี	๑ พจนกทหารฝ่ายรับ	—
แม่ทัพ เวช	๒	—
ผู้บัญชาการ กรม	๒	ก.
ผู้บัญชาการ กระจบ เวช	๓	ก.
ผู้บังคับการ เวช ชั้นที่ ๑	๔	ข.
ผู้บังคับการ เวช	๕	ค.
ผู้บังคับการ เวช ชั้นที่ ๓	๖	ง.
ผู้บังคับการ กอง เวช กตชนก ๔	๕	ค.
ตน เวช ชั้นที่ ๑	๕	ค.
ตน เวช ชั้นที่ ๒	๖	ง.

ตำแหน่ง	เป็นผู้ตั้งโดย	.บ.บ.วิ ๒๕ พ.ร.บ.
ค. ๕. ๕. ๕. ตัวเรือ ชั้นที่ ๓	๗	๑.
ค. ๖. ๖. ๖. ค. ๖. ๖. ๖. ชั้นที่ ๔	๖	๑.
นายกรับเรือ ชั้นที่ ๑	๖	๑.
นายกรับเรือ ชั้นที่ ๒	๗	๑.
นายหมวดกองเรือกลชั้นที่ ๔	๗	๑.
นายกองเรือ ชั้นที่ ๑, ๒, ๓	๑	๑.
นายเรือกล ชั้นที่ ๔	๑	๑.
<u>พนักงานฝ่ายบก</u>		
ผู้บัญชาการกรม	๒	๑.
ผู้บังคับการ กรมทหารมณฑล	๑	๑.
ผู้บังคับการ กองพันพาหนะ	๑	๑.
ผู้บังคับการกองโรงเรียน	๑๑	๑.
พลทหารเรือ		
ผู้บังคับการ บัอม	๑	๑.
รองผู้บังคับการ กองพันพาหนะ	๑	๑.
ค. ๖. ๖. ๖. ค. ๖. ๖. ๖. กองโรงเรียนพลทหารเรือ	๖	๑.

ตำแหน่ง	เป็นผู้ตั้งโทษชั้น	เป็นยี่สิบ โทษชั้น
ผู้บังคับการกองร้อย	๖	ง.
นายกราบของโรงเรียนพดทหารเรือ	๗	จ.
นายหมวด	๗	จ.
นายหมู่ นายคอน	๘	ฉ.
<u>พเนกของนักเรียน</u>		
เจ้ากรมยุทธศึกษา	๒๐	ก.
ผู้บังคับการกองโรงเรียนนายเรือ แต่นายช่างกต	๔	ข.
ผู้บังคับการกองโรงเรียนจำ	๕	ค.
รองผู้บังคับการกองโรงเรียน นายเรือ นายช่างกต	๕	ค.
อาจารย์ใหญ่	๕	ค.
นายกราบของโรงเรียนนายเรือ แต่นายช่างกต	๖	ง.
ค้ำกองโรงเรียนจำ	๖	ง.
นายกราบโรงเรียนจำ	๗	จ.

ตำแหน่ง	เป็นผู้ลงโทษชั้น	เป็นผู้รับโทษชั้น
นักเรียนนายตอม	๘	ก.
นายคณนทของโรงเรียนจำ อาจารย์	๘	ก.
	—	ง.
	<u>พนักข้างกต</u>	
ตำรวจตรวจเครื่อง	๔	ข.
คนกตเรือ ชั้นที่ ๑	๕	ก.
คนกตเรือ ชั้นที่ ๒	๖	ง.
คนกตเรือ ชั้นที่ ๓	๗	ค.
คนกตเรือ ชั้นที่ ๔	๘	ก.
	<u>พนักข้างยุทธโยธา</u>	
ผู้บังคับการ	๓	ข.
รองผู้บังคับการ	๕	ก.
หัวหน้าพนัก	๖	ง.
หัวหน้าช่าง	๗	ค.

ตำแหน่ง	เป็น ผู้ตั้ง ไทยชั้น	เป็นผู้รับ ไทยชั้น
<u>พนักงานอื่น ๆ</u> <u>นอกจากกระทรวงแล้ว</u>		
คัมภีร์ของกรม	๒	—
เลขาธิการทหารเรือ	๒	—
หัวหน้ากรม	๓	ก.
ผู้ช่วยหัวหน้ากรม	๔	ข.
ปลัดกรม	๔	ข.
เลขาธิการกองทัพเรือ	๔	ข.
นายแพทย์ใหญ่	๔	ข.
ราชองครักษ์ ประจำ	๕	ก.
หัวหน้าแผนกในกรมบัญชาการกต่าง	๖	ง.
เลขาธิการกระทรวงเรือ	๖	ง.
หัวหน้าแผนกในกองกต่างกรมต่าง ๆ	๗	จ.
ยกกระบัตร กอง	๗	ก.
อัยการศาลกรมบัญชาการกต่าง	๖	ง.
อัยการศาลทหารเรือกต่าง แต่ศาลกรมทหาร ต่าง ๆ	๗	จ.

12/10/2566

ตำแหน่ง	เป็นผู้ตั้งโทษชั้น	เป็นผู้นับโทษชั้น
แพทย์หัวหน้าโรงพยาบาลตากดง	๖	ง.
แพทย์ประจำกองทหาร	๗	จ.
ผู้บังคับการกองนคร	๖	ง.
นายตำรวจ	๗	จ.
นายเวรพิเศษ	๖	ง.
---	---	---

สำนักหอสมุด

ยศ	เลข ๖๖๓ ไทยชน	เลข ๖๖๓ ไทยชน
<u>(๒) ลำดับชั้น ตระกูล</u>		
นายพลเรือ	๓	ก.
นายนาวิกโยธิน	๔	ข.
นายนาวิกโยธินตรี	๕	ค.
นายเรือเอก	๖	ง.
นายเรือโท ตรี	๗	จ.
พันจ่าเอก โท ตรี	๘	ฉ.
จ่า	๙	ณ.
นักเขียนนายเรือ นายช่างกล	—	ข.
พลทหาร พลช่างไฟ พลบุตร)	—	—
พลซุง นักเรียนจ่า นักเรียนช่าง)	—	ญ.

ข้อ ๖๗ ตามอัตรากำหนด ชั้น ผู้ตั้งโทษ แลรับโทษในข้อ ๖๖ นี้ ถ้า
ชั้น ที่ได้กำหนดไว้ตามตำแหน่ง มาตราฉบับนี้ไม่ตรงกัน ทั้ง ๒ ฝ่าย ก็
ให้ ถ้อยคดี หรือตำแหน่งใด เป็น กำหนด อัตรา ชั้น ที่ สูง เป็น เกณฑ์ ใน การ ตั้ง
โทษ หรือรับโทษตามกฎหมาย

ข้อ ๖๘ ตำแหน่ง ผู้ที่ รับราชการ ในกระทรวง ทหาร เว้น ซึ่งมิได้
กำหนดชั้นไว้ ถ้ามีความผิดจะ ต้อง รับโทษแล้ว ก็ให้ ถือตำแหน่ง
ที่ได้รับราชการ อยู่ใน เวลาที่ กระทำ ความ ผิด นั้น ซึ่งเทียบเคียง กับ
ชั้น ที่ สวรรค์ หรือ เสมอ กัน ตาม ข้อ ๖ แห่ง กฎนี้

ข้อ ๖๙ กำหนดอำนาจ ตั้งโทษ ตามที่ ตราไว้ ใน ตาราง ข้อ ๕ นี้
ผู้มีอำนาจ ตั้งโทษ ตั้งโทษ ได้ เต็ม ที่ ใน สถานที่ สถานที่หนึ่ง แต่ สถานที่เดียว
ถ้า ตั้งโทษ ทั้ง ๒ สถานที่ พร้อมกัน ให้ตั้งโทษ ได้ แต่ เพียง กำหนดไม่
เกิน กว่า กึ่ง ของ กำหนดโทษ ใน สถานที่ นั้น ๆ กับ ห้ามมิให้ ตั้งโทษ มาก
กว่า ๒ สถานที่

ข้อ ๗๐ ก่อน ที่ ผู้ มีอำนาจ ตั้งโทษ จะ ตั้งโทษ ครอง คราวใด ก็ให้
พิจารณา เรียง ให้ ถัดก่อน นั้น นอก ว่า ผู้ ที่ จะ ต้อง รับโทษ นั้น มีความ ผิด
จริง แล้ว จึง ตั้งโทษ ต้อง ระวัง อย่า ให้ เป็น การ ตั้งโทษ ไป โดย
โทษจริง หรือ ตั้งโทษ แก่ ผู้ ที่ ไม่ มีความ ผิด โดย ชัด เจน นั้น เป็น ชั้น ซาก
เมื่อ พิจารณา ความ ผิด ละ อภัย แล้ว ต้อง ชัด เจน ความ ผิด คดี ผู้ กระทำ ผิด
นั้น ให้ เข้าใจ ชัด เจน ว่า กระทำ ผิด ใน ข้อใด เพราะ เหตุใด แล้ว จึง

ข้อ ๑๑ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตงโทษ ข้าราชการชั้นต้นผู้ปฏิบัติ
ต้องตั้ง รายงาน การ ตงโทษ แล้ว นั้น เห็นขอ ตามลำดับ จน ถึง เสนอมาที่
กระทรวง ทหารเรือ

ข้อ ๑๒ เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบ ว่า ผู้ซึ่ง อยู่ใน
บังคับบัญชา ของ ตน มีความ ผิด จน ปรากฏแน่นอน แล้ว แต่ความ ผิด
นั้น ควร รับโทษ ที่ เทียบ อำนาจ จะ ตั้ง กระทำ ได้ ก็ให้ ทำ รายงาน ชี้แจง
ความ ผิด ของ ผู้ ที่ กระทำ ความ ผิด นั้น ทั้ง ออกจาก เห็น ว่า ควร ตงโทษ
เพียงใด เสนอ ตามลำดับ จน ถึง ผู้ มี อำนาจ ตงโทษ ได้ พอดี กับ ความ ผิด
เพื่อ ให้ ผู้ นั้น ตั้ง การ ต่อ ไป

ข้อ ๑๓ นายทหาร ที่ เป็น หัวหน้า ควบคุม ทหาร ไป แต่ ละ พับ มี อำนาจ
ที่ จะ ตงโทษ ผู้ อยู่ ใต้ อำนาจ ใน ระหว่าง เวลา ที่ ควบคุม อยู่ นั้น เสนอ ผู้ มี
อำนาจ เห็น จาก คำหนึ่ง ของ ตน ขึ้น ไป อีก ชั้น หนึ่ง ได้ เว้นไว้ แต่ นายทหาร
ซึ่ง มี อำนาจ เป็น ผู้ ตงโทษ ชั้น ที่ ๒

ข้อ ๑๔ ถ้า ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ตงโทษ ได้ ตั้ง ตงโทษ ผู้ กระทำ ผิด ใน ถาน
จำขัง หรือ ชัง แล้ว แต่ ผู้ ที่ กำลัง รับโทษ จำขัง หรือ ชัง อยู่ นั้น กระทำ ผิด
ซ้ำ อีก ผู้ มี อำนาจ ตงโทษ จะ ตั้ง เพิ่ม โทษ ก็ให้ พิจารณา ตู กำหนด
โทษ ที่ ตั้ง ไว้ เดิม นั้น ก่อน แต่ ห้าม มิ ให้ เพิ่ม กำหนด เวลา ให้ ผู้ กระทำ ผิด
ต้อง ถูก จำขัง หรือ ชัง ทั้ง กำหนด เดิม แต่ กำหนด ที่ เพิ่ม ขึ้น ใหม่ รวม กัน
เกิน กว่า กำหนด อำนาจ ของ ผู้ ตั้ง ตงโทษ นั้น เป็น อัน ขาด หาก ผู้ กระทำ

ผิดนั้น ควรต้อง รับโทษ เกิน กว่ากำหนด อำนาจของผู้ที่จะ ตั้ง ลงโทษ
นั้นแล้ว ก็ ให้ปฏิบัติ การ ตามที่ กล่าวไว้ ใน ข้อ ๑๒ นั้น

ข้อ ๑๕ ผู้ใดเคยต้อง รับโทษ จำจำ หรือ ชังเดี่ยว หรือ ชังรวม
เพราะได้ เจตนากระทำ ความผิด ต่อวินัย ทหาร อย่างหนึ่ง อย่างใด หนึ่งแล้วไม่
น้อยกว่า ๒ ครั้ง เมื่อ พ้นโทษ แล้ว แลไปกระทำ ความผิด ชน่อีก ภาย
ใน กำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่ได้ พ้นโทษ ไปไซ้ เรียกว่าผู้ ไม่เจ็ดหตาบ

ข้อ ๑๖ ผู้ใดเป็นผู้ ไม่เจ็ดหตาบ จะใช้ วัชระโทษ ให้ชงมัต
ก็ได้ นายทหาร ผู้ ซึ่งมีอำนาจ จะ ตั้งให้ลงโทษ ชงมัตได้เช่นนี้ เฉพาะ
แต่ นายทหาร ผู้ ซึ่งมี อำนาจลงโทษ ตั้งแต่ชั้นที่ ๓ ขึ้นไป จึงจะ ตั้ง
ให้ลงโทษโดย วัชระชงมัตได้

ข้อ ๑๗ การ ชังเจ็ดเช่นนี้ จะใช้ได้เพียง ครั้งละ ๑ ยก (คือ ๕ วัน
หรือ ๑๒๐ ชั่วโมง) เท่านั้น แต่ถ้าจะ ชังมัตต่อไป ก็ต้องให้ อยู่ใน
ที่สว่าง เดี่ยวก่อน ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง จึงให้ ชังมัตอีกต่อไปได้
รวมชังมัต ใน ความผิดคราว เดียว กัน ต้องไม่เกิน กว่า ๓ ยก

ข้อ ๑๘ ก่อนที่จะ กำหนดให้ลงโทษ ชงมัตนั้น ให้ตั้ง เกณฑ์
กำหนดโทษ จำจำ หรือ ชังเดี่ยว หรือ ชังรวม ตาม ตาราง อัตราโทษ ในข้อ ๕
แห่ง กฎนี้ เดี่ยวก่อน แล้วจึง ให้เทียบ กำหนดโทษ ชงมัต ตาม อัตราดังนี้ คือ—
จำจำ หรือ ชังเดี่ยว หรือ ชังรวม มีกำหนด ตั้งแต่ ๕ วัน ขึ้นไป
แต่ไม่ถึง ๒/๑๗/๒๕๖ นี้ เทียบเท่ากับ ชังมัต ๑ วัน

จำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชังรวม มีกำหนดตั้งแต่ ๙ วัน ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๔ วัน เทียบเท่ากับ ชังมีต ๒ วัน

จำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชังรวม มีกำหนด ตั้งแต่ ๑๔ วัน ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๒๑ วัน เทียบเท่ากับ ชังมีต ๓ วัน

จำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชังรวม มีกำหนด ตั้งแต่ ๒๑ วัน ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑ เดือน เทียบเท่ากับ ชังมีต ๔ วัน

จำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชังรวม มีกำหนด ตั้งแต่ ๑ เดือน ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓ เดือน เทียบเท่ากับ ชังมีต ๑ ยก

จำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชังรวม มีกำหนด ตั้งแต่ ๓ เดือน ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๖ เดือน เทียบเท่ากับ ชังมีต ๒ ยก

จำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชังรวม ๖ เดือน เทียบเท่ากับ ชังมีต ๓ ยก

ข้อ ๑๙ ให้ผู้มีอำนาจ ตงโทษ ฟัง ตงโทษ ผู้กระทำความผิด ค่อย วินัย ทนาย ตาม ตักขณกรกฎ มี เสีย ใน ภาย ใน กำหนด เวลา ๓ เดือน นับ ตั้งแต่ วัน กระทำความผิด เปน ต้น ไป ถ้าพ้น ๓ เดือน ไป แล้วไซ้ จะ ตั่ง ตงโทษ โดย อำนาจ ตนเอง มิได้ เมื่อ ยัง จะ เขาโทษ แก่ ผู้กระทำความผิด ค่อย ไป ก็ ให้ นำ คดี นั้น ขึ้น ศาล

ข้อ ๒๐ เมื่อ ผู้ มี อำนาจ ตั่ง ตงโทษ ตาม กฎ นี้ แล้ว ผู้ ที่ ตั่ง ตงโทษ หรือ ผู้ มี อำนาจ บังคับ บัญชา ผู้ ที่ ตั่ง ตงโทษ นั้น มี อำนาจ เพิ่มโทษ หรือ ลดโทษ หรือ ยกโทษ เสียได้ แต่ ถ้า เพิ่มโทษ แล้ว โทษ ที่ ตั่ง เพิ่ม

ซึ่ง นน รวมกับ ที่ ตั้งไว้แล้วเดิม ต้อง มิให้เกิน อำนาจ ของ ผู้ ที่ ตั้ง ตั้ง โทษนั้น

กฎให้ ใช้แต่วันที่ ๑ เมษายน วันน โทสินทร ศก ๑๓๑

คำดำ ว่าการรกรทรวงทหารเรือ ๒

วันที่ ๒๑ มีนาคม วันน โทสินทร ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) บริพัตร

นายพล เรือเอก เล่นาบตี

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด

เครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๑๓๐

นายพลเอก ส้มเต๋จ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า กรมหลวงพิษณุโลก
ประชานารถ แทนเสนาบดีกระทรวงกระตาดโหม รับพระบรมราชโองการ
ไล่เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ ทราบทั่ว ถิ่น ว่า
ตาม ความใน มาตรา ๑๖ ของ พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ข้าราชการ
พลเรือน ร.ศ. ๑๓๐ ซึ่ง ว่าด้วย เครื่อง แต่ง ตัว ยัไม่ห้ามว่า เป็น หลัด
ของ พระราชกำหนด เช่น เสื้อ สำหรับ ใช้ เติรับ แด หมวก กัน ตก เปน คั้น
ให้เสนาบดี เจ้ากระทรวง เป็น ผู้รับ พระบรมราชโองการ กำหนดให้ ใช้ ความ
สมควร นั้น

บัด นี้ของ พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต

ให้ข้าราชการ กระทรวงกระต่าใหม่ ที่ใช้เครื่องแต่งตัว ข้าราชการพลเรือน
ใช้หมวกกันแดด แด่เครื่องเครื่องทางโดยกำหนดไว้ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ หมวกกันแดด สำหรับใช้กับเครื่องแต่งตัว ปกติตาม พระราช
กำหนด เป็น หมวกเฮดเม็ค ดีเทา พนม (เหมือน อย่าง ข้าราชการใน
พระราชสำนัก ใช้อยู่ ผิดกันแต่) ผ่าที่พนม นั้น เป็น ผ่าสี่เหลี่ยม มี ผ่าสี่ตาม
กระทรวง เช่นนี้ ผ่าพนม หมวก ข้าง ดังจับ ๑

ข้อ ๒ เสื้อเดีรทาง เป็นเสื้อรูปแบบราชการ ติดแผ่นกำมะหยี่ หมวย
ยศที่ ป่า เหมือน ที่ ก่อตัว แด่วใน พระราชกำหนด ผิดกัน แต่เสื้อเดีรทาง
ให้เป็นเสื้อ สีเทา ขอบขั้ม

ข้อ ๓ การเกง ดีมาเงิน แก่ ขาดั้น จะใช้ ร่องเท้าสูง หรือ สั้น แฉ่ง
หรือ ผ่าพนม แฉ่ง ดีตา หรือ ดีหน้าคาด กัด

ข้อ ๔ ผ่าแง ใช้กับเครื่อง แต่งตัว เดีรทาง นั้น จะใช้ มาใหม่ ดีมาเงิน
หรือ ผ่าพนม ดีมาเงิน กัด

ข้อ ๕ หมวกที่ใช้กับเครื่อง แต่งตัว เดีรทาง ให้ ใช้ หมวก กันแดด
ที่ ก่อตัว มา แด่วใน ข้อ ๑ นั้น

คำสั่งว่าการกระต่าใหม่

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) จักรพงษ์

ประกาศยกเว้นเก็บเงินค่านา ศก ๑๓๐

แต่ยกเว้นเก็บเงินค่าราชการ ศก ๑๓๑

ในตำบลทุ่งหมอท้องที่อำเภอสังขะ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การทำนาของราษฎรในตำบลสังขะ บ้านคาใต้ บ้านปรก แต่บ้านควรกอ ตำบลทุ่งหมอท้องที่อำเภอสังขะ ศก ๑๓๐ นี้ ทำไม่ค่อยได้ผลเต็มบริบูรณ์เหมือนท้องที่ตำบลอื่น ๆ ทั้งราษฎรในตำบลเหล่านี้ก็มีความอดิศักดิ์ดี ยากจนอยู่โดยมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นการเก็บเงินค่านาตำบลสังขะ บ้านคาใต้ บ้านปรก บ้านควรกอ ในตำบลทุ่งหมอท้องที่อำเภอสังขะ จำนวนศก ๑๓๐ ไร่สักหนึ่ง แต่ยกเว้นไม่เก็บเงินค่าราชการ ศก ๑๓๑ ในตำบลเหล่านี้ไว้ อีกสักหนึ่ง เพื่อเป็นการบำรุงการหาเลี้ยงชีพของราษฎรต่อไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศจัดราชการ

แต่เปลี่ยนนามกระทรวงโยธาธิการใหม่
กับตั้งกรมศิลปากรขึ้นใหม่ กรมหนึ่ง

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมยุรกเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า กระทรวงโยธาธิการ เป็น
กระทรวงสำคัญอันหนึ่ง ซึ่งเป็มน้ำที่ จะดำริห์แต่จัดการตั้ง ข้าราชการ
แต่ทำทางบกทางน้ำ เพื่อให้การไปมาค้าขายของ มหาชนในระหว่าง
กรุงเทพมหานคร กับหัวเมือง มณฑลต่าง ๆ ภายในระหว่างหัวเมือง กับหัว
เมืองในพระราชอาณาจักรสยาม แต่ในระหว่างพระราชอาณาจักรสยาม
กับอาณาเขตรของต่างประเทศได้ติดต่อกันได้ อันเป็นทางให้เจริญ
ผลประโยชน์แก่กรุงสยาม แต่เวลานี้มีราชการบาง อย่างยังไม่เป็น
ระเบียบอันดี มีการก้าว ก่ายกันอยู่บ้าง สมัยนี้สมควรที่จะจัดราชการ
ในกระทรวงโยธาธิการให้ตั้งระเบียบเป็นอันดี จึงมีพระบรมราชโองการ
ดำรัสสั่งว่า ให้ยกกรมคลอง จากกระทรวงเกษตราธิการ มาขึ้น อยู่ใน
กระทรวงโยธาธิการ อีกกรมหนึ่ง เป็นกรมทาง มีหน้าที่ ทำทางบก
แลทางน้ำ ส่วน การทำคลอง ฤๅทางน้ำซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การ
เพาะปลูกนั้น คงอยู่ในน้ำที่เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ จะดำริห์
แต่ให้กรมคลอง เป็นผู้จัดทำต่อไป ให้ยกกรมโยธาออกจาก

กระทรวงโยธาธิการ แต่ให้แยกแผนกการช่างก่อสร้างส่วนหนึ่งมา
 บวกอยู่ใน กรมศุขาภิบาล กระทรวงนครบาล แยกการช่างที่เป็น ประณีต
 คิดปไว่ส่วนหนึ่ง แต่ให้ยก กรมพิพิธภัณฑ์จาก กระทรวงธรรมการ มา
 รวมกันตั้งขึ้นเป็น กรมศิลปากร มีผู้บัญชาการ กรมขึ้นตรงต่อพระเจ้า
 แผ่นดิน จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดใน กระทรวงใด ฤ
 กรมใดเป็นผู้บัญชาการ เมื่อใดก็ได้ แต่แต่จะทรง พระราชดำริเห็น
 เหมาะ กับบุคคล ในครั้งนั้นทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรม
 วงษ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ ซึ่งจะเป็นเสนาบดี กระทรวงมูรชากร
 ทรงเป็นผู้บัญชาการ กรมศิลปากร อีกส่วนหนึ่งด้วย

ส่วน กระทรวงโยธาธิการ ตามรูปใหม่นั้น ให้คงมีหน้าที่ดำริห์แต่
 จัดการ สิ่ง ข้าง ดาว แต่การ ทำทาง น้ำ ทางบก ดังได้กล่าวมา แล้วข้าง ต้น
 คงให้ มีกรมขึ้น กระทรวงนี้ คือ กรมรถไฟ ๑ กรมไปรษณีย์ โทรเลข ๑
 กรมทาง ๑

ส่วน การโยธาหัวเมือง ซึ่งมี ข้างหลวงโยธา อยู่ใน เวลานั้นนั้น ให้
 เลือคนหา บุคคล ผู้ชำนาญในการ ช่าง (อินนิเยอ) ไป ประจำ อยู่มณฑล
 ใดคนหนึ่ง ฤกว่านั้น ตามแต่จะ สมควร ให้มีหน้าที่ เป็นผู้ดำริห์แต่
 แนะนำ การโยธา แต่การบำรุง ฤทำทางไปมาทั้ง บกแต่น้ำทั้งปวง ใน
 จังหวัด มณฑลนั้น ๆ ส่วน การที่จะ กระทำให้ สำเร็จไปนั้น ให้มณฑล
 ฤเมือง เป็นผู้ทำตาม ความ แนะนำ ของ นายช่าง นั้น

ศก ๑๓๐

หน้า ๕๗๑

เมื่อไตร่ตรองระเบียบลงตั้งนี้แล้ว นามของกระทรวง ที่เรียกว่า

กระทรวงโยธาธิการ นั้น หาดตรงกับ รูปการไม่ ให้เปลี่ยนนามกระทรวง

โยธาธิการ เป็น กระทรวงคมนาคม ดีไป ให้เจ้าหน้าที่ ทั้งปวง รับสั่ง

การต่อกันในวันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑ ๗

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

เป็นวันที่ ๕๐๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

พระราชกำหนด การ ยิงสลูก

ร.ศ. ๑๓๑

พระบาท สมเด็จพระปรเมนทร มหาอหิวิราชูห พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งว่า ในปี

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔ สมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมีนทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรง

พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทาน พระบรมราชานุมัติ ให้

กรมทหาร เวช ๕๐๐ มังคป กำหนด ระเบียบ การ ยิง สลูกไว้ ๕๕๕ หนึ่ง มี

ข้อความตั้งที่ได้ประกาศไว้ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ปี ร.ศ. ๑๒๔
 เล่มที่ ๒๒ ตั้งวันที่ ๑๔ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๔ นั้นแล้ว บัดนี้ทรง
 พระราชดำริเห็นว่า สมควร จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม หรือยก
 เลิก การ บางอย่าง ซึ่งได้กำหนดไว้ใน ข้อบังคับ นั้น ตามควร แก่การ ซึ่งดำเนิน
 ไปตาม สมัย แล้ว ยก ข้อบัญญัติเหล่านั้นขึ้น เป็น พระราชกำหนด จึง
 ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตราพระราชกำหนด การ
 ยิงสัตว์ขึ้นไว้ มีข้อความตั้งต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยการใช้พระราชกำหนด

มาตรา ๑

พระราชกำหนดนี้ ให้มีนามว่า “พระราชกำหนด การยิงสัตว์
 ร.ศ. ๑๓๑”

มาตรา ๒

ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๓๑ เป็น
 ต้นไป

มาตรา ๓

นับตั้งแต่วันที่ ได้ใช้พระราชกำหนดนี้ฉบับนี้ไป ให้ยกเลิกข้อ
 บัญชีว่าด้วยการยิงสัตว์ ร.ศ. ๑๒๔ นั้นเสีย

หมวดที่ ๒

กำหนดการทั่วไป

มาตรา ๔

การ ยิง สัตว์ เป็น วิธื่ ำนำบ อยางหนึ่ ซึ่ง เรือรบ ป้อม หรือกองทหาร ปฏิบัติ เพื่อเคารพต่อ บุคคล แด่ วิตุ ัน พระราช ำหนดนี้ จะ ได้ บัญญัติ ไว้ต่อไปว่า เป็น บุคคล แด่ วิตุ ควร ได้ รับ ำนำบ ต่ ยการ ยิง สัตว์ แด่ ที่ เรียกว่า ยิง สัตว์ นั้น คือ ยิง บน ำใหญ่ ด้วยดิน ต้า หรือ คิน คว้น ่อชน มีจำนวน นิต บน เป็นเกณฑ์ตามควร แก่ เกียรติยศ ของ ผู้ แด่ วิตุ ที่ รับ ำนำบ

มาตรา ๕

เรือรบ ซึ่ง มี น้ำ ที่ ยิง สัตว์ คือ บรรดาเรือรบ ซึ่ง มี อตรา ำหนด ไว้ว่า ผู้บังคับ การ เป็น นายทหาร ชั้น นายนาวา แด่ ซึ่ง มี บน ยิง เรือ อยาง เาชนิต เดียวกัน เป็น จำนวน ทั้ง แด่ ๔ กระบอก ขึ้นไป แด่ บน เหล่า นี้ ตั้ง อยู่ ใน ที่ ันสมควร ที่ จะ ยิง สัตว์ ได้ สดวา เว้นไว้แต่เรือ พิฆาต ไม่มี น้ำ ที่ ยิง สัตว์ เลย

มาตรา ๖

ป้อม ซึ่ง มี น้ำ ที่ ยิง สัตว์ คือ บรรดาป้อม ที่ มี บน ซึ่ง จัด ไว้ สำหรับ ใช้ การ ยิง สัตว์ โดย เอกาะ

มาตรา ๗

โดยนัยที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๕ แด่ มาตรา ๖ นี้ ให้ใช้นาบท

กระทรวง ทหาร เวช มีอำนาจกำหนดได้อีกชั้นหนึ่งว่า เวชดำใจ บ้อมใด มีน้ำหนักยิ่ง สัตต

มาตรา ๘

ในการยิงสัตต ให้ ใช้ปืนเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า ๔ กระบอก

มาตรา ๙

เวช ใช้ปืนยิง เวชอย่างเบาเป็น ๒ ขนาด ให้ ใช้ขนาดใหญ่ ในการยิง สัตต เวชใดแต่เมื่อปืน อย่างนี้มีจำนวนใน เวชต่ำกว่า ๔ กระบอก จึงให้ ใช้ อย่าง ขนาด รอง

มาตรา ๑๐

ในการยิง สัตต ห้ามมิให้ ใช้ปืน ขนาดที่ เส้นตัดศูนย์กลาง ปาก กระบอกใหญ่กว่า ๑๒๐ มิลลิเมตร ขึ้นไป เวชใดแต่ได้ มีคำสั่ง พิเศษ เฉพาะ คราว แต่ห้ามมิให้ ใช้ ปืน ประจำ เส้า เป็น อัน ขาด

มาตรา ๑๑

ห้ามมิให้ เวชดำใจ เวชดำใจ ซึ่ง เสนาบดี กระทรวง ทหาร เวชมีได้กำหนด ไว้ว่า เป็น เวชที่มีน้ำหนักยิ่ง สัตต ตาม พระราช กำหนด นั้นน ยิ่ง สัตต ในการใด แต่ เวชใด เวชใดเป็น อัน ขาด

มาตรา ๑๒

เวชที่มีน้ำหนักยิ่ง สัตตนั้น ถ้าหากว่า ชำรุด หรือ อยู่ใน ระหว่าง ซ่อมแซม หรือ อยู่ใน หน้ที่ ซึ่งไม่ สามารถจะ ยิง สัตต ได้ หรือ ไม่ควร ยิง สัตต

เพราะเหตุการ ยิง สัตฺต อาจทำให้เป็น อันตราย เกิด ขึ้น แก่ เรือ นั้น หรือ
 แก่ ผู้ แล่ สิ่ง อื่น ๆ ถ้าถึง เวลานั้น คง ยิง สัตฺต ก็ให้ ผู้ บังคับ การ เรือ
 นั้น มี อำนาจ สั่ง งด การ ยิง สัตฺต ได้ ชั่ว คราว แล้ว รายงาน ชี้แจง เหตุ ผล
 การ ที่ งด ยิง สัตฺต นั้น ให้ ทราบ ถึง กระทรวง ทหาร เรือ ตาม ลำดับ ชั้น
 สั่ง กัก ทูค คราว ไป

มาตรา ๑๓

เรือรบ ซึ่ง งด การ ยิง สัตฺต เพราะเหตุ ไม่มี น่าน้ำ ที่ ยิง สัตฺต ตาม ความ
 ใน มาตรา ๑๑ กี้ดี เพราะมี เหตุ ควร งด การ ยิง สัตฺต ตาม ความ ใน
 มาตรา ๑๒ กี้ดี ถ้า การ ที่ ควร ยิง สัตฺต นั้น เป็น การ ค้ำ รั้ว รัฐบาล หรือ
 บุคคล ต่าง ประเทศ ให้ ผู้ บังคับ การ เรือ ไป ชี้แจง ให้ เจา น่าน้ำ ฝ่าย ต่าง
 ประเทศ ทราบ ใน เหตุ ผล ที่ ยิง สัตฺต ไม่ได้ นั้น แต่ถ้า เห็น ว่า ไม่ สามารถ จะ
 ชี้แจง ให้ เจา น่าน้ำ ฝ่าย ต่าง ประเทศ เป็น ที่ พอ ใจ ใน เหตุ ผล ที่ งด ยิง สัตฺต นั้น ได้
 อาจ ทำให้ เสื่อม เสี่ยง ทาง พระราชไมตรี ไซ้ ก็ ให้ เรือ นั้น ยิง สัตฺต ได้ เว้น
 ไว้ แต่ เห็น ว่า การ ที่ ยิง สัตฺต นั้น จะ เป็น อันตราย แก่ เรือ จึง ให้ งด
 การ ยิง สัตฺต

มาตรา ๑๔

ห้ามไม่ให้ เรือ ดำหนึ่ง ดำใด ยิง สัตฺต ใน ถ้ำ น้ำ เจ้า พระยา เห็น ข่ม
 เลื่อ ซ่อน เดีบั้น มา เว้นไว้แต่ เป็น การ พิเศษ โดย คำสั่ง ของ กระทรวง
 ทหาร เรือ

มาตรา ๑๕

โดยปรกติการ ห้ามมิให้ มีการ ยิง ด้ง ในระหว่าง เวลา ตั้ง
แต่ พระอาทิตย์ จะ ช้ยงถึง ไปจนถึง พระอาทิตย์ ุไทย เว้นไว้แต่เป็น
การ พิเศษ มีคำสั่ง เภาะ คราว

มาตรา ๑๖

ใน การ ยิง ด้ง ให้ วัระยะ เวลา ระหว่าง นัดปืน ๑๐ วินาที เว้น
ไว้แต่จะมีคำสั่ง เภาะ การ หรือ เภาะ แห่ง ให้ วัระยะ เวลา ยาว
กว่านั้น

มาตรา ๑๗

ถ้าเรือรวม ทอด ชู้หลาย จำ แห่ง เดียว กัน เรือใด จะ ยิง ด้ง ต้อง
ไ้รับ อนุมัติ ของ นายทหาร ผู้บังคับ บัญชา ด้ง ด้ง ในที่ นั้น ก่อน เว้นไว้
แต่เป็น การ ยิง ด้ง เพื่อ คำนับ นายทหาร ผู้บังคับ บัญชา ด้ง ด้ง นั้น เอง

มาตรา ๑๘

นอกจาก การ ยิง ด้ง ซึ่ง จะ ได้บัญญัติไว้ ใน มาตรา ต่อ ๆ ไปตาม
พระราช กำหนด นั้น ห้ามมิให้ ยิง ด้ง ในการหนึ่ง การใด เว้นไว้แต่
เพื่อ เณติม พระเกียรติใน เมื่อกองทัพเรือ มีไชย ชะนะ หรือ เมื่อ มีคำสั่ง
ของ กระทรวง ทหาร เรือให้ ยิง ด้งเป็น การ พิเศษ อย่างใด อย่างหนึ่ง

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยสัตต หดวง

มาตรา ๑๙

คำว่า "สัตต หดวง" นั้น หมายความว่า การยิงสัตต มีจำนวน นิต บัน ๒๓ นิต

มาตรา ๒๐

คำว่า "สัตต หดวง พิเศษ" นั้น หมายความว่า การยิงสัตต มีจำนวน นิต บัน ๑๐๑ นิต แต่การยิง สัตต หดวง พิเศษ นี้ ให้มีได้ แต่เมื่อ มีคำสั่ง พิเศษ เฉพาะ คราว

มาตรา ๒๑

เรือรบ แล บัอม บรรดา ซึ่งมีหน้าที่ ยิง สัตต ตามความใน มาตรา ๕ ๖ แล ๗ แห่ง พระราชกำหนด นี้ นั้น ต้อง ยิง สัตต หดวง ถวาย คำนับ แต่พระบาท สัมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว ในโอกาส ที่ จะ กล่าว ต่อไป นี้ คือ

ข้อ ๑ พระบาท สัมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว เสด็จ พระราช ดำ เนิร ใน การ ไต่ ่ๆ ซึ่งมี กำหนด ให้ แต่ง เต็มยศ แล เสด็จ ถึง ตำบล หนึ่ง ตำบล ไต่ ซึ่งมี เรือ รบ ทอด อยู่ หรือ มี บัอม ตั้ง อยู่ เรือ รบ แล บัอม นี้ ่ๆ ต้อง ยิง สัตต หดวง ถวาย คำนับ พร้อม กัน ใน เวลา เสด็จ ถึง ครั้ง หนึ่ง และ ใน เวลา เสด็จ พระราช ดำ เนิร จาก ตำบล นี้ เป็น เดี๋ยว ชาติ อีก ครั้ง หนึ่ง และ ถ้า จะ มี การ ยิง สัตต ยิง สวด ๒ ครั้ง นขึ้นไป ก็ ต้อง มี คำ สั่ง พิเศษ เฉพาะ งาน

ข้อ ๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินประทับ ณ เรือดำหนึ่งลำโต แต่ชักธง มหาราชใหญ่ขึ้นเป็นสำคัญ บรรดา เรือรบ ซึ่ง ทอด อยู๋ใน ที่ เดียว กัน กับ เรือ นั้น ต้อง ยิง สลุด หดวง ถวาย คำนับ ใน เวลา ที่ ชักธง มหาราชใหญ่ขึ้น คราว นั้น แต่ใน เวลา ที่ ชักธง นั้น ดง อีก คราว หนึ่ง และ ถ้า เรือ ซึ่ง เสด็จ ขึ้น ประทับ นั้น เป็น เรือ รบ อยุ๋เอง เรือ ดำ นั้น ต้อง ยิง สลุด ใน คราว ที่ ชักธง มหาราชใหญ่ขึ้น แต่ ดง ด้วย เหมื่อน กัน แต่ ถ้า เสด็จ พระราชดำเนิน ประทับ เรือ กดเล็ก หรือ เรือ กัน เขียง เรือ แจว พายไซร์ ถึง หาก จะ ชักธง มหาราชใหญ่ใน เรือ นั้น ก็ มี ให้ มี การ ยิง สลุด หดวง ดง ไคว่า มา นี้ เว้น ใด แล จะ ได้ มี คำ สั่ง พิเศษ เฉพาะ คราว

ข้อ ๓ เรือ รบ ลำโต เดิน ผ่าน หรือ ไป จอด ใน คำบด เดียว กับ เรือ ซึ่ง ชักธง มหาราชใหญ่ ใน ระยะเวลา ซึ่ง อาจ ทราบ สันฐาน แด ตักษณ แห่ง ชง ไค ดย จกษุ ปรกคไซร์ เรือ รบ นั้น ต้อง ยิง สลุด หดวง ถวาย คำนับ ถ้า ไป ด้วย กัน หลาย ลำ ต้อง ยิง สลุด หดวง ถวาย คำนับ พร้อม กัน ทุก ลำ

ข้อ ๔ ถ้า เรือ ซึ่ง ชักธง มหาราชใหญ่เดิน ผ่าน หรือ มา ทอด โกด บ้อม ไค ใน ระยะเวลา ซึ่ง อาจ ทราบ สันฐาน แด ตักษณ ของ ชง ไค ดย จกษุ ปรกคไซร์ บ้อม นั้น ต้อง ยิง สลุด หดวง ถวาย คำนับ

อนึ่ง ถ้า มี การ ชักธง มหาราชใหญ่ขึ้น ดง ใน เรือ ลำโต ซึ่ง ทอด อยุ๋ ใน ที่ โกด บ้อม ใน ระยะเวลา ที่ ว่า มา ข้าง บน นี้ ก็ ให้ บ้อม นั้น ยิง สลุด หดวง

ถวายคำนับ โดยระเบียบเดียวกันกับที่ได้กำหนดไว้สำหรับเรือตามความ
ในข้อ ๒ นั้น

ข้อ ๕ ถ้ามีขง มหาราชใหญ่ซักขึ้นอยู่บนนอกเด้า บนบกแห่งใดแห่ง
หนึ่ง เป็นเคื่องหมายว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ณที่
นั้นไซ้ บรรดาเรือรบซึ่งแล่นผ่าน หรือไปทอดในที่ตั้ง อาจแล
เห็น ทราบด้วยกลแลอื่นฐานแห่ง ขงนั้นได้ด้วยจักษุ ประคิ ค้ง ยิง
สูดต หลวง ถวายคำนับ

มาตรา ๒๒

ระเบียบการยิงสูดตคำนับ ขงมหาราชใหญ่ที่ได้กล่าวไว้ใน มาตรา ๒๑
ข้อ ๒ ข้อ ๓ แลข้อ ๔ นั้น ให้ใช้ตออดถึง การยิงสูดตคำนับ ขง
ราชินีใหญ่ เขาวราชใหญ่ แลราชวงษ์ใหญ่ด้วย

มาตรา ๒๓

ที่ใดมีเรือซักขงหมายราช กระกุดขงหนึ่ง ซนใด ห้ามมิให้มีการ
ยิงสูดตคำนับ ขงอื่น อย่างหนึ่ง อย่างใด แลถ้ามีเรือตั้งแต่ ๒ ถ้าขึ้นไป
ซัก ขงหมายราช กระกุด หลดขง อย่าง มา่วมกันเขาน ที่เดียวกัน จะยิง
สูดตได้แค่เพื่อกำนับ ขงราช กระกุดที่สูดตในทั้นนเท่านั้น แต่ขอห้าม
บทนี้ไม่ทำไปถึง การยิงสูดตระหว่าง นา ๆ ประเทศ ซึ่งจะได้กล่าว
ต่อไปในหมวดที่ ๕

มาตรา ๒๔

ในวันที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ก. วันซึ่งนิยมว่าตรงกับวัน พระราชสมภพแห่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ข. วันเฉลิมฉัตรรัช พระราช

ค. วันซึ่งนิยมว่าตรงกับพระราช ประสูติกาต แห่ง สมเด็จพระบรมราชินีนาถแต่สมเด็จพระพระราช

เหล่านี้ ให้บรรดาเรือรบและขบวน ซึ่งมีหน้าที่ยิงติดต่อยิงสกัดหลวงเฉลิมพระเกียรติใน เวลาเที่ยง ๑ ครั้ง เว้นไว้แต่จะได้ มีคำสั่ง อย่างอื่น เฉพาะคราว

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยสังกัดข้าราชการ

มาตรา ๒๕

ข้าราชการฝ่ายทหารเรือ ทหารบกแต่ฝ่ายพลเรือนบางชั้น ให้ได้รับกำหนดด้วยการยิงติดต่อยิงสกัดโดยกำหนดแลในเขตรั้ว ตั้งแจ้งในตรางต่อไปนี้

ประเภท	ระดับชั้นยศหรือตามหน่วยราชการซึ่งควรได้รับสิทธิ	จำนวนนับคน	สิทธิขง จาก เว็ร รม ทดวง			สิทธิขง จาก บ็อม		หมายเหตุ
			ในเขตรโด	ใน การโด	ขง ใน เว็ร ดำเดยว กน ใด กั ครวว	ใน การโด	บ็อม เดยว กน ขง ใด กั ครวว	
๑	เสณนคักรทววง ทหำเรื่อ	๑๙	ทุกแห่ง	ใน เวลลไป เชยม เว็ร รม แด เวลลไป จาก เว็ร นน กบ ทง เวลลข้น ๆ ที่ จะ ใด มี ค่ำล้ง	ใน ขำททำ เรื่อ เดยว กน แด ใน เว็ร เดยว กน ขง ใด เดยว	ใน เวลลไป กขง แด ไป จาก บ็อม กบ ทง เวลลข้น ๆ ที่ จะ ใด มี ค่ำล้ง	ไม่มี กำหนด	นายพลเรื่อจคควำ รบ สดต ใด แด เมื่อไม่มี นายทววเอก ขง ใด รบ สดต บักร ขค ๕ มี กอน นายพลเรื่อจคควำผู้ นน อยุ่ ใน ที่ ๕ เดยว กน
	จยมพลเรื่อ	๑๙	ทุกแห่ง	ตาม ที่ ใด กำหนด ไว้ ใน มวคควำ ๓๐	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	
	นายพลเรื่อเอก	๑๗						
	นายพลเรื่อโท	๑๕						
	นายพลเรื่อตรี	๑๓						
นายพลเรื่อจคควำ	๑๑							
ผู้ บงคักรทววงเรื่อ	๗	๗	มี ค่ำ ใน การ คอบ สดต ทำ นน (คุมวคควำ ๓๐, ๓๑ แด ๔๑)					
๒	จยมพล	๑๙	ทุกแห่ง	ใน การไป เชยม เว็ร รม หรือ เณเรื่อ รม เพื่อ โดย สลน ให้ ขง ใน เวลลข้น เรื่อ หรือ ไป แด ครวว เดยว	ก. ใน ทำ เรื่อ นน เดยว กน เว็ร เดยว กน ขง ใด จาก เว็ร ดำเดยว ข. ใน นำน นำน ค่ำง ประเทศ รบ สดต ใด เพยง คร้ง เดยว ภยใน ๑ บั แด ใน นำน นำน สลน รบ สดต เว็ร ใด จะ ใด เชยม ขค ใน ระหวำง นน	ไม่มี	ไม่มี	
	นายพลเอก	๑๗						
นายพลโท	๑๕							
๓	เอกขรรควรชค	๑๙	ทุกแห่ง	ใน เมื่อไป ข้น เรื่อ รม แด ใด โดย สลน เรื่อ นน ไป ทล ใน เมื่อไป จาก เว็ร เด็ด ขวคอก คร้ง นน แด ขง จาก เว็ร ดำ ที่ นำน เอง	ไม่มี กำหนด	ใน เวลลไป กขง ทำ บค ที่ บ็อม คขง อยุ่ หรือ ไป จาก ที่ นน เปน เด็ด ขวค	ไม่มี กำหนด	เสณนคักรทววง ค่ำง ๆ นอก จาก ทววง ทหำเรื่อ เกยบ ทำ เอกขรรควรชค
	ขรรควรชค	๑๗	ก. ขง จาก เรื่อ รม ที่ ไป สง ใน เวลลไป จาก เวื่อ แด ขง จาก เรื่อ รม ที่ บค คขง เปน เด็ด ขวค ใน เวลลคง เรื่อ ข. ใน การ มำ เชยม เรื่อ รม ขง ใน เวลลข้น เรื่อ หรือ เวลลไป จาก เรื่อ	แดว แด คว	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	
	ราชชค	๑๕						
อุปชค	๑๓	กขง ใน ระหวำง นน	ใน เว็ร เดยว กน ขง ใด เดยว แด รบ สดต ใด เพยง คร้ง เดยว ภยใน ๑๒ เเดอน					

มาตรา ๒๖

ตามลำดับชั้น ยศ หรือตำแหน่งในคราว มาตรา ๒๕ นั้น ถ้าข้าราชการ
การผู้ใด มีตำแหน่ง หรือยศ เป็นชั้น ควร ได้รับ สดับดู ๒ อย่าง ก็ให้ ยิง
สดับดูตาม กำหนด สำหรับ ชั้น ที่ สูง แต่ อย่าง เดียว

มาตรา ๒๗

ข้าราชการ ผู้ใด รั้ง ตำแหน่ง หรือ ทำการ แทน ในตำแหน่ง ใด ๆ ซึ่ง
ควร ได้รับ สดับดู ตาม คราว ใน มาตรา ๒๕ ให้ ได้รับ สดับดู โดย เต็ม ตาม คราว
แก่ ตำแหน่ง นั้น ตลอด เวลา ซึ่ง รั้ง หรือ ทำการ แทน ชั่ว

มาตรา ๒๘

ข้าราชการ ซึ่ง ควร ได้รับ สดับดู ใน เวลา ขึ้น ลง จาก เว็อบ ตาม คราว ใน
มาตรา ๒๕ ประเภท — ๒, ๓, ๔, ๕, ๖ นั้น ถ้า ขึ้น ลง จาก เว็อบ
ซึ่ง มี ได้ มี นำ ที่ ยิง สดับดู ตาม ความ ใน มาตรา ๑๑ ใช้ นาย ทหาร เว็อบ
ผู้ บัง คับ บัญชา สูง สุด ใน ที่ นั้น จะ สั่ง ให้ เว็อบ ดำ หนึ่ง ต่ำ หนึ่ง ชั่ว อยู่ใน
ที่ เดียว กัน ยิง สดับดู แทน ก็ได้

มาตรา ๒๙

ห้ามมิให้ ยิง สดับดู ให้ แก่ นาย ทหาร เว็อบ ผู้ใด ใน ขณะ ที่ มี นาย ทหาร
เว็อบ อื่น ซึ่ง มี ยศ สูง กว่า นาย ทหาร เว็อบ ผู้ใด อยู่ใน ที่ เดียว กัน

มาตรา ๓๐

ให้ เว็อบ ยิง สดับดู กำ นั บ รง นาย พล เว็อบ โดย ระเบียบ ดัง จะ กติกา

ข้อ ๑ ยิงจากเรือของ นายทหาร ผู้บังคับบัญชาซึ่งมียศ รองจาก นายพลผู้บังคับบัญชาขึ้นไปเป็นครั้งสุดท้ายในที่นั้น

- ก. ในเวลาชักธง นายพลขึ้นเป็นครั้งแรก
- ข. ในเวลาเปลี่ยนธง หรือย้ายธง ในคราวที่เดือนยี่

ข้อ ๒ ยิงจากเรือรบดำเดี่ยวหรือหลายลำ ในเวลาพบกับเรือซึ่งชักธง นายพล นั้นภายในเขตที่ จะก่อเหตุต่อไปในข้อ ๔ แต่ถ้าเรือซึ่งจะยิงดังกล่าวเป็นจำนวนครั้ง ๓ ลำขึ้นไป แต่อยู่ใน บั๊กับบัญชาของ นายพลผู้นั้นเองไซ้ ให้เรือของ นายทหาร ผู้บังคับบัญชาสูงสุด ในหมู่เรือ นั้นยิง สัตว์ คำ บัง ของ นายพล เรือ นั้น แต่ดำเดี่ยว

ข้อ ๓ ยิงจากเรือ นายพลผู้ มี ยศ ต่ำกว่า

- ก. ในเวลาพบกับเรือซึ่งชักธง ชั้นควร สัตว์
- ข. ในเวลาชักธง ที่ดำ ขึ้น เป็น ครั้ง แรก
- ค. ในเวลาเปลี่ยนธง หรือย้ายธง ในคราวที่เดือนยี่

ข้อ ๔ นายทหาร เรือคันหนึ่งใด ๆ ใด ยิง สัตว์ คำ บัง นายพล เรือผู้ใดครั้งหนึ่งแล้ว ถ้าคนยัง คง อยู่ในตำแหน่งเดิมครบไตรมาส ห้ามมิให้ยิง สัตว์ คำ บัง นายพล ผู้ เดียว กัน นั้น อีกต่อไป เว้นไว้แต่ ในการ เดือนยี่ ของ นายพลผู้นั้น

มาตรา ๓๑

ห้ามมิให้ มีการ ยิง สัตว์ ให้แก่ นายทหาร เรือซึ่ง มี ยศ ต่ำ กว่า นายพล เรือ จักรวาฮไป ๒๕๖๖ ในที่ใด ที่หนึ่ง ภายนอก พระราชอาณาเขต

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยสัตตคานา ประเทศ

มาตรา ๓๒

การ ยิง สัตตคานัม กระษัตริย์ หรือ ประธานาธิบดี หรือ เจ้าใน
ราชวงศ์ต่าง ประเทศ แต่ การ ยิง สัตตคานัม ของ บุคคล ประเทศ ที่ ชื่อนาม
มานี้ ให้ เป็น ไป โดย ระเบียบ เดียว กัน กับ ที่ ได้ กล่าว ไว้ ใน มาตรา ๒๑
แต่ ๒๒ นั้น ทุก ประการ ต่าง กัน แต่ ใน เวลา ที่ ยิง สัตต ให้ ชก ของ ชาติ
ของ ประเทศ นั้น ชน ที่ เส้าใหญ่ ด้วย

มาตรา ๓๓

ถ้า เรือรบ หรือ บ่อนค้า ประเทศ แห่งใด ยิง สัตต ใน การ นัก ชัก มงคง
สำหรับ ชาติ กล่าว คือ ใน วัน พระราช สมภพ แห่ง กระษัตริย์ หรือ
พระ มเหสี ต่าง ประเทศ หรือ ใน งาน แด พิธี สำคัญ สำหรับ ชาติ ประเทศ
เหล่านี้ เป็น ต้น ไซ้ ถ้า มี เรือรบ สยาม ทอด อยู่ ใน ที่ เดียว กัน แต่
เรือรบ ต่าง ประเทศ ได้ เจ้ง ให้ ทราบ ใน การ ที่ จะ ยิง สัตต นั้น ใน ทาง ราชการ
ด้วย ไซ้ ให้ เรือรบ สยาม ยิง สัตต ด้วย ทุก ลำ แต่ มี ให้ เกิน กว่า ๒๑ นัด
แต่ ให้ ชก ของ ชาติ ต่าง ประเทศ นั้น ชน ที่ เส้าใหญ่ ใน เรือ ของ ผู้ มงคบบัญชา
สูง สุด

มาตรา ๓๔

การ ยิง สัตตคานัม ซึ่ง กัน แ่ กัน ระหว่าง เรือรบ สยาม แต่ เรือรบ ต่าง

สำนักหอสมุด

หรือ นาย พต ทหาร บก ต่าง ประเทศ ผู้ใด มาเยี่ยม เว็ รบ หลวง ให้ มีการ ยิง สัตู ใน เวลา นั้น เว็ เติ ใน เวลา ไป จาก เว็ เปน จำนวน นิตบั้น เท่ากับ ที่ ผู้ นั้น จะ พัง ได้ วั รับ สัตู จาก เว็ รบ แห่ง ประเทศ ของ เขา เอง หรือ เปน จำนวน นิต เท่า ไ้ แล้ว แต่ จะ เห็น ส้มคอง แต่ ไม่ เกิน กว่า ๑๕ นิต ขึ้น ไป

อนึ่ง ถ้า จำนวน นิต ซึ่ง ข้าราชการ ต่าง ประเทศ ผู้ นั้น จะ พัง ได้ วั รับ สัตู จาก เว็ รบ แห่ง ประเทศ ของ เขา เอง นั้น เปน จำนวน ต่าง กัน กับ ที่ ได้ กำหนด ไว้ สำหรับ ชั้น ยศ หรือ ตำแหน่ง ที่ ตรง กัน ใน ตราง มาตรา ๒๕ นั้น ไซ้ ก็ ให้ ยิง สัตู ให้ แก่ ข้าราชการ ต่าง ประเทศ ผู้ นั้น ด้วย จำนวน นิต ที่ สูง

มาตรา ๓๗

• เว็ รบ สยาม ไม่ ทอด ใน อ่าว ท่า เว็ ต่าง ประเทศ แห่ง ไ้ ซึ่ง มี บั้ม คัง อยู่ หรือ มี เว็ รบ ของ ประเทศ นั้น ทอด อยู่ ให้ เว็ รบ สยาม นั้น ยิง สัตู ของ ชาติ ต่าง ประเทศ นั้น เปน จำนวน ๒๑ นิต ถ้า เว็ รบ สยาม เปน จำนวน หลาย ต้า ให้ ยิง จาก เว็ ผู้ บัง กับ บั้ม ชา สูง สุด แต่ ถ้า เตี้ยว อนึ่ง การ ยิง สัตู ตาม ที่ ว่า นี้ ต้อง ให้ ได้ วั รับ สัตู คอบ หรือ ได้ วั รับ ความ พอใจ ใน ข้อ ช้ แจง เหตุ ที่ ไม่ มี สัตู คอบ

มาตรา ๓๘

ถ้า เว็ รบ สยาม ต้า หนึ่ง หรือ หลาย ต้า พบ กับ เว็ รบ ต่าง ประเทศ ซึ่ง ช้ ก ของ นาย พต เว็ แต่ นาย พต เว็ ต่าง ประเทศ นั้น มี ยศ สูง กว่า

นายทหารเรือสยามผู้บังคับบัญชาสูงสุดไซ้ ให้เรือรบของ นายทหารสยามผู้ มียศสูงสุดนั้น ยิง สัตว์ คำนับ ของ นายพลต่างประเทศ ตามอัตราใน มาตรา ๓๔ แต่ถ้ การที่พบนั้นเป็นที่ ในอ่าวท่าเรือ ให้ยิง สัตว์ คำนับ ของ ชาติดังที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๓๗ นั้นเสียก่อน

มาตรา ๓๙

การยิง สัตว์ ใน อ่าวท่าเรือ ต่าง ประเทศ ถ้าเป็น พืช ที่ ซึ่ง รัฐบาล ประเทศนั้น ห้าม การ ยิง สัตว์ ก็ ให้เรือรบ สยาม ปฏิบัติตาม

มาตรา ๔๐

การยิง สัตว์ คำนับ กระษัตรี หรือ เจ้าใน ราชวงศ์ ต่าง ประเทศก็ดี หรือ คำนับ ข้าราชการ ต่าง ประเทศก็ดี หรือ คำนับ ของ ต่าง ประเทศอย่างใด ๆ ก็ ฆ่ บรรดาที่ ได้ มาใน หมวดที่ ๕ นี้ ให้มีใช้แต่เมื่อ บุคคล แต่ วัตถุประสงค์ จะ สัตว์ นั้น เป็น ชาต ซึ่ง มี รัฐบาล อัน รัฐบาล ของ สมิเต็จ พระเจ้า อยู่ ห่วงได้ ยอม รับ ร้อง นัย ถ้อย ใน ทาง ราชการ

หมวดที่ ๖

ว่าด้วย การ ยิง สัตว์ คอบ

มาตรา ๔๑

ตามระเบียบที่ ได้กล่าวไว้ใน หมวดที่ ๓ แต่ที่ ๔ นั้น การยิง สัตว์ หตง หรือ สัตว์ ข้าราชการ จากเรือรบ หรือ บ้อม กำหนดให้ มี การ ยิง สัตว์ คอบ หรือ ไม่มี ดังจะ กล่าว ต่อไปนี้

ข้อ ๑ การ ยิง สัตต หวาง ไม่มี สัตต คอบ

ข้อ ๒ การ ยิง สัตต คำนับ ขง เสนาบตี ทหาร เวือ ไม่มี สัตต คอบ
เวิน ไวเค่ ที่ จะ กล่าว ต่อ ไป ใน มาตรา ๕๒ ข้อ ๕

ข้อ ๓ การ ยิง สัตต คำนับ ข้าราชการ ทหาร เวือ ให้ มี สัตต คอบ
ตาม อิศรา สำหรับ เกียรติยศ ผู้ ยิง สัตต คำนับ ตั้ง แจง ใน ตราง มาตรา ๒๕
แต่ ถ้า การ ยิง สัตต คำนับ นั้น ได้ ยิง หตาย แห่ง พร้อม กัน ให้ มี การ
ยิง สัตต คอบ เป็น จำนวน นิด เท่า กับ อิศรา สำหรับ เกียรติยศ ผู้ ที่ ได้ รับ สัตต
เพื่อ เป็น การ คอบ สัตต ทั่วไป

ข้อ ๔ การ ยิง สัตต คำนับ ข้าราชการ สยาม ประเภท อื่น นอก จาก ข้าราชการ
ทหาร เวือ นั้น ไม่มี การ ยิง สัตต คอบ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด

มาตรา ๕๒

ใน การ ยิง สัตต ภา ๆ ประเทศ ตาม ความ ใน หมวด ที่ ๕ นั้น ให้ มี
การ สัตต คอบ หรือ ไม่มี ตาม ความ ตก ลง ระหว่าง ภา ๆ ประเทศ
ดัง ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑ การ ยิง สัตต จาก เวือ รบ หรือ บ้อม สยาม ซึ่ง ไม่มี การ ยิง
สัตต คอบ คือ

- ก. การ ยิง สัตต คำนับ กระษัตริย์ ประธานาธิบดี หรือ เจ้า ใน ราชวงษ์

12/10/2566

ข้อ ๔ ถ้าเรือรบต่างประเทศยังส่งผู้ค้ำนั้บของสยาม หรือค้ำนั้บ
 ของราชตระกูลสยาม หรือค้ำนั้บของข้าราชการสยาม ให้มีการยิง
 ส่งผู้ตอบ หรือไม่มี โดยระเบียบเดียวกันกับที่ ได้กล่าวมาแล้วใน
 ข้อ ๑ และข้อ ๒

ข้อ ๕ ถ้าเรือรบต่างประเทศยังส่งผู้ค้ำนั้บของเดนมาร์กทหารเรือ
 ฝ่ายสยาม เดนมาร์กจะสั่งให้เรือรบดำหนึ่งดำใดที่ไปด้วยในกระบวน
 นั้นยังส่งผู้ตอบเรือรบต่างประเทศแทนก็ได้

มาตรา ๔๓

ถ้าเรือสินค้าหรือเรือรับคนโดยสารซึ่งมิใช่เรือหลวง จะเป็น
 เรือสยามก็ตาม หรือต่างประเทศก็ตาม ยังส่งผู้ค้ำนั้บเรือรบสยาม
 ให้มีการยิงส่งผู้ตอบเป็นจำนวน ๕ นัด ถ้าเรือบรรทุกสินค้า หรือ
 เรือรับคนโดยสารที่จำนี้ เดิมไปด้วยกันเป็นกระบวนเดียว มีจำนวน
 กว่า ๑ ตำรับไป ให้ยิงส่งผู้ตอบเป็นจำนวน ๗ นัด

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยการชักธงในเวลาที่ยังส่งผู้ค้ำนั้บหรือตอบ

มาตรา ๔๔

ในเวลาที่ยังเรือรบหรือบ้อมสยามยังส่งผู้ค้ำนั้บหรือตอบเรือรบหรือ
 บ้อมต่างประเทศ หรือยังส่งผู้ค้ำนั้บบุคคลต่างประเทศให้ชักธงให้
 ปรากฏ ^{12/๑0/2566} โดยระเบียบที่จะกล่าวต่อไป

ข้อ ๑ ใน การ ยิง สัตว์ คำนับ กระจก กระจก หรือ เจ้า ใน
ราชวงศ์ต่าง ประเทศ ให้ ชัก ชง ซาก ของ ประเทศ แห่ง ผู้ รับ สัตว์ คน ชน
ที่ ยอด เต่า ใหญ่

ข้อ ๒ ใน การ ยิง สัตว์ ใน โอกาส แห่ง วัน นัก ชัก มงคด ของ ซาก ต่าง
ประเทศ แต่ ยิง ใน ผ่าน หน้า สยาม หรือ ผ่าน หน้า ต่าง ประเทศ กัด ให้
ชัก ชง ซาก ชั่ง เติล ม วัน นัก ชัก มงคด นั้น ชน ที่ เต่า ใหญ่ ใน เวลา ที่ ยิง
สัตว์ แต่ ชัก ชง ใจ ต่อ ไป ตลอด เวลา ที่ เรือ รบ ของ ซาก นั้น มี การ
ชัก ชง รว แต่ง เรือ หรือ ถ้า ไม่ มี เรือ รบ ของ ซาก นั้น อยู่ ใน ที่ นั้น ให้
คน ชัก ใจ เพียง กระทั่ง ถ้า เวลา พระอาทิตย์ ออ ฎง กั

ข้อ ๓ ใน การ ยิง สัตว์ ใน เมื่อ ทอด ส้ม อ ที่ อ่าว ท่า เรือ ต่าง ประเทศ
ให้ ชัก ชง ซาก ของ ประเทศ นั้น ชน ที่ ยอด เต่า ใหญ่ ตลอด เวลา ที่ ยิง สัตว์

ข้อ ๔ ใน การ ยิง สัตว์ เมื่อ พบ กับ นาย พด เรือ ต่าง ประเทศ หรือ
หรือ ใน การ ยิง สัตว์ คอบ สัตว์ ของ นาย พด เรือ ต่าง ประเทศ หรือ
ของ เรือ รบ ต่าง ประเทศ ให้ ชัก ชง ซาก ต่าง ประเทศ นั้น ชน ที่ ยอด เต่า หน้า
ตลอด เวลา ที่ ยิง สัตว์ คำนับ หรือ คอบ นั้น

ข้อ ๕ ใน การ ยิง สัตว์ คำนับ ข้าราชการ ต่าง ประเทศ ฝ่าย ทหาร เรือ
ทหาร บก ฝ่าย ทด นุ ทศ กษัตริย์ แต่ ฝ่าย เทศาภิบาล หรือ ข้าราชการ
ต่าง ประเทศ อื่น ๆ ที่มี ศัก สุน ใน เมื่อ มา เยี่ยม เรือ รบ สยาม ให้ ชัก
ชง ซาก ของ ประเทศ แห่ง ผู้ ที่ รับ สัตว์ นั้น ชน ที่ ยอด เต่า หน้า ตลอด เวลา
ที่ สัตว์

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินค่านาแก่ราษฎร
 ซึ่งทำไม่ได้ผล รวม ๒๗๘ ตำบล
 ในเขตแขวง มณฑลกรุงเก่าไว้ศึกหนึ่ง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ในศึก ๑๒๙ เป็นปีที่ฝนตกชุก การทำนาของราษฎรในเขตแขวง มณฑลกรุงเก่า ซึ่งตั้งอยู่ในที่ลุ่ม ราษฎรได้เพาะหว่าน บักดำคัน เข้าลงในนาแล้ว น้ำมากท่วมคันเข้าเสีย หายไปไม่ได้เก็บเกี่ยวซื้อขายเป็น อาณาประโยชน์ เป็น การเหลืออยู่โดยที่ราษฎรจะ บอ้งกันได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นไม่เก็บเงินค่านาแก่ราษฎร ซึ่งทำไม่ได้ผล รวม ๒๗๘ ตำบล เนื้อที่นา ๔๕๙,๑๔๖ ไร่ ๑ งาน ๒๗ วา เงินอากร ๓๘๘,๘๑๑ บาท ๕๐ สตางค์นี้ ไว้ศึกหนึ่ง

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐
 (ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย